

༡༡། ཁིང་སྟོན་བདེ་ཆེན་ལམ་སྟོན་གྱི་དོན་བྲིད་
ཕན་བདེའི་འདུག་དོགས།

བྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གིས་གསུངས།
མཁན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ཡིས་ཡི་གེར་ཕབ།

ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

༡༡། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིང་
སློན་བདེ་ཆེན་ལམ་སློན་གྱི་དོན་བྲིད་ཕན་བདེའི་
འཇུག་དོགས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

བྱུང་བདག་པ་ལ་པར་སྐལ་བཟང་གིས་གསུངས།
མཁན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་བསྟུས།

ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

འགོ་བརྗེད།	3
ཉིན་དང་པོའི་ཆོས་ཁྲིད།	4
༼༡༽ སྡོན་དུ་འགོ་བའི་ཆོས།	6
༼ཁ༽ གཞུང་དོན།	16
༼༡༽ ཁྱིམ་པ་རྗེས་འཛིན་གྱི་སོར་སྡོམ་གནང་བ།	16
༼ཁ༽ སྡོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་བ།	29
༼ག༽ གསང་བ་སྒྲགས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་གནང་བ།	59
ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོས་ཁྲིད།	77
༼༡༽ སྡོན་དུ་འགོ་བའི་ཆོས།	77
༼ག༽ གཞུང་གི་དོན།	88
༼༡༽ སྤྱིའི་ལུས་རྣམ་བཞག།	88
༼ཁ༽ བྱེ་བྲག་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།	95
༼༡༽ རྒྱ་དང་པོ་རྟེན་ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ།	95
༼༡༽ འགལ་རྒྱུན་སེལ་བ།	96
༼༡༽ འགལ་རྒྱུན་དོས་བཟུང་བ།	96
༼༢༽ དེ་ཉིད་སེལ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།	108

༡༢༥ མཐུན་ཁྱེན་སྒྲུབ་པ།	108
༡༢༦ སྒྲུ་དང་ཞིང་ཁམས་ཇི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།	109
༡༢༧ ལྷ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།	109
༡༢༨ ཐུགས་བསྐྱེད་བྱེད་པར་ཅན་གྱིས་སྒྲོན་ལམ་ཇི་ལྟར་བཏབ་ཚུལ།	110
༡༢༩ བར་དུ་སྒྲོར་བ་བྱེད་པར་ཅན་གྱིས་ཚོགས་གཉིས་ཇི་ལྟར་བསགས་ཚུལ།	112
༡༣༠ མཐར་ཞིང་ཁམས་བྱེད་འཕགས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ།	113
༡༣༡ ཅི་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།	114
༡༣༢ ས་གཞིར་འབྱུང་བའི་རྒྱ།	116
༡༣༣ རྣམ་མཁར་འབྱུང་བའི་རྒྱ།	118
༡༣༤ རྣམ་མཁར་དང་ས་གཞིའི་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ།	119
ཉིན་གསུམ་པའི་ཆོས་ཁྲིད།	132
༡༣༥ སྒྲུ་དུ་འགོ་བའི་ཆོས།	132
༡༣༦ གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ།	139
༡༣༧ སྒྲུ་གཉིས་པ་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོར་དང་སྒྲུ་གསུམ་པ་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་ སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སྒྲིབ་ནས་བཤད་པ།	139
༡༣༨ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ།	143
༡༣༩ ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ངེས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	143

ཁ ལམ་གྱི་གཞི་རྟེན་སྐྱབས་འགོ་བཤད་པ།	146
ག སྦྱར་བ་ཚད་མེད་བཞིས་སློ་སྦྱར་བ།	153
ང དངོས་གཞི་བྱང་ཐུབ་ཀྱི་སེམས་ཇི་ལྟར་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ།	159
ཀ། ཕྱག་འཚལ་བའི་ཡན་ལག	169
ཁ། མཚན་པའི་ཡན་ལག	174
ག། བཤགས་པའི་ཡན་ལག	176
ང། སྦྱང་བྱ་སྤྲིག་པ་བཤད་པ།	176
ཀ། སྦྱང་བྱེད་གཉེན་པོ་བཤད་པ།	177
ཁ། སྦྱང་ཚུལ་བཤད་པ།	177
ག། སྦྱངས་འབྲས་བཤད་པ།	181
ང། ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག	182
ཅ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག	183
ཆ། བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་ལག	185
ཉན་བཞི་བའི་ཆོས་ཁྲིད།	195
ཀ། སྤྲོན་དུ་འགོ་བའི་ཆོས།	195
ཁ། གཞུང་གི་དོན།	201

དཀར་ཆག

ཇ། བསྐྱོ་བའི་ཡན་ལག་	201
ཀ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དམ་པ་གསུམ་བཤད་པ།	201
ཁ། བསྐྱོ་བའི་ཡན་ལག་དངོས་བཤད་པ།	211
ཁྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་ནས་དེ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱེད་བའི་ཚུལ།	214
ཀ། སྦྱོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་བཤད་པ།	216
ཁ། བྱང་ཆུབ་འདུག་པའི་བསྐྱེད་བྱ་བཤད་པ།	220
ཀ། སེམས་ལྷན་བཤད་པ།	220
ཁྱ། སྦྱོན་པའི་སེམས་ལྷན་	225
ཁྱ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སེམས་ལྷན་	228
ཁྱ། བཟོད་པའི་སེམས་ལྷན་	232
ཁྱ། བཟོད་པའི་སེམས་ལྷན་	237
ཁྱ། བསམ་གཏན་ཀྱི་སེམས་ལྷན་	238
ཉིན་ལྔ་བའི་ཆོས་ཁྲིམས་	252
ཁྱ། སྦྱོན་པའི་ཆོས་ལྷན་	252
ཁྱ། གཞུང་དོན་	255
ཁྱ། སེམས་རབ་ཀྱི་སེམས་ལྷན་	255
ཁ། བསྐྱོ་དངོས་བཤད་	263

རྒྱ་བཞི་བ་རྒྱུ་སྒྲིན་ལམ་དག་པས་མཚམས་སྒྱུར་བ།	265
རྒྱ་ རྒྱ་བཞི་གཞུང་དོན་བཤད་པ།	266
རྒྱ་ རྒྱ་སྒྲིན་དོན་ལམ་ལྟ་སྒྲིན་བཞག་བཤད་པ།	268
རྒྱ་ རྒྱ་སྒྲིན་ལམ་བཤད་པ།	268
རྒྱ་ རྒྱ་སྒྲིན་ལམ།	269
རྒྱ་ རྒྱ་སྒྲིན་ལམ།	270
རྒྱ་ རྒྱ་སྒྲིན་ལམ།	272
རྒྱ་ རྒྱ་སྒྲིན་ལམ།	275
མཚུགས་བྱེད།	312

༡༡། །བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིང་

སློན་བདེ་ཆེན་ལམ་སློན་གྱི་དོན་བྲིད་ཕན་བདེའི་

འཕྲུག་དོགས་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ། །

འགོ་བརྗོད།

མཚན་དཔེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་འབར་ཞིང་།།
བདེ་ཆེན་དག་པའི་ཞིང་གི་ལམ་སྟོན་མཚོགས།།
བཅོམ་ལྡན་རྒྱལ་བ་འོད་མཐའ་ཡས་པ་གང་།།
རབ་ཏུ་དད་པས་ཕྱག་འཚལ་བྱིན་ལྷབས་སྟོལ།།

ངོ་མཚར་མཚོ་དབུས་པད་སྟོང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།།
རང་བྱུང་རྩལ་སྒྲེས་ཨོ་རྒྱན་དོ་རྩེ་འཆང་།།
སྤྲིགས་དུས་རྒྱད་པས་རབ་མནར་འགྲོ་ཚོགས་ལ།།
བཙེ་ཆེན་ཐུགས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་སྟོང་མཛོད་ཅིག།

རྣམ་དག་ཚུལ་བྲིམས་གཙང་མའི་བྲི་བསྐྱུང་འབྲུལ།།
མ་སྒྲིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩལ་ཆེན་རྩོགས།།
མད་བྱུང་གེས་རབ་ཉི་ཁྲའི་འོད་སྟོང་འབར།།
བཀའ་བྲིན་སུམ་ལྡན་བྲུབ་བདག་སྤྲུལ་མར་བསྟོད།།

གང་ཐུགས་བཙེ་བའི་རྒྱ་འཛིན་བརྗོད་བ་ལས།།
ཞི་བསིལ་དམ་ཚོས་གྲུ་ཆར་ཅིར་ཡང་ཕྱིན།།
དེ་ལས་གདམས་ཟབ་བདུད་ཕྱིའི་ཆ་གས་ཤིག།

རབ་གྲུས་དང་པས་ཡི་གེའི་གཟུགས་སུ་འབྲི།

དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་གཡོན་རུ་གཏེར་ཆེན་པར་རྩམ་གྲོལ་གྱིང་པའི་ལུང་བྱང་ལས།
ཆོས་སྡེ་གྲི་སང་ཏེ་ཡི། མི་འཛིགས་སང་གའི་བྲི་མཆོག་སྟེང་། པར་འཛི་ཐུགས་
སྐལ་པར་འཛི་མཆོན་། པད་གཞོན་མང་པོ་འདབ་སྟོང་འཛུམ་། རྒྱལ་བསྟན་སྐྱིད་
བྱེ་བྲག་གི། དག་ལེགས་ཡོན་ཏན་ཉིན་མོར་བྱེང་། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུང་
བྲིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ། ཐུབ་བསྟན་མདོ་སྒྲགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་
སྟིགས་དུས་ཀྱི་སྟོན་མ། འདུལ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ། སར་གནས་ཀྱི་སེམས་དཔའ།
རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་བྱུང་བདག་ བཀའ་བྲིན་སུམ་ལྷན་གྱི་ཅུ་བའི་བླ་མ་
མཆོན་བརྗེད་པར་དགའ་ཡང་དོན་གྱི་སྐད་དུ་མཆོན་ནས་སྟོས་ན་པ་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་འཇམ་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་བ་རྫོགས་ཆེན་པའི་གདན་
རབས་བཅུ་གཉིས་པ་སྟེ་བྱུང་བདག་པ་ཆེན་པོ་པར་སྐལ་བཟང་མཆོག་གིས་ཐུགས་དང་
རིས་སུ་མ་ཆད་པར་གདུལ་བྱའི་སྟོང་རིམ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟག་པར་རྒྱུད་དུ་
སྟོར་བར་མཛད་པ་ལས་ཤིང་པོ་རྟེན་ཡི་ལའི་བདེ་ཆེན་ཞིང་སྐུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱའི་
སྟོབ་ཆོགས་སེར་སྐྱ་བྲི་ཐུག་ལས་བརྒྱལ་བ་ལ་བཀའ་ཆོས་ཟབ་མོ་གནང་བ་ནི་འདི་ལྟར་
ཏེ།

ཉིན་དང་པོའི་ཆོས་བྲིད།

བླ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །གང་གི་སྟོང་གོས་
སྐྱིབ་གཉིས་སྟོན་བྲལ་ཉི་ལྟར་རྩམ་དག་རབ་གསལ་བས། །ཇི་སྟེད་དོན་ཀུན་ཇི་བཞིན་

གཟིགས་ཕྱིར་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་སྒྲེགས་བམ་འཛིན། །གང་དག་སྲིད་པའི་བཙོན་རར་
 མ་རིག་ལུན་འབྲམས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་གཟིར་བའི། །འགྲོ་ཚོགས་ཀུན་ལ་བྱ་གཅིག་
 ལྟར་བཅེ་ཡན་ལག་དུག་ཅུའི་དབྱངས་ལྷན་གསུང་། །འབྲུག་ལྟར་ཆེར་སྒྲོག་ཉན་
 མེངས་གཉིད་སྲོང་ལས་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲོག་འགྲོལ་མཛད་ཅིང་། །མ་རིག་ལུན་སེལ་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་ལྷ་གུ་ཇི་སྟེད་གཅོད་མཛད་རལ་གྱི་བསྐྱམས། །གདོད་ནས་དག་ཅིང་ས་བཅུའི་
 མཐར་སོན་ཡོན་ཏན་ལུས་རྫོགས་རྒྱལ་སྤྱས་སྤྱོད་འོ་སྤྱ། །བཅུ་ཕྱག་བཅུ་དང་བཅུ་
 གཉིས་རྒྱན་སྤྱས་བདག་སྟོའི་ལུན་སེལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། །བཅེ་ལྷན་
 བྲིད་ཀྱི་མཁུན་རབ་འོད་ཟེར་གྱིས། །བདག་སྟོའི་གཏི་ལུག་མེངས་པ་རབ་བསལ་
 བས། །བཀའ་དང་བསྟན་བཙུག་གཞུང་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡི། །སྒྲོ་གོས་སྒྲོབས་
 པའི་སྒྲུང་བ་བསྐྱེད་དུ་གསེལ། །གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་། །འགག་པ་
 མེད་པ་སྒྲེ་མེད་པ། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་
 པ། །ཐད་དེ་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །སྒྲོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་སྟོན་པ། །རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་སྒྲུ་རྣམས་ཀྱི། །དམ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཉན་ཐོས་ཞི་བ་
 འཆོལ་རྣམས་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞི་བྲིད་མཛད་གང་ཡིན་དང་། །འགྲོལ་ཕན་
 པར་བྱེད་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དོན་སྤྱོད་མཛད་པ་གང་། །གང་དང་
 ཡང་དག་ལྷན་པས་སྤྱབ་རྣམས་རྣམ་པ་ཀུན་ལྷན་སྤྱ་ཚོགས་འདི་གསུངས་པ། །ཉན་
 ཐོས་བྱུང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་
 འཆོལ། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་བོ་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་
 མཆོའི་བྲུབ་བདག་བཀའ་བྲིན་མཚུངས་སྤྱོད་མ་མཆིས་པ་དཔལ་མགོན་སྤྱོད་མ་དམ་པའི་
 ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱི་མ་མེད་པ་ལ་མགོ་བོས་རབ་རྩ་བརྩུང་དེ་སྒྲོ་གསུམ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་

འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པར་མཛད་དུ་གསོལ། གང་གི་ཞལ་བཟང་ལྟ་བུས་མི་ངོམ་གེ་སར་འཛུམ་པའི་
མདངས་བཀྱ་ཞིང་། །མཚན་དཔེའི་གཟི་འོད་ཟེའུ་འབྲུགསལ་བས་འགྲོ་ཀུན་མིག་གི་
བདུད་ཅིར་གྱུར། །ཐུགས་རྗེ་འདབ་མ་ཀུན་ནས་དཀྱུས་རིང་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་
ཁོངས་བྱབ་པའི། །ཐུབ་དབང་བརྒྱ་དཀར་པོའི་ཞབས་པད་དེ་རིང་བདག་སྒྲིའི་ཡིད་
མཆོར་སྦྱངས། །བྱི་མེད་མཆོ་སྤྱིང་པར་སྤྱིང་པོའི་ཕྱིར། །རྒྱལ་བའི་རྣམ་སྤྱུལ་
རང་བྱུང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །མཚན་རྩོགས་དཔེ་བྱུང་ཡོན་ཏན་ཆོག་ས་འབར་
བ། །པརྒྱ་འབྱུང་གནས་བདག་སྒྲིའི་པད་མཆོར་སྦྱངས། །གང་མཚན་དན་པས་
ཐོག་མེད་སྤྱིད་པའི་སྤྱུག་ །སྤྱིང་ལ་ཡུན་རིང་ཉལ་བའི་དབྱེ་འཛུམས་པ། །གཞོན་ལྷ་
སྤྱི་བའི་ཉི་མ་གང་དེ་དང་། །དབྱེར་མེད་བྱིན་ཆེན་སྤྱི་མས་བདག་སྦྱིངས་
ཤིག །གང་དག་ཕྱོགས་བཅུ་སྦྱིང་གི་འཇིག་རྟེན་ན། །བདེ་གཤེགས་སྤོབ་མར་
གྱུར་པ་གང་སུ་དག །དང་འདྲིར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་གྱིས། །གསན་
པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འདྲིར་གཤེགས་ཤིག །ལྷ་ཡི་སྐད་དང་གྲུ་དང་གཞོད་སྤྱིན་
སྐད། །བྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་རྣམས་ཇི་
ཅིམ་པར། །ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་ཆོས་འདི་འགྱུར་བར་ཤོག།

༼༡༽ སྤྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས།

ད་ཆོས་གྲུའི་ནང་ལ་ཞུགས་པ་ནས་བཟུང་སྤྱི་ཆོང་མས་དག་བཅད་གྱིས། ད་སྤྱོན་
ཉི་མ་ཡན་ཆད་ལ་གཉིད་ཐུན་གཅིག་གི་ཞབས་མིན་པར་བཤད་པ་རེད། ད་མ་བཤད་
ནས་ཚུ་ཆོད་གཅིག་ལ་སྤྱོད་དང་སྤྱི་བ་བསྐྱམས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤོབ་ཞིག་སྤྱིང་སྤྱུབ་པ་

ཡིན། རང་རེ་ཆོས་དྲུང་གི་དྲུང་སྤྱོད་ཞིག་གིས་བསྐྱེལ་ནས་ཆོས་གྲུའི་ནང་ལ་ཡོང་རྒྱ་དེ་
ཆོས་ལྷ་བའམ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་པལ་ཆེར་བོད་ཆོས་ལྷན་གྱིས་ཆའི་མི་
དབང་པོ་ཆང་ཞིང་སེམས་པ་རྣལ་དུ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནས་བཟུང་སྤྱོད་ཆང་མས་ཁ་
ཡིས་ཟེར་ཤེས་རྒྱ་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ལྷ་ཟེར་རྒྱའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་ཆོག་དེ་གཞན་
ལས་བྲུངས་ནས་རང་ལ་ཐོབ་པའི་དོན་ཞིག་དང་། ཆོས་བསྐྱབ་ཟེར་བའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་
ཆོག་དེ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་སློག་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ནས་ལག་ལེན་ཉམས་ལ་སྦྱོར་རྒྱ་ཞིག་
ཡིན། དེ་ང་ཆོས་བྱིས་པ་པོ་མོ་ཐམས་པ་ཡི་གྲོང་ཆོག་གི་དབང་དུ་བཏང་ནས་བཤད་
ན། ཆོས་ལྷ་བ་དེ་རང་ལ་མེད་པའི་དགོས་མཁོ་ཅན་མེད་ཐབས་མེད་པའི་རྒྱ་དེ་ལོན་
པར་བྱས་ནས། ཆོས་སྐྱབ་ཅས་པ་དེ་ལོན་ཡོད་པའི་རྒྱ་དེས་ཅི་དགོས་གང་དགོས་བོད་
སྦྱོད་གཏོང་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དོན་འདི་ནད་ཚབས་ཆེན་ཞིག་ལུས་ལ་
ཕོག་ནས་བདེ་བ་དེ་ཉིད་གཅིག་ལ་མེད་པའི་མི་ནད་པ་ཞིག་གིས་སྤོན་པ་མཁས་པ་ཞིག་
བཅུ་ལ། དེ་ནས་སྤོན་པས་དའི་ནད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཅན་གྱི་སྤོན་བྱིན་པས་མི་ཆད་སྤོན་
བསྐྱེན་ལུགས་དང་། ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་གྱི་ཐད་ནས་ཉན་རྒྱ་དང་མི་ཉན་རྒྱའི་སྤྱང་
བྲུང་འདོར་ལེན་གྱི་འཛུལ་ཐོན་བྱ་དགོས་པའི་རིགས་སོགས་བཤད་སྐབས་ནད་པས་དེ་
བཞིན་དུ་ལག་ལེན་ལ་བཏབ་ནས་དགོས་དོན་ངོ་མ་དེ་ཉིད་ནད་པ་ནད་ལས་གྲོལ་སོང་བ་
ལྟ་བུའི་དཔེ་དེ་འཛིན་རྒྱ་ཞིག་སྟེ། མདོ་སྤྱོད་པོ་བཀོད་པའི་ལུང་བྲངས་ནས་འདུ་ཤེས་
བཞི་བསྐྱེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཡིན། སྦྱོར་ན་བོད་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ཡོད་མེད་གཉིས་
ཀ་འདྲ་འདྲ་ཡིན་ལ། ད་རུང་མེད་པས་དགའ་འོ་སྤྲོམ་པ་དང་མེད་པས་སྤྲུས་གཙང་
འདུག་སྤྲུམ་རྒྱ་ཞིག་ཡིན། དའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། དའི་དོན་ལ་དཀའ་
ལས་བརྒྱབ་པ་དེ་ཉིད་སྤྲུག་གྲོང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན། བོད་མེད་ན་ཆོས་ཡིན་

ཡང་སྐྱུར་འཛིག་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱུར་ཡང་བཤད་སྟེ། ཡིན་ན་ཡང་འདད་
བསམ་སྒོ་གང་ལ་བསྐྱོར་ཀྱང་ཆེ་ས་ནས་བཤད་ན་འུ་ཚོ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སེམས་
ཅན་ཞེས་བཤད་ལ། རྒྱུ་ས་ནས་བཤད་ན་མི་ཞེས་པ་འདི་དབང་མེད་པ། རུས་པ་
རྒྱུ་རྒྱུ་། གཞོད་པ་དང་སྐྱུ་ག་བསྐྱུ་མང་བ། དེ་འདྲ་བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
འདིར་སྐྱེ་བ་བླངས་ཚར་དུས་སྐྱུ་མའི་ལུས་རྟེན་ལུ་ཐོར་ལྷ་བུ་འདི་བྲལ་མ་སོང་གི་བར་དུ་
འདིའི་སྐྱེད་སྐྱུ་མངར་སྐྱུར་ཁ་གསུམ་གྱི་སྟོབ་འདི་སྟོང་ནས་འགོ་བཞིན་མི་འདུག་ཐབས་
མེད་ཡིན། དབང་མེད་ལུགས་ལ་བསམ་སྒོ་ཞིག་བཏང་ན། བཤས་རའི་ནང་གི་
སྐྱུ་གས་ཟོག་དང་གཅིག་འདྲ་ཞིག་སྟེ། སྟོག་རྩ་འདྲ་པོ་འགྲོ་འོང་རང་དབང་མེད་པ་
ཞིག་ཡིན། ཉམ་རྒྱུད་ལུགས་ལ་འདད་རེ་བརྒྱབ་ན། སྐྱབས་མེད་བར་དོའི་སེམས་
ཅན་དང་ཅི་ཞིག་བྱུང་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་རྒྱུད་དམར་གྱིས་མི་འདོད་ཉམ་ངའི་གནས་ལ་
དེད་ལུགས། ན་དོགས། ཤི་དོགས། བོར་དོགས། བརྒྱག་དོགས་ལ་
སོགས་པའི་འཛིགས་སྐྱུ་མང་པོ་བཤད་ན་བཤད་ཚོད་མེད་པའི་འཛིགས་སྐྱུ་མང་པོ་
ཡོད་པ་འདི་དག་སྟེ། འཛིགས་པའི་དགྲ་བཞི་དང་ཡང་བའི་གཡང་ས་མིན་ན་གཞན་
ཅི་ཡིན། གཞན་ལ་ཕར་བལྟས་ཀྱང་རང་ལ་རྩྱུར་བསྐྱོར་ཀྱང་ཉམ་གཅིག་བས་གཅིག་
ཐག ཤ་གཅིག་བས་གཅིག་ཆ་ཞིག་ཡིན། གནའ་གཅིག་གིས་གཏམ་དཔེ་བཀོད་
པ་ལྷ་བུ་སྟེ། མ་རྒྱལ་བ་མའི་བྲག་སོན། །གཅེར་བུ་གཅིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་
ཡོད། །ཞུ་གཅིག་ལ་བསྐྱོན་དང་གཉིས་ལ་བསྐྱོན། །གོས་གཅིག་ལ་བཟོ་དང་
གཉིས་ལ་བཟོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྷ་བུ་ཉམ་ཐག་སྐྱུ་ག་བསྐྱུ་སྐྱོགས་ཀྱིས་མནར་བ་
ལ་ཤ་ཆ་སྟོང་ཐེ་ཆེ་ཡང་ལྷ་འདུག་རྒྱུ་དེ་ཉིད་མ་གཏོགས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྟོབ་མ་
དགོས་རང་གིས་རང་ཉིད་སྟོབ་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་ས་ཚོད་འདི་ལྷ་བུ་ཞིག་ལ་སྟེབས་པ་

ཡིན། དེས་ན་འདིའི་སྤྱད་བསྐྱེད་འཛིགས་སྒྲག་འདིའི་ནང་ནས་ཐར་སོང་བ་ཞིག་དང་
སྐྱོབ་སྐྱབ་པ་ཞིག་ལ་སྐྱབས་གནས་མ་ཆོལ་ཐབས་མེད་ལྟར་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཐབས་
གཞན་མེད་ས་ལ་སྤྱད་ཡོད། དེས་ན་འུ་ཆོས་ཆོས་དུང་གསུམ་བུས་ནས་ཆོས་དུང་
གསུམ་པའི་དུང་སྒྲ་དང་བསྐྱེད་ནས་ཆོས་གྲུའི་ནང་འདིར་འཛོགས་པ་དང་ལྷན་དུ་ངས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ཞིག་བྱངས་ནས་དེ་མ་ཐག་ལ་གང་སྒོ་མ་ཆར་གསུམ་བཤོན་པ་རེད།
གང་སྒོ་མ་ཆར་གསུམ་འདོན་རྒྱུའི་གང་སྒོ་མ་ཞེས་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཟེར་ན། རྒྱལ་
སྐས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་པཎ་ཆེན་ལྷ་བརྒྱས་མགོན་གཙུག་ཏུ་བསྟོད་པའི་
ཆོག་ཡིན་ཞིང་། འཕགས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལྷ་བ་དེ་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གྱི་
མིག་ངོ་ལ་རྣམ་པ་རྟགས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱུ་རྒྱལ་སྐས་གཞོན་ལུའི་རྒྱལ་འཆང་བ་ཞིག་ཏུ་ཤར་བ་
ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁུན་རབ་ཀྱི་ཡུང་པོ་གཙུག་ཏུ་
བསྐྱས་པའི་རང་གཟུགས་ཡིན། གང་སྒོ་མ་ཆོས་ཤིང་གྱི་འགོར་འདི་ལྟར་འདོན་འདུག་
དགོས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱིང་ལ་ཡུན་རིང་ཉལ་བའི་སྤོངས་པའི་ལུན་ཆེན་འདི་ཕར་བསལ་ནས་
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཞིག་ནང་ནས་རྒྱས་པའི་དོན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་བཞིན་
ཡོད་པ་ཡིན། དེས་དོན་རང་རིག་འཇམ་དཔལ་དཔལ་པོའི་ཆོས་ཉིད་དོན་གྱི་རང་ཞལ་
མ་མཇལ་ནས་གཉིས་སྤྱང་འབྲུལ་བས་སྒྲགས་པའི་དུས་འདིར་སྤྱང་ཆའི་ཐབས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་
བསྟོད་པ་ཕུག་འཆོལ་མཆོད་འབུལ་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
མཐར་ཐུག་སྤྱང་མེད་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་དབྱུད་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རང་
ལས་བརྟེན་དགོས། སྐྱེས་པོ་རབ་པོ་འབྲིང་པོ་མཐའ་གསུམ། །དན་སྤྱི་མིན་པ་
འདྲ་འདྲ་ཡིན། །ཞེས་ཟེར་ལ། དན་སྤྱི་ཞེས་པ་རིག་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་ཞིང་།
རིག་སྤྱི་ཞེས་པ་ཤེས་སྤྱི་ཡིན། ཤེས་དང་མ་ཤེས་ཀྱི་བར་ནས་མཁས་སྤྱན་ཤོར་

སོང་བས་མཁས་སྤྱན་ཞེས་པ་མིག་རྒྱུ་རིང་ཐུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད། འུ་ཚོས་འཕགས་
པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པ་ཚར་གསུམ་དང་སྤྲུགས་ནས་གསོལ་
འདེབས་བྱེད་པའི་དོན་དཔེ་རྫོངས་པའི་ལུན་ནག་འདི་མགོ་ནས་དྲངས་པར་ཤོག། སྤར་
མེད་ཀྱི་སྒྲོ་སྟོབས་དང་ཤེས་རབ་རྣམ་དཔྱོད་གསར་བ་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱིས་གནང་རོགས་ཞུ་ཞེས་
ཟེར་གྱིན་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་ཁྱེད་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བརྟེན་ཏེ་དེ་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས་བཞིན་ཡོད་ན་སྤྲུགས་མཁུན་བཙེའི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་ཀྱང་ཁྱེད་གདུལ་
བྱ་རང་ཉིད་ལ་ཡང་སྤྲུག་ཡོད་པ་ཡིན། དད་དང་མོས་གུས་དེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
སད་ནས་ཤེས་བྱར་དཔྱོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་རང་གི་སྤྱིང་དབྱས་ནས་ཤར་དུས་རྫོངས་པའི་བྲ་
བ་གཙོད་པའི་རིག་པ་དེ་གྲུབ་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཕྱག་གི་རལ་གྱི་གཉིས་པ་ཞིག་ཐོབ་པས་
མི་ཚད་གསོལ་འདེབས་སྒྲོན་ལམ་བྱེད་མཁས་ཀྱིས་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐོབ་སོང་བ་ཡིན།
རང་དང་འབྲ་བའི་སོ་སྤྱི་ཐམས་པ་ལ་བཤད་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་དེས་ཚིག་སྒྲེ་དྲངས་ཏེ་ད་སྡེའི་ཆོ་
སྟོད་རང་རང་ཁ་ཁ་སོ་སོའི་འདས་པའི་དུས་ཚོད་ལ་འདང་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་ཕྱི་བལྟས་ཤིག་
བྱས་ན། ཆོ་སྟོད་ཀྱི་ལོ་གྲངས་དུས་ཚོད་དེ་ཅི་ཙམ་ཞིག་སོང་བ་ཡིན། དེ་ཐོག་འགོ་
འགོར་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཐམ་ཐོམ་མེད་ཉིད་རྩྱུར་སད་དུ་བཅུག་ནས་སྤྱ་བསམ་ཕྱི་འདང་
ཡོད་པ་ཞིག་བྱས་ཆོ་པ་ཨ་ཁྱེ་རྒྱ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་མི་ཐོག་ཚུན་ཆད། དུ་དུ་ཕྱག་ཕྱིས་འབྱུང་
གི་བདག་པོ་རང་པར་བརྒྱབ་ས་དེ་ཉིད་ནས་བཟུང་སྟེ། འདིའི་གཉིད་མ་འཐམ་འཐུམ་
གྱི་གཉིད་མ་བདེ་བའི་འབྲུལ་སྤྲང་ལྟ་བུའི་འདིའི་སྐབས་སུ་ཚོས་ཤིག་བྱེད་གྱིན་ཡོད་པའི་
མིང་བཏགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཚོས་དེ་ཉིད་ཅི་ཡིན་དང་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་
དགོས་རང་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས། བྱ་ལས་བྲེལ་བེད་གི་འདུ་འགོད་མང་ཆེས་དེ་འཛིག་
རྟེན་གྱི་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་རྩྱལ་ལུགས་ཡིན། དེ་ཡང་འདི་འབྲུག་སོང་ཟེར་རྒྱུ་ཞིག་སྟོན་རྒྱུ་

མེད་པར་མ་ཟད་ད་རུང་མ་འགྲུབ་བཞིན་དུ་རེ་ཐག་ཆད་ནས་བྲང་ལ་སྦྲར་བྲད་བྱེད་ཞོར་དུ་
མིག་སྡོན་པོར་ལོག་ནས་མིང་མེད་ལ་འགྱུར་བ་ནི་སྤྲ་འཕྲོ་བྱེད་འཕྲོ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་
འདུག་བསམ་པའི་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཤིག་ནང་ལ་རྩྱུར་འཁོར་བ་ཡིན་ན་དེ་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཞུགས་སེང་ཟེར་ཆོག། ཉི་མ་ཤར་བའི་སྡོན་ལ་སྦྱ་རེངས་ཤར་བ་
ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེས་འབྱུང་གི་སྒོ་སྒྲ་གཅིག་རྒྱུད་ལ་སྦྱས་སེང་བ་ཡིན། དེས་
འབྱུང་། བྲང་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་གཅིག་རྗེས་སུ་གཅིག་འབྲེལ་
ནས་ཡོང་དགོས། བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་རྩ་བ་སྒྲ་མ་ཡིན་ལ། སྒྲ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་
དབྱངས་ཞེས་གཉིས་མེད་དད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང་།
ང་ཆོའི་ཁ་བརྒྱུད་མགོ་དེ་ཆོས་ལྷ་རྒྱུ་དང་ཆོས་བསྐྱབ་རྒྱུ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོག་གིས་སྤྲད་
ཆའི་ཆོག་མགོ་སྤངས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་བསྐྱབ་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྡོན་དུ་གང་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་དེ་
ཐོབ་རྒྱུ་འམ་ཐོས་རྒྱུ་ལ་དང་པོ་འདད་རྒྱག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཞེས་
པའི་ཆོག་དེའི་ཁྲུངས་དེ་རྒྱ་གར་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་འཇུག་ཡུལ་མང་པོ་
ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་རང་རེའི་བགོ་སྐྱལ་དུ་གྱུར་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འདི་ལ་མཆོན་ན།
འདི་འདས་པའི་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་གི་སྡོན་ནས་སྦྱལ་སྦྱུའི་སངས་རྒྱས་ཤུག་
ཐུབ་པས་མི་མཐེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ནས་གསུངས་པ་ཡིན། བརྗོད་བྱ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། རྩལ་བྲིམས། ཉིང་འཛིན། ཤེས་རབ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ། རྫོང་
བྱེད་འདུལ་བ། མདོ་སྡེ། མདོན་པ་གསུམ་གྱིས་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡང་རང་
གར་རྩལ་བྲིམས། ཉིང་འཛིན། ཤེས་རབ་ཅེས་བཤད་པ་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་
ལམ་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱེས་པའི་བརྗོད་བྱ་ཙམ་ཞིག་སྟེ། དེ་སེམས་
ཙན་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་ནད་ཀྱིས་གདུང་ནས་མནར་གྱིན་ཡོད་པ་རྣམས་སྟོབ་པའི་

ཆེད་དུ་འདོད་ཆགས་འདུལ་བའི་གཉེན་པོ་འདུལ་བ། ཞེ་སྤང་འདུལ་བའི་གཉེན་པོ་
མདོ་སྤྲ། གཏི་མུག་འདུལ་བའི་གཉེན་པོ་མདོན་པ། དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་འདུལ་
བའི་གཉེན་པོ་སྤྲོད་བཞི་བའམ་རིག་འཛིན་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲོད་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་
གསུངས་པས་མི་ཆོད་པར། ངས་ནི་བྱོད་ལ་ཐར་བའི་ཐབས་བསྟན་གྱི། །ཐར་བ་
རང་ལ་རག་ལས་བཙོན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་གསུངས་པས་མི་
ཆོད་ཆོས་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་ཞལ་གདམས་དང་བཅས་ཏེ་གནང་བ་དེ་ཉིད་ནི་ང་ཆོས་བསྐྱབ་
རྒྱུ་འི་ཆོས་དེ་ཡིན་ལ་ཐོབ་དགོས་རྒྱུ་འི་ཆོས་ཀྱང་དེ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན་བདག་ཅག་གི་
སྟོན་པས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱར་ཆོས་འཁོར་རིམ་གསུམ་བསྐྱོར་བ་ཡིན།
དེ་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་གསུམ་གཞིར་བཞག་ནས་རིམ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཐུབ་པའི་བསྟན་
པ་དེ་སྐུས་ཀྱི་གདང་བྱ་ལྟ་བུའི་དཔེར་བཞག་ནས་གསུངས་པ་དེ་ལ་འཕྲོ་འགྱུར་མེད།
དེས་ན་གོང་ཞིག་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དུ་འུ་ཚོ་རང་གཞན་རིགས་འདྲ་གང་ལ་ཁ་བསྐྱོར་ན་
བར་སྤྲོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་འདྲ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ཡིན། ཡུན་རིང་ས་དེ་ཉིད་ལ་འབྱུལ་
སྤང་བྱ་སྤྲོད་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱིས་དབང་མེད་ལ་བསྐྱུས་པ་དེའི་ཆོ་བར་སྤྲོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་
མཚམས་རེར་ངོ་ཤེས་ས་རེ་ཐུག་སྐབས་རེ་རེ་ཐུག་ནས་དུས་སྐད་ཅིག་སྐར་མའི་ཡུན་ཙམ་
རེ་ལ་སྤྲོད་ཐུག་གི་སྐད་ཆ་འདྲ་རེ་བཤད་མགོ་ཚུམ་ཆོ་ཡང་ལས་རྒྱུད་གིས་དབང་མེད་དུ་
རང་རང་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདའ་འགོ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་དུ་འུ་ཚོ་ལོ་
རེའི་ནང་གི་འགའ་རེ་ཆོས་ཁྲིད་ཐེངས་གསུམ་བཞི་དེ་ཉིད་དང་། འགའ་རེ་ཆོས་ཁྲིད་རེ་
རེའི་ཆུ་ཚོད་རེ་ཙམ་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་ཐུག་ཙམ་རེ་བྱས་པ་ན་བཤད་དགོས་རྒྱུ་དོན་དག་དེ་
ཆོ་འདི་ཕྱི་འདི་དོན་ཆེན་གྱི་མང་བ་ཡིན། དེའི་ཐོག་ཏུ་ཆོས་འཐོབ་རྒྱུ། ཆོས་
བསྐྱབ་རྒྱུ། ཆོས་འབྱུང་རྒྱུ་ཆང་མ་དུས་ཐོག་གཅིག་ལ་འཛིན་ས་དགོས་དུས་དཀའ་མོ་

ཡིན་ཡང་ཚིག་གཅིག་དོན་གྱིས་སྤྲིང་པོ་ལ་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་ཡོང་ན། ཨ་རིགས་ཚང་
མ་ཁ་དེ་སྤྲོགས་སུ་མ་འཁོར་འདི་སྤྲོགས་ལ་འཁོར་བེར་རྒྱུའི་མཛུ་གུས་རི་སྟོན་ལྟ་བུ་ཞིག་
རྒྱུར་སོང་བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་པ་རེ་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་ཆད་རང་རང་སོ་སོའི་ངོས་
ནས་ཆོས་དང་བསམ་སྦྱོང་གཉིས་ཀ་འདྲེས་སོང་ཆོ་ཆོས་སྐྱབ་ལུགས་མི་ཤེས་པ་དང་ཆོས་
སྐྱབ་ཡོང་མེད་པའི་བྱུང་པོ་ཆེན་པོ་སེམས་ནད་ཅན་ཡོད་པ་དེ་མེད་འགྲོ་བའི་སྤྲོད་དུ་དེའི་
ཆོས་དེ་ཡིས་ལས་ཀ་དང་འཚོ་བའི་བྱུང་པོ་གཞན་དག་གྲང་ཡང་ཐབས་དང་། དེ་ཡིས་
བེད་ཆོད་པའི་རེ་བ་རྒྱག་གིན་ཡོད་པས་མི་ཆོད་ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་འགྲོ་རྟེན་འདུག་རྟེན་
སྒོ་གཏད་ས་རེ་རང་རང་ལ་ཡོད་ཐབས་ཀྱི་རེ་བ་དེ་རྒྱག་བཞིན་ཡོད། དེས་ན་ཆོས་སྐྱབ་
དུས་ཆོས་དག་མ་ངོ་མ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་དགོས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རི་ལྟར་
གསུངས་པའི་བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་ཆོས་དག་མ་ངོ་མ་དེ་ཉིད་ལ་མ་ཞུགས་
ན་དམ་ཆོས་རྣམ་དག་འགྲུབ་ཅེས་པ་ཞིག་མི་སྲིད། དེ་ལྟར་དུ་བཤད་ཡོང་ན་བརྗོད་བྱ་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་རྗོད་བྱེད་སྡེ་སྡེ་དག་ཀྱིས་ཞེས་བཤད་ཆོ་སྒྲ་མ་གྲ་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་མ་
ཡིན་ནམ་དེའི་ནང་ནས་དཔེ་ཆ་པའི་དོན་དག་ཅིག་ཏུ་རྒྱུར་པས་རེད་ཆོ་མི་སྐྱུ་པོ་མེད་ལྟ་
བུའི་རིགས་ཅན་མིན་བསམ་རྒྱུ་མེད། སྒྲ་མ་གྲ་པ་དང་དཔེ་ཆ་པ་ལས་གཞན་པས་ཐར་
བ་དང་ཐམས་ཅད་མ་བྱེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་མ་དགོས་ན་མི་ཤེས་མ་གཏོགས་དེ་ཐོབ་
དགོས་དུས་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ལས་གཉིས་པ་ཞིག་མེད་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་
གཅིག་གི་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་ནས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཐབས་
མེད། དང་པོར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྒྲོ་ལ་ཞུགས། ད་ཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་། ཐེག་ཆེན་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོ་ལ་ཞུགས་པ་རང་
རེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། སོ་ཐར་བྱང་སེམས་སྤྲུགས་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་པ་གསུམ་པོ་དེ་

ཡར་ལྡན་དུ་རྩོགས་དགོས་ལ། དེ་ཟེར་ན་ཅི་ཞིག་ཟེར་ཏེ་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བཤད་ཡོད་དུས་
ཟླ་ཇོ་སེར་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་ན་མི་སྐྱེ་པོ་མོས་སྒྲོམ་པ་ཞུ་ཞེས་པ་ཞིག་གོ་མ་སྟེང་སྟེ་སྒྲོམ་པ་
སྟེང་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་དེ་བས་ཀྱང་གོ་མ་སྟེང་བསམ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་འདིའི་མི་ཐོག་སྒྲོན་རྩིས་ཚང་མ་གདན་ས་ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ་དེའི་ཉེ་འགྲིས་
ནས་རྒྱ་མཚོའི་ཟུར་ནས་ཁ་སྐོམ་སྟེ་གི་ལ་ཉེ་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཐམ་ཐོམ་མའི་ངང་ནས་
མི་ཆེད་དུས་སྐབས་ཀྱི་ལ་མོ་རྒྱག་གིན་འདུག་ཟེར་དོན་དེ་ཡིས་ཡིན། བྱིས་པ་རབ་
བྱུང་སུ་ཡིན་ན་དང་པོ་སྐབས་སུ་འགོ་བའི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས། དེའི་འཕྲོ་སྐབས་འགོ་
དེས་ཚུམ་གཞི་བྱས་ནས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་རིགས་བདུན་ནམ་རིགས་བརྒྱད་གང་རུང་
ཞུས། ཡང་མིན་ན་རིམ་ལོ་དེ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཞུས་པའི་ཐོག་ཏུ་བྱུང་རྒྱབ་སེམས་བསྐྱེད་
གྱི་སྒྲོམ་པ་བྱངས། དེ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་སྤྲུགས་ལ་ཞུགས་ཏེ་སྤྲུགས་སྒྲོམ་བྱངས་ནས་
སྒྲོམ་གསུམ་ཡར་ལྡན་དེ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཚང་དགོས། ལམ་དེ་ནས་དེ་
ལྟར་བྱས་ཏེ་མ་བརྒྱད་ནས་ཆོས་ངོ་མ་ཞིག་བྱེད་ཐབས་མེད། ལམ་གཞན་ནས་ལམ་
ཆོས་ངོ་མ་ཞིག་བྱེད་ཐབས་མེད་ལ། ལམ་དེ་མིན་པ་ཞིག་ལ་བྲིད་སོང་དུས་དེའི་ལམ་
དེ་ལམ་དང་ལམ་མིན་གང་ཡིན་ངོས་འབྱེད་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན་མང་པོ་
ཞིག་གིས་སློ་གཏང་ལིང་བཅོལ་ཆེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་རེ་ལྟོས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ན་འདི་ལྟ་བུའི་
མི་མང་ཞིག་གི་ནང་ནས་ཕལ་མོ་ཆེ་ངོ་མས་མཚུ་གུས་གར་བསྟན་ཤར་དུ་ངོས་འཛིན་བྱུང་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་དེ་སྟེ་ཐབས་དང་སློས་གཏོང་ཐབས་མེད་ནས་ལྷག་བསམ་བླང་པོས་
ཕན་པ་གཙོ་བོ་བཟུང་བྱས་ཏེ་བཤད་པའི་ཚུལ་ཡིན། ལྷ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་རྩིས་འཇུག་གི་
རབ་བྱུང་ཞིག་ཡིན་དུས་བྱུང་པར་དུ་རང་གི་སྟོན་པའི་མཛད་རྒྱུ་སྟེང་དགོས་ལ།
རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་དང་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་རྩྱུར་བསྐྱས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན།

རྒྱུད་ཀྱིས་པའི་དུས་ཤིག་ནས་གཙུག་སྐྱོལ་གསུམ་དེ་མ་ཐོབ་སྒྲོབ་ལ་ལུལ། གྲོང་ནང་
ལ་མ་བསྐྱད་པར་གྲོང་ལྷག་ལ་སོང་། གྲོང་ལྷག་དགོན་རྒྱུད་ཕྱ་མོ་དེ་ཆོ་གཅིག་གི་རྟེན་
གཞི་ཡིན་བསམས་ནས་བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན། གསེར་དངུལ་
གཟི་བྱུར་གྱི་རྒྱན་ཆ་ཕར་སྤངས། ལྷག་བསམ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱན་དེ་རྒྱུར་འཆང་།
གོས་དུར་སྒྲིག་གི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འོག་ནས་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིག་ན་རབ་བྱུང་
གིས་བྱིས་པར་ཆོས་བཤད་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཐོབ་ཐང་བབ་འོས་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཁུར་ཞིག་ཡིན།
དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཆོས་ཉན་པ་པོའི་ངོས་ནས་ཀྱང་གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཞག་པོ་སྐུམ་བརྒྱ་
དུག་ཅུ་ཐམ་པའི་ནང་ནས་ཆོས་ལུ་སར་ཐངས་རེ་ཐངས་གཉིས་ཡོང་བ་ལ་ཡོང་བའི་དོན་
དགོས་དོན་དག་འདི་ཆོད་སོང་བསམ་རྒྱུའི་ཆོ་འདི་ཕྱི་སྦྱིད་སྦྱག་གང་བྱུང་གི་སྐབས་ལ་སྒོ་
གཏད་ས་འདི་ཡོད་བསམ་པ་ཞིག་ལོན་དགོས་པ་མ་གཏོགས་པར་ཡར་ལག་སྟོང་ལ་ཡོང་
མར་ལག་སྟོང་ལ་བྱུང་སོང་དུས་ཡོང་གོ་མ་ཆོད་པ་མིན་ན་ཅི་ཡིན། ཆོས་རྒྱལ་བཞིན་
དུ་སྐྱབ་པའི་མི་དེ་ཡིས་དང་པོར་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལུ་དགོས། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཞེས་
པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྒྱུད་པ་ཞིག་གི་མ་ཡིན། སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་བྱེས་ན།
བྱིས་པའི་ཕྱོགས་གྱི་གསུམ་དང་རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་གྱི་ལུ། དེ་ཡང་རྩལ་སྤུ་བསྐྱུ་ན་
རིགས་བཞིར་ངས་པ་སྟེ། བསྐྱེན་གནས། དག་བསྐྱེན། དག་རྒྱལ། དག་
སྟོང་བཞི་ཡིན། དེའི་ནང་གི་བསྐྱེན་གནས་ཕར་ལུད་ན་རིགས་བདུན་གྱི་རྒྱས་ཕྱེ་བའི་
དག་བསྐྱེན་དེ་ཡོངས་རྫོགས་དག་བསྐྱེན་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས། ཁྱད་པར་དུ་ཆོགས་
གསུམ་རིམ་ནོད་དུ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་ཡོངས་རྫོགས་དག་བསྐྱེན་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་།
གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ལ། དག་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལེན་ལུལ་དེ་
ཡང་དག་སྟོང་ཡིན་དགོས་པ་དེ་ཉིད་གསལ་མོར་བྱས་ནས་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་

བསྐྱབས་གཞི་ལྟ་འདྲིན་པ་ཡོངས་རྫོགས་དག་བསྐྱེན་ལས་སྤྱད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་སྤྱུང་སྤྱུང་ན་ནང་
གསལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད། སྒྲོག་གཙོན་ཙམ་ཞིག་སྤྱོད་བ་དེ་སྤྱོད་གཙོན་སྤྱོད་པ་དང་།
དེའི་སྤྱོད་དུ་མ་བྱིན་ལེན་ཙམ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་འགའ་སྤྱོད་པ། དེའི་སྤྱོད་དུ་རྒྱུན་དང་གསུམ་
སྤྱོད་ན་པལ་ཆེར་སྤྱོད་པ། འདོད་ལོག་དང་ཆང་གཉིས་ཀ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ན་གོང་ནས་
བཤད་པའི་ཡོངས་རྫོགས་དག་བསྐྱེན་ཡིན། འདོད་ལོག་གི་ཚབ་རུ་མི་ཚངས་སྤྱོད་
སྤྱོད་ན་ཚངས་སྤྱོད་དག་བསྐྱེན་དང་། གོང་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱེན་གནས་དེ་དུས་
ཁྲིམས་ཡིན། བསྐྱེན་གནས་འདི་གཏན་ཁྲིམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱོད་པ་གོང་མའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་ངོ་མས་བཤད་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྤྱོད་པ་རིགས་བདུན་ཁོན་
ཡིན། དག་བསྐྱེན་གྱིས་དུས་ཁྲིམས་བརྒྱུད་པོ་འདི་བྱངས་ན་གསོ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ།
བསྐྱེན་གནས་གྱི་བསྤྱད་བྱ་བརྒྱུད་པོ་དེ་ཇི་སྤྱོད་འཆོའི་བར་དུ་བསྤྱད་ས་ན་གོ་མའི་དག་
བསྐྱེན་ཡིན་ཞིང་། གོ་མའི་དག་བསྐྱེན་ཞེས་པ་ཡང་དག་བསྐྱེན་གྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན་
ལ། འདི་གཙོ་བོ་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་ཡིན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་
སྤྱོད་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

༩༥ གཞུང་དོན།

༩༥ ཁྲིམ་པ་རྒྱུ་མ་པར་སྐུ་བཟང་གི་སྤྱོད་སྤྱུང་གནད་བ།

མདོད་དོན་ཆོག་གི་རྩ་བ་ད་རེས་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་ཁྲིམ་པ་པོ་མོ་ཡིན་ན་
དུས་ཆོད་དེ་རིང་མ་གཏོགས་ལོ་གཅིག་ལ་མེད་པས་དེ་རིང་སོར་བྱང་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་པ་
བྱིན་ནས་སྤྱུགས་གྱི་དོད་དུ་སྤྱོད་འགྲོའི་ལུང་ཞིག་བརྟན་ན་དེའི་ནང་ལ་དངོས་གཞིའི་སྤྱོད་

གོལ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཆ་ཤས་བྱིན་རྒྱབས་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་དང་། ལམ་དབང་གི་སྒྲོར་ཡོད་པས་མི་ཆད་ཐུན་མིན་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་རིམ་པ་ཡང་གང་འཆོམས་ཤིག་ཆད་འགོ། སོར་བྱང་གཉིས་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡར་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ནས་སྤྲུགས་ལ་ཞུགས་པའི་རིམ་པ་དེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ལྷན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་འགོ། དེའི་ནང་ནས་ཐོག་མར་གྱུར་བ་ད་ལྟ་རང་རེས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པའི་མཆོན་ཉིད་སྤྱིར་བཏང་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེན། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་པའི་ཉེས་སྤྱོད་སྒྲོམ་པའི་རྩལ་བྲིམས་གང་ཞིག་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པ་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། རང་གི་སྒྲོམ་པ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དེས་འབྱུང་གི་རྩལ་བྲིམས་གང་ཞིག་དག་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བའི་སྤང་བྱ་ངེ་སྤྱིང་འཆོའི་བར་དུ་སྤྱོད་བར་ཁས་སྒྲུངས་པ་དེ་དག་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པའི་མཆོན་ཉིད། འདི་ཆོག་ཐུན་མིན་དང་ཐུན་མེད་གི་ལུགས་བཞིན་བྱས་ནས་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་དུས་ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་དུ་འགྱུར། འདི་ན་ཡོད་པའི་མང་ཆེ་བ་ལེ་རེ་བཞིན་སྐྱབས་སྒྲོམ་ཞུས་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། ཡོངས་རྫོགས་དག་བསྟེན་ཡང་མི་རྣུང་བ་ཞིག་ཡོད། ཆོངས་སྤྱོད་དག་བསྟེན་ཡང་ཆ་རེ་ཡོད། དེ་རིང་མང་ཆེ་བའི་ངོ་སྤྲུལ་དུ་སྐྱབས་སྒྲོམ་སྤྱིན་རྒྱ་བྱེད། ཁས་སྒྲུངས་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་རང་རང་གི་མོས་པས་སྒྲོམ་པ་གཞན་དག་ཐོབ་ཆོག་པ་ལ་དགག་བྱ་མི་ཆེ་ཡང་ཟུར་ནས་ཆེད་དུ་སྒྲུངས་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན། དེ་རིང་གཙོ་བོར་སྤྱིན་རྒྱུའི་སྐྱབས་སྒྲོམ་དེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་ཁས་སྒྲུངས་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཙམ་སྤྱང་མཁན་དེ་ལ་དག་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་མཆོན་ཉིད་པར་བཞག་རྒྱ་ཡོད་མེད་ལ་བཞེད་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད། སྐྱབས་གསུམ་འཛིན་པའི་དག་བསྟེན་ཞེས་དག་བསྟེན་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་ན་སྒྲོམ་པ་

ཡང་བཏགས་ཆོག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བསྐབ་བྱ་བསྐབ་ཚུལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཏགས་
ཆོག་པར་དཔོག་པ་ཡིན། གང་ལྟར་མཆོག་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་ཆོག་འདི་སྒོ་ནས་
སྐབས་སུ་མེད་བས་ནད་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱུ་ལ་ཚུད་པ་དང་། སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྟེན་ནམ་ཙམ་གཞི་ཡིན། དེ་རིང་དང་པོར་སྐབས་སྒོམ་སྒྱིན་རྒྱ་བྱེད། བྱིས་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་དེ་ཆོ་ཐངས་གངས་མང་པོ་བསྐྱར་དུ་ཡང་ལེན་བྱས་ན་ཆོག་པ་ཡིན།
སྒོམ་པ་ཡར་འབུལ་རྒྱ་ལྟ་བུ་རབ་བྱུང་གི་སྒོམ་པ་དང་མི་འདྲ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱས་
གན་དང་ནད་པ་དེ་སྒོ་བྱངས་ཆོར་མཁན་ཆོས་ཕྱག་འཆོལ་མི་སྐབ་པས་བུར་ཞིག་ལ་སྒྲིང་
དང་ཆོག དེ་མིན་པའི་བྱིས་པ་པོ་མོ་ཕྱག་འཆོལ་སྐབ་མཁན་ཆོར་མ་ཡར་ཐམས་ཅད་
ལངས་ནས་ཕྱག་འཆོལ་སའི་ས་ཁོངས་ཡོད་པ་ཞིག་གིས། བྱུང་པར་དུ་རྒྱབ་ཕྱོགས་
སུ་ཡོད་མཁན་ཆོར་མ་ཕྱི་རུད་ཅིག་བྱས་ཏེ་ཕྱག་འཆོལ་ཆོག་པ་ཞིག་བྱོས། ཐོག་མར་
བདག་ཅག་གི་སྒོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་གསུམ་འཆོལ་དགོས། ད་
རུང་བྲེལ་བ་མི་དགོས། ཕྱག་འཆོལ་ལུགས་ཀྱང་ཐངས་མ་མང་པོར་བཤད་རྒྱུང་ཡང་
དེ་ཕྱག་འཆོལ་དུས་དང་པོར་ཐལ་མོ་སླིང་ཁར་སྦྱོར། ཐལ་མོ་སླིང་ཁར་སྦྱར་དུས་དེའི་
སྐབས་སུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དཔྲན་དགོས། དེ་ནས་ཐལ་མོ་ཁོག་སྟོང་སྦྱི་
པོར་སྦྱར་དགོས། ཐལ་མོ་སྦྱི་པོར་སྦྱར་དུས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱའི་བྱིན་
རྒྱལས་ཐོབ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་དག་པར་བསམ། དེ་ནས་མགྱིན་པར་སྦྱར་
ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཐོབ། རང་གི་དག་གི་སྒྲིབ་པ་
དག དེ་ནས་སླིང་ཁར་སྦྱར། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་
ཐོབ། རང་གི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག དེ་ནས་མ་ལྷ་ས་ལ་ཕབ། དེའི་སྐབས་སུ་
ཉོན་མོངས་པ་དུག་ལྡེ་སྒོ་ནས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དག་ནས་སྦྱི་

གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་སྤོན་ལས་ལྷའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་བསམ། དེ་ལྟར་
དུ་བྱེད་དགོས། དེའི་འཕྲོས་རབ་བྱུང་ཚང་མ་བཞུགས་སྡོད་དང་ཆོག་གིས་པ་ཕོ་
མོ་ཐུག་འཆལ་ཐུབ་མཁན་ཚང་མ་ཡར་ལངས་ནས་ཐུག་འཆལ་ལུགས་ཡོད་པ་ཞིག་
ཀྱིས། ཕྱིར་ལུང་བྱོས་དང་ཁོད་ཡངས་པས་ད་ལྟར་ཕྱིར་ལུང་ཆོག་རྒྱ་རེད། དང་
པོར་ཡར་ལངས་ནས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀའི་ལོང་བུ་གཉིས་གཤིབས་གཤིབས་བྱས་ཏེ་ལུས་
པོ་བྱང་པོར་བྱས་ཏེ་ལང་དགོས། དང་པོ་བྱིད་ཆོས་ཐུག་འཆལ་སའི་ས་ཁོངས་ཡོད་པ་
ཞིག་གྲ་སྒྲིག་ཀྱིས། སར་ལུང་ཚུར་ལུང་རེ་དགོས་ཨོ་འདུག རྒྱུ་པའི་ལོང་བུ་
གཉིས་ཀ་གཤིབས་ནས་ལག་པ་གཉིས་ཀའི་ཐལ་མོ་སྒྲིང་ཁར་སྦྱར། ཐལ་མོ་ཁོང་
སྒྲིང་བྱོས། ལག་པས་སྒྲེར་སྒྲེར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་འདི་ལྟར་མཚུགས་
ཐར་ཐར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་མེ་ཏོག་ཁ་ཕྱེ་མཁན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་རྒྱལ་བྱས་ནས་ཐལ་མོ་
སྦྱར་དགོས། དེ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་ནས་སྒྲིང་ཁར་ཐལ་མོ་
སྦྱར། དེ་ནས་ཐུག་དང་པོའི་འགོ་འཇུགས་རྒྱ་ཡིན། ཐལ་མོ་སྦྱི་བོར་སྦྱར།
ཐལ་མོ་མགྲིན་པར་སྦྱར། ཐལ་མོ་སྒྲིང་ཁར་སྦྱར། ལུས་ཀྱི་མ་ལུ་ས་ལ་ཕོབས།
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྐུ་གཟུགས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་གཟི་འོད་འབར་བ་དེ་རྒྱབ་ན་
བཞུགས་ཡོད་པའི་ཇོ་བོའི་སྐུ་འདི་ལ་འུ་ཆོས་ཐུག་འཆལ་དགོས། གཅིག་འཆལ་ཆར་
སོང་ལ། ད་ཡང་ཐལ་མོ་སྒྲིང་ཁར་སྦྱར། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་བྲན།
ཐལ་མོ་སྦྱི་བོར་སྦྱར། ཐལ་མོ་མགྲིན་པར་སྦྱར། ཐལ་མོ་སྒྲིང་ཁར་སྦྱར། མ་
ལུ་ས་ལ་ཕོབས། གཉིས་རེད། ད་ཡང་ཡར་ལངས་ནས་ཐལ་མོ་སྒྲིང་ཁར་སྦྱར།
ཐལ་མོ་སྦྱི་བོར་སྦྱར། ཐལ་མོ་མགྲིན་པར་སྦྱར། ཐལ་མོ་སྒྲིང་ཁར་སྦྱར། མ་
ལུ་ས་ལ་ཕོབས། དེ་ཡིས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཐུག་གསུམ་འཆལ་

ཚར་སོང་བ་ཡིན། སྒྲོམ་པ་སྒྱུན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ང་ལ་ཡང་ཕུག་གསུམ་འཚལ་དགོས་
 པ་ཡིན་ལ། ཐལ་མོ་སླིང་ཁར་སྒྱུར། ཐལ་མོ་སྒྱུ་བོར་སྒྱུར། ཐལ་མོ་མགོན་
 པར་སྒྱུར། ཐལ་མོ་སླིང་ཁར་སྒྱུར། མ་ལུ་ས་ལ་ཕོབས། གཅིག་རེད།
 ཡང་ཡར་ལོངས། ཐལ་མོ་སླིང་ཁར་སྒྱུར། ཐལ་མོ་སྒྱུ་བོར་སྒྱུར། ཐལ་མོ་
 མགོན་པར་སྒྱུར། ཐལ་མོ་སླིང་ཁར་སྒྱུར། མ་ལུ་ས་ལ་ཕོབ། གཉིས་རེད།
 ཡང་ཡར་ལངས་ནས་ཐལ་མོ་སླིང་ཁར་སྒྱུར། ཐལ་མོ་སྒྱུ་བོར་སྒྱུར། ཐལ་མོ་
 མགོན་པར་སྒྱུར། ཐལ་མོ་སླིང་ཁར་སྒྱུར། མ་ལུ་ས་ལ་ཕོབས། འདྲི་
 མཚམས་ནས་ཅོག་ཕུའམ་ཕུས་བཅུགས་ཀྱིས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ནས་འདུག་དགོས་ཤིང་།
 རང་རང་ཅི་བདེར་བྱས་ནས་སྡོད། ཕུས་མོ་བཅུགས་ན་ཆོག་ ཅོག་ཕུའི་ཚུལ་དུ་ལང་
 མ་འདུག་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་ན་ཆོག་ མདོར་ན་ཐལ་མོ་སླིང་ཁར་སྒྱུར་ནས་དད་པའི་
 སེམས་ཀྱིས་ཉན་དགོས། ཁྱིམ་པ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སོ་སོ་ཐར་བའི་སྒྲོམ་ཆོག་ཡོད་པ་
 ཡིན་ལ། ངས་འདྲི་མཚམས་ནས་ཆོག་ཆོག་བྲིགས་མ་འདོན་ཡོང་དུས་ངས་འདོན་
 པ་ལྟར་དུ་བྱེད་ཆོས་ཆོག་རྗེས་དོན་བྲན་གྱིས། རྟོན་པར་དཀའ་བ་དལ་འབྱུར་གྱི་རྟོན་
 བྱུང་པར་ཅན་རྟོན། མཇལ་བར་དཀའ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མཇལ།
 བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པའི་སྒྱུ་བོ་དག་གིས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
 ལ་ནན་ཏན་སླིང་པོ་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཚུལ་བྲིམས་
 ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཐོག་མར་བསྟན་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཕ་བ་ཡང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་
 སྒྲོམ་པ་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་
 འགོ་བ། །འཇིགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་ཕན་ཡོན་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲ་མའི་རྗེས་སུ་བསྒྲོས་ནས་སྐྱེད་ན་རོ་ཆོས་ལ་ཡོད་ཀྱི་རྟོན་

སོགས་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པས་འདིའི་རྗེས་སྒྲོས་མཛོད། འདི་ནས་རྗེས་སྒྲོས་
བྱེད་དགོས། སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་རྒྱས་མེད་ཅིག་གི་མདུན་ནས་ལྷན་བཅུན་པ་ཟེར་
དགོས་ལ། ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་ས་ཞིག་གི་མདུན་ནས་ལྷན་སློབ་དཔོན་ཞེས་ཟེར་དགོས།
མང་ཆེ་བ་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བཏང་ནས་སློབ་
དཔོན་ཞེས་ཟེར་རྒྱ་བྱེད། འདིའི་རྗེས་སྒྲོས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན།
དེ་དུས་ངས་བརྟུ་བརྟུ་ཆོག་ ད་རྗེས་སྒྲོས་གིས། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ།
བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཟེར་དུས་རང་རང་གི་མིང་གཟུང་དགོས། བདག་མིང་
འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྟིང་འཆོའི་བར་དུ་རྒྱུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་
མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
མཆོག་ཆོས་ལ་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དགོ་འདུན་ལ་སྐབས་སུ་
མཆིའོ། །བདག་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྟིང་འཆོའི་བར་དུ་སྐབས་གསུམ་འཛིན་
པའི་དགོ་བསྟེན་དུ་སློབ་དཔོན་གིས་གཟུང་དུ་གསོལ། དེ་རྗེས་སྒྲོས་དང་པོ་ཡིན།
ད་རྗེས་སྒྲོས་གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་
བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྟིང་འཆོའི་བར་དུ་སྟེ་ཇི་སྟིང་འཆོའི་བར་དུ་ཞེས་པ་མ་གི་
བར་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། རྒྱུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐབས་སུ་
མཆིའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཆོས་ལ་སྐབས་སུ་
མཆིའོ། །ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དགོ་འདུན་ལ་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །བདག་དུས་
འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྟིང་འཆོའི་བར་དུ་སྐབས་གསུམ་འཛིན་པའི་དགོ་བསྟེན་དུ་སློབ་
དཔོན་གིས་གཟུང་དུ་གསོལ། དེ་རྗེས་སྒྲོས་ཐངས་གཉིས་པ་ཡིན། རྗེས་སྒྲོས་ལན་
གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་ངོ་མ་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་ལུགས་དེ་ཇི་

ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཚིགས་སྒྲུ་མ་དག་བསྟེན་དང་དག་ཚུལ་གྱི་སྒྲུ་མ་པ་འདི་གཉིས་ཀ་
སྐྱབས་བཅོམ་དང་། བདག་བཅོམ་དང་། གཞན་བཅོམ་ཅེས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་
ནང་གི་བདག་བཅོམ་རྒྱུ་མ་ཐག་ཏུ་ཐོབ་པ་ཡིན། བདག་བཅོམ་ཅེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། དག་བསྟེན་དུ་ཞེས་བཅོམ་ཡོང་དུས་ཁྱེད་ཚོས་དག་བསྟེན་གྱི་སྒྲུ་མ་པ་དངོས་སུ་
ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དུས་ཐོབ་སྟངས་མ་པའི་ཐོབ་ཤེས་ཀྱི་བསམ་པ་གཟུང་དགོས།
དག་སྟོང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན། དག་འདུན་གྱི་ལས་བཅོམ་པའི་སྟོན་མ་དོ་བོ་བཅོམ་པ།
བྱ་བ་བཅོམ་པ། ཁྱེད་པ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་ལུགས་གཞན་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་
འདི་ཚོ་ལྟ་བུ་ཏུ་བཤད་དགོས་དོན་མེད་ཅིང་། འགལ་དང་མ་འབྲེལ་བསྟུས་པ་ལ་
སོགས་པ་འཆད་པའི་སྟོན་ཡིན་ཡང་འདི་ཚིགས་གསུམ་རིམ་ནོད་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྟུན་
ནས་བཤད་པའི་གོ་དོན་དང་གིན་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན། ད་ལན་གསུམ་པའི་རྩེ་
རྒྱུ་ཀྱིས། སྟོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསེལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཀྱིབ་དུས་
འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྟེད་འཛོལ་བར་དུ་རྒྱུ་མ་ཐག་ཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་སངས་རྒྱུས་ལ་
སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་ཚོས་ལ་སྐྱབས་སུ་
མཆིའོ། །ཚིགས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་དག་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བདག་དུས་
འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྟེད་འཛོལ་བར་དུ་སྐྱབས་གསུམ་འདྲིན་པའི་སྟེད་བདག་བཅོམ་ཡིན་
ལ། དག་བསྟེན་དུ་ཞེས་བཅོམ་ཡོང་དུས་ཁྱེད་ཚོར་སྒྲུ་མ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ཐོབ་ཤེས་
ཀྱི་བསམ་པ་བྱུང་ས། དག་བསྟེན་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཟུང་དུ་གསེལ། ངས་
ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དུས་ཁྱེད་ཚོས་ལེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་དགོས། ཐབས་ཡིན་
ནོ། །ལེགས་སོ། །ཚིགས་གསུམ་རིམ་ནོད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དག་བསྟེན།
དག་ཚུལ། དག་སྟོང་གི་སྒྲུ་མ་པ་སྟེ། འུ་ཚོས་ད་ལྟ་ཚིགས་གསུམ་རིམ་ནོད་ཟེར་བ་

ཞིག་བཤད་སྤོང་ཞིང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་དགེ་བསྐྱེད། དགེ་ཚུལ། དགེ་སྤོང་གི་
 སྤོམ་པ་གསུམ་དེ་སྤོམ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དེ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་ལྷན་
 ཞེས་དོགས་པ་ཞིག་འཆར་བ་ཡིན་ལ། འདིར་སྤོམ་པ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པའི་
 ལུགས་ཤིག་དང་། སྤོམ་པ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ཤིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད།
 སྤོམ་པ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ལྷན་པར་འདོད་པ་དང་།
 སྤོམ་པ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་དོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་དེ་
 ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་སྐྱབས་འགྲོའི་སྤོམ་པ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་ བསྐྱབ་
 བྱ་ལ་བསྐྱབ་དགོས། འདི་ཆོ་གོ་སྐྱབ་བ་ཡིན་ཡང་གནད་ཆེ་བས་ངས་དལ་མོར་ག་ལེ་
 བྱེད། ཆོག་རེ་བཞིན་དུ་དལ་མོར་བྱས་ཏེ་འདོན་འགྲོ། བྱེད་ཆོས་གོ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་
 ཆོག་པར་ཞེ་ལ་བཟུང་ནས་དེའི་འཕྲོས་བྱིས་ལ་སོང་དུས་འདིའི་ཐད་ཀྱི་བགོ་སྐྱོང་རེ་བྱོས་
 དང་ཞེ་ལ་ངས་རྒྱ་ཕན་ཐོགས་ཡོད། དེ་ལྟར་སྐྱབས་འགྲོའི་སྤོམ་པ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་
 མི་ཆོག་ བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་དགོས། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ་
 བ། དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་དང་སྟེ་དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་ཞེས་པ་མི་ཉན་
 རྒྱ་གསུམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་དང་ཞེས་པ་དགོས་རྒྱུའི་
 བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་ཞེས་པའི་དོན། ཆ་མ་ཐུན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་
 ཕྱོགས་མ་ཐུན་པའི་དོན། དགག་བསྐྱབ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དགུ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ཆོག་
 གསུམ་སྟེ་དགུ་འོ། །དང་པོ་ནི་ཞེས་པ་དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རེད། སངས་རྒྱལ་
 སྐབས་སུ་སོང་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་མི་བྱ། དངས་མར་དལ་མོར་
 བྱས་ཏེ་འདོན་འགྲོ། འུ་ཆོར་དེ་རིང་དུས་ཆོད་ཐུང་བ་ཡིན་ལ། སོར་བྱང་སྐྱགས་
 གསུམ་གྱི་སྤོམ་པ་སྤྱིན་ཟེར་གྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་དུས་དོད་ཐུབ་ཙམ་

ཞིག་དགོས་པས་ཉི་མ་དུས་ཚོད་ཡུན་རིང་མེད་ཕྱིར་མར་འདོན་འགོ་ན་མ་གཏོགས་ཐབས་
 མེད། ཚེས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་ཅན་ལ་གཞིན་འཆོམ་གྱི། དགོ་འདུན་
 ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སུ་སྟེགས་ཅན་ལ་མི་བསྟེན་པའོ། །དེ་ཡང་བོད་འདིར་སུ་
 སྟེགས་པ་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ཡང་སྤྲིག་ཅན་གྱི་གྲོགས་དེ་དང་འདྲ་བས་མི་བསྟེན་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་སུ་སྟེགས་པ་སྟོན་ཆད་ཞུ་མོད་ཀར་པོ་ཅན་ལ་སོགས་པ་མང་
 པོ་ཞིག་མེད་པ་ཨོ་ཡིན་ནམ། སྤྲིག་ཅན་གྱི་གྲོགས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བས་མི་བསྟེན་པ་
 ཞེས་རིགས་མཐུན་རུས་གཅིག་ལས་ཆད་པ་ཡིན་ཡང་སྤྲིག་གྲོགས་མ་བསྟེན་ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡིན་འདུག གཉིས་པ་ནི་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ལ་
 སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱབས་ལུགས་ཀྱི་རྟེན་ཐན་སྤྲེལ་ཀྱང་ཡན་
 ཆད་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་ཕྱག་མཚོད་བཀྱར་སྟེ་སོགས་གྲུས་
 པར་བྱེད། ཚེས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་ཚེས་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་གསུང་རབ་ཀྱི་རྟེན་
 ཐན་ཡིག་འབྲུག་ཅིག་ཡན་ཆད་ལ་ཚེས་དཀོན་མཆོག་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་
 གྲུས་འདུད་བཀྱར་སྟེ་སོགས་སྒྲ་མ་ལྟར་བྱའོ། །དགོ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་
 དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནས་ཐན་ལྟན་པ་སེར་པོ་བཏབ་པ་ཡན་ལ་
 དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་གྲུས་འདུད་བཀྱར་སྟེ་སོགས་
 སྒྲར་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དགོ་འདུན་པ་ཞེས་པ་དགོ་འདུན་པའི་རྟེན་དེ་གྲ་པ་
 སེར་མོ་པ་ཡིན་ན་གྲ་པ་སེར་མོ་པ་ལ་མདའ་གྱི་མདུང་གསུམ་གཏོད་མ་དགོས་ཁོ་རེ་མེ་རེ་
 ཞེས་ཀྱང་ཞུ་རུང་བ་མ་ཡིན། གསུམ་པ་ནི་ཆ་མཐུན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། དུས་རྒྱུ་ཏུ་
 དཀོན་མཆོག་མཚོད་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱ་སྟེ་ཐན་ཅི་ཟེ་འཐུང་གི་ཐུད་ཀྱིས་མཚོད་པ་
 དང་། བཅས་རྒྱུ་སོགས་སུ་སྐྱབས་འགོ་བསྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་

པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅིང་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཡིད་ལ་བབུང་སྟེ་བླན་གྱིས་དང་ལྡན་པས་དུས་རྟག་
རྒྱ་སྒོལ་པར་གྱིས་གྱི། འདི་དག་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན། འདི་དང་སྒྲེལ་
ནས་དག་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བརྟེན་ན་སྟེ། དག་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དངོས་ཀྱི་
སྤང་བྱ་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ཞེས་ཡོངས་རྫོགས་དག་བསྟེན་གྱིས་འདིའི་ཡན་ལག་ལྔ་པོ་འདི་
བསྐྱང་དགོས། སྤྱོད་པ་མཐུན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒོམ་ནས་
མེད་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡན་ལག་ལྔ་ལས། སྤྱོད་པ་ཅོད་ནི་གཞི་མིའམ་
མིར་ཆགས་པ་ལ་དེར་འདུར་གྱིས་པ། ཀུན་སྒྲོང་ཞེ་སྤང་། བསམ་པ་གསོད་
སེམས། སྦྱོར་བ་མཚོན་བརྟམས་པ་ལ་སོགས་པ། མཐར་ཐུག་སྦྱོར་བ་བརྟམས་
མ་ཐག་པའམ་གཞན་གྱི་ཆོག་དང་རུང་གསོད་པ་པོ་བདག་ཉིད་མ་གྱི་བའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་
པོ་སྤྱོད་དང་བྲལ་ན་ཡན་ལག་རྫོགས་པའོ། །མ་བྱེད་པར་ལེན་པ་ནི། གཞི་གཞན་
གྱིས་བདག་གིར་བབུང་བའི་དངོས་པོ་གསེར་ཞེ་སྤྱོད་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆོང་བ་ཡན་ཆད་དེར་
འདུར་གྱིས་པ། ཀུན་སྒྲོང་ཆགས་པ། བསམ་པ་རྒྱ་སེམས། སྦྱོར་བ་མཐུམ་
གཡོ་དང་འཇུག་བྱས་གནས་ནས་སྒོམ་པ། མཐར་ཐུག་ཐོབ་སྟེ་སྤྱོད་པས་ཡན་ལག་
རྫོགས་པའོ། །ལོག་གཡེམ་ནི། གཞི་རང་གི་རྒྱུད་མ་དང་ཁྱོད་མ་ཡིན་པའི་རུས་
བདུན་བརྒྱད་ལས་མ་འདས་པ་དང་། སྒོམ་པ་དང་པ་མ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པ་
དང་། གཞན་ཡང་རུས་དང་གནས་དང་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པ། ཀུན་སྒྲོང་
འདོད་ཆགས། བསམ་པ་འཁྲིག་པར་སེམས་པ། སྦྱོར་བ་བརྟམས་ཤིག་ལ་སོགས་
པས་འཁྲིག་པ། མཐར་ཐུག་བདེ་བའི་ཆོར་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་སྟེད་པས་བདག་གིར་
བྱས་པས་ཡན་ལག་རྫོགས་པའོ། །རྩལ་དུ་སྒྲུབ་ནི། གཞི་སྤྱོད་གྱིས་དོན་གོའི་མི་

རང་ལས་གཞན་པ་ལ། བདེན་གཞིའི་དོན་རྟོགས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་གོང་མ་དང་།
 ལྷ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་དེ་ཞེས་པ་རྣམས་སོ། ། གུན་སྤོང་དུག་གསུམ་གང་རུང་
 ལས་གཏོ་སྤྱད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའོ། ། བསམ་པ་མངོན་ཤེས་རྒྱ་ལྡན་ལ་སོགས་མེད་
 པར་ཤེས་བཞིན་དུ་གཞན་བསྐྱེད་སེམས་ཀྱིས་ཡོད་པ་འདུ་ཤེས་བསྐྱུར་བ། སྦྱོར་བ་ལུས་
 ངག་གི་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཐོན་པས་བདེ་སྤྱོད་པ། མཐར་ཐུག་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་བདེ་
 འཕྲོད་པས་ཡན་ལག་རྫོགས་པའོ། ། ཆང་འཕྱར་བའི། གཞི་ནས་དང་འབྲས་ལ་
 སོགས་པ་འབྱུང་དང་། མེ་རྟོག་དང་། ལྷན་འབྱུང་དང་། དུར་སྤྱང་གི་ཁྲབ་
 སོགས་ལས་བྱས་པའི་མྱོས་པར་འགྱུར་བ། གུན་སྤོང་སྤོང་པ་སྟེ་ཆགས་
 པའོ། ། བསམ་པ་ནི་བཀའ་མེད་པར་འཕྱར་བར་སེམས་པའོ། ། སྦྱོར་བ་ནི་ཆང་འཕྱར་
 བ་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། ། མཐར་ཐུག་མྱོས་པར་གྱུར་པ་ན་ཡན་ལག་རྫོགས་
 པའོ། ། གཞན་ཡང་རྩ་བ་བཞིར་མ་ལོངས་པ་ལ་སྤྱོད་མེ་ཞེས་བཏགས་པ་སྟེ།
 མིའམ་མིར་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པ་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་བསམ་པ་དང་། གསལ་བྱ་
 མིའམ་མིར་ཆགས་ཀྱང་གསལ་བྱ་མ་གྱི་བའི་གོང་དུ་འགྲོད་པ་སོགས་དང་། མ་བྱིན་
 ལེན་རིན་ཐང་མ་རྫོགས་པ་དང་། ལོག་གཡེམ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སམ་སྤྱད་པར་མི་བཟོད་
 པའི་ཡུལ་ལས་ཁྲབ་སྤྱང་བ་དང་། རུན་སྤྱང་བ་ནི་མི་ཆོས་སྤྱོད་མར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་
 རྣམས་སོ། ། གཉིས་པ་ཕྱོགས་མཐུན་ནི། མི་དག་བ་བརྩུ་ལས་གོང་གི་བཞི་བོ་མ་
 གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་དུག་སྟེ། སྤྱོད་པ་དེ་ཕྱོད་ཆོག་སྤྱོད་པའོ། ། ཆོག་རྩུབ་ནི་གཞན་
 གྱི་གཞན་དུ་ཕོག་པའོ། ། གྲུལ་བ་ནི་བྲེ་མོ་དང་སྤྱོད་དང་བསྟན་བཅོས་ངན་པར་སྤྱོད་
 པའོ། ། བརྒྱབ་སེམས་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཐོབ་འདོད་བསྤྱོད་པའོ། ། གཞན་སེམས་
 ནི་གཞན་ལ་གསོད་ཅིང་རྟོག་པར་སེམས་པ་སོགས་སོ། ། ལོག་ལྷན་ནི་ལས་འབྲས་མི་

བདེན་པར་སྒྲུབ་པོ། །དུག་པོ་འདི་དག་གྲང་མི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་དུ་ཞྲོགས་པ་ལ་
གཞི། ཀུན་སྒྲོང་། འདུ་ཤེས། སྦྱོར་བ། མཐར་སྒྲུག་གི་ཡན་ལག་ལྷ་ཅ་བ་
བཞི་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་ཆང་དགོས་གྲང་འདི་ནི་ཡིད་ཀྱི་བསྒྲུལ་བྱ་ཅམ་སྒྲོས་པ་པོ། །དེ་
དག་ཇི་ལྟར་སྒྲོང་བ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྤང་བུ་ལྷ་ཕྱོགས་མཐུན་དང་
བཅས་པ་དེ་དག་ཡིད་ཀྱིས་བསྒྲུལ་ཞིང་། ལུས་དག་གིས་སྤྲོད་ལོག་པ་ལ་བསྒྲུབ་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤང་དོར་གྱི་གནས་མི་བརྗེད་པའི་བྱན་པ། སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་
ཡོན་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ཆོས་བཞིན་དུ་ལྟར་བྱེད་པ་བག་
ཡོད་དེ། ཆོས་གསུམ་ལ་ནན་ཏན་ལྟར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྟན་པ་ལ་བསྒྲུབ་
པོ། །གསུམ་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཉེས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ནི། སྤྱིང་བཅེ་ལྟན་
དང་བྱམས་ཕྱིར་དང་། །སེམས་དགོ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རང་དོན་གྱི་འབྲི་བ་མེད་པའི་གཞན་ལ་ཕན་པར་འདོད་པའི་བྱམས་པ་དང་། སྒྲུག་
བསྐྱེད་བྱལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསྒྲུངས་ཏེ། མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་
སྤང་མེད་པ་དང་། གཏི་སྒྲུག་མེད་པའི་བསམ་པ་ཅན་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་མམ་ལོག་ལྟ་
མ་གཏོགས་པ་ལུས་དག་གི་མི་དགོ་བ་བདུན་པོ་གནང་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པ་བྱུང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ། །དགོའམ་ཡང་ན་མི་དགོའང་རུང་། །ཐམས་ཅད་བདེ་
དགོའི་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀུན་སྒྲོང་དགོ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ལུས་
དག་གི་སྦྱོར་བ་མི་དགོ་བ་ལྟར་སྤང་བས་མི་དགོ་བ་ཞེས་བཏགས་པ་པོ། །འོན་ཀྱང་
སྒོ་གསུམ་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་ཞྲོགས་པར་གནང་བ་ནི་ས་ཐོབ་པ་ཡན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་པོ། །གསུམ་པ་ཉམས་ན་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཚུལ་ནི། ཅ་བ་བཞི་ཉམས་ན་དགོ་
བསྒྲེན་ཡན་གྱི་སྒྲུལ་ལྟན་གྱི་དུང་དུ་བསྒྱུར་ལ་སྤང་དགོས་ཤིང་། ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་

བྱུང་ན་བཤགས་བྱའི་ཉེས་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་བྱུག་དང་དགོངས་
གསོལ་བྱས་ཏེ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ལྷུང་བ་
འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་ལས་བཤགས་པར་བསྐྱེད། །མི་འཆབ་པོ། མི་སྤྲེད་དོ་ཞེས་
ལན་གསུམ་གྱིས་སྤྱང་ཞིང་། སྤྱོགས་མཐུན་རྣམས་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་ཆོག་
གོ། །བཞི་བ་པན་ཡོན་ནི། སའི་སྤྱིང་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་བའི་མདོ་ལས། གལ་ཏེ་
རང་བཞིན་གྱི་སྤྲིག་པའི་ཕྱ་བ་བཞི་བོ་དེ་བསྐྱུངས་ན་དེ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་
མེད་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུའི་མཆོག་དམ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་
ནི། །དེ་བས་ན་ཆོས་རྣམ་པ་བཞི་བསྐྱུངས་པ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱ་བ་
ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལྟར་ཏེ། ས་ཆེན་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་ཤིང་དང་། མེ་ཏོག་
དང་། ཤིང་གེལ་བ་དང་། རྒྱགས་ཆལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
སྐྱེད། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱ་བ་བཞི་བོ་འདི་བསྐྱུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་
བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་། དང་པོར་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྟ་རྣམས། །གསོ་སྤྱོད་སོགས་དང་ཡང་
དག་ལྟ། །མི་དགེ་བཅུ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་བ། །བྱིན་ནས་དགེ་བསྟེན་ཉིད་དུ་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ནི་མི་དགེ་བཅུ་སྤྱོད་གི་སྤྲོ་མ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་སྤྲོ་མ་པ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་འཇུག་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཆང་ནི་
ཚྱོས་པ་འཕྱང་བ་ལས་བག་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉེས་པ་གཞན་དག་འབྲེན་པའི་ཕྱིར་དུ་
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་སྟོབ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ལྱི་བ་ཡིན་པས་སྤྲོ་མ་ལྟན་གྱི་ནད་པས་
ཀྱང་རྩ་ཕྱེད་ཐོགས་པ་ཅོམ་ཡང་མི་འཕྱང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡོངས་རྫོགས་
དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆ་ཅོམ་བཤད་པ་འདིས་ནི་སྐྱ་གཅིག་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོགས་

གཅིག་སྟོང་པ་དང་། གལ་ཆེར་སྟོང་པའི་དགོ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་ཤེས་པར་
འགྱུར་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལྔ་ལས་ལོག་གཡེམ་གྱི་དོད་དུ་མི་ཚངས་སྟོང་སྟོང་བ་
ཚངས་སྟོང་དགོ་བསྟེན་དང་། བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཇི་སྟོང་འཆོའི་བར་དུ་
སྟུང་བ་གོ་མའི་དགོ་བསྟེན་དུ་གྲགས་པ་སྟེ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱབས་འགྲོའི་
དགོ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲུབ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་འདུལ་བ་
ལས། དགོ་བསྟེན་ཉིད་དང་། དགོ་ཚུལ་ཉིད་དང་། དགོ་སྟོང་ཉིད་དག་གི་སྒྲ་
མ་བསྟེན་པར་མ་རྩོགས་པ་ལ་ཕྱི་མ་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟེན་
པའི་བསྐྱབ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཅུ་བར་གྱུར་པའོ། །ཁྲིམས་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོན་མེད་
ཅིང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་དང་ལྡན། །ཁྲོམ་སེམས་མེད་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱིས། །ཚུལ་ཁྲིམས་པ་རོལ་ཕྱིན་རྩོགས་ཤོག །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་རྩེས་སུ་
སྟོབ་གྱུར་ཏེ། །བཟང་པོ་སྟོང་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་བྱེད་ཅིང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོང་
པ་ཡང་དག་ཇི་མེད་པ། །རྟག་རྟ་མ་ཉམས་སྟོན་མེད་སྟོང་པར་ཤོག །གཞན་
གཞོད་གཞིར་བཅས་སྟོང་ལ་གོམས་པའི་མཐུས། །མི་ལམ་ན་ཡང་སྒྲིག་སེམས་མི་
འབྱུང་ཞིང་། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བའི། །ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོན་
སུམ་ཆོགས་པའི་བགྲ་ཤིས་ཤོག །དེ་ངོ་མས་བཤད་ན་སྒྲོམ་པ་རེ་རེ་ལྟ་དུས་གཏང་
རག་གི་ཚུལ་དུ་ཡང་ཕྱག་གསུམ་རེ་འཆོལ་དགོས་ཀྱང་འུ་ཆོས་ཕྱག་འཆོལ་ནས་ཉི་མ་དུས་
ཆོད་ཤོར་འགྲོ་བས་ཕུས་ཕྱག་འཆོལ་བའི་མོས་པ་དང་བཅས་པས་ཆོག་རྒྱ་བྱེད།

༼ཁ སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་གནང་བ།

དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཁྲིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱབས་འགྲོས་ཚུམ་

གཞིར་བྱས་པའི་དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནོད་པ་དེ་སོང་ནས་བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བྱང་སྒྲིམ་ཞིག་འབོག་རྒྱུ་བྱེད། སྤྱིར་ན་ཟབ་མོ་ལྟ་ལུགས་
དང་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། དེ་ཡང་སྒྲོན་དང་འཇུག་པའི་སྒྲིམ་པ་དེ་
གཉིས་ཀ་སྐབས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པ་དང་། སོ་སོར་ཐ་དད་པར་ལེན་པའི་སྒྲོལ་ལ་
སོགས་པའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འདིའི་ཆོག་སྒྲོན་འཇུག་སྐབས་གཅིག་ཏུ་ལེན་
པའི་རང་ལུགས་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པས་བཞེད་པའི་ཆོག་འདི་ཆོག་བྲིགས་ལྟར་
དུ་འདོན་རྒྱུའི་ནང་ནས། དེ་རིང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
དུ་བྱིམ་ན་གནས་པའི་དགེ་བསྟན་ལས་དང་པོ་པའི་ངོ་སྤྲེལ་དུ་འདོན་པ་ཁ་སྐྱར་གཏོང་།
རང་རང་གི་མོས་པས་བྱང་པར་དུ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་
གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་འདོན་འགོ། འདིའི་ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཕྱག་འཆོལ་བའི་སྐབས་སུ་
ཡང་སྒྲོག་སུམ་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་ཕྱག་འཆོལ་དགོས། དེས་ན་སེར་སྐྱ་མཆོག་
དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོག་བཞིན་དུ་ཕྱག་འཆོལ་རྒྱུའི་ས་ཁོངས་སྤྱིར་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་
ཞིག་མཛོད། དེ་རིང་དུས་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་མར་འདོན་ནས་ཆར་རྒྱ་གཙོ་བོ་བྱེད་
དགོས། འོ་སྒྲོལ་རྣམས་རྟེན་པར་དཀའ་བ་དལ་འབྱོར་གྱི་ཏེན་བྱང་པར་ཅན་རྟེན།
མཇལ་བར་དཀའ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ། འཁོར་འདས་
ཀྱི་འདམ་ཀ་རང་དབང་སྒོམ་པའི་དུས་འདིར་དལ་འབྱོར་ལ་སྦྱིང་པོ་ལེན་པ་ཞིག་ཅི་ནས་
ཡང་འབད་དགོས་ཏེ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་བ་ཀྱིས། རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེང་གཉེན་གཤེད་བུ་
ག་དང་། །རུས་སྤུལ་འཕྲད་པ་བས་ཡང་དུད་འགོ་ལས། །མི་ཉིད་ཆེས་སྒོམ་དཀའ་
བས་མི་དབང་གིས། །དམ་ཆོས་སྤྱད་པས་དེ་འབྲས་མཆིས་པར་མཛོད། །ཅེས་
གསུངས་གིང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡང་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་

ལས་སྒྲོལ་ཞིང་། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་དམ་པ་སྒོ་བ་པར་བྱེད་པའི་
རྒྱའི་གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བརྟམ་ལས། ཐུག་བསྐྱལ་
མཐར་ཐིམ་འདོད་པ་དང་། །བདེ་བའི་མཐར་ཡང་འགྲོ་འདོད་པས། །དད་པའི་རྩ་
བ་བརྟན་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་སྒོ་བརྟན་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་
ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚེ་གསྐྱབ་པ་ལའང་སྤྱོད་པོ་བཀོད་པ་དང་ནམ་མཁའི་
སྤྱོད་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ནས་བརྒྱུད་དེ་
མགོན་པོ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་སྐྱབ་དང་རྒྱལ་སྐུ་སྐྱབ་ཞི་བ་ལྟ་ལ་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་དབུ་མ་
ལྷགས་སུ་གྲགས་པ་དང་། དེ་ཟབ་མོ་ལྟ་ལྷགས་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ས་ཆེན་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ། མགོན་པོ་བྱམས་པ་ནས་བརྒྱུད་
དེ་འཕགས་པ་སྒོ་བ་མེད་སྐྱུ་མཆེད་དང་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཅན་གོ་མི་དང་རྩི་བོ་ཨ་ཁྱི་ག་
སོགས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་སེམས་ཅམ་ལྷགས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་སྒོལ་ཡིན།
དེ་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འདི་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པར་བཞུགས་པས། དེ་ལ་སྒོ་བ་མར་
སྒྲོམ་པ་ལེན་པའི་ཚུལ། བར་དུ་མི་ཉམས་པ་བསྐྱུང་བའི་ཚུལ། མཐར་ཉམས་ན་
ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཚུལ། སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་དང་བཞི་ལས།
ས་བཅད་བཞི་བཞག་པའི་ནང་གི་དང་པོ་སྒྲོམ་པ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ། གང་ལས་སྤྱང་
བའི་ཡུལ། གང་གིས་ལེན་པའི་གང་ཟག རི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚེ་ག་དངོས་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་གང་ལས་སྤྱང་བའི་ཡུལ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དངོས་གཞི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་བྱང་
སྒྲོམ་འཕོག་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྒྱལ་མཁས་ཤིང་། བར་ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སེར་སྐྱ་སོགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཏྲག་པར་དགོ་བའི་

བཤེས་གཉེན་ནི། །ཐེག་ཆེན་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་ །སློག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ལུགས་འདི་ལ་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་ལེན་པ་དང་། ཉམས་པ་གསོ་བ་
 གཉིས་ཀ་སློབ་དཔོན་མ་འབྱོར་ན་རྟེན་གྱི་དུང་དུ་བླངས་ནས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད་
 དོ། །གཉིས་པ་གང་གིས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ནི། གཟུགས་མེད་ཁམས་པ་དང་
 འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་བདུ་ཤེས་ཤིང་སྒྲིམ་པ་ལེན་འདོད་ཡོད་པ་
 ཀུན་ལ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་པར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྒྱབས་
 པོ་ཆེ་རྣམས་རྟོགས་ཤིང་། སླིང་རྗེས་འགོ་ཀུན་པན་བདེ་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་
 སླིང་རྗེ་རྒྱུད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་པར་འདོད་བཞིན་
 དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཆོག་ལ། སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི།
 རྗེས་སོ། །སྦྱོར་བ་ལ་བཞི་སྟེ། གདམས་ངག་རྒྱུད་པར་ཅན་གྱིས་སློབ་ཅོས་པ།
 ཡུལ་རྒྱུད་པར་ཅན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ། རྟེན་རྒྱུད་པར་ཅན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ།
 ཐབས་རྒྱུད་པར་ཅན་གྱིས་ཚོགས་བསགས་པའོ། །དང་པོ་ལའང་སྐྱུ་བ་སྐྱེལ་འཁོར་
 བའི་མཐའ་ལ་སློབ་བསྐྱེད་པ། ཞི་བ་མུང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཞེན་པ་དགག་པ།
 མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སློབ་བསྐྱེད་པ་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
 སྐྱུ་བ་སྐྱེལ་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་སློབ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཆོ་འདིའི་སྦྱོད་ཡུལ་ལ་ཆགས་
 པའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འཁོར་བ་
 སྦྱིད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་དྲན་པར་བྱ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས།
 སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དཔྱལ་མེས་ཉམས། །ཡི་དྲགས་བཀའ་ཤིང་སྒྲིམ་པས་
 ཉམས། །དུད་འགོ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟས་ཉམས། །མི་རྣམས་འཆོབ་མུང་བས་

ཉམས། །ལྷ་རྣམས་བག་མེད་པ་ཡིས་ཉམས། །འཁོར་བ་ཁབ་གྱི་ཅེ་ཅམ་
 ལ། །བདེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་ན་རྩྭ་ལ་དེའི་ཕྱིར་
 བཤེས་སྤྲིངས་ལས། མགོ་འཇགས་ལ་སྒོ་བྱར་མེ་ཤོར་ན། །དེ་དག་ལྷོག་ཕྱིར་
 བཅི་བ་བཏང་ནས་ཀྱང་། །ཡང་སྤྲིད་མེད་པར་བཅིད་སྤྲད་འབད་འཆོལ་
 ཏེ། །འདི་ལས་ཆེས་མཆོག་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 འཁོར་བ་ལས་ངས་པར་འབྱུང་ཞིང་དམ་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་སྒོ་ཤུགས་ཆེན་པོས་སྒོ་འཁྲུལ་
 བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱམས་སྤྲིང་རྩེ་སྒོམ་པ་སྟེ། འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འདུག་པས་
 དེ་སྤངས་ནས་ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་གྱི་ཕུང་འདས་འཛོལ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་ན་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེས་གཞན་དོན་མི་རྣམས་ལ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་པ་
 ནས་མར་བྱས་པའི་དྲིན་ཆེན་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པར་རང་ཉིད་ཞི་བདེ་སྐྱབ་
 པ་ནི་དྲིན་མི་ཤེས་པའི་ཁྲེལ་མེད་པའི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒོ་བ་སྤྲིངས་ལས། ཉེ་
 དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོའི་ཁོང་དུ་རྩྭ་གྱུར་པ། །ཁྲོད་གི་ནང་དུ་ལྷང་བ་ལྷ་བྱ་སྤང་བཞིན་
 དུ། །སྐྱེ་ཤིས་འཕྲོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་བོར་ནས། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་
 དེ་ལས་ཁྲེལ་བོར་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་གཞན་དོན་བོར་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་
 ཕུར་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་སྤང་བ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱའོ། །གསུམ་པ་མཐའ་གཉིས་
 སྤངས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་ལ་སྒོ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མི་
 ཤེས་པའི་གཉེན་པོར་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་གཉིས་སྒོམ་པ་སྟེ། འོན་འཁོར་བ་སྐྱུག་
 བསྐྱུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྤང་དགོས་ཤིང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྤངས་པའི་ཕུང་འདས་དེ་
 ཡང་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་ན་ཅི་ཞིག་འཛོལ་པར་བྱ་བ་ཡིན་སྐྱམ་ན། མགོན་པོ་བྱམས་པས།

བདག་སྲིད་མ་ལུས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསལ་ནས། །སེམས་ཅན་སྲིད་ཕྱིར་བཅེ་ལྟན་ནི་
ཐོབ་མིན། །དེ་ལྟར་སྒྲོ་ཅི་བྱང་རྩལ་ཐོབ་བརྟན་ནས། །འཕགས་པ་འཁོར་བ་མུ་
ངན་འདས་མི་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་
མི་གནས། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་མུངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་བྱང་
རྩལ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་ན་རང་དོན་སྤངས་
རྟོགས་མཐར་ཕྱིན། གཞན་དོན་མཁའ་བྱུང་གི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འབད་མེད་ལྟན་
གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བས་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་ཉིད་ཐོབ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་གི་
རྒྱུ་ནི་གཙོ་བོ་བྱང་རྩལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲང་མངོན་བྱང་ལས།
གསང་བའི་བདག་པོ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་བྱང་རྩལ་གི་སེམས་
སོ། །ཞེས་དང་། སྤྱད་པ་ལས། དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་བྱང་རྩལ་སེམས་མེད་
བདེ་གཤེགས་ཀྱི། །ཡེ་ཤེས་འཛིག་རྟེན་འདི་དག་ཀྱན་ཏུ་ག་ལ་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕྲོག་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་བྱང་རྩལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའི་སློབ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་
རྣམས་ནི་ལམ་འདིའི་གཞི་ཡིན་པས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཅི་རིགས་པས་སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་ངེས་
པར་འཁྱོར་ངེས་སུ་བརྟན་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པས་གོ་བཞིན་ཡོད་པའི་
རྩལ་གྱིས། གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་བྱང་པར་ཅན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་སྟེ།
སློབ་དཔོན་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་མཆོལ་ཡུལ་བའི་འདུན་པ་དང་བཅས་ཏེ།
བདག་ཅག་ལ་བྱང་རྩལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་དུ་གསོལ་སྒྲུམ་པའི་འདུན་པ་
ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པས་འདིའི་རྗེས་སྒྲོས་མཛོད་ཅིག ད་རྗེས་སྒྲོས་བྱེད་དགོས་འདུག
རྗེས་སྒྲོས་ལན་གསུམ་བྱེད་དགོས། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། རིགས་ཀྱི་

བྱ་བ་དག་ལ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤོད་པ་གཅིག་པུ་ལམ་སྒྲུབས་
གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་རྩལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྒྲུལ་དུ་གསོལ། དེ་
ལན་ཆད་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོང་ནས། གསུམ་པ་ནི། རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་
སྒྲུབས་སུ་འགོ་བ་སྟེ། སྒྲུབས་འགོའི་ཡུལ་སངས་རྒྱས་སྒྲུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད།
ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་དང་རྟོགས་པ། དག་འདུན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཕྱིར་
མི་ལྷོག་པ་རྣམས་ཡིན། དུས་བྱང་རྩལ་སྟོང་པོ་མ་སྟོབ་ཀྱི་བར། རྒྱ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྒྲུག་བསྐྱེད་ལས་བསྒྲུལ་བར་འདོད་པའི་སྟོང་རྗེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ།
ངོ་བོ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲུག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲུབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོབ་དགོས། དེ་
སྟོབ་པར་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་རག་ལས་པས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སྟོབ་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་མཁྱེན་སྟུང་པའི་དད་པ་ཆེན་པོ་དང་
ལྷན་པའི་སྟོན་ནས་སྒྲུར་ཡང་འདིའི་རྗེས་སྟོས་མཛོད། ཐྱོགས་བཅུ་ན་བཅུགས་པའི་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ།
སྟོབ་དཔོན་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཀྱི་བ་དུས་འདི་
ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་རྩལ་སྟོང་པོ་མཆིས་ཀྱི་བར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྒྲུབས་
སུ་མཆི། །ཆོས་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཡི། །ཆོགས་ལའང་དེ་བཞིན་སྒྲུབས་
སུ་མཆི། །དེང་ཕྱིན་ཆད་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོན་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་ལམ།
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ལམ་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་གཟུང་བར་བཀྱིའོ་སྟུང་པ་ལ་སྟོ་
བརྟན་པར་མཛོད། བཞི་བ་ནི། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཆོགས་བསགས་པ་སྟེ།
ཆོགས་ཀྱི་ཞིང་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་སེའྲེའི་ཁྱི་སྟན་བཀོད་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྟེང་
དུ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུགས་འདུང་པོ་ལ་འཁོར་ཉེ་བའི་སྒྲས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པས་

བསྐྱོར་བས་གཙོར་བྱས་ཕྱོགས་བཅུ་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་བྱང་མེས་ས་
 ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཐུང་འཕྱོལ་པ་ལྟར་བཞུགས་པར་བསམས་ནས། དེ་དག་གི་ཞབས་
 ཀྱི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རང་གི་ལུས་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་སྤྱོད་དུ་སྦྱུལ།
 མཁའ་མཉམ་མེས་ས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་ཡུག་འཛུལ་བར་བསམས་ནས་
 གནས་ལྡན་ལ་གཏུགས་པའི་ཡུག་དང་བཙས་པས་འདིའི་རྗེས་སྒྲོས་མཛོད། འདི་ནས་
 ཡུག་འཛུལ་དགོས་པས་ཚང་མ་ཡར་བཞེངས་ནས་འདིའི་རྗེས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་
 མཉམ་དུ་བཏོན་ནས་དུས་རྒྱུན་ལྟར་དུ་ཡུག་འཛུལ་བ་དལ་མོར་བྱས་ཏེ་ཡུག་འཛུལ་བའི་
 ཚོག་དང་སྤྱོད་ཏེ་ཡུག་འཛུལ་རྒྱ་བྱེད། རི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་
 བ། །དུས་གསུམ་གསལ་པ་མི་ཡི་སོང་ཀུན། །བདག་གིས་མ་ལུས་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ལ། །ལུས་དང་དག་ཡིད་དང་བས་ཡུག་བཅིའོ། །བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་
 སྤྱོད་ལམ་སྤྱོད་པས་དག་གིས། །རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་མཛོད་སུམ་དུ། །ཞིང་
 གི་རྩལ་སྤྱོད་ལུས་རབ་བཏུད་པ་ཡིས། །རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་ཡུག་འཛུལ་
 ལོ། །རྩལ་གཅིག་སྤྱོད་ན་རྩལ་སྤྱོད་སངས་རྒྱུ་རྣམས། །སངས་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་
 དབུས་ན་བཞུགས་པ་དག། །དེ་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་མ་ལུས་པ། །ཐམས་
 ཅད་རྒྱལ་བ་དག་གིས་གང་བར་མོས། །དེ་དག་བསྐྱུགས་པ་མི་ཟད་རྒྱ་མཚོ་
 རྣམས། །དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱོད་ཀུན་གྱིས། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡོན་
 ཏན་རབ་བཛོད་ཅིང་། །བདེ་བར་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བསྤོང་། །དེ་
 བས་སྤྱོད་ལྟར་རང་གནས་སུ་བདེ་བདེར་བྱས་ཏེ་བཞུགས་མཛོད། ཡུག་འཛུལ་བ་འདི་
 བྱིང་རྒྱལ་གྱི་གཉིན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་
 དག་ཅུ་དང་བཙས་པ་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕྱི་ནང་

གསང་བ་དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་སྤྱོད་རྒྱ་མཚོ་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པ། རོ་བོ་
བཟང་ཞིང་དགེ་བ། དུས་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་མོས་ལ། ད་མཆོད་པའི་ཞལ་འདོན་འདི་མཉམ་དུ་
གསུངས། མེ་ཏོག་དམ་པ་སྤེང་བ་དམ་པ་དང་། །སིལ་སྤྲུག་རྣམས་དང་བྱུག་པ་
གདུགས་མཚོག་དང་། །མར་མེ་མཚོག་དང་བདུག་སྟོས་དམ་པ་ཡིས། །རྒྱལ་བ་
དེ་དག་ལ་ནི་མཆོད་པར་བགྱི། །ན་བཟའ་དམ་པ་རྣམས་དང་བྲི་མཚོག་དང་། །ཕྱེ་
མ་ལུར་མ་རི་རབ་མཉམ་པ་དང་། །བཀོད་པ་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་མཚོག་ཀུན་
ཀྱིས། །རྒྱལ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་མཆོད་པར་བགྱི། །མཆོད་པ་གང་རྣམས་སྤྲ་མེད་རྒྱ་
ཆེ་བ། །དེ་དག་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མོས། །བཟང་པོ་སྦྱོད་ལ་དད་པའི་
སྟོབས་དག་གིས། །རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་ཕུག་འཚལ་མཆོད་པར་བགྱི། །འདི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན། དེ་ནས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བཅས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་སྤྲིག་ལྟར་སྤྱད་བྱས་ལ་འགྱོད་པ་དུག་འཁྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་།
ཕྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བྱེད་སྤྲུལ་པའི་སྟོམ་སེམས་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པས་བདག་
སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་དག་པ་དཀོན་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་
མཁྱེན་སྤྲུལ་ནས་བཤགས་པས་སྤྲིག་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སངས་ཀྱིས་དག་པར་མོས་ནས།
སྤྱར་ཡང་མཉམ་དུ་གསུངས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་དབང་གིས་
ནི། །ལུས་དང་རག་དང་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྤྲིག་པ་བདག་གིས་བགྱིས་
པ་ཅི་མཆིས་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་སོ་སོར་བཤགས། །བཤགས་པ་
འདི་ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན། །བཤགས་པའི་ཡན་ལག་སོང་བེན་པ་ཡིན།
འཕགས་པ་དང་སོ་སྐྱེས་བསྐྱས་པའི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་

ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཡི་རང་བའི་སྒོ་བསྐྱེད་ལ། སྒྲུང་ཡང་མཉམ་དུ་གསུངས།
 ཐྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་དང་སངས་རྒྱས་སྐུས། །རང་རྒྱལ་རྣམས་དང་སྒོ་བ་དང་
 མི་སྒོ་བ་དང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་གང་ལ་ཡང་། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་
 སྐྱབས་ལྡན་ཡི་རང་། །རྒྱུ་སྐྱེད་ཡི་རང་འདི་ཕྱག་དོག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན། །དེ་ཡན་
 གྱིས་རྒྱུ་སྐྱེད་ཡི་རང་གི་ཡན་ལག་སོང་ནས། །ད་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བའི་
 ཡན་ལག་སྟེ། ཐྱོགས་བཅུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་བདེ་བར་གསལ་གསལ་པ་གང་དག་
 གསུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱོར་བར་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་མཛད་དུ་གསོལ་སྐྱེད་ལ། གསོལ་བ་འདེབས་
 པ་འདི་བཞིན་ཡང་མཉམ་དུ་གསུངས། གང་རྣམས་ཐྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་སྒོར་མ་
 རྣམས། །བྱང་རྒྱལ་རིམ་པར་སངས་རྒྱས་མ་ཆགས་བརྟེས། །མགོན་པོ་དེ་དག་
 བདག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ། །འཁོར་ལོ་སྒྲ་ན་མེད་པ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ། །འདི་
 གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཡན་ལག་སོང་བྱིན། །ད་ཡན་
 ལག་དུག་པ་སྐྱུང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སྟེ། ཐྱོགས་བཅུའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་བདེ་བར་གསལ་གསལ་པ་འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་དགོན་པའི་འདུ་
 ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱུང་ན་ལས་འདའ་བའི་རྩལ་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་འཁོར་བའི་སྤྱིད་པ་
 དེ་སྤྱིད་དུ་སྐྱུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་བསམ་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཞལ་འདོན་གྱུར་དུ་གསུངས།
 སྐྱུང་ན་འདའ་སྟོན་གང་བཞེད་དེ་དག་ལ། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཕན་ཞིང་བདེ་བའི་
 ཕྱིར། །བསྐྱལ་བ་ཞིང་གི་རྒྱལ་སྟེད་བཞུགས་པ་ཡང་། །བདག་གིས་ཐམས་མོ་རབ་
 སྒྲུང་གསོལ་བར་བཅུ། །འདི་ལོག་ལྟའི་གཉེན་པོ་སྟེ། ལོག་ལྟའི་གཉེན་པོ་གསོལ་
 བ་གང་བ་པའི་ཡན་ལག་གི་སྐྱོར་སོང་ནས། །དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་སྐྱེད་སྐྱུང་

བདེ་དག་གིས་མཆོན་ཏེ་བདག་གཞན་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་གསུམ་བསགས་
ཡོད་ཀྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོར་ཡོངས་
སུ་བསྡོམས་བཅུ་ལྟོ་སྒྲུབ་པས་སྒྲུབ་དུ་གསུངས། ཡུག་འཛེལ་བ་དང་མཆོད་ཅིང་
བཤགས་པ་དང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐྱུལ་ཞིང་གསོལ་བ་ཡི། །དགོ་བ་རྩུང་བྱང་
བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ། །ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བྱང་རྒྱུ་ཕྱིར་བསྡོམས། །འདི་
ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡན་གྱིས་བསྡོམས་པའི་ཡན་ལག་སོང་བྱིན་ལ། དེ་
དག་གིས་སྦྱོར་བའི་ཆོག་རྣམས་སྒྲུབ་པ་ལགས། གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། རྒྱུ་
སྦྱོར་བ་དང་། དམ་བཅའ་བ་སྟེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱུ་སྦྱོར་བ་ནི། འཁོར་བ་
རྟོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕ་མར་སྦྱར་བའི་བྱིན་ཆེན་གྱི་སེམས་ཅན་འདི་དག་
འཁོར་བ་ན་སྒྲུག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པས་གཟིར་ཏེ་འདུག་པས་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུག་
བསྐྱེད་མ་ལུས་པ་བསལ་ཞིང་བདེ་བ་སྒྲུབ་མེད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་བདག་གིས་ལུས་
དང་ཡོངས་སྦྱོར་དགོ་ཅུ་ཐམས་ཅད་དེ་དག་གི་དོན་ཀུན་འབྲུབ་པའི་རྒྱུར་ཡངས་པ་མེད་
པར་བཤང་ཞིང་། དཀའ་སྦྱང་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དགའ་ཞིང་སྦྱོར་བས་དང་དུ་
སྒྲུང་བར་བྱའོ་སྒྲུབ་པས་འདིའི་རྗེས་རྒྱོས་བྱོས། ལུས་དང་དེ་བཞིན་ཡོངས་སྦྱོར་
དང་། །དུས་གསུམ་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བསྐྱེད་
ཕྱིར། །ཡངས་པ་མེད་པར་གཏང་བར་བྱ། །ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
དང་། །ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་ཡང་། །སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
ཡི། །རྣམ་མང་ཉར་འཛིའི་གཞིར་ཡང་ཤོག །དེ་བཞིན་ནམ་མཁའི་མཐས་
གཏུགས་པའི། །སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་རྣམ་ཀུན་རྟུ། །ཐམས་ཅད་སྦྱང་ན་འདས་
བར་དུ། །བདག་ནི་ཉར་འཛིའི་རྒྱུར་ཡང་ཤོག །དེ་ཡིས་རྒྱུ་སྦྱོར་བ་སོང་བྱིན་ནས།

གཉིས་པ་དམ་བཅའ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་སྒྲིལ་པའི་
 མཐའ་ལས་འདས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདག་གཞན་བདེ་སྤྱད་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱི་སྤང་
 བ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སྤྱི་མར་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྤྱུལ་
 ཏེ། །རྟ་དང་སྤྱང་པོ་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ཆོགས་བྱས། །དེ་ལ་ཇི་བཞིན་སྤང་བ་གང་ཡང་
 མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་འབྱར་གཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་གཤེས་པར་བདེན་འཛིན་ཨ་འཐས་པས་
 འཁོར་བ་ན་སྤྱད་བསྤུལ་མི་ཟད་པས་རྟ་ཁྱུ་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་སྟོན་མ་མེད་
 པ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མ་མར་བྱས་ཏེ། བན་བདེ་མཐའ་དག་ནི་སྤྱུབ། གཞོད་
 འཆོ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སྤྱབས། བསམ་རྒྱ་དང་དྲན་རྒྱ་རང་རེ་ལས་མེད་པར་གཤེས།
 རང་རེའི་ཆེད་དུ་ཡང་ལུས་སྟོག་གྲངས་མེད་པར་བཏང་བའི་དྲིན་ཆེན་ཡིན་
 ཡང་། །བདེ་བ་འདོད་བཞིན་དུ་བདེ་བ་དང་ནི་བྲལ། སྤྱད་བསྤུལ་མི་འདོད་བཞིན་
 དུ་སྤྱད་བསྤུལ་དང་ནི་ལྷན། བདེ་བ་བསྐྱབས་ཀྱང་སྤྱད་བསྤུལ་འདོར་བའི་ཐབས་མི་
 ཤེས་པའི་ཚེངས་པ་འདི་དག་སྤྱད་བསྤུལ་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་དགོས། དེ་
 ཡང་ད་ལྟ་བདག་ལ་དེའི་རྣམ་པ་མེད་པས་རྣམ་པ་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཐོབ་
 དགོས་པ་འདུག དེའི་ཕྱིར་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་རྟ་སྒྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
 འཇུག་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱབས་བྱ་ཉེས་སྦྱོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། དག་བ་ཆོས་
 སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲོན་གྱི་
 རྒྱལ་བ་སྤྱད་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་དང་ལྷན། སྤྱད་བསྤུལ་དང་སྤྱད་བསྤུལ་
 གྱི་རྒྱ་སྤྱི་བ་གཉིས་དང་བྲལ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་

འགོད་པར་བྱའོ་སྐྱེ་བའི་ཞིང་། དགོངས་གསོལ་བཟློང་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་བསམ་སྒྲུབ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ངེས་སྐྱེ་བའི་
འདིའི་སྐྱབས་སུ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་མ་བྲལ་བས་དེ་རིང་གཙོ་བོ་
སྤོན་སེམས་ལེན་གྱིན་ཡོད་པས་དེའི་རྗེས་སྒྲོས་བྱེད་དགོས། ཆེན་པོ་གསུམ་གང་ཡིན་
ན། སྐྱེ་བའི་དགོན་མཆོག་ལ་དད་པ་ཆེན་པོ། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ།
སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་འདུ་ཤེས་གསུམ་དང་མ་བྲལ་བའི་
སེམས་ཅུ་གཅིག་པས་འདིའི་རྗེས་སྒྲོས་མཛོད་ཅེས་གསུངས་ལ། གོང་ནས་ཀྱང་
ཐེངས་མ་གཉིས་ལ་བཤད་ཡོད་ཀྱང་ད་རེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱིས་པ་པོ་མོ་ཡིན་
པའི་སྐབས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་འོག་གི་དམ་བཅའ་བའི་རྗེས་སྒྲོས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་འཇུག་པའི་བསྐྱབས་བྱ་ལེན་པའི་ཆོག་གཉིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བསྐྱབས་པ་ལ། །དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར། །ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
བསྐྱར་ནས། ཇི་ལྟར་སྤོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་
དང་ཞེས་མི་ཟེར་བར་བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཞེས་བཟློང་ནས་དེའི་འོག་གི་ཆོག་
མཇུག་ལ་མཆོངས་ཏེ་བདག་ཀྱང་འགོ་ལ་པན་དོན་དུ་སོགས་ནས་དམ་བཅའ་བའི་ཆོག་སྤྱི་
མཚུངས་ཀྱིས་བྱེད་ཆོག འདིའི་རྗེས་སྒྲོས་ཐེངས་གསུམ་བྱེད་དགོས། འདིའི་
སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སྤོན་པ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དེའི་འདུན་པ་དང་།
གོང་ནས་གསུངས་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་མ་འབྲལ་བ་ཤིན་ཏུ་
གལ་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ད་རྗེས་སྒྲོས་བྱོས། ཐུགས་བརྩན་
བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་
གསོལ། སྒྲོབ་དཔོན་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཅུ་

བདུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྟེད་བྱང་རྩལ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ། ཇི་ལྟར་སྟོན་
 ཀྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །བྱང་རྩལ་སྐྱུ་མ་ནི་བསྟེད་པ་ལྟར། །བདག་ཀྱང་འགོ་ལ་
 ཡན་དོན་དུ། །བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་བསྟེད་བཞི་ཞིང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱབ་པ་
 ལའང་། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བཞི། །དེས་ཁྱེད་རང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
 སྟོན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་བྱང་རྩལ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྟེས་པ་ཡིན་པས་ཐོབ་ཤེས་ཀྱི་
 དགའ་བ་མཛད་འཆོལ། །གསུམ་པ་མཁུག་གི་ཆོག་ལ། །དགའ་བ་སྟོམ་པ་དང་།
 །གཏང་རག་འབྲལ་བ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ལ། །རང་དགའ་བ་སྟོམ་པ་དང་།
 །གཞན་དགའ་བ་བསྟེད་པ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་རང་དགའ་བ་སྟོམ་པ་ནི། །བདག་
 གིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལྷན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་སྤངས་ཀྱང་བྱང་རྩལ་ཀྱི་སེམས་དང་
 མ་ལྷན་པས་དོན་མེད་པར་ཁོ་ནར་སོང་། །ད་ལྟེས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡན་བདེའི་
 རྒྱུ་བྱང་རྩལ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་སྟེས་པས་དོན་ཆེན་པོ་གྲུབ་སྟུམ་དུ་དགའ་བ་
 བསྟོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཅུམ་དགའ་བ་བསྟོམས་པའི་ཡན་ཡོན་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན།
 མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བཞེད་པར་མི་རྣམས་མོད། །ཆ་ཤས་ཅུམ་བཞེད་ན་མིང་དོན་འཕོ་བ།
 སྟིག་པ་སྟོབས་ཆེན་སྟོང་བ། །ཡན་ཡོན་དཔེས་བསྟན་པ། །བསོད་ནམས་རྒྱན་
 ཆགས་སུ་འབྱུང་བ། །ཡན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལས། །དང་པོ་མིང་དོན་འཕོ་
 བ་ནི། །སྟོད་འཁུག་ལས། །བྱང་རྩལ་སེམས་སྟེས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་
 གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་རྒྱུད་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་
 ཀྱི་སྤྲས་ཞེས་བཞེད་བྱ་ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པའི་ཐུག་བྱར་
 འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། །སྟིག་པ་གིན་ཏུ་མི་བཟད་བྱས་ན་
 ཡང་། །དཔའ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་

གྲིས་སྒྲོལ་གྱུར་པ། དེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་གྲིས་ཅིས་མི་བརྟེན། །དེས་ནི་དུས་
 མཐའི་མེ་བཞིན་སྒྲིག་ཆེན་རྣམས། །སྤྲད་ཅིག་གིས་ནི་དེས་པར་སྒྲིག་པར་བྱེད།
 ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ། ཕན་ཡོན་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། དགོ་བ་གཞན་
 ཀུན་ཚུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་འབྱེན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ། བསོད་ནམས་རྒྱན་ཆགས་སུ་
 འབྱུང་བ་ནི། གང་ནས་བབྱུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཁམས། །མཐའ་ཡས་རབ་རྩ་སྒྲོལ་
 བའི་ཕྱིར། །ནམ་ཡང་ལྷོག་པ་མེད་སེམས་གྲིས། །སེམས་དེ་ཡང་དག་སྤངས་
 གྱུར་པ། །དེ་ནས་བབྱུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། །བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་
 ལྷགས། །རྒྱན་མི་ཆད་པ་དུ་མ་ཞིག །ནམ་མཁའ་མཉམ་པར་རབ་རྩ་
 འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྔ་བ་ནི་དཔལ་བྱིན་གྲིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་བསོད་ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་གཟུགས་མཆིས་
 བ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ། །དེ་བས་ཀྱང་ནི་ལྷག་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོར། རྟོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དང་ཆོས་འཛིན་དང་། །ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་སྒོག་ཆགས་སྦྱིང་བ་ཅེ་
 བ། །ཆོས་ཞུ་འདི་དག་ཡོན་ཏན་མཐའ་མེད་དེ། །དེ་དག་མཐའ་ནི་རྒྱལ་བས་མི་
 གསུང་རོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་
 རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཕན་ཡོན་དཔེ་ཀྱང་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྦྱེས་པ་དེ་ལ་དགའ་སྦྱོང་དང་
 ལྷན་པས་སྤྲར་ཡང་འདིའི་རྗེས་སྒྲོས་མཛོད། ད་མཉམ་དུ་གསུངས་ན་ཆོག དེང་
 དུས་བདག་ཆོ་འབྲས་བུ་ཡོད། །མི་ཡི་སྤྱིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ། །དེ་རིང་སངས་

[illegible]

[illegible]

ཅིང་། །ཞི་དང་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །ལས་གྱི་དངོས་གྲུབ་བདག་ལ་
 སྦྱོལ། །དམ་ཚིག་ཅན་གྱིས་བདག་ལ་སྤྲུངས། །དངོས་གྲུབ་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་གྲོགས་
 མཛོད། །དུས་མིན་འཆི་དང་ནད་རྣམས་དང་། །གཏོན་དང་བགོགས་རྣམས་མེད་
 པར་མཛོད། །མི་ལམ་ངན་དང་མཚན་མ་ངན། །བྱ་བྱེད་ངན་པ་མེད་པར་
 མཛོད། །འཛིག་རྟེན་བདེ་ཞིང་ལོ་ལེགས་དང་། །འབྲུ་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་ཡུགས་
 འཕེལ་བ། །དགོ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །ཡིད་ལ་འདོད་པ་ཀུན་
 འགྲུབ་མཛོད། །དེ་ཡིས་སྤྲོ་མ་དགོན་མཆོག་ཆོས་སྤྱོད་སྤྲུང་མ་གནས་གཞིའི་བདག་པོ་
 ཐམས་ཅད་ལ་གཏང་རག་གི་གཏོར་མ་ཡུལ་ནས་འདོད་པའི་དོན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
 ཡིན། ཅུ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དེ་གང་ཡིན་ན། བར་དུ་མི་ཉམས་པ་སྤྲུང་བའི་
 རྩལ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་དོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ཉིད་སྤྲུང་རྩལ་གྱི་འགག་བསྐྱབ་
 བའོ། །སྒྲོན་འཇུག་སྐབས་གཅིག་ཏུ་ཆང་མ་བཏོན་སོང་ན་དེ་ཡང་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་
 ཡོད་པ་ཡིན་པས། དང་པོ་སྒྲོན་འཇུག་སྦྱིའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། བྱེ་བྲག་སོ་སེའི་
 བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་སྦྱིའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གསུམ་དང་།
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བཞི་ལས། དང་པོ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གསུམ་ནི།
 དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ཅིང་དེ་ལ་འདུན་པ་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
 གདུང་རྒྱན་མི་གཅོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྒྲོས་མི་འདོར་པའོ། །དེར་མ་ཟད་བྱང་
 རྩལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེ་མི་ཉམས་པ་སྤྲུང་བ་དང་། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་
 སྤྱོད་གྲོགས་པ་དང་། རྒྱན་དུ་བག་ཡོད་བསྟེན་པའོ། །གཉིས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
 ཆོས་བཞི་ནི། ལྟངས་པ་དང་། ལྟངས་པ་མེད་པ་དང་། ལྟངས་པའི་གཟུགས་བརྟན་
 དང་། ལྟངས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་བྱའོ། །མདོར་ན་

བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཀྱང་བསྐྱབ་ན་གསུམ་
ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། སེམས་
ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་
བའོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་སྒྲོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། སྒྲེས་བྱ་དམ་པའི་སྒྲོན་པ་གསུམ་དང་།
སྤང་བྱ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་ལ་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་སྒྲེས་བྱ་དམ་པའི་སྒྲོན་པ་གསུམ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་
བྱང་འཐོབ་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་པ་འབྲས་བྱ་ལ་སྒྲོན་པ་དང་། ས་དང་ལམ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་པ་ཐབས་ལ་སྒྲོན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་བ་བསྐྱོང་
བར་བྱའོ་སྒྲུལ་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་སྒྲོན་པའོ། །གཉིས་པ་སྤང་བྱ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་ནི།
སྤྲ་མ་དང་སྒྱིན་གནས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་ལ་མི་བསྐྱགས་པ་
བརྫོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་སྒྱུ་བྱེད་པ་དང་། འཁྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་
པ་ལ་འཁྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་སྤང་བ་ལ་ནན་ཏན་དུ་
བྱའོ། །གསུམ་པ་བསྐྱབ་བྱ་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། སྔག་གི་ཕྱིར་
ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་རྩུན་མི་སྤྲ་བ་དང་། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྒྲོན་པའི་
འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱགས་པ་བརྫོད་པ་དང་། གཡོ་སྒྱུ་
སྤངས་ཏེ་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པ་དང་། གཤུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོ་པ་ལ་འགོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་པོ་
དེ་ལ་བསྐྱབས་པས་ནི་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་ཡང་སྐྱགས་ལ་ཁེགས་པ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། སྤང་བྱ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་གཉིས།

དང་པོ་ལ་ཅུ་བའི་ལྷུང་བ་དང་། ཡན་ལག་གི་ལྷུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། བྱང་
 སེམས་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བ་ལྟ་དང་། སྒོན་པོ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བ་ལ། ལས་དང་པོ་
 པ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བ་བརྒྱད། ལྷན་མོང་དུ་སྒོན་སེམས་ལྷུང་བའོ། །ལྷུང་བ་དེ་དག་
 འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལྡན་སྒྲོ་བ་དང་སེམས་འབྲུག་ས་པ་དང་ཚོར་བས་
 གཟིར་བ་སོགས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྒྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཅུ་ལྷུང་གང་ཡང་
 མི་འབྱུང་ཞིང་། འདི་དག་ལ་ཀུན་སྒྲོང་རྟེན་མོངས་མི་དགོས་ཏེ། བྱ་བ་འོས་པ་
 དང་མི་འོས་པ་དག་གི་འཇུག་ལྡོག་ལོག་པ་ལས་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་
 དང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བ་ལྟ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ་འཇུག་
 བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྒྲོང་བའམ་སྒྲོང་དུ་འཇུག་པ། དག་སྒྲོང་རབ་རྩ་བྱུང་བ་ལ་
 ཡོ་བྱང་འཕྲོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་གཞི་དཔར་བྱེད་པ་དང་། མཚམས་མེད་པའི་ལས་
 ལྟ་བུ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་བྱས་པ། ལོག་ལྷས་རང་མི་དག་བ་བཅུ་ལ་སྒྲོད་ཅིང་
 གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་ལྟ་ཡིན་ཏེ། བཅ་མཁའི་སྤྲིང་པོའི་མདོར་གསུངས་
 པའི་དོན་བསྐྱབ་བརྟམ་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ། །ཕས་
 ཕམ་པ་ཡི་ལྷུང་བར་འདོད། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྒྲོང་བྱེད་པ། །གཉིས་པར་རྒྱལ་
 བས་གསུངས་པ་ཡིན། །རྩྭ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་དག་སྒྲོང་ལའང་། །དུར་སྤྲིག་
 འཕྲོག་དང་རྟེག་པ་དང་། །བཙོན་རར་གཞུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་རྩ་བྱུང་
 ལས་འབེབས་པ་དང་། །སྒོག་འབྲལ་བྱེད་པ་གསུམ་པ་ཡིན། །མཚམས་མེད་ལྟ་
 པོ་བྱེད་པ་དང་། །ལོག་པར་ལྷ་བ་འཛིན་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་གིང་། དག་
 འབྲུན་ལས་འཕྲོག་པ་ནི་ཅུ་ལྷུང་དང་པོར་འདུས་པས་གསུམ་པར་དག་སྒྲོང་ཞེས་བཤའ་ཏེ་
 གསུངས་པའོ། །སྒོན་པོ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བའི་ལྷུང་བ་ལྟ་ནི། ལྷ་མ་བཞི་ལྷན་མོང་བ་

དང་། ལོག་ལྟ་འཛིན་པའི་ཆབ་ལ་གྲོང་ངམ་གྲོང་ཁྱེར་སོགས་འཛེམས་པར་བྱེད་པ་
རྣམས་སྐྱར་ལྟར་གཅིག་ཏུ་བགྱང་བས་ལྷ་ཡིན་ཏེ། གྲོང་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་
ཡང་། །ཅུ་བའི་ལྷང་བ་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །ལས་དང་པོ་བ་ལ་
འབྱུང་བར་ཉི་ཤ་བ་རྒྱད་ནི། དང་པོ་རིམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲོ་མ་སྤྱདས་པ་ལ་སྟོང་བ་
ཉིད་བསྟན་པས་སྒྲགས་ནས་དེའི་བྱང་སེམས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་རྩོགས་
བྱང་སྒྲུབ་པའི་བསམ་སྟོར་ལ་ཞུགས་པ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་སོ་སོར་ཐར་བ་ལ་སྟོབ་པ་དག་ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་མེད་པར་
དེ་སྤངས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྟོར་བ་དང་། བཞི་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་ཉན་མོངས་
སྟོང་མི་རུས་པར་རང་ཉིད་འཛིན་ཅིང་གཞན་ཡང་འཛིན་དུ་བརྩམས་ནས་དེའི་བཤད་ཉན་
འགོག་པ་དང་། ལྷ་བ་རྗེད་པ་ཀུར་གྱི་ཕྱིར་རྗེད་པ་ཀུར་ཅན་གཞན་ལ་ཐུག་དོག་གིས་
བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་། དུག་པ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་རྟོགས་
སོ་ཞེས་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་རྩལ་སྒྲས་པ་དང་། བདུན་པ་དགོ་སྟོང་དང་རྒྱལ་རིགས་བྱེས་
ནས་དགོ་སྟོང་ལ་ཁོར་གྱི་ཆད་པ་གཅོད་དུ་འཇུག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷང་བ་དང་།
བརྒྱད་པ་ཆོས་ལྷན་གྱིས་དགོ་སྟོང་ལ་གཞོད་པའི་ཁྲིམས་ངན་བཅས་ཏེ་ཞིག་ནས་གྱིས་
མཆོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདོར་བ་བྱེད་པ་དང་། དགོ་སྟོང་ཡང་དག་འཛིག་གི་ཁོར་
འཕྲོག་ནས་ཁ་ཏོན་པ་ལ་སྟེར་བ་རྣམས་ཏེ། སྟོང་སྟོང་མ་བྱས་སེམས་ཅན་
ལ། །སྟོང་བ་ཉིད་ནི་བརྟོག་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ཅུ་བའི་ལྷང་བ་
སྟེ། །སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ། །ཞེས་པའི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྷ་དང་རྟེན་པ་
གཉིས་གྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟོན་གྱི་སྟོན་ནས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་
ཀྱང་རྩལ་གྱི་སྟོན་ནས་བརྩམས་པའི་པའོ། །ཐུན་མོང་དུ་སྟོན་སེམས་བཏང་བ་ནི།

རང་དོན་དུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལྟར་བའི་ནང་ནས་སྤྱི་ཤོས་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་
 པ་ལས། གལ་ཏེ་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པར་དགོས་པའི་ལས་ལས་བཅུ། སྦྱོང་ཀྱང་རང་
 རྒྱལ་དབང་བཅོམ་ཉིད་ལ་འདོད་བསྐྱེད་ན། ཁྱེད་ཀྱི་ལས་སྦྱོར་བྱུང་ཙམ་ལས་སྦྱོར་
 ཉམས་པ་ཡིན། སྦྱོང་བསྐྱེད་དེ་ནི་ལས་ལས་བསྐྱེད་ཀྱང་གིན་ཏུ་སྤྱི། ཞེས་
 གསུངས་པས་བཅུ་དགུ་དང་། དེའི་སྤྱི་དུ་དགོན་བཅུ་གསུམ་ལས་འཇུག་སེམས་
 སྤངས་ཏེ་དགོས་པ་མི་སྦྱོར་བ་དང་ཉི་ཤུ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ། གཉིས་པ་ཡན་
 ལག་གི་ལྟར་བ་ནི། ཅུ་བར་མ་གཏོགས་པའི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་
 ལས་ཉམས་པ་རྣམས་ཏེ། དང་པོ་ལུས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལས་ཉམས་པ་ནི། མིག་ལ་
 སྤྱི་ལྟར་བར་བྱ་བ་སོགས་བསྐྱེད་པ་བྱུང་། དོན་མེད་རྒྱུ་མཚོར་སོགས་དགུ་གསུམ་ལས་
 ཉམས་པ་འོ། གཉིས་པ་དག་གི་བསྐྱེད་པ་ལས་ཉམས་པ་ནི། ལེགས་པར་འོངས་
 སོ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་བསྐྱེད་པ་བྱུང་། བློ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་ལྟར་བར་བྱ་བ་ལས་
 ཉམས་པ་འོ། གསུམ་པ་ཡིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལས་ཉམས་པ་ནི། དུམས་སྤྱི་དང་
 དམ་ཤེས་བཀའ་ཡིད་བསྐྱེད་པ་སོགས་བསྐྱེད་པ་བྱུང་། ལྷགས་སྤངས་མི་སྤངས་བ་སོགས་
 དགུ་གསུམ་ལས་ཉམས་པ་སྤྱི་དབང་པོ་འཛིན་ཏུ་ལྟེན་པ་ལག་གི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་
 དག་ཏུ་འདུ་བར་བཤད་ངོ། ཁྱེད་ཀྱང་ཅུ་ལྟར་རྣམས་ལ་ཀུན་སྦྱོང་ཉོན་མོངས་དུག་ཞན་
 སོགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་མེད་ཀྱང་ཅུ་ལྟར་དེ་དག་བྱས་ནས་སྤྱི་ལྟར་འདས་ན་འཇུག་པ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི་ལྟར་ལ། སྦྱོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི་རི་སྤྱི་
 རྒྱུ་ལས་སྦྱོར་ལོག་པ་དེ་སྤྱི་དུ་མི་གཏོང་ངོ། ཁྱེད་ཀྱང་སྦྱོན་སེམས་བསྐྱེད་
 བ་ཅུ་ལྟར་དང་སྦྱོན་པའི་གཏོང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱང་འདོད་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་སོ། ཅུ་
 ལྟར་བྱུང་ཡང་སྤྱི་ལྟར་མེད་པ་འདས་པོ་དུ་འབྱོར་བ་སྦྱོར་ན་སྦྱོན་པ་མི་གཏོང་ལ།

ཐུག་ཆོད་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དུག་ཆའི་མཐའོ། །ཉེས་བྱས་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་འདས་
ན་ལྟར་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་
ལྟར་བ་རྣམས་སྔོང་བའི་སེམས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ནི་ཉེས་སྔོད་སྔོམ་པའི་ཚུལ་
བྲིམས་དང་། ས་འོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་དུག་གིས་བསྐྱས་པའི་དགེ་ཆོག་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་
པ་ནི་དགེ་བ་ཆོས་སྐྱད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེ་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ནི་
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཏེ་ཚུལ་བྲིམས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ་
པར་བྱ་སྟེ། ཡུམ་བར་མ་ལས། གང་ཁ་ན་མ་ཐོབ་སྔོམ་པའི་སེམས་དང་།
དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱད་པའི་སེམས་དང་། སེམས་ཅན་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཏེ།
སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་གསུམ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས།
བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་བྲིམས་ཐམས་ཅད་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཙམ་ཁོ་ནར་ཟད་དེ།
ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་དུ་འདུས་པས། དེའི་སྤང་བྱ་
རྣམས་སྔོང་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་ཅེ་གཅིག་རྩ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་
དེ་ཉིད་བསྐྱུང་བ་ལ། ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་དང་། བསྐྱུང་ཚུལ་དངོས་
སོ། །དང་པོ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་ཉམས་པ། མིང་དོན་ཤོར་བ། ངན་སོང་དུ་ལྟར་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་བསྐྱས་པས་སངས་རྒྱུ་མི་མཉེས།
ཡུལ་སེམས་ཅན་བསྐྱས་པས་སེམས་ཅན་མི་མགྲ། །རང་ཆེད་དུ་བསྐྱས་པས་རང་
དོན་ཉམས་ཤིང་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་སྤང་བ་སྟེ། སྟོ་བྲོས་རྒྱ་མཆོའི་
མདོར། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཇི་སྐད་སྐྱས་པ་བཞིན་མི་
བྱེད་ན་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་

དང་། གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྤྱི་ཤོར་བ་ལྟར་ཆོ་འདིར་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་སྒྲ་
 ཆོག་མ་འབྱུང་ཞིང་། འཆི་ཁར་སྤྱད་ན་གྱིས་གཏུང་བར་མདོ་ལས་གསུངས་
 སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱི་མར་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་ཐར་བར་དགའ་བ་
 དང་། ཅ་ལྟར་གི་ཉེས་པས་ནི་སྒྲོན་དུ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་
 འཇིག་པ་དང་། དགོན་མཆོག་ལྟ་དང་བཅས་པ་བསྐྱུས་པས་སྦྱིར་ངན་འགྲོ་དང་།
 བྱང་བར་དཔུལ་བར་སྦྱེ་བར་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོའི་
 རྒྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་དམིགས་ཅན་
 གྱི་ལྟར་བ་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི། མི་ཤེས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། ཉོན་
 མོངས་པ་མང་བ་དང་། མ་གུས་པ་ལོ། །དེ་ལ་མི་ཤེས་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལ་འབད་
 ཀྱང་ལྟར་བའི་མཆོན་ཉིད་མི་ཤེས་པས་ལྟར་བ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་བསྐྱབ་བྱ་
 རྣམས་ཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བག་མེད་པ་ནི་ལྟར་བ་ཤེས་ཀྱང་ཉེས་དམིགས་མ་
 མཐོང་བའམ། མཐོང་ཡང་དྲན་ཤེས་མེད་པས་ལྟར་བ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེའི་གཉེན་
 པོར་བྱང་དོར་གྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པའི་དྲན་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་ལ་སོ་སོར་
 བརྟག་ཅིང་ལེགས་ཉེས་གང་འཇུག་ལྟོག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། བདག་
 གམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བཏང་ནས་ཉེས་པ་ལ་འཛོམ་པའི་རོ་ཆོ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་
 གྱིས་སྤྲད་དུ་འོང་སྒྲུལ་ནས་འཛོམ་པའི་བྲེལ་ཡོད་དང་། ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་
 འཇིགས་ནས་བག་ཡོད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་ནི་འཛོམ་བག་
 ཅུང་ཟད་སྦྱེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་ཤས་ཆེ་བས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལྟར་བ་འབྱུང་བ་སྟེ།
 དེའི་གཉེན་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་གང་ཤས་ཆེ་བ་ལ་གཉེན་པོ་འབད་ནས་
 བརྟེན་ཅིང་འདི་ཙམ་འགལ་ཡང་ཉེས་པ་རྒྱུ་རོ་སྒྲུལ་པའི་བག་ཡངས་ཀྱི་ཆོད་ཡོད་མི་

བྱའོ། །མ་གུས་པ་ནི། ལྷུང་བ་ཤེས་ཀྱང་དམན་པ་ལ་མོས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་
འཇུག་པས་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེའི་གཉིན་པོར་སྟོན་པ་དང་། དེའི་བཅས་པ་
རྣམས་ལ་གུས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མི་ཤེས་པ་དང་། བག་མེད་པས་ལྷུང་བ་རྒྱུ་
དུ། ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་ལ་འབྱིང་། མ་གུས་པ་ལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་།
ཞིང་བསམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད་དོ། །དེས་ན་སྤང་དོར་
གྱི་གནས་རྣམས་ལ་སྟོག་བསྟོས་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱ་སྟེ། ཉིང་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། བྱིམ་པ་སྐྱུ་བའི་གོས་གྲོན་ལ། །ངས་ནི་བསྐྱབ་པ་གང་བཤད་
པ། །དེ་ཆོད་གེ་སྤོང་དེ་དག་ལ། །བསྐྱབ་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
དགེ་བསྟེན་ལ་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་པ་ཞི་ལུ་བོད་གེ་སྤོང་གིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་
དུས་འདིར་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལྷག་པར་ཡང་ཆེ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས།
གང་གིས་དམ་ཆོས་རབ་རྒྱ་འཛིག་པ་དང་། །བདེ་གསེགས་བསྟན་པ་འགག་པར་
འགྱུར་བའི་ཆོ། ཉིན་མཚན་དུ་ནི་བསྐྱབ་པ་གཅིག་སྟོད་པ། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་
དེ་བས་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཉམས་པ་ཕྱིར་བཅོས་
པ་ལ། ཉེས་པ་བཤགས་པའི་རྩལ་དང་། སྡོམ་པ་བཏང་ནས་སྤྱར་བའི་རྩལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་སྤྱིའི་ལུགས་དང་། དབུ་མ་རང་ལུགས་ཀྱི་བཤགས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བཤགས་བྱའི་ཡུལ་ལྷུང་བས་མ་གོས་པའི་བྱང་སེམས་སམ།
རྟེན་གྱི་དུང་དུ་སྤར་བྱས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལ་འབྱོར་སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱ་བའི་སྡོམ་
སེམས་དང་ལྷན་པའི་སྟོན་ནས་བརྟུང་དེ། དགོངས་གསོལ་བྱས་ནས། བདག་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་ཉེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། བདག་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཉེས་པ་དེ་སྟོགས་བརྩུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་

རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོན་སྒྲར་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་སོ། །མཐོལ་ཞིང་
 བཤགས་ན་བདག་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། མ་མཐོལ་མ་བཤགས་
 ན་ནི་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་དང་ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །གཉིས་པ་
 ནི། དན་སོང་དུ་ལྟུང་བས་འཛིགས་ཏེ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་སྤྱིང་
 བོ་མཐོང་བར་རུས་ན་དེ་ལ་དངོས་སུ་བཤགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མི་རུས་ན་ཐོར་ངས་
 ལངས་ལ་གཙང་སྒྲ་དང་ལྡན་པས་ཤར་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་མཚོན་ཅིང་ལྷའི་བུ་སྐྱུ་རེངས་ལ་ཐིན་
 གསོལ་ནས། མི་ལམ་དུ་དེའི་མདུན་དུ་ལྟུང་བ་བཤགས་པ་དང་། དུག་བྱ་བ་དང་།
 གཟུངས་སྒྲགས་བརྒྱ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཕགས་པ་དེ་མདོན་སྐྱུ་དུ་མཐོང་བའམ།
 ཐིག་པ་དག་པའི་རྟགས་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་བཤགས་པར་བྱ་སྟེ། བསྐབ་བརྟས་སུ།
 མི་ལམ་འཕགས་པ་ནམ་སྤྱིང་པོའི། །མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་བཤགས་པར་བྱ། །ཞེས་
 དང་། སྒྲོན་འདུག་ལས། ཉིན་དང་མཚན་མོ་ལན་གསུམ་དུ། །ཡུང་པོ་གསུམ་
 པ་གཏོན་བྱ་ཞིང་། །རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་བརྟེན་ནས། །ལྟུང་བའི་ལྷག་མ་
 དེས་ཞི་བྱ། །ཞེས་དང་། ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའི་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་སྟོབས་བཞིས་འདག་པར་གསུངས་པས་སྐྱུ་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པའི་སྐྱོན་སྒྲར་ཅི་འབྱོར་བའི་མཚོན་པ་དང་བཅས་པས་སམ། དཀོན་མཆོག་
 གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགོ་བ་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་ནི་རྟེན་གྱི་
 སྟོབས་དང་། སྒྲར་བྱས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལ་དུག་འཕྱང་བ་ལྟ་བུའི་འབྱོར་པ་དྲག་པོ་སྐྱེས་པ་
 ནི་ནམ་པར་སྐྱོན་འབྱིན་པའི་སྟོབས་དང་། ལྟུང་བའི་གཉེན་པོར་སྐྱུ་གཟུགས་བཞེངས་
 པ་དང་དུག་མཚོན་བསྒྲོར་བ་བརྒྱས་བརྗོད་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སྟོང་ཉིང་སྒྲོམ་པ་སོགས་
 དགོ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོང་པའི་སྟོབས་དང་། ཕྱིན་ཆད་སོགས་ལ་བབ་

གྲུང་སྒྲིག་པའི་ལས་འདི་དག་མི་བྱའོ་སྒྲུམ་དུ་དམ་བཅའ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཉེས་པ་ལས་
 ལྷོག་པའི་སྒྲོབས་ཏེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྒྲོམ་པ་བཏང་ནས་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་ནི།
 ཅ་ལྷུང་བྱུང་ནས་ཐུན་ཚོད་ལས་འདས་ན་སྒྲོམ་པ་བཏང་བས་ལེན་དགོས་ལ། ལེན་
 ཡུལ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མ་རྟེན་ན་རྟེན་གྱི་དུང་དུ་སྒྲུར་བཞིན་སྒྲུངས་པས་སྒྲེབ་པ་ཡིན་
 ནོ། །མདོར་ན་དབུ་མ་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། རང་གི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགོ་
 ཚོགས་དང་བཅས་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་གཏང་བ་དང་། དེ་དག་མི་ཉམས་པར་
 བསྐྱུང་བ་དང་། སྤྱི་མ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་བར་བྱ་བ་
 རྣམས་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། གང་གིས་ལྷུང་བར་མི་འཁྱུར་
 བའི། །གནད་གྱི་གནད་རྣམས་འདི་རིགས་བྱ། །གནད་གྱི་གནད་དེ་གང་ཞེ་
 བ། །བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །དགོ་བ་དུས་གསུམ་སྒྲེལ་པ་
 རྣམས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཏང་བ་དང་། །དེ་བསྐྱུང་དགོ་བ་སྒྲེལ་
 བའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་པ་ཡང་སེམས་བསྐྱུང་བ་ལ་ཐུག་སྟེ།
 སྤྱོད་འཇུག་ལས། བསྐྱབ་པར་བསྐྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིས། །རབ་རྟུ་བ་སྒྲིམས་ནས་
 སེམས་བསྐྱུང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་གིང་། སེམས་བསྐྱུང་བའི་ཐབས་ཀྱང་དེ་ཉིད་
 ལས། སེམས་བསྐྱུང་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། །དྲན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་
 དག །སློག་ལ་བབ་ཀྱང་སྐྱུངས་གིག་ཅེས། །དེ་ལྟར་བདག་ནི་ཐལ་མོ་
 སྤྱོད། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་འཛི་ཚོགས་བཅད་ལས་ཀྱང་། བདག་གི་ཁོར་ཞི་གཏང་
 ལ་ལུས་བསྐྱུང་ངོ། །ཁོར་དང་ལུས་ཀྱང་གཏང་ལ་སློག་བསྐྱུང་ངོ། །ཁོར་དང་
 ལུས་དང་དེ་བཞིན་སློག་རྣམས་ཀྱང་། །ཐམས་ཅད་གཏང་ལ་འདིར་ནི་ཚོས་བསྐྱུང་
 ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བཞི་བ་རང་བཞིན་

གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། སོ་སེའི་ས་
 མཚམས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ། ཡན་ཡོན། ཉེས་དམིགས་རྣམས་ལས།
 དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་
 ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 འདོད། །ཅེས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ལས། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་
 བ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། གཞན་དོན་དུ་བྱང་
 ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སྟོན་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགོ་བཞིན་པ་འཇུག་
 པ་སྟེ། བསམ་པས་འགོ་འདོད་དང་སྦྱར་བས་འགོ་བཞིན་པ་ལྟ་བུར་སྦྱོང་འཇུག་ལས།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྟུན། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་
 སྟོན་པའི་སེམས་དང་ནི། །བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འགོ་བར་འདོད་དང་
 འགོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་
 གྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་
 པའི་སྟོན་སྒྲུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བྱང་འདས་ལས། ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་དབྱེ་བ་
 ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་པས་སྤྱི་རོལ་སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་ཏེ་སོ་སྟེ་ལ་གཙོ་བོར་སྟེ་བ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བྱང་སེམས་ཉིད་
 ལ་དམིགས་ཏེ་གཙོ་བོར་འཕགས་རྒྱུ་ལ་སྟེ་བ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
 ནོ། །དེས་ན་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཙམ་ལས་ཀྱང་སྟེ་ཞིང་།
 འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོ་ག་ལས་སྟེས་པའི་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའང་
 ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འདུ་ལ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་དེའི་ཆོས་ཉིད་གོམས་
 པའི་སྟོབས་ལས་སོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ལ། སྟོན་སེམས་ནི། དང་པོ་

སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་སྒྲིམ་པ་མ་བཟུང་བར་གྱི་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ནས་ཡོད་ལ།
 འཇུག་སེམས་ནི། འཇུག་སྒྲིམ་བཟུང་ནས་རྒྱན་མཐའ་བར་ན་ཡོད་དེ། འགྲོ་བར་
 འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འབྲུག་ཅིང་། གལ་ཏེ་འཇུག་སེམས་
 འཕགས་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད་དམ་ཞེན་མ་ངེས་ཏེ། སྒྲིམ་པའི་རྟེན་སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ཅན་དུ་
 བྱུང་བ་དང་། གཞན་དུ་འཇུག་སྒྲིམ་སྒྲུངས་ནས་རྩ་ལྱུང་གཅོད་པར་མི་སྲིད་པར་
 འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་བ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་
 པའི་དད་པ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲིང་རྩེ། བྱང་རྩུབ་སེམས་གྱི་ཕན་ཡོན་
 ཤེས་ནས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སྟེ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། གྲོགས་
 སྟོབས་རྒྱ་སྟོབས་རྩ་བའི་སྟོབས། །ཐོས་སྟོབས་དགེ་བ་གོམས་པ་ལས། །མི་
 བརྟན་པ་དང་བརྟན་འབྱུང་བ། །གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 བཤད། །ཅེས་པའི་གྲོགས་སྟོབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཐོས་པ་བྱས་
 པ་ལས་སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་པའི་རྒྱ་དང་པོར་འབྱུང་ཞིང་། རང་གིས་དགེ་བ་
 གོམས་པ་དང་། རྒྱ་རིགས་སད་པ་དང་། རྩ་བ་སྤྲིང་རྩེ་སྐྱེས་པ་ལས་འཇུག་པ་
 སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་པོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ར་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་
 ཡོན་ནི། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་ཉན་རང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་ཀོན་ཅིང་། འཇུག་སེམས་གྱི་རྩ་ལྱུང་མ་བྱུང་ན་གཉིད་
 འཇུག་པོ་མ་ལོག་པའམ། བག་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་བསོད་རྣམས་རྒྱན་མི་ཆད་པར་
 འབྱུང་བ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། །བག་
 མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་རྣམས་ཤུགས། །རྒྱན་མི་ཆད་པ་དུ་མ་ཞིག། །ནམ་མཁའ་
 མཉམ་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་མཐའ་ལས་པར་གསུངས་པ་ལས་ཆ་ཤས་

ཅོམ་སྒྲུབ་བརྟེན་ཟིན་ཏོ། །དུག་པ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། གཙོ་
 བོར་འཁོར་བ་དང་རན་སོང་དུ་ལྷུང་བ་རྒྱུ་མི་ཆད་ཅིང་། ཇི་ལྟར་ཚེས་ལ་འབད་ཀྱང་
 ཉན་རང་དུ་གོ་ལ་བ་དང་། དཔུལ་བར་ལྷུང་བ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་གཤམ་གོགས་མ་ཡིན་
 ཡང་། ཉན་རང་དགྲ་བཙེམ་དུ་ལྷུང་བ་ནི་གངས་མེད་པའི་བསྐྱེད་པར་སྒྲུབ་ན་མེད་པ་
 རྟོགས་བྱུང་གི་གོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་ཚེ་གའི་ཁྱད་པར་ནི། མགོན་
 པོ་བྱམས་པ་ལས་བརྒྱུད་པ་སེམས་ཅོམ་ལུགས་སུ་གྲགས་པ་དང་། འཕགས་པ་
 འཇམ་དཔལ་ལས་བརྒྱུད་པ་དབུ་མ་ལུགས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་སྤྱི་
 ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར། ལེན་པ་པོ་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར། ལེན་བྱེད་ཚེ་གའི་ཁྱད་པར།
 མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་དང་བསྟན་བཙེམ་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་ཆུབ་
 སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅིག །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་
 མེད་པ་ཡང་། །གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །བྱུང་ཆུབ་སེམས་དང་མི་
 འབྲལ་ཞིང་། །བྱུང་ཆུབ་སྦྱོད་ལ་གཞོལ་བ་དང་། །སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཡོངས་བརྒྱུད་ཞིང་། །བདུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སྦྱོང་བར་ཤོག །བྱུང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །འགྲོ་དོན་ཐུགས་ལ་དགོངས་འབྲུབ་ཤོག །མགོན་པོ་
 ཡིས་ནི་གང་དགོངས་པ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འང་དེ་འབྱོར་ཤོག །སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་དང་ལྷན་གྱུར་ཅིག །རན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་སྦྱོངས་ཀྱི་
 ཅིག །བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གང་དག་སར་བཞུགས་པ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་སྦྱོར་
 ལམ་འབྲུབ་པར་ཤོག།

༼ག༽ གསང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་བྲིན་ལུང་གནང་བ།

དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སོར་བྱང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ཆོ་གའི་སྒྲོན་ས་ཚུལ་བཞིན་བྱངས་པ་
སོང་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ངེས་འབྱུང་ཡིན་ཞིང་། བྱང་སྒྲུལ་གྱི་ངོ་བོ་གཞན་ཕན་
ཡིན་ལ། སྤྲུགས་སྒྲུལ་གྱི་ངོ་བོ་དག་སྒྲུང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་སྤྱང་ནས།
སྤྲུགས་ལ་ཞུགས་པའི་འཇུག་སྒྲོ་དེ་སྤྲིན་བྱེད་དབང་གི་རིམ་པ་ནས་གོལ་བྱེད་བྲིན་ལ་
འཇུག་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཐོབ་ཐང་ཡིན་པས་སྤྲུགས་སྒྲུལ་བཏགས་པ་བདེ་སྒྲུལ་གཟུང་གི་
སྐབས་དང་། མཚན་ཉིད་པ་དངོས་གཞིའི་དམ་ཚིག་ཁས་ལེན་གྱི་སྐབས་ནས་ཐོབ་པ་
ཡིན། འདིའི་ནང་གི་མང་ཆེ་བས་སྤྲུགས་རྗེ་རྗེའི་ཐེག་པ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་དབང་ཐོབ་
ཡོད་པས་མི་ཚད་རྒྱ་མཚན་གསལ་པོས་ཤེས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་སྤྲུགས་སྒྲུལ་མེད་ཀྱི་
དབང་ཞུས་པའི་ཁ་གྲངས་རང་གིས་ཀྱང་ཕྱི་མི་ཤེས་པ་ཞུས་ཚར་བ་ནི་ཕལ་ཆེ་བ་ཡིན།
ཡིན་ན་ཡང་དབང་སྟོག་རྒྱུད་ལ་འཛིན་པ་དེ་དམ་ཚིག་སྤྱང་བ་ལ་བརྟེན་ཡོད་པས་དམ་
ཚིག་སྤྱང་མ་དགོས་བསྤྱང་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཅུམ་ཡང་མི་ཤེས་པའི་མི་གྲངས་སྦྱིའི་མི་
གྲངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མང་ས་བཟུང་ཡོད་འདུག་སྟེ། ཡང་དབང་སྐྱར་མཁན་གྱི་སྒྲུལ་
རང་ཉིད་དབང་མེད་ལུང་མེད་མིན་ཡང་མཚན་ཉིད་ཆ་ཚང་མ་ལྡན་ན་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་
བསྐྱར་ཐོབ་གཉིས་ཀ་མེད་པས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་མེད་ལ་ཉམས་པའི་ཉམས་དམིགས་
ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སོ་གཏན་ནས་མེད་ན་སྤྲིན་གཏན་ནས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
ཆོས་ལ་དབང་བླ་བའི་ཉམས་པ་མི་འབྱུང་བེར་མི་ཤེས། གང་ལྟར་གསང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་
སྤྲིན་གོལ་གྱི་ལམ། བྱང་པར་དུ་ཐེག་པ་དགུ་ཡི་ཡང་ཕྱི་འབྲས་བྱའི་སྤྲིང་བཅུད་མན་
དག་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲོལ་ཞུགས་དུས་སྤོན་འགྲོ་དངོས་གཞིའི་རིམ་པ་བརྒྱུད་
དགོས་པ་ཡིན་པས་དེ་རིང་འདི་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྤྲོད་ཆེན་སྤྲིང་ཐེག་གི་སྤོན་འགྲོའི་

ངག་འདོན་གྱི་ལུང་ཞིག་འདོན་རྒྱུ་བྱེད། སྤྲུལ་ཞིག་ལ་འདི་ཞིག་བྲིད་བྱས་ནས་ངས་
ཆར་གཅིག་བཏོན་པ་དེ་ཉིད་མང་ཆེ་བས་ཐོབ་ཡོད་ས་ཡིན་ཡང་ད་མས་ཐེངས་འདིའི་སོར་
བྱང་སྤྲུགས་གསུམ་ལ་ཤིམ་ཞུགས་གྱི་དོད་དང་། ཡང་སྒྲིམ་མ་ཐོབ་པ་ཆེ་འོ་རྒྱལ་དུ་
ལུང་ཞིག་བཏོན་བཞག་དུས་དེ་ཡིས་ངས་ཞིག་བྲིད་བྱས་པ་དེ་ཉིད་གྱི་འོད་སྤེར་ལ་ཉན་ཆོག་
བྱུང་པར་དུ་ཀུན་བཟང་གྲ་མའི་ཞལ་ལུང་ཆར་མང་པོ་ལྷོས་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ཉིད་སྤྲུལ་ནས་བཤད་
ཐོང་། ཆར་མང་པོ་ལྷ་རྒྱུ་ཁས་ལེན་བྱས་ན་རྟ་ཅང་བཟང་ལ། བཟང་ཆ་སྤུལ་ཡོད་
ཟེར་ན་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། ད་སྤྱོད་འགྲོའི་ངག་འདོན་གྱི་ལུང་འདོན་རྒྱུ་བྱེད།
སྤྲུལ་ཡང་ན་མ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་གཙགས་ཏེ་གང་
ཞིག་གསན་པར་བྱ་བ་ནི། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་གྲོང་ཆེན་སྤིང་ཐིག་གི་སྤྱོད་འགྲོའི་ངག་
འདོན་བྲིགས་སུ་བསྐྱེབས་པ་རྣམས་མཁུན་ལམ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །གདོད་
ནས་མཛོན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་གང་ལ་གང་འདུལ་གཟུགས་སྐྱེ་འགགས་པ་མེད། །སྤྱ་
ཆོགས་སྐྱེ་འཕྱུལ་ངོམ་ཡང་ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གཟུང་དང་འཛིན་པ་བྲལ། །མི་ཡི་
གཟུགས་སུ་སྤྱང་ཡང་མཁུན་བཙུའི་འོད་ཟེར་སྤྲོད་འབར་རྒྱལ་བ་དངོས། །ཆོ་འདི་
ཅམ་དུ་མ་ཡིན་གཏན་གྱི་སྐྱབས་སུ་བྲིད་བསྐྱེན་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །དེ་ལ་འདིར་
རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་གྲོང་ཆེན་སྤིང་ཐིག་གི་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་ངག་འདོན་བྲིགས་སུ་བསྐྱེབས་
པ་ལ། ཐོག་མར་ངག་བྱིན་རྒྱབས་ནི། ཨོྭ་ཨྭ་ཧྱཱྱ། ལུང་བང་རྩ་ཡིག་ལས་
བྱུང་མེས་བསྐྱེད་ནས། །འོད་དམར་རྣམ་པའི་རྫོང་ཅེ་གསུམ་སྐྱབས། །ཨྭ་ཡི་
ཀྱ་ཡིའི་མཐར་བསྐྱོར་རྟེན་འབྲེལ་སྤིང་། །ལུ་ཏིག་ཐེང་བ་ལྷ་བུའི་ཡིག་འབྲུ་
ལས། །འོད་འཕྲོས་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་མཆེད་པས་མཉེས། །སྤྲུལ་འདུས་ངག་
སྤྱིབ་དག་ནས་གསུང་རྫོང་ཅེ། །བྱིན་རྒྱབས་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་

[illegible]

པའི་རྟེན་མི་རྟེན། །བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་བསོད་ནམས་ཟད་གྱུར་ནས། །ཤི་བའི་འོག་
 ཏུ་རན་སོང་རན་འགྲོར་འབྱུངས། །དགོ་སྒྲིག་མི་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་མི་ཐོས། །དགོ་
 བའི་བཤེས་དང་མི་མཇལ་མཚང་རེ་ཆེ། །སེམས་ཅན་ཅམ་གྱི་གྲངས་དང་རིམ་པ་
 ལ། །བསམས་ན་མི་ལུས་ཐོབ་པ་སྤྲོད་མཐའ་ཅོམ། །མི་ཡང་ཆོས་མེད་སྒྲིག་ལ་
 སྦྱོད་མཐོང་ན། །ཆོས་བཞིན་སྦྱོད་པ་ཉིན་མེད་སྐར་མཚམ། །སྒྲོ་སྒྲུ་ཆོས་ལ་སྦྱར་
 ཅིག་གུ་རུ་མཁྱེན། །ལམ་གོ་ལ་དམན་པར་མ་གཏོང་ཀུན་མཁྱེན་ཇེ། །གཉིས་སུ་
 མེད་དོ་དྲིན་ཆེན་སྒྲིམ་མཁྱེན། །གལ་ཏེ་མི་ལུས་རིན་ཆེན་གླིང་ཕྱིན་ཡང་། །ལུས་
 རྟེན་བཟང་ལ་བྱུར་པོ་ཆེ་ཡི་སེམས། །ཐར་བ་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་
 ཞིང་། །ཁྱད་པར་བདུད་ཀྱིས་ཟིན་དང་དུག་ལྷ་འབྱུགས། །ལས་ངན་ཐོག་ཏུ་བབ་
 དང་ལེ་ལོས་གཡེངས། །གཞན་ཁོལ་བྲན་གཡོག་འཇིགས་སྒྲོབ་ཆོས་ལྟར་
 བཅོས། །མྱོངས་སོགས་འཕྲལ་བྱུང་རྟེན་གྱི་མི་ཁོལ་བརྒྱུད། །བདག་ལ་ཆོས་ཀྱི་
 འགལ་རྒྱར་ལྷགས་པའི་ཆོ། །སྒྲོ་སྒྲུ་ཆོས་ལ་སྦྱར་ཅིག་གུ་རུ་མཁྱེན། །ལམ་གོ་ལ་
 དམན་པར་མ་གཏོང་ཀུན་མཁྱེན་ཇེ། །གཉིས་སུ་མེད་དོ་དྲིན་ཆེན་སྒྲིམ་
 མཁྱེན། །སྒྲོ་ཤས་རྒྱུང་ཞིང་དད་པའི་ནོར་དང་བྲལ། །འདོད་སྲེད་ཞགས་པས་
 བཅིངས་དང་ཀུན་སྦྱོད་རྩུབ། །མི་དགོ་སྒྲིག་ལ་མི་འཛོམས་ལས་མཐའ་ལོག། །སྒྲོམ་
 པ་ཉམས་ཤིང་དམ་ཆོག་རལ་བ་སྟེ། །རིས་ཆད་སྒྲོ་ཡི་མི་ཁོལ་རྣམ་པ་
 བརྒྱུད། །བདག་ལ་ཆོས་ཀྱི་འགལ་རྒྱར་ལྷགས་པའི་ཆོ། །སྒྲོ་སྒྲུ་ཆོས་ལ་སྦྱར་ཅིག་
 གུ་རུ་མཁྱེན། །ལམ་གོ་ལ་དམན་པར་མ་གཏོང་ཀུན་མཁྱེན་ཇེ། །གཉིས་སུ་མེད་
 དོ་དྲིན་ཆེན་སྒྲིམ་མཁྱེན། །ད་ལྟ་ནད་དང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱིས་མ་གཟིར། །བྲན་
 ཁོལ་ལ་སོགས་གཞན་དབང་མ་གྱུར་པས། །རང་དབང་ཐོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་

འགྲིགས་དུས་འདྲིར། །སྒྲོམ་ལས་ངང་དུ་དལ་འབྱོར་ཆུད་གསོན་ན། །འཁོར་
དང་ལོངས་སྒྲིད་ཉི་དུ་འབྲེལ་བ་ལྟ། །ལྷ་ཅི་གཅེས་པར་བཟུང་བའི་ལུས་འདི་
ཡང་། །ལམ་གྱི་ནང་ནས་ས་སྒྲོགས་སྒྲོང་པར་བསྐྱལ། །མཛད་བྱ་གོད་ཁྱི་ཡིས་
འདྲད་པའི་དུས། །བར་དོའི་ཡུལ་ན་འཛིགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། །སྒོ་སྒྲ་ཆོས་ལ་སྒྱུར་
ཅིག་གུ་རུ་མཁྱེན། །ལམ་གོལ་དམན་པར་མ་གཏོང་ཀུན་མཁྱེན་ཇེ། །གཉིས་སུ་
མེད་དོ་བློན་ཆེན་སྒྲ་མ་མཁྱེན། །དག་སྒྲིག་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་བྱི་བཞིན་
འབྲང་། །ཁྱད་པར་དཔྱལ་བའི་འཛིག་རྟེན་ཉིད་སོན་ན། །ལྷགས་བསྐྱེགས་ས་
གཞིར་མཆོན་གྱིས་མགོ་ལུས་འདྲལ། །སོག་ལེས་གསོགས་དང་ཐོ་ལུས་འབར་བས་
འཆོར། །སྒྲོ་མེད་ལྷགས་ཁྱིམ་འཐིམས་པར་འོ་དོད་འབོད། །འབར་བའི་གསལ་
ཤིང་གིས་འབྲུགས་ཁྱོ་རྒྱུར་འཆོད། །ཀུན་ནས་ཆོ་བའི་མེས་བསྐྱེགས་བརྒྱད་ཆོན་
གཅིག །གངས་རི་སྒྲུག་པོའི་འདབ་དང་རྒྱ་འབྲུགས་ཀྱི། །གཙོང་རོང་ཡ་ངའི་
གནས་སུ་བུ་ཡུག་སྒྲེབས། །བྲང་རེག་རྒྱུང་གིས་བཏབ་པའི་ལང་ཆོན། །རྒྱ་བུར་
ཅན་དང་ལྷག་པར་བརྗོལ་བ་ཅན། །སྒྲེ་སྒྲགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འདོན་པ་
ཡང་། །ཆོར་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་བརྒྱག་པར་དཀའ་བ་ཡིས། །བྲུངས་གྱིས་རབ་
བཏང་འཆི་ཁའི་ནད་པ་བཞིན། །འབྲུགས་རིང་འདོན་ཅིང་སོ་འཐམས་པགས་པ་
འགས། །ཤུ་ཐོན་ནས་ལྷག་པར་འགས་ཏེ་བརྒྱད། །དེ་བཞིན་སྒྲུ་གྱིའི་ཐང་ལ་
རྒྱུ་པ་གསོགས། །རལ་གྱིའི་ཆོལ་དུ་ལུས་ལ་བཅད་གཏུབས་བྱེད། །རོ་སྒྲགས་
འདམ་རྒྱུད་ཐལ་ཆོན་རབ་མེད་སྒྲོང་། །མནར་བའི་ཉི་འཁོར་བ་དང་འགྱུར་བ་
ཅན། །སྒྲོ་དང་ཀ་བ་ཐབ་དང་ཐག་པ་སོགས། །རྟག་ཏུ་བཀོལ་ཞིང་སྒྲོད་པའི་ཉི་ཆོ་
བ། །རྣམ་བྲངས་བཅོ་བརྒྱད་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ། །ཞེ་སྒྲུང་དག་པོའི་ཀུན་

སྒྲིང་སྒྲུབ་པའི་ཚོ། །སྒྲོ་སྒྲུ་ཚེས་ལ་སྒྱུར་ཅིག་གུ་རུ་མཁུམ། །ལམ་གོ་ལ་དམན་པར་
 མ་གཏོང་གུན་མཁུམ་ཇེ། །གཉིས་སུ་མེད་དོ་བློན་ཆེན་སྒྲ་མ་མཁུམ། །དེ་བཞིན་
 མོངས་ལ་ཉམས་མི་དགའ་བའི་ཡུལ། །བཟང་བཟང་མོངས་སྒྲིང་མིང་ཡང་མི་གྲག་
 པར། །བས་སྒྲོམ་ལོ་སྒྲར་མི་རྟེན་ཡི་དྲགས་ལུས། །འིད་ཅིང་ལྷང་བའི་སྒྲོབས་
 ཉམས་རྣམ་པ་གསུམ། །གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་སེར་སྒྲ་ཡིན། །གཅིག་ལ་
 གཅིག་བྲ་གསོད་པའི་འཛིགས་པ་ཆེ། །བཀོལ་ཞིང་སྒྲིང་པས་ཉམ་ཐག་སྒྲང་དོར་
 ཚོངས། །ལ་མཐའ་མེད་པའི་སྒྲག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཟིར་བའི། །ས་བོན་གཏི་ལྷག་
 ལུན་པར་འབྱུངས་པ་བདག །སྒྲོ་སྒྲུ་ཚེས་ལ་སྒྱུར་ཅིག་གུ་རུ་མཁུམ། །ལམ་གོ་ལ་
 དམན་པར་མ་གཏོང་གུན་མཁུམ་ཇེ། །གཉིས་སུ་མེད་དོ་བློན་ཆེན་སྒྲ་མ་
 མཁུམ། །ཚེས་ལམ་ཞུགས་ཀྱང་ཉེས་སྒྲིང་མི་སྒྲོམ་ཞིང་། །ཐེག་ཆེན་སྒྲོར་ཞུགས་
 གཞན་པན་སེམས་དང་བྲལ། །དབང་བཞི་ཐོབ་ཀྱང་བསྐྱེད་ཚྭ་གས་མི་སྒྲོམ་
 པའི། །ལམ་གོ་ལ་འདི་ལས་སྒྲ་མས་བསྐྱེད་དུ་གསོལ། །ལྷ་བ་མཉྱེགས་ཐོཅིད་
 སྒྲིང་པ་ཅན། །སྒྲོམ་པ་ཡེངས་ཀྱང་གོ་ཡུལ་འབྱུང་གོག་འཐག །སྒྲིང་པ་ཞོར་ཀྱང་
 རང་སྒྲོན་མི་སེམས་དཔའི། །ཚེས་ཟླ་འདི་ལས་སྒྲ་མས་བསྐྱེད་དུ་
 གསོལ། །ནངས་པར་འཆི་ཡང་གནས་གོས་ཞོར་ལ་སྟེན། །ན་ཚོད་ཡོལ་ཡང་
 དེས་འབྱུང་སྒྲོལས་བྲལ། །ཐོས་པ་རྒྱུད་ཡང་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྒྲོམ། །མ་འགྲོ་འདི་
 ལས་སྒྲ་མས་བསྐྱེད་དུ་གསོལ། །རྒྱུན་ཁར་འཆོར་ཡང་འདུ་འཛི་གནས་སྒྲོར་
 སེམས། །དབེན་པར་བརྟེན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་གིང་ལྷར་རེངས། །དུལ་བར་སྒྲ་ཡང་
 ཆགས་སྒྲང་མ་ཞིག་པའི། །ཚེས་བརྒྱུད་འདི་ལས་སྒྲ་མས་བསྐྱེད་དུ་
 གསོལ། །གཉིད་འཐུག་འདི་ལས་སྒྱུར་དུ་སད་དུ་གསོལ། །ཁྱི་ལུན་འདི་ལས་

[illegible]

ཏཱ་ལྷ་མོ་ ཡི་གེ་བརྒྱ་བཅུ་ལྷུ་སྐབས་མཐར་། མཐོན་པོ་བདག་ནི་མི་ཤེས་ཆོངས་
 བ་ཡིས་མེད་ དམ་ཚིག་ལས་ནི་འགལ་ཞིང་ཉམས་མེད་ བླ་མ་མཐོན་པོས་སྐབས་མཛོང་
 ཅིག་མེད་ གཙུག་པོ་རྩེ་འཛིན་པ་སྟེ་ སྐབས་ཇེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་ འགྲོ་
 བའི་གཙུག་པོ་བདག་སྐབས་མཆི་ སྐབས་སྐྱུ་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་
 ཉམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་ལོ་བཤགས་སོ་ སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཉམས་ལྟར་དུ་མའི་
 ཚོགས་ཐམས་ཅད་བྱུང་ཞིང་དག་པར་མཛོང་དུ་གསོལ་ ཞེས་བཛོད་པས། རྩེ་
 སེམས་དཔལ་དགུས་བཞིན་འཛུམ་པ་དང་བཅས་པས་རིགས་ཀྱི་བྱུ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཉམས་
 ལྟར་ཐམས་ཅད་དག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་གནང་བ་བྱིན་ཞིང་འོད་དུ་ལྷུ་ནས། རང་ལ་ཐུག་
 པའི་རྒྱུ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱང་རྩེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་སྐྱུང་སྟེ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་
 ལྷ་བྱུར་བྱུར་པའི་སྐབས་སྟོག་རྩྱི་གི་མཐའ་མར་ཡི་གེ་འབྲུ་བཞི་བོ་གསལ་བ་ལས།
 འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཁམས་གསུམ་སྟོད་བཅུད་དང་བཅས་པ་རྩེར་སེམས་རིགས་ལྡེའི་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་པར་བྱུར་པར་བསམས་ལ། ཞོ་བཤྲོས་ཏཱ་ལྷ་མོ་
 ཞེས་ཅི་ལྷུ་སྐབས་མཐར་མཉམ་པར་བཞག་གོ། །ལྷ་བ་མཆོལ་ནི། ཞོ་
 ལྷ་མོ་སྟེ་ སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་བྱེ་བ་ཤྲག་བརྒྱའི་ཞིང་ རིན་ཆེན་སྐྱ་བདུན་ལྷ་
 མིའི་འབྱོར་བས་གཏམས་ བདག་ལུས་ལོངས་སྟོང་པ་ཡོངས་འབུལ་གྱིས་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་སྤྱིད་ཐོབ་ཤོག་ འོག་མིན་བདེ་ཆེན་སྐྱེ་བ་པོ་གོད་
 པའི་ཞིང་ དེས་པ་ལྷ་ལྷན་རིགས་ལྡེའི་ཆོས་བུ་ཅན་ འདོད་ཡོན་མཆོད་པའི་སྤྱིན་
 ལྟར་བསམ་ཡས་པ་ ལུལ་བས་ལོངས་སྟོང་ཞིང་ལ་སྟོང་པར་ཤོག་ ལྟར་སྤྱིད་
 ལྷ་དག་གཞོན་ལྷ་བུ་པའི་སྐྱེ་ སྐབས་ཇེ་མ་འགགས་ཆོས་ཉིད་རོལ་པའི་རྒྱན་
 སྐྱ་དང་ཐིག་ལེའི་འཛིན་པ་རྣམ་དག་ཞིང་ ལུལ་བས་ཆོས་སྟོང་ཞིང་ལ་སྟོང་པར་

[illegible]

[illegible]

ད་ལྟ་དུས་ངན་སྒྲིགས་མའི་འགྲོ་མི་བཟད་སྤྱད་བསྐྱེད་འདམ་དུ་བྱིང་མེད་པའི་
ལས་སྒྲེབས་ཤིག་མ་རྒྱུ་རུ་དབང་བཞི་སྐྱུར་ཅིག་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་རྟོགས་པ་
སྤྱོད་ཅིག་སྤྱད་ཆེ་ཅན་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤྱོད་པ་ཤིག་ལུས་མཐུ་ཅན་ནམ་ཞིག་ཆོ་
ཡི་དུས་བྱས་ཆོ་རང་སྤྱང་རྩ་ཡབ་དཔལ་རིའི་ཞིང་ཟུང་འཇུག་སྤྱུལ་བའི་ཞིང་
ཁམས་སྤུ་གཞི་ལུས་དྲི་རྩལ་འབྱོར་མེད་གསལ་འཆར་འོད་གྱི་གོང་བུ་རུ་
སྤྱོད་ནས་རྩེ་བཅུན་པད་འབྱུང་དང་དབྱེར་མེད་ཆེན་པོར་སངས་རྒྱས་ཏེ་བདེ་
དང་སྤྱོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོལ་པ་ལས་ཁམས་གསུམ་
སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་འདྲན་པའི་དེད་དཔོན་དམ་པ་རུ་རྩེ་བཅུན་པརྒྱས་
དབྱུགས་དབྱུང་གསལ་གསལ་གསལ་བ་སྤྱིང་གི་དཀྱིལ་ནས་འདེབས་ཁམས་ཁྱེད་ཆོས་ཀྱི་
ཅམ་མ་ཡིན་ནོ་བྱིན་རྒྱབས་སྤྱད་ཀྱི་གྲོང་ནས་སྤྱོད་པ་བསམ་དོན་འབྱུང་བ་པར་
མཛད་དུ་གསལ་གསལ་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་
འདེབས་ནི། ཡོ་མ་རྟོ་རྩེ་ཆུ་ཆད་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་བའི་ཞིང་ཁམས་ནས་
དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་རྩེ་བཅུན་པར་ཟུང་མེད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་
སེམས་སྤྱུལ་སྤྱུར་མཆོན་རྩེ་གསལ་དགའ་རབ་དྲི་རྩེ་ལེ་གསལ་བ་འདེབས་སོ་
བྱིན་རྒྱབས་དབང་བསྐྱུར་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་དམ་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འཇམ་དཔལ་
བཤེས་གཉིན་ཐེག་དགའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་རྩེ་བཅུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་
གསལ་བ་འདེབས་སོ་གྲོལ་བྱེད་ལམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་
འབྱུང་དེས་པར་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱད་ཀྱི་
མཆོད་བཟོ་འགྲོལ་གྲོང་ཆེན་ཞབས་མཁའ་འགྲོའི་དབྱིངས་མཛོད་བཀའ་བབ་
འཇིགས་མེད་སྤྱིང་གསལ་བ་འདེབས་སོ་འབྲས་བུ་ཐོབ་གྲོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་

བདག་པོ་བྱང་ཆུབ་རྗེ་འཛིན་པས་མཁུ་བ་བརྒྱུ་གྲུ་
 དང་། །སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མཆོག་མི་འགྱུར་ནས་མཁུ་བའི་མཆོན། །རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་པོ་
 གཞན་པ་མཐའ་ཡས་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་གནས་ལུགས་རང་ཞལ་
 སྟོན། །ཉེ་རུ་ཀུན་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྗེ་དང་། །ཨོ་རྒྱལ་འཛིན་པས་མཁུ་བ་ཀྱི་
 དབང་པོའི་ཞབས། །གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་པར་བཟླ་བ། །མཆོག་སྐྱེས་སྐྱེ་མ་མཁུ་བ་
 བཅུ་འདྲེ་དབང་པོ་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་མཆོག་ལྷན་དངོས་གྲུབ་སྟོན། །ཨོ་
 རྒྱལ་བ་སྐྱེན་འཛིན་པར་བདེ་ཆེན་བཟང་། །དགོན་མཆོག་གྲགས་པ་ལྷན་དབང་བསྟན་
 པའི་ཉི། །ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཞུན་པ་སྐྱེད་པའི་ཞབས། །བྱ་བལ་འབྲུལ་ཞིག་ཀུན་
 དགའ་དཔལ་ལྷན་དང་། །ཐེག་མཆོག་སྟོན་ལྷན་བཤད་སྐྱེད་དར་རྒྱས་
 ཞབས། །བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྲུ་ཆ་ན་ཐེ། །ཨོ་རྒྱལ་འཛིན་པས་བྱང་ཆུབ་
 རྗེ་མོགས། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་རྟོགས་པའི་པ་ཤོག་སྟོན། །སྲིད་ལས་ངས་
 པར་འབྱུང་བའི་ཞེན་ལོག་གིས་མཁུ་བ་རྒྱུ་མ་དོན་ལྷན་མིག་བཞིན་བསྟེན་ཅི་
 གསུང་བཀའ་བསྐྱབ་ཟབ་མའི་ཉམས་ལེན་ལམ་ལུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཁུ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་
 རུས་ཀྱིས་མཁུ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་
 འཁོར་འདས་ལེན་པ་ལོག་མིན་ཞིང་ལམ་ལུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་
 འབྲས་ལམ་ལུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་
 འདས་པའི་གདངས་ལམ་ལུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་
 མཆོན་མའི་རྟོག་པ་རྣམས་ལམ་ལུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་
 རུ་འཕེལ་ལམ་ལུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་
 འདས་ཆེན་པོར་སངས་རྒྱུ་ཉེ་གཞོན་ལུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་

ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་འོག་མ་རྒྱུད་དེ། རགས་ལུས་དངས་མའི་དབྱིངས་སྤུ་མ་
གྲོལ་ནུ། རམ་ཞིག་ཆེ་ཡི་འདུ་བྱེད་བསྐྱུང་བའི་ཆེ། འཆི་བ་འོད་གསལ་ཀ་དག་
ཆོས་སྐྱུར་ཤར་པུ། བར་དོའི་སྤང་ཆ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐྱུར་གྲོལ་པུ། བྲེགས་ཆོད་
ཐོད་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རྩལ་རྫོགས་ནས་པུ། མ་པང་བུ་འཇུག་ལྟ་བུར་གྲོལ་བར་ཤོག་པུ།
གསང་ཆེན་འོད་གསལ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཕེ། སངས་རྒྱུས་གཞན་ནས་མི་འཆོལ་
ཆོས་སྐྱུར་ཞལ་པུ། མངོན་གྱུར་གདོད་མའི་ས་ལ་མ་གྲོལ་ནུ། མ་བསྐྱོམས་སངས་
རྒྱུ་ཆོས་ལྡེའི་ལམ་མཆོག་ལུ། བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་སྤྱུལ་བའི་ཞིང་ལྟ་དང་པུ།
བྱུང་པར་བསྐྱེད་འོད་གྱི་ཕོ་བྱང་དུ། རིག་འཛིན་རྒྱ་མཆོའི་གཙོ་མཆོག་ཨོ་རྒྱན་རྗེས་པུ།
གསང་ཆེན་ཆོས་གྱི་དགའ་སྤོན་འབྱེད་པའི་སར་པུ། སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་སྤྲུལ་ནས་དབྱུགས་
དབྱུང་སྤེ། མཐའ་ཡས་འགོ་བའི་ཉེར་འཆོར་བདག་འཇུག་ཤོག་པུ། རིག་འཛིན་
རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་པུ། ཆོས་དབྱིངས་བསམ་མི་བྱུང་བའི་བདེན་པ་
ཡིས་པུ། དལ་འབྱོར་རྟེན་ལ་རྫོགས་སྤྱོད་སྤྱུངས་གསུམ་གྱི་པུ། རྟེན་འབྲེལ་མངོན་
གྱུར་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་ཤོག་པུ། ཅེས་ཁ་ཞེ་མེད་པར་གསལ་བ་སྤྱིང་ནས་གདབ་བོུ།
དགུ་བ་དབང་བཞི་སྤྱང་བ་ནི། ལུ་འུའི་སྤྱོད་མཆོམས་ནས་ཨོ་ཡིག་རྒྱ་ཤེལ་ལྟར་
འཆོར་བ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། རང་གི་སྤྱོད་ཐོབ་ལུགས། ལུས་གྱི་ལས་དང་རྩ་
ཡི་སྤྱོད་པ་དག་ སྤྱོད་རྗེའི་བྱིན་རྒྱབས་ལུགས། བུམ་པའི་དབང་ཐོབ། བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་སྤྱོད་དུ་གྱུར། རམ་སྤྱོད་རིག་འཛིན་གྱིས་ཐོན་ཐེབས། སྤྱུལ་སྐྱུར་གོ་འཕང་
ཐོབ་པའི་སྤྱུལ་བ་རྒྱུད་ལ་བཞག། མགྱིན་པ་ནས་ཨྱུ་ཡིག་པར་རྒྱ་ལྟར་འབར་བ་
ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། རང་གི་མགྱིན་པ་ནས་ལུགས། དག་གི་ལས་དང་རྒྱུད་གི་
སྤྱོད་པ་དག་ གསུང་རྗེའི་བྱིན་རྒྱབས་ལུགས། གསང་བའི་དབང་ཐོབ།

བསྐྱུང་བཤོད་ཀྱི་སྟོན་དུ་གྱུར། ཆོད་བང་རིག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ཐེབས། ལོངས་
སྟོན་རྫོགས་སྐུའི་གོ་འཕང་གི་སྐལ་བ་རྒྱུད་ལ་བཞག། རྒྱལ་ས་ཀའི་རྩྭ་ཡིག་ནམ་མཁའི་
མདོག་ཅན་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། རང་གི་སྦྱིང་ཁ་ནས་ལྷགས། ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་
ཐིག་ལའི་སྦྱིབ་པ་དག། རྒྱལ་ས་རྩི་རྩི་བྱིན་རྒྱབས་ལྷགས། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབང་ཐོབ། བདེ་སྟོང་ཅན་ལའི་སྟོན་དུ་གྱུར། དུག་རྒྱུའི་རིག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་
ཐེབས། ཆོས་སྐུའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་རྒྱུད་ལ་བཞག། སྒྲར་ཡང་རྒྱལ་ས་
ཀའི་རྩྭ་ལས་རྩྭ་ཡིག་གཉིས་པ་ཞིག་སྒྲར་མདའ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་ཆད། རང་
སེམས་དང་ཐད་དུ་མེད་པར་འདྲེས། ཀུན་གཞིའི་ལས་དང་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་སྦྱངས།
ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩི་བྱིན་རྒྱབས་ལྷགས། ཆོག་གིས་མཆོན་པ་དོན་དམ་གྱི་དབང་ཐོབ།
ཀ་དག་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་དུ་གྱུར། ལྷན་གྲུབ་རིག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ཐེབས།
མཐར་རྒྱལ་གི་འབྲས་བུ་དེ་བོ་ཉིད་སྐུའི་སྐལ་བ་རྒྱུད་ལ་བཞག་གོ། །དེ་ལྟར་འདོན་སྒྲོམ་
བྱུང་དུ་འཇུག་པས་ལམ་དབང་བྱུངས་མཐར། རྒྱ་མའི་རྒྱལ་ས་ཀན་མའོད་ཟེར་དམར་
བོ་བྲོད་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཐལ་གྱིས་བྱུང་བ་བདག་ཉིད་རྩི་རྩི་ལྟར་མར་གསལ་བའི་
སྦྱིང་ཁར་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་འོད་དམར་གྱི་གོང་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆའི་
རྒྱལ་ས་ཀར་ཐིམ་པས་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་བསྒྲོམ་ཞིང་། དམིགས་
བསམ་བཤོད་པ་དང་བུལ་བའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལས་ལྡང་ནས།
དཔལ་ལྷན་ཅ་བའི་རྒྱ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །བདག་གི་སྦྱིང་གར་པརྒྱའི་གདན་བཞགས་
ལ། །བཀའ་འཛིན་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་ས་རྩིས་བཟུང་སྟེ། །སྐྱུ་གསུང་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དངོས་
གྲུབ་བསྐྱེད་ཏུ་གསོལ། །དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མའི་རྒྱམ་པར་ཐར་བ་ལ། །སྒྲན་ཅིག་
ཅམ་ཡང་ལོག་ལྟ་མི་སྦྱེ་ཞིང་། །ཅི་མཛོད་ལེགས་པར་མཐོང་བའི་མོས་གུས་

གྱིས། །སྤྱི་མའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་སེམས་ལ་འཇུག་པར་ཤོག། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡང་དག་
 རྒྱ་མ་དང་། །འབྲེལ་མེད་ཆོས་གྱི་དཔལ་ལ་ཡོངས་སྟོང་ནས། །ས་དང་ལམ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་རབ་ཤོགས་ཏེ། །དྲི་ཤིང་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལྷུང་ཐོབ་ཤོག། །བཅུ་བ་བསྟོ་བ་
 བློ་མི། །དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་ཤོགས་
 ཤིང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་སྐྱ་གཉིས་ཐོབ་པར་
 ཤོག། །འཕྲོ་ཀུན་དགེ་བ་ཤི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །བྱས་དང་བྱེད་འཇུག་དེ་བཞིན་བྱེད་
 པ་དག། །བཟང་པོ་ཤི་བཞིན་དེ་འདྲའི་ས་དག་ལ། །ཀུན་ནས་ཀུན་གྱི་བཟང་པོར་
 རེག་གྱུར་ཅིག། །འཇམ་དཔལ་དཔལ་འཕོས་ཤི་ལྟར་མཁེན་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་བཟང་
 པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་ཤེས་སུ་བདག་སྟོབ་ཅིང་། །དགེ་བ་འདི་
 དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྟོ། །དུས་གསུམ་ག་ཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས། །བསྟོ་བ་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དེས། །བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
 འདི་ཀུན་གྱི་ཡུང་། །བཟང་པོ་སྟོང་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྟོ་བར་བཞི། །བཅུ་གཅིག་པ་སྟོན་
 ལམ་ཁྱད་པར་བ་ནི། །གང་དུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་
 བདུན་ལྡན་ཐོབ་པར་ཤོག། །སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཆོས་དང་འཕྲད་གྱུར་ཅིང་། །ཚུལ་
 བཞིན་སྐྱབ་པའི་རང་དབང་ཡོད་པར་ཤོག། །དེར་ཡང་རྒྱ་མ་དམ་པ་མཉེས་བྱེད་
 ཅིང་། །ཉིན་དང་མཚན་དུ་ཆོས་ལ་སྟོང་པར་ཤོག། །ཆོས་རྟོགས་ནས་ནི་སྤྱིང་པོའི་
 དོན་བསྐྱབས་ཏེ། །ཆོ་དེར་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཆོ་བརྒྱལ་བར་ཤོག། །སྤྱིད་པར་དམ་
 པའི་ཆོས་རབ་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །གཞན་ཕན་བསྐྱབ་ལ་སྟོང་ལ་མེད་པར་
 ཤོག། །རྒྱལ་ས་ཆེན་གཞན་དོན་ཕྱོགས་རིས་མེད་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་ཕུམ་གཅིག་
 སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཤོག། །དེད་ནས་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །རྒྱ་མ་མཆོག་

དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །དབང་བཞིའི་ཚུ་བོས་རྒྱུད་སྒྲིན་ཏེ། །སྒྲོམ་དང་དམ་ཚིག་
 རྣམ་པར་དག། །རིམ་གཉིས་ལམ་ལ་རབ་བརྟེན་ནས། །མཐར་ཐུག་ཏུ་ཡབ་དཔལ་
 རིའི་ཕྱིར། །ཞོ་རྒྱུན་སྒྲོམ་དཔོན་པདྨའི་བྱང་། །རིག་འཛིན་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་
 །ཁང་དུ། །ཆོས་བྱ་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱལ་ཤོག། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འཕྲོ་ཆོས་བསྟན་པ་
 སྒྱུའི་རྣམ་བཞག་གི་སྒྲོམ་གཞི་དང་མཐུན་ཞིང་། །རང་ལུགས་དམ་པ་གོང་མའི་ཕྱག་
 བཞེས་མ་མེད་ཇི་བཞིན་དུ་སོ་བྱང་སྒྲགས་གསུམ་གྱི་རིམ་པའི་འགྲོས་གྱི་དོད་ཐུབ་ས་
 །ཁོངས་འཛིན་བྱེད་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་མ་འདྲེས་ཡོངས་རྫོགས་དགོས་དགུ་ཆད་པའི་ལམ་
 གྱི་རིམ་པའི་ཕྱོགས་སྟོན་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན། །སྒྱུར་ན་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ཞེས་པ་འདིའི་ཐ་
 སྟོན་གྲགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་བསམས་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་ན། །སོ་ཐར་གྱི་དགོ་བསྟེན།
 དགོ་ཚུལ། དགོ་སྒྲོང་སྟེ་བསྟེན་པ་ཆོས་ཀྱི་གསུམ་དང་། བྱང་སྒྲོམ་གྱི་ཉེས་སྒྲོང་སྒྲོམ་
 པ། དགོ་བ་ཆོས་སྟུང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ། དེའི་
 སྟེང་དུ་སྒྲགས་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲུ་གསུང་སྒྲགས་གྱི་དམ་ཚིག་གསུམ་ལ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་གསུངས་
 ལ། །འོན་ཀྱང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་དོས་འཛིན་དེ་དོན་གྱི་སྟེང་ནས་བཤད་ཡོང་ན། །རང་
 དང་གཞན་དོན་ཕན་པ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཙུ་བརྒྱུད་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་ལུང་ཞིག་
 ཡོད་པའི་དོན་ལྟར་རང་དོན་དང་། གཞན་དོན། གཞན་དོན་རྒྱལ་པོ་ཆེ་གསུམ་
 གྱི་སྟེང་ནས་སོར་བྱང་སྒྲགས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་བཙི་དགོས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་།
 སྟེ་སྟོན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བཤད་ཡོང་ན། །འདུལ་བའི་བསྟན་དོན་སོ་ཐར། མདོ་
 སྟེའི་བསྟན་དོན་བྱང་སྒྲོམ། སྟེ་སྟོན་བཞི་བའམ་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྟེ་སྟོན་གྱི་བསྟན་
 དོན་དེ་སྒྲགས་སྒྲོམ་ཡིན། །དེ་ལྟར་ན་སོ་ཐར་དེ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་བྱང་པར་རང་དོན་ཞི་བདེ་
 འདོད་པས། །ཆོ་གའི་བྱང་པར་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་འདུལ་བའི་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་

ནས། དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཙན་ནམ་ཡང་ན་ངི་སྲིད་འཛོའི་བར་དུ།
 སྤང་བྱའི་བྱུང་པར་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་ཅི་རིགས་སྤོང་བའི་སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་གང་
 རུང་ལ་སློབ་པ་དེ་ཡིན། བྱང་སྤྲོམ་ཞེས་པ་དེ་ཀུན་སྤོང་གི་བྱུང་པར་གཞན་དོན་རྩོགས་
 བྱང་ལ་དམིགས་ནས། ཆོ་གའི་བྱུང་པར་གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཟབ་མོ་ལྟ་སློལ་དང་
 རྒྱ་ཆེན་སྤོང་སློལ་གྱི་སློལ་གཉིས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས། དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱང་ལྷབ་
 མ་ཐོབ་ཀྱི་བར། སྤང་བྱའི་བྱུང་པར་བྱང་ལྷབ་སེམས་དཔའི་འཆལ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་སྤོང་
 བའི་སྤོན་འཇུག་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་ལ་བསྐྱབ་པ་དེ་ཡིན། སྤྲུགས་སྤྲོམ་ཞེས་པ་དེ་
 ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་སྤོང་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཙན་གྱིས་ཟིན་པའི་གཞན་དོན་
 རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱབ་འདོད་ཀྱིས། ཆོ་གའི་བྱུང་པར་རྒྱུད་སྤེ་བཞི་གང་རུང་གི་དབང་ལ་
 བརྟེན་ནས། དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་བྲན་ན་མེད་པའི་བྱང་ལྷབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ། སྤང་
 བྱའི་བྱུང་པར་སྤྲུགས་ཕྱིན་ན་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་པའི་རང་སྐྱལ་གྱི་འཆལ་ཚུལ་སྤྲོམ་པའི་ཚུལ་
 བྲིམས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བཏགས་པ་བ་བརྗོད་པ་ཁས་སྤངས་དང་། མཚན་ཉིད་པ་
 དབང་གི་དངོས་གཞི་ལས་ཐོབ་པ་གོང་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན། དེས་ན་སྤེ་སྤོང་
 གང་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་བསྟན་ནས་སོ་སོར་དོས་བཟུང་ན། སོ་ཐར་
 ཉན་ཐོས། སེམས་བསྐྱེད་བྱང་སེམས། དབང་ཐོབ་རིག་པ་འཛིན་པ་ཞེས་ཐ་སྦད་
 གྲགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དབང་དུ་བཏང་ན་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཀུན་
 སྤོང་གི་བྱུང་པར་གྱིས་དེ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ཙན་མིན། དེ་དེས་པ་ཙན་མིན་
 པ་ནི། སྤྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་
 པའི། ཆོ་ག་ཉན་ཐོས་ལུགས་བཞིན་གྱིས། སོ་སོར་ཐར་བ་རིགས་བརྒྱད་
 པོ། བྱང་སེམས་སོ་སོར་ཐར་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་

གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སོ་ཐར་ངོས་བཟུང་བའི་
ཞོར་དུ་སྒྲགས་ཀྱི་སོ་ཐར་དོན་ཀྱིས་འཕངས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་སོར་བྱང་
སྒྲགས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་གསུམ་མཉམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཐད་ནས་ཏེན་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་
ཀྱི་སྒྲོམ་ལྟན་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། སྟུན་མོང་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་གནང་བཀག་གི་དབྱེ་
བས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱའི་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཉིས་སྟུང་སྒྲོམ་པ་གཞིར་བཞག་ལ།
དེའི་སྟེང་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགོ་བ་ཚོས་སྟུང་དང་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་དེ་རྒྱལ་
ཁྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ། དེའི་སྟེང་དུ་རིག་འཛིན་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་
ཚང་། དེ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་ཚང་དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
རང་ལྷོག་མ་འདྲེས། དགག་དགོས་ཡོངས་རྫོགས། རོ་བོ་གནས་འགྱུར།
ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་གྱིས་ཚང་དགོས། དེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྒྲོམ་གསུམ་སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་ན་རང་ལྷོག་མ་འདྲེས་ཡིན། སྒྲོམ་པ་གསུམ་
ཁས་གང་ཟག་གཅིག་པོ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་ན་དགག་དགོས་ཡོངས་
རྫོགས་ཡིན། སྒྲགས་ཀྱི་དུས་སུ་སོ་ཐར་བྱང་སེམས་ཞེས་པ་རྣམས་ཐད་དང་པ་མེད་པས་
རོ་བོ་གནས་འགྱུར། དེའི་སྟེང་དུ། དབང་གསུམ་བསྟོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པ། །དེ་ནི་དགོ་སྟོང་ཆེན་པོར་གསུངས། །ཞེས་པར་ཅོད་པན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་ལས་
གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན། དེ་ཡང་གནད་ཀྱིས་མི་འགལ་བ་དང་།
དུས་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བས་གང་གཙོ་བོར་སྟུང་པ་དེ་ཀུན་མཁྱེན་ཚོས་རྗེའི་བརྒྱུད་འཛིན་དང་
བཅས་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། མདོར་ན་སྐབས་སུ་བབ་
པའི་བཤད་དོན་སོ་ཐར་གྱི་རོ་བོ་ངེས་འབྱུང་། ལམ་གྱི་རྩ་བ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས།
རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གསུམ་ལ་མི་འཕྲོག་པའི་དད་པ་དང་ངེས་ཤེས་

སྒྲིམ་པའི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་བྱིས་ན་གནས་པ་ཡིན་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་ཞིང་བྱང་
རྒྱུ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན། དེའི་འཕྲོས་དུ་པ་བདག་པོ་སོ་སོ་ལ་འདིའི་ཞོར་དུ་
དམིགས་བསལ་གྱིས་བཤད་རྒྱ་ཞིག་ལ། འདིའི་ཞིང་སྒྲིབ་དང་ཞིང་བྲིད་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
ཆོས་བྲིད་དང་གཅོད་ལྷུ་ལ་སོགས་པར་ཡོད་དུས་འཕྲུལ་རྟ་རྒྱང་ས་འཁོར་ཅི་ཞིག་གཏོང་
བཞིན་ཡོད་ན་རང་རང་སོ་སོའི་རང་ངོས་ཀྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་བདེ་འཇགས་དེ་རང་རང་སོ་
སོའི་ངོས་ནས་གཟབ་གཟབ་གྱིས་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོས་བྲིད།

༼༡༽ སྒོན་དུ་འབྲོ་བའི་ཆོས།

དེ་རིང་གི་དུས་ཚོད་ནས་འདས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡར་ཕྱིར་ཕྱོག་ལ་བཅིས་ཏེ་སྒྲིབ་བཅུ་
གཉིས་ལོ་གཅིག་གི་ཁ་གང་བའི་ཡར་སྒོན་གྱི་ད་ལྟའི་དུས་མཉམ་སྟེ། ན་ནིང་གི་སྒྲིབ་
ཆོས་གྲངས་འདིའི་ཚོད་ཅམ་ཞིག་ལ་གྲུབ་དབང་ཚྲོགས་ཆེན་པའི་གདན་སའི་བཤད་སྒྲིབ་
ལས་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་པ་དབྱེར་བཞུགས་ས་ནས་ས་འདིའི་སྟེང་གི་འབྲོག་དུ་བསོད་
ནམས་ལྷ་སྟེའི་སྟེ་ཆོ་པ་ཤོག་ཁག་བཅུ་གསུམ་ཆོས་བརྒྱད་མ་ལག་ཡང་ལག་དང་བཅས་
པའི་སེར་སྒྱ་ཆོས་དད་མང་ཆོགས་ཞལ་གྲངས་དང་ངོ་གྲངས་བྲི་ཕྱག་ཁ་གྲངས་ཅན་
འཛེམས་ཏེ། མཆོ་བྲི་ལྷ་ཕུག་སྟེ་བས་སྒྱུན་བདག་བྱས་ནས་བདེ་ཆེན་ཞིང་མཆོད་ཆེན་
མའི་མཆོད་འབུལ་དང་མཉམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་འབུམ་མཆོད་ཀྱི་མཆོད་འབུལ་ཡང་དེ་
དང་སྟེལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་འཆོགས། བྱང་སྟོམ་གྲངས། བདེ་ཆེན་ཞིང་སྒྲིབ་
ཐངས་བདུན་པ་ན་ནིང་འཆོགས་ལ། དཔལ་སྒྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོའི་

གསུང་ཐོག་མཐའ་བར་དགའི་གཏམ་གྱི་ཚེས་བྲིད་ཅིག་ཀྱང་བཤད། དེ་ནས་དགའ་
སྟོན་གྱི་ཚོགས་འཁོར་བསྟོར། ཚོགས་མཆོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡུལ། མཐའ་བདེ་
ཆེན་ཞིང་དབང་ཞིག་གིས་བསྐྱུས་ནས་ཚང་མ་ལ་ཆོ་རིང་ལོ་བརྒྱ་སྐལ་ནས་འབྲལ་མི་ཤོད་
བཞིན་དུ་ཚང་མ་དང་ཞལ་གྱེས་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་འུ་ཚོ་སྤྱིར་མ་ཐུག་ནས་ལོ་
གཅིག་འཁོར་ནས་ཁ་རྩུང་དེ་རིང་གི་དུས་ཚོད་ལ་མ་ཤི་གསེན་པོར་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་
ཐེངས་གཅིག་ལ་ཐུག་པའི་གོ་སྐབས་ཆོས་པ་ཡིན། འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་གཅིག་པོ་
དེའི་ཁ་རྩུང་གི་དུས་ཚོད་ལྟ་བུལ་ཕྱིར་བལྟས་ཤིག་བྱས་ན་འདས་པའི་བྱ་དངོས་ཐམས་ཅད་
པོ་མཐོང་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། འདང་བརྒྱབ་ན་ཡིད་ངོར་གར་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་
དང་དེ་དག་གི་བྱུང་བ་དྲན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་མདང་གི་མི་ལམ་ཕྱིར་དྲན་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཡིན། བསྐྱལ་བ་རྟ་སྐྱལ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ལོ་གཅིག་པོ་འདི་ལ་ཡུལ་སྡེ་སྤྱི་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱི་ཆག་ཆོ། ཉམ་ང་། ས་གཡོ། མེ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་
འབྱུང་བཞིའི་གནོད་པ་དང་། སློ་བུར་གྱི་ཉེར་འཆེའི་རིགས་གཞན་དག་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་
ལ། འོན་ཀྱང་སྤྱིར་ན་རྩོད་ལྡན་སྐྱིག་ས་མ་ལྟ་བུ་བདེ་བའི་དུས་འདིར་ཕྱིའི་འབྱུང་འཁོར་དེ་
ཉིད་ཡར་རྒྱས་བཞིན་མེད་ན་མར་རྒྱད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་འདི་ཡོད་འདུག་བསམ་རྒྱ་
མེད་མོད། བདེ་ཉོན་མོངས་དུག་ལྡས་ནད་གཞི་དེ་ཤུགས་ཇེ་དྲག་ལ་འགོ་བཞིན་ཡོད་
པ་དེ་ཉིད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཅན་གྱི་ནད་བསམ་པའི་བདུན་ཕྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲན་མཆོག་ཕན་ལུས་
ཅན་གནད་ཐོག་ལ་ཁེལ་བ་ཡང་དགོན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་བདེ་ཟེར་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱལ་མེད་
པའི་སྤྱིད་པོ་ཞིག་འདིའི་ཉིན་པར་སྤྱིད་ཟེར་རྒྱ་མིག་གིས་འདི་རིག་སོང་བསམ་པ་ཞིག་
དགའ་མོ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་མི་ཤིན་ཆོངས་པ་མ་ཡོང་བ་དེ་ཉིད་ལ་བདེ་ཟེར་ཁུལ་
བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡང་གཅིག་ཆོང་བདེན་གཅིག་ཆོང་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། འགའ་

རེའི་པ་མ་རྒྱན་གསུམ་མ་འཛམས། འགའ་རེའི་ལོ་རྒྱུད་དང་བྱིས་པ་མ་བསམ་མ་བླན་
ས་ནས་གསར་ཤི་དར་ཆག་གྱུར་ཤོར། འགའ་རེ་དབྱགས་རྟ་རྩ་འབྲ་བོ་མ་ཆད་ཀྱང་གི་
གསོན་གཉིས་ཀ་གང་དགའ་གདམ་ཞེས་སྒྲུས་ན་གི་རྒྱ་སྤོན་མར་གདམ་འགྲོ་བའི་ནད་ན་
ཆའི་སྤྱག་བསྐལ་ཆེ། ཡང་འགའ་རེ་མི་དགོས་ས་ནས་བྱ་ཉེས་བྱུར་གྱི་སྤྱ་འབྲེན་དུ་སོང་
ནས་དག་མྱོད་གཉིས་གྱི་བར་ལ་ལྷུང་རྒྱ། ད་ནངས་གྱི་གཉན་དང་གྲོགས་པོ་དེ་མ་
བསམ་ས་ནས་དོ་དགོང་དག་རྒྱུར་པ། རེ་བ་ཅན་དེ་ཉིད་གྱིས་རེ་ཐག་བཅད་པ།
ལས་ལས་བྱས་བྱས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པ་དེ་ཉིད་སྟོང་ཟད་ལ་སོང་བ་ལ་སོགས་པ་མདོར་
ན་སྤྱི་རྒྱ་ན་འཆིའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་བཤད་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་དང་འབྲ་
བའི་སྤྱག་བསྐལ། དེ་བས་ཚབས་ཆེ་འདུག་བསམ་རྒྱུའི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྱ་ཚོགས་པ་འདི་
དག་གིས་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱག་མ་བསྐྱེལ་བསམ་རྒྱུ་ཞིག་དང་མ་མནར་བསམ་
རྒྱུ་ཞིག་མེད། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ན་ནིང་ཆོས་གྲུའི་ནང་ལ་མཉམ་འཛོགས་བྱས་པ་ད་ལོ་
མིང་མེད་ཕྱི་མའི་ལམ་ལ་མིག་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ཆས་སོང་བ་ནི་གང་མང་མང་ཡིན་ཞིང་།
ལོ་གཅིག་སོང་ནས་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་སང་ལོ་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་པོ་བཟའ་
ཆོ་ཁ་ཆང་འཛོམས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤར་བསགས་བསོད་ནམས་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་ཚོགས་ཡག་
བྱས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་འོག་ལ་ཡང་དག་ཅིག་ཚུད་ཡོད། ལྷ་དང་
སྤང་མའི་སྦྱོར་ཡ་མ་འབྲ་བ་ཞིག་མེད་ན་རྒྱུན་གྱི་བྱུར་གྱིས་ལྷགས་ལ་མི་འགྲོ་བེར་མི་ཤེས།
གང་ལྟར་འདིར་ཡོད་གྱི་པོ་མོ་རྒྱན་དར་གཞོན་གསུམ་པོ་མ་གི་ཆོ་རིང་བྱུང་ནས་མཉམ་དུ་
འཛོམས་པ་ནི་ཆོ་རབས་གཏན་གྱི་འདུན་མ་ཡུགས་བསམ་ཡོད་ཆད་གྱི་ནང་ནས་བཟང་
ཤོས་གྱི་ཆེད་ཡིན། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་ཕན་ཐོགས་ཅན་དམ་
པའི་ཆོས་གྱི་དགའ་སྤོན་ལ་འོངས་སུ་སྦྱོད་པའི་སྐྱལ་བ་བཟང་པོ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པ་

འདི་ཚེ་སྤྱི་བསམ་གསལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་དང་། ལས་དང་སྟོན་ལམ་བཟང་པོའི་
མཐུ་མཉམ་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྟོས་མི་དགོས། འུ་ཚེའི་ན་ནིང་གི་སྐྱེད་མོལ་ནང་
ན་སྤྱིར་ན་ཚོས་པ་ཞིག་གིས་རྟག་འཛིན་བྱེད་སའི་སྟོ་སྒྲ་རིང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་མེད། བྱེད་པར་
དུ་ཞིང་སྐྱབ་རྒྱུ་མ་ངའི་ཟུར་འདི་ནས་འཚོགས་ཟེར་རྒྱུའི་ལོ་གཅིག་གི་སྟོན་འཆར་མ་
དགོས་དང་ཞག་དང་རྒྱ་བའི་ཚོད་ཅིས་ཡིད་ཚོད་སུས་ཐིག་སྟེ། དེ་ལ་མ་གཞིར་བཤད་
ན་ཞིང་སྐྱབ་འདི་རི་ཁྲོད་འདི་ནས་འཚོགས་མ་འཚོགས་ཨེ་འདུག་ཅེས་སྟོས་ནས་སྟོ་ཐེ་
ཚོམ་ཅན་གྱི་མདུད་སྟེ་ཁ་ཡ་དེ་སྟེ་བ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ལ་བཞག་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་
ཡིན་ཕྱིར་ཚོས་པ་ཞིག་གིས་ཚོས་སྟོགས་ཀྱི་བྱ་བ་གང་སྐྱབ་ན་བརྟགས་ཤིང་དཔུང་པ་སྟོན་
ལ་བཏང་སྟེ། ཚོས་བསྐྱབས་ན་ཚོས་ཀྱི་སྐྱབ་ལུགས་སྟོ་ཐེག་རང་གིས་བཅད། སྒྲ་
ཐེག་མགོ་ལ་སྟོག་རྒྱུ་མིན་པར་ཕྱིར་བལྟས་བྱེད་སར་ཐུག་དུས་ཚོད་སེམས་ཀྱི་སྟོ་སྟོབས་དེ་
ཉིད་རང་ངོས་ནས་དེ་ཙམ་མ་བརྟན་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ། ལུས་རྟེན་འདི་ལ་མི་ལུས་ཤིག་
སྤངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྟོས་ཐང་ཐོད་པའི་རི་མོ་དེ་ས་འདིར་གྱིས་བཞག་པ་ཡིན་ན་མི་ཐོག་
སྟོན་རྒྱུ་ཀྱི་ན་ཚོད་རབ་འབྱིང་ཐག་སུམ་དང་སྤྱིད་སྤྱུག་མཉམ་དུ་ཁྱུར། བྱེད་པར་དུ་
མང་པོ་ཞིག་གིས་ད་སྟེའི་འགོ་ལམ་རིང་མོའི་མི་ལོ་དུག་ཅུ་བདུན་ཅུའི་མངར་སྐྱུར་ཁ་
གསུམ་གྱི་བྱོ་བ་མུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ར་སྟོད་དང་བསྐྱེན་ནས་ཚོས་བྲིད་ལུགས་གཉིས་
ཀྱི་ཐད་ནས་སྟོ་གཏད་འདྲ་ཞིག་བཙལ་བྱུང་བྱས། འུ་ཚོ་ལ་ཚོས་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་
ཐད་ནས་ལེགས་པའི་ལམ་སྟོན་དང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ལ་བདེ་ཞིང་སྤྱིད་པའི་
མཁྱོགས་ལམ་ཐིན་པ། དེའི་བར་ནས་ལམ་ངན་རང་གཞན་གཉིས་ཕྱང་ལ་རྩོག་འབྱུར་
མི་འགོ་བ། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་བྲིད་ཀྱི་རྣམས་པ་འདི་ཡོད་འདུག་བསམ་རྒྱུའི་གདིང་ཚོད་
སྟོབས་པ་མི་འདུག་ཀྱང་དམ་པ་གོང་མ་ཚོས་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་དང་གསུང་གི་ཞལ་

ཆེམས་རྣམས་གཞིར་བབུང་སྟེ། ས་མི་འགྱུར་གྱི་ས་རྟགས་དེ། །ཤར་གྱི་དུང་རི་
དཀར་རྒྱུད་དང་། །ཕྱོགས་མི་ལོར་གྱི་ཕྱོགས་རྟགས་དེ། །བྱང་གི་སྐར་མ་ཨ་
བརྟན་ལ་བབུང་ནས། ཆོས་བརྒྱད་འཇུག་མེད་གྱི་གདམས་ངག་དང་། ཡ་རབས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་དེད་ནས་སོང་ན་ས་ཁ་ཐག་རིང་པོའི་འགོ་ལམ་བརྒྱད་ནས་
འགོ་བཞིན་ཡོད་ཕྱིར་གྱིན་ཐུར་བཅེགས་གསུམ་དང་། ལ་རྒྱ་འཕྲང་གསུམ་གྱི་བདེ་
གཟར་སྤྱ་ཆོགས་ལ་ལོས་ཐུག་སྟེ། ཡིན་ན་ཡང་། བླ་རྒྱུད་མིག་གི་ལྟ་ཕྱོགས།
གངས་དཀར་སེམས་གྱི་འཁོར་ཕྱོགས། སྒོ་གཏང་སའི་མདུད་སྟེ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་མ་
འཇུག་དུས་ཅིག་འགྲིག་བཞིན་ཡོད་ལས་ཆེ་སྐྱམ་ནས་མི་ཆེན་དཔོན་ཆེན་བརྒྱ་ཐམ་པའི་ངོ་
ལོན་པ་བས་ཡུལ་སྟེ་པའི་འབངས་མི་ཕལ་པ་གཅིག་དགའ་སོང་བས་དགའ། སྟོབས་
འབྱོར་བ་ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་འབྱོར་བས་ལུང་པ་རྟ་ལོར་གྱིས་བཀའ་ནས་བྱིན་པ་བས་མང་
ཆོགས་ཉམ་རྒྱུད་ཕལ་པ་ཞིག་གི་ཡིད་ཆེས་གྱི་རིན་ཐང་ཆེ་བས་མ་གྱིན་ཡོད། ས་འདི་
དང་སྟེ་འདིའི་མི་རྒྱུད་པ་མིན་ཡང་འདི་ན། ས་ནག་འདོམ་ལ་འཇུག། སྤྱིན་དཀར་
ཐོད་ལ་བཏགས་ནས་ཡོང་བ་རྣམས་གཅིག་དང་གཅིག་ཡིན། དེར་མ་ཟད་ངའི་འབྱུང་
བཞི་འདུས་པའི་ཕུང་པོ་ཞིག་སོང་ཞིང་། རུས་གོང་དཀར་པོའི་ཆོགས་པ་འཐོར་སོང་
ཡང་མ་འོངས་ཕྱི་རབས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གྲོགས་པོ་ཆོའི་ངོ་སྤྲེལ་དུ་ཕན་པའི་སྤྱིང་གཏམ་
ཆོག་རེ་ཆོག་གཉིས་ཤིག་ཡིག་ཐོག་ལ་བཞག་པ་རྣམས་ལ་བལྟས་ན་ལྟ་བུས་པའི་མོས་
པ་ཅན་ཆོང་འི་མ་འདྲིས་སེམས་གཏམ་གྱི་གྲོགས་པོ་ཡིན་པ་དང་། དོན་སེམས་ལ་
སྤངས་ནས་ཕན་རེ་ཐོགས་ས་ཞིག་ཡོད་ན་ངའི་ལས་དང་སྤྲེལ་བ་ལྟན་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་
སྐྱམ་གྱིན་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡིན་ཕྱིར་ས་ཆ་གང་ཡིན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རིས་མེད་ཉམ་རྒྱུད་
གི་མང་ཆོགས་ཕལ་པ་ཆོའི་ཡིད་ཆེས་དེ་རིན་ཐང་ཆེ་བས་མི་ཆོད་དེ་དག་ལ་ཕན་རེ་ཐོགས་

ན་ངའི་བདེ་སྲིད་ཀྱི་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། འདྲང་དེ་ལྟ་བུ་བརྒྱབ་ནས་ང་ཚོའི་གོམ་པ་རྩེས་
མའི་ས་ཚུགས་དེ་ས་གང་ན་ཇི་ལྟར་འཛོམས་ན་དགའ་བྱེད་ཚོས་ཤེས་ཞེས་མདུད་སྟེ་
གཅིག་མི་ལག་ལ་བཞག་པ་ཡིན། ཡང་ཁ་ཁ་ཡ་ནས་མི་ལོ་བདུན་ཅུའི་རིང་དུ་སོང་
ཚར། ལས་ཚར། བཤད་ཚར་བ་ཡིན། ད་ནི་མི་བྱུ་ནས་བདུན་ནས་གོགས་བྱ་
དང་རི་དྲགས་བྱས་ཏེ་མི་ཚོའི་སྟག་མ་དེ་མཚུགས་སྒྲིལ་བ་ཡིན་ཟེར་ཞོར་དུ། ཡང་ཁ་ཁ་
ཡ་ནས་ད་རུང་ཅི་བྱེད་བྱེད་ཚོ་དང་བསྟན་ལྟ་བུ་བཤད་པས་ཀི་རང་གིས་བཏབ་ཀྱང་གོམ་པ་
ཐུང་ལེན། ཕྱི་བལྟས་རེ་ཤོར་བཞིན་ཡོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གྱུར་མེད་ཟེར་ཡང་འགྱུར་
བཞིན་འདུག ན་ནིང་ང་ཚོའི་ཚོས་ཚོགས་གོལ་རན་ཁར་ཆོ་རིང་ལོ་བརྒྱ་ཞིག་དང་ལྟན་
དུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ལ་རྟག་བརྟན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་ལྟ་དང་སྒྲ་མས་བསྐྱབས་ན་སང་
པར་ལའི་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་གཅིག་བྱས་ན་རང་རེ་མཉམ་འཛོམས་ཡོད་སྲིད་ཟེར་རྒྱུའི་
ཚོག་དེའི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆའི་མཚམས་བྱས་ནས་ད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན། ལོ་མང་པོ་ཞིག་
གི་ཡར་སྔོན་ལ་བདེ་ཆེན་ཞིང་མཆོད་ཀྱི་དབུ་བཙུགས་ཞོར་དུ་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཚོས་དད་མང་
ཚོགས་ཁ་ཤས་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་རེ་ཡོང་ན་རྣམ་དཀར་གྱི་དགོ་ལས་ཡིན་བསམས་ནས་
ཚོགས་བསགས་རང་གི་དམིགས་པས་བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་མི་ཞིག་གི་ལག་ལ་བཞག་སྟེ་
བསྐྱལ་བའི་མར་མེད་ལ་མེད་ཀྱི་ཐེབས་རྩར་འགྱུར་རྒྱུ་དང་བསྐྱུར་རྒྱུའི་འདྲང་མེད་པར་མ་
ཟད་ད་རུང་ཡིན་ན་འདི་ཐེངས་རེ་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་བསྟན་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་སྒྲོལ་
འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་ཡུལ་མི་སྟོང་ཚོ་དང་བྲི་ཚོའི་རེ་འདུན་ཐང་ལ་འཕེན་མ་ཐེག་ནས་ཐེངས་
མང་པོ་ཞིག་ལ་འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་འཛོམས་པ་ཡིན། འདི་ལ་ས་ཆ་གཅིག་དང་མི་འདྲ་
བར་ས་ཆ་འདིའི་ཤོག་ཁ་དང་ཤོག་ཁའི་བར་སྒྲིན་བདག་བྱེད་རྒྱུར་ང་ཡིན་ཁོ་ཡིན་གྱི་ཚུང་
པ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། ཡིན་ན་ཡང་སྒྲེར་གཅིག་གི་ལག་ལ་ད་སྔོན་མ་བཞག་པ་ཡིན།

གནས་ཚུལ་དང་བསྐྱུན་ཞོར་ལ་སྡེ་ཤོག་ཁ་ཆང་མ་ལ་མཆོམས་རེ་ཁ་སྡེན་རྩེས་དང་།
སྐབས་རེ་རྒྱན་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། ན་ནིང་གལ་ཏེ་ཐངས་རྩེས་མ་
འཛོག་རྒྱ་ཞིག་གྲུབ་སོང་ན་སྤྱིན་བདག་གཡང་འབྲིལ་སྡེ་བར་བབ་འདུག་ཅེས་བཤད་པ་
ཡིན། རང་རོགས་མ་གྱི་གསོན་པོར་ཡོད་པའི་མི་ཆང་མའི་མི་ཆོད་དུས་ཆོད་གྱིན་དང་
ནས་ལོ་གཅིག་སོང་ཆར་ནས་དེ་རིང་ཡང་འདི་ལྟར་འཛོམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ན་
ནིང་གི་བཤད་ཐོག་ལྟར་དེ་ལོ་གཡང་འབྲིལ་སྡེ་བས་བཀོད་བསྐྱིགས་བྱས་ཏེ་འཛོགས་
བཞིན་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། གནའ་སྡེན་ཆད་གཡང་འབྲིལ་སྡེ་བ་དེང་སང་ངས་མིང་
བརྩམས་ནས་མདའ་བཞི་སྡེ་བ་བཏགས་ལ། མིང་ཆ་ཆང་སྒྲོམ་ན་མདའ་བཞི་གཡང་སྡེ་
ལྷག་མེ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། སྤར་གྱི་མིང་རྒྱུང་པའི་ཡིག་འབྲུག་ཅིག་ཡོད་པར་བྱས་
ཏེ་བཏགས་པ་ཡིན། གནས་གདན་ས་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ནས་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
མདུན་དུ་དགོ་འདུན་འདུས་པ་མང་ཚོགས་འཛོམས་ས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
ཞལ་བྱེས་ཏེ་ཚོགས་བསགས་མཆོད་འབུལ་རྣམ་དག་ཅིག་བྱས་ན་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་
ཅི་བྱུང་། དེའི་ཚོགས་གཡལ་ལ་རྒྱུད་རྩེས་སུ་ཡི་རང་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་བྱུང་ན་ཡང་དགོ་ཅའི་
འབྲུར་བྱུང་གིས་ཆད་བཟུང་པལ་བ་ཞིག་གིས་བྱེད་ཅི་ཤེས་ཏེ་པལ་བའི་མི་ཡིས་དེའི་ཆད་
བཟུང་ཤེས་པ་མིན། ཡང་སྒྲོ་གསུམ་དགོ་བའི་ལམ་ལ་འཛོག་ཤེས་མཁན་ཐེག་
གསུམ་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་རྣམ་བཞག་ངས་པས་མི་ཆད་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་དངོས་རྩེས་གསུམ་
གྱི་འགྲོས་དང་གསང་སྤྱགས་བསྐྱེད་རྩོགས་རིམ་གཉིས་གྱི་གནད་ཆེ་ཆོད་རྒྱུང་མིན་རེ་བཞིན་
པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་ན་ནི་འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་མ་འཛོགས་ཀྱང་ཚོགས་བསགས་མཆོད་
འབུལ་མི་ལོ་རྒྱ་དང་ལུས་ངག་གི་དགོ་སྦྱོར་གཅིག་ཀྱང་འབྲུབ་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་འཛོགས་དུས་འཛོག་རྒྱ་འདོན་རྒྱ་རྒྱུང་པ་ཞིག་གིས་མི་ཆད་པར་

ཆོས་བྲིད་མིང་དོན་ཚད་བ་རེ་བཤད་རྒྱ་ཉན་རྒྱ་བྱས་ན་རིན་ཐང་དེ་ན་ཡོད་སྟེ།
འགའ་རེས་ས་ཐག་རིང་པོའི་དཀའ་ལས་ལ་མ་འཛོམ། འགའ་རེས་རྟ་ཐོག་རི་རྒྱག་
བྱས་ཏེ་བྲིམ་སྤང་གི་མི་རེ་ཡང་མ་བསྐྱད་ནས་ཡོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡོང་སྟོང་ཆོས་བྲིད་ཐངས་
རེ་ཉན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ནས་ལོན་དགོས། ཆོས་བྲིད་ཆོས་བྲིད་ཅེས་པ་མིང་བཟང་མིང་
བཏགས་པ་ཡིན་མ་གཏོགས་རིགས་མཐུན་བསམ་པ་མཉམ། སྤྱིད་འདོད་སྤྱུག་ལ་མི་
དགའ་བར་འཕྲལ་ཡུན་གཉིས་ཀའི་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་ལམ་ཞིག་ཨེ་ཆེད་སྟེ། བོ་མོ་
གན་དར་གཞིན་གསུམ་གྱི་མི་སྣ་མ་མང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འཛོམས་ནས་མཉམ་དུ་གྲོས་འགོ་
ཞིག་རྒྱག་པ་ཡིན། མཐའ་ཡས་འགོ་བ་རིགས་རྒྱག་གི་སེམས་ཅན་གྱི་མཐོང་སྤང་ངེ་
ལྟར་འདྲ་སྟེ་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་འཛོམ་སྤྱིང་ཤར་རུབ་ལྟོ་བྱུང་གི་མིའི་བསམ་ཚུལ་སྤྱོད་
སྤངས་མི་འདྲ་ལ། དེར་མ་ཟད་མི་རིགས་གཅིག་གམ་སྟེ་བ་གཅིག་ བྲིམ་ཚད་
གཅིག་གི་ལས་སྤྱིད་སྤྱུག་གཅིག་ལ་བསྐྱོས་པའི་བྲིམ་མི་ཡིན་ཡང་གོ་ཁ་པན་ཚུན་བསམ་
པ་མི་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་ཁ་ཁ་ཡིན་ཕྱིར་བསམ་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་མི་གཅིག་
འོན་ཀྱང་གཅིག་རྒྱ་གང་གཅིག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། སྤྱིད་ལ་དགའ་རྒྱ་དང་། སྤྱུག་ལ་
མི་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། འདི་ཆོས་སྤྱོགས་རྒྱུད་པའི་ཐ་
སྟོན་གྱི་ཆོག་ཐོག་ནས་བཤད་ན། ལས་དང་སྐལ་བ་ལྷན་པའི་དོན་མཐུན་གྱི་ཆོས་
སྤྱོགས་མང་པོ་ཞིག་དུས་ཀྱི་མཐའ་འདིར་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་ཆེན་པོ་ལ་མཉམ་དུ་ཞུགས་ནས་
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་བརྒྱལ་དཀའ་བའི་ཕ་རོལ་གྱི་ཐར་བའི་འགྲམ་རོགས་ལ་བསྟོད་ཅེས་
པའི་ཆོག་དེ་བདེ་སྤྱོད་གཏོང་སྐབས་ཡིན། འུ་ཚོ་འདིར་ཡོད་མང་ཆེ་བ་འཛོམ་སྤྱིང་གི་
ས་ཆའི་ཕྱེ་མོའི་ཡང་ཏོག་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ལ་སྤྱེས་པའི་མི་ཡིན་ལ། ང་ཆོས་
རང་བསྟོད་བྱེད་སྐབས་རི་མཐོས་གཙང་བསིལ་བའི་གནས་མཆོག་ཡིན། འཕགས་པ་

སྒྲུབ་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་། ཕལ་བའི་གནས་མིན། དག་པའི་ཞིང་ཁམས་
ཤིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ལ། དོན་ངོ་མས་བཤད་ན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་
རྒྱུ་དང་སྒྲགས་ན་ཡང་མེས་པོ་དམ་པ་གོང་མ་ཆོའི་སྐུ་བྱིན་གྱིས་གནའ་ཡི་བཤད་སྟངས་
བྱས་ན་རྟ་མིག་ལྷགས་ཀྱིས་བརྟམ་ནས་སོང་ཡང་། དེང་སང་གི་སྐད་བྱས་ན་སྤིང་ལྷ་
མཆོད་ཀྱི་གནས་བཅའ་ན་ཡང་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་ཕལ་བའི་དངོས་འབྱོར་སྒྲུབ་བྱེད་
སྐྱུ་མའི་འོར་ཁྲ་ཤིག་གིས་བསྐྱར་ཡོང་ས་མེད་པའི་རང་གཞན་གཏན་བདེའི་འདུན་མའི་
ལམ་སྟོན་རྟེན་སའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་བྱུང་ལོར་བཞུགས་སའི་ས་ཆ། ཆོས་སྐད་
བྱས་ན་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ཡུལ་དབུས་བྱུང་པར་ཅན་གཅིག་པུར་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་
པ་ཡིན། དེང་སང་གི་བཤད་སྟངས་བྱས་ན་ལྟོ་བརྒྱད། ལུབ་བརྒྱད། རྒྱ་
བརྒྱད། བོད་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཞེས་དེ་ལྟར་བཤད་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། ཐེག་གསུམ་
དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་མདོ་རྒྱད་བཀའ་དང་བསྟན་བཅས། སྟོན་པ་སྐབ་པའི་
དབང་པོ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དང་། རྒྱལ་བ་དེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་ནས་དེང་གི་བར་དུ་བརྒྱད་པ་
མ་ཆད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་དང་། བྱམས་འཇམ་
དབྱངས། ལྷ་དང་མི་ཡི་གྲུབ་པའི་རིག་འཛིན་ལ་བརྒྱད་པའི་སྟུན་མོང་དང་སྟུན་མིན་གྱི་
ཆོས་སྐལ་དུ་བཞུགས་པ། རྗེ་བྱེད་སྟེ་སྟོན་གསུམ་མཐ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་བསྟུས་པའི་
བརྗོད་བྲ་ལམ་བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ། བཀའ་འཁོར་ལོ་རིམ་གསུམ།
སྒྲགས་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་དྲུག་དང་བཅས་པ། མཁས་པའི་ཐད་ནས་རྒྱུད་དྲུག་མཆོག་
གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཚིད་ཚིམ་པའི་རྒྱུན་མ་ཉམས། གྲུབ་པའི་ཐད་ནས་བཤད་ན་རིག་
འཛིན་རྣམས་བཞིའི་ས་ལམ་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ཆོའི་མན་ངག་གི་
བརྒྱད་པ་མ་ཆད་པ། སོར་བྱང་སྒྲགས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྒྱལ་བསྟན་ཆང་ལ་

མ་ཞོར་བར་བཞུགས་པ་འདི་ས་གཞན་གཅིག་ལ་མེད་པའི་རིན་པོ་མང་ཅན་ཡིན། དེ་ཡིན་
རྒྱ་དེ་ཉིད་སྐྱུ་བཤད་ཀྱང་དོ་གཞོན་དགོས་པ་མིན། འོན་ཀྱང་འདི་དབུལ་པོའི་བྱིས་
ཀྱི་གཏེར་ཁ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡོད་རང་ས་རང་བྱིས་ལ་ཡོད་ལ་བེད་རང་གིས་སྤྱད་མི་ཤེས་
པར་ཕྱག་པོ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གཏེར་སྤྱད་ཞེས་པ་ལྟར་གྱུར་སོང་ན་ཟས་གོས་ཞོར་རྩེས་ཀྱི་བང་
མཛོད་ཀྱི་ནང་ལ་བསྐྱད་ནས་འབྲུགས་ལྟོགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་ཤི་ས་ལ་ཐུག་
བཞིན་འདུག་ཅེས་བཤད་པ་དང་མཚུངས་པར་རང་དང་རང་འབྲའི་འཁོར་ཡུག་ལ་བཞུགས་
ཡོང་ན་རང་རྒྱས་རང་གིས་བྱངས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ལ་ཐུག་འདུག་སྟེ། དེས་
ན་ང་མིན་ང་དང་འབྲེལ་བའི་བྱི་ལ་མ་བྱ་ནད་གཅིག་ཅན་ཡོད་ཚད་གྱིས་འདིའི་གནད་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཞིག་ལ་ཐུག་འདུག་ལྟ་སྐབས་གྱུར་ཡོད། གཅིག་གིས་ཡིན་མདོག་བྱས་ནས་
ཡིན་ཁུལ་ཞིག་བྱས། ཚང་མས་དེ་ལོས་ཡིན་ལྟ་བུའི་ཚུལ་བྱས། ཡ་མགོ་བྱས་
གཡོགས། བྱ་མགོ་དབྱས་གཡོགས་བྱས་ན་མི་ལོ། ད་མ་ཡིན་ཡིན་མདོག་གི་
མཚམས་མཚང་དབྱེས། ས་འདིའི་ཁ་སྐད་བྱས་ན་མདོག་མདོག་བྱེད་ས་ང་ཚོའི་བར་
ན་ཡོད་མ་སོང་། འུ་ཚོས་ཁེད་བཞག་པ་ལྟ་བུ་མཁྱོགས་དེ་བས་མཁྱོགས་མེད་ལ་ས་
གོམ་པ་གང་ལ་མི་ཐོན་པ་དང་། རིང་དེ་བས་རིང་མེད་ལ་བྱི་མོ་རྒྱ་ལུ་མའི་སློབས་
ལ་མི་སློབས་པ་དེ་ཉིད་ཅི་ཁེད་སྐྱུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མི་ཚོ་གཅིག་ལ་ཚོས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།
ད་ཤི་ཁའི་ལ་སྤང་ཉག་ཉག་ལ་ཐོན་དུས་རྟ་བློ་རྒྱལ་གསུམ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དེ་ཉིད་སྐྱ་
ཁེད་ཟེར་ན་ང་ཁེད་ཟེར་རྒྱུ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན། འུ་ཚོའི་ས་ཆ་འདི་གོང་ནས་བཤད་
པ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཐེག་ཆེན་དར་སའི་ས་ཆ་ཡིན་ལ། ཚོས་ས་ཚོས་ཡུལ་ངོ་མར་གྱུར་རྒྱུང་
ཞིང་ཡིན་རྒྱུང་བའི་དབང་གིས་ཡུལ་སློལ་གོམས་གཤིས་ཕལ་བ་ཙམ་ཡང་ཚོས་དང་
འབྲེལ་བའི་སྐབས་ཀྱིས་མ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་ཚིག་ཅིག་

ཆོང་མས་འགོ་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་འགོ་བཟུང་
ཁུལ་བྱེད་པ་དང་། མཐུག་ལ་བསྐྱོ་བའི་ཆོག་ཅིག་གྲུང་འདོན་པ་ཡིན། འདོན་
འདུག་རྒྱ་དེ་ཉིད་གྱི་དོན་མ་གོ་ ཅི་ཞིག་བསམས་ནས་ཇི་ལྟར་འདོན་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་མ་ཤེས་ཆོ་བྱ་ནི་ཙཱ་མི་སྐྱད་བསྐྱབས་ཏེ་ནི་ཙཱ་མི་སྐྱད་ཇེས་སྒྲོས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་
ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་པས་དོན་འབྲམ་ལ་བཅར་ན་གཞན་དོན་མ་དགོས་རང་དོན་སྐྱབ་མི་
ཤེས་པའི་ས་ཆོད་ལ་ཐུག་ཡོད། དེའི་གནས་ཚུལ་དེ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་བཙུང་
ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐེག་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་
སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ཆོད་ལ་གཟིགས་འདུག་སྐྱེས་རྒྱུའི་གོ་བ་དེས་ཤེས་ཅུ་
ཆོས་འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་བཤད་ན་ལོན་རྒྱ་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཡང་ཡང་བཤད་ནས་
སོང་ན་ཆོས་སྐྱོད་ཐེངས་མ་གཏོགས་མ་གོ་བ་མིན་ལ། ཆོས་ལ་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་ནས་
དེའི་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་ལ་ཆ་རྒྱས་མེད་པའི་མི་འབའ་ཞིག་མིན་
ཞིང་། མཐོང་ས་མིའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སྐྱེས། མགོ་གནམ་ལ་བསྟན། ཀླང་པ་ས་
ལ་བཅུགས། འབྲེངས་ཏེ་འགོ་བའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མིའི་ལུས་རྟེན་ཞིག་བྱངས་ནས་སྐྱ་
རགས་ཐང་ལ་བཅིངས་གྲུང་ལེགས་ཉིས་དཔྱོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་གྱི་རྩ་ལ་འདོན་མ་ཐུབ་པའི་
དབང་གིས་ཡིན། ད་དུང་འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཐུམ་ཐུང་ན་ལ་ཁའི་རི་དྲགས་རྒྱས་པ་ལྟར་
བྱས་ནས་རྒྱ་འགོ་ཁྱུག་གྱོག་ཅིག་ལ་རུས་བཞི་འཐོར་དགོས་པ་ཡིན་ན་འདྲ། ཡང་མིན་
ན་བྱིམ་ཁྱུག་ལས་མཐའ་ཞིག་ནས་ཅི་བསམ་འདི་བྲན་མེད་ནས་མིག་སྔོན་པོར་གྱུར་ན་
ཡང་སྒྲོ་ཁའི་སྒྲོ་བོག་གི་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། གཞན་གྱི་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁ་ལོག་ནས་མནར་
མནར་ནས་ཐུག་གི་གོད་གི་གྱུར་སོང་བ་ལྟ་བུ་དང་བྱུང་པར་མི་ཆེ། དེ་ལྟར་ཡིན་དུས་
དམ་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་འདི་ཆོ་འདི་བྱི་རང་གཞན་གཉིས་དོན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཅན་ཞིག་གྱུར་

འདུག དེའི་སྐྱབས་ཀྱིས་ཆོས་ཐོབ་པས་མི་ཚད་དོན་ཤེས་དགོས་འདུག དོན་ཤེས་
པས་མི་ཚད་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ནས་ཆོས་བསྐྱབས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ལོན་དགོས་འདུག་
བསམ་པ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན་དང་པོར་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བ་སྟོན་མ་དགོས་ཀྱང་ཡང་
ཆོས་འདི་ལ་ཡིད་དེ་ཙམ་མི་ཆེས་ཤིང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཟེར་བ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་ཨེ་ཡིན་ཅི་
ཤེས་སྟམ་མཁན་ཆོས་བྱུང་པར་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་དོན་དང་བརྗོད་བྱ་དེའི་གོ་བ་
གཏིང་ནས་ལོན་དགོས། འབེན་མིག་གིས་མ་རིག་དུས་མདའ་གང་ལ་འཕེན། འུ་
ཆེའི་ས་ཆ་འདི་ལ་དེ་ལྟ་བུ་ལས་ལྷག་གི་ཕན་གཞོད་གཏུག་བྱེད་པལ་ཆེར་མེད་ལས་ཆེ།

༼ག༽ གཞུང་གི་དོན།

༼ག༽ སྤྱིའི་ལུས་རྒྱུ་བཞག

དེ་ལྟར་ན་ཡང་རང་རོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་འཆད་ཉན་ལོ་གྲངས་མང་པོ་ལ་བྱས་
ཀྱང་ག་འཕངས་འདི་བརྒྱབ་འདྲ་ཞིག་ཅི་ཡང་ཨེ་འདུག་བསམས་ནས། གཞུང་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་ཞལ་བྱས་ཏེ། རང་གིས་དེ་ཙམ་གཅིག་ན་མ་གོ་ གཉིས་ན་
མ་ངས། བྱུང་པར་དུ་རྒྱུད་ལ་མི་འབྱོར་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོ། འོན་པ་རོལ་མོ་མཁན་
ཀྱིས་སྒྲ་སྟན་བསྐྱགས་པ་ལྟར་དུ་མིའི་ན་ལ་སྟན་གྱིན་ཡོད་མེད་ཅི་ཤེས་ཏེ་རང་གིས་གོ་བ་
མིན་ལ། པ་རོལ་པོ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེད་མི་ཆེད་ལྟར་བསམས་ནས་འུ་ཆེའི་ད་ལའི་
ཆོས་བྲིད་ལ་ང་རང་གིས་བྲིས་པའི་བདེ་སྟོན་ཉུང་བསྐྱུས་ཆོག་ཤོ་ལོ་ཀ་རྩོག་མ་བཞི་བོ་དེ་
ཡང་འདོན་ཞིག་བྱས་ནས་ཉིན་རེ་ཆོག་བཞི་རེ་སྟེ་ཆོག་བཞི་ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་ཡིན།
ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་རེའམ་གཉིས་རེ་ཙམ་རེ་བཏོན་ན་སྟམ། སྐར་པ་ལོ་ལོན་དང་ཡིག་ངོ་མི་

ཆོད་པའི་ལོ་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་ཡིག་འབྲུ་ཆེན་དག་འཕྲུང་ཡོད་རྒྱུ་རེད་བསམས་ནས་ཆོག་
ཀར་བཞི་བོད་ཡིག་འབྲུ་ཆེན་པོ། དོན་གྱི་དབྱེ་མཚམས་ནོར་མི་འགོ་བའི་ཆོད་དུ་ཆོག་
ཀར་བཞི་བོད་ཡིག་འབྲུའི་ཁ་དོག་གི་མདོག་མི་འདྲ་བར་བྱས་ནས་དེ་བ་རྒྱུད་རྒྱུད་བྱེད་བདེ་
མེ་ཞིག་ལས་བཅུག་ཡོད། བྱེད་ཆོའི་ལག་ལ་ཕལ་ཆེར་འབྱོར་ཡོད་རྒྱུ་རེད། འདི་
གཞུང་བཤད་བྱེད་སྤངས་བྱས་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགོ་བའི་ཆིངས་ཀྱིས་བཅིངས་ནས་
བཤད་རྒྱ་ཅན་ལྷག་ཏུ་བྱས་མེད། འདི་སྤོན་ལམ་རྒྱས་པ་དག་གི་མཇུག་ཏུ་འདོན་རྒྱུ།
ཡང་སྤོན་ཡིད་ལ་ངས་པའི་དགོས་དོན་ལ་བསམས་ནས་སྤོམ་གྱི་དོན་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་
ཅན་ཞིག་གིས་སྤོན་ལམ་བསྐྱས་པ་རིགས་འདྲ་གཞན་དག་དང་འདྲ་མཚུངས་སུ་སྐྱར་བ་
ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཆོ་བདེ་ཆེན་ཞིང་སྐྱབ་ཅེས་པ་ཆོག་ཞིག་དང་སྐྱེལ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་
དང་བསྐྱས་དམིགས་ཀྱི་སྤོན་ས་བསྐྱེན་སྐྱབ་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་དང་། བདེ་ཆེན་ཞིང་བྲིད་
ཅེས་སྤོས་སྐབས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་ལྟ་བུ་ཞིག་ས་བཅད་ཀྱི་སྤོས་གཞི་ཞིག་
བཞག ལོང་བ་ལག་མགོ་ནས་བཟུང་ཞིང་བྲིད་དེ་གང་འདོད་ཀྱི་བདེ་བའི་གནས་ལ་
ཐོན་ཐབས་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་གཙོ་བོ་རྫོགས་རིམ་གྱི་གོ་དོན་ཅན་གྲོལ་བྱེད་བྲིད་ཀྱི་
རིམ་པ་ལ་བཞག་པ་ཡིན། འདི་མདོ་སྐགས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་བྱས་ཆོ་སྤོན་བྱེད་ཀྱི་
དབང་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ་དངོས་གྲུབ་ལེན་པའི་འགོས་དང་སྐྱར་ནས་ཞིང་དབང་བསྐྱར་རྒྱུ་
བྱས་པས་འདིའི་བཤད་པ་བྱེད་རྒྱུ་འདི་མདོ་རྒྱུད་ཁུངས་མ་དང་སྐྱར་ཏེ་གོ་དོན་འགོལ་གྱིན་
ཡོད་པའི་ཉམས་དེ་ལྟར་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དཀྱུས་བཤད་གཞུང་གི་རྒྱ་བོ་འབྲེལ་
ཀྱི་སྤོང་ཐུན་དང་བཅས་པ། སྤོན་བྱེད་དབང་གི་རྒྱ་བོ་སྐྱར་ཐབས་དོ་སྤོང་དང་བཅས་
པ། ཉམས་ལེན་གདམས་པའི་རྒྱ་བོ་དམར་བྲིད་གནད་ལྟུང་དང་བཅས་པ། སྤོན་
སྐྱབ་ཏིང་འཛིན་གྱི་རྒྱ་བོ་ལས་བཞི་ཁ་ཆར་དང་བཅས་པ་ཞེས་སྤྱུང་རྒྱུ་རྙིང་མ་པའི་སྐབས་

བབ་ཀྱི་རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་འགྲོས་དང་བསྐྱེད་ནས་འདི་སེར་སྐྱེ་པལ་པས་འདུ་བྱས་ནས་ཐ་
མལ་པའི་ཆོག་ལ་ཐོན་བྱེད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་འདིའི་དོན་གྱི་ངོས་ནས་བཟོན་བྱ་མདོ་རྒྱད་
ཀྱི་དགོངས་དོན་གནད་ལ་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་དག་གི་གནད་འདིར་བསྐྱེས་
པའམ་འདི་དེ་དག་གི་གནད་ཀྱི་སྒྲིམ་བྱང་གཞན་ཞིག་ཡིན་པར་ཁས་འཆེ་བཞིན་ཡོད།
དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅོམ་རྒྱུད་དམ་སྲུང་ཅུ་སེ་བཞི་ཚང་བའི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་
ཡོད་པའི་སྐལ་བ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་རྒྱལ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གི་དམིགས་འདུན་དེ་
སྤྱད་པ་འཁོར་བའི་གནས་ལ་མི་ལྟུང་། ཞི་བ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་ཞེན་པར་
མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་སྤྱང་འདས་སྐྱབ་པ་དེ་
ཉིད་ཡིན། དེ་ཡང་ཆོག་པ་དཀའ་ལས་རྒྱུད་རྒྱུད་གིས་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་རང་ལྷགས་
ཀྱིས་བདེ་སྒྲག་དུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་དམ་པ་དེ་སྒྲོན་ལམ་ཡིན་ལ། སྒྲོན་ལམ་དེ་ཡང་
རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་དག་པས་གཞིར་བཟུང་། སྒྲོན་སོགས་དགེ་བའི་དངོས་པོས་
གྲོགས་བྱས། སྒྲོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ན་དཔེ་
ལྟར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་དགོས་འདོད་དང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་འདི་ལ་འབྱོར། མདོ་རྒྱུད་བསྐྱེད་བཅོས་བཀའ་
གཏེར་ཐམས་ཅད་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱེས་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མང་པོ་
འབྱུང་ཞིང་། ཡིན་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱེད་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ངོ་མ་དེ་འདྲ་མདོ་དང་།
སྒྲིང་རྩེ་པར་དཀར་པོའི་མདོ། ཞིང་བཀོད་ཀྱི་མདོ། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་མེད་རྩ་སྒྲ།
འཕགས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ། ད་རུང་མདོ་སྒྲེ་བ་མ་ཏོག་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ།
སྒྲིང་པོ་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་གི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་། བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་ཐད་ནས་
ཡིན་ན་རྒྱུད་སྒྲུ་མ་དང་། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུད་དང་སྐྱབ་

ཐབས་དག་གི་དགོངས་དོན་ལ་གཞི་བཟུང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་རྒྱ་བཞི་ན་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི། རྒྱ་དང་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཞིང་ཁམས་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། རྒྱ་གཉིས་པ་དེ་དག་ཅུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསགས་པ། རྒྱ་གསུམ་པ་དེ་བྱང་རྩལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། རྒྱ་བཞི་བདེ་དག་ཅུ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱེའིང་སྤོན་ལམ་འདེབས་པ་དེ་རྣམས་ཡིན། སྤོ་འཛིན་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་འདི་བཞི་བོ་ལ་རྟེན་རྒྱ་གྲོགས་རྒྱུ་བཞི་ཡིན་ཞེས་སྒྲིམ་ལ། ཞིང་བྲིད་ནམ་བཤད་ལ་བྲེད་ཆོས་ཆོག་ཉུང་ཉུང་ཞིག་དང་སྒྲ་མོ་ཞིག་གིས་སྤོར་བྲངས་ན་སྤོ་འཛིན་སྒྲ་ཞེས་སྒྲིམ་ནས་རྟེན་རྒྱ་གྲོགས་རྒྱུ་བཞི་སྤོ་ལ་བྱུངས། ཁར་བྱང་རྩལ་ཅེས་ནམ་ཡིན་དུ་བཤད་མྱོང་། བྲིམ་ཚང་ཞིག་ལ་འབྲུལ་པ་ཇ་འཐུང་ཞིག་ཡོང་། ཡང་ན་ལམ་གྱི་འདྲིས་རོགས་མི་གཉིས་ཀྱིས་ས་ཐག་རིང་པོ་གཏམ་གྱིས་བཅད། དེ་མིན་ཡང་བྲིམ་བཟའ་ཚང་གི་ནང་མི་གཉིན་ཆོན་དང་ཐུག་དུས་མི་ཆོ་གཅིག་ལ་བཤད་ཀྱིན་འདུག་རྒྱུའི་སྒྲ་བཅག་རྒྱུ་འདྲེན་ཁ་ཡག་རོ་བསྟོད་ཆགས་སྤང་ཁོང་ཁྲིའི་གཏམ་དུད་ངན་ཞིག་གི་ལྷམ་སྐྱེ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་འབའ་ཞིག་བཤད་པས་དགོས་པ་མེད་ལ། ཡག་ན་ངག་འཆལ་དོན་མེད། ཉེས་ན་བྱུར་གྱི་སྒྲ་འདྲེན། དང་པོར་ཁ་མཚར་ཅེ་བྲུལ་བྲས། ཅེ་མ་ཤེས་ཅེ་མཇུག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་འབྲོག་ནས་འཐམ་རེས་བྱེད་འགོ་རྒྱ། དམེ་ཤི་གྱི་ཤི་འགའ་རེ་སྒྲོར་རྟོག་ཆ་རེའི་དོན་དུ་ཅེད་མོ་ཁ་མཚར་གྱིས་སྒྲ་འདྲེན་བྲས་པ་མང་། དེ་བས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྒྲིམ་ནས་གོ་བསྐྱར་རེ་བྲོས་དང་རང་གཞན་འདི་ཕྱི་གཉིས་པན་གྱི་སྒྲ་ཆ་དེ་ཡིན། གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་ཁ་ཡིས་ཟེར་ཡང་དོན་རོ་མས་གཞན་དོན་མ་དགོས་རང་དོན་སྒྲུབ་མི་ཤེས་པ་འདི་ཡིན།

འོན་ཀྱང་དེའི་ཁ་ཟེར་དེ་དོ་ཚ་བའི་གཏམ་ཡིན་ཞེས་བསྐྱར་བཞག་ཆོ་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ལ་
བསམ་སྒོ་ཐོངས་དང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ལོ་སྟུང་ཉན་སྟུང་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེས་འབྱུང་མེད་
ན་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་མེད། དུར་སྒྲིག་གི་རྒྱལ་མཚན་ཕྱད་རན་སོང་ལ། བྱང་
སེམས་དང་སྒྲགས་སྒྲིམ་པར་ཞོག། སྐྱབས་ཡུལ་ཙམ་ཞིག་མ་ཤེས་ན་སྐྱབས་སྒྲིམ་ངི་
ལྟར་ཐོབ་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་མེད། དེ་ལྟར་དུ་བཤད་ན་ནང་པ་ཙམ་དུ་མི་
རུང་ཡང་རིམ་པས་སྐྱུངས་ནས་ལམ་ཡང་དག་ལ་ཚུད་དགོས་པ་ཡིན་པས་སྒོ་སྦྱོང་གིས་
སྒོ་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས་པའི་སྟངས་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་སྐྱུང་རྒྱ་དེ་
སྐྱུངས་ནས་བྱང་ཐུབ་དགོས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་དང་པོ་རྟོན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་
ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ་དེ་ཡིན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་མགོན་པོ་འོད་
དཔག་མེད་དང་བཅས་པ་རྟོན་བརྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་གསལ་བར་བྱེད་པ། རྒྱ་
གཉིས་པ་དེ་རྒྱ་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་། རྒྱ་གསུམ་པ་དེ་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་
ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། རྒྱ་བཞི་བ་དེ་རྒྱུན་སྒྲིམ་ལམ་རྣམ་དག་དག་ཅུ་ཐམས་ཅད་རང་
གཞན་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བའི་དོན་དུ་བསྟོན་པ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བའི་སྒྲིམ་
ལམ་གྱི་གཞུང་རྒྱས་བསྐྱས་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ལུས་རྣམ་བཞག་ཀྱང་བསྐྱར་ཞིང་ཆོང་བར་
བྱེད་ཐུབ། འདིའི་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་བཤད་བྱའི་སྒྲིམ་ལམ་ཐུང་ཐུང་འདི་ཉིད་གྱི་
ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོ། བསྐྱེད་མེད་ཐད་ལྷན་ཞིང་མགོན་འོད་དཔག་མེད། །ཅེ་གཅིག་དང་
པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱིད་བསྒྲིམ་ན། །དང་བའི་ཡིད་དོར་སྐྱུང་སྦྱོང་སྐྱུ་མའི་སྒྲིན། སྐྱ་
དང་ཞིང་ཁམས་རྟག་ཏུ་འཆར་བར་ཤོག། །ཅེས་པ་འདིས་རྟོན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་
ཁམས་དང་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་བསྐྱར་ཡོད།
དེ་འཕྲོས་ཤོ་ལོ་ཀ་བར་བ། བཙུ་ཆེན་སྟོང་རྗེས་བྱངས་པའི་བྱང་སེམས་ལ། །རྟག་

ཏུ་གོམས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་མཆོག་གིས། །རྒྱ་བས་ཆེན་ཆོག་གས་གཉིས་སྤྱོད་པ་
མཐར་ཕྱིན་ཏེ། །དཔག་ཡས་དག་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་བསྐྱེད་ཤོག །ཅེས་པ་དང་།
རང་དང་གཞན་གྱིས་དུས་གསུམ་བསགས་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་བྱུང་ལ་
འདོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཅན་དེ་རྒྱ་བཞི་བ་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཡང་གང་བསྐྱེད་ཀྱི་དག་ཅའི་
ཆ་ནས་རྒྱ་ཆོག་གས་བསགས་སྤྱི་བ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་བར་བ་གཉིས་གྱིས་རྒྱ་
གཉིས་པ་ཆོག་གས་བསགས་སྤྱི་བ་སྤྱོད་དང་རྒྱ་གསུམ་པ་གོགས་བྱང་རྩ་བ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། རྒྱ་གཉིས་པ་ཆོག་གས་བསགས་སྤྱི་བ་སྤྱོད་
དང་། རྒྱ་གསུམ་པ་གོགས་བྱང་རྩ་བ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་
བསྟན་པར་བཀྲལ་ན་ཡང་འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་། རྒྱ་གསུམ་པ་འདི་མེད་ན་ཐབས་མེད་མིན་
རྒྱ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གཞན་གསུམ་པོས་ཀྱང་སྐྱེ་མི་ཐུབ་པ་མིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
འདི་གོགས་ཅམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཉན་རང་ཡང་
སྐྱེ་བ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་བྱང་རྩ་བ་སེམས་དཔར་གྱུར་ནས་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་
བརྟེན་པ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པས་ན་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཐ་སྐྱོད་མཛོད་ལ།
དེ་ཡང་རྒྱ་ཆོག་གས་གཉིས་བསགས་ནས་འབྲས་དུ་སྐྱེ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་བསོད་ནམས་དང་
ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོག་གས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་བཅུ་ཆེན་སྤྱི་རྗེས་དངས་བའི་བྱང་རྩ་བ་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་དགོས་པས་ཀུན་རྫོབ་སྤོན་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐོབ་
ལ་མ་ཉམས་པའམ་སེམས་བསྐྱེད་པས་མི་ཆད་སྐྱེས་པའི་ཐོག་དེར་སྤོན་དང་འཇུག་པའི་
བསྐྱེད་བྱ་ཕྱིན་དུག་བསྐྱེད་དངོས་བཞི་ཡིས་རྩ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ན་ཐབས་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་
གྱི་ཕར་ཕྱིན་དམིགས་བཅས་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོག་གས་རྫོགས། ཤེས་རབ་ལྷ་བའི་
དམིགས་མེད་བྱང་པར་ཅན་གྱིས་དམིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོག་གས་རྫོགས་ཏེ་ཆོག་གས་

གཉིས་མཉམ་ཚུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྟོབས་དེས་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡང་རིམ་
དང་ཅིག་ཆར་གྱིས་དག་ནས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་རིམ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་ཞིང་ཁམས་སྟོང་བ། སངས་རྒྱས་
མཆོད་པ། དམ་ཆོས་ཉན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚུགས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བརྒྱད་
ནས་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ན་འཕར། རྒྱབས་ཆེན་རྒྱལ་སྐྱས་ཀྱི་སྟོང་པ་མཐར་
ཐྱིན་ཏེ། ས་བཙུ་ལམ་ལཱའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་
རང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་འབྲུག་པ་ཡིན། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་དེ་དབྱེད་པ་གཅིག་པའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་ཕྱིར་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྟོང་སེམས་བསྐྱེད་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་ན་ད་
ལྟ་ནས་ཐེག་ཆེན་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་གཉིས་པ་
ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྟོང་དང་། རྒྱ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
གཉིས་ཀ་སྐྱེལ་ནས་བཤད་དོན་དེ་ཡིས་ཡིན། འདི་ནས་བཙུ་ཆེན་སྤྱིང་རྗེས་སོགས་ཤོ་
ལོ་ཀ་གཅིག་གི་ནང་ལ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ཡོད། དེ་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་པ།
རང་དང་གཞན་གྱིས་དུས་གསུམ་བསགས་པ་ཡི། །ནམ་དཀར་བསོད་ནམས་ཕུང་པོ་
ཇི་སྟེད་པ། །དམིགས་བྲལ་འཁོར་གསུམ་དག་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེར། །ཡོངས་སུ་
བསྟོ་བས་སྤྱིད་པ་མཐར་བྱེད་ཤོག། །ཅེས་པ་འདི་བསྟོ་བ་ཆོག་ཟིན་གྱིས་དངོས་སུ་བྱུང་
པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། རྒྱ་གཉིས་པ་དང་བྱང་པར་གསུམ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྐྱེལ་ནས་འབྲེལ་
བ་བྲུག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སེམས་བསྐྱེད་བྱུང་ཅེས་གསུངས་ལ། དེ་
ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཙུ་མས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་
བདེ་ཐོག་མར་གཞན་དོན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིས་ཟིན་པ། དངོས་གཞི་སྟོང་ཉིད་སྤྱིང་རྗེ་
ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་སྟོམ་དང་འབྲེལ་བ། རྗེས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བས་བྱུང་པར་

དུ་བྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཕྱིར་དམིགས་བྲལ་འཁོར་གསུམ་དག་པའི་ལྟ་སྒོམ་སྦྱོང་གསུམ་གྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་དགོས་དོན་གྱི་དབང་གིས་ས་བཅད་གསུམ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ལ། བསྐྱོ་བ་འདི་ས་བཅད་བཞི་བར་ཡང་མི་འབྲེལ་བ་ཞིག་མ་ཡིན། རྒྱ་བཞི་བ་དགེ་ཙུ་རང་གཞན་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱོ་ཞིང་སྒོན་ལམ་འདེབས་པ་དེ་དགེ་ཙུ་སྒོན་སོང་གི་ཆ་ནས་བསྐྱོ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་སྒོན་ལམ་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་བྱེས་ན་ཐ་དད་ལ་བྱེ་རུང་ཞིང་། བསྐྱོ་བ་ལ་སྒོན་ལམ་གྱི་བྱུང་བས་བྱེད་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ཀྱང་བཀྲལ་དུ་རུང་། དགོས་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཞིའི་ནང་གི་འབྲེལ་བས་ཀྱང་གོང་ལོག་འབྲེལ་སྐྱར་ན། འདི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གང་ལ་སྐྱར་ན་ཡང་ཆོག་རྒྱ་ཅན་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་བཞི་བ་རྒྱུན་སྒོན་ལམ་ནམ་དག་པས་མཆོམས་སྐྱར་བ་དེ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བ། བྱེད་ལ་ཡང་ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། །མ་དོན་རྟོགས་ཡིད་ལ་གོམས་པའི་ཏིང་འཛིན་མཐུས། །ངེས་དོན་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞལ་མཐོང་ནས། །བདེ་ཆེན་ཞིང་ཁམས་རྟག་ཏུ་འཛིན་པར་ཤོག །ཅེས་པ་འདིས་བསྐྱར་ཞིང་། འདིའི་སྒོན་ལམ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བའི་སྐྱེ་དོན་ས་བཅད་གྱི་ཆིངས་གྱིས་བཅིངས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བྱས་ཏེ་འཆད་ཉན་བྱེད་རྒྱུའི་སྤྱོད་ལོག་ལྟ་བུ་དེ་བཤད་པ་ཡིན།

༼ཁ བྱེ་བྲག་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

༼ཀ༽ རྒྱ་དང་པེ་རྟོན་ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ།

སྐབས་སུ་བབ་པ་དེ་མིང་གི་བཤད་བྱ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་

དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་པོ་རྟེན་ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ་སྟེ། བསྐྱེ་མེད་བདེ་ལྷན་ཞིང་
མགོན་འོད་དཔག་མེད། །ཅེ་གཅིག་དང་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱེད་བསྐྱོམ་ན། །དང་
བའི་ཡིད་རྩེར་སྤྲང་སྤྲང་སྤྲང་མའི་སྤྱིན། །སྤྲང་ཞིང་ཁམས་རྟག་རྟ་འཆར་བར་
ཤོག། །ཅེས་སྒྲོས་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞིའི་དང་པོ་དེ་རྟེན་སྤྲང་ཞིང་
ཁམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་གོང་ནས་ཀྱང་བཤད་ལ་སྤོན་ཐེངས་མ་མང་པོ་ལ་སྐྱས་
པ་ཡིན། འདི་ལ་ནང་གསལ་གྱིས་བཅད་ཅིག་འུ་ཚོས་བཞག་ན། འགལ་རྒྱུ་
སེལ་བ་དང་གཅིག་མཐུན་རྒྱུ་བ་པ་དང་གཉིས། སྤྲང་ཞིང་ཁམས་རི་ལྟར་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་གསུམ། སྤྲང་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་རྣམ་
པ་བཞི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། དེའི་ནང་གི་དང་པོ་འགལ་རྒྱུ་སེལ་བ་ཡིན་
ལ།

༼༡༽ འགལ་རྒྱུ་སེལ་བ།

༼༡༽ འགལ་རྒྱུ་རྩོས་བཟུང་བ།

འགལ་རྒྱུ་སེལ་བ་དེ་ལ་ཡང་འགལ་རྒྱུ་རྩོས་བཟུང་བ་ཞིག་དང་། དེ་ཉིད་
སེལ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ཆོག དེ་གཉིས་ཀ་ཆོག་གང་
གིས་བསྟན་ཅེ་ན། བསྐྱེ་མེད་ཅེས་པའི་མགོ་རི་ཆོག་གཉིས་པོས་བསྟན་ལ། བསྐྱེ་
ཞེས་པ་འདིས་འགལ་རྒྱུ་རྩོས་བཟུང་ཞིང་། མེད་ཅེས་པ་འདིས་དེ་ཉིད་སེལ་ཐབས་
ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཡོད། དེ་ཉིད་རེས་པར་བྱས་ཏེ། དང་པོ་བསྐྱེ་ཞེས་
པ་འདིས་སྤྲང་བྱེད་ཕྱིར་རྒྱུ་གིས། གང་བསྐྱེས་པ་ནང་གི་སེམས། རི་ལྟར་བསྐྱས་
པ་འཁོར་བའི་འབྲུལ་སྤང་ལ་ཨ་འཐས་འབྲུལ་བ་རྒྱ་འབྲུམས་ལ་སོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་

ལོ་རྒྱུས་དེའི་ཐོག་ནས་བཤད་རྒྱུ་ཡིན། འདི་ཐུན་མོང་ལྟར་དུ་བྱས་ན་ང་མེད་ལ་ང་
དང་། བདག་མེད་ལ་བདག་ཏུ་བབྱུང་སྟེ་བསྐྱུས་ནས་ཀུན་འབྱུང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། འཁོར་བ་
འབྱུངས་པར་མ་ཟད་འགོ་བ་རིགས་དུག་གི་སྤྱག་བསྐྱེལ་འདི་མི་འབྱུང་བས་མ་རྒྱུ་མེད་པ་
བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མེད་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན། འདི་རི་ལྟར་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཞིག་
འདིར་ཁྱིམ་པ་ལོ་མོ་མང་ཆེ་བ་ཡིན་དུས་དཔེ་སྤྱང་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་གོ་བདེ་ལ།
འདི་གནའ་བོའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྤྱར་བའི་ཚུམ་སྤང་ཞིག་ངས་སྤོན་མར་བྲིས་སྤྱོད་བདེ་ལྟ་
བུ་ཞིག་ཡིན། ཚུམ་སྤང་དེའི་མིང་ལ་དུས་རིག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། སྤྱིར་དེང་དུས་ཀྱི་
ཚན་རིག་པ་ཟེར་བ་དངོས་ཁམས་ལྟོས་བྱུང་རིག་པ་སྤྱོད་ཅེས་ཞིག་དང་། སྤྱུལ་གྱི་
རུས་རྒྱུའི་ཁུངས་ཅམ་ཞིག་རྗེད་པའི་རིག་གསར་བ་ཞེས་པའམ་ཚན་རིག་པ་ཞེས་པ་ཆོང་
མས་དུས་དང་ནམ་མཁའི་རྒྱ་ཁྲོན་གཞལ་སར་བྱུག་དུས་ཁ་ལྟེ་ལོ་ལོར་གྱུར་འགོ་བ་ཡིན།
ངས་དེའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོ་འབྲེད་ཀྱི་བརྒྱ་སྟོན་ལ་དུས་རིག་ཅེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་འདིས་དུས་
དང་། དེ་མིན་པའི་སྤྱི་འཆི་འབྱུང་སྤང་ཞེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་གཞན་ཞིག་གི་ནང་དུ་ནམ་
མཁའི་རྒྱ་ཁྲོན་གྱི་སྒོར་ནས་ཅི་རིགས་པ་སྤྱོད་ཡོད་བས་མ་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན། དེང་སང་གི་
ཁ་སྐད་བྱས་ན་ཞིབ་འཇུག་ཟེར། འདི་བོད་ཡིག་ཆོང་མས་བཟུ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་མ་སོང་།
དེ་གཉིས་ཀའི་བོད་ཡིག་གི་ཚུམ་གཞི་ལ་རང་རོགས་གཉིས་ཀས་དོ་དམ་མ་བྱས་པ་རེད།
དུས་རིག་ཅེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་ནང་ནས་བཤད་ཡོད་པའི་མགོ་རྩ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཆ་རེ་
ཅན་གྱི་མི་འདུག བར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དོ་མ་དེ་ཉིད་གནའ་བོའི་སྟོན་རྒྱུན་གྱི་ཁ་སྟོན་
ལ་གཞིར་བབྱུང་ནས་བྲིས་པ་ཕལ་ཆེར་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། གནའ་སྤོན་མ་ཞིག་ལ་
སྤྱི་མའི་སྤྱུལ་སྤྱིར་གྱི་རིག་སྤྱགས་ལ་མཁའ་པའི་སྤྱི་མ་མཁའ་ཞིག་དང་། དེའི་རོལ་ས་

སམ་ཁོ་རང་གི་གྲོགས་པོ་ཟླ་པ་བན་དེ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། ཟླ་མ་མཁན་དེ་དང་ཟླ་པ་
བན་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཉལ་ས་པའི་གྲོགས་པོ་འདྲིས་ཆེ་ས་ཡིན་ཞིང་། དེ་དུས་དེ་ལྟ་བུའི་
ཤེས་སར་གྱུར་ཡོད་ལ། ཟླ་པ་གོང་ནང་ལ་འབྱུང་དགའ་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེ་
དུས་འཕྱལ་རྒྱ་མ་དགོས་ལྷགས་རྒྱ་དར་མེད་ཀྱང་ཟླ་པ་ནམ་རྒྱན་དུ་རྒྱུ་ཐང་དུ་ཐལ་བ་
ཚུ་བས་སེ་ཤོར་སོང་བ་ལོས་ཡིན། དེའི་ཉིན་ཞིག་ལ་ཡང་ཟླ་མ་མཁན་གྱི་བྱིས་ལ་ཟླ་
པ་ཐོན་ཡོང་དུས་ཟླ་མ་མཁན་གྱིས་གྲོགས་པོ་བཞུགས་ཞེས་སྒྲིམ་ནས་གསོལ་ཇ་དཀར་
ཡོལ་གང་ཡང་ཡར་བྱངས་པ་དང་། ཟླ་པས་བཤད་རྒྱུར་བྱོད་ཟླ་མ་མཁན་མཁས་
ཆེན་ཡིན་པས་བྱོད་གྱིས་དེ་རིང་ང་ལ་ཟླ་མའི་ལྟ་དུ་མེ་ཞིག་སྟོན་ཅིག་གསུངས་པ་ལ།
ཞེས་ཞུ་དགོས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིན་བཟའ་བྱོན་ཡོད་པའི་མི་སྣ་ཞིག་གི་གཟུགས་
བརྒྱན་བཞེངས་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཟླ་མ་མཁན་གྱིས་བཤད་པར་ཟླ་མ་ཞེས་པ་
རྩུན་མ་ཞིག་སྟེ། ཆོས་བཤད་པ་ཞིག་གིས་ཡང་སྒྲོས་དེ་ལ་ལྟ་རིན་ཞིག་ཅི་ཡོད།
དགོས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་སྒྲིམ་ཀྱང་། ཞེ་འདོད་ལ་སྟོད་ཐབས་འདྲ་ཞིག་མི་འདུག་
ཅིང་ཟླ་པ་ལ་དེ་རིང་སྟུག་བཀལ་ནས་ཅེད་རྟེན་ཞིག་བྱེད་དགོས་འདུག་བསམ་པ་དང་།
ཟླ་པས་དེ་མ་ཟེར། བྱོད་གྱིས་དེ་ཤེས་འདུག དེའི་ལྟ་དུ་མེ་དེ་ང་ལ་བསྟན་ན་ཅི་སྟོན་
ཞེས་སྒྲིམ་ནས། འཁང་ར་བྱས་པའི་ཉམས་ཤིག་བསྟན་ཏེ་ཡང་འདུག་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་
སྐབས་ཟླ་མ་མཁན་པོ་ལ་ཟླ་པའི་རྒྱས་ཡོད་ཅིང་། ཟླ་པས་རང་རྒྱས་མི་ལ་སྤར་ནས་
བསྟན་ཆར་བ་ཡིན། ཟླ་མ་མཁན་པོས་འདི་རི་ལྟར་བྱས་ན་བསྐྱུ་བྱུ་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་
བཞིན་དུ་ཟླ་མ་སྒྲིམ་ཅི་མི་ཤེས། གནམ་ཡག་འདུག་ལྟ་གཉིས་ཀ་སྒྲོར་སྒྲོ་བལྟས་ཤིག་
འགྲོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་དང་། ཟླ་པ་རྩེ་ལོ་ཡང་སྐབས་གྱིས་བྱི་ཁོག་ཅེས་སྒྲིམ་ཤིང་།
ཤར་མར་ལངས་ཏེ་གཉིས་ཀ་སྒྲོར་བུད་ཆོ། ཟླ་མ་མཁན་ཆང་གི་སྒྲོ་ཁ་ལ་ཡར་ཡོང་།

སྐབས་མེད་པའི་རྟ་པོ་སྤོན་གཅིག་འབྲུག་སྤོན་མོ་ཐང་ལ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུ། ཐང་གའི་ངོས་
སུ་བྱིས་པའི་རྟ་མཆོག་བས་ཡག་དང་ཡག མགོ་འཕང་མཐོ་བ། མགོ་ན་ཡག་པ།
སྟོང་ཞེང་ཆེ་བ། གཟུགས་ལྷ་བཞི་རྩེ་གའི་མཛེས་པ། སྐབ་མདའ་གང་རེ་ལ་སྒྲོར་
ལྷིང་རེ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག གྲ་པ་ལར་རྟ་ལ་དགའ་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། དེའི་
སྟེང་དུ་དེ་ལྟ་བུ་སྐར་རིག་མ་སྟོང་བའི་རྟ་མཆོག་གྱི་ཡིང་ཞིག་རིག་སོང་བས་སེམས་དེ་ལ་
ཤོར་ནས། འདྲིའི་རྟ་འདྲི་ཡིན་གཅིག་མིན་གཉིས་ང་ལ་བཅོང་རོགས་དགོས་ཞེས་སྒྲུས་
པ་དང་། སྐྱུ་མ་མཁན་པོས་བཤད་རྒྱུར། དེ་བཅོང་རྒྱ་མིན། མི་ཞིག་ལ་ཡག་
པ་ཞིག་ཡོད་ཆད་པོ་ལོན་དགོས་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་དེས་ཨེ་སྤྲད་ཅི་ཤེས་ཞེས་སྒྲུས་པ་ལ།
དེ་མ་ཟེར་གྲོགས་པོ་ལོ་ལོ་ཡིན། རྟ་འདྲི་ང་ལ་མ་བཅོང་ཐབས་མེད། རིན་གོང་
ཆད་ཅི་དགོས་ཁྱོད་རང་གི་ཁ་ཡིས་ཅི་བཤད་ན་དེ་སྤྱིན་ཞེས་གྲ་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་
ལྟར་སྒྲུས་ཆོ། ཁོ་རང་གིས་བསམ་སྒྲོ་མང་པོ་གཏོང་ཁུལ་བྱས་ནས་བཅོང་ཟེར་ན་སྤྱིན་
ཆད་ལག་ལ་མི་ཡོང་བའི་བྱོལ་སོང་འདང་ཆེན་ཡིན། མི་བཅོང་ཟེར་ན་གྲོགས་པོའི་ཕྱི་
ཐག་ལ་མ་བཙུགས་པ་རེད། གོང་ཅི་སྤྱིན་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུར་ཤོད་དང་རྒྱུར་ས་ཞིག་ནས་
གྲོགས་པོ་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་བཤད་ཀྱང་མི་བཤད། ལར་མ་གཞི་རྟའི་རིན་
ཐང་འགོས་གོམ་གྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་དང་པོ་གོམ་ཆད་ཅིག་ལོངས་དང་ཤེས་
རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་སྒྲུས་པ་རེད། དེ་ཟེར་དུས་རེད་ཅེས་སྒྲུས་ནས་གྲ་པས་ཅི་བསམ་འདྲི་དྲན་
མེད་པར་ཡར་རྟ་གོང་ལ་བུད་ནས་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྐབ་མདའ་ལག་ལ་བཞག་ནས་
གྲུག་ཐོག་ལ་ལྷག་གིས་གཅིག་བྲབ་དུས་རྟ་མཆོང་ཙུལ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་ལྷིང་གིན་ཡོད་པ་
ལྟ་བུ། མཆོང་གིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། འཕུར་གྱིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུག་གིན་ཡོད་
པ་ལྟ་བུ། མཆོམས་རེ་ལ་ཕྱིག་བཞི་སར་ཐུག་གིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། མཆོམས་རེ་

ཐུག་གིན་མེད་པ་ལྟ་བུ། མདོར་ན་མཆོང་མ་གྲིང་། འཕྱར་མ་རྒྱུག་ཁོ་ནས་མཛད་
ཉག་ཕྱན་གཞུ་རྒྱུད་ནས་ཤོར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་ཏེ། མཐོ་རི་པོའི་ཕྱི་མོ། དམའ་
ལུང་ཆེན་གྱི་ཁོག་གཞུང་མང་པོ་བརྒྱུད་ནས་ཐང་ཆེན་གྱི་དགྲིལ་བཤགས། རུ་ཆེན་གྱི་
འགྲམ་བཤགས། ཉིན་ཞག་ཆ་རེར་གྱུར་སོང་བས་མ་རྒྱུའི་སྤྱང་བ་ཤར་རྒྱ་ཞིག་བྱས།
རུ་ཁྱི་རི་སྤོང་གི་པར་རྒྱལ། སྤྱེ་བ་ཆོའདྲིའི་རིང་ལ་པ་ཡུལ་མིག་གིས་རིག་རྒྱུ་མ་རེད་
བས་མ་རྒྱུའི་ས་ཆ་རྒྱས་མེད་ཅིག་གི་མི་མེད་ལུང་སྤོང་ཞིག་ལ་འཕངས་ཏེ་རྟ་པོ་གར་སོང་
རྒྱུ་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་མ་རིག་ནས་མུན་ནག་ཅིག་གི་ནང་ལ་ལྷག་སོང་བ་དང་། བན་
ཤན་བརྒྱལ་སོང་བ་དེ་ཉིད་ཅུང་ཞིག་དྲངས་ནས་ས་ལ་སྤར་ཉལ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་བྱང་ཐང་
རྒྱ་མོར་བྱེ་མ་སྤར་གང་མིན་པར་ཅི་ཞིག་རྟེན་ཡོད་སྟེ་རྟེན་རྒྱུ་མེད་ལ། དཀི་འབྲུག་རྒྱ།
ལྷོགས་རྒྱ། ཡི་མུག་པ། ཡི་ཐང་ཆད་པ་ཆོང་མ་ཐོ་ཞིག་ཐུག་དུས་ཅི་བྱེད་འདི་བྱེད་
མེད་ལ། ནམ་ཡར་ལངས་དུས་ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བཞི་སྟེ་བརྒྱུད་པོ་གང་ལ་
བལྟས་ན་རྒྱས་མེད་གྱི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་འདུག བ་ཡུལ་ཡོད་ས་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་གང་ལ་
ཁ་འཁོར་ནས་འགོ་ས་ཡིན་པ་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཤེས་ནས་ལྷག་པར་དུ་རྒྱུ་སྤྱང་རྒྱུས།
ཉིན་ཞག་མང་པོ་ལ་མི་ཟས་ཁ་ལ་མ་རག་པ་དང་། གཟུགས་སྟོབས་ཀྱང་ཞན་ཞིང་།
གཟབ་གཟབ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད་ཁུལ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་མས་སྟེ་རགས་། མཆི་མས་སྟེ་མ་
རྒྱ་བྱས་ནས། དེའི་ལུང་སྤོང་དེ་ནས་སོང་སོང་བ་ན་མཐར་སྐྱབས་ཐུག་རོ་སྤྱད་བུགས་མ་
ཆད་ཅམ་ཞིག་ལ་འབྲོག་སྤེའི་དུད་ཆོང་ཐ་རེ་ཐོར་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་རིག་འདུག་ས་ཞིག་ལ་
ཐོན་སོང་བ་ཡིན། དེ་ནས་དུད་རྩི་འདྲ་ཞིག་སྤྱེ་ལ་བརྒྱབ་ནས་མི་ཞིག་གི་གྲིབ་མ་རིག་
རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་གྲིས་སེམས་དགའ་ནས་དེའི་ཕྱོགས་ལ་སོང་སྟེ། ཟ་རྒྱུ་རེ་སྤོང་ཁུལ་
བྱས་དུས་ཟ་ལྷག་འཐུང་ལྷག་བྱི་ཆས་བས་དགའ་རེ་ལོན་ནས་དེས་སྟོག་འཆོས་ཏེ་གི་མ་

སོང་ལ། དེ་འཕྲོས་འབྲོག་སྒྲེའི་ཚོ་པ་མང་པོའི་སྒྲོར་རྩལ་ནས་འབྲུམས་པའི་སྐབས་
གྱིས་དང་ཐོག་ས་དེའི་མི་ཡི་སྐད་རིགས་མ་གོ་ཡང་ནམ་ཞིག་འདྲིས་སོང་བའི་རྒྱུ་གྱིས་
སྐད་བརྗེ་འཕྲོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གྱུར་སོང་། ས་ཆ་དེ་ནང་ཆོས་ལ་ཡང་དད་པ་ཡོད་ས་
ཞིག་ཡིན་པས་འགའ་རེས་འདིའི་རྒྱགས་ཀ་ལ་བལྟས་ན་ཟླ་པ་བྱས་མྱོང་བ་ཞིག་ཡིན་
འདུག་བསམས་ནས་ཁྱོད་གྱིས་ཨ་མ་ཚོད་འབྲ་འདོན་ཨེ་ཤེས་ཞེས་དྲིས་པ་ན། དེ་ཤེས་
མཁན་ཞིག་སྟེ་དགོ་ཤོན་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་དེ་གྱིས་གྲོག་འདོན་ཞིག་བྱེད་དགོས་ན་
ཡིག་དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་ལ་ཐོགས་རྒྱུ་ཞིག་མེད་ལ་འདོན་བཟང་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་
སྒྲུས་པ་དང་། དེ་ནས་ཆང་མས་ཨ་མ་ཚོད་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་གསོལ་ཇ་གང་ཡག་
བྲངས། ཡོན་འདུ་བ་མང་པོ་སོགས་ནས་བར་ཞིག་ལ་བན་རྒྱུ་རྒྱ་ཆེན་དུ་གྱུར་ཏེ།
ཨ་མ་ཚོད་འདོན་ན་ཁེ་སྐྱོད་མི་ཆེ་བར་དེ་ནི་ཚོང་བརྒྱབ་ན་ཁེ་སྐྱོད་ཆེ་འདུག་སྟེ་མ་ནས་བན་
དེ་ཚོང་པ་སྐྱེ་སར་གཉིས་གོ་ཚོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གྱུར་སོང་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་
དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་དགོ་བའི་གྲོགས་པོ་སོགས་དང་ཁ་བྲལ་ནས་ཡུན་རིང་གྱུར་
སོང་ལ། ཡུན་རིང་ཞིང་རིང་ལ་གྲོགས་ངན་འགའ་རེའི་ཁ་ལ་བརྒྱགས་ནས་ཨ་
མ་ཚོད་ལྷན་ཤོད་བན་རྩལ་བསྟན་པའི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕྱིས་མེད་གཏོང་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས་
མཐར་ཐུག་སྐྱེ་སར་འབབ་ཁུལ་བྱས། འཁོར་ངན་ཞིག་བཟུང་། ཏྲ་ཁོར་ལུག་
གསུམ་གྱི་འཚོ་སྐྱོད་བྱས། དང་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་ལོ་རྒྱུད་བསལ་ཉི་མ་ལྷ་ལུ་ཆ་
རེ་ལ་ཏ་ཅང་མ་སྟུག་ལ། ཡུན་གྱི་ཡུན་ལ་སོང་ནས་སྟུག་སྟེག་པ་གཉིས་ཀ་དང་
འབགས། དཀར་ལས་སྐྱོད་སྟུག་མང་པོ་ཞིག་མྱོང་། རུ་བུ་མོ་སྤྲོད་སྟུག་ཆ་རེས་
མཐར་བསྐྱོར། དེ་ཚང་མ་ན་དོགས། ཤི་དོགས། འབྲར་ཤོར་དོགས།
སྟོགས་འགྲོ་དོགས་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་གི་ཉི་མ་དུས་ཚོད་སོང་གིན་སོང་ལ་གཞིས་ངན་

ཡུན་གྱིས་སྒྲིང་རྒྱ་དེ་ངམ་གནག་པ་ཡིན་གྱིར་ཆོ་ཡར་སྟོད་དབང་པོ་དར་ཐོག་གི་ཁ་ལས་
རྒྱ་རྩ་ལྟ་བུ་ཡང་མེད་དེ། ཡར་རྒྱལ་ནས་དབྱུག་པོར་སོང་ན་ཤར་པོ་འབྱར་པོ་མིན་
ནམ། མར་རྒྱལ་ཆང་གི་སྒྲ་ཁ་ཆོན་ཐག་ཅིག་འཆོས་སོང་ན་བྱི་རྒྱུན་མིན་མི་རྒྱུན་དེ་
ཡིན་ཟེར་ཞིང་། གདོན་སྒྲ་དམར་ཞིག་ལ་ཅི་ཆང་དེ་ཉིད་འདི་ལ་ཆང་ཡོད་ཟེར་ས་དེ་ལྟ་
བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སོང་བ་ཡིན། རང་བཟའ་བའི་ནང་ནས་ཡིན་ཡང་ངན་པ་ལང་ཤོར་གྱི་
རྒྱང་སྤྱག་རྣམས་ཡར་སོང་སྒྲས་ན་མར་འགོ་བ། མར་སོང་སྒྲས་ན་ཡར་འགོ་བ།
གཙག་རྒྱ། སྟོར་རྒྱ། མེད་འདྲེ་འཕུང་བསྒྲག་ཅིག་དང་། མི་དག་བཞིག་རྒྱད་
དུས་བསྐབ་མི་དགོས་པར་ཤེས་ཡོད་པ། རིག་ས་ནས་བཙོང་། མི་རིག་ས་ནས་རྒྱ་
འགོ་བ། བཟའ་བ་ནངས་འཐབ་ལུབ་འཐབ། ཐན་མ་གྱི་ཅམ་གྱི་བཟའ་འཛིང་རྒྱང་
རེས་རྒྱག་རེས་ཀྱང་ཐངས་མ་ཆ་རེ་བྱེད་དགོས་སྤྱག་ལ། རྒྱད་སྒྲག་གསར་ལྟ་བུ་དེ་
ཉིད་མར་རྒྱད་སྒྲུབ་ས་མིའི་མིག་གིས་རིག་ས་མེད་པར་གྱུར་ནས། མི་ཡུང་པས་ལས་
སྒྲ་ཆོགས་བྱས་ཀྱང་བཟའ་མི་མང་གི་ཁ་མ་སོས་ཏེ་དོམ་བུ་ལོན་གྱི་ཁ་ལོག་ནས་མ་ཐར་
ཞིང་། མི་ལྟོགས་ཕོ་བ་ལ་མེ་འབར་ན། །མཐོ་རྒྱལ་པོའི་མཁར་ལ་སྒྲས་
བཅུགས། །ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་རྒྱ་རྩ་ལྟ་བུ་རེ་བྱེད་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་ཁ་སྒྲ་མིག་གསུམ་
མ་ཤོར་བ་ཅམ་གྱི་བྲིམས་གཅེར་བུར་ལྷག་ཤད། གཞིས་འཁོར་བ་མདའ་མོ་སྟོང་
གཤགས་ཀྱང་ཐངས་མ་ཆ་རེ་བྱེད་དགོས་བྱུང་སྟེ། མཐའ་མཁུག་རྩོན་འདུ་ཞིག་བདའ་
ཁུལ་བྱས་ནས། ལས་མཐའ་ལོག་དུས་སྤྱི་གསེབ་ས་དེ་ཡར་ལྷག་ཆེ་སྒྲུབ་ས་གྱིས་ཁོ་
རང་རྩོན་བདར་སོང་དུས་ཆོ་སྟོད་ཀྱི་ལོ་ཉུང་དུས་ཀྱི་སྒྲུབ་ས་སུ་རྩ་མགོའི་གཡའ་སྒྲང་གི་གོ་
བ། རགས་ཀྱི་ཤུ་བ། བྲག་གི་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་གསོད་རྒྱ་ཞིག་མེད་ལ།
སྤྲོད་རྩ་སྒྲང་འགྲིམས་ནས་འགྲོང་མོའི་རྩ་ལམ་བཙད། དགོང་མོར་རི་རྒྱར་བཤེར་

ནས་ཤུ་པོའི་བསིལ་རྩ་བ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲུག་གིན་ཡོད་པ་དང་། བཟོ་ཆུ་འཁུང་། འཕྲི་
བ་རྩ་བཅུ་། ཐན་རི་བོང་སྲིག་པ་ཚུན་ཆད་མི་གསོད་རྒྱ་ཞིག་མེད། དེ་ལྟ་བུར་བྱས་
ཏེ་སྒྲུག་སྲིག་པ་གཉིས་ཀྱི་འཛོལ་ཡིས་མི་ཆོད་དུས་ཆོད་པ་ལ་ཆེ་བ་བསྐྱལ་བ་ཡིན། ད་
ནི་ལོ་ན་ཆོད་ཀྱིས་གཉའ་ལོན། ཁ་མིག་དབང་པོ་སོགས་མར་རྒྱད། སྤོན་ཆད་ལྟ་
བུ་ལུས་གཟུགས་གཞི་ལ་རྩལ་མེད། ཆོགས་ཐམས་ཅད་མི་ན་མི་གཟེར་ས་མེད།
མར་བསྐྱད་ན་ཡར་ལངས་དཀའ་ཤོར། དེ་ལྟར་དུ་གྱུར་ནས་རི་དྲགས་ཀྱང་མ་སོད།
རོན་བདའ་དུ་འགོ་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་ནམ་རྒྱུན་དུ་ལག་སྟོང་དུ་ཡོང་རྒྱ་རྩེ་མང་དང་རྩེ་མང་དུ་
གྱུར། སྤྱང་སྒྲུག་ཆ་ག་ནར་སོན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཀྱང་ཁྱིལ་རྒྱག་པའི་དབྱུག་པ་ཉན་
མཁན་གཅིག་ཀྱང་མ་ཡོད། བཟའ་མ་སྤྱད་ཆ་གས་རྒྱད་པོའི་ལག་གི་སྲིག་བས་ལ་
བཏེན་ནས་བསྐྱད་ཡོད་ཕྱིར་ད་དུང་ཡིན་ན་ཡང་གསོད་སེམས་འདྲ་རེ་ཞེ་ལ་འཆང་ཁུལ་
བྱས་ནས་རྩ་རྩི་ཤིང་གཉིས་དང་མཉམ་འགྲོགས། རྒྱུང་བསེར་མ་གཉིས་དང་མཉམ་
རྒྱག་གིས་ཆེ་སྟོང་གྱི་བག་ཆགས་འདྲ་བོ་དེད་ཁུལ་བྱེད་སྐབས་ཉིན་ཞིག་སོང་སོང་ནས་
མཐར་ཐུག་རི་ཁུག་གད་ནག་ཅིག་གི་རྩུར་ནས་ཆོ་ཡུ་མ་སྤུ་གུ་བཙས་མ་ཐག་པ་ཞིག་མས་
སྤུ་གུ་ལ་ལྷེ་ལྷག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་ཞིག་ལུས་རྩུངས་ཉམས་ནས། རྒྱག་རྒྱུ་དང་བློས་
རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཞིག་ལ་སྤྱག་སྟེ། དེ་བློས་ཞོར་དུ་སྤུ་གུ་ལ་ཕྱིར་བལྟས་བྱེད་ཞོར་འགོ་
བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྩི་མདའ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་གསལ་རྒྱ་ལོན་པ་དང་། དགོང་མོ་
ཉི་མ་ལ་ཁར་རྒྱོ་རོ་སྤག་ལ་ཁུར་ནས་བོ་འུ་དན་འདྲ་བོ་ལག་ཏེན་བྱས་ནས་གྲོལ་མ་འཐེང་
ཞིག་མ་གཏོགས་འགོ་སྤུབ་ཀྱིན་མེད་ལ། གྲོལ་མ་འཐེང་གིས་བྲིམ་དང་ཐག་ཉེ་སའི་པ་
རོལ་གྱི་རི་ངོས་ནས་ཕྱི་ངོ་དགོང་ཁ་ཞིག་ལ་ཡོང་བཞིན་ཡོད་སྐབས་བྱིས་པ་གསུམ་གྱི་
རྒྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཨ་པ་ཐོན་བྱུང་བེར་ནས་སྒྲོད་འབོད་ཅིག་དང་ལྷན་དུ་ཨ་པའི་ཕྱོགས་ལ་

རྒྱལ་ཡོང་དུས་དེའི་བར་གྱི་ལུང་གཞུང་དུ་རྒྱལ་ཁུ་ལུ་མོ་ཞིག་རྒྱལ་གིན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 ཟམ་ཐོག་ནས་རྟོག་འབྱུང་ནས་རྒྱུ་ནང་དུ་སྤྱང་སོང་ཞིང་། དེ་རིག་མ་ཐག་ཏུ་དེ་མིན་
 པའི་མིང་སྤང་གཉིས་པོ་གཅིག་འཕྲོལ་གཅིག་བྱས་ནས་སྟོན་གྱི་བུ་རྒྱུང་བ་ཆང་མའི་འདང་
 ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ལ་ལྷེབས་སོང་བས་ཨ་མ་རྒྱུ་མོས་དེ་རྣམས་རིག་པ་དང་ལྷན་དུ་བྱང་
 ལ་ཁུ་རྒྱུ་འཁྲིམ་གཅིག་བརྒྱབས་ནས་དུ་འབོད་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་ཞོར་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཞིག་ཀྱང་
 མ་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཐངས་གཅིག་གིས་བྱིས་པ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱུ་ནང་ལ་ལྷེབས་སོང་།
 བཟའ་བྲིམ་ཆང་གང་པོ་དུས་ཐོག་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཤི་སོང་བ་དེ་ཉིད་རིག་དུས་
 རྒྱུ་པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཡུན་ཙམ་ཞིག་ལ་བརྒྱལ་ནས་དབང་པོ་ཤོར་སོང་
 བ་དང་། བར་ཞིག་ཡར་ཅུང་ཞིག་སོས་ཡོང་སྐབས་མེ་མདའ་ཟད་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལག་
 རྟེན་བྱས་ནས་ཡར་ལང་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་ཡར་ལང་མ་ཐུབ་པར་མར་འབྱེལ་ནས་ནག་ཐིམ་
 མེར་སོང་བ་ལ། དེའི་མཆོམས་ཤིག་ནས་ནམ་ལངས་ཏེ་གཉིད་སད་པའི་སྤྱང་བ་ལྟ་བུ་
 ཞིག་ཤར་བ་དང་མཉམ་དུ་རང་གིས་རང་ལ་གཅིག་ལྟ་སྐབས་གོགས་པོ་སྤྱུ་མ་མཁན་གྱི་
 སྒོ་ཁ་ནས་དབྱུག་པ་ཞིག་ལག་རྟེན་བྱས་ནས་ལུང་གིན་འདུག གོགས་པོ་སྤྱུ་མ་མཁན་
 གྱིས་དགོས་པ་མི་འདུག་ཡར་ལོངས་ལ་བྲིམ་དུ་འགོ་ཇ་འཐུང་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་།
 ཡར་བྲིམ་ལ་སོང་དུས་ད་ལྟ་སྟོན་ནས་དཀར་ཡོལ་ནང་ལ་ཇ་སྤྱགས་པ་དེ་ཉིད་ད་དུང་
 འབྲུགས་མི་འདུག དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་དུས་མ་འགྱུར་སྤྱང་བ་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་བན་རྒྱུང་ཏེ་ལས་ནས་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་འདང་རྒྱལ་ནང་ལ་སྤྱང་
 སྟེ། སྤྱིང་མེད་འཁོར་བའི་འབྲུལ་སྤྱང་གི་ཆོས་ལ་སྤྱིང་པོ་མེད་པ་དེ་ཉིད་བཤད་པ་བརྒྱ་
 བས་མྱོང་བ་གཅིག་གིས་གསལ་བའི་རྒྱུ་དེས་ངེས་འབྱུང་ལྷགས་དག་ཅིག་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་
 ནས་ཆོས་མཐར་ཕྱིན་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ངས་བྲིས་མྱོང་། དཔེ་དེ་དང་ཉེ་བ་

ཆ་མཚུངས་ཀྱི་བསྐྱེ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིས་འགལ་རྒྱུན་ཇི་ལྟར་ངོས་བཟུང་ཡོད་ཟེར་ན།
སེམས་དང་ལྡན་པའི་སྟོག་ལྡན་གྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་ཐབས་སྟུག་བསྐྱེལ་དང་
བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡོད་ཀྱང་། མེད་ལ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་འབྲེལ་སྒྲུང་གོང་གི་གཏམ་
རྒྱུད་ལྟར་ང་མེད་ལ་ང་དང་བདག་མེད་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཁམས་གསུམ་སྤྱི་པའི་
གནས་འདིར་འབྲེལ་བ་ཡིན། ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་མཁན་པའི་ཆོ་འབྲེལ་གྱིས་སྐྱེ་མའི་
རིག་སྟགས་ཀྱི་རུས་པས་དུས་སྤང་རིང་པོ་ལ་སྒྲུང་། དུས་ཚོད་སྐར་མ་ཆ་རེའི་ཡུན་ལ་
མི་ཆོ་གཅིག་གི་སྤྱིད་སྟུག་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་རེ་འཁོར་བའི་
སེམས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་སྒྲུང་ལ་ཤར་བའི་སྒྲུང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་དེ་དང་གཅིག་པ་གཅིག་
རྒྱུད་ཡིན་ལ། འབྲེལ་དང་ཉིང་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ཉིན་དཀར་གྱི་
སྒྲུང་བ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་དང་མཚན་མའི་མི་ལམ་དེ་ཉིང་འབྲེལ་ཡིན་ཞིང་། ཉ་གི་གྲུ་
ཉིང་བཞག་ཉིང་སྟེ། བསམ་རྒྱུན་འདོན་སྐབས་འབྲེལ་སྒྲུང་ཉིང་འབྲེལ་མི་ཟེར་བར་
ཉིང་འབྲེལ་དང་། ཆོ་རིང་མའི་གསོལ་ཁ་འདོན་དུས་ཉིང་སྟུག་བྲན་གཡོག་མི་ཟེར་
བར་ཉིང་སྟུག་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན། གཉིད་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མི་
གཉིས་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མི་འདྲ་བ་ལྟར་དུ་འབྲེལ་དང་མ་འབྲེལ་གྱི་
ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། འཕགས་པ་མ་འབྲེལ་བ་དང་སེམས་ཅན་འབྲེལ་སྤོང་
ལ། མི་མ་གཉིད་པའི་མངོན་ཤེས་ཅན་ཞིག་གིས་ཟུར་གྱི་མི་གཉིད་ཡོད་པའི་མི་ལམ་
ལ་ཅི་ཤར་དེ་ཉིད་ཤེས་གྱིན་ཡོད་པ་དང་འདྲ་བར་མ་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་ལ་
འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་སྒྲུང་མཁྱེན་གྱིན་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ཞེས་བཤད་སྐབས་སེམས་དང་ལྡན་པའི་གོ་དོན་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་
སེམས་ཅན་ཞེས་ཟེར། སེམས་ཞེས་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དེ་

འབྲུལ་བ་ཡིན་ལ། གློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་རྫོབ་རྩལ་པ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་ཞིང་། མ་འབྲུལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སེམས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས།
དམ་ཆོས་དགོན་མཆོག་བརྟེན་པའི་ནང་དུ། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་ཡང་བྲལ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་གནས་ཀྱང་མི་འདོར་བ་སྟེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཐུགས་གྱི་གསང་བ་ཟབ་མོ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
ཡོད། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་སེམས་འབྲུལ་བ་
གཅིག་ལ་ཕྱིར་ཞིབ་གྱིད་བྱེད་དང་། གཙོ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཞེས་པའི་འབྲུལ་
སེམས་གྱི་རྩ་བ་དོམ་དེ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་མ་རིག་པ་དེས་བདག་དང་བདག་གིར་
བཟུང་ནས་འབྲུལ་བ་དེ་ཉིད་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། མར་མའི་འོད་ལ་ཕྱེ་མ་
ལེབ་བཞིན་དུ། །འདོད་པའི་ཡིད་ལ་ཆགས་སྟེད་འཛིན་པས་བསྐྱེས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ཡོད་པས་མི་ཆད་སྟུག་
བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད་གྱི་སྒྲོ་ཡོད་ཀྱང་སྤོངས་པ་མི་ཤེས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་སོང་
པའི་དབང་གིས་བདེ་བའི་རྒྱ་སྤང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་དོར་
བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་མི་ཤེས། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་སྟེད་གྱི་དབང་གིས་མིག་
གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་ཕྱེ་བ་ལེབ་མར་མའི་འོད་ལ་ཆགས་ནས་དེ་ལ་ལྷེབས་པས་ཆོག་
ནས་ཤི་བ་སྟེ། ས་འདིའི་ཁ་སྐྱད་བྱས་ན་ཤད་པོ་མའི་ལྷེབས་མེན་ལྷེབས་ནས་ཤི་
སོང་བ་ལྟ་བུ། རྣ་བ་སྤྱོད་ལ་ཆགས་ནས་རི་དྲགས་པའི་མང་དང་སྤྱིང་བུའི་སྤྱོད་ལ་ཉན་དུ་
འགོ་ས་ནས་རྫོན་པས་བསད་པ་ལྟ་བུ། དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་མེ་ཉོག་གི་དྲི། མི་ཟས་
གྱི་རོ། སྤང་ཆེན་འདམ་གྱི་བསིལ་བའི་རེག་བྱས་ཡུང་བ་ལྟ་བུ། སྤྱུ་བྱེད་གྱི་ཕྱིའི་
རྒྱུན་འདོད་པའི་ཡུལ་ལྔ་ཡིས་གང་བསྐྱེས་པ་ནང་གི་སེམས་འདོད་ཆགས་གྱི་མཐུ་རྒྱས་

ནས་གོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་སོགས་སྤྱིར་བཏགས་ལྟ་བུས་ཉོན་མོངས་ཤིང་ཐང་ཆད། ཕྱིར་
ཡུལ་རྒྱུན་གྱིས་ནང་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་མཐུ་ཡང་རྒྱས་ནས་མི་འདོད་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱི་
ཆོགས་གྱི་འབྲུང་རྒྱུན་དེ་ལྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་བྱེད་ཕྱིར་རྒྱུན་གྱིས།
གང་བསྐྱེད་པ་ནང་གི་སེམས། དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་འབྲེལ་བ་རྒྱ་འབྲེལ་སུ།
ཐོག་མེད་ནས་ད་ཡི་བར་ལ། ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་རིས་མཐོ་
དམན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲེལ་ནས་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱི་ཆོགས་དེ་སྤོན་མུངས། ད་ལྟ་སྤྱིར་
བཞིན་པ། ད་རུང་ཕྱིན་ཆད་མུང་བའི་རྒྱ་སྤྱོད་བཞིན་པ། སྤྱད་བསྐྱེད་རྒྱ་འབྲེལ་གྱི་
སྤྱད་ལ་སྤྱིར་བའི་འབྲེལ་སྤྱིར་སྤྱོད་མེད་པའི་མི་ལམ་གཉིད་མ་བདེ་བའི་སྤྱིར་བཏགས་
རྒྱུན་མི་ཆད་འདུག་པ་འདི་ལ་འབྲེལ་བ་རྒྱ་འབྲེལ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡིས་འགལ་རྒྱུན་
སྤྱད་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་ན་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ངོས་བཟུང་སྟེ་
དེ་ཐུན་མོང་ལྟར་དུ་བཤད་པ་ཡིན། ཐུན་མིན་ལྟར་དུ་བཤད་འཁུལ་བྱས་ན། གཞི་
དངོས་པོའི་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འབྲེལ་དང་མ་འབྲེལ་གྱི་མིང་དང་དོན་ལས་འདས་
སོང་བ་དེ་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལྟན་དུ་འཇུག་པ་མེད་པར་
བཞུགས་པ་ཡིན་ཡང་གཞི་ལས་གཞི་སྤྱིར་དུ་ཤར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་རང་ངོ་རང་གིས་
མ་ཤེས་ནས་རྒྱ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་མ་རིག་པ། ལྟན་གཅིག་སྒྲེས་པའི་མ་རིག་པ།
ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་མ་རིག་པ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐད་ཡོད་པའི་དབང་
གིས་མ་རིག་གསུམ་དང་རྒྱུན་བཞིས་དམིགས་པ་མ་དག་པའི་ཆ་དེ་ལས་འབྲེལ་སྤྱིར་
གཟུང་འཛིན་ཅན་དུ་ཤར་དུས་ཡིད་དྲུག་གི་འཛིན་པ་མ་འགགས། ཉོན་མོངས་དྲུག་
བག་ཉལ་གྱིས་ཤར་ཏེ། ཡུལ་དྲུག་གི་སྤྱིར་བཏགས་ཡིད་དྲུག་གིས་གཟུང་འཛིན་རྒྱུང་
ཆད་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་དྲུག་གི་སྤྱིར་བཏགས་སོང་བ་ཡིན། མདོ་སྤྱད་སྤྱིར་

ཐུན་མེད་དང་ཐུན་མིན་གང་ནས་བཤད་ཀྱང་གཞི་མེད་སྟོང་བའི་དབྱིངས་ལས་འབྲུལ་
འཛིན་སྟོང་བྱུང་གི་སེམས་འདི་བྱུང་ནས་གཟུང་འཛིན་དུ་ཞེན་པས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ལ།

༼ ༣ དེ་ཉིད་སེལ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།

འབྲུལ་བའི་དབང་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་མགོ་འཁོར་སོང་བ་དེ་ཉིད་ངོས་ཟིན་པའི་རྗེས་ཐོག་ཏུ་
སྦྱིའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་སེལ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་དེ་བཞག་པ་ཡིན། འདི་ཕྱི་
ནང་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ན། ཕྱི་ལྟར་ན་བསྐྱུ་བ་དེ་ལས་ལྷོག་པའི་བསྐྱུ་བ་མེད་པའམ་
འབྲུལ་བ་མེད་པ་གང་ཞིག་སྐྱུ་བར་བྱེད་པའི་འགལ་རྒྱུན་དེ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་དགག་སྒྲུས་
བཅད་པའམ་བཀག་པའི་ཤུལ་ལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་བསྐྱུ་བ་བསལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་
ཡོངས་གཅོད་ལ་བསྐྱུ་མེད་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན། བསྐྱུ་བ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཆོས་ཅན་རྣམ་ཤེས་ཆོག་ས་བརྒྱད་ཡིན་པ་དང་། མི་བསྐྱུ་བ་ཆོས་ཉིད་དམ་དེའི་ངོ་
བོའམ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐར་སྒྲུང་དུ་གཅིག་མ་ཡིན། ཕྱི་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་འབྲུལ་དང་མ་
འབྲུལ་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ནང་ལྟར་ན་དོན་དམ་པ་འབྲུལ་བ་མིང་ཅོམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
མཐའ་ལས་འདས་པས་ན་ཐ་དད་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་ན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་ཁས་སྒྲུང་
བར་བྱ་བ་མ་ཡིན།

༼ ༣ ར་ཐུན་རྒྱུན་སྐྱུ་བ་པ།

དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟོང་བྱུང་གི་དེའི་མ་ཐམས་ཅད་ལམ་ཀྱིས་
བསལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཡེ་ནས་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་ངོ་བོར་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་མཛོན་དུ་
གྱུར་པའི་ཆོན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་དམ་པ་གཉིས་ཀ་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་

རྒྱ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན། དབྱིངས་ནང་གསལ་སྒྲུང་བའི་ཆོས་སྐྱེད་དང་།
ཕྱི་གསལ་རང་སྒྲུང་གི་ལོངས་སྤྱོད། དེ་ལས་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་སྤྱོད་
རྣམས་པ་གཉིས་འབྱུང་བ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་།

༩༩ སྐྱེད་ཞིང་ཁམས་ཇི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།

༡༥ ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།

འདི་ནས་གང་བཤད་བྱ་རྟེན་སྐྱེད་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འགལ་རྒྱུན་སེལ་
བ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ནས། རྟེན་སྐྱེད་ཞིང་
ཁམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཅི་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
གཉིས་ཀ་བཤད་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་བསྐྱེད་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་གཉིས་པོ་ཡར་ཡུད་ལུལ་
དུ། བདེ་ལྡན་ཞིང་མགོན་འོད་དཔག་མེད། རྩེ་གཅིག་དད་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་བྱེད་
བསྐྱོམ་ན། །ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མིང་ཅོམ་ཡང་མི་
གྲག་པའི་ཟག་མེད་ནང་གི་བདེ་བ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེའི་
མགོན་དང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཅེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་
ན་ཕྱོགས་དུས་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དང་། བྱུང་པར་དུ་
རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟའི་ཞིང་དང་སྒྲུང་བ་ལ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་བས་མ་བྱུང་པ་མེད་པ་
ཟུག་རྩུ་ཆ་སྤྱོད་ཅོམ་ཡང་མི་སྤྱིད་ན་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞིང་ཁམས་འདི་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱིས་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱེད་སྐྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་དང་པོ་ལྷགས་བསྐྱེད་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་སྒྲོན་ལམ་ཇི་ལྟར་བཏབ་ཚུལ། བར་དུ་
སྤྱིར་བ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཆོགས་གཉིས་ཇི་ལྟར་བསམས་པ། མཐར་ཞིང་ཁམས་

ཁྱད་འཕགས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ་དང་གསུམ་གྱིས་བཤད་པ་ལས།

༡ ཐུགས་བསྐྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སློན་ལམ་ཇི་ལྟར་བཏབ་ཚུལ།

དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཁྱད་འཕགས་ཅན་གྱིས་སློན་ལམ་བཏབ་ཚུལ་དེ་ཡིན་ལ།
འདི་འོད་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བཤད་ན། བསྐྱེད་པ་དཔག་མེད་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་
སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་སྐབས་སུ་དག་སློང་
ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དེའི་ཞབས་འབྲིང་པར་མཛད་ནས་གཟུངས་
སློབས་སློ་གྲོས་མཆོག་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་བརྩོན་འགྲུས་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མངའ་
བརྟེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་དེའི་མདུན་ནས་སློང་རྗེའི་ཕ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ཅན་གྱིས་མི་ཆོད་པར་སངས་རྒྱས་གཞན་
ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་སློན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏབ་པ་ཡིན། སློན་ལམ་དེ་
ཡང་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་དད་ཅིང་འདུན་པས་ཁྱེད་སྐྱུ་ཅི་འབྲད་དེ་འབྲས་
འགྱུར་བར་ཤོག་ཅེས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཞིང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་དང་
པོར་གསན། དེ་ནས་བསམ། དེ་འཕྲོས་དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཁམས་གཟུང་རྒྱུའི་ཐུགས་
བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེན་པོས་སྐྱེས་མ་བྱས་ནས་སློན་ལམ་བཏབ་པ་ཡིན་ཞིང་། ལེ་བྱེ་བ་གཅིག་
ལ་གསན་པ་ཡིན། བྱིས་པ་པོ་མེད་ཁ་ལུགས་ལ་བྱེ་བ་ས་ཡ་ཟེར་ནས་བརྩི་རྒྱུ་དེ་
གངས་ཀྱི་མིང་གོ་རིམ་ཞོར་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ས་ཡ་བྱེ་བ་ཞེས་ཟེར་དགོས། འབུམ་བུ་
དེ་ས་ཡ་གཅིག་སྟེང་ཆོད་ཁ་སྐྱད་ལ་བྱེ་རྒྱུང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་བུ་དེ་བྱེ་བ་སྟེང་
བྱེ་ཆེན་ཞེས་ཟེར་འདུག་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞིང་། བྱེ་བ་བུ་དེ་དུང་ཕྱུར་ཡིན། དག་སློང་
ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ལེ་བྱེ་བ་གཅིག་གི་ཆོལ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་

ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་གི་ཞིང་ཁམས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་
དང་བཀོད་པ་ཡིན་ཏན་ཡུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་ཉིད་གཞི་ཅི་ལས་དེ་
ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གསལ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་མཚམས་ནས་བསྐྱལ་བ་
ཆེན་པོ་ལྟའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་རིང་ལ་སྐྱར་ལོ་བྱེ་བ་གཅིག་ལ་གསལ་པའི་ཞིང་ཁམས་མང་པོ་དེ་
ལྟ་བུའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིམས་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་
ཀྱང་ད་དུང་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་ཞིང་། ཅུ་གཅིག་ཏུ་དེའི་
ཞིང་གི་བྱུང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་དང་། རང་བཞིན་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
ཟད་མི་ཤེས་པ་ལ་འདུན་པ་སྟོབས་སུ་གྱུར་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་རྗེས་ཐོག་དེར་ད་གཟོད་
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱན་སྤྲན་ཞིང་ཁམས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གཟུང་རྒྱུའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་
ནས་དམ་བཅའ་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འོད་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཡིན། སླིང་རྗེ་པད་དཀར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་ན། བསྐྱལ་བ་བྱངས་
མེད་མང་པོའི་སྤྱོད་ལ་ཞིག་ལ་སླིང་བཞི་ལ་དབང་བསྐྱུར་བའི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་
པོ་ཕྱི་བས་ཀྱིས་བྱུང་ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། དེ་ལ་སྟོན་པོ་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་ཞེས་
བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱ་རྒྱ་མཚོའི་སླིང་པོ་ཞེས་པ་ལ་མཚན་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་
རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་སླིང་པོར་གྱུར་སང་བ་དེའི་
མདུན་ནས་རྒྱལ་པོ་ཕྱི་བས་ཀྱིས་བྱུང་གིས་ཞིང་ཁམས་བཟུང་བའི་སྟོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་
བཏབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ཡིན། ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། རྒྱལ་པོ་ཕྱི་བས་ཀྱི་
སྤྱོད་ཀྱིས་ལོ་བདུན་ལ་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛིག་ལ་
གནས་ཡོད་པའི་དུས་དེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སླིང་པོས་བྱིན་རྒྱབས་མཛད་པའི་
མཐུ་ཡིས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཕྱོགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

སྟོང་ཕྱག་གི་རྒྱལ་གྲངས་ཇི་སྟེད་པའི་གྲངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་བཀོད་པའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་
དེས་མཐོང་བར་གྱུར། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་དང་རྟོག་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་གང་དུ་
འཆང་རྒྱ་བའི་ཞིང་དེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྡེམས་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
རྒྱན་བཀོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཚུལ་དུ་མཁས་པར་མཛད།
དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུན་སྒྲར་ཐུགས་བསྐྱེད་ཆད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པས་ཞིང་
ཁམས་གཟུང་བར་སྟོན་ལམ་དང་དམ་བཅའ་མཛད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
སྟོང་དེའི་ཆོ་དེའི་སྐྱབས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོ་དཔག་མེད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡུང་བསྟན་པར་མཛད་པ་ཡིན། དེ་སྟོང་རྗེས་པད་དཀར་གྱི་ཞིང་
བཟུང་བའི་སྐྱ་ཆེའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད། གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་
མེད་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་སེ་སེ་སྐྱ་བོའི་ཡིད་ངོར་ཤོང་རྒྱའི་འཇིག་རྟེན་མི་ཡི་ཚོག་གི་སྒྲ་
བདུན་ཐམས་ཅད་བསྟན་ནས་ཕྱི་ལྟར་དུ་དཔེ་མཚོན་ཙམ་དང་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་གསུངས་
པ་མ་གཏོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གི་མཛད་པ་ཙམ་ཞིག་བྱིས་པ་སེ་སེ་སྐྱ་བོའི་
སྟོན་བསྐལ་བར་གཞལ་ཡང་ཆ་ཙམ་མཚོན་ལུས་པ་མ་ཡིན་ལ། རང་དང་གསང་བའི་
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མཛད་པ་དང་སྐྱ་འཕུལ་དེ་བས་ཀྱང་པར་ཆད་ཡིན་ཞིང་། དེ་
དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་སྟོན་ལམ་ཇི་ལྟར་བཏབ་ཚུལ་ཡིན།

༡ བར་དུ་སྦྱོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཚོགས་གཉིས་ཇི་ལྟར་བསགས་ཚུལ།

བར་དུ་སྦྱོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཚོགས་ཇི་ལྟར་བསགས་པ་དེ་ཉིད་ནི་སྟོན་ལམ་དང་
དམ་བཅའ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཚོག་པར་མ་མཛད་ནས་དེའི་དོན་དེ་བསྐྱབས་ཤིང་འགྲུབ་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་དུ་རྒྱུ་གྱི་བྱུང་པར་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ལ། སྟོན་ཚུལ་

གྱི་བྱད་པར་དེ་བློན་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་ལ་མངའ་བཞེས་པའི་སྤྲོད་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བསམ་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་གྲངས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
པའི་སྤོན་ས་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤོན་ལམ་གྱིས་བསྐྱོ་
ཞིང་སྤེལ་བར་མཛད་དེ་རྩོགས་སྤོན་སྤྲངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པ་ཡིན།

༣ མཐར་ཞིང་ཁམས་བྱད་འཕགས་ཇི་ལྟར་བྲུབ་ཚུལ།

གསུམ་པ་མཐར་ཞིང་ཁམས་བྱད་འཕགས་ཇི་ལྟར་བྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཐད་ནས་བཤད་
དགོས་ཤིང་། རྒྱ་དགོ་ཚོགས་བཟང་བ། མང་བ། ཉེས་སྤྱོད་དང་མ་འབྲེས་པ།
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་རྣམས་གྱི་དབང་གིས་ཞིང་ཁམས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
བཟང་བ། མང་བ། རྒྱ་ཆེ་བ། རྒྱ་ཚོགས་སྤོ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ། སངས་རྒྱས་གྱི་མཚན་དཔེའི་འོད་དང་། སྐྱ་ཚོ། དབྱིངས་དང་ཡེ་
ཤེས། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས། མཚན་གྱི་སྤྱོད་མཁས་གྱིས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རེ་འདོད་
སྤོང་བ་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྩོར་བུ་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་
པ། འདི་ཐམས་ཅད་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་བསམ་སྤྱོད་བྱད་འཕགས་
གྱིས་བསྐྱབས་པར་བྱས་ནས་ཇི་ལྟར་བྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ཡིན། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་
ཁམས་རབ་འབྱམས་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པ་ན་སངས་རྒྱས་དེའི་སྐྱའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྲང་
བར་མཛད་པ་ཡིན་པས་ན་འོད་དཔག་མེད་ཅེས་ཞུ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྲང་བ་དཔག་
ཏུ་མེད་པས་ན་སྤྲང་བ་མཐའ་ཡས་ཞེས་ཞུ་བ་དང་། སྐྱ་ཚོ་གྲངས་དང་ཚད་ལས་འདས་
པས་ན་ཚོད་པག་མེད། ད་དུང་སྐྱ་གཅིག་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོས་སྐྱའི་ངོ་བོའི་
ཡོན་ཏན་མཚན་གྱི་ཡོད། སྐྱའི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། རུལ་བུལ་ཤིན་ཏུ་

རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་གསུངས་སྐབས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་
པ། ཆོས་སྐྱ་སྐྱོས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟོང་གསལ་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་གི་མཚན་བྱེད་ལ་
ཞལ་གཅིག་ཅན། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མཚན་པའི་ཕྱག་གཉིས། དེ་ཡང་ཐབས་
ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཅན། འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་མཚན་བྱེད་དུ་
ཞབས་གཉིས་དོན་སྐྱེལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ། སྐྱལ་སྐྱ་ཚངས་པར་སྟོད་པའི་ཆས་
ཅན། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་སྐྱལ་གསེལ་ནས་ཕྱག་ན་བདུད་ཅིས་གང་བའི་ལྷང་
བཟེད་བསྐྱམས་པ་ལ་སོགས་པ། གདན་དང་བྲི། འཁོར་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་།
བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མངོན་ཏྲོགས་རྒྱས་པ་དག་སྟོར་དང་བཅས་པ་གཞན་དུ་
གསལ་བ་ལྟར་དུ་ཡིན། སྐྱའི་ཡོན་ཏན་ལྟར་དུ་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་
ལས་ཀྱི་མི་ཟད་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཡོན་ཏན་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་
ལས་བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་རིགས་པ་དེས་ཞིང་གི་གཙོ་བོའི་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱ་ཆོ་
མཛད་པ་སོགས་དཔོག་རྣམས་པ་ཡིན།

༡༥ ཅི་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།

དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྩལ་ཇི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ཅི་ཞིག་
ཡིད་ལ་བྱེད་ཅེན། ཅེ་གཅིག་དད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱེད་བསྐྱོམ་ན་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་
ཇེས་མ་གསུམ་ཀྱིས་བསྟན་ཡོད། དད་པ་ཞེས་པ་འདི་ལ་དང་བའི་དད་པ། འདོད་
པའི་དད་པ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། དེ་གསུམ་དང་ཕྱིར་
མི་ལྷོག་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་དང་བཅས་པས་ཅེ་གཅིག་གཞན་དུ་གཡོ་བ་མེད་པར་དད་
དང་མོས་པའི་འདུན་པ་ཤུགས་བྲག་པོ་དེ་མདུང་ཐུང་བྲང་ཁར་གཏད་ཀྱང་ཕྱིར་ལུད་མེད་པ་

ཞིག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཁྱེད་ཉིད་བསྐྱོམ་ན་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན། བསྐྱོམ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིས་མཚན་བཅས་བསྐྱེད་རིམ་དང་འབྲེལ་
བའི་སྐྱེའི་གསལ་སྤྲུང་། མཚན་མེད་རྫོགས་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུགས་གྱི་ཡེ་ཤེས།
བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་མེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་
རྩི་རྩེ་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་བསྐྱོམ་ཞིང་གོམས་པར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་ཡོད། དང་བའི་
ཡིད་རོར་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིས་གང་ལ་འཆར་བའི་ཡུལ་ལམ་གཞི་བསྟན་ནས། གང་
ཞིག་འཆར་བ་དེ་སྤྲང་སྤྲོང་སྐྱེ་མའི་སྤྱིན་དུ་ཤར་བ་སྐྱེ་དང་ཞིང་ཁམས། རྟག་ཏུ་འཆར་
བར་ཤོག་ཅེས་སྤོན་པའི་ཚིག་གིས་རྟོན་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དོན་བསྐྱེས་པ་ཡིན།
དང་བའི་ཡིད་ཅེས་པ་ནི་མ་དད་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཡིད་
གཉིས་ལ་སོགས་པ་དད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྱོན་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་
གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་ཀུན་རྟོག་སོགས་གྱི་ར་རིའི་བྲི་མས་མ་
བསྐྱེད་མ་སྐྱགས་པའི་དྲངས་བའི་སེམས་སམ་སྤྲོང་གསལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཞི་
གནས་གྱི་མཁའ་དེ་ལ་ལྷག་མཐོང་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཉི་ཟླ་ལྷག་པར་གསལ་བའི་
ཡིད་དམ་སྐྱིབ་བྲལ་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་གོ་དགོས། ད་རེས་གྱི་ཡིད་འདི་སྐྱིབ་བྲལ་
སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་རིག་སྤྲོད་རྩི་མི་བྱེད་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རོ་བོ་ལ་ལྷན་གྲུབ་སྤྱ་
ཆོགས་སྤྲང་བའི་རོལ་ཅུལ་འགགས་པ་མེད་པ་ཡེ་སྤྲོད་གདོད་ནས་དག་པའི་རྟོན་འབྲེལ་
གྱི་སྤྲང་ཆར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་སྤྲང་བཞིན་དུ་སྤྲོད་ལ་སྤྲོད་བཞིན་དུ་སྤྲང་བའི་མེད་སྤྲང་སྐྱེ་མའི་
སྤྱིན་ཆེན་ཏེ། སྤྱིན་ཞེས་པ་ནི་སྤྱ་ཆོགས་འདོད་དགུར་བསྐྱུར་བའི་རོ་མཚར་གྱི་བཀོད་པ་
ཡུན་སུམ་ཆོགས་པ་མ་ཚང་མ་ཆོགས་པ་མེད་པ་དང་གིས་འདུ་ཞིང་འཛོམས་པ་ཞིག་ལ་གོ་
དགོས། དེ་ལྟ་བུ་རོ་མཚར་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་གང་ཡིན་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་

མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྐྱ་དང་ཞིང་ཁམས་ཡིན་པར་བསྟན་ལ།
སྐྱའི་རོ་བོ་དང་རྣམ་པ་གོང་ནས་ཀྱང་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། འཁོར་རྒྱལ་སྤྱི་
ཐུབ་འཕགས་མཆོག་སྐྱོན་རས་གཟིགས་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཉན་
རང་བྱུང་སེམས་ལྷ་མིའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་དཔག་པར་བྱ་དགོས།

༡༽ ས་གཞིར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ།

འདི་ནས་ཞིང་གི་ཕུན་ཚོགས་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། དེ་ལས་སྣོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཙོ་
བོ་བཤད་པ་ན་བདེ་བ་ཅན་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་ས་གཞི་དང་། རྣམ་མཁའི་གནས་གཉིས།
དེ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་བཅས་ཡོད། དང་པོ་ས་གཞིའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བསམ་སྒོ་
བཏང་ན། ཞིང་ཁམས་དེའི་ས་གཞིའི་ཐ་གྲུ་ནི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་
ཡིན་ཞིང་། ཐ་གྲུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཁོད་མི་སྒྲིམས་
པའི་འབར་རེ་འབྱར་རེ་མེད་པ་དང་། ལ་ལྟུང་དང་། གཙོང་རོང་དོག་མོ་དང་།
གད་པ་ས་ཤུར། བྱེ་རི་བྱེ་ཐང་གི་སྤྱང་མ་གྱི་ས་ཆ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ལག་མཐིལ་
ལྟར་མཉམ་པར་གསུངས་ཡོད། དཔེ་ཞེས་པ་དེ་ཕྱོགས་རེ་རེ་ཙམ་ནས་མཆོན་བྱེད་
ཡིན་པ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྤྱིང་གིས་འཇམ་པའི་དཔེ། གཞོན་ཤ་གིན་ཏུ་
ཆག་པའི་ལག་མཐིལ་དང་། མཉམ་པའི་དཔེ་བྱར་འོས་པའི་འགལ་ལྔ་ནི། རྒྱ་
ཞིང་སྤྱིད་དུ་མི་མདོན་ཐ་གྲུའི་ཁྱོན། རིན་ཆེན་སྒྲ་ཚོགས་གཙལ་དུ་བཀྱམ་པར་
བྱས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རིན་གཤོ་པོ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ངམ་གྲོག་
འཛིགས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ན་ཡངས་ཤིང་ཁོད་སྒྲིམས་གསུངས་པ་ལས་དེ་
ཡང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྒྲོས་ཀྱི་དྲི་མཆོག་གིས་བྱུང་བའི་རི་བོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་གསུངས་པ་

མ་ཡིན། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས། རིན་ཆེན་ལས་གྲུབ་རི་བོ་མ་གཏོགས་པ། །ནག་
པའི་རི་རྒྱམས་ཀྱན་གྱིས་དབེན་ཞིང་གཙང་། །ཞེས་གསུངས་པས། ཆོར་མ་དང་།
རྩོུག་ ན་འདམ་བཙོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་མཛེས་ཤིང་གཙང་མ་
མ་ཡིན་པའི་ས་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་མེད། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་རིན་ཆེན་སྒྲ་ཆོགས་ལས་
གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བཤད་སྐབས་གསེར་དང་དཔུལ་ལ་སོགས་པའི་
ལྷགས་རིགས་དང་། སྤྲོས་ཤེལ་དང་མཁྱུད་ལ་སོགས་པ་འགྱུར་རྩིའི་རིགས་དང་།
རང་བྱུང་གི་རིན་པོ་ཆེ་རང་རེ་འཛིག་རྟེན་མིའི་རྒྱན་ཆ་བྱེད་བཞིན་འདུག་ཏུ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་རིན་
པོ་ཆེར་གསུངས་པས་ལྟ་མིའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནས་མི་སྤྱོད་པའམ་སྤྱོད་དབང་མེད་
པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་རང་སྤྱང་རྒྱུ་པར་དག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པར་
བསྟན་པ་ཡིན། འོན་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་ས་གཞི་གསེར་གྱི་དྲ་བས་ཁེབས་པ་གསུངས་འདུག་
སྟུམ་ན། ང་ཆོ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མིས་གསེར་ལ་རིན་ཐང་ཅན་དུ་ཕྱི་བའི་དབང་གིས་
རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གསེར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་།
མཚམས་རེ་དག་ཅིང་གཙང་བའི་ཆ་ནས་གསེར་གྱི་བད་ཡིས་བསྟེགས་ས་མང་ལ།
བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་འཛམ་པོ་ཡིན་པས་མི་ཆོད་ནེམ་ཞིང་འཕར་བ་སྟེ་
མནན་ན་ནེམ་ཞིང་བཏེགས་ན་འཕར་བ་ཡིན་གསུངས་ཡོད། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་
མཁྲིགས་པོ་དང་སྲ་མོ་ཡུན་རིང་སོང་ན་རྒྱང་མཐིལ་ཡང་གཟེར་ཡོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
ཞིང་། ས་ཕྱོགས་གང་ལ་སོང་ན་ལྟའི་སྤྲོས་གྱི་དྲི་དང་ལྡན་པ་ཤ་སྟག་གིས་བྱུ་བ་
གསལ་ཞིང་འོད་ཟེར་སྒྲ་ཆོགས་གྱི་འཇའ་ཆོན་ཤར་བ་ལ་སོགས་པ་མིའི་སྒྲ་ཆོག་གིས་
བརྗོད་པ་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཀོད་པས་བྱུང་པར་བྲེས་ཡོད། དེས་ན་དགོ་

སྤོང་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་ལོ་བྱེ་བ་གཅིག་ལ་དང་པོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་འཛིག་རྟེན་
ཁམས་ཀྱི་རྩལ་སྟེང་མང་པོའི་གྲངས་ཀའི་ཡོན་ཏན་གསལ། བར་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་མང་
པོར་དེའི་དོན་བསམ། མཐར་རྒྱབས་ཆེན་ཆོག་ས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ནས་རྒྱ་
མཚོ་ལྟ་བུ་མང་པོ་བསགས་ནས་ཞིང་ཁམས་ཀུན་ལས་བྱུང་འཕགས་འདི་བྱུབ་ལ།
འུ་ཆོས་ཆོག་ཁ་འགའ་ཞིག་གིས་བཤད་ཐབས་མེད་ཀྱང་གོ་བདུ་ཅུང་ཟད་འཕྲོད་པའི་སྒོ་ལྟ་
བུ་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པའི་གོ་བ་ལེན་དགོས། བདེ་བ་ཙན་ཀྱི་ཞིང་ལ་ལྟ་
དང་མི་ཡི་གནས་རིས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཆགས་དབྱིབས་མདོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་
ཡིན་ཕྱིར་འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ས་གཞིའི་གནས་འདི་མིའི་གནས་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་གཙོ་བོ་བྱས་
ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན། རྣམ་མཁའའི་གནས་གཙོ་བོ་ལྟའི་གནས་རིས་ལ་འཛིག་རྒྱུ་ཡིན།
འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་བཤད་སྐབས་རི་རབ་སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕྱན་དང་བཙས་པ་ཀུན་ནས་ཀུན་ཏུ་
མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱུ་མ་ཡིན།

༡། རྣམ་མཁའ་འབྲུང་བའི་རྒྱུ།

རྣམ་མཁའ་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ན། རྣམ་མཁའ་ལས་རྒྱུང་གི་
འབྱོར་བའི་ཐད་ནས་བདེ་བ་ཙན་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་ནས་སྤྱོད་པ་སྤྱོགས་བཞིན་ནས་
རྒྱུང་འཇམ་པོ་དྲོ་གྲང་སྟོམས་པའི་རེག་བྱ་ཙན་ཞིག་ལངས་ཡོང་བའི་ཆོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོས་
གིང་ལྷོན་པ་དེ་ཆོའི་དྲི་ཞིམ་གྱིས་བྱུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱུང་གི་མིང་ལ་དྲིའི་བཞོན་པ་
ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། ལྟའི་མེ་ཏོག་མཛེས་གིང་འཇམ་པ་མང་པོ་རྒྱུང་གིས་བསྐྱལ་ནས་
ས་ལ་འཐོར་བ་དེ་ཉིད་ས་གཞི་དང་སྤང་ལམ་མི་འགྲོང་བདུན་ཙམ་རེ་ཁེབས་ཡོད་པ།
ཡང་སྤྱོད་པ་ཆོད་འདས་སོང་དུས་འདས་མ་ཐག་ལ་མེ་ཏོག་རྙིང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་

མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཚམས་མཚམས་སུ་བདུད་ཚིའི་གྲུ་ཆར་ཡང་མེ་ཏྲོག་དང་
སྒོས་ཁྱུ་འབྲེལ་མ་ཤ་སྟག་འབབ་པ། ནམ་མཁའ་ནས་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་མང་པོས་ལྷའི་
གདུགས་དང་། རྩ་ཡབ་དང་། བ་དན་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་རྩིས་འཛིན་ཅིང་གཡོ་
བ། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ནས་ལྷའི་རོལ་མོ་སྒྲོ་དབྱངས་སྟན་པ་སྒྲ་ཚོགས་པ་སྒྲོག་
པ། སྟང་གི་བར་སྒྲུང་ལ་ཁང་བཟང་དང་། ཀྱན་དགའ་ར་བ། ལྷའི་སྐྱེད་མོས་
ཆལ། རྒྱ་ཁྱུང་དང་རྩིང་དུ་ཉམས་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་འོག་མིན་གྱི་ནམ་མཁའི་ངོས་
ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡོད།

༣༽ ནམ་མཁའ་དང་ས་གཞིའི་མཛོས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ།

དེ་ཡིས་ནམ་མཁའ་དང་ས་གཞིའི་གནས་གཉིས་ཡོད་པར་བསྟན་ནས་ནམ་མཁའ་
དང་ས་གཞིའི་མཛོས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ན། རིའི་རྒྱུ། ཤིང་གི་
རྒྱུ། རྩའི་རྒྱུ། པརྒྱའི་རྒྱུ། ད་རུང་ཁང་བཟང་གི་རྒྱུ། དེ་འཕྲོས་ཟས་
དང་གོས་རྒྱུ་གྱི་ཡོ་བྱེད་ལ་སོགས་པ། དེ་ཆོའི་སྟང་ནས་མང་པོ་གསུངས་ཡོད།
རི་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་སྒྲ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་པ། ངོས་ཡངས་པ། ཕྱེ་མོ་
རིགས་མི་འདྲ་བའི་མཛོས་པ་ཅན་ཡིན་གསུངས་ཡོད། རིན་པོ་ཆེའི་སྟེ་མ་ལོ་འདབ་
མཛོས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ། རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཅན་གྱི་རི་བོ། བོར་བུའི་བྲག་
གི་ཕྲག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་འབྲི་ཤིང་གིས་རང་གྲུབ་གྱུར་སོང་བའི་
བྱིམ་དང་ཁང་བཟང་འགའ་རེ་སྟང་བ་ལྟར་དུ་བསྒྲིགས་པ་དང་། འགའ་རེ་སྐྱེད་ཆལ་
གྱི་སྒྲིང་ན་ཐ་རེ་ཐོར་ཡོད་པ་ཡིན། ཤིང་གི་རྒྱུ་ལ། རྩའི་རིན་པོ་ཆེས། གསལ་
དངུལ་བེ་རྒྱུ་དང་ཤེལ་དང་སྟག་ །ལུ་ཏིག་དམར་པོ་རྩི་ཡི་སྟེང་པོ་སྟེ། །རིན་ཆེན་

བདུན་ལས་གྲུབ་པའི་ལྗེན་པ་ལ། །ཡིད་ལ་བསམ་དགའི་རྒྱན་བཟང་དཔག་མེད་
 འཆང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། གསེར་དངུལ་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་དང་། ཤེལ་རང་
 རྒྱུ་གི་རྒྱ་ཤེལ། སྤྱག་ནི་འབྲུག་དཀར་དུམ་བུ་འབྲུ་ཟེར་དར་ཞིང་། ལོ་སྟོང་ལོན་
 པའི་འབྲུག་དེ་སྤྱག་ཡིན་ཟེར་སྟོལ་ཡོད་ན་ཡང་དེའི་སྟོང་དེ་མང་ཆོག་ལ་གོ་དགོས་སྟུག་།
 ལོ་དུང་ཕུར་ལོན་པའི་འབྲུར་དེའི་རིགས་ཡིན་ཆོག་ མུ་ཏྲིག་དམར་པོ་དང་། དྲོའི་
 སྟོང་པོ། དྲོའི་མཆོག་ དྲོའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་དྲོའི་པ་ལམ་ཡིན་ས་རེད། ཤིང་ལྗེན་པ་
 འགའ་རེ་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེ་ཁ་རེ་རེ་ལས་གྲུབ་པ། འགའ་རེ་སྟེ་ཁ་གཉིས་དང་།
 གསུམ་བཞི་དང་། ལྷ་སོགས་ནས་གོང་གི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་པོ་ལས་གྲུབ་པ། དེ་
 དག་ལྗེན་ཤིང་གཅིག་ལ་མཆོན་ན། ཟ་བ། སྟོང་པོ། ཡལ་ག ལོ་མ།
 དེའི་སྟོང་ལ་འདབ་མ། མེ་ཏྲིག་ འབྲས་བུ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་སོ་སོ་ཡིས་གྲུབ་པ་
 དང་། མེ་ཏྲིག་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་ཁ་ཆང་བ། ལྗེན་ཤིང་དེ་ཆོ་
 ཐམས་ཅད་ལ་རེག་ན་འཇམ་ཞིང་བདེ་བ། སྤི་ཞིམ་པོ་ཅན། སྤི་མཆོག་དེ་དག་གྲུང་
 གཅིག་དང་གཅིག་མི་འབྲུ་བ། ཡལ་འདབ་རྒྱུང་གིས་བསྐྱེད་ན་སྤྱ་སྤྱན་པོ་ཉན་པས་
 ཆོག་མི་ཤེས་པ་སྟེ་ཆོགས་གྲག་རྒྱུ་ཡོད་པ། ཅི་བསམ་པའི་ལོངས་སྟོང་ཐམས་ཅད་
 ཤིང་ལས་གྲུང་འབྱུང་བ། ལྗེན་ཤིང་ཁ་དོག་སྟེ་ཆོགས་ཅན་གྱིས་གཞི་མཛེས་པའི་རྒྱན་
 ཆ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལྟ་བུས་ཆོག་མི་ཤེས་པ། དེ་ཐམས་ཅད་ཤིང་གི་རྒྱན་ཡིན། དེ་
 འཕྲོས་རྒྱུ་རི་རྒྱན་གསུངས་ཡོད་ལ། རྒྱུ་རི་རྒྱན་འདི་ལ་འབབ་རྒྱ་དང་རྗེང་བུ་གཉིས་ཀྱི་
 ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། ས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་འབབ་རྒྱ་འགའ་
 རེ་ཁ་ཞེང་རྒྱུང་གྲགས་དང་དཔག་ཆོད་རེ་རེ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཆེན། ཡང་དཔག་
 ཆོད་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོའི་བར་ལ་ཡོད་པ། གཏིང་ཟབ་ཆོད་ལ་ཡང་རྒྱུང་གྲགས་དང་

དཔག་ཚད་ཁ་གངས་ཀྱི་ཚད་ཅན་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདི་ཚོ་ངེས་པ་ཅན་
མ་ཡིན། འབབ་སྟེགས་མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་སྤྲོས་ཀྱི་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་
སོ་སོའི་ཅི་བསམ་པ་ལྟར་དུ་འགའ་རེ་ཀུ་ལོང་བུ་རུ་བ་པ་ཙམ། འགའ་རེ་སྟེད་པ་རུ་བ་པ་
ཙམ། ཡང་མགྲིན་པ་མན་ཆད་རུ་བ་དགོས་ན་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བ། རི་བོའི་ཁོང་
གསེང་ནས་བབ་པའི་རྒྱ་རྒྱན་ཡང་རྒྱ་ཀྱང་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འབབ་རྒྱ་ཡིན་པ།
ཐམས་ཅད་དྲངས་ཤིང་གཙང་བ། མིའི་རྒྱ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་དང་ལྷའི་རྒྱ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཆོང་བ། འདམ་ཐབ་སྤངས་པའི་གསེར་གྱི་
བྱེ་མ་ལ། །བཞད་དང་ཁྱུང་ཁྱུང་དང་དུར་ཀ་རན་ད། །ཞེ་ཙོ་རི་སྟེགས་མ་བྱ་ཀྱ་ལ་
ན། །ཀ་ལ་མིང་ཀའི་རྒྱུད་སྤངས་ལ་བསྟེན་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ལྷའི་བྱ་
རིགས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲད་སྟན་སྟོག་བཞིན་ཡོད་པ། བྱ་རིགས་དེ་ཚོ་ཡང་ཐམས་ལ་གྱི་
དུད་འགོ་མ་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་བ་ཡིན་པ། རྒྱ་ཀྱང་གི་ངོས་ཐམས་
ཅད་ལྷའི་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་ཁེབས་ཡོད་པ། རྒྱ་ཀྱང་དང་མེ་ཏོག་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་
ཀྱི་དྲི་ཞིམ་པོ་འཕུལ་བ། རྒྱ་ཀྱང་གི་སྒྲ་ཐབ་དང་རྒྱ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་སྟན་དབྱངས་སྟོག་པ།
ཡང་རྗེང་བུའི་རྒྱན་ལ་བསམ་སྟེ་བཏང་ན། གཞི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་ལས་གྲུབ་པའི་
ཁྱུས་ཀྱི་རྗེང་བུ་ཉམས་དགའ་བ། རྒྱ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱིས་གང་སོང་བ།
ཕྱོགས་བཞི་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེམ་སྐྱས་ཡོད་པ། ཕྱི་རོལ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷོན་ཤིང་གི་ཕྱོང་
བསྟར་དེ་ཚོ་སྤེལ་ལེགས་པ་གཡལ་འགྲིག་པ་ཤ་སྟག་གིས་བརྒྱན་ཡོད་པ། རོ་གང་གང་
འདོད་ཅི་བསམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་པརྒྱའི་རྒྱན་
གསུངས་ཡོད་ལ། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་ལས་གྲུབ་པའི་མེ་ཏོག་པརྒྱ། རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་ལ་
དཔག་ཚད་ཕྱེད་ཡན་ཆད་ནས་དཔག་ཚད་བཅུའི་བར་དུ་འབྲེལ་མི་འབྲེལ་ཡོད་པ། དེའི་མེ་

ཏོག་པར་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་བ་སྟོང་ཕྱག་སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་དྲུག་འབྱུང་གསུངས་
 ཏེ། དེའི་འོད་ཟེར་དེ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་ལ་
 འཕྲོས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ། ད་དུང་ཁང་བཟང་གི་རྒྱན་ཡོད་ལ། རིན་
 པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོག་གས་ཀྱི་ཁང་བཟང་བ་གམ་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བརྒྱན་པ། རང་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་
 དང་ཁྲི་ལྷུ་ལ་སོགས་པའི་ཉིར་སྟོད་འདོད་ཡོན་གྱིས་བརྒྱན་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་
 ཞིང་དེར་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱུལ་བའི་ཁང་བཟང་སྟོད་ཆོལ་དང་བཅས་པའི་ས་གནི་ལ་
 འཆག་པར་མ་ཟད་བར་སྤྲང་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འགོ་རྒྱས་པ་ཡིན། ཟས་ཀྱི་
 འབྲེལ་བའི་ཐད་ནས་བཤད་ན། ཞིང་དེ་ནས་ཁམས་ཀྱི་ཟས་རགས་པ་ཟ་བ་མེད་ཀྱང་རོ་
 བརྒྱ་ལྷན་པའི་ལྷའི་ཞལ་ཟས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཆོམ་ཞིང་ལུས་བརྟས་པའམ་རྒྱས་པར་
 འགྱུར་བ། གོས་རྒྱན་གྱི་ཡོ་བྱད་ཅི་དང་ཅི་འདོད་པ་གང་ནས་ཡིན་ཡང་ལེན་ཆོག་ཅིང་
 བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་ཡོང་བ། ཞིང་དེར་སྐྱེས་པའི་མིའི་ལོངས་སྟོད་ཀྱང་གཞན་
 འཕྱུལ་དབང་གྱི་ལྷ་དང་མཉམ་པར་གསུངས་ཡོད། ཞིང་དེ་ན་ངན་སོང་གསུམ་
 དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རིས་མེད་ལ། ཞིང་དེར་སྐྱེ་བ་བླངས་དུས་འོད་ཀྱི་ལུས་ཅན་མེ་ཏོག་
 པར་ལས་བརྟུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་གསུག་ཡིན། ཞིང་དེར་སྐྱེས་ནས་ཕྱིར་ངན་སོང་དང་ལྷ་མ་
 ཡིན་དུ་སྐྱེ་མི་སྲིད་ཅིང་། སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་མ་གཏོགས་པར་དུས་མ་ཡིན་པར་
 འཆི་བ་ཡང་མེད། མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལུས་རབ་ཏུ་མཛེས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན།
 ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐད་ནས་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མདུན་ནས་
 ཆོས་ཉིན་མཆོན་དུས་བཞིའམ་དུས་དྲུག་ལ་ཉན་པས་མི་ཆད་པར་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་
 ཁམས་རབ་འབྱམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདུན་དུ་རྩུ་འཕྱུལ་གྱིས་ཆོས་ཉན་དུ་སོང་ནས་ཅི་
 འདོད་ལག་པའི་མཐེལ་ནས་འབྱུང་བའི་མཆོད་པ་འབུལ་ཆོག་པ་ཡིན། ད་ལྟར་ཐེ་ཆོམ་

ཡོད་མཁན་དེ་དུས་ཞིང་དེར་སྐྱེས་དུས་མེ་ཏོག་པར་ཁ་མཁྱེགས་སྤྱར་དུ་མི་བྱེ་བ་རྣམས་
མིན་པར་སེམས་གྱིས་དུ་ཅིག་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་
པོར་ཉལ་ཐུབ་པའི་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྤོན་གནས་རྗེས་བྱན་གྱི་མངོན་
ཤེས་ལ་སོགས་པ་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྔན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་
པའི་འཁོར་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ལ། འཁོར་དེ་ཆོའི་མང་ཉུང་གི་
ཐད་ནས་བཤད་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་གྱི་འཁོར་འདུས་པ་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟོང་
གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའི་སྐར་མ་ཐམས་ཅད་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་རྩ་འཕྲུལ་པའི་རྩ་འཕྲུལ་ཅན་
གྱི་མཆོག་མོ་འུ་ལག་ལ་གྱི་བུ་ལྟ་བུ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གིས་ལོ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་
སྟོང་ལ་འདི་དག་ཁོ་ན་བརྩིས་ཀྱང་རྩ་མི་ཆར་རྒྱ་དང་རྩ་མི་ཐུབ་པ། འདུས་པ་གཉིས་
པ་དང་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་བས་ཀྱང་རྩ་མི་ཐུབ་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྟོ་
རི་རབ་དང་མཚུངས་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་སུ་
མེད་པ་དང་ལྔན་པ་གོང་ལས་ཀྱང་མང་བས་ན་ཡང་རྩ་མི་ཐུབ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་བཅུད་
གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་བས་བརྒྱན་པའི་དབུས་དེ་ན་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལྷོན་ཤིང་ཡོད། བྱང་
རྒྱལ་གྱི་ལྷོན་ཤིང་དེའི་མཚན་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་པརྫོ་རྣམ་པར་སྤྲང་བ་ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན། ཅ་
བའི་སྟོམ་ཕྲ་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཅམ་རེ་གསུངས་ས་དེ་ལྟར་ཡོད། གནམ་འཕང་ལ་
དཔག་ཚད་དུག་སྟོང་གསུངས་ས་ཡོད་དར། ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་འདབ་མས་དཔག་
ཚད་མང་པོ་ལ་བྱབ་པའམ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོར་བྱབ་ནས་འཁོར་ཡུག་སྐྱོགས་ཀུན་ལ་
ཁབས་པ། རོར་བུའི་རིགས་འདྲ་མི་འདྲ་བ་ཡིས་བརྒྱན་ཡོད་པ། བརྒྱན་ལུགས་གྱི་
བྱང་པར་བཤད་ན། འདི་ལྟ་བུ་སྟེ་ཚངས་པའི་གཙུག་རྒྱུན་གྱི་ཁྲི་བ་ལྟ་བུར་སྤྲང་བའི་
རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལག་ན་ཐོགས་པའི་རོར་བུ་

རིན་པོ་ཆེས་མངོས་ཤིང་མངོས་པར་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་རིན་པོ་
ཆེས་རྣམ་པར་སྤྲུམ་ཤིང་ཀུན་ནས་ཁེངས་པ། རྒྱ་མཚོའི་ལོར་བུ་རིན་པོ་ཆེས་འཕྲང་
འཕྲུལ་དུ་སྤྲུམ་པ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་མིའི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་བྲ་བ་དང་བྲ་
བ་བྱེད་པ། གཡུང་བྱུང་རིས་དང་། དགའ་བ་འཁྲིལ་བ། སྤིལ་བུ་གཡེར་ཁའི་
རྣམ་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་རྣམ་རིག་ལ་ཤར་རྒྱས་ཆོད་ཀྱི་རྒྱན་ཆའི་
བྱུང་ན་སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་ཡོད། བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་གི་
པར་ལྗོངས་གདན་དེའི་མཚན་ལ་དག་ཅིང་བཟང་ལ་བཀྲ་བའི་འོད་ཟེར་ཅན་ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན།
རྒྱལ་བས་ཆོས་བསྟན་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པའི་ཁང་བཟང་
ཞེས་གསུངས་ཤིང་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་རེ་ཡོད། མདོར་ན་
བཅོམ་ལྷན་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཅེས་གོང་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་ལྟར་དུ་མཚན་དང་དཔེ་
བྱུང་གིས་སྤྲུམ་པ། འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲོགས་བཅུ་ན་ཡོད་པའི་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྟེང་ལ་དུས་
གཅིག་ཏུ་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱུང་པ། མི་དང་ལྷའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
ཅིང་མོག་མོག་པོར་བྱེད་ཐུབ་པ། ཞལ་མངལ་ཆད། གསུང་ཐོས་ཆད། འོད་
གྱིས་བྱུང་ཆད་ལུས་སེམས་བདེ་བ་དང་དགའ་བདེས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ། སྤིལ་རྒྱལ་པོ་
རི་རབ་སྤྱིང་བཞིའི་དབུས་ན་འཕགས་པ་ལྟར་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་
ལས་མདོན་པར་འཕགས་ཏེ་དེ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་དུས་ཀུན་ཏུ་ལྷམ་མེ།
ལྷང་ངེ། ལྷན་ནེར་བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབྱེས་པའི་ཞལ་གྱིས་
སྤྲོགས། འཇུག་པའི་མདངས་ཀྱིས་བྲངས། མཁྱེན་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་དགོངས།
བཙེ་བའི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད། དེ་ལྟར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྟོན་བཅུང་

གྱི་ཞིང་བཀོད་བཤད་དེ་དོན་བསྐྱེ་བ་ནི། སྐྱེ་དང་ཞིང་ཁམས་རྟག་ཏུ་འཆར་བར་ཤོག་
ཅེས་པའི་ཚིག་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འདིས་སློན་ལམ་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་ཡོད། བདེ་བ་ཅན་གྱི་
ཞིང་ཁམས་ལ་ལུས་འདི་བོར་ཏེ་ཆོ་འདི་བརྒྱུ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་དེ་སྐྱེ་བའི་
རྒྱ་ད་ལྟ་ནས་སྐྱེ་བ་དགོས་ཕྱིར་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་མཐུན་པ་ཡིན་པས་ད་ལྟའི་
སྐབས་ན་ལུས་མི་གཙང་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཕན་ཟག་བཅས་སྒྲིགས་མའི་ཕུང་པོ་རྩོས་
བཅས་རགས་པ་ལ་བརྟེན་ཡོད་ཀྱང་སེམས་རྣམ་ཤེས་གསལ་རིག་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཆོས་
ཉིད་ཡེ་དག་གི་དོ་བོ་ཅན་འདིས་བདེ་སློན་ཁ་ཡིས་འདོན་པ་དང་མཉམ་དུ་སེམས་མ་ཡེངས་
ཅེ་གཅིག་དད་ཅིང་བྱས་པས་ཞིང་ཁམས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་གསལ་སྒྲུང་སྒྲོམས། དེ་
ཡང་རང་སེམས་གདོད་ནས་ཡེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་རོ་གཅིག་པའི་མཉམ་བཞག་དང་
བཅས་ཏེ་རྒྱུ་ཐོབ་ཐུན་མཚམས་སྦྱོད་ལམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་ན་ཡང་སྦྱོད་དུ་སྒྲུང་བའི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས། བཅུད་དུ་ཤར་བའི་སྐྱེ་འགྲོ་
པོ་མོ་ཐམས་ཅད་ཞིང་ཁམས་དེའི་ལྷ་ཆོགས། གཟུགས་སུ་སྒྲུང་ཆོད་ཐམས་ཅད་འོད་
དཔག་མེད་གྱི་སྒྲུ། སྒྲུ་བྲགས་ཆོད་ཐམས་ཅད་འོད་དཔག་མེད་གྱི་གསུང་། རྣམ་
རྟོག་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་འོད་དཔག་མེད་གྱི་ཐུགས་སུ་ཤེས་པའི་སློན་སྐྱེ་དུས་དང་རྣམ་པ་
ཀུན་ཏུ་ཉམས་སུ་བྲལ་ན་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བུ་པ་ཡིན། བླ་མ་གྲུ་པ་འབྲ་
མིན་ན་དེ་ཆོ་མི་སྐྱེ་པོ་མོ་འདིས་ཆོས་སྐྱེ་བ་ལོང་མི་འདུག་མ་གཏོགས་འདི་ཉན་ན་
བསྐྱབས་ན་པན་ཐོགས་ཡོང་སྒྲིཞིག་ཡོད་ཀྱང་ལོས་ཡོད་དེ་ཡོད་འདུག་སྒྲུ་ནས་རང་ཉིད་
ལ་དེའི་ལས་སྐྱལ་མེད་པའི་འདད་བརྒྱབ་ན་དེ་ནོར་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་ཅིས་
ཡིན། ངས་འདི་ནས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཉན་ས་ཡོང་ལོང་མེད་ན་ཐང་། བྱེད་པར་
དུད་ལྟའི་སྐབས་སློན་ལས་གྱི་དུས་རེད། གཅིག་བྲས་ན་ཅུང་ཟད་མི་སློན་ལས་ཆེ།

ཡི་གཅིག་ལ་ཞག་པོ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལྷག་ཅིག་ཡོད་ལ། ཞག་རེ་རེ་ཡི་ཆུ་ཚོད་ཉི་ལྔ་
 ཅུ་བཞི་མ་བཅིས་ནས་ཉིན་དགར་གྱི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་བཅིས་པའི་དབང་དུ་
 བཏང་ན་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་ཅན་གྱི་ཚེ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལྷག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དེ་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་ན་ཆུ་ཚོད་བཞི་སྟོང་དང་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་
 ནས་ཚེས་བྲིད་ཐངས་མ་བཞི་ཆུ་ཚོད་དོག་མ་བཞི་ཁེ་རུ་མ་སྟོན་མི་འདུག བྱད་པར་དུ་
 དུས་རྒྱུན་ཚེས་རང་གིས་སྐྱབ་པ་ལ་དུས་ཚོད་ཁ་ཁར་མ་ཡུང་ན་ཚོག་པ་ཡིན། ཚེས་
 སྐྱབ་ལུགས་ཡག་ཤོས་དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། འགོ་འདུག་ཟ་ཉལ་སྟོན་ལམ་ནམ་བཞི་
 ཚེས་དང་སྟེལ་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཚེས་སྐྱབ་པ་ལ་དུས་ཚོད་མེད་ནས་དེ་ཡིས་མི་ལོ་
 འདུག་བྲན་པ་དེ་ཚེས་སྐྱབ་མ་ཤེས་པས་ཡིན། ཚེས་སྐྱབ་དུས་རྒྱ་མེད་སྤང་པོར་ལྷག་
 ཏུ་བྱེད་དགོས་པ་མིན་ལ། ཚེས་སྐྱབ་ཅེས་པ་ཡོད་ཆོད་མེད་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཨོ་
 ཡིན་སྟུང་ན་མ་ཡིན། མི་ཁོམ་འདུག་རྒྱ་དུས་རྒྱུན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནས་བྲེལ་
 ཏེ་མི་ཁོམ་མི་དལ་བའི་རྒྱའི་རྩ་བ་དེད་སོང་ན་རྒྱ་ཁོར་ཞིག་བཙལ་བའི་ཆོད་ཡིན་ཞིང་།
 རྒྱ་ཁོར་གསོག་པའི་ཆོད་དུ་ལྷག་པར་ཚེས་སྐྱབ་དགོས། ཚེས་སྐྱབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་
 དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། མངོན་མཐོང་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀ་ཐོབ་ཆོད་ཡིན་ལ། དེ་
 ལྟར་ན་ངེས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྐྱབ་པའི་རྟེན་དེ་ལྷ་མིའི་ལུས་རྟེན་ཡིན།
 བྱད་པར་དུ་ཁམས་དུག་ལྷན་པའི་མིའི་ལུས་རྟེན་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་དང་པོ་
 མངོན་མཐོང་མིའི་ལུས་རྟེན་འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། གཟུགས་
 མངོས་དགོས་ལ། འོངས་སྟོན་ཡུན་སུམ་ཚོགས་དགོས། སྟེ་ཡག་བཙོག་པ་མས་
 བཞག་པ་ཡིན་པས་ལུས་རྟེན་གཅིག་ལ་བརྗེ་ལུགས་མེད་ཀྱང་རྒྱ་མེད་ན་མི་དགའ་ཞིང་
 ལྷག་ན་དགའ། འཁོས་མེད་ན་མི་དགའ་བར་དབང་ཐང་ཡོད་ན་དགའ། ན་གོན་

ཡོད་པས་མི་དག་འཁྱིལ་ནད་མེད་བདེ་ཐང་གིས་དག་ཤིང་། དེ་དག་དགོས་མཁན་དག་གིས་ལྷག་ཏུ་ཆོས་ཉན་དགོས་ཤིང་། འབད་པ་གྱིས་དང་བསྐྱུར་གཏོང་ཆོག་ཅིང་ཡོད་པར་བྱེད་ཆོག ཆོས་ལོར་འདོད་དང་ཐར་བ་ཞེས་པ་བཞི་བོ་ཡུན་ཆོག་སྤྱི་ཞིན་ཞིང་། དེ་བཞི་བོའི་སྐྱབ་སྤངས་ཐོས་པར་བརྟེན་ན་ཤེས་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད། ཆོས་སྐྱབ་ཅེས་ཟེར་སྐབས་རྒྱས་འཁོགས་ལས་མེད་ཤི་རྒྱུ་ལ་སྐྱག་བཞིན་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། ཐོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ནང་ནས་བྱུང་མེད་མང་ཆེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ངེས་པ་ཅི་ཡོད། བྱུང་པར་དུ་རྒྱ་གསོག་མཁན། བྱིམ་འཛིན་མཁན། འཛིན་ཐང་ཡོད་མཁན། ཐོ་གསར་སོགས་ཤོག ཡང་རྒྱས་མ་གཞིན་གྱི་མི་ལུས་ལོ་ཉུང་གི་དུས་ཚོད་གནའ་ནས་བརྒྱལ་ཚར་བའི་སེམས་ལོ་ལོན་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་ད་དུང་བབ་ཐུབ་མེད་པ་རྣམས་ཤོག་དང་རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་རྒྱུ་ཡོད། རྒྱུ་མ་བྲམ་པ་བྱུང་པར་དུ་ཤོག རྒྱ་བྱེད་རྒྱ་དེ་རྒྱ་ཡི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། རྒྱ་འབྲས་སྟོག་རྒྱ་ཡང་རྒྱ་ཡི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེ་སྤྱི་མེ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་སྟོག་དང་བསྟོས་དགོས་ཀྱང་དེ་ལས་སྤྱི་བའི་རྒྱ་གསོག་ཐབས། སེམས་སྦྱིད་ཐབས་དེ་ཆོས་ཀྱི་ནང་ན་ཡོད། དེས་ན་ལངས་ན། ཉལ་ན། སོང་ན། བསྐྱེད་ན། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་པོ་ཏྲེན་ཆོག་སྤོན་གསལ་འདེབས་པ་དེ་ཉིད་ཡིད་ནས་མ་བརྟེན་དང་དེ་ཡིས་ཆེ་བའི་ཆོས་ཤིག་མི་དགོས། མཚན་གཉིད་ཞབས་ནས་དེ་མིས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཀྱུར་ན་ཕྱི་མར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན། ལུས་འཛིག་ཏྲེན་མི་ལུས་ཡིན་ཡང་སེམས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་ད་ལྟ་ནས་སྤངས་ཏེ་ལོ་བས་སུ་འཇུག་པ་དང་བྱུང་དུ་རྒྱགས་དང་མིག་བརྩམ་མ་ཐག་ཏུ་བདེ་བ་ཅན་ལ་པ་བྱིམ་བུ་འགོ་ཡིན། སེམས་བརྩོག་པ་ད་ལྟའི་འདི་མདོག་ཅིག་འགྱུར་མ་ཐུབ་ཅིང་ཆོག་སྤོན་བསམགས་སྤྱི་བ་སྤངས་མ་བྱས་ན་རྒྱ་མེད་གྱི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་རང་ངོས་ནས་མ་ཆོག་སྤོན་གསལ་འདེབས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན།

པས་གཞན་ཇི་ལྟར་བཟང་ཡང་བདེ་བ་ཅན་དུ་ངོ་འཕེན་པ་ལྟར་དུ་བྱེད་ཐབས་མེད། དེ་
ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་ཆོ་འདིའི་བདེ་སྲིད་སྐྱབ་མི་ཐུབ། ཆོས་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་འགའ་
རེ་སྲིད་འདུག་ཅན་རྒྱ་རིག་རྒྱ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་མར་མེ་འཆི་རན་ཁར་གསལ་བ་
ལྟར་དུ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་མཐར་གཏུགས་ན་ཡུན་མེད། མདོར་ན་རང་སེམས་རང་ལ་
དཀར་མ་ཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རང་རྒྱུད་དང་སྦྱར་ཏེ་ཆོས་སྐྱབ་སྐྱབས་ཆོས་ངོ་མ་དེ་ཉིད་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱབས། སྐྱབས་ཞེས་པའི་ཆོག་མཚམས་ནས་དེ་རིང་གི་ཆོས་མཚམས་
གཞག་ དེ་རིང་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་ཡི་ནང་ནས་རྟེན་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དེ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ལ། ཆོག་བཞི་སྟོན་མ་དང་པོ་ཡི་གེ་དཀར་བོ་དེ་ཉིད་སོང་སྟེ།
སང་ཉིན་རྒྱ་གཉིས་པ་རྒྱ་ཆོག་ས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་ཡི་གེ་སེར་བོ་དེ་ཉིད་དང་།
གསུམ་པ་གྲོགས་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡི་གེ་དམར་བོ་དེ་ཉིད་མཉམ་དུ་
བཤད། གནང་ཉིན་རྒྱ་བཞི་བ་རྒྱུ་སྟོན་ལམ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་བཤད་ལ།
ཉིན་རྗེས་མར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྟེན་དང་ཐངས་འདིའི་དགེ་ཙུང་རྟོགས་བྱུང་དུ་བསྟོ་
བའི་ལས་རིམ་དེ་ཡིན། འདིའི་མཚམས་ནས་རྣམ་པ་སུ་ཡིན་གང་རུང་ཞིག་གིས་
མགུར་ཞིག་འཐེན་རྒྱ་ཡིན། ད་ལོ་ཕྱི་སང་དང་དགོན་པའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེར་གསར་
བ་ཏུག་ཏུག་གིས་འཐེན་ན་ཅི་འདྲ་ཞེས་བཤད་ཡོད། སུས་འཐེན་ཀྱང་བྱུང་པར་མེད།
འདིའི་མཚམས་སུ་མགུར་ཞིག་འཐེན་མཛོད། ༄ ། རྒྱབ་བདག་འཁོར་ལོའི་
མགོན་པོ་ངས་པ་དོན་གྱི་དེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་རྩ་མགྲིན་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་
མཆོག་གིས་སྟོབ་ཆོག་ས་རྣམས་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགེ་བའི་ཞལ་གདམས་ཀྱི་མགུར་
དབྱངས་འདི་གསུངས་སོ། །ཐོག་མར་དགེ་བ་རྩལ་བྲིམས་མིག་བཞིན་
སྦྱང་། །བར་དུ་དགེ་བ་མང་སྟོན་བརྩོན་པར་བྱེད། །ཐམར་དགེ་བ་སྟོན་དོན་རྩལ་

བཞིན་སྐྱབ། །དེ་ལྟར་མཛད་ན་རང་གཞན་དོན་གཉིས་འབྲུབ། །འདྲ་དང་ཤེས་
 བཞིན་བག་ཡོད་གནས་ལ་བསྐྱབ། །བྱིས་དང་སྒྲིག་གྲོགས་འདོད་ཡོན་ཞེན་པ་
 སྤོང་། །དག་བའི་བཤེས་དང་ཆོས་མཐུན་གྲོགས་ལ་བསྐྱབ། །དེ་ལྟར་མཛད་ན་
 ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་འབྱུང་། །ཞི་དུལ་རང་བརྟན་རྣམ་གཡེང་ལེ་ལོ་མེད། །སློ་
 གསུམ་བསྐྱམས་པས་ཅི་བྱེད་ཆོས་དང་མཐུན། །འགྲོག་པར་བདེ་བས་གཞན་སྤང་
 དང་བ་འཕྲེན། །དེ་ལྟར་མཛད་ན་དོན་མཐུན་གྲོགས་བཟང་རྟེན། །སྤྲུལ་ལྷ་ཡིས་
 དབྱིངས་ནས་མི་བྲེལ་ཞིང་། །རང་སེམས་ཐོལ་མེད་དཔང་དུ་བརྩྭགས་བྱས་
 ཏེ། །ཆོས་དང་སེམས་བསྐྱེས་འབྲེལ་ཆད་དག་ལ་སྤྱོད། །དེ་འདྲ་ཡ་རབས་དམ་
 པའི་རང་རྩྭ་ལགས། །དེང་སང་སྐྱེ་བོ་གིན་ཏུ་མི་སྐྱུན་པས། །སྲུང་འགྲོགས་
 གྲུང་ཆོས་མིན་སྤྱོད་པ་སྤོབ། །ཉ་རུལ་ཁྲོད་ཀྱི་ཀུ་ཤ་ཇི་བཞིན་དུ། །དམ་པ་ཡིན་
 ཡང་རྩྭ་ལ་མིན་གནས་ལ་སྤྱོད། །དེ་ཕྱིར་རང་གི་ཆོས་རྩྭ་ལ་རི་རྒྱལ་
 བཞིན། །གྲོགས་དང་རྒྱུན་གྱི་རྩེས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་། །ཆོས་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་རང་
 གཞན་བསྟན་འགྲོའི་དོན། །འབད་མེད་འབྲུབ་པ་དེ་འདྲའི་རྩྭ་ལ་སྤོབས། །རང་
 རྒྱུད་ཡང་དག་ཆོས་གྱིས་དུལ་བ་ན། །གཞན་གྱི་དོན་ཡང་མ་འབད་ཤུགས་ལ་
 འབྱུང་། །ལྷ་དང་སྤྲུལ་དབྱིངས་ནས་དབྱེས་པ་དང་། །དམ་ཚིག་གཙང་བས་དམ་
 ཅན་བྲན་བཞིན་འཁོར། །བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྣམས་ལྷུན་གྱིས་
 འབྲུབ། །མཁས་དང་གྲུབ་པའི་གྲགས་པ་ལྷས་གྲུང་སྤྱོད། །དམ་པའི་སྐྱེ་སྤྱིད་
 གྲགས་པར་དོན་དང་ལྷན། །དེ་འདྲའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག། །དམ་
 པ་གོང་མ་རྣམ་པའི་རྟོགས་པའི་ཉམས་མགུར་དང་། །དོ་རྟའི་རྒྱངས་སྤྱ། །ངེས་
 འབྱུང་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བའི་གཏམ། །ཞལ་གདམས་ཉམས་ལེན་གྱི་དྲན་སྐྱལ་དེ་རྣམས་

མེར་སྐྱ་པོ་མོ་ཤར་གཞོན་ཆང་མས་མཚམས་རེར་མགུར་དབྱངས་བྱས་ཏེ་འཐེན།
མཚམས་རེར་ཤར་འདོན་བྱས་ཏེ་བཟླ་གཅིང་བཞུས། མཚམས་རེར་སྤྲུམ་མགོ་དང་
རྒྱུ་དུ་རིག་ས་ཞིག་ལ་སྐྱར་ན་བཟང་། ཉམས་ལེན་པ་རྒྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རྟོགས་པའི་
བོགས་འདོན། ཆོས་པ་གསར་བ་རྣམས་ཀྱི་དྲན་པའི་སོ་མཁར་རྒྱགས་པའི་རྩང་གཞི།
དེ་མིན་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོ་ཁ་ནང་ལ་འཁོར་བའི་དྲན་སྐྱལ་ཡོང་བ་ཡིན།
མདོར་ན་ཡོད་ཆད་ལ་ངེས་འབྱུང་བཅས་མིན་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད། དེང་སང་བྱིས་པ་
པོ་མོ་ཤར་གཞོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡི་གེ་ཆོད་རྒྱུ་ཆོད་ཀྱིས་ཤེས་ས་ཡོད་བསམ་རྒྱུ་ཞིག་
ཡིན། རྒྱུ་ཆད་ངས་དེའི་སྒྲོར་ལ་ཉ་ཅང་དོ་དམ་ཞིག་བྱས། དེ་རིང་འུ་ཆོད་ཆོས་
ཁྱིད་ཀྱི་འགོར་རྡོར་སེམས་སྒྲོམ་བཞུས་ཤིག་ངས་ཆེད་དུ་བཏོན་པ་ཡིན། ཆང་མས་
འུར་སྐྱ་གྲག་ལོས་འགོ་དྲན་ཡང་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ་མ་བྱུང་། མདོར་ན་ཡིག་རྩེད་སེལ་
དགོས་རབས། ལོ་རྒྱུད་གིས་མི་ཆད་ཤར་གཞོན་གྱིས་སྐྱུངས་ན་ཕྱི་མར་སྐྱུན་པོར་མི་སྐྱེ་
བའི་དགོས་པ་ཆེ་རབས་ཐེངས་མང་པོར་བཤད་ཐྱོད་། དེས་མ་ཆད་པར་ཤར་གཞོན་
སུ་ལེན་མི་ཤེས་ཡིག་རྒྱགས་ཀྱང་ལེན་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་ཐྱོད་ཡང་དེང་སྐབས་གཞོན་སྐྱེས་ཀྱི་
མི་རབས་གསར་བའི་བསྟན་བདག་མཁན་སྐྱལ་རྣམ་པ་མཁྱེན་རྒྱ་གཅིག་བས་གཅིག་ཆེ་
ཡིན་ཞིང་། སྤྱ་ཆང་གི་ནང་ནས་ཡིན་ཡང་རང་མོས་དང་སྤང་གིས་ལྷག་བསམ་ཆེར་
བསྐྱེད་མཛད་དེ་རང་ལུས་གང་ཡོད་ཀྱིས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ས་བོན་རེ་འཛིག་ཅི་ཐུབ་མཛད་
མཁན་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་རི་ཁྲོད་དབེན་པའི་གནས་ནས་གྲོང་དགོན་མང་པོར་
ཐེག་ཏོགས་མ་དགོས་པའི་ས་ཆོད་ལ་བརྒྱབ་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་དོ་སྤང་མ་བྱས་ཏེ་
བཏང་སྒྲོམས་སུ་བཞག་ཡོད། སྤྱིར་ན་རིས་མེད་ཀྱི་དམ་པ་གོང་མ། བྱེ་བྲག་ཏུ་
རང་གང་ལ་མོས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱོད་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཛོལ་དང་བྱིན་

སྐབས་དང་། ཕན་ཡོན། དེས་འབྱུང་གི་དྲན་སྒྲུལ། མ་ཤེས་སློལ་སློལ་འབྲེད་ལ་
སོགས་པའི་ཡོང་སློལ་མང་པོ་ཞིག་དེའི་ནང་ནས་ལེན་རྒྱུ་ཡོད། སློལ་འདྲི་ས་མཁའས་པའི་
ལེགས་བཤད་དང་། དམ་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གྱིས་དང་ཉིན་གཅིག་ཉི་མ་བརྒྱ་འདྲ་
འདྲའི་རོགས་ལ་ཁོ་ན་དང་། མི་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་འདྲིས་ཤིང་འདྲིས། བཅར་ཞིང་
བཅར་ན་ངེ་བཟང་ཡིན། ཇི་ལྟར་མིན་ཡང་པོ་གསར་མོ་གསར་རྣམས་གྱིས་ལུགས་གྱི་
བསྟན་བཅོས་དང་སློགས་ར་རི་བོང་གི་རྟོགས་བརྗོད་ལྟོས་དང་ཡག་རྒྱ་སྟོན་རྒྱུ་ཡིས་མ་
ཆོད་པར་མི་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་ཆོད་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བྱུང་ལ། དེའི་འཕྲོས་སྟོན་པའི་སྐྱེས་
རབས་ལས་འཕྲོས་པའི་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཅུལ་གྱི་རིག་གཞུང་། ཇི་མེད་ཀུན་ལྡན་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་ཐར་ལ་བལྟས་ན་ཡང་སྐྱོན་སོགས་ཡར་ཕྱིན་ལས་བརྒྱུམས་པའི་བརྗོད་བྱ་ཅན་
ཡིན་པས་རང་ཉིད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། དེའི་འཕྲོས་འབྲུག་རྒྱ་སྟེ་བའི་གཡག་
ཡར་དར་གྱི་མགོའི་གསེར་མཁའ་ལས་ས་ནས་ཆེད་པའི་གནའ་བོའི་སྐྱེ་ཆེད་བྱ་བུ་ཨོ་རྒྱན་
བདེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་དེ་དེ་རིང་སྤྱོད་རྩོམ་ཆོགས་ཐོག་ནས་ངའི་ལག་ལ་བཞག་པ་དེ་ངས་
ཆོད་དཔག་བྱས་ན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་དུས་ཀྱི་རྟོན་ཆེད་ཞིག་ཕྱིས་སུ་འཛིགས་
བྲལ་བུང་རྒྱལ་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་དུས་སུ་ཨོ་བྲི་གཏེར་སྟོན་གྱིས་ས་གནད་ཀྱི་མེ་བཙའ་ལ་བཞག་པ་
ཞིག་ཡིན་སྟེ། དེས་ན་འདི་ལ་རབ་གནས་ཤིག་ཡང་བསྐྱུར་བྱས། གཟུངས་
གཞུག་ཡང་འབུལ་བྱས། གཡག་མགོ་ཁོ་རང་གི་སྟོན་མ་ཡོད་སའི་དེ་ཕྱོགས་གྱིས་
མིག་རོ་མ་དེ་བཙལ་ཏེ་དེ་ན་ཕྱིར་སྤྱོད་དགོས་བསམ་གྱིན་ཡོད། དེ་དག་གྲུབ་མ་ཐག་
ཏུ་ཕྱིར་སྟོན་ཡོང་། དེ་ནས་ཆོང་མ་བདེ་མོ་གྱིས། སང་ཉིན་སྐྱེ་ཡོང་།

ཉིན་གསུམ་པའི་ཆོས་བྲིད།

༼༡༽ སྡོན་དུ་འགོ་བའི་ཆོས།

འདིར་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་གྲུའི་ནང་གི་སྒྲ་སྒྲུལ་གྲ་བཅུན་ངོ་མེར་ནམ་པ་ཡར་ཡུད་ལུལ་གྱི་
མང་ཆེ་བ་བྱིས་ན་གནས་པའི་བྱིས་པ་ཕོ་མོ་ཡིན་ཞིང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་འདོན་
ཕྱིར་དུ་བསྐྱབ་ལ་གནས་པའི་སྡོན་པའི་རྗེས་འཇུག་ བྱད་པར་དུ་བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་
པར་རབ་རྒྱུད་བའི་དགོ་འདུན་པ་ལ་མཆོད་གནས་དམ་པ་དད་པའི་ཞིང་མཆོག་རྒྱ་ཅི་
བས་དགོ་འདུན་པ་ཀླད་ལ་བཞུགས། བྱིས་པ་ཕོ་མོ་དམའ་བའི་ས་ནས་གུས་པའི་ཐལ་
མོ་སྦྱར་ཏེ་འདུག་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཆོས་ལྡན་ལ་རབས་ཀྱི་ས་ཆའི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྒོལ་
ལུགས་ཤིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཅི་འདྲའི་སྒྲ་ཆེན། ཅི་འདྲའི་མཁས་ཆེན། ཅི་
འདྲའི་ཐོབ་ཐམ་ཀའི་ཁ་གངས་བཅི་རྒྱ་ཡོད་པའི་མངའ་ཐང་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་བྱིས་པ་
མའི་ཁོར་ཡུག་ནས་མ་བུད་པ་ཞིག་སུ་ཡོད། མཐོང་མན་དྲག་ཞན་གྱི་མིང་བཏགས་
ལུགས་ཀྱི་བྱད་པར་རེ་ཡོད་ན་ཡང་དོན་ངོ་མའི་ཐོག་ནས་ཁ་ལག་སྦྱོད་གསུམ་འདྲ་འདྲ་
ཡིན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གཅིག་པ་ཡིན། སེར་སྦྱ་ཕོ་མོ་གང་གི་ནང་ལ་
ཡིན་ཡང་སྦྱེ་བ་མཐོང་མན་དང་། ལས་བཟང་དན་ལོས་ཡོད། བ་མ་གཅིག་གི་བུ་
རྒྱུད་ཡིན་ཡང་སེ་སེ་སྦྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར་རིགས་དྲུག་གང་ནས་ཡིན་ན་གཅིག་གི་གནས་
རིས་ནས་འཕངས་པ་ཞིག་མིན་པའི་ཐབས་མེད་པ་དེ་ཉིད་གཅིག་ན་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན།
གཉིས་ན་སྦྱེ་བ་སྡོན་མའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བསམ་སྦྱོད་འདྲ་མི་འདྲ་ཡོད་རྒྱ་དེ་
ཉིད་མཐོང་ཆོས་ཡིན། དམུལ་བ་ནས་སྦྱེ་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་མདོག་དན། སྦྱག་
རུས་ཅན། སྦྱག་བསུལ་བཟོད་རྒྱ་ལ་ལོབས་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡི་

དུགས་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་བཀམ་ཆགས་སེར་སྒྲ་ཅན། དུད་འགྲོ་ནས་ཡོང་བ་དེ་
ཉིད་སྒྲན་པོ་ཟློག་འདྲ་ཞིང་། དེ་ཡང་གཅན་གཟན་དང་སྒྲུང་གི་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་
དམར་ཟས་ལ་དགའ་ཞིང་སྟོག་གཅོད་ལ་ངང་གིས་འཇུག་པ། ལྷ་མ་ཡིན་ནས་ཡོང་བ་
ཞིག་ཡིན་ན་ཕྱག་དོག་དང་གདུག་རྩུབ་ཅན། ཕར་ངོ་ལ་བལྟས་ན་ཅི་འདྲའི་གཞོད་ན་
བསམ་རྒྱ། སྤང་བ་མ་དུངས་པ། སེམས་ཁམས་མ་སྐྱིད་པ། ལུ་དོག་མོ་ཅན།
ལྷ་ནས་མི་ཡུལ་ལ་འཕྲོས་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་བཟང་། ངང་རྒྱུད་རིང་ཞིང་། རྒྱུད་
འཇམ་པོ་ཅན་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡིན། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མི་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་ཡང་སྤྲ་མའི་ལས་
དང་བག་ཆགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདྲ་མི་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན། མདོར་ན་བསམ་བཞིན་དུ་
དངོས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སྤྱུལ་བ་མཛད་པ་ཞིག་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་ཆོས་
པ་ཞིག་ཡིན་དུས་སྐྱེ་སེར་མཆོག་དམན་མེད་པས་མཐར་ཐུག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་དམིགས་
ཡུལ་དེ་གཅིག་ཅེས་ཟེར་ཁ་བདེ་མོ་ཞིག་དང་ཟེར་སྤྱ་མོ་ཞིག་ཡིན། མཆོམས་རེ་འདྲ་བ་
མ་ཡིན་ཞིང་སོ་སོ་ཡིན་པ་དང་ཕ་མ་གཅིག་གི་བུ་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་མི་འདྲ་ཞེས་སྒྲས་ན་འདྲ་
རྒྱ་ཅི་ཞིག་འདྲ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། བདེ་བ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་འབད་པ་དེ་ཉིད་འདྲ་ལ།
གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ། རང་ཉིད་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལས་ཐར་
བ་དང་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་གཏན་བདེར་འགོད་པའི་བྱུང་པར་ཡོད། དེ་སེམས་ཅན་
སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྷ་བུའི་བསམ་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་
དབང་གིས་གདུལ་བྱ་མི་འདྲ་བ་ལ་འདུལ་བྱེད་མི་འདྲ་བ་དང་འདུལ་ཐབས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་
པ་དེ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ཡུལ་ཡིན། དེ་ཡིན་ན་དམ་པའི་
ཆོས་སྐྱབ་པ་དེ་བླ་མ་གྲུ་པའམ་གྲུ་ཇོ་སེར་ཁོ་ནའི་སྐལ་བ་མིན་པར་མི་ཡིན་ལུགས་འདྲ་
འདྲ་དང་བདེ་བ་འདོད་ལུགས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱབ་

དགོས་ཤིང་། བྱེད་པར་དུ་བྱིས་པ་ཕོ་མོས་བསྐྱབ་དགོས་ལ། བསྐྱབས་པས་མི་
ཆོད་འགྲུབ་པ་ཞིག་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་གལ་ཆེན་ཡིན། དེའི་ཐབས་དང་གདམས་པ་དེ་རི་
ལྟར་བྱས་ནས་དགའ་ན། དེ་ལ་བརྩོན་པ་མགྱོགས་པར་མ་བསྐྱེད་ན་ཕྱི་བཤོལ་བྱས་
ནས་སང་དང་གནངས་བྱར་བྱས་ཆོ་སང་དང་གནངས་ལ་ཟད་རྒྱ་མེད་ཅིང་། མི་ཆོ་
དུས་ཆོད་དེ་ཉིན་རེ་དང་ཞག་རེ་མ་དགོས་དང་རྒྱ་ཆོད་སྐར་ཆ་ཡིས་ཟད་ཀྱིན་ཡོད།
ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཟད་འགོ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཡར་ཁ་སྒོམ་རྒྱག་རྒྱ་
ཡོད་ན་ཡང་སྒྱུ་མི་ཆེ་ཡང་འདི་དཔེ་བཞག་ན་ལྷག་རྒྱ་ཆད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ལ་འཛོག་རྒྱ་ཞིག་
ཡིན་ལ། ལྷག་རྒྱ་ཆད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཐོག་ནས་མར་འབབ་རྒྱ་མེད་པ་འོག་ནས་
ཐུར་བོ་ནས་ཟད་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན། འཕེལ་མེད་ཟད་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་ནམ་ཞིག་ལ་ཟད་མཐར་ཐུག་སྟེ་ཆོའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་ཀྱང་མི་
ཤེས་པས་དབང་མེད་ཀྱིས་ལོང་བས་ལོང་བཅོལ་བྱས་ནས་འདིའི་མཐའ་ཁོ་ན་ཡུད་དེ་
བསྐྱེད་ན་འགྲིག་མི་འདུག་བསམ་རྒྱུའི་འདང་དེ་ཕོག་དགོས། ཆོ་རིང་རྒྱ་ལ་སྒོམ་ལམ་
འདེབས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཆོ་རིང་ནས་ཆོ་ལ་བར་ཆད་མེད་ནས་ཆོ་མཐར་ཕྱིན་ན་ཡང་ལོ་
བརྒྱའི་ཡན་ལ་མི་འདུག་ལ། དེའི་ནང་ནས་དེ་སྒོམ་ཅི་ཙམ་སོང་ཡོད། ད་བརྒྱ་ཐམ་
པའི་ནང་ནས་ཅི་ཙམ་ཞིག་ལྷག་ཡོད། བརྒྱ་ཐམ་པའི་ནང་ནས་བརྒྱད་ཅུ་དགུ་བཅུ་ལ་
ཐོན་འགོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོ་སྤྲད་ངོ་མ་ཞིག་ལ་ཐོན་དུས་སྤར་ལོ་ཉུང་ལུས་པོ་དར།
ཁ་ལས་དགོ། དབང་པོ་རྣམ་རིག་བཀྱ་དུས་དང་མི་འདྲ་ཞིང་། སར་བལྟས་ན་མི་
འདྲ་བ་དང་རང་ཐོག་ཡོང་ན་ཡང་མི་འདྲ། འབྱུང་བཞི་འབྲུགས་པའི་ན་བ་དང་།
རྒྱས་ཤིང་རྒྱུད་པའི་རྒྱ་བ་སོགས་ལ་འདང་མ་བརྒྱབ་ཐབས་མེད་ཅིག་སྟེ་ཁ་རྩང་འུ་ཆོས་རྒྱ་
མ་མཁན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་བཞད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་

ཞིག་ཡིན་ན་སྤྱད་ས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། བྱིས་པ་པོ་མོས་ནོར་
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འདུ་འགོད་ཁ་རྩ་བ་ཤད་པ་ལྟར་དུ་ལོས་བྱེད། སུན་ཚོགས་སྡེ་བཞི་མ་
འཛོམས་ཆོ་མཐོར་སྤོང་མིའི་ལུས་རྟེན་བྱུང་འཕགས་ཤིག་མ་སྐྱབ་པ་ཡིན། མཐོར་སྤོང་ཀྱི་
འབྱོར་བ་དེ་ཚོགས་དགོས་ཤིང་། སུན་ཚོགས་སྡེ་བཞི་དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཆོས་
དང་གཅིག་ རྩོད་དང་གཉིས། འདོད་དང་ཐར་བ་བཞི་ཡིན། འདོད་ཡོན་ཐམས་
ཅད་ཚོགས་དགོས་ལ། དེ་དགོས་ན་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་འཛོམས་དགོས། དེ་ཡང་ཆོ་
འདིར་མ་ཟད་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་ཕྱུག་པོ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེས་མི་ཆད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་ལ་
སྤྱོད་བདེ་དགའ་ལོངས་སྤྱོད་མི་ཟད་པ་ཞིག་དང་། དེའི་བདེ་སྤྱོད་དེ་ཡང་ཟག་བཅས་
ལས་འདས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཞིག་སྐྱབ་ན་ཡང་སྒོམ་སྤྱོད་ཅིང་། དེ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
མེད་པའི་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དང་གཏན་དུ་བྲལ་བའི་བདེ་བ་ཡིན། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་
སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལས་ཐར་བའི་ཐར་བ་འབྲུག་དགོས། དེ་ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་ནོར་འདོད་ཐར་སྡེ་
བཞི་པོ་མ་འཛོམས་ཤིང་མཐོར་སྤོང་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་ཆ་ཆང་འཛོམས་མེད་ན་སུན་ཚོགས་སྡེ་བཞི་
དེ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་དེ་འཛོམས་ཐབས་དང་ཡོད་ཐབས་
བྱེད་དགོས། ཆོས་ནོར་འདོད་ཐར་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ཡིན་ཞིང་། ཆོ་འདིའི་
བདེ་སྤྱོད་རྒྱུ་པ་ལ་བསམ་ན་ཡང་ཆོས་བསྐྱབ་དགོས། འདི་འདི་བདེ་ཕྱི་སྤྱོད་སྤྱུག་
པའི་ཐར་ལམ་མ་ནོར་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་བསྐྱབ་རྒྱ་དེ་འདི་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་བདེ་བྱེད་
ཀྱི་ཐབས་ཡིན། དེ་ཡང་ཡིན་པར་ཟེར་འདུག་ཙམ་ཞིག་གིས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཨོ་
ཡིན་མི་ཡིན་རང་གིས་བལྟ་དགོས། དེ་ལྟར་བཤད་ན་བྱིས་ན་གནས་པའི་མི་སྐྱེ་པོ་
མོས་གཞིས་འཁོར་བའི་བྱིས་སྒོལ་བཟུང་ཞིང་བུ་ནོར་གཉིས་ཀྱི་བུ་བའི་འདུ་འགོད་ཀྱི་ལས་
ཀ་མཐའ་མེད་འདི་ལ་འཐམས་ཆར་དུས་ཆོས་རྒྱུ་པ་བསྐྱབས་ནས་རི་ལ་འདུག་པའི་སྒོམ་

ཆེན་ལྷ་བུ་ཞིག་བྱས་ནས་འདུག་རྒྱུ་འོ་མ་པ་མེད་ཀྱང་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་
མཉམ་དུ་འབྲུབ་ཅེས་པ་རང་རྒྱུ་ཆོས་དང་འདྲིས་ན་བསམ་སྟོང་ཆོས་ལས་མ་འདས་པ་
འབྱུར་རྒྱུ་ཡིད། བསམ་སྟོང་ཆོས་ལས་མ་འདས་པ་དེ་བྱིས་ན་གནས་ཀྱང་ཡང་དག་
པའི་དགོ་སྟོང་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་ཡང་བཤད་རྒྱ་སྤྲོ་ཡང་འབྲུབ་རྒྱུ་དེ་འདྲས་སྤྲོ་མི་ཞིག་
མ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་ལམ་ཞིག་བཙལ་ན་འདི་ལ་རིང་ལམ་ཡོད་པ་
དང་། ཉེ་ལམ་ཡོད་པ་དང་། ལྷུང་ལམ་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྷུང་ལམ་ཡང་ཡོད།
བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ལ་སོགས་པས་བསྐྱབ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། གངས་
མེད་གསུམ་གྱིས་འབྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་སྟེ་གངས་མེད་ཅེས་པ་གངས་མང་བ་ཡིན། སྟེ་བ་ཁ་
གངས་ཅན་གྱིས་འབྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་སྟེ་བ་ཆོའདི་ལ་འབྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་དེར་མ་བཟད་ལོ་
དང་ལྷ་བས་འབྲུབ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་གདམས་པ་བཟུང་མོ་ཡོད་ཅིང་། ཡོད་པར་གྲགས་ལ་
ཡོད་པར་ཡིན་འདུག ཡོད་པས་མ་ཆོད་འབྲུབ་པའི་དཔེ་ཡང་མང་དར་བ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་དུས་བསྐྱལ་བ་སྤྲིགས་མའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་ཡིན་ན་འདྲ། ལས་
བསོད་ནམས་དམན་པའི་གཞན་དབང་དུ་ཤོར་བས་ཡིན་ན་འདྲ། རང་ཉིད་སེམས་
སྟོབས་བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པའི་ལེ་ལན་ངན་པ་དེ་རང་ཉིད་ལ་འཁོར་བ་ཡིན་ན་འདྲ།
མདོར་ན་སྤྲོ་མོ་དེ་སྤྲོ་བ་མི་ཤེས། དཀའ་མོ་དེ་ནི་སྤྲོ་བ་མ་ཐུབ་ནས་འདིའི་བར་འདི་ནས་
སྐལ་མེད་ལག་སྟོང་། དོན་མེད་སྟོང་ལོག་གྱུར་འདུག་བསམ་རྒྱུ་འོ་ཁ་ཕྱོགས་རིག་ན་
ད་རུང་མ་སྤྲོ་མ་ཕྱི་བ་ཞིག་སྟེ། གསོན་པོའི་མྱི་ཡིན་ལ། གསོན་འཛིག་རྟེན་ཁམས་
གྱིས་ཆེན་རང་ལུས་འདོམ་གང་གྱུ་བཞི་དེ་དགྱེས་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་རང་ལག་ཡིན། དེ་
ལྷར་སྟོན་མཐའ་ཕྱི་མཐའ་ཆོང་མ་ལ་བལྟས་ཡོད་དུས་རང་གཞན་བར་དང་གསུམ་པོ་རང་
དང་རིགས་འདྲ་བའི་གྲོགས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འདི་ལྷར་སྟོན་པ་ལུག་གི་འགྲོ་སྐྱབས་

བྱས་ནས་ཅི་བསམ་འདི་དྲན་མེད་པར་ཁ་གནམ་ལ་གདངས་ནས་སྤོན་མའི་རྗེས་སྤྱི་མས་
 དེད་ནས་ཅི་བྱུང་གང་བྱུང་མི་བྱེད། ཅི་བྱུང་གང་བྱུང་བྱེད་པ་དེ་སྤྱི་སར་པ་ཞིག་གིས་
 ལས་རྒྱ་མེད། ཆོས་སྐྱབ་པའི་མིང་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་སྐྱབ་པའི་དོན་འདི་ཡིན་ཞེས་རིག་རྒྱ་
 མེད་པ་འདི་ལ་སློ་གཏད་བྱེད་རྒྱ་མེད། རང་གི་མགོ་རང་གིས་མི་གཡོགས། ད་ནི་
 ལྷ་གཅིག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ས། ལམ་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་གཏད་ས་དེ་བདེ་བ་ཅན་
 དུ་བྱེད། འདི་ན་ཤོག་དང་ལམ་སྐྱེ་འདི་ལྟར་འཆོལ་ཞེས་རང་གཞན་འདི་ལ་དོན་གཉེར་
 གྱི་སེམས་མཐུན་བསམ་པ་མཉམ་པ་ཆང་མ་ལོ་དུ་མའི་རིང་ལོ་རེར་གྲངས་རེར་འདིར་
 འཛོམས་ནས་ཞིང་སྐྱབ་འཆོག་ས། ཞིང་བྲིན་བཤད། ཞིང་མཆོད་འབུལ་གྱིན་ཡོད་
 པ་ཡིན། བོད་གངས་ཅན་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ནས་ཆོས་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་གྱི་
 བསྟན་པ་ད་དུང་མ་རུབ་པར་ཡོད་ཅིང་། བཀའ་སྐྱབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་བརྒྱུད་གྱི་ཆོས་
 བརྒྱུད་ནས་ཐོས་བསམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སློ་མང་ལ། དེ་མང་ཡང་ཞབས་དཀར་ཆོགས་
 གྲུག་རང་གྲོལ་གྱིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཁམས་ནམ་མཁས་གར་
 ཁྲབ་ན་མས་ཡིན། ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་སྤྱི་ཞིང་ཁམས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ།
 བསམ་མི་བྲུབ་ཀྱང་ཆོས་སྤྱི་ཞིང་ཁམས་གནས་འོག་མིན་ཆོས་དབྱིངས་གྱི་ཕོ་བྲང་ནང་
 གསལ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འུ་ཆོས་མདོན་དུ་མ་གྱུར། གདངས་སྤྱི་གསལ་ལོངས་
 སྤྱི་ཞིང་ཁམས་གྱི་འོག་མིན་རྒྱག་པོ་བཀོད་པ་ལ་ཐོན་དགོས་ན་ཁ་སྤྱོད་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་འུ་
 ཆོས་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན། དག་པའི་གདུལ་བྱ་ས་བཅུའི་སེམས་དཔས་ཀྱང་མི་མང་ལ།
 སྤྱི་སྤྱུལ་ལོངས་སྤྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་སློགས་ཁུལ་བྱས་ན་ཡང་ས་ཐོབ་གྱི་སེམས་དཔའ་
 མིན་ན་ཐོན་མི་བྱུབ། དག་དང་མ་དག་འདྲེས་མའི་ཞིང་ཁམས་ལ་ཐོན་ཡང་དོན་སློ་དེ་
 འདྲ་མི་ཆེ། སྤྱིང་འདི་ཆོལ་མཆོན་ན་སངས་རྒྱས་ཤུག་བྱུང་བའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་

ཞིང་། ལས་དག་པས་བལྟས་ན་དག་པ་ཡིན་ལ། ཚངས་པ་རལ་བ་ཅན་གྱིས་ལྟ་
དུས་སངས་རྒྱུ་ཤུ་ཐུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་འུ་ཚོས་ད་ལྟ་མཐོང་རྒྱུ་འདི་དག་པའི་ཞིང་
ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དང་འདྲ་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་གཞན་གྱི་མཐོང་སྣང་ལ་དེ་ལྟར་མ་
ཡིན། སུས་བལྟས་ན་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་རྒྱུ་དང་། བདེ་སྦྱིད་ལོངས་སྦྱོང་
འཛོམས་པ། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་དེར་སྦྱེ་ཐུབ་པ། དེ་འདྲའི་ཆ་རྒྱུན་ཡོངས་
རྩོགས་འཛོམས་པ་ལ་བདེ་བ་ཅན་འདི་ལས་དག་འཁྱིལ་མི་འདུག་བསམ་རྒྱུ་དམིགས་
འབེན་དེར་བལྟས་ནས་དེས་ན་འདི་ལ་གཏད་ན་དག་འའ་འདུག་ཅེས་ཟེར་གྱིན་ཡོད།
དཔེར་ན་ས་ཐག་རིང་ལ་འགྲོ་འདང་བྱེད་སྐབས་དེར་འགྲོ་བའི་ལས་ཆས་དང་། ཁ་
འདི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་ནས་འདི་ལྟར་འགྲོ་བསམ་རྒྱུ་ཞེ་ཆོད་ཅིག་དགོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
རྟ་བཟང་པོ་ལ་སྒྲ་སྒྲ་བ་ཆ་འགྲིག་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཆོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱང་ཡིན་པ་
དང་། ས་འདི་ན་ཐོན་དགོས་བསམ་རྒྱུ་འའ་གཏད་སའི་དམིགས་འབེན་དེ་རྟེན་ཞིང་
ཁམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ཁ་དེ་ཕྱོགས་འཁོར་ནས་སྒྲ་བ་གྱིས་ཁ་ལོ་དཀྱུ་བ་དེ་བསྡོ་བ་
སྒྲོན་ལམ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་མེད་པའི་ཐབས་མེད། འགྲོ་བྱ་བས་གྱིག་སྒྲིག་དང་འདྲ་
བར་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་བཞི་དེ་དེ་ལྟར་སྦྱུབ་དགོས། བདེ་བ་ཅན་གྱི་
སྒྲོན་ལམ་དང་། འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དམ་པའི་གསུང་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་མང་ལ།
འོན་ཀྱང་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མཐའ་མི་ཆོད་པ་དང་། གདིང་ཟབ་མེའི་གཏིང་མི་དཔོག་ནས་
ལུས་འགྲོ་རྒྱུ་ཡང་སྲིད་པས་འུ་བུ་ཆ་ཁས་རང་གིས་བྲིས་པ་དང་སོ་སོ་སྦྱེ་བོས་བྲིས་པའི་
ཆོག་སོ་སོ་སྦྱེ་བོར་བཤད་ན་གོ་ཁ་ཉན་ཁ་བདེ་ཤས་ཆེ་བསམས་ནས་ཆོག་ཁ་བཞི་བོར་གོ་
བསྟར་གླེང་མོལ་བྱས་ཤིང་། ཕྱིས་ནས་རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྒོ་རེ་འབྱེད་སྲིད་
དེ་བསམས་ནས་ན་མཉམ་རིགས་མཐུན་གྱི་གྲོགས་པོ་ཆོར་དམིགས་ནས་འདི་བྲིས་པ་ཡིན་

པར་མ་ཟད་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཡིན།

༼ཁ༽ གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ།

༼ཁ༽ རྒྱ་གཉིས་པ་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་དང་རྒྱ་གསུམ་པ་བྲོགས་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སྒྲེལ་ནས་བཤད་པ།

ཁ་རྩེ་ཉིན་དང་པོ་ལ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞིའི་དང་པོ་རྟོན་ཚོགས་ཞིང་ཡོད་ལ་
བྱེད་པ་དེ་ཉིད་བཤད་ནས། དེ་རིང་རྒྱ་གཉིས་པ་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་ལ་ཐུག་
ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྒྱ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྒྲེལ་ནས་
བཤད་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན། རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་བསྐྱབས་ན་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དེ་ཇི་
ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤྲུའི་རྒྱལ་པོས་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་
མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། གསུང་ས་སུ་ལ་གསུངས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉེ་གནས་
ཀུན་དགའ་བོ་ལ་མདོ་དུམ་བུ་གསུམ་བྱས་ནས་སྔ་ཕྱིར་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
དུམ་བུ་དང་པོའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་འདི་ལ་
དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། དམིགས་བསལ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཟེར་ན། རྒྱ་
གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ཞིང་ཁམས་དེ་ན་ཐོག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
རིགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཐོག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་སྐྱེ་བ་འཛིན་འདོད་མཁན་ཆོར་
དགོངས་ནས་དེ་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་མིན་ན་ཡང་རྒྱ་གཞན་གསུམ་པོས་བདེ་བ་ཅན་
ལ་སྐྱེ་ཐུབ་རྒྱ་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་གོ་དོན་དེ་ལྟར་ཡོད། མདོ་དུམ་
བུ་གསུམ་པས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཡོད་ཟེར་ན། ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བཀོད་པ་ཡང་ཡང་

ཡིད་ལ་བློ་པ་གཅིག་པུས་ཀྱང་ཞིང་ཁམས་དེར་སྐྱེ་བ་འཛིན་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་ཡོད།
འོན་ཀྱིས་བསགས་སྐྱབ་སྐྱོང་མ་བྱས་ཀྱང་ཚོག་གམ་སྐྱམ་ན་མ་ཡིན། ཞིང་ཁམས་
བྱང་པར་ཅན་ཡིད་ལ་བྱས་པས་ཀྱང་ཚོགས་རང་སོག་དང་སྐྱབ་པ་རང་དག་འབྱུང་བའི་གོ་
བ་དེ་ལེན་དགོས། ཞིང་བྱང་པར་ཅན་དང་ཐབས་བྱང་པར་ཅན་གྱི་མཐུ་ལས་བསྐལ་
བའི་ཚོགས་སྐད་ཅིག་ལ་འདུམ་པ་དེ། དཔེ་ཆ་བས་བཤད་ན་ཐུགས་ཀྱི་བཤོད་པ་དང་
ཉི་ཁྲི་བཤོད་པ་ཞེས་པ་སྟེ། ཏྲ་དང་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཞོན་ནས་སོང་བ་དང་ཉི་ཁྲི་
སྤྱིང་བཞི་ཉིན་གཅིག་ལ་སྒྲོར་བ་གཉིས་ལྷུང་བྱང་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ལྟར་ཡིན་གསུངས་
ཡོད། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཚོགས་བསགས་སྐྱབ་སྐྱོང་བྱར་ནས་མ་བསྟན་ཀྱང་འཐུས་
འདུག་སྐྱམ་པ་ཡང་མ་ཡིན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ལོག་ལྟ་ཅན་
དང་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་མ་གཏོགས་པ་ལམ་འདིས་མ་བཏང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་ཚོགས་བསགས་སྐྱབ་སྐྱོང་གི་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡན་ལག་བདུན་པ་
ལ་སོགས་པར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་མདོ་དུམ་བུ་བར་བས་ཅི་ཞིག་བསྟན་
ཡོད་ཟེར་ན། ཚོ་ཕྱི་མར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་འདི་དག་སྐྱབས་དང་ཚོ་འདི་ལ་འོད་
དཔག་མེད་མཇལ་དགོས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཇལ་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ།
ཚོ་ཕྱི་མ་གཅིག་པུས་མི་ཚད་པར་ཚོ་འདི་ལ་མཇལ་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེའི་
ཟུར་དུ་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཡོད་ཟེར་ན། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་འདི་སྐྱབས་དང་ཕྱི་མ་
བདེ་སྐྱིད་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་པས་མི་ཚད་ཚོ་འདིའི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱང་རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཐོབ་
གསུངས་པའི་དོན་དེ་བསྟན་པ་ཡིན། རྒྱ་གསུམ་པ་གྲོགས་བྱང་རྒྱབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་འདི་མི་དགོས་རྒྱ་བྱས་ན་རྒྱ་གཞན་གསུམ་པོས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཐུབ་པ་དེ་ཉིད་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་དེ་དུས་འུ་ཚོས་དགོ་ཅ་ཆེ་རྒྱུ་ཅི་

སྐྱེ་བ་ན་འགོ་ནམ་བཟུང་ལ་མ་ཐའ་ཡས་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་ཟེར་འདུག་རྒྱ་དེ་
ཉིད་སྤྱོད་ཟེར་གྱུར་ཏེ་དེ་མ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱེས་ན་སྤྱོད་ཟེར་ཞིག་ནི་ངེ་ལྟར་
བྱས་ཀྱང་འགྱུར་བ་ཞིག་སྟེ་ཁ་ཡིས་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ཟེར་བྲུལ་བྱས་པ་མ་གཏོགས་
སེམས་ཙན་ཡོད་ཚད་མ་དགོས་དང་ཤ་ཕུ་རུ་མ་ཐུན་ས་ནང་མ་ཞིག་གིས་སྒྲོར་རྟོག་བརྒྱ་
ཐམ་པའི་དོམ་མ་བྱིན་ན་བསམན་ཐུབ་ཀྱིན་མི་འདུག་སྐྱེས་ན། དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པའི་
སྐབས་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་སྟོམས་པར་བྱས་པའི་ཚད་མེད་བཞི་ཡིས་འགོ་བཟུང་ནས་
བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སྤྱོད་གིན་འདུག་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་འཕུར་ཤེས་པ་
ཞིག་གིས་འཕུར་རྩལ་སྤྱོད་མི་དགོས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཚར་བ་ཞིག་གིས་
ཡང་བསྐྱར་སྤྱོད་དགོས་པ་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བཤད་ན་སྤྱོད་བ་སེམས་བསྐྱེད།
དངོས་གཞི་དམིགས་མེད། རྗེས་བསྐྱོ་བ་ཚད་མ་ཁ་ཁ་ཟེར་སྤྱོད་བཤད་ལ་འགྱུར་འགྲོ་
བས་མི་ཚད་སོ་ཐར་གྱི་སྐབས་སུ་ངས་འབྱུང་སྤྱོད་གཏམ། སྤོམ་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་
སྐབས་ཡུལ་མ་ཤེས་པས་སྐབས་འགོ་ཁ་ཟེར། རྒྱ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་རྣལ་མ་ཞིག་གི་
གོ་དོན་རྒྱུད་ལ་མ་འཇགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དད་པའི་རིགས་ཚང་མ་སྤྱོད་གཏམ། དེ་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སོ་སྐྱེའི་རང་མཚང་ཡིན་པས་ཁག་མེད་ལ། དེའི་སྤྱོད་དུ་འབད་ན་ཡང་
སྤར་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ལྟ་བ་བཟུང་བྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་གང་ལྟར་
བྱས་ཀྱང་ལྟ་ལོག་མིན་ན་རིས་ཆད། དམན་ལ་དགག་སྒྲ་སྐྱར་ས་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རྩིས་
ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་སྐབས་འདིའི་བདེ་བ་ཙན་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་དང་།
རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས། ལམ་གྱི་ཐབས་ཟབ་མོ་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་ནས་ལམ་ལས་
ཉམས་པར་འགྱུར་སྲིད་པ་ཡིན། དང་པོར་ཁ་ཟེར་གྱིས་རྗེས་རྒྱོས་ཤིག་བྱས། བར་
དུ་ཚིག་དེའི་དོན་ལ་ངས་ཤེས་ཤིག་སྐྱེས། རིམ་གྱིས་དོན་ཟེར་ངོ་མ་ལ་འགྱུར་བས་མི་

ཆོད་ཐམས་པམས་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མཐུན་པ་ཞིག་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་སྦྱང་དགོས། མ་
ཤེས་ནས་སྦྱང་བ་ཡིན་མ་གཏོགས། ཤེས་ཤེས་ཁར་སྦྱང་མི་དགོས། དེ་ཡིན་ཕྱིར་
སེམས་འཕང་དམའ་དགོས་པ་མ་ཡིན། གཅིག་གིས་སྦྱབ་ལུས་རྒྱ་དེ་ཆོད་མས་བསྦྱབ་
ཐུབ་ལ། བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའི་རྩོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ནས་བྱ་དགའི་སྦྱོད་པར་མི་ཞུམ་པ་ཡིན་པས་ན་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་མཚན་དེ་
ཐོགས་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱ་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོར་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་སུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ལ་གོང་ནས་བཤད་པའི་མདོའི་དགོངས་དོན་དུམ་བུ་གསུམ་
པ་ཆོའདི་ལ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་གྱི་ཞལ་མཇལ་བའི་རིགས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས། ཀུན་དགའ་བོ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་བྱ་མེ་ཆོའདི་ལ་སངས་
རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་གྱི་ཞལ་དེ་མཇལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྐུ་མཁའ་ཆོད་མས་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་རྩབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། རྩོགས་པའི་བྱང་རྩབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་ནས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་བྱས། དགོ་ཅ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱོ་བ་
བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཚིག་དེ་མ་ཡིན་ཡང་དོན་དེ་དང་གཅིག་པ་
ཡིན། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་འུ་ཚོས་དེ་རིང་བཤད་བྱ་གང་ཡིན་ཟེར་ན།

བཅུ་ཆེན་སྤྱིར་རྗེས་བྱངས་པའི་བྱང་སེམས་ལ། །

རྟག་ཏུ་གོམས་པའི་རྒྱལ་སྐུ་སྦྱོད་མཚོག་གིས། །

རྒྱབས་ཆེན་ཚོགས་གཉིས་སྦྱོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། །

དཔག་ཡས་དགོ་བའི་ཅ་བ་ཡོངས་བསྐྱེད་ཤོག།

ཅེས་པ་དེ་ཉིད་སྐུ་པ་ཡིན་ལ། གང་བརྗོད་བྱའི་སྤྱིར་པོ་དེ་བྱང་རྩབ་མཚོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྒྱབས་ཆེན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དགོ་ཅ་བསྐྱེད་པ་དེ་

ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདིར་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཇི་ལྟར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཇི་ལྟར་རྫོགས་ཚུལ་གྱི་ས་བཅད་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས་བཤད་ན་འབྲས་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ནང་གི་དང་པོ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སུ་ངེས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ཞིག་དང་། ལམ་གྱི་གཞི་རྟེན་སྐྱབས་འགོ། སྦྱོར་བ་ཚད་མེད་བཞིས་སློ་སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཇི་ལྟར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ནས་བསྐྱབ་པ་མི་ཉམས་པ་ཇི་ལྟར་སྤྱང་ཚུལ་དང་ལྷ་ལྷ་བུ་ཞིག་གིས་མ་བཤད་ཐབས་མེད་ཡིན།

༼༡༽ བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ།

༡༽ ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ངེས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

དེའི་ནང་གི་དང་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སུ་ངེས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྱོགས་ནས་བསམ་སློ་ཞིག་བཏང་ན། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་ཐམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་གྱི་བསྟན་དོན་སྤྲིང་པོ་དེ་ཉིད་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲིང་པོ་སྟེ། དཔེ་ནོར་བུ། རྣམ་མཁའ། རྒྱུད་གཤམ་གསུམ་གྱིས་གསུངས་ཡོད་ལ། དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ནོར་བུ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཡོད་པ། རྣམ་མཁའ་ལྟར་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟེ་མི་འགྱུར་བ། རྒྱུད་གཤམ་ལྟར་དུ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱུང་བར་བསྟན་ཡོད། དེ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཚོས་ཁམས་དག་གཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཇི་མས་བསྐྱབས་ནས་མདོན་སུམ་དུ་མི་གསལ་བའི་སྐབས་སུ་ཁམས་སམ་རིགས་དང་། ཇི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ནས་སངས་རྒྱས་དུས་བྱང་ཚུབ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཐ་སྐད་དེ་སྦྱར་ལ། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། སེམས་ཀྱི་

ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་ཁོ་རང་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གོས་པ་
མེད། སྤར་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསར་དུ་སྐྱེ་ཡོང་རྒྱ་ཞིག་མེད་ཀྱང་རྣམ་པ་རྫོགས་པར་
སྤང་མི་སྤང་གི་བྱུང་པར་དང་། གནས་སྐབས་ལ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་སེལ་མི་སེལ་གྱི་
བྱུང་པར་དེ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རིགས་འདི་ལ་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་། སྐྱབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཞེས་པའི་དབྱེ་བ་དེ་
བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སྟེ། གཅིག་རྒྱ་
དྲངས་མོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཅིག་ཤོས་དེའི་ངོས་སུ་གཟུགས་བརྒྱན་ཤར་སོང་བ་ལྟ་
བུ་ཞིག་གི་དབྱེ་བ་ཡིན། འདིའི་སྒྲོར་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བའི་བཤད་པ་དེ་དཔེ་དང་བཅས་
པ་མང་བ་ཡིན་ཡང་སྐབས་དོན་རིགས་སམ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤིང་པོ་འདི་ཉོན་
མོངས་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པས་མ་གོས་པ་དེ་ཉི་མ་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཡིན་པས་སློབ་པ་ཡོད་མེད་དང་སློབ་པ་ཆེ་རྒྱུ་གི་བྱུང་པར་གྱིས་གནས་སྐབས་
གསུམ་དུ་ཕྱེས་ནས་བཤད་པ་ཞིག་སྟེ། སྤྱོད་རུམ་ལྟ་བུས་བསྐྱབས་ཏེ་ཡོད་པ་མ་དག་
སེམས་ཅན་གྱི་སྐབས། དག་མ་དག་ཕྱེད་མ་ཕྱེད་འདྲེས་དེ་མ་དག་དག་པ་བྱང་སེམས་
གྱི་སྐབས། ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་སངས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་སྐབས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་རྒྱ་ཡོད། མ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་སྐབས་
སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ངེས་ལ་རིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་
ཤེས་དང་། །རྒྱ་སྐྱར་ལས་ནི་རྒྱར་ཤེས་ལྟར། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣོ་ལྟར་
གྱི། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་ཡོད་ལ། དུ་བ་
ཡོད་ཕྱིར་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་སྐྱར་ལས་རྒྱ་ཡོད་པར་ཤེས་
པ་ལྟར་དུ་རིགས་སད་པའི་རྟགས་མཐོང་ཆོས་ལ་མཛོན་རྒྱ་ཡོད། དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་

ཞེན། རང་བཞིན་ཆོས་སྐྱེའི་རིགས་སད་པའི་རྟགས་སུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་ངེས་དོན་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རེ་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་དང་སེམས་ལ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུ་དང་། དང་
བ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ནས་མིག་ལས་མཆི་མ་འབྱུང་བ། ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱུ་ལྔ་དང་པ་ལྟ་བུའི་དད་པ་
དང་། གུས་པ། མོས་པ་འབྱུང་བ་སྟེ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་ནང་དུ། སོ་སོ་
སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། རྣམ་དུ་རབ་རྩ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
འབྱུང་། རབ་རྩ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརྒྱན་ནས། ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱུ་
ལྔ་དང་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། རྟེན་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོ་ཡི་ས་བོན་
ཡོད། རྟེན་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྟོང་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་
པ་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་ལ། གཟུགས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་སད་པའི་
རྟགས་སུ། སྦྱོར་བའི་སྟོན་དུ་སྟོང་རྩེ་དང་། མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་
དང་། རྟག་ལ་ཡང་དག་སྟོང་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ངེས་པར་
བཤད། ཅེས་དེ་ལྟར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཡོད། སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་རྩེ་
མེད་དེ་སེམས་ཅན་རྒྱུ་མ་དུད་ན་ཤ་རྩ་ཞིག་མི་འགྲུལ། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་མེད་དེ་
སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་ན་དད་པ་མེད་པ་དེ་ལ་རིགས་ཆད་ཅེས་གསུངས་པ་
ཡིན། བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོས་སྒྲིག་རྒྱན་ལ་ཡང་ཁྱབ་ཀྱང་སྐྱབས་ཤིག་རྩ་ལས་ཀྱི་
གཞན་དབང་དུ་མངགས་པ་ལས་སྟོབ་ཐབས་མེད་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ལ། སུ་ཞིག་
གིས་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྡུལ་ཅན་རིག་ན་སྟོང་རྩེ་སྟེ་རྒྱུ་དང་། འཁོར་
བའི་སྤྱག་བསྡུལ་འདིས་ཡིད་སྟན་ནས་ངེས་འབྱུང་སྟེ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རིགས་ཅན་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་རྟགས་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་དེས་བསྐྱབས་ན་སངས་རྒྱས་རང་ལག་ལ་ཡོད། དེ་ལ་

དཔའ་མ་ཞུ། སེམས་ཀྱི་སྒྲོབས་པ་བསྐྱེད་དང་། རིགས་སད་པའི་ཕན་ཡོན་རྒྱུ་
པ་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན། རིགས་ལན་གཅིག་སད་ནས་བཟུང་སྟེ། སེམས་ཅན་
ཡིན་པས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་ལ་ལན་རེ་ལན་གཉིས་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བཏང་
ཡང་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དར་གྱི་ཤོ་ལོང་བརྟུང་པའི་ཡུན་ཙམ་གྱིས་ཐར་འགོ་བ་ཡིན། སྤྱག་
བསྐྱེལ་རྒྱུ་ཡང་། རིགས་མཐུན་གྱི་སེམས་ཅན་པར་སྒྲིན་པར་བྱེད་ལུས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་ཡོད། མདོར་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་གཞི་གཅིག་དེ་
ལས་སྒྲུང་ཆ་གཟུགས་སྐྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྟོང་ཆ་ཆོས་སྐྱུའི་ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་ཀ་
དབྱེར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཁམས་དགེ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། འགྱུར་བ་མེད་
པའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་གནས་རིགས། སྤི་མ་སྐྱུངས་ནས་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་མདོན་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན། ཅུ་བ་སེམས་ཉིད་རིག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤྱག་ཡོད།

ཁ ལམ་གྱི་གཞི་རྟེན་སྐྱབས་འགོ་བཤད་པ།

དེ་ཡན་གྱིས་རིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་ཟིན་ནས། གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གཞི་རྟེན་
སྐྱབས་འགོ་བཤད་དགོས་ལ། སྐྱབས་སུ་མ་སོང་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་མི་སྐྱེ་བར་གོང་ནས་
ཀྱང་བཤད་སྟོང་ཞིང་། སྒྲོམ་པས་རྒྱུད་མ་བསྐྱེམས་པ་ཞིག་ལ་ལམ་མེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་ཐར་བའི་ལམ་ལ་སྒྲོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་ཐོག་མ་ལམ་གྱི་གཞི་རྟེན་སྐྱབས་འགོ་
ཡིན་པས་མ་བསྐྱེལ་ཐབས་མེད་ཡིན། འདི་ལ་གང་ཟག་སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་དང་། འབྲིང་
དང་། ཆེན་པོའི་རིམ་པ་ཡིས་སྐྱབས་སུ་འགོ་རྩེལ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད། སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་
དུ་ཞེས་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། སྒྲོ་རྒྱུད་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་མི་གཟུགས་

རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུད་མིག་རིང་པོའི་ཕྱི་ཐག་མེད་པའི་གང་ཟག་མཐའ་
རྒྱུད་ཟད་མི་རིག་པའི་རིགས་ཅན། ཐར་བ་མི་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་ཤེས་པ། འཁོར་
བའི་བདེ་འབྲས་འདོད། མདོར་ན་སྦྱིད་པོ་དགོས། དག་འཁོ་དགོས། ལྷག་པོ་
དགོས། ན་མི་ཉན། ཆོ་རིང་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཆོ་འདི་ལ་སྦྱིད་ན་སྦྱིད་པ་
ཡིན་སྟམ་ཞིང་། དེའི་ཆེད་དུ་སྦྱབས་ཡུལ་ཞིག་ལ་སྦྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་དང་།
དེས་མི་ཆད་པར་ཆོ་འདིར་མ་ཟད་ཕྱི་མ་སྦྱིད་དགོས་འདུག་མ་གཏོགས་ཆོ་ཕྱི་མ་ཞེས་པ་
ཞིག་ཡོད་ནི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡོད་ཕྱིར་དེ་དུས་སྤྱག་ཆོ་སྤྱག་འདུག་སྟམ་མཁའ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་གྱིས་ལྷ་མའི་གནས་འཁོར་བའི་བདེ་འབྲས་ལ་
དམིགས་པ་ཞིག་སྟེ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བུ་རྒྱུད་དུ་ལ་ཡང་རིགས་གཉིས་ཡོད། དེ་ལ་ཡང་
གྲུབ་མཐར་ཞུགས་མ་ཞུགས་གྱི་བྱུང་པར་ཡང་ཡོད་ལ། དཀོན་མཆོག་ལ་སྦྱབས་འགྲོ་
བྱས་ཀྱང་བསམ་པ་མ་དག་ན་སྦྱོར་བུ་རྒྱུད་དུའི་སྦྱབས་འགྲོར་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་འགྱུར་
འགྲོ་བ་ཡིན། སྦྱོར་བུ་འབྲིང་གི་སྦྱབས་འགྲོ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ཐེག་པ་དམན་པའི་རིགས་
ཅན་ཆང་མ་ཡིན། དེ་ཆང་མ་ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སྤྱག་ནས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི་བའི་ནི་བ་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པ་དེ་རང་དོན་དུ་འཆོལ་གྱིན་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། ཞི་བ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་
ཐར་བ་དེ་ཉིད་རང་དོན་ལ་འཆོལ་བའི་ཆེད་དུ་སྦྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན། སྦྱོར་བུ་
ཆེན་པོའི་སྦྱབས་འགྲོ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་དོན་དུ་སྦྱབས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ་
དཔུལ་བར་སྦྱོབ་བས་ཀྱང་རང་དོན་ནི་བདེར་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་འཇིགས་ཤིང་སྤྱག་ནས་སྦྱབས་
སུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དཔུལ་བ་སྦྱོབ་སྟེ་དེ་ཐར་བ་དམ་པའི་གཏན་གྱི་གོགས་མ་ཡིན་ཞིང་

ཐར་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། རང་དོན་ཞི་བདེར་སྦྱོར་བ་གཏན་གཤགས་ཡིན་པས་གསུངས་
པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་དུ་ལྷ་མིའི་ཐོག་པ་དང་། འབྲིང་ཉན་རང་གི་
ཐོག་པ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ལ་བཟང་ངན་སྤྲོས་ན་ལོག་རྟོག་
རང་ཉིད་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡིན་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སློའི་མ་དང་བསྟན་པའི་རིམ་སྒྲིབ་དེ་དཔེར་བཞག་ན་སྐྱས་ཀྱི་གདང་
བུ་ལྷ་བུ་བྱེད་དགོས་གསུངས་ཡོད། སྐྱས་ཐེམ་འོག་མ་ནས་ཡར་གོང་མར་མ་བརྒྱད་
ན་གོང་མའི་སྟེང་ལ་བཙུགས་མཆོང་རྒྱག་ས་མི་ལོན་པ་དེ་ལྷ་བུ་ཡིན་གསུངས་གིང་།
རང་ཉམས་ལ་ཁ་བསྐྱོར་ན་སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་དུ་འི་སྐྱབས་འགོ་ཙམ་ཡང་བྱེད་མི་ཤེས་པ་མིན་ན་
ཅི་ཡིན། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སྐྱབས་འགོ་འི་བསྐྱབས་བྱ་བསྐྱུང་དགོས་ལ། ད་ཞག་
བཤད་པའི་དགག་པའི་བསྐྱབས་བྱ། བསྐྱབས་པའི་བསྐྱབས་བྱ། ཆ་མཐུན་ཀྱི་བསྐྱབས་བྱ་
དང་དགུ་ཡོད་ཅིང་། དགག་སྐྱབས་ཆ་མཐུན་ཀྱི་བསྐྱབས་བྱ་དགུ་པོ་ཇི་བཞིན་དུ་སྐྱུང་མ་
ཤེས་ན་སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་དུ་འི་སྐྱབས་འགོ་ཙམ་ཡང་ལག་ལེན་དམ་བཅའ་བཞིན་དུ་མ་འགྱོར་བ་
ཡིན་པས་དགོན་མཆོག་གི་སྐྱབས་འོག་ལ་རྒྱུད་ཡོད་མེད་དེ་རང་གིས་རང་ལ་འདྲི་རྟགས་
རྒྱག་ས་ལ་ཐུག་ཡོད། དེ་ལྷ་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲིང་དེ་ཆེན་པོར་བྱས་ཏེ་བསྐྱུར་ཐུབ་མེད།
དེས་ན་དེའི་གནད་དེ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞི་སྟེ་ཁང་པ་བཙུགས་
ན་རྒྱུད་རྗེ་ཙུག་དགོས་པ་ལྷར་སྐྱབས་འགོ་འི་རྒྱུད་དེ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཞོག་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེ་བ་
ཡིན། སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་དུས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཅིང་། སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྟེན་
ཀྱི་གང་ཟག་སློའི་སྐྱབས་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་པོས་རང་རང་གི་བསྐྱབས་བྱའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
ཆེད་དུ་ཕལ་བ་སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོ་འདིའི་འདོད་དོན་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་ཆེད་དུ་ཡིན་
ན་དེ་མ་འགྲུབ་ཀྱི་བར་ཀྱི་དུས་སུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ལ། དག་ཤོས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་མཐོ་

རིས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་དུ་དེ་ལ་ཡང་བཟང་ངན་གཉིས་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། འབྲིང་གཉིས་
ཀ་པལ་བ་ལས་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། གནས་སྐབས་ཇི་སྲིད་འཆོམ་ཤིའི་བར་དུ།
མཐར་ཐུག་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྐབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན། སྐྱེས་བུ་
ཆེན་པོས་དུས་ཚོད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་བར་དུ་སྐབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སེམས་
ཏེ། སླིང་པོ་བྱང་རྒྱལ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་རམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་
སྐབས་སུ་འགོ་ལ། སྐབས་སུ་འགོ་བའི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། གང་
ལ་སྐབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་ཡོད་
ཅིང་། སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་འབྲིང་གཉིས་ཀས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་དུ་པས་སྒྲངས་པའི་དགོན་མཆོག་
གསུམ་པོ། ཆེན་པོས་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལ་སྐབས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ན་ཐུན་
མོང་གི་སྐབས་ཡུལ་བེར་ལ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ།
ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས། དག་འདུན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དག་འདུན་ཏེ་དེ་
རྣམས་ཡིན། ད་རུང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་འགོའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཐང་
ནས་མཆོན་ཉིད་ཐེག་པས་རྒྱུའི་སྐབས་འགོ་དེ་འབྲས་བུའི་ས་འཐོབ་པའི་སྐྱེལ་མ་ལྟ་བུ་
དང་། འབྲས་བུའི་སྐབས་འགོ་དེ་འབྲས་བུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་དངོས་
སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། སྒྲང་ཕྱིར་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །མེད་ཕྱིར་
འཇིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམས་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་
ཆོགས། །གཏན་གྱི་སྐབས་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐར་
ཐུག་གི་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐྱེ་ཉག་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གསང་

སྐྱུགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེན། རང་ལ་ཡེ་ནས་ཡོད་པའི་སེམས་ཉིད་
སངས་རྒྱུ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་མཛོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ཐུན་མོང་གི་ཡུལ་ཕྱི་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་ཞོར་དུ། ཐུན་མིན་སེམས་ཉིད་མ་སྐྱེས་གདོད་
ནས་དག་པའི་རང་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་
སའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། བསྟན་པ་སྤྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་
སྐབས་ཡུལ་དང་། དེ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་སྐབས་འགྲོ། སེམས་ཉིད་
རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དུ་ཡེ་ནས་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུའི་
སྐབས་ཡུལ་དང་། གཞན་ལ་མི་སྤྱིན་པའི་རང་ལ་རང་གཤིས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་རང་ལ་འཛིག་པ་འབྲས་བུའི་སྐབས་འགྲོ་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ངོས་འཛིན་ལུགས་ལ་བྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཆེ་བ་ཡིན། ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་ཆོང་གིས་
སངས་རྒྱུ་མཆོག་གི་སྤྱུལ་བའི་སྤྱ། ཆོས་ལུང་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་ལུང་གི་ཆོས་
གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟ་གཉིས། རྟོགས་པའི་ཆོས་སོ་སའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་དང་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན། དག་འདུན་ལ་སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་དག་འདུན་
དང་། འཕགས་པའི་དག་འདུན་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་དག་ཚུལ་པ་མ་ལ་སོགས་པ་
དག་འདུན་རྒྱུད་དུ་དང་། བསྟན་པར་ཛོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་དག་སྤོང་གི་དག་འདུན་
ཆེན་པོ་གསུངས་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་ཡོད། དག་སྤོང་བཞི་འདུས་པ་ཡན་ཆད་ལ་དག་
འདུན་འདུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་སོ་སྤྱེ་བའི་དག་འདུན་
ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་དག་འདུན་ལ་བསམ་མཁོ་བྱུང་ན། རྒྱན་ཞུགས། ཕྱིར་
འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་གསུམ་ཀྱི་ཞུགས་གནས་གཉིས་ཞེས་བཙི་རྒྱུ་ཡོད་པས་རྒྱན་
ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་གསུམ་ཀྱི་ཞུགས་གནས་གཉིས་ཀ་དང་།

དགྲ་བཅོམ་པ་ཞུགས་པ་ཆོང་མ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་དང་། དགྲ་བཅོམ་གནས་པ་
མཐར་ཐུག་གི་ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་སུ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་གི་
ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐུ། ཡོངས་སྐུ། སྐུ་ལ་སྐུ་སྟེ་སྐུ་གསུམ་གྱི་བདག་
ཉིད། དེ་ཡང་དག་པ་གཉིས་ལྡན་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ཆོས་དེ་ངོ་བོ་སྐྱ་བསམ་
བརྗོད་མེད། རང་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོ་བའི་ལམ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
གཉེན་པོ། རྣམ་པ་འགོག་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཞིག་
ལ་ཞུ་བ་ཡིན། དགེ་འདུན་ཡང་འཕགས་པ་ས་བརྩ་ལ་གནས་པ། ཐུན་མིན་
སྐྱགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱུད་སྟེ་སོ་སོའི་ཐེག་རིམ་གྱི་དབང་གིས་ཐད་དེ་པ་ཡོད་པ་དེ་
ཉིད་ཞིབ་ཏུ་སོ་སོའི་རང་གཞུང་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་
དགེ་འདུན་གསུམ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཞེས་ཞུ་བའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེན། འབྲུང་བ་
དཀོན་ཕྱིར་ངི་མེད་ཕྱིར་ལ་སོགས་པའི་ལུང་དོན་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་ན་དཀོན་ཞིང་རིན་
ཐང་ཆེ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ལ། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དྲུག་གིས་བྱུང་དུ་འཕགས་
པའི་མཆོག་ཡིན་པ་དང་དཀོན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དཀོན་མཆོག་ཅེས་
གསུངས་པ་ཡིན། དཀོན་མཆོག་དེ་གསུམ་དུ་འཛིག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཞིག་
ཡིན་ཞེན། སྟོན་པ་བསྟན་པ་སྟོབ་དོན་གྱིས། །ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་
ལ། །མེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། །སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པ་བཞག་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས། སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དང་ཐེག་ཆེན་
པའི་དབང་དུ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་རྟེན་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་
མཆིའོ་ཞེས་བསྟན་ལ། དེའི་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དང་རང་སངས་
རྒྱས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་

མཆོག་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་བསྟན། སྟོན་པས་བསྟན་པའི་བསྟན་པ་ལ་
ལེགས་པར་ཞུགས་པའི་སྟོབ་མའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་གཙོ་
བོར་བྱས་ཏེ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དག་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་བསྟན་ཅིང་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ཡིན། མདོར་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ཡིན་
ཡང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐུ་ལ་
འདུས་པ་དེ་ཉིད་གོང་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་ལྟར་དུ་ཡིན། དམན་ལམ་ས་བརྒྱད།
ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ས་བཅུ། ལམ་ལྷ། དེའི་སྐབས་སུ་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ཇི་ལྟར་རྫོགས་
ཚུལ། སངས་རྒྱས་སྐུ་བཞིའི་བཤད་པ། མདོ་སྟགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱུང་པར་
ཡོད་མེད། སྟགས་ཀྱི་བཅུ་དྲུག་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མའི་སར་ཇི་ལྟར་ཅི། ཐུན་མིན་རིག་
འཛིན་ནང་གི་དག་འདུན་ཀྱི་སྟོར། རིག་འཛིན་རྣམ་པ་བཞིས་ས་ལམ་ཇི་ལྟར་བགྲོད་པ་
ལ་སོགས་པ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གི་དཀའ་གནད་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བཤད་རྒྱ་ཡོད་
ཅིང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་ཀྱིས་མི་ལོང་པ་ཞིག་ཡིན། གྲོག་པ་ཐོས་
བསམ་པ་ཆོང་མས་མཁྱེན་ལ། མི་སྐུ་པོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབས་འགྲོའི་རྣམ་བཞག་གི་
སྒྲི་ཁོག་དེ་ཉིད་ངས་པའི་སྟངས་ཐམས་པས་ངན་སོང་གི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སྟུག་ མཐོ་
རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདོད། ཉན་རང་གིས་དེའི་ཐོག་ཏུ་སྤྱིད་པ་མཐོ་དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྟུག་བསྐྱལ་ལ་འཇིགས་ནས་དད་པ་གསུམ་བསྟེན། ཐོག་ཆེན་པས་སྤྱིང་རྩེའི་དབང་
གིས་གཞན་འཁོར་བ་ལས་སྟོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན་བཅོ་
ཆེན་སྤྱིང་རྩེས་ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་སྦྱར་ནས་ཆོག་དོན་འགྲེལ་རྒྱ་ཡིན་ལ།
འདིའི་ནང་གི་ལ་ལ་ཞིག་མི་ཤེས་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བ་སྐྱབས་སྟོམ་ཞུས་ཆོར་བ་འབའ་
ཞིག་ཡིན། མར་གྱུར་མཁའ་མཉམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྱབས་སྟོམ་ལེན་པའི་

སྒོ་བསྐྱེད་དགོས་ཞེས་སྒོ་སྤྱོད་དང་། ཆོ་ག་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་ཡིན་ཡང་ཐེག་ཆེན་སོ་
ཐར་གྱི་སྒྲུམ་པ་སྐྱེ་ཞེས་ས་སྐྱུ་པ་ཆ་ཆེན་གྱིས་གསུངས་པའི་ལུང་ཞིག་ཀྱང་བྱངས་ཏེ།
སྐྱབས་སྒྲུམ་འདི་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གྱི་ནང་ལ་ཕྱི་སྒོལ་སྦྱིར་བཏང་དུ་མེད་ཀྱང་སྒྲུམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མང་གཞི་འདི་མེད་ན་སྒྲུམ་པ་གཅིག་ཀྱང་ཐོབ་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་ཡང་
བཤད་སྤྱོད་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་འདོན་པ་དང་བཅས་པ་དུས་རྒྱུན་གྱི་ཐུག་ལེན་ལྟར་དུ་བྱས་པ་དང་དེ་བཞིན་
དུ་དོན་ཡང་གོ་ཡོད་ལས་ཆེ། སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉམས་སོང་བ་ཡིན་ན་ཀྱང་
ལོག་སོང་བའམ་ཀྱང་འབྲེལ་བའི་རི་མོ་ལ་དཔེ་བཞག་པ་སྟེ། ཀྱང་ལོག་ཆར་དུས་རི་
མོ་ལྷག་མེད་པར་རི་མོ་ཞིག་ནས་གས་འཐོར་འགོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དུ་གོང་མའི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་མ་ཟད་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཞིང་།
སྐྱབས་དང་སྦྱོབ་པ་རྟེན་ས་རེ་ས་མེད་སོང་བ་ཡིན། ད་ཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་
ཡུལ་མེད་སོང་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉམས་ནས་དེའི་སྐྱབས་འོག་ནས་བུད་སོང་བ་
ཡིན་ལ། དེ་མ་ཉམས་ན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོགས་གཉིས་རྩོགས་པ་
དང་། འཇིགས་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་ནས་མའགོ་བབྱང་སྟེ་མཐར་ཐུག་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་གཞི་རྟེན་ཡང་འདི་ཡིན།
དེ་ཡིས་ལམ་གྱི་གཞི་རྟེན་སྐྱབས་འགྲོ་ཞེས་འདི་གནད་ཆེ་བའི་སྐྱབས་ཀྱིས་བྲིམ་པ་ཕོ་མོ་
ཆོའི་ཆོད་དང་བསྐྱུན་ནས་ཞིབ་བཤད་བྱས་པའི་རྩལ་ཡིན།

ག སྦྱོར་བ་ཆོད་མེད་བཞིས་སྒོ་སྤྱོད་བ།

རྩ་བའི་ཆོག་ལ་བཅུ་ཆེན་སྦྱིང་རྗེས་ཞེས་གསུངས་པས་སྦྱིང་རྗེས་བྱངས་པའི་བྱང་

སེམས་བཤད་པའི་སྒྲིན་དུ་གང་གིས་དངས་པའི་སྤྲིང་མེ་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་བོ་དེ་མ་
བཤད་ཐབས་མེད་ཡིན་ལ། དེས་ན་འདིའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་དེ་སྒྲུར་བ་ཚད་མེད་བཞི་
བཤད་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་ན་འདི་བཟང་བའི་གོ་རིམ་ལ་བྱམས་དང་། སྤྲིང་མེ།
དགའ་བ། བཏང་སྟོམས་བཞི་རུ་རྩི་བ་ཡིན་ལ། འདི་དཔེ་དང་སྟེལ་ནས་བཤད་ན།
བྱམས་པའི་ས་གཞི་ལ། སྤྲིང་མེའི་མེ་ཏོག་བཟུམ་པ་དེ་ཉིད། དགའ་བའི་གྲིབ་
བསིལ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་གཙང་གིས་བརྒྱན་པའི་སྤྲིང་མེས་ཚལ་ཞིག་གིས་
སྤྲིད་པའི་མགོན་པོའི་ངལ་དུབ་སེམས་ནས་དབུགས་དབྱུང་བྱེད་པའི་དོན་ལ་སྒྱུར་ནས་
གསུངས་ས་ཡོད། བྱམས་པ་ཡིན་ཚད་བྱམས་པ་ཚད་མེད་དང་། སྤྲིང་མེ་ཡིན་
ཚད་སྤྲིང་མེ་ཚད་མེད། དེ་བཞིན་དུ་དགའ་བ། བཏང་སྟོམས་ཡིན་ཚད་པོ་དགའ་
བ། བཏང་སྟོམས་ཚད་མེད་ཡིན་པའི་ངས་པ་མེད་ལ། བཙེ་ཆེན་ཞེས་པ་འདི་ལ་
ཆེན་ཞེས་པའི་སྤྲིང་ཞིག་རྒྱུང་རྒྱུང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཡུམ་བར་མའི་ནང་དུ་རབ་འབྱོར་ཞེས་བོས་ཏེ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ། སྤྲིང་མེ་ཆེན་པོ། དགའ་བ་ཆེན་པོ། བཏང་
སྟོམས་ཆེན་པོ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཡོད་ལ། འོ་ན་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་
པའི་བྱམས་སོགས་བཞི་བོ་བསྐྱེད་ན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྐར་ཡོན་ཡོད་ཀྱང་སྤྲིད་པ་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཚད་ས་
པའི་གནས་པ་བཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། ཚད་མེད་ཀྱི་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་མེད་ལ།
ཚད་མེད་བཞི་ཡིན་པ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་ན། ཚད་མེད་བཞི་འདི་དམིགས་པ་དང་
རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲིང་ནས་བཤད་དགོས་ཤིང་། དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་ཏེ་སྤྲིང་རྣམ་པ་དམིགས་བཅས་ཀྱི་ཚད་མེད་བཞི་དང་། དམིགས་པ་མེད་

པ་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲིའི་རྣམ་པ་དམིགས་མེད་གྱི་ཆོད་མེད་བཞི་
བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལ། གོང་ནས་བཤད་པའི་ཆོངས་པའི་གནས་པ་བཞི་བོ་
དམིགས་རྣམ་མ་དག་པའི་ཆ་ནས་ཆོངས་པའི་ལྷ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཙམ་ལས་
འགྱུར་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། སེམས་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་བཟང་ངན་དང་། དམིགས་པ་
དག་མ་དག་གིས་དག་ཅ་ཆེ་ཆུང་དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་འདི་ལ་མིན་
ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་མཆོངས་སུ་གོ་བ་ལེན་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཡིན། འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱེ་
བ་ཕྱེས་ཏེ་རྒྱས་པར་སྒྲོས་ནས་བཤད་ན། དམིགས་པ་ཆོད་མེད། ཆོགས་ཆོད་
མེད། ཆོས་ཆོད་མེད། ཡེ་ཤེས་ཆོད་མེད་བཞི་བོ་ཆོང་དགོས་པའི་བཤད་པ་ཡོད་
ཀྱང་བསྐྱུས་ན་རྣམ་མཁུན་རྫོགས་བྱུང་རྒྱ་འབྲས་དང་འབྲེལ་བའི་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་སོགས་བཞི་བོ་དེ་ཆོད་མེད་བཞི་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་དགོས། དེ་རེ་
རེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ། རྣམ་པ། རོ་བོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་ནས་བཤད་ན།
བྱམས་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་སེམས་ཙན་བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་
པ་དང་རོ་བོ་དེ་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་དང་། སྒྲིང་
རྩེས་སེམས་ཙན་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ་ཉམ་ཐག་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་པ་དང་རོ་བོ་དེ་སྐྱུག་
བསྐྱུལ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་དང་། དགའ་བས་སེམས་ཙན་རང་གི་བདེ་
བས་སྐྱིད་ཅིང་འབྱོར་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་པ་དང་རོ་བོ་དེ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་མེད་པའི་བདེ་
བ་དམ་པ་དང་མ་འབྲལ་ན་སྟམ་པ། བཏང་སྟོམས་གྱིས་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་ཙན་གྱི་
འགོ་བཞིག་ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་པ་དང་རོ་བོ་དེ་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་
བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་ན་སྟམ་པ་ཡིན། འདི་བཞི་བོ་སེམས་ཙན་ལ་དམིགས་པ།
ཆོས་ལ་དམིགས་པ། དམིགས་པ་མེད་པ་གསུམ་རེས་དབྱེ་བ་ཕྱེས་ན། སེམས་

ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་པ་དེ་བདེ་སྤྱད་བར་མའི་ཡུལ་གསུམ་ལ་དམིགས་རྒྱ་དེ་ཉིད་
 དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ཆོད་མེད་བཞི་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་དག་
 ལས་ཐོས་པ་འཕམ་བསྟན་བཅོས་ལས་མཐོང་བ། དམིགས་པ་མེད་པ་འཕམ་ཆོས་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མ་སྐྱེས་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། འདིར་བདག་
 མེད་མ་རྟོགས་པ་དང་། བྱེད་དང་གཉིས་རྟོགས། གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་དང་
 འབྲེལ་བའི་བཤད་ཚུལ་ཡོད་ལ། ཆོད་མེད་བཞི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་གོང་གི་
 སེམས་ཅན་དང་། ཆོས་དང་། དམིགས་མེད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་།
 བཀྲོན་ལ་བརྟེད་པ་རུངས་པ་ལ་བརྟེད། །ཀུན་འབྲུགས་ལ་བརྟེད་བག་མེད་རྣམས་ལ་
 བརྟེད། །ཡུལ་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ལ་སླིང་བརྟེད་དང་། །ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་
 ལ་སླིང་བརྟེད་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཕར་ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དུག་
 མཐོང་བ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། ཡང་དེ་མ་ཡིན་པར། རབ་འབར་དགྲ་ཡི་དབང་དུ་
 སོང་། །སྤྱད་བསྐྱེད་གྱིས་ལོན་མུན་པས་བསྐྱིབས། །བགྲོད་དཀའི་ལམ་ལ་ཀུན་
 ཏུ་ཞུགས། །འཆིང་བ་ཆེ་དང་ཡང་དག་ལྟན། །ཟས་ཆེན་དུག་དང་འབྲེས་ལ་
 ཞེན། །ལམ་ནི་རབ་ཏུ་སྟོར་གྱུར་པ། །ལམ་གོལ་རབ་ཞུགས་སྟོབས་རྒྱུར་
 བའི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སླིང་བརྟེད་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཡུལ་བཅུ་
 ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་བཤད་ཡོད། གང་ལྟར་བཤད་ཀྱང་མདོར་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་ཞིག་
 ཡིན་ཆོ་རྒྱལ་བཞི་ཡིས་བསྐྱེད་ལ། དེ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ཞེན། མཛོད་ལས། བཞི་ཡིས་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྒྱུན་བཞིས་སེམས་དང་སེམས་
 བྱུང་བསྐྱེད་པར་བསྟན་ཡོད། གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འབྲུག་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་
 དམིགས་རྒྱུན་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་པོས་སྟོམས་འབྲུག་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པ་དང་།

གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞན་གྱིས་གང་བསྟན་ཟེར་ན།
བེམ་པོ་ཐམས་ཅད་དེ། རྒྱ་རྒྱུན་བདག་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་གི་
བཤད་པ་ཡིན། འདིའི་སྐྱབས་སུ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སམ་ཁམས་དེ་རྒྱའི་རྒྱུན་
ཡིན་ལ། ཚད་མེད་བཞི་སྟོན་པའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་བདག་པོའི་རྒྱུན། ཚད་མེད་བཞི་དེ་
སྟོམ་པའི་རང་རང་གི་ཡུལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དམིགས་པའི་རྒྱུན། ཚད་མེད་བཞི་
གང་ཡིན། སུ་ལ། རི་ལྟར་སྟོམ་རྩུལ། ཕན་ཡོན། ཉེས་དམིགས་དང་
བཅས་པ་སྤྲུམ་ལས་སྤྱི་མ་རྟོགས་ཏེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན། འདི་ཚོ་
གོ་མ་སྟོང་དུས་ཚོས་སྐད་ལྟ་བུ་གོ་མ་བདེ་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་ན་མི་ཤེས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་རིམ་
གྱིས་གོ་རྒྱུ་ལ་བྱུང་དགོས་པ་ཡིན་པས་མ་བཤད་ཐབས་མེད་ལ་ཐུག་ཅིང་། མ་བཤད་
ན་ཆ་ཚད་ཞིག་བཤད་མི་ཐུབ། འདི་ཚོ་གཅིག་ཉན་ནས་བསྐྱུར་གཏོང་རྒྱ་ཞིག་མ་ཡིན།
མ་གཞིར་ཚོས་ཉན་རྒྱུ་དེ་དོན་བསམ་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དོན་བསམ་པ་དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱུར་
བའི་ཆེད་ཡིན་པས་བྱིམ་པ་ཕོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་རྒྱུན་སྟོམ་རྒྱག་དགོས་ཤིང་སྟོམ་རྒྱུ་བ།
སྟོན་འགྲའི་དག་འདོན་གྱི་རྩ་བ་དང་། ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་སྟེ་ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་
ནི་སྟོན་འགྲའི་དག་འདོན་རྩ་བ་དེའི་རྒྱབ་ཚོས་སམ་འགྲེལ་བ་སྟེ། ཐུན་མོང་སྤྱི་ཡི་སྟོན་
འགྲོ་ནས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྟོམ་དགོས་ཤིང་། འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
ཞེས་གོ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པ་དང་། ཡང་བཤད་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་དེ་
སྟོམ་དགོས་པ་དང་། དེ་རང་གི་ལུས་ཐོག་ཏུ་སྟོང་བཞིན་ཡིན་པར་བསམ་དགོས།
དེ་ལྟར་དུ་སྟོམ་དགོས་ལ། ཚད་མེད་བཞི་འདི་ཚོ་སྟོམ་རྩུལ་ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་ལ་
ཞིབ་ལྟ་ཞིག་གྱིས་དང་མན་དག་གི་ལུགས་ཀྱིས་ཅི་འདྲའི་ཞལ་གསལ་བོར་བྱས་ནས་
གསུངས་འདུག བྱིམ་པ་ཕོ་མོ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བས་ལས་བྲེལ་ཆེ་ཞིང་།

འདུག་ནས་སྐྱེལ་ཀྱང་བཅས་ཏེ་སྒྲོམ་པའི་དུས་ཚོད་ཐུང་ནའང་སྒྲོམ་ཞེ་ནས་མ་བོར་ན་སྒྲིང་
 ལམ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་གྱི་དུས་ཚོད་དང་། སྤང་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་ཁྱིེར་བྱེད་
 ཚོག་སྤྱག་བསྐུལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གཏན་བདེ་དམ་པ་དེ་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་ཡིན་ཞིང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་དགོས་ན་མ་
 བསྒྲོམས་ནས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་རྒྱུ་མེད། ཁྱིམ་པ་པོ་མོས་ཀྱང་གཏན་བདེ་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ལ་དོན་གཉེར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོམ་རྒྱུ་རྒྱ་རབ་བྱུང་རྒྱང་
 པས་ལས་ཀ་ཞིག་མ་ཡིན། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་དེ་རགས་པ་མི་ཚའི་
 དུས་ཚོད་དང་སྤྱར་ལོས་ཚོག་ཀྱང་ཕྱ་བ་ཚོས་ཐུན་རེ་དང་ཚོག་རེའི་གོ་དོན་དེ་སྤྱི་ཕྱོད་སྤྱད་
 ཅིག་སྐར་མའི་དུས་དང་སྤྱར་ཚོག་སྤྱར་ཚོག་པས་མ་ཚད་སྤྱར་དགོས་ཤིང་། དེའི་
 ཕྱིར་ན་ཚད་མེད་བཞི་འདི་བགྱང་བའི་སྐབས་སུ་བྱམས་པ་ནས་བགྱངས་ཀྱང་མན་ངག་གི་
 ལུགས་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་བཏང་སྒྲོམས་ནས་འགོ་བཟུང་སྟེ་སྒྲོམ་པ་དེ་ཉིད་ཕྱག་ལེན་
 ཡིན། ཚད་མེད་བཞི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་རྩི་ལྟར་བསྒྲོམ་སྤྱར་ཀུན་བཟང་སྤྱ་མའི་ཞལ་ལུང་
 བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ་འཁོར་དང་། དེ་མིན་ཀྱང་ངག་འདོན་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་ཐག་དང་
 ཟེར་སྤྱར་ཡོད་ས་ཡོད། དེ་ཚོ་ཉིན། སྤོན་འགོའི་བྲིད་ཡིག་ཀྱང་ཐེངས་གཅིག་མིན་
 པར་ཡང་ཡང་བལྟས་ཏེ་རང་གི་ཉམས་ལ་སྤྱར་ཞོར་གྱིས་དང་ཤེས་ཡོང་རྒྱ་ཡོད།
 ཀུན་བཟང་སྤྱ་མའི་ཞལ་ལུང་དེ་བརྒྱ་ཚར་ཆ་རེ་ལྟོས་དང་ཚར་རེ་བལྟས་པའི་ཡོང་སྟེ་དེ་
 ཉིད་རང་ལ་ཐོབ་རྒྱ་ཡོད་ཅེས་སྤྱར་ཡང་ལན་མང་བཤད་ལ། ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་
 ཚར་མང་པོ་བལྟ་རྒྱ་ཁས་ལེན་བྱེད་མཁན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་མྱོང་ཞིང་། ད་དུང་དེ་
 བཞིན་རེད། སྤྱིར་ན་དགོས་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་ཁས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཉིད་སྤྱ་མའི་དོན་དག་
 ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན། དེས་ན་ཚོས་དང་རང་རྒྱུད་འབྲེལ་བའི་

ཐབས་ལ་བརྩོན་པ་དེ་དགོ་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་ཁས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡང་
དེས་ན་གལ་ཆེ།

ང དངོས་གཞི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཇི་ལྟར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ།

ད་ནི་བཞི་བ་གང་གོམས་པར་བྱ་བ་དངོས་གཞི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ལ་ཐུག་པ་སྟེ།
འདི་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེས། དེ་ལྟར་ཆད་མེད་ལེགས་པར་གོམས་པ་
ཡིས། |ཆོས་ཀུན་ཅུ་བ་བྱང་རྩལ་སེམས་གཉིས་བསྒྲོམ། |ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སྒྲུང་བ་སྒྲིང་རྗེས་གཙོས་པའི་ཆད་མེད་རྣམ་བཞིས་བྱངས་པའི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་དེ་ལ་
ཆོས་ཀུན་ཅུ་བ་ཞེས་བྱུངས་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅུ་བ། ཐར་བའི་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲེན་པ།
སྒྱུར་དུ་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་ཉམས་དགའ་བའི་གནས་སུ་སྒྲེལ་བའི་རྟ་
མཆོག་བཟང་པོ་ལྟ་བུ། བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་འདི་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་ལ་དེས་ཆོག་
མེད་ན་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་ལ་ཐབས་ཆག་པའི་ཆོས་གཅིག་ལུ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྱུར་དུ་
རྣམ་མཁྱེན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྩལ་ཐོབ་པར་
འདོད་མཁའ་ཞིག་ཡིན་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
དགོས། བྱང་རྩལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་གསུངས་
ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། སྟོན་པ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལས་སྒྲོལ་ཏེ་ཐར་བར་བྱེད་པའི་གྲུ་བོ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང་། སྟོན་ཆེན་
བསགས་པའི་བསམ་སྒྲིང་དན་པ་སྤྲོ་ཆོགས་དེ་དག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་
དེ་དག་དེའི་སྒྲོན་ནས་སྤྱག་མི་དགོས་པའི་སྒྲེལ་མ་དཔའ་བོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། སྤྱག་

བསྐྱེད་ཀྱི་ནད་ལ་བདུད་ཅིའི་སྒྲན་མཆོག་ ལས་ཉོན་གྱི་བུད་ཤིང་སྟེག་པའི་མེད་པུང་།
དག་པའི་འབྲས་བུ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ལྟ་བུ་དང་
འབྲས་ལྷན་གྱི་ལྷན་ཤིང་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡོད། བྱང་རྒྱལ་གྱི་
སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གཅིག་སྐྱེས་སོང་ན་དམན་པ་ཡིན་ཡང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་འགྲོ་ཞིང་།
འུ་ཆོ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དེ་སྐྱེས་ན་ངན་སོང་ལས་ཐར་ནས་དམ་པ་
ཐོབ་པས་མི་ཆད་པར་ཐུག་བྱ་བའི་འོས་སུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དེ། སྦྱོང་འཇུག་ལས།
བྱང་རྒྱལ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པའི་མ་
རྒྱུས་ཀྱང་། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་གྱི་སྤྲུལ་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་ལྟ་
མིར་བཅས་པའི་ཐུག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གསེར་འགྱུར་རྩ་ཡི་
རྣམ་པ་མཆོག་ལྟ་བུར། །མི་གཙང་ལུས་འདི་བྱངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྤྱ། །རིན་ཆེན་
རིན་ཐང་མེད་པར་སྦྱར་བས་ན། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་བརྟན་
བྱངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཐབས་
བྱེད་རྒྱ་དེ་ཉིད་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་ ལམ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ། གོང་ནས་
བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཐབས། སྤྲིག་པ་འདག་ཐབས།
ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་ཐབས་བཅས་ཡིན་ལ། མདོར་ན་གང་བསམ་ཅི་འདོད་ཐམས་
ཅད་འབྱུང་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་བསམ་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་དེ་ཉིད་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
སེམས་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདི་རྒྱུད་ལ་གཅིག་སྐྱེ་ཐུབ་ན་ཐར་པའི་མཆོག་ཡང་དག་
པའི་སར་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ཕན་ཐོགས་ཅན་གྱི་ལམ་སྟེ་ཟིན་སོང་བ་ཡིན། ལམ་སྟེ་
ཟིན་ཆར་དུས་ཐར་ལམ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ལས་འགོར་ཡུན་རིང་ཐུང་ལ་མ་ལྷོས་པར་ཐོན་ས་
ཞོར་འགྲོ་བསམ་མི་དགོས་ཤིང་། ཡུན་རིང་ཐུང་ལ་མ་ལྷོས་པར་ཐོན་ས་རྫོགས་པའི་

བྱང་རྒྱལ་ཡིན་པས་འབད་པ་འདིའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དམ་ཆོས་སྦྱབ་པའི་སྒོས་དོན་གྱི་ཅ་
བ་རོ་མ་དེ་ཉིད་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རོ་བོ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།
གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་འདོད་པ་སྟེ་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ལུང་ཆོག་ཅིག་ལ་དང་འདུག་
རྒྱུ་ཁ་བྱང་གྱུར་ཡོད་པ་ཐོས་བསམ་པ་ཚད་མ་ལ་དེ་བཤད་མ་ཐག་ཏུ་ཞེ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་
དེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཚོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་བ་བྱས་ན་སྤོན་འཇུག་གཉིས་ཏེ།
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དེ་མདོར་བསྐྱུས་ན། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བྱང་རྒྱལ་
སྤོན་པའི་སེམས་དང་ནི། །བྱང་རྒྱལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཇི་
ལྟར་དབྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་གྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ད་ཞག་ནས་ཀྱང་བཤད་ལ། འདི་ལ་དགོངས་པ་
ལེན་ཚུལ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། རང་ལུགས་གྲོང་ཆེན་པ་བརྒྱད་པ་དང་བཅས་པས་
སྤོན་འཇུག་གཉིས་ཀ་དེ་བསམ་པས་སྤོན་དང་སྦྱོར་བས་བྱབ་པ་འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་
བཞིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདིའི་དབྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་སྐབས་ལ་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དམ་ཕྱི་
རོལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་ནང་སེམས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཆ་ནས་བྱེ་རྒྱུ་ཅན་
དང་། ཚུལ་བྲིམས་གསུམ་མམ་བསྐྱབ་གསུམ་ལ་སྟོས་ནས་ཉེས་སྦྱོད་སྟོམ་པ།
དགོ་བ་ཆོས་སྤྱད། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཆོག་ ཡང་བཞིན་དབྱེ་
བ་བྱས་ན། ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་སུ་མོས་པས་སྦྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད། མ་དག་ས་
བདུན་ན་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད། དག་པ་ས་གསུམ་ན་རྣམ་པར་སྤོན་

པའི་སེམས་བསྐྱེད། སངས་རྒྱུ་གིས་ན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཞི་
རུ་དབྱེ་ཆོག ཡང་ཆོག་ས་སྒྲིབ་མཐོང་སྒོམ་མི་སྒྲིབ་པའི་ལམ་ལུ་ཡི་སེམས་བསྐྱེད་ལུ་
རུ་ཡང་བཞག་ཆོག སར་ཕྱིན་དུག་ལ་ལྟོས་ཏེ་དུག་ཏུ་བཞག་ཆོག ཐབས་སྟོབས་
སྒོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་བཞི་པར་ཕྱིན་དུག་གི་སྟེང་དུ་བསྐྱེད་ནས་པར་ཕྱིན་བཅུར་བྱས་ཏེ་དེ་བཅུ་
ལ་ལྟོས་ནས་པར་ཕྱིན་བཅུར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་ས་མཚམས་གྱི་དབྱེ་བས་
ཉི་ལུ་ཅུ་གཉིས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ནང་དུ་དཔེ་གྲོགས་ཆོས་གསུམ་དང་སྦྱར་ཏེ་
སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོའི་དགོངས་དོན་ལྟར་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་སྟེ་སྟོང་འཛིན་པ་
ཆོང་མས་མཁྱེན་བཞིན་པ་ལྟར་དུ་ཡིན། འདི་དག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྒོན་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་
གཉེར་གྱི་ཆ་ཞིག་དང་། འཇུག་པ་སྒྲིབ་བ་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་པའི་ཆ་ཞིག་སྟེ་ཆ་
གཉིས་རེ་ཆོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་རང་ལུགས་ལ་སྒོན་འཇུག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་
འདོད། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྟོན་ལ་ལུས་གྱི་རྟོན་དེ་ལ་ལྷ། ལྷ། ལྷ་མ་ཡིན་དང་།
མིའི་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ལ། བསམ་པའི་རྟོན་དེ་ལ་དད་སོགས་བྱུང་པར་ཅན་
སྟེ་ཡོད་པ། གནས་པའི་རྟོན་དེ་ལ་གང་ལ་སྒྲིབ་པ་དེའི་རྟོན་དེར་ཉམས་པའི་རྒྱ་མ་བྱུང་
གི་བར་དུ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
གྲོགས་སྟོབས་རྒྱ་སྟོབས་ཅུ་བའི་སྟོབས། །ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་དོན་ལྟར་གྱི་སངས་
རྒྱུ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྟེ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་གྱི་པན་ཡོན་ཐོས་པ་གསུམ་ལས་སྒྲིབ་པར་གསུངས་ཡོད། སྒོན་འཇུག་བྱང་
ཆུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་ཞེས་པའོ། སྒོམ་སྤྱད་དོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ཞེས་
པའོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་ཞེས་གང་བཤད་ཀྱང་དཔེ་རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་
ལ་རིམས་ནད་སེལ་བ་དང་། དགོས་འདོད་འབྱུང་བ། ལུན་པ་སེལ་བ་སོགས་གྱི་

ལྷོག་པའི་ཆ་ནས་ཐ་དད་ཕྱིས་ཀྱང་དེ་བོ་གཅིག་ལས་མ་འདས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་བོའི་ཆ་
ནས་བཤད་ན་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན། དེ་
གཉིས་ཀའི་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་སྐབས་ཀུན་མཁྱེན་གྲོང་ཆེན་པས། སྤོན་པ་ཚད་
མེད་བཞི་ཡི་དེ་བོ་ལ། །འཇུག་པ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དུག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་
ལ། སྤོན་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་ཞིག་སྐྱེས་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་
ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་དུ་བྱོན་བཞུགས་འབྱོན་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་མཐའ་ཡས་ཚད་
མེད་པ་ལ། དུས་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་མང་པོའི་བར་དུ། མཚོན་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཟད་པ་
མེད་པར་ཡུལ་བ་བས་བསོད་ནམས་དེ་ཆེ་ཞེས་གསུངས། འདིའི་ཐད་དུ་མཛའ་བོའི་བྱ་
མོའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་དང་སྦྱར་ན་ཆོག གནའ་སྤོན་མ་རྒྱ་གར་
ཞིག་ན་ཚོང་པ་ལྷུག་པོ་ཚོང་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ཚོང་པ་ལྷུག་པོ་ཚོང་ལ་བྱ་ཞིག་ཡོད།
བྱ་དེའི་མིང་ལ་མཛའ་བོའི་བྱ་མེ་ཞེས་མོ་མིང་བཏགས་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་བྱ་མོ་མིང་
བཏགས་ཡོད་པའི་མཛའ་བོའི་བྱ་མེ་ཞེས་པ་ཚོང་དཔོན་གྱི་བྱ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕ་དེ་རྒྱ་
མཚོའི་ནང་དུ་ནོར་བྱ་ལེན་དུ་སོང་བ་ན་མགོ་མ་སོན་ཏེ་མ་བྱ་གཉིས་ཀ་ཁེར་བྱར་ལྷག་ནས་
བྱིམ་ཚོང་གི་འབྲུར་བ་མར་ཉམས་སོང་བ་ཡིན། དེ་ཉམས་ནས་སྐབས་ཤིག་ལ་བྱ་ཅུང་
ཟད་ཅིག་ནར་སོན་ཏེ་ཚོང་ཕྱན་བྱ་ཕྱན་བྱ་རེ་བརྒྱབ་ཅིང་། དང་པོར་ཚོང་བརྒྱབ་ནས་
ཀའ་པ་ནི་སྟེ་དེ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲོར་མོ་ཡིན་པ་དང་དེ་བཞི་ལོན་པ་ཡིན། བར་ཞིག་
ཡར་ཡར་ཁོ་རང་ལ་ཚོང་གི་ཉམས་མྱོང་ཕོག་སྟེ་བརྒྱད་ལོན། དེ་ནས་བཅུ་དྲུག་ལོན།
དེ་ནས་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལོན། ཚོང་གི་ཁེ་སྤྱོད་དེ་ཉིད་ཇི་དགའ་ཇི་དགའ་གྱུར་ནས་
ཚོང་བྱས་ལ། དེ་ནས་ལས་རིགས་བརྗེས་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཡོང་སྟོ་
ཡོད་སོང་བ་ཡིན། བྱ་ཡ་རབས་མི་བཟང་ཞིག་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལོན་ཚད་ཨ་མ་

གན་མའི་ལག་ཏུ་བཞག་ཅིང་། ཉིན་ཞིག་མི་གཞན་ཞིག་གིས་སྤོང་གི་ཕ་ཡི་ལས་ཀ་
 འདི་དག་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། རྒྱ་གར་ནས་ཕ་ཡི་རིགས་དེ་གང་ཡིན་དང་དེའི་
 ལས་དེ་གང་ཡིན་ན་དེ་བྱེད་དགོས་ལ། རིགས་འཛོལ་བའི་ལས་བྱེད་མི་དར་བ་ཡིན།
 སྤོང་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཞོར་བུ་ལེན་དུ་འགྲོ་བའི་རིགས་ཡིན་པས་འདིའི་ལས་ཀ་འདི་དག་
 སྤོང་གི་རིགས་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པ་དང་རིགས་འཛོལ་བའི་ལས་མ་བྱེད་ཅེས་སྒྲུས་པ་ལ།
 ཞི་ལུ་བརྒྱུགས་ཡོང་ནས་མ་ལ་ཁོ་ཡིན་ན་མིན་ན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིང་དུ་ཞོར་བུ་ལེན་དུ་འགྲོ་
 དགོས་འདུག སྤོང་གིས་ང་ལ་རིགས་ཀྱི་ལས་ཀ་གསང་འདུག ཡང་དག་པར་
 སྒྲུས་མི་འདུག ང་རང་པ་ལྟར་དུ་ཞོར་བུ་ལེན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཞེས་སྒྲུས་སྐབས། མ་
 ཡིས་སྤོང་གི་ཕ་རྒྱ་མཚོའི་ཞོར་བུ་ལེན་དུ་འགྲོ་ས་ནས་མགོ་མ་ཐོན་ལ། སྤོང་གྲུང་འགྲོ་
 མི་ཉན། ངས་སྤོང་ལ་རྒྱ་མཚོན་དེས་མ་བཤད་དེ་གསང་བ་ཡིན། གསང་བའི་རྒྱ་
 མཚོན་དེ་སྤོང་གི་ཆོ་མགོ་སྟོག་མགོ་ཐོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། ཞི་ལུ་
 ཁར་མ་ཉན་ནས་འགྲོ་བྱུངས་ཀྱི་བྲ་སྒྲིག་ཆ་ཆོང་བྱས་ཤིང་། འགྲོ་རན་ཁ་ངོ་མ་དེ་ཉིད་
 ལ་མ་ཡིས་སྤོང་གཏན་ནས་མངག་རྒྱ་མིན་ཞེས་གོས་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་ནས་བཟུང་ཞིང་འཐམས་ཏེ་
 མ་མངགས་པ་ལ། བྲ་ཁོང་སྤོང་ལ་ཉེ་མའི་མགོ་ལ་དོག་ཐོ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་དང་ལྷན་
 དུ་གསེག་འཐེན་བྱས་ནས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིང་དུ་ཞོར་བུ་ལེན་དུ་ཞོར་སོང་བ་ཡིན། བར་
 སྐབས་ཤིག་ལ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིང་ནས་ཆོང་པ་ཕལ་བ་མང་པོ་མི་ཐོན་ས་དང་མི་འགྲོ་ས་ནས་
 ཁོ་བོས་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ངོ་མ་བསམ་དོན་འབྲུག་པའི་ཞོར་བུ་དེ་ཉིད་ལོན་དགོས་སྒྲུམ་སྒྲེ་
 སོང་སོང་བའི་སྐབས་ཤིག་ལ་སྤྲུང་ཁོ་རང་གིས་ཆོང་བརྒྱབ་ནས་ཀར་པ་ན་སྒྲེ་སྒྲོར་མོ་བཞི་
 དང་། བརྒྱད་དང་། བརྒྱ་དྲུག་དང་། སོ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལོན་པ་དེ་ཐམས་
 ཅད་མ་ཡི་ལག་ཏུ་བཞག་པ་དེའི་དགོ་འབྲས་དང་ཕན་ཡོན་གྱིས་ཁོ་རང་ལ་ལམ་ནས་གྲུས་

བཀྲར་བྱེད་མཁན་མང་བོ་ཡོད་པ་སྟེ་ལྷའི་བུ་མོ་བཞི་དང་། བརྒྱད་དང་། བཅུ་དྲུག་
དང་། སོ་གཉིས་རྣམས་དེ་ལྟ་གོང་ནས་བཤད་པའི་ཀུན་པ་ནའི་ཁ་གྲངས་ལྟར་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེབས་བསུ་བསྟེན་བཀྲར་ཆད་མེད་པ་དང་སྤྱ་ལེན་འབུལ་བཟང་
བྱས་ཤིང་། འདྲིའི་ཕན་ན་བྱེད་རང་མ་འགྲོ་ཞེས་སྒྲུས་ཀྱང་ཁོ་རང་གིས་ཁར་མ་ཉན་
ལ། ཁོ་རང་གི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་མཐུ་ཟད་པ་དང་ཐོ་སྒྲུག་སོང་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་
འགྲོ་རྒྱུ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གཏན་ནས་མི་སྡོད་རྒྱུ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ལྷོ་སྤྱོད་ལས་མ་འགྲོ།
དེའི་སྤྱོད་ལས་སུ་འགྲོ་མི་ཉན་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། མ་འགྲོ་བེར་སའི་ལྷོ་སྤྱོད་ལས་སུ་ལས་
ཀྱིས་དེད་ནས་སོང་བ་ཡིན། མ་འགྲོ་བེར་སའི་ས་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་མཐའི་མཐའ་དུ་སོང་ཞིང་
སོང་ལ་བར་ཞིག་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་དུ་ལས་ཀྱིས་དེད་ནས་དེའི་
ནང་དུ་འཇུག་བསམ་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་དེའི་ནང་དུ་འཇུག་སོང་བ་དང་། དེའི་ནང་ན་
སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་གཅིག་གི་མགོ་ན་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅེ་མོ་གསོར་དུ་གྱུར་པ་རང་
འཁོར་གྱིས་ཀླད་པའི་ཐོག་ཏུ་འཁོར་བཞིན་པ་ཀླད་པ་ཡང་སྒྱུ་ཐར་ཐར་དུ་འཐོར་གྱིན་ཡོད་པ་
ད་དུང་ཡང་འཆི་རྒྱུ་མེད་པར་ཆོར་བ་སྒྱུག་བསུལ་དེ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་
པ་ལ། དེ་མཐོང་སྐབས་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱས་ལ་ཅི་ཡིས་མ་ཉན་པ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ན།
འདིས་དྲིན་ཆེན་མ་ཡི་མགོ་ལ་རྩོག་ཐོ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་སྒྲུས་
མ་ཐག་ཏུ་ཅི་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པར་ལྷགས་འཁོར་ཆེན་པོ་དེ་མཇེའ་བོའི་བུ་མོའི་མགོར་
བབ་སྟེ་གསོར་ཅན་གྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་ནས་ཀླད་པ་གཏོར་འགྲོ་བའི་སྒྱུག་བསུལ་རང་ཐོག་
ཏུ་བབ་པའི་ཆོན། ཁོ་རང་གི་སེམས་སུ་འཇུག་བྱའི་སྤྱིང་ལ་ད་རུང་ང་འབྲ་བའི་མའི་
མགོ་ལ་རྩོག་ཐོ་བརྒྱབ་ཅིང་བསྒྲུན་པ་ཅི་སྟེ་མེད། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདྲིའི་སྒྱུག་
བསུལ་འདི་སྤྱོད་དགོས་ཐུག་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་དེ་རང་གི་སྤྱོད་དུ་སྒྲིན་པར་

ཤོག་ ངས་སྤྱིར་རྒྱ་འདིས་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་རྒྱ་ཡི་གོ་ཚད་པར་ཤོག་ཅེས་བསམས་ཏེ་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེས་པའི་སྐབས་སུ་དེའི་སྒོན་སེམས་སྤྲད་ཅིག་མ་དེ་སྐྱེས་མ་
ཐག་ཏུ་གསོལ་འཁོར་མཚམས་བཞག་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་ཡར་འཕགས། དེ་ནས་ཆོ་
འཕོས་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་ལུལ་དུ་སྐྱེས་སོང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། སྒོན་
སེམས་ཙམ་ཞིག་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ཡིན། ཡང་གཏམ་རྒྱུད་
གཞན་ཞིག་ལ་བདག་ཅག་གི་སྒོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤར་ལམ་སྤྱིར་བའི་ཐོག་མར་
དཔུལ་བའི་གནས་སུ་སྐྱེས་སྤོང་ལ། ཀྱང་པམྱི་ཏ་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེས་ཤིང་། ཁོ་རང་
གི་རོགས་པ་དཔུལ་བའི་སེམས་ཅན་གྲོགས་ཀྱི་མ་རུ་པ་ཞེས་པ་དང་གཉིས་ཀ་དཔུལ་བའི་
མེ་ཡི་ཤིང་རྩ་འདྲེན་དུ་བཅུག་པའི་སྐབས་སུ་གཤིན་མེའི་ལས་མཁན་ཁྲོས་ནས་གྲོགས་ཀྱི་
མ་རུ་པའི་མགོར་ཐོབས་བརྒྱབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཀྱང་པམྱི་ཏར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཁོང་ཉིད་སྤྱིར་མེ་
སྐྱེས་ཏེ་གྲོགས་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་ཤིང་རྩ་འདྲེན་པར་བརྩམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
མ་རྒྱུག་དང་དེ་ལུས་ལ་ལྷགས་མེད་དེ་འདྲེན་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག་པས་ངས་འདུད་ཅེས་
སྒྲས་པ་ན་གཤིན་མེ་སྐྱེས་བུ་དེས་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྤྱིར་བ་
དེ་ཉིད་ལ་སུས་སུ་སྐྱོབ་ཅེས་ཐོབས་མགོ་ལ་གཅིག་བརྒྱབ་པ་ན་ཀྱང་པམྱི་ཏ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
ཤི་འཕོས་ཏེ་སྒོན་སེམས་ལན་གཅིག་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དཔུལ་བའི་གནས་སུ་བསྐླལ་
བར་གནས་དགོས་པའི་སྤྲིག་སྐྱིབ་དག་ནས་དེའི་ལས་ཟད་དེ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་གྱི་ལྟ་ལུལ་
དུ་སྐྱེས་སོང་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་དོན་མེད་ཀྱིས་གནོད་སེམས་དང་སྤྲིག་སེམས་སྐྱེས་
ན་དེ་ལྟར་དུ་སྐྱོབས་ཆེ་ལ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྒོམ་པའི་སེམས་ཀྱི་མཚོན་དཔེ་ཙམ་ཡིན།
འདུག་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་བསམ་སྒོལ་བྱང་ན། སྒོན་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གྱིས་མཚོན་དུ་
མེད་པའི་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་

སྤོན་པས་བསམ་པས་སྤོན་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་འཇུག་པས་སྦྱར་བ་ལག་ལེན་གྱིས་དངོས་སུ་
བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཕན་ཡོན་གྱི་བྱུང་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་བ་དང་། སྦྱར་བ་
སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་བྱུང་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་མང་པོའི་ཚོགས་གཉིས་
བརྒྱམས་པའི་བྱུང་པར་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན། དེའི་འཐད་པ་ཇི་ལྟར་འཇོག་པ་དཔེ་
མཆོན་དུ་བཤད་ན། སྤོན་བཙམ་ལྡན་འདས་སྦྱོབ་པ་ལམ་ལ་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་
ན་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཙན་གྱིས་ཆོང་པ་ལྔ་བརྒྱ་གསོད་ཅིས་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ཆོང་པ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་སྒོག་བསྐྱབས་པ་དང་། མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཙན་དཔེ་གི་སྒྲིག་བསྐྱལ་
དོས་དྲག་པོ་ལས་སྦྱོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཁོང་རང་ཉིད་དཔྱལ་བར་སྦྱོན་སྦྱོད་གོངས་ནས་མི་
ནག་མདུང་ཐུང་ཙན་བསད་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་མ་དགོས་དང་
བསྐྱལ་བ་བཞི་ཁྲིའི་ཚོགས་བསགས་ཤིང་ཚོགས་འདུམས་པ་ཡིན་ལ། བསྐྱལ་བ་ཆེན་
པོ་བཞི་ཁྲི་ཞེས་པ་ཅི་འདྲའི་དུས་རིང་ཞིག་མིན་ཏེ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དུས་སུ་བསགས་
པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བསགས་པ་དང་འདྲ་འདྲར་སྦྱར་སོང་བ་ཡིན། ཡང་བྲམ་ཟེའི་
ཁྲེུ་སྐར་མ་ལ་དགའ་བས་ལོ་ཉི་ཁྲི་ལ་ནགས་སུ་དབེན་པར་གནས་ཏེ་ཆོངས་སྦྱོད་ཚུལ་
ཁྲིམས་སུང་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་གཞན་སྒོག་སྦྱོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོངས་སྦྱོད་
བྱུང་བའི་ཡང་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཁྲིའི་ཚོགས་བརྒྱམས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། བྱུང་
ཆུབ་སྤོན་པའི་སེམས་ལ་ཕན་ཡོན་ཆེ་ཡང་བྱུང་ཆུབ་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་དོ་
རྒྱུ་ཡོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་རིགས་པས་ཐབས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་
གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ནས་གང་ཟག་དབང་རབ་ཆོ་གཅིག་གིས་གྲོལ་བ་དང་།
ཤིན་ཏུ་དབང་རྣོན་ངོ་མ་དེ་ལོ་དང་ལྷ་བས་ཀྱང་གྲོལ་བ་མཛོན་སྦྱར། ཟུང་འཇུག་རྗེ་
འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་འཐད་པ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་རིགས་པས་དཔྱད་ཀྱང་འགྲུབ་

པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འུ་ཚེ་འདིར་ཡོད་ཚེ་མས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྔོན་དུ་སོང་བས་སྔོན་
དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྔོན་སྔོན་འཇུག་སྐྱབས་ཅིག་ཏུ་རང་
ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲངས་པ་དང་། སྔོན་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
འདིའི་ནང་ནས་མང་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་བས་ལྷག་པའི་ལུས་རྟེན་ཞེས་གསུངས་པའི་
མིང་དོན་མཚུངས་པ་འདི་འབྲའི་ལུས་རྟེན་ཞིག་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ཆེད་པ་དོན་ལྡན་ཡིན་པར་
དགའ་བ་སྒྲོམ་པ་དང་བཅས་ཏེ། སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་པས་མི་ཚད་སྐྱེས་ལ་མ་ཉམས་
པར་བསྐྱབ་པ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བ་དེ་སློག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་འདོར་བ་དེ་ཉིད་གནད་ཆེན་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདི་ལྟར་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་ཤེས་ཐུབ། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྔོན་
དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ཆོག་ལས་ཐོབ་པ་དང་། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཞེས་པ་དེ་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་སེམས་
བསྐྱེད་ལེན་པའི་ཆོག་སྔོན་འཕོགས་ཆོག་གི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་རྟག་ཏུ་གོམས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐབས་
སུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་སྤྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན། དེའི་རྫོགས་
སྔོན་སྤྱངས་པའི་སྟོད་པ་དེ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཚད་མེད་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་པས་ན།
རྒྱབས་ཆེན་ཆོགས་གཉིས་སྟོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་ཆོག་འདིའི་སྔོན་གཞི་
ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གཉིས་པ་ཐུན་མོང་དང་སྟོབས་ལྡན་པའི་ཆོགས་བསགས་སྐྱིབ་
སྟོང་བསྟན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་གསུམ་པ་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ཡང་མཉམ་དུ་བསྟན་པ་འདིས་ཐེག་ཆེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གསེར་
འབྲུར་གྱི་ཕྱི་འདི་ཡིས་ཟིན་ན་དགོ་ཅ་ཆེ་སྤྲ་གང་བྱས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་
དགོ་བར་འབྲུར་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྫོགས།

ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གོམས་པས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་ཏེ།
ཆོགས་གཉིས་མཉམ་དུ་རྫོགས་སྟོབས་ཀྱིས་དཔག་ཡས་དག་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་ལུས་པའི་
འཐད་པ་དེ་ལྟར་དུ་བྲལ།

༡༥ རྒྱག་འཆལ་བའི་ཡན་ལག

དེས་ན་འདི་ནས་ཆོགས་གཉིས་གསོག་པའི་སྒོ་དམ་པ་དེ་བསགས་སྦྱང་གཉིས་ཀའི་
གནད་དུ་འདུས་པ་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་བདུན་དང་འབྲེལ་ཏེ་བཤད་རྒྱ་བྱེད་དགོས།
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལེན་སྟབས་སྦྱར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྦྱར་བ་མཐུན་
རྒྱུན་བསགས་པ་ཡིན་ལ། སྦྱར་བ་མཐུན་རྒྱུན་བསགས་པ་དེ་རྟེན་དགམ་པ་དང་།
མཆོད་པ་འབུལ་བ་སོགས་སྤོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་དག་སྤོན་དུ་སོང་ནས་ཆོགས་
ཞིང་གི་མདུན་དུ་ཡན་ལག་བདུན་པ་འབུལ་བ་སྤོན་ལ་འགྲོ་དགོས། དུས་རྒྱུན་རང་
སྦྱར་གྱིས་བྱང་སྤྲོམ་ཆགས་མེད་དུ་ལེན་དུས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་དགོས་པར་མ་ཟད་བདེ་བ་
ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གཉིས་པ་ཆོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱང་གི་གནད་ཀྱང་འདི་ལ་ཡོད།
ཁྱིམ་པ་ཕོ་མའི་རྒྱུན་གྱི་དག་སྦྱར་དང་ཡང་འདི་འབྲེལ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་སྦྱར་ཡང་ཐེངས་
མང་བཤད་ཀྱང་ད་རུང་ནན་གྱིས་འདི་བཤད་དགོས། ངག་འདོན་དེ་སྦྱང་པོ་བཀོད་
པའི་མདོའི་དགོངས་དོན་བཟང་སྦྱོང་སྤོན་ལམ་གྱི་དབུ་ནས་མར་ཡོད་པའི་ཇི་སྟེད་སུ་དག་
ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུན་འདོན་གྱི་ཀླུ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བདེ་སྤོན་དག་གི་
ཆོག་དོན་བཞིན་དུ་དང་པོ་རྒྱག་འཆལ་བའི་ཡན་ལག་ཡོང་བ་ཡིན། རྒྱག་འཆལ་བ་
ཞེས་པ་གཙོ་བོ་ལུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཡང་ལུས་ཀྱིས་རྒྱག་འཆལ་ཞོར་དུ། ངག་གི་རྒྱག་
འཆལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་དང་སྒྲགས་ཏེ། ཡིད་ཀྱིས་རང་ལུས་དཔག་མེད་ཇི་

སྟེད་གངས་མེད་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པར་སྐལ་ནས་ཕྱག་འཚལ་དགོས།
ང་མི་གཅིག་ཁེ་རུ་མ་ཞིག་གིས་ལྷ་རྟོག་མ་སྐྱེ་འདྲ་ཁེ་རུ་མ་དེ་ཉིད་ལ་འཚལ་གྱིན་ཡོད་པ་དེ་
འདྲ་མ་ཡིན་པར་རང་ལུས་དཔག་མེད་ཇི་སྟེད་གངས་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་རྩལ་
སྟེད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པར་སྐལ་ཏེ། ཕྱག་འཚལ་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མགོན་པོ་འོད་
དཔག་མེད་ལ་སོགས་པ་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་མཐའ་ཡས་རྩལ་
སྟེད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པ་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་གསུམ་གསུམ་པས་
ཕྱག་འཚལ་དགོས། ཕྱག་འཚལ་ལུགས་དེ་ནམ་ཡིན་ན་བཤད་སྟོང་ཡང་ད་དུང་ཡང་
བསྐྱར་བཤད་ན། ཕྱག་དང་། མཆོད་འབུལ། རྟོན་གསུམ་མཆོད་མཇལ་གང་
གི་སྐབས་ཡིན་ཡང་དང་པོའི་དང་པོ་འགོ་མར་རང་གི་ལུས་དེ་ཉིད་གཙང་མ་ཞིག་བྱེད་
དགོས། གཙང་མི་གཙང་རང་ཉིད་མགུ་ན་མགུ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱག་འཚལ་སྐབས་
རྟོན་གྱི་མདུན་ངོས་ཀྱི་དམའ་ས་ནས་ཡར་རྟོན་ལ་ཁ་འཁོར། ཀྱང་བའི་ལོང་བུ་གཉིས་
ཀ་གཤིབས། དང་མོར་བྱས་ཏེ་ལང་དགོས། ཐལ་མོ་ཁོག་སྟོང་མེ་རྟོག་པར་ཁ་
འབུས་པའི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཞིག་བྱས་ཏེ་སྦྱོར། དང་པོར་ཐལ་མོ་སྟོང་ཁར་སྦྱར།
དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་བྲན། དེ་ནས་ཐལ་མོ་གནས་གསུམ་དུ་གཏུགས། མ་
ལུ་ས་ལ་ཐབ་སྟེ་རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་བསམ་དགོས། རང་གཅིག་
པུའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་དག་པར་གྱུར་ཅིག་བསམ་མི་ཉན། ངས་སྟོན་ཆད་སྐབས་ཤིག་ལ་
བཤད་སྟོང་ཡོད། ང་དེ་ལོར་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་རྗེས་སུ་ལྷ་སའི་རྫོང་པོའི་སྟོན་སྒྲ་
བས་སྟེ་དུས་ལྷ་ས་ལ་གཅིག་སོང་ཞིང་། མཆོད་མཇལ་རྟོག་མ་ཆ་རེ་འདུག སྟེ་
དགོན་ནས་ཡིན་པར་འདྲ་བའི་རྒན་མོ་ཞིག་གིས་ང་བས་སྦྱིད་ཅིག་མེད་པར་ཤོག ང་
བས་རྒྱགས་ཤིག་མེད་པར་ཤོག་ཅེས་ཟེར་གྱིན་འདུག མོ་རང་གི་མདོག་ལ་བལྟས་ན་

དེ་འདྲ་ཞིག་བཟང་རྒྱ་མི་འདུག དེའི་ཡན་ལ་ཁེ་རུ་ཞིག་འཕར་མི་ཉན་དུས་མ་ཡག་
སོང་བསམ་རྒྱ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་
གསུམ་བྱ་བ་དང་བཅས་པའི་ཉེས་སྒྲིབ་བག་ཆགས་ངན་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དག་
ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསང་གསུམ་ཡོན་ཏན་གྱི་ལས་དང་བཅས་པའི་བྱིན་
རྒྱལས་ལུས་མཐུ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་བསམ་དགོས། ཕྱག་འཆོལ་རྒྱའི་ཁ་གྲངས་མང་
ཉུང་མ་ཡིན། ཕྱག་འཆོལ་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲིང་དང་། ཕྱག་འཆོལ་རྒྱའི་དམིགས་པ་
གནད་འགག་ཆེ། ཡང་སྒྲར་བཞིན་དུ་བྱེད་པོར་ལངས་ཏེ། ཐལ་མོ་སྒྲིང་ཁར་སྒྱར།
དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་བློན་པ་ནས་འགོ་བཟུང་ནས། ཁ་ཡེངས་མིག་ཡེངས་མེད་
པར་འཆོལ་དགོས། འགའ་རེས་དེའི་བར་ནས་ལག་པ་གཉིས་ཀ་བགྱང་དེ་ཐལ་མོའི་
ནང་ལོགས་གུན་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཆོ་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་དང་གཞན་གྱི་བརྒྱད་པའི་སྒོ་ལ་
དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡིན་ཤས་ཆེ་ཡང་གཙོ་ཆོ་ཆོས་བརྒྱད་འདི་དང་། བྱུང་པར་དུ་
ངའི་ཕྱག་འཆོལ་ལུགས་གོང་ནས་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན། འགའ་རེས་དགྲེམ་སྒྲུར་ཡི་
ཕྱག་གསུམ་རེ་བྱེད་འདུག བཤད་དུ་བཅུག་ན་གུས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གཞན་ཞིག་ཡིན་
ཟེར་ན་མི་ཤེས་ཀྱང་དཔལ་སྤྲུལ་ཆང་གིས་མི་ཆེན་གྱིས་ཕྱག་འཆོལ་ལུགས་ཡིན་ན་ཅི་
ཡང་མི་ལོ་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དགྲེ་དུས་བྱེད་མོར་བྱས་ཏེ་དགྲེ། མར་དགུ་དུས་
སྒྲུར་སྒྲུར་བྱས་ནས་ཐོད་པ་དང་ལག་མཐིལ་གཉིས་ས་ལ་གདུགས་ལ་བཞག་དུས་མཚུ་གུ་
ཆ་གས་སྒྲེར་སྒྲེར་མི་བྱེད། ཡར་ལང་དུས་ཀྱང་ལག་རྒྱབ་གྱི་མཚུབ་ཆོགས་སར་ཁེན་
ནས་མི་ལང་། དེ་ཆོ་གལ་ཆེ། ཕྱག་འཆོལ་བའི་ཕན་ཡོན་ལ་བསམ་ན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་དད་པས་ཕྱག་འཆོལ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་དེ་དབང་
ཆེན་གསེར་གྱིས་གཞི་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་རྩལ་སྤྲོ་རབ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་འཁོར་

ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་བདེ་བ་དང་ལྷ་མིའི་བདེ་སྤྱིད་མྱོང་བར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁོང་
ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ལ། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཕུག་འཆལ་ན་དེ་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་ཡོད་རྒྱུ་དེ་
དང་། ཕུག་མ་འཆལ་ན་ཡང་སྒྲིབ་པ་མི་དག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཤུགས་བསྟན་ཡིན།
ཚོགས་མི་གསོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་བཤད་མི་དགོས། ཕུག་འཆལ་ལུགས་རྩོམ་ཆད་
ཀྱང་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་འདི་ཚོ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་རུང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཨོ་སོང་
ཞེས་བྱིམ་བཟའ་ཚང་གི་ནང་ནས་ཡིན་ཡང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ངོ་བཤད་བྱིས་དང་དོན་
ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་ཡིན། ཚོས་འཆད་པ་པོའི་ཁ་ནས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་དང་དཔེ་ཆའི་
ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཚིག་འགའ་རེ་གོ་ཨོ་འདུག་ཅེས་ངོས་ན་བོད་སྐད་ཡིན་ཞིང་གོ་མི་འདུག་
བསམ་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུ། གོ་སོང་ཟེར་ན་ཡང་ངོ་མས་གོ་ནས་ཡང་ཟེར་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པ་
འདི་ཚོ་མང་ཆེ་བ་བོད་རང་གིས་རང་སྐད་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཡིན།
འགའ་རེ་ཚོས་སྐད་ཡིན་ཡང་འགའ་རེ་ཡིག་སྐད་ཟེར་ཞིང་། ཡི་གེ་དང་སྐད་ཁ་ཁ་
ཞིག་གང་ན་ཡོད། ཡིན་ངོ་མ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ཡིན། བོད་ཡིག་འདི་བོད་ཆོལ་
གསུམ། འདུག་འབྲས་ལྗོངས། བལ་བོ། མོན་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཐའ་
མཚམས་མང་ཆེ་བ་དང་བཅས་པ་འཛམ་གླིང་གར་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་
རྒྱའི་སྐད་ཡིག་ཡིན། ཚོས་རིག་གཞུང་གི་སྟེགས་བམ་ཚང་མ་དང་དེའི་བདག་པོའི་མི་
རྣམས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཁ་འབག་མེད་པར་གྱུར་ན་མི་ཉན་པ་ཡིན། ཚོས་རིག་
གཞུང་གི་སྟེགས་བམ་རྣམས་འུ་ཚོ་ཚང་མའི་ལག་ན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་བདག་པོའི་མི་
རྣམས་འུ་ཚོ་རྣམས་ཡིན། ཚོས་རིག་གཞུང་དང་མི་རྣམས་ཁ་འབག་མེད་པར་གྱུར་ན་
དེའི་མི་རིགས་དེ་གནའ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་དར་བ་ཡིན་ཞེས་གནའ་གཏམ་རྗེས་
མེད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ངས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ཡང་མང་ལ། ཡིན་ན་ཡང་མི་

རིགས་རེ་རེ་གཉིས་རེ་མེད་སྔོང་ཡང་ཉ་ལས་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་ཐར་ལམ་རྣམ་དག་
འཛོལ་རྒྱའི་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་རིག་གཞུང་ཉམས་སྔོང་ན་མིའི་རིགས་ནས་སེམས་ཅན་
གཞན་དང་བཅས་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་ཡིན། ཐང་ས་ཉེས་ནས་བཤད་ན། ཆང་
མས་ཡི་གེ་ཤེས་པར་གྱིས་དང་ཤེས་དགོས་པའི་རིན་ཐང་ཅན་མང་པོ་ཡི་གེའི་ནང་ནས་
ལེན་རྒྱ་ཡོད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་བན་རྒྱ་ཞིག་གི་ཁ་ནས་མིན་པར་མི་གོ་རྒྱ་བྱེད་མི་
དགོས། ཉིན་རྒྱ་པར་གོ་ཁ་ཕན་ཚུན་ཡིན་ཡང་ཁ་འཛིང་རྩྱུང་པ་བཟེར་སེམ་གཏམ་སེམ་
དང་པོར་ཡག་ས་ཞིག་ནས་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་ཀྱང་། བར་ཞིག་མཆོང་འབྲུ་སྤྲད་རྩྱེད་
སེམ་དང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཅི་གནོད་གང་གནོད་བྱེད་སེམ། མཐའ་མར་སྤྲོད་འདྲེ་
བསྐྱངས་ཏེ་རྩ་བཅག་རྩེའུ་དཀྱུག་ཡན་ཆད་བྱེད་དགོས་སྤྱག་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་བ་ཡིན།
ཐག་རིང་ས་ཡུན་གྱི་དོན་ལ་བསམ་སྤྱོད་བཏང་ན། ཆོས་དཔེ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་རེ་ཤེས་ན་
སྤྱིད་སྤྱིད་པོ་རང་ལ་ཡོང་ན་དཀོན་མཆོག་གི་སྤྱགས་རྩེ་ཡིན་སྐྱམ་ནས་དད་གུས་རྩེ་ཆེར་
སྔོང་། སྤྱིད་ཀྱིས་བོན་གསར་བ་རེ་བཞག་སྤྱག་སྤྱག་པོར་ཡོང་ན་ཆོ་སྤོན་གྱི་ལས་
འབྲས་ཡིན་སྐྱམ་སྤྱེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཁུར་པོ་ཡང་ཐབས་ཐོན་རྒྱ། ད་རུང་དེའི་སྤོན་ཏུ་
བདེ་སྤྱག་གཏོང་ལེན་རེ་ཤེས་ན་རྒྱུན་དན་གྲོགས་སུ་འགྱུར། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེ་བའི་
རྒྱར་རྒྱར་ཆོག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན། ཡི་གེ་སྤྱང་རྒྱ་འདི་ཆོའི་ཐད་ནས་སྤོན་མ་ཡིན་ན་ཁ་
རྩང་ཞིག་བཤད་པ་བཞིན་པོ་མོ་བྱུང་མེད་ཀྱིས་ལོ་ལོན་ཡིན་ཡང་ཡི་གེ་སྤྱོད་ས་ཞེས་སྤྱས་
པ་ཡིན། དེང་སང་གི་གནས་ཚུལ་དང་བསྐྱུན་ན་བྱིས་པ་ཡིས་བྱུང་པར་དུ་བོད་ཡིག་
སྤྱོད་ས་མ་གཏོགས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྤྲད་ཡིག་གིས་གནས་སྤྱབས་ཀྱི་ཁ་གསལ་བྱེད་ལ་
ཕན་སྤོན་ཡོད་ཀྱང་མིའི་རིན་ཐང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འབྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་མི་
གཤིས་སྤྱས་ཀ་བཟང་བ། ཡ་རབས་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་དེ་ཡིན་པས་ཐན་སྤྱི་ཆོགས་ཡར་

རྒྱལ་གྱི་ཕྱི་དངོས་པོ་འབྱོར་ཞིང་འབྱོར་ལ་ནང་བསམ་པའི་བདུན་ཅི་དེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་
རིག་གཞུང་འདི་ཉིད་འཛམ་བུའི་སྤྱི་ཡི་ནོར་བུ་ཡིན་ཕྱིར་འདིའི་རིན་ཐང་ཅི་སྒྲིལ་ཆེར་
འགྱུར་ངེས་པས་དེ་དུས་རང་གི་མི་རྒྱུད་ཀྱིས་རང་གི་སྐད་ཡིག་མ་ཤེས་ན་སྒོ་འབྱོར་སྐྱེས་
ཆོ་སྒྲེར་སྒྲུག་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཞོར་དུ་སྒོ་སྒྲིལ་པ་ཡིན། མན་ངག་གི་ལྷ་མིག་རྟེན་
ཐབས་བྱས་ཏེ་མི་ཟད་སེམས་ཀྱི་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་རང་གིས་བྱེས་ནས་འཛམ་གླིང་གི་
ཁྱོམ་ར་བཤེར་ཡང་ཕྱིན་ནས་ཉི་རྒྱུ་མི་ལོན་པའི་རིན་ཐང་ཅན་རིན་མེད་དུ་རང་གིས་ལེན་ཤེས་
དགོས། དེ་དག་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་མང་ཞེས་པོ་དང་།

༡༧ མཆོད་པའི་ཡན་ལག

ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ནང་ནས་གཉིས་པ་དེ་མཆོད་པ་ཡིན་ཞིང་། མཆོད་པ་ཐམས་
ཅད་དངོས་བཤམས་ཡིད་སྐྱེལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ལ། འོན་ཀྱང་། བདག་ནི་
བསོད་ནམས་མི་ལྷན་བཀའ་ཆེན་ཏེ། །མཆོད་པའི་ནོར་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་
མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱད་མཆོད་སྒྲིན་མ་བྱས་པས་བསམགས་འབྲས་
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྱོར་བ་དམན་པས་བཀའ་ཆེན་ཞེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་བསམགས་འབྲས་
དམན་པའི་སྤྱང་པོ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན། སྤྱང་པོ་ཡིན་སྟབས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་
མཆོད་པ་འབུལ་བའི་མཆོད་ཇས་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་ཀྱང་གཅིག་ཡིད་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་
དག་ངེས་ཅན་གཙང་མ། དེ་ཡང་དག་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་སྟེ། ཞིང་དག་
པ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བརྩའི་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱུངས་ན་
བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྤྱུངས་པས་ལ། དངོས་པོ་དག་པ་དེ་ལོག་འཛོད་དང་རྒྱ་འབྲེག་གི་
ཇས་མ་ཡིན་པ། བསམ་པ་དག་པ་སེར་སྤྱིའི་འབྲི་བ་མེད་པ་ཞིག་གིས། མེ་ཏོག་

བདུག་སྒྲོམ། མར་མ། གྲི་ཆབ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་དུག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
འདོད་ཡོན་དང་ཉེར་སྤྱད་རྣམས་པལ་ཆེ་བ་དམིགས་རྟེན་གྱི་ཆེད་ཡིན། མཆུལ་འདི་ཚོ་
ཆོས་ཡོངས་སྤྱལ་སྤྱའི་ཞིང་ཁམས་འབྲུལ་བའི་དམིགས་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ཡིན། དེ་
ལས་གཞན། ཐུབ་དབང་མཆོད་གནས་མཆོག་ལ་ཡིད་འོང་བའི། །མེ་ཏྲིག་མན་ད་
ར་དང་ཨུཏྲལ་དང་། །ལ་སོགས་པ་དང་། རིན་ཆེན་གདུགས་མཛེས་གསེར་གྱི་
ཡུ་བ་ཅན། །ལ་སོགས་པ་ལྟར་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་ཆེ་འབྱོར་རྒྱུ་འབྱོར་དུག་
གི་རིགས་དང་མཆོན་ཆ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་ཉིད་ལ་གང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
དངོས་པོ་མཐོང་ཆོད་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་མཆོད་པའི་ཚུལ་དུ་འབྲུལ་ཆོག་པ་
ཡིན། དེ་དག་དམིགས་རྟེན་བྱས་ནས་ཡིད་གྱིས་སྤྱལ་བའི་མཆོད་པ་ཐུན་མོང་ཕྱི་རི་
མཆོད་པ། གཞལ་མེད་པོ་བྱང་བསྟོད་དབྱངས་ཡིད་འོད་ལྡན། །མུ་ཏྲིག་རིན་ཆེན་
རྒྱན་འཕྲང་མཛེས་འབར་བ། །སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་རྩལ་གྱི་མཆོད་པ།
མེ་ཏྲིག་འབྲས་བུ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །སྤྲན་གྱི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡོད་པ་
དང་། །འཇིག་རྟེན་རིན་ཆེན་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །རྒྱ་གཙང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་
ཡོད་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་གྱི་ཡིད་སྤྱལ་གྱི་མཆོད་པ་སྟེ།
བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་མ་བཟུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་མཆོད་པ་ལ་བསམ་མཁྱོད་བཏང་ན། རང་དང་གསང་བའི་མཆོད་པ་སྟེ་མཆོད་པའི་ལྷ་
མོ་བརྒྱུད་དང་བཅུ་དུག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་རྩལ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཐོགས་པའི་ཟད་མེད་
མཆོད་པའི་སྤྲིན་ཕུང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་སྤྱལ་གྱི་མཆོད་པ་འབྲུལ། ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོའི་མཆོད་པའི་སྤྲིན་ཞེས་པ་ཟད་པ་མེད་པའི་རྩལ་གྱི་གོ་དགོས།

གོ། བཤགས་པའི་ཡན་ལག

གསུམ་པ་བཤགས་པ་ཡིན་ཞིང་། བཤགས་པ་འདི་བཤགས་ཚུལ་རྣམ་པ་བཞི་
ཡི་སྟེང་ནས་བཤད་ན། དེ་རིང་འགོ་ནས་ཡིག་བརྒྱ་འདོན་པའི་སྐབས་ཤིག་ནས་
བཤགས་པར་བྱེད་པ་འདི་གནད་ཆེ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། སྤྲིག་པ་འདི་གང་ནས་ཡོང་
ན། སྦྱང་བྱ་སྤྲིག་པ་ཡིན་ལ་སྤྲིག་པའི་སྒོ་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། སྒོ་དྲུག་དེ་གཉེན་པོ་
སྟོབས་བཞི་ཡིས། སྦྱོང་ཚུལ་དེ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱིས། སྦྱངས་འབྲས་དེ་
ཇི་ལྟར་དག་ཚུལ་དང་བཞི་ཡིས་ཁོག་ཕྱབ་སྟེ་བཤད་དགོས། དེ་ལྟར་བཤད་ན་འབྲས་
སྤྱུ་འདུས་པ་ཡིན། ཡང་ཟེར་བྱས་ན་སྦྱང་བྱ་སྤྲིག་པའི་སྒོ་དྲུག་དེ། སྦྱོང་བྱེད་གཉེན་
པོ་སྟོབས་བཞི་ཡིས། སྦྱོང་ཚུལ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱིས། སྦྱངས་འབྲས་ཇི་
ལྟར་དག་ཚུལ་ཏེ་དེ་བཞི་བོའི་ཐོག་ནས་སྤྲིག་པ་འདག་ཐབས་དེ་དག་འབྲས་དང་བཅས་པ་
མགོ་ནས་མཛུགས་བར་བཤད་ཐུབ།

༩༩། སྦྱང་བྱ་སྤྲིག་པ་བཤད་པ།

སྦྱང་བྱ་སྤྲིག་པའི་སྒོ་དྲུག་ཅེས་བཤད་སྐབས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་གསུམ་དེ་
དང་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྦྱང་གཏི་ལུག་གསུམ་གྱིས་དྲུག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཙྰ་ཆོག་ ཡུལ་པ་མ་
སྒྲུ་མ་མཁན་སྟོབ་སོགས་ལ། དུས་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ། རོ་བོ་རང་
བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོད་དང་བཅས་པའི་བྲིམས་དང་འགལ་བ་ཐམས་ཅད། སྦྱོར་བ་རང་
གིས་བཀྲིས་པའམ་གཞན་ལ་བཀྲིད་དུ་བསྐྱུལ་བ་ལ་སོགས་པ། སྒོ་དྲུག་ཅེས་པ་ཡུལ་
དུས་རོ་བོའི་སྒོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱས་པ་ཡང་ཡོད། གང་ལྟར་ཡང་བཤགས་ཚུ་སྤྲིག་
པ་ཡིན་ལ། སྤྲིག་པའི་བྱེད་ལས་མཐོ་ཤིས་དང་ཐར་བ་ལ་སྤྲིབ་ཅིང་ངན་སོང་གི་གནས་

སུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན།

༼ ༣ ༽ སྦྱོང་བྱེད་གཉེན་པོ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྦྱོང་བྱེད་དེ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་ལ། སྤར་བྱས་སྤྲིག་པ་
ཁོང་དུ་དུག་སོང་ལྟ་བུའི་འགྱོད་པ་སྦྱོང་བ་དེ་ཉིད་སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས། བཙུན་པས་
སྤྲིག་སྦྱོང་གི་དགོས་པ་ལ་བཙུན་པ་དེ་ཉིད་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་པའི་སྟོབས། བཤགས་
སྟོམ་བླངས་ཆར་ནས་སྤར་ཡང་མི་བྱེད་པ་དེ་སོར་རྩུང་པའི་སྟོབས། དཀོན་མཆོག་གི་
གསུམ་དང་། སྤྲིག་སྦྱོང་གི་ལྷ་རྩི་ཤེས་པ་དཔའ་དང་། བཅས་མཁའི་སྦྱོང་པོ་
བྱེད་པར་དུ་བྱང་རྩུབ་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིག་པ་བྱེད་ཅིང་སྤྲུབ་ཐབས་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་
རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཡིན།

༼ ༣ ༽ སྦྱོང་རྩུལ་བཤད་པ།

དེ་ཡན་གྱིས་ས་བཅད་གཉིས་སོང་ནས་གསུམ་པ་སྦྱོང་རྩུལ་ཡིན་ཞིང་། སྦྱོར་
དངོས་རྩིས་གསུམ་གྱི་སྦྱོང་ནས་སྦྱོང་དགོས། སྦྱོར་བ་བཤགས་ཡུལ་ཡིན་ལ།
བཤགས་ཡུལ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྩུབ་སེམས་
དཔའ་བླ་མ་རྩི་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞུགས་པར་བསམས་
ནས་སྦྱབས་འགྲོ་བུ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་བཅས་པས། དངོས་གཞི་སྤྲིག་པ་བྱས་ཆོད་
ཐམས་ཅད་དང་པོར་རང་གིས་ཞེ་ནས་བྱས་པར་བྱས་ཏེ་དེ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་བྲག་པོ་དང་
བཅས་པས་འདི་དང་འདྲ་བ། དེ་ལས་ཆོབས་ཆེ་བ། གཞན་གྱིས་བསགས་པ་དང་
བཅས་པ། རང་གཞན་གྱི་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ལྷེ་ཐོག་ཏུ་ནག་ལིང་དེ་ཡོད་པར་

བསམས་ནས་བཤགས་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤགས་པའི་གནས་དེ་ཉིད་སྐྱབས་གནས་མདུན་
ཀྱི་ནམ་མཁར་སྤྱོད་པ་བཅུའི་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱ་མ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་
དང་བཅས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་གནས་བཤགས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིན་
མཚམས་ནས་འོད་ཟེར་ཞིག་བྱུང་སྟེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤྱིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བསམ་
དགོས། འདིར་རྩོམ་སེམས་སྒྲོམ་བསྐྱས་དང་འབྲེལ་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཟུང་
ན་ཡང་གཅིག་པ་ཡིན། རྗེས་འོད་ཟེར་མང་པོ་ཡང་ཡང་བྱུང་ནས་སྤྱིག་སྤྱིབ་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་དག་པས་མི་ཚད་ལུས་ཤེལ་གོང་ལྟ་བུ་དག་ཅིང་གཙང་མར་གྱུར་
པར་བསམས་ཏེ་དམིགས་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ངང་ལ་དལ་ཅིག་མཉམ་པར་བཞག་
དགོས། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་
གྲོལ། །དེ་ནི་འགྱུར་ཚངས་མཚོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སངས་རྒྱུ་གྱིས་མདོ་ཡི་ནང་
དུ་གསུངས་ཡོད། འུ་ཚོ་འོ་ས་ཀའི་མི་སྐྱུ་ཤོ་མོས་སྤྱིག་པ་བྱེད་ཟེར་དུས་སྤྱོད་གཙང་ཁོ་
ན་ལ་གོ་བའི་ས་ཆ་ཡོད་དར། འགའ་རེས་སྤྱིག་པ་ཁས་ལེན་ཡིན་ཟེར་ཁུལ་བྱེད་དུས་
གཡག་མཆུ་ལུག་མཆུ་བཅིང་རྒྱ་སྤངས་པ་ལ་ཟེར་མཁན་ཡོད། ཡང་ས་ཆ་ལ་ལ་
ཡིས་ཤོར་ལུག་གསོད་པ་ལ་གཅེས་མིང་འདྲ་ཞིག་བཏགས་ཏེ་མ་ནི་བཏོན་བཏང་ཟེར་དར།
དེ་གཅིག་བྱས་ན་དུད་འགོ་འཆི་ཁ་མའི་རྣ་བར་གཟུངས་སྤྱགས་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ལན་
གཅིག་བསྒྲགས་ན་པན་ཡོན་ཆེ་བ་ཡིན་ཡང་གཅིག་བྱས་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཤོར་བུ་
པར་ཞེས་མཚན་ནས་བོས་ཏེ་སྤྲིང་རྩེའི་མངའ་བདག་གི་སྤྱན་དེ་ནས་དེས་དགའ་ན་དེ་གྱིས་
ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་མའི་སྤྱན་ནས་ལྟོས་ཞེས་སྤྱས་ཏེ་བུ་བཤས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
འགོ་ལས་ཆེ། འགའ་རེས་ལར་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བཅད་པ་མེད་ལ་ངས་སྤྱོད་
ལར་ནས་བཅད་མ་མྱོང་། ལ་ལས་མང་པོ་མེད་ཅིང་སྤྱིག་པ་རྒྱུང་བསམ་རྒྱ་མེད།

སྤོན་གནས་རྗེས་དྲན་མེད་ཤིང་ཐོག་མེད་ནས་ཅི་ཞིག་བསགས་ཡོད་ཅི་ཤེས། ཆོ་འདྲིར་
བསགས་པ་མང་ཆེ་བ་བརྗེད་ཆར་ཡོད། སྤྲིག་པའི་སྤྲིག་ངོ་མ་ཤེས་ན་བྱུང་པར་དུ་ཞེ་
ལ་མི་འདུག ད་ནངས་ནམ་ལངས་ནས་རྩྭ་ཆད་ཀྱི་དེ་རིང་གི་བསམ་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་
ལོས་དྲན། དེ་ཐམས་ཅད་རྩྭ་སྤོག་ནས་ཞིབ་བཤེར་ཙུམ་བྲ་ཞིག་ཁོད་དང་། དགོ་
སྤྲིག་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་འགྲོ་ས་མེད་པས་གཤིན་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
མདུན་དུ་ཐོན་སྐབས་དེའུ་དཀར་ནག་བཅིས་པ་ལྟ་བུའི་དེས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཆབ་དེ་ཉིད་
རང་ཉིད་ཡིན་རྒྱུ་བྱེད་དགོས། རྣམ་ལངས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཅི་བཤད་ཅི་དྲན་ཅི་ལས་
ཡོད། རྣམ་མ་ལངས་སྒྲེ་རགས་མ་བཅིངས་པའི་སྤོན་ཞིག་ནས་མི་དགོ་བསམ་ངན་
གཡོ་འཕྲུལ་སྤྲིག་ལས་མང་པོ་ཞིག་དྲན་ཨོ་བྱུང་། མང་ཆེ་བ་སྤྲིག་པ་མི་དགོ་བ།
ཕལ་ཆེ་བ་ནི་དགོ་སྤྲིག་ཅི་ལ་ཡང་མི་ཐེབ་འི་ལུང་མ་བསྟན། ཅིག་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་
ཟག་བཅས་གྱི་དགོ་བ། དགོ་སེམས་སྤྲད་ཅིག་མ་ཞིག་སྦྱུས་ཞེས་པ་དེ་དགོན་པོ་ཡིན།
མགོ་ཡར་བཀྲ་གུས་དང་མདང་མར་ཉལ་དུས་སྐབས་འགྲོ་རྒྱུ་མ་ཆ་རེ་ཁར་ཡོང་ཨོ་
སོང་། དེ་རང་སྒོ་དག་པའི་སྤྲིག་དག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་སོང་དང་མ་སོང་། དུག་
དང་འདྲེས་པའི་ཁ་ཟས་དང་རྩྭ་བའི་ནང་དུ་རྩོད་བསེས་པ་ལྟར་དུ་བདེ་མི་ཆོད་པར་སྒྱུར་
སོང་ཨོ་ཡོད། དེ་དག་རང་རྒྱས་རང་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། ལྟ་དང་སྤྱད་མ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
སྤྲིག་ལྟན་ནམས་མ་གཏོགས་སུ་གཅིག་གིས་མི་རིག་ གོང་ནས་བཤད་པའི་མཆུ་
བཅིངས་པ་དེ་ཉིད་སྤྲིག་པ་ཆེ་བ་སྟེ། སྤོག་གཅོད་གོང་ན་སྤྲིག་གཞན་མེད་ཀྱང་ཤ་བ་རྒྱ་
དང་པགས་གོན་རྒྱ། དེ་མིན་ཡང་བཟའ་མི་མང་གི་ཁ་གསོ་རྒྱབ་འགོབས་གྱི་ལྟ་ས་
ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། ལྟ་ས་ཁབ་ཅིག་མེད་པའི་དོན་མེད་སྤྲིག་ཆེན་འདྲ་བསགས་ཨོ་
ཡོད། ལྟ་བ་འབྱུང་བའི་སྤོན་བཞི་ཞེས་པ་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་གུས་པ། བག་

མེད་པ། ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་གང་གི་དབང་དུ་གྱུར་ནས་
 ཉེས་འགལ་སོང་ཡོད། སྤྲོམ་དང་དམ་ཚིག་འགལ་མཁན་ཚོས་ཅིས་ཀྱང་ཉམས་རྒྱུ་
 ཉམས་ཚར་སོང་། འགལ་རྒྱུ་འགལ་ཚར་སོང་བས་མ་རྒྱུ་མེད། གཡག་གཅིག་
 བསད་པ་དང་གཡག་བརྒྱ་བསད་པའི་སྤྲིག་པ་གཉིས་འདྲ་ས་མི་འདུག དེ་བཞིན་དུ་
 ཉེས་ལྟར་གང་ཡིན་ཡང་ཐེངས་རེ་བཞིན་དུ་གསོག་འགོ། ཡམ་ལྟར་འབྱུང་ལ་ཉེ་བའི་
 ཚོས་མགོ་མི་ཐོན་པ་འདུག་བས་མཁན་ཚོས་སྤྲོམ་པ་ཕུལ་བཏང་ན་ཡག་ཅེས་ཟེར་བའི་
 རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིས་ཡིན། ཡིན་ཡང་འདུལ་བ་ཡུལ་དུས་དང་བརྟན་ཚོགས་ལ། དགོ་
 འདུན་འདུས་པའི་ཚོགས་དབུས་ནས་ཚོགས་བཞིན་དུ་ཕུལ་ནས་ཚོས་གོས་རྣམ་གསུམ་དེ་
 ཡང་ཡར་ཕུལ། བཤགས་སྤྱོད་གི་ཆད་ལས་སྤྱོད་དགོས་མ་གཏོགས་ང་སོང་ཚར་
 ཞེས་ཆ་ཞིག་བཞག་སྟེ་རྒྱུག་འགོ་རྒྱུ་མི་འདུག་ཅེས་དེ་བཤད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་སྤྲོམ་པ་
 འབུལ་རྒྱུ་ཞིག་མེད་ཀྱང་སྤྲོམ་རེ་ཡར་ཕུལ་ཏེ་ཚོགས་བཞིན་དུ་ཕུག་ལེན་ཁོར་ཡུག་འདི་ཚོ་
 རས་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཚོས་བཞིན་འདུལ་བ་བཞིན་དུ་ཚོས་བྲིམས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་
 ཆགས་རེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདུལ་བྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཅུ་གསུམ་
 གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་དགོ་སྤོང་བཟང་བྱིན་གྱིས་རིགས་བརྒྱད་ཀྱིས་བོན་ཞིག་
 བཞག་པ་རྒྱུ་ཆད་ནས་ཡམ་ལྟར་བརྒྱ་བདུན་སྤངས་ལྟར་སོར་བཤགས་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྤྲོ་
 ཚན་རིམ་པར་བཅས་ཡོད་བ་ཡིན། མཐའ་འཁོབ་ལ་གོ་ལྷགས་གནང་བ་དང་རུང་དང་
 མི་རུང་གང་ལ་ཉེན་དེ་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཚོ་ཡུལ་དུས་དང་བརྟན་པའི་བྲངས་རྒྱུ་
 མཚན་ཡིན། བཅས་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཉེས་འགལ་གང་ཡིན་ཡང་སྤྲིག་པ་ཞེས་པ་དེ་
 འོ་ཟླའི་ནང་དུ་ཟླ་དྲུག་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་མང་པོ་སོགས་མ་སོང་བའི་གོང་དུ་བཤགས་དགོས།
 བྱུང་པར་གསང་སྤགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་འགལ་མཁན་དེ་དག་འགལ། ཉམས།

འདས། རལ་རྣམས་དུས་ཚོད་ཀྱི་རིམ་པས་སྤྱེས་ཡོད་པས་ལོ་གསུམ་འདས་ན་གསོ་
མི་རུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཚོ་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་མིའི་སྤྱན་ནས་མིན་མདོག་བསྐྱན་
ཆོག་གྲུང་བཀའ་ཡི་སྤྱང་མ་དམ་ཆོག་གི་གཉེར་འཛིན་ཆོས་ཆད་པ་མ་བཅད་ནས་མི་
མངགས།

༩༥། སྤྱངས་འབྲས་བཤད་པ།

འུ་ཆོས་བཤད་རྒྱ་བཞི་བ་སྤྲིག་པ་བཤགས་ནས་སྤྱངས་ཏེ་དག་སོང་བའི་སྤྱངས་
འབྲས་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཟླ་བ་སྤྲིན་བྲལ་ལ་དཔེ་བཞག་ཡོད། ཟླ་བ་སྤྲིན་
དང་བྲལ་བ་ལྟར་དུ་སྤྱར་བཞིན་དུ་སོས་རྒྱ་ཡོད་པ་སྟེ། བཤེས་སྤྱངས་ལས། གང་
ཞིག་སྤོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་ལ། །ཕྱིས་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་
དེ། །ཟླ་བ་སྤྲིན་བྲལ་ལྟ་བུ་རྣམ་མཛེས་ཏེ། །དག་འཕོ་སོར་སྤོང་མཐོང་ལྡན་བདེ་
བྱེད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དཔེ་བཞག་ཡོད། ཆོས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་གང་
བསྐྱབས་གྲུང་ཤེས་རབ་ཡོད་དགོས། མི་སྤྱང་པོ་ཡིན་དགོས། ལྷ་ས་པས་བཤད་
པ་ལྟར་ན་མི་གྲུང་པོ་ཡིན་དགོས་མ་གཏོགས་ཐབས་ལ་མ་མཁས་ན་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་
ཉེས་འགོ། ཅི་ཞིག་ལ་ཐུག་གྲུང་ཕག་སྒྲ་བྲག་ལ་ཐུག་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་འགོ།
ལྷགས་ཀྱི་རི་ལུ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རྒྱ་ནང་དུ་འཕངས་ན་རྒྱ་འོག་དུ་གཏིག་འགོ།
ལྷགས་ཐོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྐབ་མོར་བྱས་ཤིང་བརྟུང་སྟེ་སྤྱང་ག་ཤོག་ལྟ་བུར་བྱས་
ནས་རྒྱའི་ཁར་ཞོག་དང་རྒྱའི་ཁར་སྤྱིང་སྟེ་རྒྱ་ནང་དུ་གཏིག་པ་མ་ཡིན། སྤྲིག་པ་ལ་
ཡོན་ཏན་མེད་གྲུང་བཤགས་ན་དག་པ་སྤྲིག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་མདོར་ན་སྤྲིག་པས་སྤྲིབ་ཤོར་བ་དེ་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་

ཕྱིར་ཁག་མེད་ཀྱང་སྤྲིག་པ་བྱས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་བཤགས་པ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་རང་ལག་
ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟབ་དགོས།

ང། ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག་

འུ་ཚེས་ཡན་ལག་བདུན་པ་འཆད་ཀྱིན་ཡོད་པས་ད་ཡན་ལག་བཞི་བ་དེ་དགེ་ལ་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ཀྱི་གཏོང་སྒྲིབ་མི་དགོས། ཚོགས་དཀའ་ལས་
ཀྱི་ལྷགས་རྒྱག་མི་དགོས། བསམ་སྒྲོ་གཏོང་ལུགས་ཤིག་གིས་ཚོགས་རྒྱབས་ཆེན་དེ་
མ་ཐག་ཏུ་འདུམ་འགོ་བ་དེ་ཉིད་ཡི་རང་ཡིན། མདོ་སྙུང་པའི་ནང་དུ། སྟོང་གསུམ་
རི་རབ་སྤང་ལ་གཞལ་བས་ཆད་བཟུང་རུང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་
མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་སྤང་རྒྱུ་མར་བཀྲགས་ནས་ལྷིད་
ཆད་མ་དགོས་དང་འུ་ཚེའི་མིག་སྔ་ན་ཡོད་པའི་གངས་རི་རྩ་རི་འདིའི་རི་ཕྱན་གཅིག་གི་
ལྷིད་ཆད་གངས་ཀྱིས་བབྲང་རྒྱུ་ལོན་ས་མི་འདུག་བསམ་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྟོང་
གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་བ་ཕྱག་བརྒྱུད་སྤང་ལ་བཀྲགས་
ནས་ཆད་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལུས་ཀྱང་ཡི་རང་ཁེ་རུ་མ་ཞིག་བྱས་པའི་དགེ་བའི་ཆད་དེ་གཞལ་
མི་རུས་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོའི་ནང་དུ་
གསུངས་པ་ཡིན། ཆད་མར་གྱུར་པའི་སྟོན་པའི་བཀའ་ལུང་ཡིན། སྔར་སྟོན་པ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་འཛིག་རྟེན་དུ་ཞལ་བཞུགས་དུས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གསལ་རྒྱལ་ཞེས་པ་
དེས་སྟོན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་གདུགས་ཚོད་ལ་སྦྱན་བྲངས་ཏེ་ཉིན་གུང་གི་གུང་ཚོགས་
བྲངས། ཚོགས་བསགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བྱས། འབུལ་བ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཕུལ། དེའི་
ཡོན་བསྐྱོ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེ་རིང་གི་ཡོན་བསྐྱོད་

བྱོད་ལས་དགེ་བ་བསགས་སྟོབས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་བསྟེན་དང་བྱོད་ལ་བསྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་ང་བས་བསགས་སྟོབས་ཆེ་བ་དེ་ལ་བསྟེ་བ་མཛོད་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་སུ་ཡིན་ཞེན་དབུལ་མོ་གོང་ཉུག་མ་ཞེས་པ་སྤྱང་ཟས་ཀྱིས་ཁ་གསོ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་པོས་བསོད་ནམས་བསགས་པ་ལ་ཡི་རང་བྱས་པ་དེ་ལ་ཡོན་བསྟེ་མཛོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་སྤིང་གིས། སྟོར་བ་གང་གིས་བདག་ཉིད་མ་འབྲུགས་བཞིན། ཁས་མ་པ་བྱུང་པར་གཅིག་གིས་གཞན་དག་པའི། རྣམ་དཀར་ཡུད་ལ་འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་གྱི། བརྟུལ་ཞུགས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཁོ་ནས་བྱས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་གྱི་རྣམ་དཀར་གྱི་དགེ་ལས་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་སེམས་འབྲུགས་པའི་དཀར་ལས་ཆེན་པོ་མ་དགོས་པར་རྩེད་རྩེད་ཤ་ཙུ་ཞིག་དབུལ་མ་དགོས་པར་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་འཕྲོག་ཅེས་སྒྲན་དག་གི་ཆོག་རྒྱན་སྤྱར་ཏེ་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཡིན། འདིའི་ཤུགས་ལས་ཅི་ཞིག་གོ་ན། གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཕྲག་དོག་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཐོལ་གྱིས་སྤྱད་པའམ་དངོས་སུ་སྟོང་པའི་གཞན་དག་གི་དགེ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པར་བཀོད་པའམ་སྤྲིག་ཅན་དུ་འཁྱུར་རྒྱུ་ཡང་ཤུགས་ནས་གོ་བྱུ་བ།

ཅ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག

དེ་ཡིས་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་མཆོད་ཅིང་བཤགས་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཞི་སོང་ལ། ལྷ་བ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དེ་རྗེའི་གདན་ནས་སྟོད་ལ་བདུད་བརྟུལ། ཐོ་རངས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་ན། ཟབ་ཞི་སྟོས་བྲལ་འོད་

གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་བདག་གིས་རྟོན། །སུ་ལ་
བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་འགྱུར་བས། །མི་སྤྱོད་གསུང་འདབས་ཉིད་དུ་གནས་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཆོས་མ་བསྟན་ནས་བཞུགས་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆངས་
པས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅི་བས་སྟོང་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དང་། །བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྦྱོར་བ་ལྟ་
བའི་ཆོས་དུང་ཞིག་ལུ་ཏེ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་བའི་གསེལ་བ་བཏབ་ནས་དམ་
པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་ཆར་འཛིག་རྟེན་ན་ཕབ་པ་བཞིན་དུ་དྲ་ལྟའི་སྐབས་རྒྱལ་གསུང་
བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྒྲུགས་བམ་འཆད་ལུང་གི་རྒྱན་དང་བཅས་པ་འགའ་ཞིག་
བཞུགས་ཀྱང་དགོས་པའི་དབང་གིས་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆོག་གིས་གསུངས་ཡོད་པ་
དེ་ཉིད་མདོ་ཐམས་ཅད་མཐའ་དུག་དང་། །རྒྱུད་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བཞིའི་ལྷེ་མིག་གིས་བྱེ་
སྒྲུབ་པ་ཞིག་མེད་ན་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་ལེན་དཀའ་ནས་སྤྲུགས་རིས་ཅན་གྱིས་རང་
ལུགས་འཛིག་མ་ཤེས། །རིས་མེད་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཆོས་ར་ལུག་རྩམ་ཕྱུར་བསེས་པ་
ལྟ་བུ་བྱས། །མདོ་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་བཞི། །སྤྲུགས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་གོང་
འོག་ བོད་ཀྱི་བཤད་བརྒྱུད་དང་སྤྱོད་བརྒྱུད། །ཡོད་ན་ཡོད་ཆད་ཀྱི་ལྟ་སྟོམ་སྟོང་པ་
རང་ལུགས་ལ་ཇི་བཞིན་དུ་འཛིག་མ་ཤེས་ནས་བལ་ཇོ་ལྟར་སྟོག་བསལ་དཀའ་བ་སྟེ་བལ་
འཛིང་བཞིན་དུ་སྟོག་བསལ་རྒྱ་མེད་པའི་དུས་ཆོད་འདིར་སྟོངས་པའི་མིག་འབྱེད།
རབ་རིབ་ཀྱི་དྲི་མ་སེལ་རྣམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་བ་བས་བསོད་ནམས་ཆེ་ཞིག་ཡོད་དཀའ་བ་དེ་ཉིད་འཁྱེད་ཆོས་
དཔག་ན་ཡང་ཤེས་རྒྱ་ཅན་ཞིག་ཡིན། །ཡིན་ན་ཡང་དེ་འདྲ་ཞུས་མི་འདུག་ཅིང་དེའི་
བསོད་ནམས་དེ་དང་སང་གསེག་ཐབས་མི་འདུག་བསམ་མི་དགོས་ཏེ། །རྒྱལ་སྤྱོད་ཞི་
བ་ལྟས། །སྤྲུགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ། །ཐལ་མོ་སྤྱར་ཏེ་གསེལ་བ་

ནི། །སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱན་འཕྲོམས་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མེ་སྤར་དུ་
གསོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་སྤྱོད་གསུང་བཅུ་འཛིན་ཏེན་གྱི་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱལ་
ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་གདུལ་བྱས་བསྐྱེལ་བའི་ཏེན་འབྲེལ་སྤྱིག་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཆོས་མི་གསུང་ནས་
བཞུགས་པ་ཇི་ལྟར་མེད། རང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ན་རྒྱལ་བ་སྤྱུང་
བཅས་ལ་མཁུར་ཅིང་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་སྤྱོད་ལས་ལ་ཆགས་སྟོགས་མི་སྲིད།
དེ་ཆོ་བསྐྱེལ་ན་འགྲུབ་རྒྱུའི་དགོ་ཅ་རྒྱབས་ཆེན་ཡིན་འདུག ཅི་ཞིག་ཡིན་ན་གོང་ཞིག་
ནས་བཤད་པ་ལྟར་པག་སྒྲ་བྲག་ལ་ཐུག་པ་ལྟ་བུ་སྟོགས་འགྲོ་ས་མེད་པར་ལག་པ་སྟོགས་
ནས་འདེད་འདུག་མི་དགོས།

ཆ། རྒྱ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་ལག

ཡན་ལག་དུག་པ་རྒྱ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལ།
འདི་ལ་ཀུན་མཁུར་འཛིན་གསུང་གིས། རྒྱལ་དང་དེ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་སྤྱར་
པའི། །འགྲོ་འདོས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གནས་སྐབས་བསྟན་མཐོང་ནས། །རྒྱ་དན་འདའ་
བ་མེད་པའི་གདན་ཁྲི་ལ། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རིན་ཐང་གཅིག་ཏུ་སྤྱངས། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེང་སང་གི་དུས་འདིར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་སྤྱོད་མ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གཟུགས་སུ་སྟོན་ནས་གདུལ་བྱའི་སྟོང་འཇམས་པའི་
ཆོས་སྟོན་པ་པོ་དང་། རྒྱལ་བའི་མཛོད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གཞན་དོན་ཡིན་པས་ན་
དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་པན་བདེ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མཆོག་དམ་པ་
གང་ན་སུ་བཞུགས་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་སམ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་

གསོལ་བ་འདེབས་དགོས། སྟོན་པ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་མ་བཞུགས་དུས་དེའི་
བསྟན་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་
གྱིས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྟོན་པ་འཛིན་རྟེན་མིག་ནི་ཟིམ་གྱུར་ཅིང་། །དཔང་
གྱུར་སྒྲུབ་པོ་ཕལ་ཆེར་ཟད་པ་ན། །དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་དགར་གྱུར་པ་ཡིས། །ངན་
རྟོག་རྣམས་གྱིས་བསྟན་པ་འདི་དགྲུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རང་བསྟན་རང་
གིས་བཞིག་ཅིང་བསྟན་བཞིག་ལག་དམར་ནང་ནས་འབུད་པའི་དུས་འདིར་སྒྲིབ་གྲུའི་བདེ་
སྒྲིབ་གྱི་གཞི་རྩ་རྒྱལ་བསྟན་མི་རྣམས་ཡུན་གནས་གྱི་ཆེད་དུ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་རེ་
ཡིན་ཡང་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་གསོལ་འདེབས་པ་དང་ལྷན་དུ་རང་ངོས་
ནས་ཡིན་ན་ལོག་སྒྲུབ་སོགས་གྱིས་སྤྲུགས་སུན་པར་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་མི་ཉན།
སྤྲུགས་སུན་པར་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་མི་སྒྲུབ་ཅིང་གཞན་དག་བསམ་སྒྲུབ་ལོག་པ་དེ་འདྲ་བའི་
རིགས་ལ་འདུལ་བའི་ཆོས་སྐད་བྱས་ན་ཤད་སྒྱུངས་ཏེ་གང་འཐད་ཅི་རུས་གྱིས་དེ་ལས་
ཕྱོག་རུས་ན་ཕྱོག་དགོས། ཕྱོག་མ་རུས་ཏེ་རང་ལ་དེའི་རུས་པ་མེད་ན་ཡང་རང་ཉིད་དེ་
འདྲ་བ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་ཏེ། སྟོན་དག་བསྟེན་ཅུན་དས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་སྤྱང་ན་
ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་སྒྱུ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་
ན་རབ་ཡིན་ཞིང་། དེ་མིན་ཡང་རང་ངོས་ནས་འགྱོད་པ་མེད་པའི་གནས་བཟང་པོ་བྱས་
པས་སྟོབ་དེ་བས་མི་ཆོད་བསོད་ནམས་རྒྱབས་ཆེན་ཐོབ་ངེས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན། འདིའི་
མཚམས་ནས་བདུན་པ་བསྟོར་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དུས་ཆོད་གྱིད་བང་གིས་དེ་རིང་
བཤད་སྤྲུབ་ས་མ་རེད། རྒྱ་ཆོད་ཀྱང་ཡུན་རིང་ཞིག་སོང་ཆར་འདུག དང་པོའི་
འཆར་གཞི་ལ་ཉིན་གཉིས་པ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བོའི་ནང་གི་བར་གྱི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀ་
བཤད་འཆར་ཡིན་ཡང་དེ་རིང་འཁྲུའི་དཔག་ཡས་དག་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་བསྒྲིབ་ཤོག་ཅས་

པའི་མཆོམས་འདི་ནས་འཛོག་དང་སྒྲོན་མི་འདུག། འདི་ཡན་ཆད་གྱིས་ཁ་རྩ་དེ་རིང་གི་ཉི་མ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩ་བའི་སྤྱི་ཆིངས་གྱི་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་གྲོགས་ཏེ་སྤུ་མ་གསུམ་པོ་སོང་ཞིང་། བསྟོ་བ་འདི་སྤོན་ལམ་དང་སྤྱེལ་ཏེ་རྒྱ་བཞི་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་ན་ཡང་འབྲེལ་ཆེ། འདིའི་ཡན་གྱི་བསགས་སྤྱོད་གི་ཡན་ལག་འདི་དག་གཞན་གཅིག་བས་གཅིག་ཆེ་ཡིན། དུག་འཆོལ་བ་འདི་དང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་དང་སྤྱི་བསྤྱོད་གི་མཆོག་ཡིན། སྤྱི་བ་པ་དག་རིམ་གྱིས་ཆོགས་ཀྱང་རང་ལུགས་གྱི་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོགས་བསགས་སྤྱི་བ་སྤྱོད་གཉིས་ཀའི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན། མཆོད་པ་འདི་སེར་སྤུའི་གཉེན་པོ། དངོས་འབྱོར་གྱི་མཆོད་པ་བྱུང་སེམས་བྲིས་པའི་རིགས་ལ་གཙོ་བོར་གོ་ཆོག་རྒྱ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྤྱད་ས་ཡོན་ལ་གནས་པ་ཞིག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་རྒྱ་དེ་ཉིད་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་ཡིན། མཆོད་པ་འབུལ་བ་འདི་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ཐབས་ཡིན། རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ཐབས་རྒྱལ་བ་མཉམས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཤིག་གི་ནང་ནས་བྱུང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གཅིག་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་རྩེ་སྤྱོམ་པ་དང་གསུམ། ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་སྤྱི་བ་སྤྱོད་པོར་འཛིན་པ་དང་བཞི་བོ་དེའི་ཡན་གྱི་མཆོད་པ་ཞིག་མེད། མཆོད་པ་མཆོག་ཏུ་བྱུང་པ་དེ་བཞི་བོ་ཡིན། དེའི་རུས་པ་མེད་ན་བདུན་ཆར་གོང་བུ་ལ་མི་བརྟེན་ཀ་མེད་ཡིན། ད་ལྟའི་རྣམ་རྟོག་རང་ག་མ་འདི་ཡོད་པའི་རིང་ལ་ཆེ་འབྱོར་རྒྱུ་འབྱོར་གྱིས་ཟང་ཟང་རྩལ་གྱི་མཆོད་པ་ལ་འབད་དགོས། གོང་གི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་ཆོས་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་གཉིས་ཀ་གཅིག་མ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་ན། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་ལུང་གི་ཆོས་འཆད་ཚུངས་ཆོམ་པས་འཛིན་པ་དང་། འོག་གི་དེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་འཛིན་པའི་བྱུང་པར་དེ་ལྟར་བྱེད་

དགོས། བཤགས་པའི་ཕན་ཡོན་གོང་ནས་ཀྱང་རྒྱས་བཤད་བྱས་པ་ལྟར་སྦྱར་ན་
 བཤགས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་ཉིས་སྒྲིབ་དག་ནས་སོར་ཅུད་པ། བྱད་པར་དུ་བྱང་
 རུབ་སེམས་དང་འབྲེལ་ན་སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉི་མས་ཁ་བ་བཞུས་པ་ལྟར་ཐེ་སྤྲུལ་ནས་ཐེ་
 སྤྲུལ་ཏུ་འགྲོ། སྒྲིག་པ་རྒྱུད་རྒྱུད་དེ་ཉི་མས་བ་མོ་བཞུས་པ་ལྟར་ཙུ་མེད་དུ་འགྲོ།
 དེའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྐྱོམས་ན་མཆོམས་མེད་བྱས་པ་ཡང་སྐད་ཅིག་གིས་བྱང་
 བར་མདོ་ལས་གསུངས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་དག་བ་ལ་མདོན་རྫོམ་དང་ཞེན་པ་རྒྱུད་
 དུས་ཀྱང་དག་ཙུ་ལྟར་མེད་བྱང་འཕགས་སུ་འགྱུར་བྱུང་དཀའ་བས་དག་ཙུ་ལྟར་མེད་བྱང་
 འཕགས་སུ་འགྱུར་རྒྱུ་ལ་མདོན་རྫོམ་དང་ཞེན་པ་མ་ཞུགས་པ་ཞིག་དགོས། ཆོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱེལ་བས་ཞོར་དུ་ཆོས་སྤངས་པའི་ཉེས་པ་འདག་པ་དང་། ཆོ་
 རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན།
 རྒྱ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གསོལ་བ་
 འདེབས་པོ་བདག་རང་ཉིད་ཀྱང་དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བའི་མཆོན་མ་མཐོང་བ་ཡང་ལྷོག་
 པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། འདིའི་མཆོམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སུ་ཡིན་ན་གཅིག་གིས་
 མགུར་ཞིག་འཐེན་དང་དེ་ནས་འུ་ཆོས་བསྟོན་བྱེད། ལྟོ ཁྱེད་བདག་བཀའ་
 འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་སྤྱི་པ་གཞན་ཕན་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་གསུངས་པའི་གསུང་
 མགུར་ལེགས་པ་དུག་གི་སྤྱུ་རྒྱུད་འདི་ལྟར་ཏེ། དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་སྒྲུ་མ་
 དང་། །མགོན་པོ་འཛིན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལ། །བདག་སྤྱིང་ནས་གུས་པས་
 གསོལ་བ་འདེབས། །སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་རྫོབས། །དེད་གསོན་དང་
 ཆོས་འདོད་གོགས་པོ་རྣམས། །དག་འདུ་འཛིན་ཐག་པ་མ་བཅད་ན། །ཆོས་རྣམ་
 དག་འགྱུབ་པ་དཀའ་མོ་གདའ། །དོན་དེ་བྱིར་རྒྱུ་ལ་འཆོས་སྤངས་ན་

ལེགས། །ལམ་དམ་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲེགས་པ་ལ། །ངེས་འབྱུང་དང་སྐྱོ་ཤས་དྲག་པོ་
 ཡིས། །འཁོར་བ་ལ་གཏིང་ནས་ཞེན་ལོག་དགོས། །དོན་དེ་ཕྱིར་དབེན་པ་བརྟེན་
 བ་ལེགས། །དུས་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ལྟ་ཆོས་ལ། །སེམས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་མ་འབད་
 བ། །ཕྱི་བཤོལ་གྱིས་སྒྲུབ་ལ་འགྲུབ་དུས་མེད། །དོན་དེ་ཕྱིར་སྒྲོ་སྒྲ་བསྐྱུང་ན་
 ལེགས། །གཉིར་སྒྲུ་མའི་བསྒྲུ་བྱིད་ཡིན་པ་དེ། །ཤེས་བཞིན་དུ་རང་ཐག་མ་བཅད་
 བ། །མི་གཞན་ཟེར་ཉན་ན་རང་སྐྱལ་ཆད། །དོན་དེ་ཕྱིར་ངོ་བསྐྱུང་བཞག་ན་
 ལེགས། །དུས་རྟག་རྟ་རང་གིས་རང་རྒྱུད་ལ། །དཔུང་ནས་སུ་སྒྲུང་དོར་མ་བྱས་
 བ། །རྒྱུད་གྱིང་པོ་འདི་ལ་བྱུལ་དུས་མེད། །དོན་དེ་ཕྱིར་མཛུབ་མོ་ནང་བཀྲུག་
 ལེགས། །ལམ་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །རང་ཆེ་རྣོ་མ་མཐོ་རྣོ་མ་མ་བྱེད་
 པར། །ལུས་དམན་ས་ཅི་ཟིན་བྱེད་བཞིན་དུ། །ཁ་ཞེ་གཉིས་ཨེ་མ་ཐུན་བརྟགས་ན་
 ལེགས། །དེའི་ཕྱིར་ན་རང་རྒྱུད་རང་ཉིད་གྱིས། །མ་བརྟལ་ན་གཞན་གྱིས་འདུལ་
 བར་དགའ། །རྩལ་དེ་ལ་བསམ་ན་སྔོན་སྔོན་གྱི། །སྒྲུབ་ཐོབ་བཞིན་དབེན་པར་
 དགའ་སྐྱུང་མཛོད། །དོན་ལེགས་པ་དྲུག་གི་སྒྲུ་རྒྱུང་འདི། །ལས་དགེ་ལ་བརྩོན་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་པར། །སྒྲུང་གི་ནར་གནས་པའི་སྒྲོམ་ལས་མཁམ། །མིང་གཞན་
 ཕན་མཐའ་ཡས་དེ་ཡིས་གདམས། །། མཁུར་ཞིག་ཡིན་ཆོད་པོ་དེ་ནང་དོན་གཅིག་
 འདྲ་ཁོ་ན་མ་རེད། །རང་རང་གི་རྒྱུད་ཆོད་དང་མཐུན་པའི་མཁུར་འཐེན་ཆོག་ཅིང་།
 མི་སྐྱེ་པོ་མོ་རྣམས་གྱིས་གཙོ་བོ་སྒྲུ་མ་རྒྱུང་འབོད་ཀྱི་རིགས་དང་། མི་རྟག་འཆི་བའི་
 རྩན་སྐྱུལ། དབེན་པའི་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། བྱུང་པར་དུ་འདས་ལོག་རྣམས་ཀྱི་
 རང་གི་ཤི་བོའི་ཆ་བསྐྱུར། བར་སྤྱིད་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱོ་སྒྲུ། ཕ་མ་སྒྲོབ་དཔོན་རྩན་
 མཁུར། དེ་ཆོ་ལོངས་དང་རང་གི་སྒྲོ་དང་འཆོམས་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ་ཞིང་། །རང་

གིས་མི་ཚད་གཞན་ལ་འད་པའི་ཐོག་ས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ཡིག་དོ་ཤེས་ཚད་པོས་མགུར་
རེ་འཐེན་སྟབས་ན་བཟང་། ཡིག་དོ་མ་ཤེས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་ཁ་བསྐྱབ་གྱིས་སྒོར་ལེན་
ཆོག་ལ། དེ་མིན་ཡང་དགེ་བ་སྐྱབ་ཐབས་སྒྲ་ཆོག་ས་ཡོད་ཅིང་། ལོ་ཉུང་རྣམས་
ཐོག་ལུག་གི་རྩི་བོ་དང་སྒྲན་རིག་ས་རེ་རྟོ་སར་འགོ་དུས་རི་མགོ་མཐོན་པོའི་ཅེ་ནས་རྒྱུད་གི་
རྒྱ་ཕྱོགས་དང་བརྒྱན་ནས་མ་ཁིའི་མགུར་དབྱེད་ས་རེ་འཐེན་དང་སེམས་ཅན་མང་པོའི་རྣ་
ལམ་དུ་ཐོས་སོང་ན་ཆོས་སྒྱིན་དུ་འགྱུར་འགོ། མཐར་འདྲིན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་
དུས་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གྱུར་ཏེ་ཆོས་འཁོར་སྒོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
རྒྱ་ཆོག་ས་དེ་འདྲ་ཡན་ཆད་གྱིས་གསོག་ཐབས་ལོས་ཡོད། དེ་དང་ཤེས་བཞིན་བག་
ཡོད་གསུམ་པོ་དང་དུས་རྒྱུན་དུ་མི་འབྲལ་བར་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེ། ཆོས་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་དང་འགྲུབ་པའི་ཐབས་ཡིན། དེ་ཞེས་པ་བླང་དོར་མི་བརྟེན་པའི་དེ་དེ་པ་དང་།
སྒོ་གསུམ་ཡོངས་མ་ལམ་དུ་མི་འགོ་བའི་ཤེས་བཞིན། དེ་འཕྲོས་ལེགས་སྐྱབ་ཉེས་
སྒོར་གི་བག་ཡོད་པ་གསུམ་དང་མ་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས། གཞན་གཞོད་གཞི་དང་བཅས་
པ་སྒོར་ཆེ་སྟབས་རྒྱུད་སྟབས་ཀྱི་སྟེང་དུ། གཞན་པམ་གཞི་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་གང་སྟབས་
སྟབས་བྱས་ན་སོར་སྐྱེ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཉེས་འགལ་མི་ཤོར་བ་ཞིག་ཅི་
ལ་ཐོན་ཡང་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་གོམས་སོང་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྒྲོབ་སྟབས་པ་
ཡིན། དེ་དེ་ལས་ལམ་དེ་སྟངས་ཅི་སྟབས་དང་། བཟང་པོའི་ལས་ལམ་ལ་འབད་
པ་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱི་གོམས་པ་སྐྱེ་ཐབས་དེ་རང་གིས་བྱེད་དགོས། དེ་རང་གིས་མ་བྱས་ན་
རང་གར་གི་དུས་བདེ་བ་ཅན་དུ་རང་འབྱུང་འགྱུར་དཀའ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་དགེ་སྐྱབ་སྒྲིག་སྟངས་དེ་རང་གིས་གཟབ་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེ། དགེ་སྐྱབ་སྒྲིག་སྟངས་
བྱེད་པའི་ཐབས་དང་ལྷན་པ་དེ་ཤེས་དགོས། དེ་འཕྲོས་དེ་ལོའི་འཁྲུག་གི་ཆོག་ས་

འཁོར་དེ་རིག་འཛིན་ཡུམ་ཀའི་སྐྱབ་ཁོག་གིས་གཞུང་བསྐྱངས་ཏེ་གཏེར་བུམ་སྐྱབ་པའི་
ལྷན་ཐབས་ཤིག་དང་སྤེལ་ནས་གཡང་སྐྱབ་འདོགས་འཆར་ཡིན་ལ། བཞིང་ཆོ་སྐྱབ་
བྱས་པ་ཡིན་ལ། ད་ལོ་གཡང་སྐྱབ་གྱི་རེས་ལ་བབ་པ་ཡིན། དེས་ན་སྤེལ་སོ་སོའི་
དཔོན་རིགས་རྣམས་གྱིས་འགན་ཁུར་ཏེ་དེའི་ཉིན་པར་རང་སྤེའི་གཡང་རྟེན་གྱི་རིགས་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་ལ་ཞོག གཡང་གཏང་གྱི་ཕྱག་ལེན་ལ་ད་ལོའི་སྤྱིན་བདག་
མདའ་བཞི་སྤེལ་བའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་གྱིས་ད་ལོ་ཆང་མའི་ཆབ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན། མདའ་
བཞི་གཡང་སྤེལ་ཕྱག་མོ་མིང་དང་དོན་མཚུངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འགོ་ནས་འགྲིགས་ཏེ་དགོ་
འདུན་པའི་གསོལ་རྒྱ་དང་འབྲེན་དང་མཆོད་པ་མཆོད་འབུལ་གྱི་ཐད་ནས་དེ་ཡན་མི་
དགོས་པར་གྱུར་འདུག རོ་མས་བཤད་ན་སྤེལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྤེལ་གོ་
ཆེ་བ་ཞིག་གི་ཁ་ཡ་ཡོང་དཀའ་ལས་ཆེ་བས་མ་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་བཞིང་གི་མཆོ་བྲི་རྒྱ་
ཕྱག་དང་འབྲེལ་བྱུར་འདུག བྱ་བ་འབྲུབ་དང་མི་འབྲུབ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཡང་སེམས་
ཤུགས་ཆེ་རྒྱུ་དང་ལྷག་བསམ་དག་དང་མི་དག་གིས་ཡིན་འདུག འདིའི་རྗེས་སུ་
འབམ་ཁོག་སྤེལ་འབམ་འབམ་ཐ་སྤེལ་པས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཉིས་ཁོང་སྤེལ་པས་འཆོག་
དགོས། ག་སྤྱིག་ཆ་ཆང་བྱས་ཆར་སོང་ཟེར། ལྷ་སའི་སྐད་ལྟར་ན་ཨང་སར་བྱས་
ཆར་ལྟ་བུ་ཡིན། བཞིང་ཡང་དེ་ལྟར་ཟེར་མྱོང་ལ། ལྷ་རྒྱུགས་ཆེན་པོས་ནན་ཟེར་
བྱེད་བཞིན་འདུག ཡང་རྩ་ཕྱག་དང་འབྲུག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་སྤེལ་གོ་རོ་རྣམས་
གྱིས་ཐངས་གཉིས་པའི་སྤྱིན་བདག་བྱེད་རྒྱ་ལ་བཞིང་ནས་ང་ཡིན་ཁོ་ཡིན་གྱིས་ལག་
བརྟུར་བཞིན་ཡོད། དེ་མིན་གྱི་སྐར་བ་འགའ་རེས་ཁོ་ཆོ་ལ་འཆོག་ཏུ་བརྟུག་པ་ཨོ་ཡིན་
ཞེས་བཤད་མཁན་ཡང་མང་འདུག སྤེལ་ཞིག་རྩ་ཕྱག་གི་སྤྱོད་སྤེལ་ལྷན་དང་རྒྱ་མའི་རྩ་
མགྲིན་འདི་ཆོས་རེ་བ་བྱས་ལ། བཞིང་མདའ་བཞིའི་ཨ་རྒྱུང་གིས་ཀྱང་ཟེར་མྱོང་།

རྩ་ལྷག་སྟོབས་ལྷན་གྱི་དཔེ་ཡང་བསྐྱར་འཛིན་གྱི་པའི་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཆར་ཟེར་ནས་དེ་
ལྟར་བཤད་འདུག། ད་རུང་དེ་འདྲའི་རིགས་འདྲ་མང་ཡང་སྒྲེར་པ་སྲུག་ཅིག་ལ་མི་སྟོང་
པ་དེ་ཉིད་སྐར་བཤད་གཅིག་པོ་དེའི་ཐོག་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་བྱེད་ཆོའི་སེམས་ཤུགས་
དང་ལྷག་བསམ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡོད། རྗེས་མར་སྟེ་བ་འདི་ཆར་སྦྱོར་བདག་ཡིན་
ཞེས་ད་ལྟའི་སྐབས་འདིར་ཟེར་ཐག་ཆོད་པ་མི་འདུག། རྩུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཆོད་པ་
ཡིན་ཟེར་ན། གཅིག་རྟག་འཛིན་གྱི་ཆོད་ཐིགས་པ་མི་འདུག། གཉིས་མི་བྲི་ཆོ་ཆར་
འདུས་ས་དེ་རི་བྲོད་ནས་ངོ་མས་དག་འརྒྱུ་ཞེ་ཡིན་དེ་སྟོམ་གྱིན་ཡོད། གསུམ་སྟེ་ཤོག་
ཁ་གང་ལ་བལྟས་ཀྱས་ཁ་ངོ་གཅིག་བས་གཅིག་གཉན་ཤ་སྟག་རེད། ལྷག་བསམ་
གཅིག་བས་གཅིག་ཆེ་འབའ་ཞིག་རེད། མདོར་ན་རིམ་པས་བལྟ་བེར་རྒྱུའི་ཆོག་ལན་དེ་
མིན་པའི་དེ་རིང་སྤྱད་ཐག་ཆོད་པ་མི་འདུག། མདོར་ན་ས་འདིའི་དགོན་ལྷ་སྟེ།
ཡུལ་མི་སྟེ་ཆར་མ་འདྲ་འདྲའི་ནང་གི་མི་འདྲ་བའི་ཆོས་སེམས་དང་སྟོང་བཟང་ལེ་རི་བས་
ལེ་རིར་བྱུང་དུ་འཕགས་གྱིན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་མིག་གིས་རིག་འདུག་རྒྱུ་འདི་བཞིན་ཡིན་ལ།
ང་རི་བྲོད་པ་ཞིག་གིས་མཐོང་བའི་འདིའི་ཁོར་ཡུག་གི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་བགྲང་ན་འུ་ཆོའི་
སེམས་བསྐྱེད་འབྱུང་མཆོད་འཛིན་སྐབས་མང་དུས་དགེ་འདུན་པ་བྲི་བྲུ་ཡན་ཆད།
ཉུང་ན་སྟོང་ཆོ་ལྷ་དུག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་གྲ་སྒྲིག་ཞབས་ཁུ་ཆར་མ་དགོན་ཡུལ་བསམ་
པ་གཅིག་སྒྲིལ། མི་གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་བབ་པའི་རང་གི་ལས་ཀ་ཡིན་པ་ལྟ་བུས་མི་ཆོད་
པར་དེའི་ལྷག་ཅིག་གི་འདུ་ཤེས་འཛིན་བཞིན་ཡོད། དགེ་འདུན་པ་ལ་གསེལ་ང་རྒྱང་
རྒྱུ་ལ་དཔེ་མཚོན་ན་འདྲན་པ་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་བརྒྱ་ཞིག་དགོས་ལ། དེའི་འདྲན་པ་ཉིས་
བརྒྱ་སུམ་བརྒྱ་དེ་ཉིད་ལྷོ་སང་གི་ལྷོ་ག་པ་ཐོས་བསམ་པ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྷ་ཡི་འཆད་
ཉན་ཐོས་བསམ་མཛད་བཞིན་པའི་སྟེ་སྟོང་འཛིན་པ་ཏག་ཏག་གིས་དང་ལེན་མཛད་གྱིན་

ཡོད། རྫོགས་ཆེན་དགོན་གཞུང་གི་དབུ་མཆོད་བརྒྱད་ཅུའི་གྲལ་ན་བཞུགས་པའི་སྤྱ་
སར་ཡོན་ཏན་ཅན་མང་པོ་ཞིག་གིས་རང་མོས་དང་སྤྲང་གི་སྒྲོན་ས་འགའ་རེས་གད་
སྒྲིགས་འཕོ་རྒྱ། འགའ་རེས་རྒྱ་སྒྲོན་སྤྱད་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀ་གད་སྤྱག་གད་
བཅོག་ཐམས་ཅད་བདམས་ནས་དེ་ལ་འཐམ་འགོ་བཞིན་ཡོད། དེ་ཆོ་ཡོན་ཏན་གྱིས་
རང་རྒྱུད་སྤྱག་ཅིང་སྤྱག་ལ་ང་རྒྱལ་དང་ཁེངས་སེམས་མེད་པའི་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟང་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྟགས་མཆོན་ཡིན། དགོན་པའི་དགེ་བསྐྱོས་འདི་ཆོ་ལ་བལྟས་ན་
མང་ཆེ་བ་མཁན་ཐོབ་ཅན་ཏག་ཏག་ཡིན། དང་སྤྲང་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ་ངས་བསམ་གྱིན་
ཡོད། རྒྱལ་སྤྱས་ཞི་བ་ལྟས། མ་རབས་རྣམས་ཀྱང་མཐོ་ཐོབ་ཤོག། ཅེས་མ་
རབས་ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དམན་འོག་ཏུ་རྒྱུད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
སྤྱོད་མི་དགོས་པར་ཤོག་གསུངས་ལ། ཡང་མཐོ་རྒྱ་སྤྱག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ངན་པ་
མཐོ་སར་ཐོན་དུས་ལེགས་པོ་ཞིག་མི་བྱེད་པར་དགོངས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ང་རྒྱལ་
དག་ཀྱང་བཅོམ་པར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཡ་རབས་རིགས་ཀྱི་གདོང་ན་
པར་མེད། །མ་རབས་རིགས་ཀྱི་ཁྲུང་ནས་རུ་མ་སྒྲེས། །ཇི་ལྟར་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་
བྱུང་པར་གྱིས། །འཕྱོན་མའི་བུ་ཡི་རང་བཞིན་གསལ་བར་བྱས། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲེ་ཡུལ་པའི་མི་ཡིས་གུར་སྐྱར་ཆས། །ཁོར་ཡུག་གི་
གཙང་སྤྱ། །འོ་ཞོ་བསྐྱལ་རྒྱ། དེ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འགན་གཅིག་ཐོག་ཏུ་
བབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མི་ཆོད་ལེ་རི་བས་ལེ་རི་མར་མེ་གསེར་ཆབ་ལ་སོགས་པ་མཆོད་
འདུལ་ཞལ་འདེབས་རྒྱ་ཇི་ཆེ་བས་ཇི་ཆེ་ཡིན་འདུག། སྤོན་མར་ངས་ཡི་རང་དགེ་སྤྱལ་
གྱི་ཆོད་དུ་ཆོས་བྲིད་གྱི་ཞོར་དུ་དགེ་བསྐྱབས་དེ་དག་བཏོན་པ་ཡིན། ད་ནི་འདོན་ཆོད་
མེད་པའི་མང་པོ་དང་སྟོབས་ཆེན་ཏག་ཏག་རེད། བསོད་ནམས་བསམགས་འབྲས་

མདོན་སྐྱུ་མཐོང་ཆོས་སུ་དེ་ལྟར་སྒྲིན་གྱིན་ཡོད། དེ་ཆོང་འི་ཁོར་ཡུག་གི་གནས་
ཚུལ་རེད། འདིའི་པར་འཛིན་ཐང་ཆུ་ཉིན་སྒྲིབ་གཉིས་ཀའི་གྲོ་ཆོས་འབྱུང་སྟེ་དང་བཅས་
པས་ཆོས་ར་དབེན་གནས་འདིའི་ཕྱི་ནང་གི་ཚུགས་ཀ་དང་གྲུབ་ཆ་ཐམས་ཅད་དབྱུང་དགུན་
སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་བཞི་པོ་ལ་བཟུང་ནས་བསྟན་ཡོད། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐོག་གི་ལེགས་
ཆ་མངོས་ཆ་ཡོད་ན་ཡོད་ཆད་པོ་མི་ཡིས་བསྐྱུལ་གྲུབ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་
བཤད་མི་དགོས་པར་ཆང་མས་ཤེས་བཞིན་པ་ཡིན་ལ། ད་ཞག་ལམ་ཁོར་དུ་བསྐྱས་
སྟེ་བའི་ས་ཐོག་ནས་མར་ཡོང་བ་ཡིན། ས་ཆ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་འབྲོག་སྟེ་
ཐམས་ཅད་གྲུར་ལུ་དཀར་འཕྲུལ་ཅན་དང་མི་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཆས་ཅན་དུ་གྱུར་འདུག་ཅིང་མ་
འགྱུར་ས་ཞིག་པལ་ཆེར་མི་འདུག། གནའ་ཡི་སྟོལ་མ་ཉམས་ས་དེང་སང་དགོན་དུས་
རེད། འབྲོག་རུ་བསོད་ནམས་ལྷ་སྟེའི་པ་མེས་ཡང་མེས་འིང་གོང་ནས་བཞག་པའི་སྟེ་
ནག་མགོ་ལ་ཡུབ། རྩོམ་གྱིས་སྟོལ་གསུམ་གཉིས་ཀར་བརྒྱན། རྟོལ་གཉིས་
ཀས་ལྷས་མཐར་བཀའ་སྟེ་བསྟན་འདུག། དེ་ཡང་ཐག་རིང་རྒྱུད་གི་ལམ་འགྲུལ་རྒྱས་
མེད་གཅིག་གིས་བལྟས་ན་འདྲ། དེ་མིན་ཡང་རང་རིགས་ས་མཐའ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་
དེའི་འདྲ་པར་ཅམ་ཞིག་རིག་ཀྱང་གནའ་སྟེ་མེའི་པ་ཡུལ་གྱི་དག་ཞིང་ཞེ་ལ་འཁོར་བྱེད།
གཡང་བསོད་ནམས་ཤིག་ལོས་འབྲི་སྒྲིམ་པ་སྟོན་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཆོ་ཡུལ་
འདིའི་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱུང་ཆོས། བལྟས་བཞག་ན་བཤད་མི་དགོས་པར་མིག་
གིས་རིག་རྒྱུ་ཅན་འདི་ཡིན། སྟེ་མོ་དུད་སྟོང་རུ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་ནས་ནང་དུ་ཡུག་
པོ་འདྲེས་པ་ལྷ་བྱུང་ན་སྟོད་ཅན་ཆ་རེ་མེད་ཟེར་ཅི་ཤེས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མང་ཆེ་བས་མུ་
མཐུད་ནས་ད་རུང་ཡ་རབས་དམ་པའི་ལུགས་སྟོལ་ལ་ཡར་ལྷོས་བྱས་ན། ནང་དམེ་
བྱེད་རྒྱ། ཀུ་རྩུན་ངག་གསུམ། སྟོག་ཉོ་སྟོག་ཆོང་། ཤོ་སྟག་གི་ཐབས་ངན་ལ་

སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིས་མི་གཞན་ཟ་རྒྱ། དེ་དག་གི་སྒོལ་ངན་མེད་པ་ལ་ཆོང་
མས་འབད་པ་ཞིག་བྱས་ན་པོ་ཐམས་ཅན་འཕགས་པའི་དགོ་འདུན། མོ་ཐམས་ཅན་
ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མེའི་སྒྲིབ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་གྲུབ་དུས་མི་ལྷ་མི། ལུང་པ་ལྷ་ལུང་
དུ་གྱུར་ནས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་བདེ་ནས་བདེ་བའི་ལམ་ཆེན་དུ་བཤོད་ཐུབ་པ་ཡིན། ས་
འདིའི་དཔེ་ཡིས་འདིར་ཡོད་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་མི་སྒྲིབ་མཆོན་པའི་ཡུལ་ལུང་
ཐམས་ཅན་ལ་གཏམ་གཅིག་གིས་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་ཡིན། དོན་བསྐྱུས་ན་རང་
ལེགས་སུ་འདོད་མཁན་ཐམས་ཅན་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་བསྐྱུ་མེད་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱིས་ལས་
འབྲས་ཕྱ་ཞིབ་བསྐྱུངས་ཏེ་བསམ་པ་བཟང་པོ་རེ་གྱིས་དང་མི་དགོས་ཟེར་ཡང་སྦྱིད་རང་
འཁོར་ཡིན་ཞེས་དེ་རིང་ཆོས་མཆོམས་འདི་ནས་འཛིག་

ཉིན་བཞི་བའི་ཆོས་བྲིན།

༩༡ ༄ སྟོན་དུ་འགོ་བའི་ཆོས།

རང་རེ་འདིར་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ལྷ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆོས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་
གྲོགས་ཆོལ་མཆོན་ན་འདིའི་ནང་གི་རྒན་རབས་པ་ངོ་མ་ཉུང་ཤོས་ཤིག་དུས་རབས་སྟོན་
མའི་དུས་སྟོད་ཀྱི་མི་ཡིན་ཞིང་། བསོད་ནམས་ཆེ་ལུགས་ལ་བསམ་སྒྲུབ་ཞིག་བཏང་ན།
དེང་སང་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ནང་ནས་
མཆོན་བཟུང་སྟེ་གསོལ་བ་འདེབས་ཀྱིན་འདུག་ས་དེ་ཆོའི་ཞལ་མཇལ། གསུང་ཐོས།
གདམས་ངག་གི་བདུད་ཅི་ཐོབ་ཐྱིང་བ་ཡང་ཡོད། ཡང་བསོད་ནམས་ཞན་ལུགས་ལ་
བསམ་སྒྲུབ་ཞིག་བཏང་ན། དེ་ལྟ་བུའི་མི་དེས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱབས་དྲག་

སྤྱད་འཇུག་བརྒྱད་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། མི་རེ་རེ་ལ་སྤྱིད་སྤྱག་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རི་
མོ་རེ་དང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བའི་ཚོར་སྣང་དམིགས་བསལ་བ་མང་པོ་བྱུང་
སྤྱོད་བ་ཡིན། མདོར་ན་སྤྱིད་སྤྱག་ལ་དགུ་འཕྲང་བཅུ་བརྒྱད་པའི་གནའ་མྱི་ཡིན།
དེའི་འཕྲོས་ཡང་བར་མ་བར་གྱི་མང་པོ་ཞིག་སྤྱོད་སྤྱག་པོ་ཚོས་ཕྱོགས་ནས་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་བརྟན་པ་མར་ཉམས་པའི་སྐབས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱུད་པའི་བསྐྱལ་ངན་
ཆོས། ཆང་མའི་ཁ་ན་ཡོད་རྒྱུ་དུས་ངན་མ་ཟེར་རྒྱུ་དུས་རབས་གོང་མའི་ལོ་རབས་
དུག་ཅུ་བའི་སྟོད་ཀྱི་མི། དེ་ལྟ་བུའི་མི་དེའི་ཆོ་སྟོད་ཀྱི་མི་ལོ་བཅུ་ལྷག་གཉིས་གསུམ་ལ་
གནའ་རབས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡར་མ་ཆོད། དེང་རབས་ཀྱི་སྟོན་ལ་ཡང་ཐོན་མ་ཐུབ། མི་
རབས་སྟོན་རྒྱུ་བསྐྱར་ཡོང་ན་ཕམ་ཁ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་མིའི་གསལ་ཡིན། དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་
ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་ཚུན་ཆད་ལ་སྤྱེས་པའི་མི་དེ་མང་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། གཞོན་ནུ་མིན་
ན་དར་མ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡར་སོས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་
ནས་དཀོན་མཆོག་གི་སྤྱང་བ་གསར་བ་ཞིག་ཤར་བའི་འུ་ཚོ་བོད་ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་
ལྗོངས་འདིའི་བསྟན་པ་ཡང་དར་ཆོས་ནས་འདི་འདྲ་ཡི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྤྱང་བ་
ཆོས་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཞོན་སྤྱེས་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བཏང་གིས་བཤད་ན་བསོད་ནམས་
ཅན་གྱི་མི་སྤྱེས་ཆོད་ཡག་པ་ལ་སྤྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། མདོར་ན་རྒན་དར་གཞོན་གསུམ་
ཆང་མ་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་དུས་རབས་གསར་བ་སྟོང་ལེ་ཉེར་གཅིག་པའི་འགོ་བཙུག་པས་མི་
ཆོད་འདིའི་ལོ་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ནང་ནས་འགོ་བཙུག་ཡོད་པ་འདི་བཞིན་ཡིན། དེ་ལྟར་
ན་རྒན་རབས་དང་གཞོན་རབས་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་གཞན་ཆོས་གྲོགས་ཆང་མས་དུས་
རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་མི་བྱས་ནས་འགོ་བཙུག་ཡོད་ཕྱིར་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་རང་
འགོས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེང་སང་ཆོན་རིག་ཡར་

རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ལ། སྤར་མེད་གསར་དར་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འཕོ་འགྱུར་འགོ་
བཞིན་ཡོད་ཅིང་། རིག་འཕུལ་ཡར་རྒྱས་སུ་འགོ་བ་འདིས་ཆོ་འདིར་འཇིག་རྟེན་བདེ་
སྤྱིད་གསར་སྐྱེན་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཕན་པའི་ཕྱོགས་དེ་རྒྱ་ཆེ།
དེ་ལྟར་ན་དེང་སང་གི་མི་འདིའི་ནང་གི་ཚོ་གཅིག་གིས་གསར་བ་ཐམས་ཅད་བཟང་པོ་
དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པོ་ངན་པ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་འཛིན་མཁན་ཡང་ཡོད།
ཡང་ཚོ་གཅིག་གིས་དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། སྤྱིར་ན་
གན་གཞོན་མི་རབས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་ལུགས་དང་། ལུགས་རྒྱུ་སྤྱི་ཚོགས་པའི་
དབང་གིས་ལྟ་རྒྱུ་ལ་བྱུང་པར་རེ་ཡོད་སྤྱིད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་གན་འ་རབས་དང་ད་
རབས། སྤར་རབས་དང་དེང་རབས་ཀྱི་མི། མི་མ་དགོས་འཁོར་ཡུག་གི་སློབ་
ཆགས་ནས་བཟུང་སྟེ་དུས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཡང་རེ་འདུན་དང་དོན་གཉིས་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་
འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་ཁ་རྩེད་བཞད་པ་ལྟར་བདེ་སྤྱིད་འདི་ཡིན། བྱོར་ནང་གི་སྤྱིས་པ་
བྱུང་མེད་ནས་རི་བྱོར་གྱི་མཚམས་པ་མན་ཆད། མཐོ་རྒྱལ་པོ། དམའ་སྤང་པོ་ཞེས་
བཞད་པ་ལྟ་བུ། མཚོག་དམན་བར་གསུམ་པོས་བདེ་བ་སྐྱབ་ཐབས་མི་འདྲ་བ་དེ་ཉིད་
མ་གཏོགས་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་བདེ་བ་དོན་གཉིས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་གཅིག་ཡིན།
གན་འ་དེང་གཉིས་ཀས་གསར་རྒྱུ་ལ་བཟང་ངན་འཛིན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞིབ་དཔྱད་ཅིག་
བྱས་ན། དེ་གཉིས་ཀའི་བར་དེ་ནས་ཡོ་གཟུར་མེད་པའི་ཆོད་ཤིང་ཞིག་བཞག་ནས་
བལྟས་ན། མ་གཞི་གསར་བ་ཞེས་སྒྲིས་པ་མ་གཏོགས་དེང་སང་གི་འཕུལ་ལས་ཡར་
རྒྱས་འདི་ཚོ་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་སུམ་སྟོང་ཅུན་ཆད་ནས་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་གི་
འཚོ་བའི་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་ཉམས་སྟོང་བསགས་པའི་མང་གཞི་ཅན་ཞིག་ཡིན། དུས་
ཀྱི་འགྱུར་འགོས་དེ་མདུན་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། མ་འོངས་མི་ལོ་བཅུ་

ཕྱག་ཆ་འདི་རྩེ་ནས་བལྟས་ན། ད་ལྟའི་ཚུན་རིག་གི་ཡར་ཐོན་ཅན་འདི་ཡང་ལོ་རྒྱུས་
ལྟོང་པའི་བྲན་རྟེན་ལ་འཛེག་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་འགྱུར་མི་འགོ་བའི་ཐབས་མེད། དེ་ལྟར་བྱས་
ན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟེན་འགྱུར་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མིན་ལ། སྤར་ཅི་
འབྲ་ཞིག་ཡིན་ན་ད་ཡང་དེ་འབྲ་ཞིག་ཡིན་པས་མི་ཚད་མ་འོངས་འགྱུར་འགྱུར་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་ཡིན། ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་ཚད་ཡོད་ཅིང་།
ཚད་མ་ཚད་མིན་ཀུན་འབྱུང་ཆོག་ལ། དེས་ན་དབང་ལཱའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་ཡུལ་
རགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་ཚེར་སྒྲུང་གསལ་བ་ཡིན་བསམ་རྒྱུ་འདི་ཚོ་
སྟོན་ཐོན་གྱི་གལ་དུ་མི་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟེ། དེའི་འབྱུང་རྩ་དང་། འབྱུང་རྒྱུ།
དེའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཞིབ་དཔྱད་ཐིངས་མེད། མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ང་ཟེར་སའི་ལུས་ཤིག་
དང་སེམས་ཤིག་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀ་ཆོགས་ཏེ་དོད་དབྱགས་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་
འཛོམས་དུས་གསེན་པའི་མི་ཟེར་བ་ཡིན། ད་ཞག་ཅིག་ལ་འདིའི་སྒྲིབ་བཤད་ཨེ་ཡོད་
ཤེས་མ་སོང་། འདི་འབྱུང་ཁུངས་དེད་ནས་སོང་ན་རིག་རྒྱུན་དང་རྩལ་རྒྱུན་གཉིས་
ཀའི་ཐད་ནས་དེད་ནས་བསམ་སྒྲེ་ཞིག་གཏང་དགོས། དེ་དགོས་ན་སེམས་འདི་རིགས་
འབྲ་སྤྲ་མའི་རིག་རྒྱུན་ད་ལྟའི་སྐབས་ཀྱི་རིག་ཟེར་རྒྱུ་འདི་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རིག་དེ་ཉིད་
དེ་ཡིན་ལ། དེའི་རིག་རྒྱུན་དེ་དེད་སོང་ན་རང་འབྲས་རྒྱུན་སྤྲ་མ་ཞིག་ལས་མི་ཡོང་
བའི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་དང་། རྒྱུ་འབྲས་བུ་མེད་པ་མི་སྲིད་པ་ཡིན། དེ་
བཞིན་དུ་ལུས་འདིའི་རྩལ་རྒྱུན་དེད་སོང་ན་སྤྱག་མེད་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་རགས་པའི་
ཕྱགས་དེ་ཡར་དེད་སོང་ན་སྤྲ་བ། སྤྲ་བའི་ཕྱགས་དེ་དེད་སོང་ན་ཆས་སྤྲ་ལ་སྤྱག་སོང་ཆོ་
ནམ་མཁའི་མཐའ་རྒྱ་གཅད་ས་ནས་བྱ་རྒྱུད་པའི་གཤེག་རྩལ་གྱིས་མ་སྐྱབས་ནས་བསྐྱུར་
བཏང་བ་མིན་པར་ཐབས་མེད་པ་དེ་ཉིད་སྤྲ་རགས་དབྱེ་ཞིབ་གྱི་རིགས་པས་ད་རུང་ཚོན་

རིག་པས་འདང་གིན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡིན་ན་རིག་འཕྲུལ་ཡོ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་
འདི་ཆོ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱོགས་མང་ས་དེ་ཆོ་བཟང་ཡང་ད་ལྟའི་གསར་བ་ཐམས་ཅད་ཡག་པ་
ཡིན་ཟེར་དགོས་ན་དངོས་དོན་དང་མཐུན་གྱི་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ད་རུང་ཉམས་ཞིབ་གྱི་
ཕྱགས་དང་རྩད་ཆོད་མེད། གནའ་ལུགས་ཐམས་ཅད་བཟང་པོ་ཡིན་པ་དང་དེ་མིན་
ཐམས་ཅད་སྐྱག་པོ་ལ་རྩེ་དགོས་ན་དེ་ཡང་དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན། གནའ་ནས་
གནའ་ལ་དེད་སོང་ན་གདོད་མའི་མིའི་རིགས་ཀྱི་རི་དྲགས་དང་ཕྱོགས་འབྲའི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་
སྐོར་ལ་ཐུག་ཡོད། ལར་མ་གཞི་བཤད་ན་གནའ་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་མི་གྲུབ་ཀྱང་ཉེ་བའི་དུས་
རབས་ཁ་ཤས་རྩོད་ཆད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དབྱེད་ཞིབ་བྱས་ན་དེའི་སྤྱིང་དུ་འཕེལ་མེད་ལ་
གནས་དགོས་ན་འཕེལ་རིམ་གསར་བའི་ཁ་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན། རང་རེ་ནང་བའི་
ཆོས་པ་ཡིན་ཡང་དུས་རབས་འདི་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་པ་ཞིག་གིས་དེ་མ་བྱས་ཐབས་མེད་
ཡིན་ཞིང་དེ་བྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད་ན་སྟོན་པའི་དམ་
ཆོས་ལ་དེ་མིན་པའི་གསར་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། དེ་དགོས་པ་
མ་ཡིན་ལ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་སྟོན་པ་ཤུགས་ཐུབ་པས་གསར་གཏོད་མཛད་
ནས་དེའི་སྟོན་དུ་མེད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་མཛད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆོས་
ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་འགྱུར་མེད་ལ་ཆོས་ཅན་རྒྱ་
འབྲས་སྤྱུ་མེད་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་ལུགས་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱོན་ཀྱང་རུང་མ་བྱོན་ཀྱང་རུང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་
བསྟན་ཀྱང་རུང་མ་བསྟན་ཀྱང་རུང་། དངོས་པོ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ངེ་ལྟར་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སུ་ཞིག་གིས་བཅོས་སུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་
སྐབས་བསྟན་ས་ཐམས་ཅད་གཅིག་འདྲ་རྒྱུ་རྒྱུ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དྲང་ངེས་ལྷུ་མ་

དགོངས་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་འགལ་མེད་གནད་
གཅིག་ལ་བསྟུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང་། མི་ཤེས་པ་ཞིག་གམ་བྱུང་པར་དེ་རིང་ཁ་རྩ་གི་
དུས་རབས་གསར་བའི་འཕེལ་རིམ་དང་བསྟུན་པའི་ལྟ་ཚུལ་བཅད་སྟུང་ནས་དེའི་གཏིང་དེ་
དཔོག་པའི་ཐོག་ཏུ་ནང་རིག་པ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་སྦྱངས་པར་བྱས་ན་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་གི་
སྟོན་ལ་བྱོན་པའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞི་ནས་ཚད་མའི་སྟོན་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
དབྱུང་གསུམ་དག་པས་གཏན་ལ་ཕེབས་ཡོད། དེའི་དུས་སྤྱི་ཚན་རིག་ཅེས་པ་རིགས་
པ་གསར་བའི་བརྟག་ཞིབ་འདི་ཚོ་ཆེས་ཕྱ་ཞིང་ཞིབ་པའི་གནས་ལ་ཐུག་དུས་རང་སོ་མ་ཟིན་
པའི་བྱིས་པའི་ན་ཚོད་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ར་འཕྲོད་རྒྱ་ཡོད། རང་གི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་
བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་པའི་རུས་པ་མེད་ན་གཞན་ཟེར་རྗེས་རྒྱུག་གི་རྩ་སྒྲ་གར་བྲིད་ཅན་ལ།
གཅིག་གིས་རྒྱ་འབྲས་སྤྱ་མེད་མ་ཡིན་ཟེར་སྐབས་དེ་བདེན་འདུག་བསམ། གཅིག་
གིས་རྒྱ་འབྲས་སྤྱ་མེད་ལོས་ཡིན་ཟེར་སྐབས་དེ་བདེན་སྤང་ཤར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱ་
མཚན་མ་ཤེས་པས་ཙུ་ཚུགས་བྱས་ན་ཡང་མི་ཡོང་། རྟོང་ཞེན་མ་བྲེགས་འཛིན་གྱི་ལྟ་
བ་ཅན་འདི་ཡིན་ཟེར་རྒྱུའི་མཚན་གཞི་འཛིན་ས་ཞིག་ལས་ཕན་ཆད་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པར་
རྒྱར་སོང་ཆོད་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ཆོས་པ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཆ་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཡིན།
དེའི་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས། དག་སྟོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་
ཀྱིས། །བསྟེགས་བཅད་བརྟར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་
ཡི་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་བྱིས་པ་ཕོ་
མོ་ཡིན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་གནད་དང་རྒྱ་མཚན་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཐུགས་ཐག་ཅིག་ཆོད་ཤོག་
དང་ཕོར་རང་གིས་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་དེ་ངས་ཤེས་ནང་ནས་རྟོང་དུས་ཆོས་སྤྱོད་ན་
གཅིག་ན་རྟོངས་དད་དུ་མི་འགོ། གཉིས་ན་ཕྱིན་ཆད་ལམ་ལོག་ཏུ་མི་འགོ་བའི་གནད་

ཆེན་པོ་ཞིག་དེ་ན་ཡོད། བྱེད་པར་དུ་འུ་ཚོ་སྤར་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཆོས་ཀྱིས་འཚོ་བའི་
ས་ཆ། ཆོས་དང་ཡུལ་སྲོལ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ས་ཆ་ནས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་
དབྱུང་ཞིབ་ལ་བསམ་སྒྲོམ་བཏང་ན་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཚོད་པ་ཡིན་ཞེས་བབས་འཕྲོས་
ཀྱི་གཏང་སློང་རེ་བྱས་པ་ཡིན།

༼ཁ༽ གཞུང་གི་དོན།

ང༽ བསྐྱོ་བའི་ཡན་ལག

༡ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དམ་པ་གསུམ་བཤད་པ།

ད་སྐབས་འདིའི་བདེ་ཆེན་ཞིང་བྲིད་ལ་གང་ཞིག་འཆད་ཉན་བྱ་བ་ནི་ངས་བྲིས་པའི་
བདེ་སྤོན་ཚིག་བཅད་དོག་མ་བཞི་འམ་ཤོ་ལོ་ཀྱི་བཞིས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་བསྟན་
པ་འདི་བཤད་པའི་སྐབས་ནས་རྒྱ་དང་པོ་རྟེན་ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ་སོང་བེན།
རྒྱ་གཉིས་པ་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་གི་སྒྲོར་ནས་ཀྱང་མང་ཞིག་ཁ་རྩེ་སོང་ནས་
བསགས་སྦྱང་གི་གནད་ཚུར་བསྐྱེད་པ་ཡན་ལག་བདུན་པའི་སྐབས་ནས་ཁ་རྩེ་དུག་པ་
སྦྱང་ན་ལས་མི་འདེའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོང་མ་ཐག་པའི་མཚམས་ནས་ད་དེ་
རིང་བསྐྱོ་བ་ལ་ཐུག་ཡོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟགས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཆོག་
གཅིག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་ཞིང་སྐྱབ་འཚོག་བཞིན་ཡོད་ལ། ཐེག་ཆེན་སོར་བྱང་
སྟགས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་དམ་ཚིག་ལ་གནས་པ་ཤ་སྟག་གིས་དམ་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱས་
ནས་ཐེག་ཆེན་ཐར་བའི་ལམ་ལ་མདོ་སྟགས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་འཇུག་བཞིན་
ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གཉིས་པ་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་། རྒྱ་གསུམ་པ་

གྲོགས་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྒྲེལ་ནས་འཆད་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐྱབས་
ཀྱིས་མཚམས་འདི་ནས་དམ་པ་གསུམ་དང་སྒྲེལ་ཏེ་བསྐྱོ་བ་ནི་དེ་དང་མཉམ་དུ་བཤད་རྒྱུ་
བྱས་ན་སྐུ་མ་གྱིན་ཡོད། རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་པས། བྱང་པར་ཐེག་ཆེན་དགེ་བ་
སྐབས་པོ་ཆེ། སྐྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་གཞི་དམིགས་པ་མེད། རྩེས་ལ་བསྐྱོ་
བས་ཡོངས་སུ་ཐིན་པ་དེ། །ཐར་ལ་མ་བཟོད་པའི་གཅེས་པ་རྣམ་གསུམ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རང་གཞན་མང་ཆེ་བས་སྒྲོ་སྒྲོ་ན་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཡང་སྒྲོ་
ལ་མེད་མཁའ་ཆོས་དེ་སྒྲོ་ལ་ངས་པར་གྱིས། ཐེག་ཆེན་ཐར་བའི་ལམ་ལ་ཞུགས།
གཞན་དོན་དུ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་མཁའ་ཞིག་ལ་མེད་དུ་མི་
རུང་བའི་གཅེས་པ་རྣམ་གསུམ། གལ་ཆེན་རྣམ་གསུམ། མེད་ན་ཐབས་མེད་ཡིན་
པའི་དམ་པ་རྣམ་གསུམ་དེ་ཉིད་སྐྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་པ། དངོས་གཞི་དམིགས་
མེད་དམ་པ། རྩེས་བསྐྱོ་བ་དམ་པ་རྣམས་ཡིན། སྒྲོན་ཆད་སྒྲོན་ཆད་ཞིག་ལ་འདིའི་
ནང་གི་ཆེ་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ས་ཡོད། འདིའི་ཆོས་གྲུ་ཕྱི་མ་འདི་མ་བཀའ་གོང་
དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་མའི་ནང་ནས་བྱིས་པ་པོ་མོ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བྱིས་པ་ལ་ཡི་གེ་
བསྐྱབ་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ། སྐྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་པ་རྫོང་ཅེས་སྐྱུ་ནས་སྐྱོར་བ་
སེམས་བསྐྱེད་དམ་པ་སྐྱུ་རུ་བཅུག། དངོས་གཞི་དམིགས་མེད་དམ་པ་རྫོང་ཅེས་སྐྱུ་
ནས་ཡང་དངོས་གཞི་དམིགས་མེད་དམ་པ་སྐྱུ་རུ་བཅུག། དེ་ལྟར་རྩེས་རྒྱོམ་བྱེད་བཅུག་
ནས་བསྐྱབས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་དུང་ངས་བྲན་གྱིན་འདུག། ཤན་དར་གཞོན་གསུམ་
ཐམས་ཅད་པོས་པར་སོང་ནས་ཆོས་ཀྱི་ལབ་སྐྱེད་གཙོ་བོ་དམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགོ་བཟུང་
ནས་བཤད་རེས་རེ་གྱིས་དང་། མ་ཤེས་པ་ཤེས་བྱེད། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཞེ་ལ་ངས་
བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་དགོས་པ་ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་བྲིད་ཀྱི་

ནང་གི་ཡོང་སྒྲིལ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བྱིས་ལ་བྱེར་སོང་ནས་བྱིས་བཟའ་བའི་འཆོ་རྟོན་དེས་དྲག་
མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། ཆོས་ཀྱི་འཆོ་བ་དེ་འཆོ་བའི་ཆ་ཤས་མེད་དུ་མི་
རུང་བ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དེ་མེད་དུས་འཆོ་བ་གཞན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་རྟ་ཐོག་
གི་འཆོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་ཡན་ལ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན། དམ་པ་གསུམ་དང་མ་འབྲེལ་བ་
དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན། མི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་ཙམ་བསྐྱབས་ཀྱང་གོ་ཆེན་པོ་
ཞིག་ཆོད་པ་མ་ཡིན། ཅི་ཞིག་གི་ཐད་ནས་གོ་ཆོད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཆོད་པ་མ་ཡིན། དེ་མ་ཆོད་དུས་གཞན་དོན་མི་འགྲུབ་པས་མ་ཆོད་རང་
དོན་ལེགས་པོ་ཞིག་འགྲུབ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་སྤོན་ཀྱན་ཟད་
ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་རུ་གྱུར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན། དམ་པ་གསུམ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཆོག་ས་བསགས་སྤྱོད་སྦྱོང་ལ་ཅི་འདྲའི་
དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱབ། རྒྱ་འགྲོ་ཟས་ཆོག་ས་ཅི་འདྲའི་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་
ཀྱང་། རྒྱ་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་གཅིག་མ་གཏོགས་སྤོན་རྒྱ་མེད་པའི་ཐོག་ཏུ། དེའི་
བར་དུ་ཁོང་ཁྱོད་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་དྲག་པོ་ཞིག་སྤྲོས་ན་དག་ཅུ་འཛུམས་ནས་འཕྲོ་བརྒྱག་ཏུ་
འགྱུར་འགྲོ་བ་ཡིན། འཛིག་རྟོན་གྱི་སྤྱོད་པོ་བྱིས་ན་གནས་པ་ཞིག་གིས་ཞིང་འབྲོག་གི་
ལས་ཀ་ལས་ན་འདྲ། ཆོང་སོ་ནམ་གྱི་བྱ་གཞག་ཅིག་སྐྱབ་ན་འདྲ། ལས་རིགས་
གང་ཞིག་གཉེར་གྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་འདྲ། ཕར་འགྲོའི་མ་ཅུ་དེ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་ཡིན་ཡང་
ཡོང་སྒྲིལ་དཔེ་བས་ཆེ་ཞིག་དང་། དཀའ་ལས་མང་པོ་ཞིག་རྒྱག་མི་དགོས་པར་དོན་ཆེན་
པོ་ཞིག་འགྲུབ་ན་སྐྱམ་པའི་བསམ་པ་དེ་བཟུང་ཡོད། ཆོས་སྐྱབ་ན་དེ་དང་གཅིག་
མཚུངས་ཡིན། ཆོ་འདྲིའི་དོན་དག་རྒྱུད་རྒྱུད་ཆ་གི་ཆོ་གིའི་བྱ་བ་སྤྱོད་གཅིག་ལ་དེ་ཇི་ལྟར་
སྐྱབ་པ་དང་། འགྲུབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཇི་ལྟར་ཆོག་ས་དགོས། འགོ་ཇི་ལྟར་འཛིག་

སྒྲིབ་པ་ཇི་ལྟར་བཅོང་། མཐུག་ཇི་ལྟར་ཡུད་པའི་འདད་འཆར་གཞི་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་།
དཔེ་བཞག་ན་ཁང་རྒྱུ་བཞི་ཞིག་ལས་ཁུལ་བྱས་ན། དེའི་མང་དེ་ཅི་ཆད་བཞོ་
དགོས། ཀ་ར་གདུང་མ་ཅི་འདྲ་བྱས་ཏེ་འགྲེམས་དགོས། ཐོག་ཁེབས་དེ་ཅི་འདྲ་
བྱས་ནས་རྒྱག་ ཁང་མིག་རང་གི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ནས་ཅི་འདྲ་བྱས་ཏེ་
མཆོམས་བཅད། རྒྱུང་ས་ནས་དེ་ཆོའི་སྒྲིན་ཅིས་དང་འདད་རྒྱག་བྱེད་དགོས་ཡོད་པ་
ཡིན་ཞིང་། ཡིན་ན་ཡང་འབྲིང་ས་ནས་མི་རང་གི་མི་ཆོ་ལ་ཆད་བཞག་ན་ཆོད་ངོ་མ་
མངོན་ཤེས་མེད་ན་མི་ཐེག་ཀྱང་གལ་ཏེ་རྒྱུན་སྒོ་བྱུར་གྱི་ན་ཆ་ཤི་གསུམ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་
བཞག་ན་གདོང་ལེན་གྱི་འདད་རྒྱག་ཅི་ཡོད་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས། དེ་གཏོང་ཤེས་
མཁན་དགོན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཆེས་ངོ་མའི་དོན་
དག་དེ་ཆོ་རབས་གཏན་གྱི་དོན་ཆེན་དང་། ད་ལྟའི་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་
དང་བཅས་པ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཆོས་སྐྱབ་པ་འམ་བསོད་ནམས་གསོག་པ་ལ་ཐུག་
ཡོད། རང་དང་བྱིམ་མི་བཅས་པའི་ཆོ་འདི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིད་སྤྱུག་ཅི་ཡོད་རག་
ལས་པའི་དོན་ཆེན། ཆོས་སྐྱབ་ན་སྐྱབ་ལུགས་མ་ཤེས་དུས་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འགོ་
དེ་ནས་ཉེས་འགོ་བཞིན་ཡོད། དེས་ན་དགེ་རྩ་ཡི་གཟུགས་བརྒྱན་པར་བལྟས་ན་མ་ཆེ་
ཡང་དོན་ཆེན་པོ་ཐར་བ་དམ་པའི་རྒྱ། དགེ་བ་གཅིག་ལ་དགེ་འབྲས་ལན་མང་དུ་སྒྲིན་
རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་དམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བཞིན་
ཡོད་པས་འདི་མ་ཤེས་ཐབས་མེད་དང་། འགོ་ནས་སྤྱང་དགོས་རྒྱ་ཞིག་ཡིན།
རང་དོན་རྒྱུང་པ་ལ་བསམས་ནས་མ་ཆི་ཕྱིར་སྒྲོར་བརྒྱ་འདོན་པ་བས་གཞན་དོན་བྱང་རྒྱབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྣང་ཇེའི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བའི་མ་ཆི་གཅིག་ཁེ་དུ་མ་
བཏོན་པའི་པན་ཡོན་གྱི་ཆོད་སྒྲིལ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་སྒྲོང་མ་དག་པའམ་ལུང་

མ་བསྟན་གྱི་ཀུན་སྒྲིབ་དང་ལྷན་པས་རྒྱུ་མཐིམ་གཟེར་བཞིན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སྒྲོར་
བ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བརྒྱབ་པ་བས་དམ་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོར་བ་གཅིག་ཁེ་དུ་མ་ཡིས་
དགའ་ཤག་ཤག་ཡིན། དེ་ལྟར་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིན་ཟེར་ན། གཞན་ཕན་གྱི་སེམས་དང་
འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་པར་རྒྱགས་སོང་བ་ཡིན་ཞིང་། སྤུང་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་གཞན་དོན་ཁོ་ན་མཛད་ནས་རང་དོན་ཞོར་འབྱུང་ལ་འགྲུབ་པ་དེ་ཉིད་དང་།
སེམས་ཅན་གྱིས་རང་དོན་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས་ནས་རང་དོན་ཡང་མ་འགྲུབ་པར་འཁོར་
བའི་གནས་སུ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲོ་ཆོགས་ལ་ཡིད་ཐང་ཆད་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་མཐོང་ཆོས་སུ་
གྲུབ་པ་འདིས་ཤེས་པ་ཡིན། དམ་པ་གསུམ་དེ་དགོ་ཙུ་གཅིག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་ཐར་བའི་
དགོ་ཙུར་འགྱུར་བའི་སྒྱུར་བ། དངོས་གཞི། རྗེས་གསུམ་མམ། འགོ།
བར། མཐའ་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དགོ་ཙུ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་གིས་གོ་ཆེན་པོ་
ཆོད་བྱེད་དུ་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་དགོ་ཙུ་ཐབས་གྱིས་ཟིན་པ་
ཞེས་ཟེར། དེའི་དགོ་ཙུ་དེ་ལ་རྒྱུན་བར་ཆད་ཡོད་མི་ཉན་ལ། དེ་གནད་བྱུང་པར་
ཅན་དང་འབྲེལ་དགོས། དེ་འབྲེལ་ན་རྒྱུན་གྱིས་མི་ཤིགས་པའམ་མི་སྤུང་པ་ཡིན།
ཡང་དགོ་ཙུ་དེ་གཅིག་གིས་མི་ཆོད་མང་པོ་ཟད་མེད་དུ་འཕེལ་ཐབས་བྱེད་དགོས། དེ་
དང་གསུམ་པོ་ཆོད་དུས་དགོ་བ་ཆོད་ལྷན་བསྐྱབས་ན་བསྐྱབས་པ་ཇི་བཞིན་གྲུབ་སོང་བ་
ཡིན། དེས་ན་དང་པོར་དགོ་ཙུ་ཐབས་གྱིས་ཟིན་པ་སྒྱུར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་པ་ཡིན་
ལ། གཉིས་པ་དེ་དགོ་ཙུ་རྒྱུན་གྱིས་མི་ཤིགས་པར་བྱེད་པ་དངོས་གཞི་དམིགས་མེད་
དམ་པ། གསུམ་པ་དེ་དགོ་ཙུ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མཇུག་བསྡུ་བ་དམ་
པ་སྟེ་གསུམ་ཡིན། དེའི་ནང་གི་དང་པོར་དགོ་ཙུ་ཐབས་གང་གིས་ཟིན་དགོས་པ་ཡིན་
ཞེ་ན། ཐབས་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་གྱི་རྩི་ཡིས་ཟིན་དགོས་པ་སྟེ། དཔེ་བཞག་ན་

གསེར་འབྲུར་གྱི་ཕྱི་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དཔེ་བཞག་དར་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཕྱི་དེ་
ལྷགས་ལ་ཐེབས་སོང་ན་ལྷགས་གསེར་དུ་འབྲུར་འགོ་བ་ཡིན། ལྷགས་དང་གསེར་
གཉིས་ཀ་ཡང་ལྗིད་ཆེ་རྒྱུ་འདྲ་འདྲ་ཅན་ཞིག་ལ་རིན་ཐང་གི་གོང་ཚད་ཁྱི་འབྲུར་འབྲུམ་
འབྲུར་གྱི་བྱུང་བརྒྱགས་ཡོད། གོང་ནས་ངས་ད་ལྟ་བཤད་མ་ཐག་པ་མ་ཉི་ཐེང་སྒྲོར་
གཅིག་འདོན་པ་དང་། མ་ཉི་ཐོག་མ་ཁེ་རུ་མ་གཅིག་འདོན་པ་གཉིས་ཀ་ཞེས་ཟེར་གྱིན་
འདུག་པ་དེ་ཉིད་གོ་བརྟུན་འཕྲོད་ཆེད་དུ་གཅིག་དང་བརྒྱ་མང་ཉུང་ཡོད་པས་བཤད་པ་ཡིན་
མ་གཏོགས་ངོ་མས་བཤད་ན་ཐབས་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་ཟིན་དང་མ་ཟིན་དེ་སྐྱེ་སེར་གཉིས་
ཀའི་བྱུང་པར་ལྟ་བུ་སྤྱི་འབྲུར་འབྲུམ་འབྲུར་གྱི་བྱུང་པར་རྒྱགས་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་
མར་རྒྱུ་མ་སྤྱི་ཐག་གཅིག་གི་མཆོད་མེ་བྱས་ཏེ་ང་མིན་བ་དང་། ང་མི་ཆོ་བ། ངས་
བྱ་བ་ག་གོ་མེ་ཞིག་འབྲུབ་ཆེད། དེ་མིན་ཡང་ང་གི་དུས་འཛིགས་སྒྲག་མི་ཆེ་བའི་ཆེད།
ཞི་ནས་དཔྱལ་བ་མི་ལྷུང་ཆེད་ཡིན། དེ་འབྲུབ་པར་ཤོག་ཅེས་བསམས་ནས་མར་མེ་
སྒར་བ་དེ་ཉིད་དང་། ཐབས་བྱུང་རྒྱབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡི་
སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་མར་མེ་ཁེ་རུ་ཞིག་སྒར་བ་
གཉིས་ཀ་ལས་ཁེ་རུ་མ་ཡིས་དགོ་ཅུ་འབྲུར་སྟོབས་ཆེ་བས་མི་ཆོད་དགོ་ཅུ་རྒྱབས་ཆེ།
སྒར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ན་དབུལ་མོ་བསྟེན་དག་འཕྲོ་ཉི་མ་གཅིག་གི་སྒར་ཟས་མར་
དུ་རྗེས་ནས་མཆོད་མེ་གོང་བུ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་སྒར་ཏེ། དེ་སྤུ་ལ་ལུལ་བ་ཡིན་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མདུན་དུ་ལུལ་ནས་བྱུང་རྒྱབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་ཤིག་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་
མར་མེ་མཛོད་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་དུ་འབྲུར་སྟོབས་ཆེ་
རྒྱུ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། སྤྱིར་ན་སྒྲོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་དམ་པ་གསུམ་དེ་ཡང་ནས་
ཡང་དུ་བསྐྱར་ཞིང་ལན་གངས་ཐངས་མ་མང་པོ་ལ་བཤད་ཐྱིད་། བྱུང་པར་དུ་སེམས་

བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་དགོས་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་བྲིན་ནམ་བཤད་ཆོས་དྲུང་ནམ་བུས་ལ་བཤད་
བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདིའི་གནད་གྱི་དོན་འདི་གལ་ཆེ་བས་བྲིས་པ་པོ་མའི་རྒྱུད་ལ་
འབྱོར་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ད་རུང་ཡང་ཟེར་བྱས་ན་བྱང་རྩལ་སེམས་ཀྱི་རྩི་ཡིས་ཟིན་དགོས་ཞེས་
པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དེ་བྱང་རྩལ་སེམས་སྒྲོམ་ཞིག་བྲུངས་མ་ཐག་ནས་སྐྱེས་ཡོད་ཟེར་
དགའ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་དགའ་མོ་ཡིན་སྟམ་ནས་རང་གར་བསྐྱེད་པས་ཕན་ཐོགས་དང་
བསྐྱུགས་ནས་སྐྱེ་ཡོང་རྒྱ་ཞིག་མེད། སྐྱེ་ཐབས་ལ་འབད་པ་རང་གིས་བྱེད་དགོས།
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ན་ཤེས་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ལ། དགའ་བ་སྦྱང་ནས་འབད་པར་
བྱས་ན་ནམ་ཞིག་དགའ་བའི་གནས་ཀྱང་བདེ་བླག་ཏུ་འབྱུང་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་ལ། ང་ཆོ་དང་པོ་བྱིས་པའི་སྐབས་སུ་ཨ་ཕ་ཨ་མ་ཟེར་མི་ཤེས་པ་ཡིན། རང་
གི་པོར་བ་རང་གི་ཁ་ལ་གཏོད་མི་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལོ་བས་རྒྱ་ཡོད། དང་པོ་ཀ་ཁ་སུམ་རྩའི་
ཡི་གེ་མི་ཤེས་ཀྱང་དེ་སྦྱངས་ནས་ལོ་བས་རྒྱ་ཡོད་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པའི་གནས་ལྔ་
དང་། བཀའ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་དོན་མན་ཆད། ཅི་ལ་སྦྱངས་ན་དེ་ལ་མཁས།
ཞེས་པ་འཛིག་རྟེན་གཏམ་གྱི་དཔེ་ཡིན། གཞན་ཕན་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ལ་སྦྱང་རྒྱ་
ཡོད་པ་ཡིན། སྦྱོང་ལུགས་ངེ་ལྟར་དགོས་ཟེར་ན། ཁ་རྩུང་ཞིག་ནས་བཤད་
པ་བཞིན་ཆད་མེད་བཞི་ཡིས་འགོ་བཟུང་ནས་སྦྱོང་དགོས། ཆད་མེད་བཞི་དབྱེ་བ་རྣམ་
གངས་ནས་བཟུང་སྟེ་བཤད་ཡོད། སྦྱོང་ལུགས་ནི་མན་ངག་གི་ལུགས་ལྟར་དུ་བཏང་
སྒྲོམས་ཆད་མེད་ནས་འགོ་བཅུགས་ཏེ་སྦྱངས་ན་ལོ་བས་རྒྱ་བྱང་རྒྱ་ལོས་ཡོད། ལུན་
མོང་གི་ལུགས་ཡིན་ན་སེམས་ཀྱིས་འབད་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན། ལུན་མིན་ལྟར་ན་
ངོ་བོ་ཡོད་ག་དང་སྒྲོ་བྱར་བྲལ་དག་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཆོགས་གཉིས་བསགས་ནས་སྒྲིབ་
གཉིས་དག་སྟོར་གསུམ་པ་མཛོན་དུ་གྱུར་རྒྱ་ཡོད། འབད་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་

ཡིན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་མ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཟེར་བྲུལ་བྱེད་ཀྱང་ད་
 དང་ཁོ་ཟེར་ས་ལ་ཐུག་དུས་བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་། བདག་ལས་གཞན་གཅེས་
 སོགས་མ་དགོས་ཚིག་གཅིག་གིས་ཟེར་ལུགས་ཡག་བཅོག་ལ་ཡ་ཡ་དྲག་དྲག་སྐྱམ་གྱིན་
 འདུག་རྒྱ་འདི་ཉིད་ཁོག་རྒྱ་རྒྱ་དང་སྒྲོ་རྒྱ་དོགས་པའི་མཛང་ཡིན། ཚོས་མ་
 དགོས་འཇིག་རྟེན་སྐབས་ལུགས་དང་མི་བཟང་པོ་ཡིན་ལུགས་ཅམ་ཞིག་ཤེས་གྱིན་མེད་པ་
 ཡིན། གཞན་ཞེས་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་ཞིང་གྲངས་ཀ་བཟང་རྒྱ་དང་རྩ་
 རྒྱ་མི་ལོན་པའི་མང་པོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ང་ཞེས་པ་ཁེ་རུ་མ་ཐོག་མེད་ནས་ད་ཡི་བར་
 དུ། ང་དང་ང་། ངའི་དང་ངའི་ཞེས་ང་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་དང་ལུས་དང་ནོར་
 རྩས་ངའི་ཡིན་སྐྱམ་ནས་བདེན་ཞེན་འབྱུལ་སྤང་གི་དབང་དུ་ཤོར་སོང་བ་ཡིན། དེའི་
 རྒྱུ་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞིག་མ་གཏོགས་བདེ་བ་ཐོབ་རྒྱུ་མེད་པ་འདི་བྱུང་སོང་བ་ཡིན།
 རང་རྒྱུད་རྒྱུད་ལ་བསམས་ནས་རང་དོན་དེ་སྒྲོན་ཡང་མ་འབྱུང་ལ་ད་རུང་འབྱུང་ས་མི་
 འདུག། སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་ཐོག་མེད་ནས་པ་མར་མ་བྱས་པ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན། དེ་ལྟར་དུ་དྲག་གཉེན་བར་མར་བྱས་པ་ཡང་ཡོད་ཅིང་མ་བྱས་པ་པལ་ཆེར་མེད་
 ལ། འོན་ཀྱང་རང་གིས་པར་ལ་དེ་བཞིན་དུ་མཚམས་རེར་པ་མར་བྱས། མཚམས་
 རེར་མཛའ་གྲོགས་བྱས། མཚམས་རེར་གཉེན་འདུན་བྱས། མཚམས་རེ་དྲག་བོ་
 བྱས་ནས་སོག་གི་འཚོ་བ་བྱས་པའི་ཁ་གྲངས་ཀྱང་སུས་ཐེབས། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་བདེ་བ་འདོད་མཁན་ད་ལྟའི་རང་ཉིད་དང་འདྲ་འདྲ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། འདིའི་རང་
 གི་བྱིམ་མི་ཉེ་འབྲེལ་བུར་ན་ཡོད་པ་འདི་ཚོ་ལ་མི་འདོད་སྤྱག་བསྐྱེད་བྱུང་ན་ཤ་ཚ་སྤྱིང་རྩེ་
 ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམས་ན་ནམ་ཞིག་གོམས་ནས་སྤྱིང་རྩེས་
 བྱངས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཕྱིར་དགོ་ཅ་

ཆེ་ཆུང་ཅི་ཞིག་བསྐྱབས་ཀྱང་མར་གྱུར་མཁའ་མཉམ་གྱི་སེམས་ཅན་འདི་དག་འཁོར་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་ངས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤྱད་བོ། །དེའི་དོན་དུ་
ངས་དགེ་བ་འདི་སྤྱད་པ་ཡིན་སྟེ་ཕྱི་ལོ་དེ་ལྟེན་པའི་བསམ་པ་ཞིག་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱིས་
ཡོད་པ་ཞིག་ལ་སྒྲིལ་བྱེད་བྱེད་དགོས། གཞན་པན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེའི་ཐབས་དེས་
ཟིན་སྲིད་ན་མ་གཤིན་ཅན་ཐོས་ཐེག་པ་ནས་ཡ་གཤིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་ཆོས་ཆེ་ཆུང་
ཅི་ཞིག་བསྐྱབས་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཐེག་ཆེན་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་ལས་
སུ་འགྱུར་བ་ཡིན། གཞན་པན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེ་དང་མ་འབྲེལ་ནས་རང་དོན་
ཡོད་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གིས་མིང་ཆེ་ཆུང་དང་ཐེག་པ་མཐོང་མན་གྱི་ཆོས་ཅི་ཞིག་བསྐྱབས།
ལུང་པ་ལུང་གིས་བཀའ་། བྱི་འགྲུག་བྱི་འབོད་བྱས། གནམ་ས་གཉིས་ཀ་རྩ་རོལ་
གྱི་སྒྲུས་བཀའ་། བསྐྱོམས་ནས་ལོ་དགུ་ལ་འགོར། བཏོན་ནས་དུང་ཁ་རྩ་ལུང་
བཞག་ཡོད་ཀྱང་། རབ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ཞིག་གལ་ཏེ་ངས་
འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་མེད་པ་དང་ཆོས་བརྒྱད་ལེགས་སྟོན་རྒྱུད་པས་སྤགས་པ་ཞིག་
ཡིན་ན་ནི་པན་ཡོན་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་ལོས་ཡོད་ཀྱང་ཐར་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་དགོས་ན་
གཅིག་གི་ས་ལ་འགྲོ་དཀའ་བའི་དགེ་བའི་གཟུགས་བརྒྱན་རི་མོ་བྲིས་པའི་མར་མེས་ལུན་
པ་མི་སེལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡིན་སྤྱིར་ཆོས་བསྐྱབས་པའི་དོན་སྟོང་ཐར་བའི་ལམ་
སྤོ་ཞིག་ཆེད་དགོས་པ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་འདི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིལ་པ་མ་བསྐྱབས་ན་
ཐེག་ཆེན་ཐར་བའི་ལམ་སྤོ་ཞིག་ཀྱང་ཟིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བལྟས་ན་ད་སྟོན་
གང་བསྐྱབས་དེ་ཉིད་དོན་ཆེན་ངོ་མ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ལོག་ཏུ་གྱུར་སྲིད་ཟེར་རྒྱུ་དེ་འདྲ་ཞིག་
ལ་སྤྱག་ཡོད་པས་དགེ་ཅུ་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་སྤྱིར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་པ་མེད་ཐབས་
མེད་པའི་གནད་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ཆེན་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་ནས་དངོས་གཞི་དམིགས་མེད་དམ་

པ་ཡིན་ལ། དངོས་གཞི་དམིགས་མེད་དམ་པ་དེ་དག་གི་ཆུན་གྱིས་མི་ཤིགས་པར་བྱེད་
པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུས་ཟིན་དགོས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་ཡོད་ན་འདི་ནས་ཐེག་ཆེན་དམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་ཕྱེ་བའི་སྟོང་
ཉིད་དམིགས་པ་མེད་པ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་འཛིག་ཟེར་ན། ཀུན་མཁུན་ཆོས་རྒྱུ་དངོས་
གཞི་དམིགས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དམ་པས་ཟིན་པ་ཞེས་གསུངས་ཡོད།
དེས་ན་འདི་ལྟར་སྤང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆུ་སྒྲུ་ལྟར་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་
པར་བྱས་ནས་དེའི་ངང་ལ་སྟོོ་བསྟུ་མེད་པར་བཞག་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གང་ཡང་
དམིགས་སུ་མེད་པ་སྟོོས་བྲལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ངང་ལ་སྟོོའི་འདུག་པ་རྒྱབ་པའི་དབྱིངས་
དོན་དམ་པ་ཞི་བ་ལྟས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་ཆོ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག།
སྟོོ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །དེ་ཆོ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་
པར་རབ་ཏུ་ཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དེའི་
ངང་ལ་མཉམ་པར་གཞག་ཏུ་འཛིག་བྱེད་དང་བྲལ་བ་བཟོ་མེད་དུ་གནས་པ་ལ་དངོས་གཞི་
དམིགས་མེད་དམ་པའི་གོ་བ་སྟོང་ཉིད་འཛིག་འབྲལ་མེད་པའམ་རྗེ་རྟོག་ལྟ་བུའི་ཆོས་དེར་
ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཚུགས། ཆུན་གྱིས་མི་ཤིགས་པའི་འཐད་
པ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན། སྟོང་པ་ཡིན་པས་ན་སྤང་བ་གྲུབ་པ་དང་། སྤང་བའི་ཕྱིར་ན་
སྟོང་པ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིས་གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བའི་
སྤང་སྟོང་འགལ་མེད་བྱུང་འདུག་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་སྤང་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་དུ་ལྟ་
བས་ཐག་བཅད་པ་ལྟར་དུ་གར་ཡང་མི་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ངང་ལ་མ་ཡོངས་
འཕྲོ་འདུ་དང་བྲལ་བར་བཞག་ཆོ་ཕྱི་ཡུལ་ནང་སེམས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་མཚན་མའི་སྟོོས་པ་
ཐམས་ཅད་ཞི་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྟོོམ་པའི་སྟོོའི་དགག་སྒྲུབ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་

དུས་སུ་འོད་གསལ་སྒྱུ་སྒྱུའི་གནས་སུ་ཕྱིན་ཏེ། སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་གྱི་དོན་སྒྲོམ་
ཐོག་ལ་འཁྱེལ་བའི་མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཟེར་ཆོག ཤེས་རབ་གྱིས་ལྟ་
བ་དག ཐབས་གྱིས་སྦྱོད་པ་དག་ན་ལམ་ལ་གོལ་འཕུག་འགོ་ས་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན།
དེའི་རང་དེ་ལས་རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྡོམ་བྱས་ན་རྗེས་བསྡོམ་
དམ་པ་ལ་དགོ་ཅུ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།

ཁ བསྡོམ་བའི་ཡན་ལག་དངོས་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་ན་འུ་ཆོ་ཆོང་མས་འཆད་བཞིན་ཡོད་པའི་གཞི་འཛིན་སའི་ཅུ་བའི་ཆོག་དེ་གང་
ཡིན་ཟེར་ན། **རང་དང་གཞན་གྱིས་དུས་གསུམ་བསགས་པ་ཡི། །རྣམ་དགར་**
བསོད་ནམས་ལུང་པོ་ཇི་སྟེད་པ། །དམིགས་བྱལ་འཁོར་གསུམ་དག་པས་བྱང་རྩབ་
ཆེར། །ཡོངས་སུ་བསྡོམ་སྒྲིད་པ་མཐར་བྱེད་ཤོག། ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ལ།
བསྡོམ་རྒྱ་དེ་ཉིད་རང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཞིང་།
བདག་གིས་སྒྲུར་བསགས་པ། ད་ལྟར་གསོག་བཞིན་པ། མ་འོངས་བསགས་འཇུག་
གྱི་དགོ་བ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་པ་དུས་རྒྱལ་བ་སྒྲིལ་བཅས་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་དགོ་བ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསགས་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་དགོ་བ། དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་
རྩར་གཅིག་ཏུ་བསྒྱུས་ཏེ་བརྒྱུམས་ཤིང་བསྡོམས་ནས། གང་ལ་བསྡོམ་དགོས་པ་ཡིན་
ཟེར་ན་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཁོ་རུ་བསྡོམ་དགོས། སངས་རྒྱས་གྱིས་ཁོ་རུ་བསྡོམ་མ་
གཏོགས་པར་ཉན་ཐོས་གྱིས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ས། དེ་ལས་གཞན་པའི་
སར་བསྡོམ་བྱ་མི་ཉན་པ་ཡིན། དེ་མི་ཉན་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་
གྱིས་མདོའི་ནང་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་གསུངས་ཡོད་པ་ཡིན་པས་བྱང་རྩབ་གསུམ་གྱི་ནང་

གི་སངས་རྒྱུ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་དེ་ལ་མ་བསྐྱོས་ན་བསྐྱོ་བ་ཡང་དག་མི་འགྱུར་བ་དེ་
ཉིད་མདོའི་ནང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་
བསྐྱོས་ན་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པ་ཡིན། རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོ་དགོས་ཤི་ན།
རྣམ་པ་འདི་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་བཞིན་སྒྲུང་བ་སྒྱུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་ལྟ་བུ་
ཡིན་ཞིང་། དགོ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་སོགས་བཞིན་ཡིན་པར་ཤེས་
པས་བསྐྱོ་དགོས། དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་བདེན་ཞེན་ཡོད་ན་བསྐྱོ་བ་རྣམ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་
མ་ཡིན། དུག་དང་འབྲེས་པའི་ཁ་ཟས་དང་འབྲ་བ་ཡིན་གསུངས་ཡོད། འདི་ནས་
དམིགས་མེད་གསུངས་རྒྱུ་དེ་ཞེན་མེད་ལ་གོ་དགོས། དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་
ཅན། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་མདོར་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ནང་དུ་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། བསྐྱོ་བ་བྱས་ཏེ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྐྱོ་བས་
བསྐྱུར་རྒྱུ་དེ་ལ་འདུན་པའི་སློའི་ཞིག་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དང་། ཆོག་བྱད་པར་ཅན་
བདེན་པའི་མཐུན་གྱིས་བསྐྱོས་པ་རྣམས་ལ་གཞི་བཟུང་སྟེ། སྒྲུང་སངས་རྒྱུ་སྐུ་སྐུ་
བཅས་དེ་དག་གིས་བསྐྱོས་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱོ་བའི་འདུན་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཆོག་དང་
བཅས་ཏེ་སྒྲགས་ནས་བསྐྱོ་རྒྱུ་ཡིན། ཆོས་སྐར་འདི་ནས་མཚམས་རེར། འདིས་
མཚོན་དུས་གསུམ་བསགས་པའི་དགོ་རྩ་ཀུན། །ཞེས་པའི་ཆོག་བཞི་བོའི་རྗེས་སུ་དལ་
ཅིག་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སློལ་ཞིག་དེང་སང་དར་ཡོད། དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།
གང་བསྐྱོ་བྱ། སྐྱོ་བྱེད། བསྐྱོ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་
འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་ཞེན་མེད་པའི་འཁོར་གསུམ་དམིགས་མེད་ཆེན་པོའི་ངང་བསྐྱུངས་
ནས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་དམིགས་
མེད་གྱི་ལྟ་བའི་རྩ་བ་མ་ཟིན། བསྐྱོ་བའི་སྐབས་སུ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་གི་རྩ་བ་

གདབ་མེད་པ་ཞིག་གིས་མཐུག་ཇོགས་ས་ནས་སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བས་རྒྱས་འདེབས་པ་ཡིན་
ཞེས་སྒྲུས་ཀྱང་གོ་ཚད་པ་མ་ཡིན། བདེན་ཞེན་དང་བྲལ་བ་ལ་འཁོར་གསུམ་དམིགས་
མེད་ཅེས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་མཐུག་ཇོགས་དུས་ཚང་མ་མེད་པར་བསྐྱོམ་རྒྱ་ཞིག་མ་
ཡིན། འོན་ཀྱང་རྗེས་སྒྲུང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་གང་ག་ཤིན་པོ་ལྟ་བུའི་དམིགས་ཡུལ་ཉམ་
ཐག་གི་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་མཉམ་བཞག་ཡེངས་མེད་འབྲུལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་
ཀུན་ལ་བྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཀུན་བཟང་ཆོས་སྒྲུའི་དགོངས་པ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་
པ་དགོངས་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཆེན་པོར་རོམ་ཉམ་པའི་དགོངས་དོན་བསྐྱུངས་ན་ཉི་ཀ་དང་
ཕན་ཅེས་བརྒྱ་ཚར་ཞིག་བརྗོད་པ་བས་བཟང་ངེས་སྒྲུམ་གྱིན་ཡོད། མདོར་ན་བསྟོ་བ་བྱེད་
དུས་འཁོར་གསུམ་ཡང་དག་གི་ཕྱིས་མ་བེན་ཆོ་དེའི་དགོ་འབྲས་གྱིས་མདོན་མཐོ་ལྟ་མིའི་
བདེ་འབྲས་ཅོམ་ཞིག་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་དུ་འཁོར་གསུམ་ལ་ཞེན་པའི་བདེན་ཞེན་དེའི་སྒྲིན་
གྱིས་འཁོར་བའི་གནས་ལས་གཏན་དུ་ཐར་བའི་ཐར་བ་མཆོག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་གོ་
འཕང་ཐོབ་བྱེད་དུ་འགོ་བ་མ་ཡིན། བསྟོ་བ་དུག་མེད་དེ་བདེན་ཞེན་གྱི་འཛིན་སྟངས་མ་
འདྲེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་བྲ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཅེས་
གསུངས་པས་འདི་ཡང་དངོས་གཞི་དམིགས་མེད་དང་མཚུངས་པའི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་
ལྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་བྱམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེ་བསྟོ་བ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་
ཤར་བ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་ཉིད་གནད་གྱི་སྟོང་པོ་ཡིན། གལ་ཆེན་གྱི་དོན་ལ་ནན་བཤད་
གྱིས་ཡང་ཟེར་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་མདོ་སྡུགས་གཉིས་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་དམ་
པ་གསུམ་གྱི་ཁྱོན་ལས་མི་འདའ་ལ། འདི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་
གཉིས་དང་། ཀུན་རྗོད་དང་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཀྱང་
ཡིན། གཞི་སྒྲིབ་གཉིས་སྟོང་། ལམ་ཆོགས་གཉིས་རྗོགས། འབྲས་བུ་སྒྲུ་

གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་མེད་མི་རུང་བའི་དམ་པ་རྣམ་པ་གསུམ། འདིའི་ཡན་ལ་མང་མི་
དགོས། འདིའི་མན་ལ་ཉུང་མི་རུང་། འདི་གསུམ་མཉམ་པོར་མ་ཆོག་གས་ཐབས་
མེད། ཐེག་ཆེན་ཐར་བའི་ལམ་ཞུགས་ལ་གནད་ཀྱི་གལ་འགངས་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་
པས་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ནས་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་མ་སྦྱོས་པ་བསྐྱེད། སྦྱོས་པ་མི་ཉམས་
པ་ཡར་སྒེལ། སྦྱོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་ཐབས་ལ་འབད། རྟོགས་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་བསྐྱེད་པ་ཏེ། ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་ཐབས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
འབད་དགོས། དེ་ལྟར་ན་དམ་པ་གསུམ་དེ་ཐེག་ཆེན་མཛོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་
གཞུང་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཤེས་སོང་ཆོག་དང་བཤད་བྱའི་སྒྲིང་པོ་ངོ་མ་ལ་རྩུར་འཁོར་ན།
བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱོབ་པའི་རྒྱ་ཆོག་གས་བསམ་གས་སྦྱིབ་སྦྱོང་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་བྱང་
རྩལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གོ་གས་དང་མ་བུལ་བར་གྱུར་ཆོག་གཞི་ནས་སྦྱབས་ཆེན་གྱི་དགེ་རྩུར་
གྱུར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་སྦྱར་སྦྱོང་བ་ཡིན་
ལ། རྒྱུན་དུ་རང་རང་སོ་སོས་ལེན་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ངོ་བོ་དང་། ཐོབ་
མཆོམས། ཐོབ་ནས་བསྐྱབ་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་བ་དེ་ཉིད་མ་ཤེས་ཐབས་མེད་པ་ཡིན།

༼ཁ བྱང་རྩལ་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྦྱོས་ནས་དེ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱེད་བའི་རྩུལ།

འུ་ཆོས་དེ་རིང་འཆད་བཞིན་ཡོད་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་འདིའི་ཆོག་མཚུག་ལ། སྲིད་པ་
མཐར་བྱེད་ཤོག་ཅེས་པའི་ཆོག་ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་སྲིད་པ་མཐར་མར་བྱེད་
ལུགས་ཀྱི་གནད་དེ་ཤེས་དགོས། དད་པ་ཡིས་སྒོ་ཕྱེས། སྐྱབས་འགོས་གཞི་
བཟུང་། དགོངས་གསོལ་གྱིས་སྐྱབས་གནས་དཔང་དུ་བཞག་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྒྲོན་གྱི་
བདེ་གཤེགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་དང་བཅས་ཏེ་སྒྲོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་བྱངས་པ་

ཡིན་ལ། བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་རྒྱ་དམ་བཅས་ནས་མི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྟན་
ཡིན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཞུགས་གཤམ་ལ་བསྐྱད་ཡོད་པ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་མ་ཞིག་གི་མིང་སྤངས་ཆར་བ་ཡིན། དེ་ཡིན་ན་ངས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཐོབ་སྤངས་ཆར། དེས་ལས་དགོས་རྒྱ་འགན་ཆར་མ་བྱེད་པའི་དམ་
བཅའ་བཞག་ཆར། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགའ་བ་སྐྱོམས་ཞེས་འུར་ཆེན་པོས་ཕྱ་
དགྲོག་མདའ་དགྲོག་བྱས་ཆར་བ་ཡིན། དེའི་ཁས་སྤངས་དེ་དུས་ཐོག་ལ་མ་བསྐྱབས་
ཆོ་འཕྲི་ཆོའི་དུས་རྒྱུན་ཡིན་ན་བཤད་ཐོག་ལ་མེད་པའི་རྩལ་མཁན་བྲེལ་མེད་བྲམ་པ།
མིའི་ནང་གི་མཐའ་མ། མིའི་མན་ན་ཡོད་རྒྱ། བྲིའི་གཤམ་ལ་འཛོག་རྒྱ་དེ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ཅིས་ཡིན། ད་ལྟོ་འདིའི་ཆོག་ཐོག་ལ་མ་བསྐྱད་དུས་སྒྲོར་རྒྱུ་ཆ་ལེན་དོན་དུ་
ལག་སྐྱ་རིང་ཐུང་ཞིག་གིས་རྩལ་ཞིག་ལ་བ་དགོས་ཐུག་བཏང་བས་ཅི་ལ་ཆད། ཕྱོགས་
བཅའི་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པ་བསྐྱབས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་པ་མར་གྱུར་
ཆད་པོ་མགོ་གཡོགས་བཏང་བ་ཡིན་ཞིང་། ཁེ་ཆེན་པོ་ཡང་ཐོབ་རྒྱ་ཡོད་ལ། ཐོག་
མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་ཆེན་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་འདག་བྱེད་དང་། བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ལྟར་དུ་རྫོགས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡན་ལ་
བསམ་དོན་ཀུན་འགྱུབ་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ལོན་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལོན་དགོས་ལ།
དེའི་ཁེ་དེ་ལོན་ནས་འདོད་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་དཀའ་ལས་དང་འབད་པ་ཞིག་ལོས་དགོས།
དེའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་མ་བྱས་ན་ཆོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྤྱོད་དེ་གོ་ཆད་པ་
ཞིག་འགྱུར་བ་མ་ཡིན། བདེ་བ་ཅན་དུ་རང་འགོ་རོགས་བྲིན་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་མི་ལམ་
འོག་གི་རྩ་རྒྱུགས་འགྱུབ་རྒྱ་མེད་པ་སྤོང་བསམ་དུ་འགྱུར་འགོ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཅེས་པ་འདི་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་པ་

དེ་ཉིད་མང་ཆེ་བས་ཤེས་བཞིན་པ་ཡིན་ཞིང་། གུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོན་དང་འཇུག་
པའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་བདུན་ལས་ཐོབ་པ་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་ལེན་གྱིན་འདུག་པ་འདི་ཡིན་
ལ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པ་ལས་སྐྱེད་གོས་པ་ཡིན་ཞིང་། གུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན། ཁ་ཚུང་ཞིག་ནས་གྲོགས་སྟོབས་རྒྱ་
སྟོབས་རྩ་བའི་སྟོབས་ལ་སོགས་པས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན། དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རང་གིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟེ། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
རབ་མཉེས་ཤིང་། ཁ་སོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚྭ་གས་རབ་བསགས། ཆོས་ལ་མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། ཅེས་པའི་བསྟན་དོན་ལྟར་
སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གས་མང་པོ་བསགས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚྭ་གས་སྤྱིར་གྱི་ལམ་བརྒྱུད་ནས་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཚྭ་གི་རྗེས་ཐོག་དེ་
ལ་ཐོན་སྐབས་ཆོས་ལ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན།

གྲུབ་སྒྲོལ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྟན་བྱ་བཤད་པ།

དེའི་རྣམ་བཞག་དེ་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་ངེས་པའི་སྟེང་ནས། འདི་ནས་སྒྲོན་འཇུག་གི་
བསྟན་བྱའི་འགོ་སྟེང་གི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཚུལ་བྱས་ན། དང་པོ་སྒྲོན་པའི་
བསྟན་བྱ་བཤད་དགོས་ལ། འདི་བཤད་པ་ལ་བསྟན་འབྲིང་རྒྱས་གསུམ་གྱིས་བཤད་
རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྩེ་ཚིག་སྒྲུབ་སྟེན་ནས་བཤད་ན་ཚིག་གཅིག་གི་ནང་ལ་འདུས་
པ་ཡིན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་འཕྲོལ་པར་བྱ་བས་མ་རྒྱུ་དང་
མི་འབྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན། སྒྲོན་པའི་བསྟན་བྱ་བསྟན་པ་དེ་དེ་ཡིན། འབྲིང་གི་ཚུལ་

བྱས་ན་སྤོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཏོང་བའམ་ཉམས་པའི་རྒྱ་དང་པོ་ཤེས་དགོས།
སྤོན་སེམས་གཏོང་བའི་རྒྱ་དེ་གསུམ་ཡོད། རྒྱ་གསུམ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། ཇུམ་པ་
དང་གཅིག་སྦྱོང་ལུག་དང་གཉིས། འཁོར་བའི་ཉམ་ཉེས་ལ་སྐྱག་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་
པོ་ཡིན། དེ་གསུམ་གྱི་སྤྱན་ནས་པམ་ཁ་ཁུར་མི་རུང་། ཇུམ་པ་ཞེས་པ་ངས་ཅི་ཞིག་
འགྲུབ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིན། འཁུམས་བསྐྱེད་དུས་འགྲུབ་ཡོང་རྒྱ་ཞིག་ཅི་ཡོད། གཞན་
གྱིས་སྤོན་པ་ལས་རང་ཉིད་འཁུམས་པས་སྐྱག་པ་ཡིན། མི་འགྲུབ་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་
གཅིག་གིས་འགྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གྱིས་མི་འགྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། སྤྱོད་འཇུག་གི་ནང་
དུ་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་དང་ཤ་སྐྱང་བུང་བ་འདི་ཆོས་འགྲུབ་ཀྱིན་ཡོད་པས་ང་
མི་ཞིག་གིས་མི་འགྲུབ་པ་ངོ་ཆོའོ་བསམ་དགོས། དེ་རྗེ་ལྟར་སྐྱས་པ་ཡིན་ཞེན།
སྤོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་ཤིང་ལོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་འབྲུ་བདུན་འབྲུར་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་
ཤིང་ལོ་རྒྱ་མཆོའི་ནང་ལ་འབྲུ་བདུན་འབྲུར་བཞིན་དུ་སྐྱང་སོང་ལ། རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་
རྣམ་པར་སྐྱང་མཛད་ཀྱི་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ཤིང་ལོ་རྒྱུང་གིས་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱིས་
རྣམ་སྐྱང་གི་སྐྱ་དེ་ལ་སྐྱོར་བ་བདུན་པོ་ག་སོང་ནས་དེའི་དགེ་བའི་སྟོབས་དེས་འབྲུ་བདུན་པོ་
མི་ལུས་བྱངས། མི་ལུས་བྱངས་ན་ཡང་མི་ལུས་བཟང་པོ་ཞིག་མ་ཐོབ་པར་མི་ལུས་
རིགས་ངན་གྱི་བུ་མོ་བདུན་གྱི་སྐྱེ་བ་བྱངས་སོང་བ་ཡིན། མི་ལུས་བྱངས་ཀྱང་སྐྱེ་ས་
སྐྱག་སོང་བའི་དབང་གིས་རིགས་དང་འབྱོར་བ་དམན་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེས། སྐྱོ་
སྐྱང་ཤར། རྩ་བཅུས། ཤིང་བྲེགས། གཞན་གྱི་གཡོག་མོར་བྱས་ནས་དེའི་
ཡོང་སྐྱོ་ཡིས་བསོད་ནམས་བསགས་པས་དེའི་སྐྱེ་བ་རྗེས་མ་ལ་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྲིའི་སྐས་མོ་
བདུན་གྱི་སྐྱེ་བ་བྱངས་སོང་བ་ཡིན། དེ་དུས་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་འཇིག་རྟེན་ལ་བྱོན་
དུས་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་བདུན་དུ་འཛིང་བྱ་བའི་ལུང་བསྟན་
དབུགས་དབྱེད་ཐོབ་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་ཕག་ཅིག་གིས་བདས་ནས་ཕག་གི་
ཡིས་འདེད་སྟོགས་ཤིག་གིས་མཛོད་རྟེན་ཞིག་ལ་སྒྲོར་བ་ལན་གསུམ་བསྒྲོར་བར་བྱས་
པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལོ་རྒྱུ་མང་བ་ཡིན།
དེས་ན་སྐྱེ་བ་དམན་པའི་སེམས་ཅན་དུང་འགྲོ་དེ་ཆོས་སྐྱབས་ཐུབ་པ་དེ་ཉིད་ངས་ལོས་འགྲུབ་
བསམས་ནས་ཞུམ་པ་སྤང་དགོས། སྒྲོན་སེམས་གཏོང་བའི་རྒྱ་གཉིས་པ་དེ་གང་ཡིན་
ཞེན། སྐྱིད་ལུག་ཡིན་ལ། སྐྱིད་ལུག་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་ངས་འགྲུབ་ཐུབ་པ་མི་འདུག་
འགའ་ཞིག་གིས་ཅི་འདྲའི་དགོ་བ་བསྐྱབས་ཡོད་འདུག་ཀྱང་ད་རུང་མི་འདོད་པ་འབྱུང་བྱ་
མང་འདུག་བསམ་རྒྱུ་དེ་ཆོ་ཡིན། དེ་ལ་བསམ་སྒྲོག་ཀྱང་ཤེས་དགོས། ལས་ཞེས་
པ་འདི་ལ་འདྲ་མི་འདྲ་གཉིས་ཀ་ཡོད། ལས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་
བས་དེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཤེས་དགོས་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་མ་གཏོགས་མཐའ་དཔོག་ཐུབ་པ་མ་
ཡིན། མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། ལན་
གངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གངས་ཡོད། དགོ་སྒྲིག་གང་
རུང་གི་འབྲས་བུ་ཆོ་འདི་ལ་མྱོང་བའི་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་དང་། ཞིང་དང་བསམ་
པ་དངོས་པོ་རྣམས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞེས་པ་ཆེན་པོ་རུ་གྱུར་པ་ཆེན་པོ་
དཔེ་མེད་པ་སྟེ་གཞན་ཕལ་བ་དང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས། ཞིང་དང་བསམ་པའི་བྱེ་
བྲག་གིས་མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས་གསུངས་པ་ཡིན། ཞིང་དགོ་སྒྲིག་
བསམགས་སའི་ཡུལ་ཕུལ་བྱུང་ཞིག་ལ། བསམ་པ་བཟང་ངན་ཕུལ་བྱུང་ངམ་ཁྱད་ཐོན་
པ་ཞིག་གིས། དངོས་པོ་བཟང་ངན་ཕུལ་བྱུང་ཞིག་གི་སྒྲོན་ས། དགོ་སྒྲིག་གང་
ཡིན་ཕུལ་བྱུང་ཞིག་བྱས་ན་ཆོ་འདི་ལ་འབྲས་བུ་སྒྲོན་ནས་འབྲས་བུ་དེ་ལས་དེའི་ཡིན་སོང་།

བསམ་རྒྱུ་རང་རོགས་སུ་བལྟས་ན་ཤེས་རྒྱ་ཅན་ནམས་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་ཉུང་བ་ཡིན་
ལ་ཁྱད་པར་དུ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ནས་ཉུང་བ་ཡིན། དེའི་འཕྲོས་སུ་ལས་དེ་ཙམ་མི་ཆེ་
བ་ཞིག་བྱས་ན་ཆོ་ཕྱི་མར་སྐྱེས་ནས་སྤྱིང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན། ད་རུང་དེ་བས་ཀྱང་
རྒྱུང་བ་ཞིག་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ན་ཆོ་འདི་ལ་མ་དགོས་སྐྱེ་བ་བཟེས་མ་ཐག་ཏུ་སྤྲིན་དཀར་བ་
ཡིན། ལས་སྤྱི་ཡང་གི་སྤྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྤྲོན་རྩིས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིང་རྒྱུ་མང་
བ་ཡིན་པས་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་ལ་སོགས་པ་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱིང་འགྱུར་ཡིན་ཕྱིར་ང་ལ་
འདི་མ་བབ་བསམས་ནས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆད་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། སྐྱེ་བོ་སྤྱོད་རྒྱུང་
གིས་དེ་ལྟར་ཡིད་ཆད་གྱིས་ལོག་ལྟ་སྐྱེས། རང་གིས་རང་ལམ་ལོག་ལ་སྐྱེ་ལ་ཉན་
ཡང་ཡོད། གསུམ་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཁོར་བའི་ཉམ་ཉམ་སམ་ཉེས་པ་ལ་
སྐྱག་ནས་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་གཏོང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཡིན། འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ལ་
མཐའ་ཞིག་མེད་ལ། སྐྱེ་ཤ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་ལ་བཟད་རྒྱུ་མེད།
འགྲོ་བ་མང་བ་བཟད་གྱི་མཐའ་ཞིག་དང་བསྐྱེལ་བ་མང་པོའི་ཡུན་ལ་གཞན་དོན་སྤྱོད་པ་རྒྱ་
མཆོ་སྐབས་སུ་མི་འདུག་སྐྱམ་ནས་རང་དོན་ཞི་བདེའི་ཕྱོགས་ལ་སྤྱོད་འཁོར་ན་སྤོན་སེམས་
གཏོང་བའི་རྒྱ་གཅིག་ཡིན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་སྐྱེ་མ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་
ལ་འདང་བརྒྱབ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁྱད་མེད་གྱི་བུ་གཅིག་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་རྩི་
བསྐྱོམས། བསྐྱེལ་བ་སྐྱད་ཅིག་ཁྱད་མེད་དང་། དུས་གསུམ་དུས་མེད་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་སྤྱོད་དགོས། སྤོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱས་པར་
བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་བསམ་ན་བྱང་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ། དེ་ཉིད་འཕེལ་བའི་རྒྱེན། མི་
ཉམས་པའི་ཐབས་གསུམ་པོའི་སྤྱིང་ནས་བསྐྱབ་དགོས། སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
རྒྱས་པར་བྱས་ན་ཆད་མེད་བཞི། རྒྱར་བསྐྱས་ཡོང་ན་བྱམས་སྤྱིང་རྩི་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་

བ་ཡིན། རང་གཞན་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་མེ། བདེ་བ་དང་འཕྲད་
འདོད་བྱམས་པ་ཡིན། གཉིས་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱུན་དེ་ཅི་ཞིག་ཅེན། མདོར་བསྟན་
ཏེ་བསྟན་ན་འགལ་རྒྱུན་སྤངས་མཐུན་རྒྱུན་བསྟན་ན་རང་རྒྱུད་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་
འཕེལ་བ་ཡིན། རྒྱུ་པར་བྱེས་ན་མདོ་ལས་རྒྱུན་བདུན་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཡོད།
གཙོ་བོ་བདུན་ལས་སྤྱོད་བདེ་ཡིན། བདུན་ཀྱི་ལས་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་བ་དང་།
སྤྱོད་པར་བཅུ་རྒྱལ་བ་སྤངས་བཅས་ལ་བདུན་ལས་མི་འབྱུང་བའི་གསོལ་འདེབས་བྱེད་པ།
བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སྒྲོམ་པ།
སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དམ་ནས་སྤྱོད་བསྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་
དགོས། དེ་འཕེལ་བའི་རྒྱུན་ཡིན། གསུམ་པ་དེ་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་ཡིན་ལ།
སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་ལ་དད་པ་མི་ཉམས་པར་ཡར་འཕེལ་དུ་བརྟུག་པ། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་
སེམས་དེ་ཡར་འཕེལ་དུ་བརྟུག་པ། གཞན་ཀྱི་ཕུན་ཆོགས་ལ་ཕྱག་དོག་མི་བྱེད་པ།
སེམས་ཅན་སྤྱོད་བཏང་ནས་རང་བདེ་དོན་གཉེར་མི་བྱེད་པ། ཆོགས་གསོག་གི་ཐབས་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འབད་པར་བྱེད་པ། སྤྱོད་བདེ་བཙོན་འགྲུས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དེ་
རྣམས་ཡིན།

ཁ། བྱང་རྒྱུ་འཕྲུག་པའི་བསྟན་བྱ་བཤད་པ།

ཀ། ཕར་བྱིན་དུག་བཤད་པ།

དེ་ཡིས་བྱང་རྒྱུ་སྤོན་པའི་བསྟན་བྱ་བསྟན་ཐབས་བཤད་ཟིན་ལ། བྱང་རྒྱུ་
འཕྲུག་པའི་བསྟན་བྱ་ལ་བསྟན་ཐབས་དེ་ཡང་རྒྱས་འབྲིང་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཤད་པ་
ཡོད་ཅིང་། འདི་ནས་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསྟན་འབྲིང་རྒྱས་པ་ཞེས་བཤད་

དགོས། འདི་ནས་བསྐྱུས་པར་བྱས་ཏེ་བཤད་ན་ད་ལྟའི་སྐབས་འདིར་བཤད་ས་གཙོ་བོ་
ཁྱིམ་པ་པོ་མོ་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་ན་རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོད་རུང་གི་ཐོས་པ་སྤོན་སྲིད་
མེད་ལ། གཉིས་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བས་བྲེལ་ཞིང་མང་པོ་ཞིག་ཉན་ལོང་སྐྱབ་ལོང་
གཉིས་ཀ་མེད། བྱེད་པར་དུ་སྐྱེན་མི་འགོ་བའི་ཆེད་དུ་འཛིན་བདེ་བའི་བསྐྱུས་པ་བཤད་
པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་ནང་དུ། སངས་རྒྱས་བཙུངས་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བྱོང་ནི་བྱ་བ་མང་
བྱེད་པ་མང་པོ་ཡིན་པས་ཉན་མཚན་གཉིས་ཀ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱབ་མི་
སྐབ་པས་དད་པ་དང་། དོན་གཉིས། སྤོན་ལམ། ཡི་རང་སོགས་བརྗེད་དུ་མ་
འཇུག དགོ་བ་བསགས་ཆད་པོ་སེམས་ཅན་དང་ཐུན་མོང་གིས། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་བསྒྲུས། བྱོང་གིས་དེ་ལྟར་བྱོས་དང་རྒྱལ་
པོས་རྒྱལ་སྤྲོད་སྤྲོང་བའི་བྱ་བ་ཡང་མི་ཉམས། བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་རྫོགས་པ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ཁྱིམ་པ་པོ་མོས་ཁྱིམ་གྱི་བྱ་བ་འགྲུབ་དགོས།
རྒྱ་ཁོར་ལོངས་སྤྲོད་ཡོད་དགོས། འགལ་རྒྱུན་ན་ཆ་རྒྱུན་བགོགས་ཡོད་མི་རུང་།
མཐུན་རྒྱུན་གྱི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་དགོས། དེ་ལྟར་དགོས་ན་ཁ་ལ་སྤྲོད་ནས་
གསོལ་འདེབས་རྒྱུད་པ་བྱས་ནས་འགྲུབ་ས་མི་འདུག བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤྲོབས་ཤིག་
མེད་ན་རང་སྤྲོབས་རྒྱུད་པས་མི་འགྲུབ། རང་གཞན་གཏན་བདེའི་དམིགས་ཡུལ་
འགྲུབ་པ་ལ་ཐར་བའི་ལམ་སྟེ་ཟིན་དགོས། སྤྱོགས་གཞན་ནས་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་
དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱུས་པ་ལ་འཇུག་བདེ། དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། རང་རང་སོ་
སོའི་རྣམ་པ་དང་མཐུན་པའི་སྐྱབ་རྣམ་ཚོད་ཀྱི་སྤྲིག་པ་སྤྲང་བ་དང་དགོ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་
བསྐྱབ་དགོས། དབང་མེད་ཀྱིས་སྤྲིག་ལས་རེ་བྱས་ཤོར་སོང་ན་ཉན་མོར་བྱས་པ་དེ་

ཉིད་མཚན་མོར་བཤགས། མཚན་མོར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཉིན་མོར་བཤགས། མདོར་
ན་སྒྲིག་པ་དང་ཞག་རྩ་མི་འགྲོགས། དག་ཅུ་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་རྩོན་ཆད་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་ལ་བསྐྱོད་གོས། དེ་བསྐྱུས་པར་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན། གཉིས་པ་དེ་ལས་སྒོ་
ཆེ་བའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ན་འབྲིང་གི་དབང་དུ་བཤད་ཚུལ་ཡོད་ལ། ནག་པོའི་ཆོས་
བཞི་སྤང་། དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་བསྟན་དགོས། ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་བོ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། རྣམ་གྲངས་ཁ་གྲངས་ཅི་རྒྱ་ཅན་གྱི་རིགས་འདི་ཆོ་ལ་སྒྲིམ་ཆིགས་བཅད་སྒོ་ལ་
བཟུང་ན་ཞེ་ལ་འཇགས་བདེ་བས། མཚོད་འོས་བསྐྱུ་དང་འགྱོད་མེད་འགྱོད་པ་
བསྐྱུད། །དམ་པར་སྐྱར་འདེབས་འགྲོ་ལ་གཡོ་རྒྱ་སྤྱོད། །ཅེས་པའི་བཞི་བོ་དེ་ཡིན།
མཚོད་འོས་མཚོག་སྒྲ་མ་སྟེ་མཚོད་པར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་སྒྲ་མ་ཡིན། དེ་
ཉིད་བསྐྱུས་པ་དང་། གཞན་འགྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེ་དུ་བཅུག་པ།
དམ་པ་ལ་སྐྱར་འདེབས་བྱེད་པ། སྐབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་
ནས་བཟུང་སྟེ་མི་བསྐྱུགས་པའི་ཆིག་བརྗོད་པ་དང་། འགྲོ་ལ་གཡོ་རྒྱ་སྤྱོད་པ་རྣམས་
ཡིན། ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་བོ་དེ་ལས་ལྷོག་པ་དེ་ཉིད་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་ཡིན། དེ་
འབྲིང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན། གསུམ་པ་རྒྱས་པར་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་
ལ་བསམ་སྒོ་ཞིག་བཏང་ན། དང་པོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ། གཉིས་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱེན།
གསུམ་པ་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བཤད་ཡོད། དང་པོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དེ་
སྒོན་སེམས་ལ་སྒོ་ཞུགས་པ། དེ་འཕེལ་བའི་ཐབས་འཛོལ་རྒྱ་དང་། ཉམས་པའི་
རྒྱ་སྤང་ཤེས་པ། འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྒྲུམས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱར་དུ་འཁོར་བ་ལ་ས་
བསྐྱལ་བའི་སྒྲིང་སྟོབས་དང་། སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་དུག་ལྟར་དུ་ལྷོག་སྐབ་པའི་

ཆོད་སེམས་ཡོད་དགོས། སྤྱི་ནི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་རུ་མ་ལྟར་པ་ཞིག་དགོས་པ་སྟེ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན། གཉིས་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། སྤྱོད་སྤྱོད་རྒྱ་ལ་
བ་སྤྱོད་བཅས་སྤྱོད་མ་རྣམས་བྱ་ནས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་ཡན་ལག་
བདུན་པའི་བསགས་སྤྱོད་བྱེད་དགོས། བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྤོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་མི་
ཆག་པར་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན། གསུམ་པ་མི་
ཉམས་པའི་ཐབས་ནི་དུས་རྒྱུན་དུ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་དང་མདོ་སྤྱོད་དཀོན་མཆོག་
བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་པའི་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ལྟར་བ་ཐམས་ཅད་
ལ་གཉིན་པོ་བསྐྱེད། བྱུང་པར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡིག་བརྒྱ་སོགས་བསྐྱངས་
ནས་སྤྱི་ལྟར་དག་པའི་ཐབས་སྤྱོད་ཆོགས་ལ་བསྐྱབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། བྱུང་རྒྱུ་འཇུག་པའི་
བསྐྱབ་བྱེད་བསྐྱས་ན། ཕྱིན་དུག་དང་བསྐྱེད་དོས་བཞི་དུ་བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་ཡོད།
རང་གིས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྤྱོད་
པ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པའི་དོས་པོ་བཞི་ལ་
སྤྱོད་པ་དེ་ཡིན། པར་ཕྱིན་དུག་གི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། འཁོར་བ་
དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་པོ་ལ་དུ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་པར་ཕྱིན་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། འདི་ཆོ་འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་བཤད་ན་བྱིས་པ་པོ་མོ་ཆང་མས་ཐོས་པ་
བསྟེན་སྤྱོད་མེད་པས་ཐོས་པ་བསྟེན་མ་སྤྱོད་པའི་མི་ཞིག་གིས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཆ་ཆང་མི་
གོ་ཡང་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་རེ་འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་རྒྱུད་ལ་བཞག་ན་ནམ་ཞིག་མི་ཟད་
གཟུངས་དང་སྤོབས་པ་རང་གིས་ཐོབ་ནས་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་མཁུན་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཉི་
མ་ནང་ནས་རྒྱུ་པའི་དགོས་པ་ཡོད། དཔེར་ན་སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་པའི་
མཚན་གྱི་སྤྱོད་ཅུང་འགྲོའི་རྒྱ་ལམ་དུ་ཐོས་ན་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལ་དབྱགས་འབྱིན་

གསུངས་པ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་བཀའ་ལ་བསྐྱབ་པ་མེད། དུད་འགྲོའི་ན་ལམ་དུ་སངས་རྒྱས་
 འོད་དཔག་མེད་གྱི་མཚན་བསྐྱབས་ན་ཡང་དུད་འགྲོས་ལྷག་ཏུ་དོན་མི་གོ་ཡང་བྱིན་རྒྱལས་
 འཇུག་པ་བཞིན་དུ་དམ་ཚེས་ཐོས་ན་སྤྱི་མར་བཅེལ་བའི་དོར་ལ་རང་ཉིད་ལེན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 པས་འདི་ཚོ་བག་ཆགས་རེ་བཞག་ན་བཟང་སྒྲུལ་ནས་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་འཆད་ཀྱིན་ཡོད།
 དེའི་ཕྱིར་ན་ཡར་ཕྱིན་དུག་གི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་པ་
 རོལ་ཏུ་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་ཡར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་ཟིན་
 ལ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྩེ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །དེ་དག་བར་ན་མི་
 གནས་པ། །དུས་རྒྱུས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་བྱ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་
 འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཡིན། ཡར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བའི་ཐད་ནས་བཤད་པ་
 འདི་ལ་ས་བཅད་ཅིག་བཞག་ན། དབྱེ་གཞི་དང་། དབྱེ་བའི་དོན་དང་། དབྱེ་བ་
 ངེས་པར་སྐྱབ་པ་དང་གསུམ་གྱིས་བཤད་དགོས། དེ་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་
 སོགས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་དགོས། རགས་རིམ་འགོ་
 ཟིན་རེ་མི་སྐྱེ་པོ་མོ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པའི་པན་ཡོན་རྒྱུད་ལ་འཛོག་པའི་ཆེད་དུ་བཤད་
 བ། དང་པོ་ཡར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་གཞི་དེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་
 བ་ཞིག་ཡིན། དབྱེ་བའི་དོན་དེ་རྣམ་པ་དུག་ཡོད་པ་སྟེ་བྱིན་པ་པོ་མོ་ཡིན་ཡང་ཁ་
 གངས་ཙམ་ཞིག་ངེས་པར་གྱིས་དང་རྒྱལས་ཆེན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་མ་
 རྒྱངས་ན་སངས་རྒྱས་ཅི་ལྟར་ཐོབ། ཁ་ཡིས་ཟེར་མ་ཤེས་ཤིང་སེམས་གྱིས་བསམ་མ་
 ཤེས་ན་སྤྱོད་པ་ལག་ལེན་ལ་ཐེབས་ཐབས་མེད། ཁ་གངས་མང་པོ་ཞིག་མེད་དེ་ཕྱིན་
 དུག་བསྐྱེད་ངོས་བཞི་སྟེ་བརྩ་ཐམ་པ་ཡོད། ཡར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་དུག་ནི་སྤྱིན་པ།
 རྩེ་ལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ། བཙོན་འགྲུས། བསམ་གཏན། ཤེས་རབ་བཅས་

དུག་ཡིན། འུ་ཆོ་བོད་ཆོས་ལྡན་གྱི་ས་ཆའི་མིའི་མིང་ཚུན་ཆད་ཀྱང་ཆོས་དང་འབྲེལ་
ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། ཕར་ཕྱིན་དུག་སྤོང་དུས་ཤི་སྤྱིང་རེད་འདུག་སྟམ་ནས་འཛེམ་མི་
དགོས། ཕར་ཕྱིན་དུག་པོ་རེ་རེ་ནས་མཚན་ཉིད་དང་གཅིག་ དེའི་རང་བཞིན་ངེས་
པར་བྱ་བ་དང་གཉིས། ཕན་ཡོན་དང་གསུམ་རེས་སྤྱི་ཆིངས་གྱིས་བཅིངས་ནས་
གསུངས་ཡོད།

༼༡༽ སྤྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན།

སྤྱིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་དང་པོར་སྤྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཞོག་ཟེར་ན། བདོག་པའི་
དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཕན་པས་སྤྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱིན་པ་
དེ་སྤྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་དམ་པ་གསུམ་གོང་ནས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཟིན་ན་སྤྱིན་པའི་
ཕར་ཕྱིན་ཏུ་གྱུར་སོང་བ་ཡིན། སྤྱིན་པའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་དང་པོར་སྤྱིན་
པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་དགོས། སྤྱིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། སེར་སྒྲ་ཡིས་གཞན་ལ་སྤྱིན་མི་རུས། སྤྱིན་མི་པོད། སྤྱིན་རན་ཁར་ལག་
པ་འདར་གྱིན་འདུག་པ། སེར་སྒྲ་དང་འབྲེལ་མར་སྤྱིན་རུས་ན་ཡང་མ་དག་པའི་སྤྱིན་
པ་དང་འབྲེལ་པ་ཡིན། དེ་མ་འབྲེལ་ན་ཡང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་རྒྱུར་མི་འགོ་བ་
དེ་ཆོ་སྤྱིན་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱིན་པ་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་
བྱིན་ན་ཆོ་འདི་ལ་འཛིག་ཏེན་ཐམས་ཅད་གྱི་བརྟན་བཅོས་བྱེད་སར་འགྱུར་བ། ཆོ་ཕྱི་མ་
ལ་སྤྱིར་སེར་སྒྲ་ཅན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་མི་གྲུབ། བྱུང་པར་མ་དག་
པའི་སྤྱིན་པས་འབྲས་བུ་གཞོན་པ་ཅན་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱིན་པའི་གོགས་བར་ཆད་
བྱེད་པ་དེ་ཉིད་སེར་སྒྲ་ཡིན་ལ། སེར་སྒྲའི་རྒྱ་གང་ཡིན་བཅའ་ན་ནོར་རྩལ་ལོངས་སྤྱོད་

ལ་ཆགས་སེམས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་ཞིབ་གྲིས་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་ན།
ཞོར་ཇུས་འདི་ནི། བསགས་དང་བསྐྱུང་དང་བསྐྱུགས་པའི་གདུང་བ་ཡིས། ཞོར་
ནི་ཕུང་ཁྱོལ་མཐའ་ཡས་ཤེས་པར་བྱ། ཞོར་ལ་ཆགས་པས་གཡེང་བར་བྱུར་པ་
མཆོས། ཁྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱུང་ལས་གྲོལ་སྐྱབས་མེད་དོ། ཞེས་རྒྱལ་སྤྱུ་ཞིབ་
ལྷས་གསུངས་པ་ཡིན། དང་པོ་ཞོར་མི་ལོན་ནས་བསགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱུང་།
བར་དུ་ཞོར་ཆགས་བྱས་ནས་བསྐྱུང་དགོས་པའི་སྤྱག་བསྐྱུང་། ཐམ་བསྐྱུགས་ནས་
མེད་ཞོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱུང་། དེའི་གཡོག་ཏུ་རྒྱུག་རྒྱུ་དང་། ཆོ་གཅིག་ལ་དེའི་ཞོར་
དེ་གཡོག་རྒྱུ་དེ་ནི་ཆོ་སྤྱག་གི་བཙོན་ཁང་། ཆོ་བཙོན་ཐར་མེད་ཀྱི་ནང་ལ་འཛུལ་བ་དང་
འབྲེལ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བཤད་ན། རྒྱུ་ཞོར་ཇུས་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་སེར་སྒྲ་སྤྱུས། དེས་ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱག་སྤྱོད་བ་ཡིན། དེའི་ནད་ཀྱི་
གཉེན་པོ་སྤྱན་དེ་སྤྱན་པ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱན་པ་འདི་ལ་སྤྱན་མཁན་གང་ཟག་མི་འབྲེལ་བའི་
བྱུང་བར་གྱིས་སྤྱན་པ་ཡང་མི་འབྲེལ་བའི་དབྱེ་བ་ཡོད། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་གཙོ་
བོ་མི་འཛིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱན་པ་དང་། བྱམས་པའི་སྤྱན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་པ་
གསུམ་པོ་སྤྱན་དགོས། དེའི་ནང་ནས་ད་ཅུང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་པ་སྤྱན་རྒྱུ་དེ་གནད་ཆེ།
རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཟང་ཟིང་གི་སྤྱན་པ་སྐྱབས་ཆེན་ཀྱི་འགོ་འདོན་བྱེད་ཁུལ་བྱས་ན། ཐོས་
བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཀྱི་གོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཞིན་ཡོད་ལ། དེ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་
རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགོ་འདོན་གྱིས་ཞེས་
གསུངས་ཡོད། ད་དུང་རབ་བྱུང་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་མཆོད་གནས་ཡིན་པས་མཆོད་
གནས་དང་ཡོན་བདག་གཉིས་ཀ་གོ་ལྷོག་སོང་ན་འཛིན་རྟེན་རྒྱུད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རྒྱལ་
ཡང་གསུངས་ཡོད། ཁྲིམ་པས་ཟང་ཟིང་གི་སྤྱན་པ་ལ་བསྐྱབས་ནས་རང་གིས་སྤྱོར་

རུས་ཚོད་ཀྱིས་མ་དག་པའི་སྤྱན་པ་མིན་པའི་དག་པའི་སྤྱན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་
གྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བ་མིན་པར་སངས་རྒྱས་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་དགོས།
དག་པའི་སྤྱན་པ་ཡིན་ན་ཡང་དག་ཅུ་འགའ་རེ་ལྷ་མིའི་ཕུན་ཚོགས་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་འགོ་
བ། འགའ་རེ་ཉན་རང་གི་ཐར་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་འགོ་བ་དེ་ཆོ་ལྷོག་པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་
ཀྱིས་སྤངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་གཞིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་མཐའ་
མནན་ནས། བཙོན་འབྲས་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་སྤྱར་དུ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱན་པ་ཅུང་
ཟད་ཅམ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཞིག་ལ་
བསྐྱབ་དགོས། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཅིག་གིས་གཏོང་བ་
དང་། གཏོང་བ་ཆེན་པོ། ཤིན་ཏུ་གཏོང་བ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་དགོས།
གཏོང་བ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱལ་སྤིད་ལ་སོགས་པ། གཏོང་བ་ཆེན་པོ་དེ་བུ་དང་བུ་མོ་རྒྱུང་མ་
ལ་སོགས་པ། ཤིན་ཏུ་གཏོང་བ་ཆེན་པོ་དེ་མགོ་དང་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་རང་གི་
ལུས་སྦྱར་བ་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་ཡིན། སྤྱན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་
བཞི་སྐྱབ། ཆགས་པ་བདུན་སྟོང་དགོས། ཡོན་ཏན་བཞི་བོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
མདེ་སྤེ་རྒྱན་ལས། སྤྱན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་
ཤེས་ལྷན་ལ་སོགས་པ་བཞི་གསུངས་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱན་བྱེད་རྣམ་
གསུམ་ཞེས་སྤྱན་པས་བསྐྱས་ནས་ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་གསུམ་གྱི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
འགོད་པ་དེ་རྣམས་ཡིན། ཆགས་བདུན་སྟོང་ཞེས་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
སྤྱན་པ་ནི། །མ་ཆགས་མ་ཆགས་ཆགས་པ་མེད་ལ་སོགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡིན། སྤྱན་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་བསམ་སྟོབ་ཏང་ན། གནས་སྐབས་སུ་ཆོ་འདི་དང་ཕྱི་
མ་ལ་སེམས་ཅན་མགྲ་བར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྟོན་དང་སྒྲན་གྲགས་ལ་སོགས་

པའི་དཔལ་དང་བདེ་བ་ཐོབ། སྤྱིང་བ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུས་ཕྱི་མ་ཕྱག་པོར་སྐྱེ།
བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱིས་གཏོང་པོད་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་དང་། མཐར་ཐུག་སངས་
རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འཁོར་དང་
མཆོད་པ་རྒྱུ་མཆོ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་དང་། ཉམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་
རྒྱུར་བ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡིན།

༩༩ རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན།

ཕར་ཕྱིན་གཉིས་པ་ནི་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་ལ། རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཞོག་ཅེ་
ན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་སྤྱིང་བ་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།
དེ་ཡང་སྤྱིར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་ན་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན།
དེའི་རང་བཞིན་དེ་ངས་པར་བྱེད་པ་ལ་དང་པོ་འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ངོས་བཟུང་དགོས།
རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་ལ། སྤྱོད་པ་གཏན་ནས་མི་
སྤང་བ་དང་། བསྤངས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བ་
དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མིན་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་སྤངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་
འགོ་བ་སྟེ་དེ་གསུམ་ཡིན། འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་པ་གཞོད་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཆོ་
འདིར་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་བརྒྱས་བཅོས་བྱེད་པ། ལྷ་མ་དགོན་མཆོག་
གི་མདུན་ནས་ཡིན་ན་རང་ཉིད་དོ་གཞོད་དགོས་ཐུག་པ། སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་ཀྱི་
ཐུགས་ཁེལ་བ། དཀར་ཕྱོགས་སྤྱིང་བའི་ལྷ་ཡིས་མི་སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
སྤྱིང་བ་གཏན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་འཛེམས་པ་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ན། མདོ་སྤྱིང་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་སྟེད་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པས་བྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ། ཐོས་པས་རྒྱགས་གིང་

ཚུལ་ཁྲིམས་མི་བསྐྱུང་ན། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ངན་འགྲོ་དེར་འགྲོ་སྟེ། །དེ་ལ་
 རྩོམ་པ་མང་པོས་སྐྱོབ་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་ཡོད། །སྤྱིར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་
 བ་ལ་བདེ་འགྲོ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། །ནམ་ཞིག་ངན་སོང་ནས་ཐར་ན་ཡང་སློག་
 གཅོད་ཀྱིས་ཆོ་མུང་། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པས་ནོར་དབུལ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་།
 ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་རྒྱ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། །ཉོན་མོངས་མང་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་
 པས་དེའི་གཉེན་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་གས་རེ་བ་ལ། །འདོད་ཆགས་ལ་མི་སྦྱག་པ།
 ཞེ་སྤང་ལ་བྱམས་པ། །གཏི་མུག་ལ་རྟེན་འབྲེལ། །ང་རྒྱལ་ལ་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་
 དེ་རྣམས་སྒྲོམ་པ་དང་། །མཐའ་དག་དབྱིས་འབྱིན་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་
 འཛིན་ལ་འདྲིས་པར་བྱ་བ་གཅིག་པོ་གལ་ཆེ་བ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན།
 རྒྱ་ཉོན་མོངས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་སེམས་ལ་སྐྱེ།
 ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དེ་སེམས་ལ་སྐྱེ་དུས་དེའི་དབང་གིས་ལུས་ངག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 འཆལ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟེན་དགོས་ཤིང་། ཚུལ་
 ཁྲིམས་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་འབྱུང་ལ། །ཉེས་སྤྱོད་སྤྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས།
 དགོ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ཡིན།
 སྤྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྤྲོམས་པའི་སྤྲོམ་པ་ལ། །སོ་སོར་ཐར་བའི་སྤྲོམ་པ་དང་།
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྲོམ་པ་གཉིས་ཡོད། །སྤྲོམ་པ་ཞེས་པ་རབ་བྱུང་རྒྱུད་པ་ཡིས་
 བསྐྱུང་དགོས་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་ཞེས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། །ཁྲིམ་པས་བསྐྱུང་རྒྱ་
 དང་རབ་བྱུང་གི་བསྐྱུང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད། །སོར་སྤྲོམ་ལ་མཚོན་ན། །ཁྲིམ་པ་ཞིག་
 གིས་སྐྱབས་འགྲོའི་སྤྲོམ་པ་ཞིག་ཞུས། །དེའི་བསྐྱབས་བྱ་སྐྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱབས་གསུམ་
 འཛིན་པའི་དགོ་བསྟེན་ཞེས་ཟེར། །འདི་སོར་ཐར་རིགས་བདུན་གྱི་ནང་ནས་འདི་ལ་བརྩེ་

ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མང་གཞི་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
ཡིན། སྐྱབས་འགོ་བྱེད་པ་ནས་བསྟེན་གནས་ཙམ་སྤྱད་བ་ལ་སྐྱབས་གསུམ་པའི་དགོ་
བསྟེན་ཞེས་གསུངས་ས་ཡོད་ལ། གང་ལྟར་སྟོག་གཅོད་སྤོང་བའི་སྒྲོམ་པ་བྱེད་པ་
ལྟ་བུ་སྟེ་གཅིག་སྟོང་པ། དེའི་སྤོང་དུ་མ་བྱིན་ལེན་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤོང་བ་སྟེ་འགའ་སྟོང་པ།
རྒྱན་དང་གསུམ་པོ་སྤོང་ན་པལ་ཆེར་སྟོང་པ། འདོད་ལོག་དང་ཆང་གཉིས་ཀ་ནས་
བཟུང་སྟེ་ལྟ་བོ་སྤོང་ན་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་དགོ་བསྟེན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན། དགོ་
བསྟེན་ཞེས་པ་སྟོན་པ་གཞན་ལ་མི་བསྟེན་པར་ཆོས་དགོ་བ་བཅུར་སྟོང་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
བསྤྱད་བྱ་ལ་ལྟ་ཡོད། ལྟ་བསྤྱད་པས་བཅུ་དོན་གྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་འཛིགས་པ་
སྤོང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན། ཉན་ཐོས་བྱེད་པ་སྤྱད་པའི་ལུགས་ལ། དེ་རྣམས་
མིན་པའི་དགོ་བསྟེན་ཞིག་ཟུར་དུ་བྱེས་ནས་འདོད་པ་མིན་ཡང་མདོ་སྟེ་བས་གསུངས་པ་
ལྟར་ན། རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པར་བྱས་ཤིང་ཆོས་སྟོང་ཅིང་། །དུལ་ཞིང་ཡང་དག་
སྒྲོམ་ལ་ཆངས་པར་སྟོང་། །འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་ཆད་པ་སྤངས་པ་སྟེ། །དགོ་སྤོང་
དགོ་སྤོང་དེ་ཡིན་བྲམ་ཟེའང་དེ། །ཞེས་པ་དེ་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་དེའི་སྤོང་དུ་ཆངས་
སྟོང་གི་དགོ་བསྟེན་འདོད་པ་ཡིན། གནས་བརྟན་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་།
ཐེག་ཆེན་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པ་ཡིན། བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་རི་
སྟོང་འཆོའི་བར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་གོ་མིའི་དགོ་བསྟེན་ཞེས་གོང་དུ་བཤད་སྟོང་ལ།
གོ་མི་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་སོར་བཞག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། ཆངས་སྟོང་དགོ་
བསྟེན་དང་གོ་མིའི་དགོ་བསྟེན་འདི་གཉིས་ཀ་བྱིས་ཐབ་སྤངས་པས་རབ་བྱུང་གི་ནང་དུ་ཐེ་
ས་འདུག་བསམ་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ཐེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། བར་མའི་ཆོག་མ་བྱས་
པས་ན་རབ་བྱུང་ཡང་མ་ཡིན། བར་མ་རབ་བྱུང་གི་སྒྲོམ་པ་བྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་

དག་ཚུལ་དོ་མའི་མིང་མེད་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཆ་ལུགས་འཆང་ཆོག རབ་
བྱུང་གི་སྒྲུལ་པ་དག་ཚུལ་དང་དག་སྟོང་གི་སྒྲུལ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྒྲུལ་
པའི་དོ་བོ་དང་བསྐྱབ་བྱ་བཅས་མཆོམས་དང་བཅས་པ་འདུལ་གཞུང་བཞིན་དུ་ཡིན་ལ།
འདི་ནས་བྲིས་པ་པོ་མའི་ཆོས་སྐལ་གཙོ་བོ་བཟུང་གི་སྐབས་སུ་ལྷག་ཏུ་བཤད་མི་དགོས་
ཤིང་། འདིར་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲུལ་པ་རིགས་བདུན་ནམ་བརྒྱད་པོ་འདི་ནམས་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་དང་འཁོར་གསུམ་ཡང་དག་གིས་མ་བེན་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་སོ་ཐར་ཡིན་ཡང་བེན་
ནས་གཞན་དོན་དུ་སྟོང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་ཐར་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྒྲུལ་པ་དེ་དབུ་མ་སེམས་ཙམ་གང་གི་ལུགས་བྲུས་ནས་བྲངས་ཡོད་ཀྱང་
དེའི་སོ་སའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་ལ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་
སྤངས། དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་སྟོབ་པ་དེ་ཉིད་གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དུ་ཡིན། དེ་
ཉིས་སྟོང་སྒྲུལ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དག་བ་ཆོས་སྟུང་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་
ནི། དག་བ་ཆོས་སྟུང་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་དེ་དག་བའི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་དག་བའི་
ཆོས་གཞི་དང་བཅས་པ་སྟོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྐྱབས་འགོ་
ནས་འགོ་བཟུང་སྟེ་མཐར་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བར་གྱི་དག་བའི་ཆོས་སྟུང་པ་
ལ་ཅི་རིགས་པར་སྟོབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་
ནི། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་འགལ་བ་གཞིར་བཅས་སྟོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱན་
ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་ན་ཞེས་པའི་བྱུང་པར་བ་ལ་
དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ཡོད་ཀྱང་དུས་འདི་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་ཉན་མའི་སྐར་མ་
ཙམ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ཡོན་ཏན་བཞི་
སྐྱབ་པ་དང་། ཆགས་བདུན་སྟོང་བ་སོགས་གོང་གི་སྒྲིན་པས་རིགས་འགྲེ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། གནས་སྐབས་ཆོ་འདིར་འགྱུར་མེད་ཡིད་བདེ་
ཡིས་སེམས་རྣལ་དུ་ཕེབས་པ། ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ། སྒྲན་གྲགས་
ཕྱོགས་བཅུར་བྱུང་བ། ལྷ་དང་བཅས་པའི་མཆོད་གནས་སུ་འགྱུར་བ། ཆོགས་
པའི་ནང་ནས་མཛེས་ཤིང་བརྗིད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་བ་དང་། ཆོ་སྤྱི་མ་ལ་
མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་བདུན་ལྔ་གྱི་སྤྱི་བ་ལེན་པ་ཡིན་ལ། མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་
ཞེས་པ་གང་ཡིན་ཞེན། དེགས་བཟང་བ། གཟུགས་མཛེས་པ། ལོངས་སྤྱོད་
ཆེ་བ། ཤེས་རབ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། བད་མེད། ཆོ་རིང་བ། སྐལ་བ་
བཟང་བ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཡིན། འོག་ནས་ཀྱང་འཆད་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་
བཞི་བ་སྟོན་ལམ་རྣམ་དག་གིས་མཚམས་སྦྱར་བ། སྟོན་ལམ་འབྲུབ་དང་མི་འབྲུབ་
ཀྱང་རྒྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་དང་མི་དག་ལ་མང་ཆེ་བ་ཐུག་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཚུལ་
ཁྲིམས་བསྐྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་ནི། སངས་རྒྱུས་པའི་གནས་སྐབས་ན་
སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡོངས་སུ་དག་ནས་སྤང་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན།

༼ ༣ ༽ བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན།

ཕར་ཕྱིན་གསུམ་པ་བཟོད་པ་ནི། གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་སེམས་མི་
འབྲུགས་པ་དེ་བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དེ་ཡང་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་
ན་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཏུ་འགྱུར་བ་གོང་ལྟར་ཡིན། བཟོད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་
ཁོང་ཁྱོད་ཡིན་ལ། དེས་གཞོད་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅིན། ཆོ་འདིར་ཞེ་སྤང་ཅན་ལ་
དག་འདུས་སྦྱོང་དུས་ཤིག་ཡོད་རྒྱ་མེད་ཅིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་མི་བདེ་སྟོང་ནད་

ལ་སོགས་པའི་ན་ཆ་བསྐྱེད། རང་སྤྱད་རོགས་གྱིས་སྤྲད་ས། མི་བཟེ་རེ་ཅན་མིག་
གིས་མ་རིག་ན་བསམ་རྒྱུར་འགྱུར་འགྲོ་བ་ཡིན། མི་གཤིས་ངན་ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་
སྤྱད་ཅིང་། ཆོས་སྤྱད་ན་ཆོས་གོགས་དང་མི་འཐད། ཁྱིམ་ལ་བསྐྱད་ན་ཁྱིམ་
བཟའ་ཆང་དང་མི་འགྲིག ཉི་མ་ཁ་ཤས་ལ་ཁ་འདྲིས་མེད་པར་འགྱུར་འགྲོ་བ།
བར་ཞིག་བྱ་ཆ་བོས་བར་འདུམ་བྱེད་དགོས་ཐུག་པ་དེ་ལྟར་འགྱུར་འགྲོ་བ་ཡིན།
གསོན་ཆོ་འཛིང་འཛིང་། འཐབ་འཐབ། དགའ་དགའ་སྐྱིད་སྐྱིད་ཉིན་གཅིག་ལ་
ཡོད་མ་སྤོང་བ་དེ་ཉིད་ཤི་དུས་དུ་ཁུལ་བས་དུས་འཕྱིས་སོང་བ་ཡིན་པས་ཞེ་སྤང་འདི་གན་
གཞོན་ཆང་མས་སྤང་དགོས། དེ་སྤོངས་དང་ཞེ་སྤང་ཁོང་ཁྱོ་མེད་པའི་ཁྱིམ་ཆང་སྐྱིད་
པོ་ཡིན་ལ། ཞེ་སོམས་མཐུན་པའི་སྤེ་བ་དེ་སྐྱིད་པོ་ཡིན། དེ་བཟང་འདུག་བསམས་
ནས་ཡུལ་ཁམས་མང་པོ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱབ་སྤེལ་སོང་ན་འཇིག་རྟེན་བདེ་བའི་གཞི་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན། བྱད་པར་དེང་སང་མི་རིགས་གྱི་ལ་རྒྱ་ཤ་ཞེན་ཡོད་ཟེར་
མཁན་མང་དུས་ཡིན་ཞིང་། ལ་རྒྱའི་རྩ་བ་དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། རང་རིགས་སུ་
གཏོགས་ཆང་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་ལྡན་པར་བྱ་བ་དང་། གཤིས་བཟང་ལ་རབས་གྱི་
སྤྱོད་པ་ཅན་དུ་སྒྱུར་བ། མཐུན་སྤྱིལ་བྱེད་པ་དེ་རྣམས་རྩ་བའི་གནད་ལ་ཐུག་ཡོད་པས་
ཞེ་སྤང་། ཁོང་ཁྱོ། ང་རྒྱལ། ཕྱོགས་རིས། དེ་ཆོ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱར་བ།
ངན་བཤད་སོགས་སྤོང་བ་དེ་ཉིད་རང་བདེ་གཞན་བདེའི་ཐར་ལམ་ཉག་གཅིག་ལ་ཐུག་
ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་མི་ཡིས་རང་རྩ་ནས་དང་པོར་འགོ་བཟུང་སྟེ་ལག་
ལེན་ལ་གཏུགས་ནས་གཞན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་ཕར་བཤད་ན་དོན་སྤྱོད་དོན་མཐུན་ཞེས་
པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་བཤད་པ་བརྒྱ་བས་བལྟས་པ་གཅིག་གིས་གསལ་ཆེ་བ་ཡིན། ཞེ་
སྤང་སྤོང་བའི་གཉིན་པོ་ལ་བསམ་ན། ཞེ་སྤང་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ནི་ཡོད་མི་བདེ་བ་ཡིན་ཞིང་།

དེའི་གཉེན་པོ་དེ་ལ། གཞན་ལ་ཕར་ཞེ་སྒང་སྐྱེས་ན་གཞོན་པ་རང་ལ་ཚུར་འཁོར་གྱིན་
ཡོད་འདུག་བསམ་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། རང་གིས་རང་ལ་རར་བསྐྱངས་ནས་ཞེ་སྒང་
སྒོང་མི་ཉན། ཞེ་སྒང་གི་གཉེན་པོར་བཟོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན། འདི་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་
དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ། གཞོན་
བྱེད་ལ་ཅི་མི་སྐྱམ་པའི་བཟོད་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བའི་སྟེང་ནས་གསུང་སྟོལ་ཡོད། སྟོན་
མ་གཉིས་ཀ་གཙོ་བོ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་དང་ཆོས་ལ་སེམས་དཔའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་
ཆེ་ལ། ཆོས་ཕྱིར་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་བཟོད་པ་ནི། སྒྲར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཆོའི་
རྣམ་ཐར་ལ་བལྟས་ན་དཀའ་བ་ཅི་བྱུང་བཟོད་མ་ཐུབ་དུས་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་
འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་གསུངས་ནས་དཀའ་ཐུབ་དང་བཟོད་བསྟན་བྱེད་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་
ལེན་གྱི་བཟོད་པ་ཡིན། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་ནི། ང་ལ་ཕ་རོལ་པོས་
དོན་དག་མེད་ས་ནས་གཞོན་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་འདུག་ཀྱང་མེད་རང་བཞིན་ཆ་བ་ཡིན་ལ་
ཚུའི་རང་བཞིན་གཤེར་བ་ཡིན་ནིང་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་མི་སྤྲུལ་པ་
ཡིན་པས་ཁྲོ་བ་བྱེད་རྒྱུ་མེད་བསམ་པ་དང་། དེ་མིན་ཀྱང་རང་གི་ལས་ངན་ལ་
བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པ་བྱས་ན། སྒྲར་ཕར་གཞོན་པ་བྱས་ནས་གཞོན་ལན་ཚུར་འཁོར་
བ་ཡིན་བསམས་ནས་ལས་འབྲས་ཡིད་ཆེས་ཀྱན་རྩོབ་ཀྱི་ཆོས་དྲན་ནས་ཁྲོ་བ་ལྷོག་ཐབས་
བྱེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་གཞོན་བྱའི་བདག་ཅེས་པ་ཞིག་ཀྱང་མེད་ལ། གཞོན་
བྱེད་ཀྱི་དབྱ་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་མེད། དེ་གཉིས་ཀའི་བར་ན་གཞོན་པ་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་
མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྟོས་བྲལ་གྱི་ངང་ནས་ཁྲོ་བ་ཞི་ཐབས་དེ་ལྟར་བྱེད་
དགོས། བྱིམ་ན་གནས་པའི་སྐྱེ་བོ་པོ་མོས་ཁྱད་པར་དུ་བཟོད་པ་སྟོམ་ལུགས་གསུམ་
པ་གཞོན་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྐྱམ་པའི་བཟོད་པ་སྟོམ་ལུགས་འདི་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་སྦྱོང་དགོས།

འདི་ཡུལ་དང་། དུས་དང་། རང་བཞིན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ་བཤད་ན། དང་
པོའི་སྐབས་སུ་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་སའི་ཡུལ་དེ་རང་ཉིད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དགའ་ས་ཞིག་གཅེས་ཤ་
དམར་ཐང་ཆེ་སའི་མི་གཉིན་བཤེས་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་དགོས། དེ་འཕྲོས་ངོ་ཤེས་
གྲོགས་པོར་བསྒྲོམ། དེ་འཕྲོས་བཏང་སྒྲོམས་པ་རྣམས་ལ་བསྒྲོམ། མཐར་དབྱེ་ལ་
ཡང་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་བསྐྱབས་ནས་སྦྱང་དགོས། དུས་གྱི་ཐད་ནས་
བཤད་ན། དང་པོར་ཞེ་ཆོད་བྱས། གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དེ་རིང་ཉིན་སྟེང་རྒྱ་
ཆོད་འདིའི་ཐོག་ལ་མ་ཐོན་གྱི་བར་དུ་ང་ལ་སུས་གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་ཡིན།
བཟོད་པ་དེ་སྒྲོམ་མ་ཐུབ་ན་ང་མིན་བསམས་ནས་རང་གིས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དུ་མནའ་
བསྐྱལ་ན་ཆོག དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཐོག་ལ་མ་ཐོན་གྱི་བར་བཟོད་པ་བསྒྲོམ། འདི་
བྱིས་པ་ལ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་མནའ་བསྐྱལ་མི་ཉན་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཡོད་པས་བསྐྱལ་ཅི་ལ་བསྐྱལ། རབ་བྱུང་ཞིག་ཡིན་ན་
དུས་བཀག་གིས་བཅད་ནས་བཟོད་པ་སྒྲོམ་དུས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དུང་ནས་དམ་
བཅའ་བྱས་ནས་བཟོད་པ་བསྒྲོམ། སྤྱི་ཕྱི་ཐོའི་ཉིན་སྟེང་རེ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་རྒྱ་བྱང་
སོང་དུས་རིམ་གྱིས་དེ་ནས་ཉི་མ་གཅིག ཉག་གཅིག ཉག་གཉིས། གཟའ་
འཁོར་རེ་དང་། ལྷ་སྟེང་། ལྷ་བ་གཅིག ལོ་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཆོད་ཇེ་
རིང་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་སྦྱང་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་སྦྱངས་ཤིང་
བསྒྲོམས་ནས་གོམས་སོང་ན་ཇེ་སྐྱར་འབྱུར་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་མེད། ཆོ་འདིར་རང་མི་
སྦྱིད། རོགས་མི་བདེ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ལ་འཁོན་འབྲུགས་སྦྱེད་བྱེད། ཕྱི་མ་
མི་སྦྱིད་དཔུལ་བ་སྦྱེ་བྱེད་པ་ལ་ཆེ་བ་ཞེས་ལྟར་འདི་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་འདུག་བསམས་
ནས་རང་གར་བསྐྱད་ན་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཉིན་པོ་བསྟན་ནས་མེད་ཐབས་བྱེད་

དགོས། བཟོད་པའི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ཉིད་
ཡིན་ལ། མས་གཞོད་པ་བྱས་ན་གཞོད་ལན་པར་བྱེད་མི་ཉན་ལ། དེ་བསམས་
ནས་སྤང་དགོས། བཟོད་པ་བསྐྱེམས་ན་ཕན་ཡོན་གིན་ཏུ་ཆེ། དེ་བསྐྱེམ་ས་མེད་ན་
ངེ་ལྟར་སྤྱོ། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་བྱེད་དགའི་བཀའ་བློན་ཡིན་ལ། ལས་ངན་
འཛད་པའི་རྒྱུ་ཡང་དེ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་དག་དེ་ཡིས་ང་ལ་ཕན་བཏགས་སོང་།
མི་ཡུལ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་མི་འདོད་པ་འདི་ཆོས་ཕྱི་མར་དཔྱལ་བ་སྤྱོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་
གྱི་གོ་ཆོད་པ་ཡིན་བསམས་ནས་དགའ་བ་བསྐྱེམ། གཞོད་ས་དེའི་སྤྱོད་ལ་བཟོད་པ་
སྐྱོམ་པ་དེ་སྤྱོད་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པར་གྱིས་དང་གཞོད་པས་ཚུགས་པ་མེད་པའི་
སྤྱོད་དུ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་མཐུན་རྒྱུ་དུ་གྱུར་ནས་ལུས་བདེ། སེམས་བདེ། མི་བདེ་མི་
སྤྱོད་པའི་དུས་ཡོད་པ་མ་ཡིན། བྱད་པར་དུ་འུ་ཆོ་ཁམས་རིགས་ཀྱི་མི་འདི་གདུག་རྩལ་
ཆེ་འདུག དེ་ཡིན་དུས་མྱོངས་པ་མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་སོང་བས་ཡིན་ལ།
དེ་ཡིན་ཕྱིར་མ་རིག་པ་དུག་གསུམ་གྱི་བྱུང་བྱེད་དང་། བྱད་པར་དུ་ཞེ་སྤང་གི་དབང་
གིས་ཤ་ཕུ་རུས་མཐུན་ཡུལ་སྡེ་གཅིག་གི་མི་དོན་རྒྱུ་བཤད་རིན་མེད་ས་ཞིག་གིས་དོན་
དག་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ་བཏེན་ནས་སྒོག་ལ་འཆོ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཆོ་མི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་བྱ་
བ་ཐབས་སྤྱད་ཡིན། བཟོད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་ལ། ཡོན་ཏན་བཞི་
སྤྱོད། ཆགས་བདུན་སྤོང་བ་གོང་དང་རིགས་འདྲ་གཅིག་པ་ཡིན། བཟོད་པ་
བསྐྱེམས་པའི་ཕན་ཡོན་གོང་ནས་ཀྱང་བཤད་ཀྱང་གནས་སྐབས་ཆོ་འདི་ལ་གཞོད་པའི་
བསམ་སྤྱོད་ཞིབས་ན་ལུས་བདེ་སེམས་སྤྱོད། སུས་སུ་ལ་གཞོད་ལན་སྤོད་པ་མེད་
ནས་དག་ཐམས་ཅད་རང་ཞིར་འགྱུར་འགོ་བ་ཡིན། ཆོ་ཕྱི་མར་འཛིགས་སྤྱད་མི་འབྱུང་
བ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། མཐར་ཐུག་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱུང་ཐོབ་ནས་ཐམས་

ཅད་ཀྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་སྐྱ་དང་། གསུང་། ཐུགས་ཐོབ་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་
ཡོད། འདི་ལ་རྒྱ་འགྲོ་བའི་ཆོག་གཏོང་མི་དགོས་ཤིང་། འདི་དབང་ཆེན་རྒྱ་ཆེན་
ཆོས་བླ་མ་སོང་དུས་ང་ལ་དེའི་སྐལ་མི་ཐོབ་བསམ་མི་དགོས་ལ། འདི་ཆོ་ཤེས་མི་
ཤེས་སྤྲིང་དུས་ཆེ་རྒྱུད་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་ཡིན། ཕར་ཕྱིན་དུག་གི་ནང་ནས་གདུལ་བྱ་
བྱིས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་བཟོད་པ་གཉིས་ཀ་གནད་ཆེ། དེ་ཡིས་ཞིབ་ཆ་བྱས་ནས་མང་ཆེ་བ་
སྐབས་གསུམ་འཛིན་པའི་དགོ་བསྟེན། དེའི་སྤྱིང་དུ་བྱུང་སྒྲོམ་བླ་མ་པ་ཡང་མང་པོ་
ཡིན་ཕྱིར་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་ཞིབ་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན། ཕར་ཕྱིན་དུག་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་རྩལ་དང་སྦྱར་ན། ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་དེ་རྩལ་བྲིམས་
ཀྱིས་བསྐྱས་ཤིང་། ཇི་ལྟར་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེས། སྦྱོར་པ་རྒྱ། རྩལ་བྲིམས་ངོ་
པོ། བཟོད་པ་བྱུང་པར་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ན་འདི་གསུམ་པོ་འབྲེལ་ཆེ་བ་ཡིན།
ཕར་ཕྱིན་ལྷག་མ་གཞན་གསུམ་པོ་གནད་ཆེ་ཞིང་། རབ་བྱུང་ལ་རྩལ་བྲིམས་དང་
བསམ་གཏན་གཉིས་ཀ་གནད་ཆེ་བ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་ཐུན་མིང་
གི་གནད་ཆེན་ཡིན་ཡང་འུ་ཆོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་ཆོད་དང་བསྐྱུན་ནས་མཁྱོགས་དལ་རན་
པར་བྱས་ཏེ་འགྲོ་རྒྱ་བྱེད་དགོས།

༩༥། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན།

ཕར་ཕྱིན་བཞི་བ་དེ་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་ཞིང་། བརྩོན་འགྲུས་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས།
བརྩོན་གང་དགོ་ལ་སྒྲོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དགོ་བ་ལ་
བརྩོན་པ་དེ་ཉིད་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞག་ཆོག། འདི་ལ་ཡང་དམ་པ་གསུམ་
ཀྱིས་ཟིན་ན་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཏུ་འགྲོ། འདིའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལེ་ལོ་ཡིན་ལ།

ལེ་ལོས་ཆོས་འཛིན་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་མི་འགྲུབ། ཆོ་འདི་ལ་སྐྱུག་ བྱི་མ་ལ་སྐྱུག་
ལེ་ལོའི་ནང་གི་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་ཡིས་བྱ་བ་ངན་པ་འམ་དམན་པ་འཛིན་རྟེན་གྱི་བྱ་
བར་ཞུགས་ནས་འདི་བྱིའི་དོན་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཤོར་འགོ་བ་དང་། སྦྱིད་ལུག་བདག་
ཉིད་བརྟན་པ་ངས་ཅི་འགྲུབ་བསམས་ནས་རུས་མེད་བྱས་ཏེ་སྤྲོད་པ། སྒྲོམ་ལས་
གཉིད་དང་གཡེང་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་ཆོ་ཆོད་རྒྱུ་ཆོད་བྱེད་པ། དེ་རྣམས་གང་ནས་
ཡོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མ་ཤེས་པའི་སྦྱོན་གྱིས་ཡོང་བ་ཡིན།
འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་ལེ་ལོའི་རྒྱ་ལྡོག་པ་ཡིན། སྦྱོད་ཡུལ་ཡོངས་
སྤྲུག་པའི་མདོ་སྤྲེལ་ཆོའི་ནང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྱིབ་པ་ཡུན་ཆོགས་རང་གཞན་དོན་
གཉིས་མཉམ་སྦྱབ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་གཞན་དོན་གཙོ་བོ་བྱེད་ཞོར་དུ་རང་དོན་
ཞོར་འབྱུང་དུ་འགྲུབ་པས་ལེ་ལོའི་འབྲས་བུ་ལྡོག་པས་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་དགོས། བརྩོན་
འགྲུས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡོན་ཏན་བཞི་སྦྱབ་པ་དང་། ཆགས་བདུན་སྤྲོད་བ་ཡང་སྤར་
བཞིན་ཡིན། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་བསམ་སྒྲོ་བ་ཏང་ན།
གནས་སྐབས་ཆོ་འདིར་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཐོབ་ཅིང་། བྱི་མར་དགོ་ཅ་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་བ། མཐར་ཐུག་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
ཕྱིན་ལས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་བརྩོན་འགྲུས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་བྱེད་དགོས།
དེ་ཡིས་སྦྱིན་པ་རྒྱུ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བཞི་སོང་བེན་པ་ཡིན།

༼༥༽ བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན།

ཕར་ཕྱིན་ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དུ་མཉམ་པར་
འཛིན་པ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། བསམ་གཏན་དེ་ཉིད་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་

གསུམ་གྱིས་ཟིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། བསམ་གཏན་གྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་འགལ་ལྷར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་མི་རུས་པ་དེ་ཉིད་དང་། རུས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་པའི་བསམ་གཏན་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་སོང་བ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཀྱང་མུང་འདས་ཞི་བ་སྤྱོད་ཀྱིས་གཅིག་པ་དང་ཁམས་གོང་མའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཆེ་འདི་ལ་རྣམ་གཤེད་གི་དབང་དུ་ཤོར་བ། རྣམ་གཤེད་གི་དབང་དུ་སོང་ན། སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཤེད་བའི་མི། ཉོན་མོངས་མཆེ་བའི་ཕྲག་ན་གནས། །ཞེས་གསུངས་པས། རང་སྤྱད་གཞན་སྤྱད་ལ་སྦྱོར་ཞིང་། ཤི་དུས་འགྲོད་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཤི་དགོས་སྤྱད་པ་ཡིན། རྣམ་གཤེད་ཅན་གྱི་མི་དེ་ཡིས་ལས་རྒྱ་མི་དགོ་བ་ཤ་སྤྱད་ཡིན་པས་དེའི་དབང་གིས་ཤི་ཁར་གནད་གཅོད་སྤྱོད་། ཆོ་ཕྱི་མ་ལ་ངན་སོང་ལ་སྦྱེས་ནས་སྤྱད་བསྡུལ་སྤྱོད་། མ་དག་པའི་སྒྲོམ་བརྒྱབ་ན་དེའི་སྒྲོམ་དེས་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། གནའ་སྤོན་མ་ལྷག་སྤྱོད་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་སྤོང་ཉིད་བསྒྲོམས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་ཀྱང་མཐར་བྱི་ལ་ཞིག་གི་སྦྱེ་བ་བྲལ་ས་སོང་བ་ཡིན། དེ་མིན་ཡང་བྱམས་སྟིང་རྩེ་འབའ་ཞིག་གིས་འཁོར་བའི་ཅུ་བ་ཆོད་པ་མ་ཡིན། དེར་མ་ཟད་སྤོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྒྲོམ་ཤེས་ཀྱང་ཐབས་མཁས་དང་མ་ལྷན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགོག་པར་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་སྤྱབ་པ་མ་ཡིན། དེས་ན་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་ན་བསམ་གཏན་ཡང་དག་པར་གྱུར་པ་ཡིན། དེའི་བསམ་གཏན་དེ་ཡང་དག་པར་མི་འགྱུར་བའི་དགྲ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་གཤེད་ཡིན་ལ། རྣམ་གཤེད་དེའི་རྒྱ་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན། དེའི་ཆགས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་སྤངས་ཏེ་དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་བྲན་པར་

བྱས་ནས་དབེན་པའི་གནས་ནས་བསམ་གཏན་སྒྲིམ་དགོས། བྱིས་བཟའ་ཚང་།
གྲོགས་དགའ་མཛེས། གཉེན་ཉེ་འབྲེལ། ཡུལ་འཁོར། བྱིས་མཚེས་རྣམས་
ལ་ཆགས་ཁུལ་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་དུས་སྒྲིན་གྱི་རང་བཞིན་སྒྲིན་གྱི་གོང་བུ་
ཞིག་ཡིན། དེ་རྣམས་ཨེ་མགུ་ལྟ་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་མགུ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། རྒྱལ་སྐྱུ་ཞི་བ་ལྟས། རྒྱལ་བས་ཀྱང་ནི་མ་མགུ་ན། །བདག་འབྲང་རན་
བས་སྒྲིམ་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་ལ། སངས་རྒྱས་གྱིས་ངེ་ལྟར་མ་མགུ་བ་
ཡིན་ཞེ་ན། ལྟས་བྱིན་མ་ལྟ་བའི་ནད་དུ་གྱུར་ནས་ན་སོང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་མ་ལྟ་
བའི་ནད་དེ་ཡིས་ཤི་ལ་ཉེ་དུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་གྱིས་བྱིན་
རྒྱབས་མཛེད་ནས་ཡར་གསོས་པ་ཡིན། ལྟས་བྱིན་ན་བ་ཡར་དག་ཚར་དུས་དགེ་སྦྱོང་
གོ་ཏ་མས་སྒྲིན་འབྲེལ་གྱིས་ཤེས་ཁུལ་བྱེད་འདུག རྒྱས་དུས་འཆོ་བ་ལ་དགའ་ངལ་ཡོང་
ས་མི་འདུག་ཅེས་སྒྲིམ་པ་ཡིན། དགེ་སྦྱོང་ལེགས་པའི་སྐར་མ་ཞེས་པ་དད་ལོག་ཅན་
ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཁོ་རང་གིས་གཞོན་སེམས་བྱས་ནས་
ལུས་པར། འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་ཏུ་མུ་སྟེགས་གཅེར་བུ་པའི་སྟོན་པ་མ་གཏོགས་
མངོན་ཤེས་ཅན་ཞིག་མི་འདུག་ཅེས་སྒྲིམ་པ་ཡིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཁྱིད་གྱི་
སྟོན་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་ཞག་མ་བདུན་གྱི་མཚམས་ནས་མ་ལྟ་བའི་ནད་གྱིས་ཤི་འགོ་ས་
འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལ། ཁོ་རང་དེ་ཡོད་ས་ལ་སོང་ནས་ཁྱིད་གྱིས་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཆོད་
བྱུངས། གཟུབ་གཟུབ་གྱིས་མ་གཏོགས། དགེ་སྦྱོང་གོ་ཏ་མས་ཁྱིད་ཞག་མ་བདུན་
གྱིས་འཆི་བར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་འདུག་ཅེས་སྒྲིམ་པ་དང་། དེས་ཞག་མ་དུག་ལ་བས་
བཅད་བྱས་ནས་གཅིག་ཀྱང་མ་བཟོས་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན་ཞིང་གཅིག་ཀྱང་བྱ་མ་ཤོད་ལ།
ཞག་བདུན་པ་ཙུ་ཞེ་རྒྱས་ནས་ཞག་བརྒྱད་པ་ཡིན་སྒྲིམ་ནས་བུ་རམ་གྱི་དབུ་བ་ཞིག་བཟོས་

པ་དང་། དེ་ཐོས་པས་མ་ཞུ་བའི་ནད་རྒྱུ་བྱས་ནས་ཤི་སྲིད་བར་མ་ཟད་སྐྱུག་པ་ཟ་བའི་
ཡི་དྲགས་ལ་སྐྱེ་སྲིད་བ་ཡིན། དེའི་ཡི་དྲགས་དེ་དག་སྲིད་ལེགས་པའི་སྐྱར་མའི་ཟུར་
ལ་ཐོན་ཡོང་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་དོ་
མར་གྱུར་འདུག་པས་ཁོ་བོས་དེ་སྟོན་མ་དད་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འགྱུར་པ་སྐྱེས་སྲིད་།
ཁྱོད་ཀྱིས་དད་པ་ཞེག་ཅེས་སྒྲུབ་པ་ལ། ལེགས་པའི་སྐྱར་མས་གོ་ཏེ་མ་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་
བུ་གཅིག་ཀྱང་མེད། བཤད་མི་དགོས་ཞེས་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ནས་དགོས་སྲིད་
ལེགས་པའི་སྐྱར་མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདུན་ལ་སྲིད་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་སྐྱོགས་པའི་
སྟོན་པ་ཞག་མ་བདུན་གྱིས་ཤི་འགོ་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱང་ཁོ་ཤི་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་པ་ལ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤི་ནས་ཁྱོད་དང་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་མ་ཤེས་སམ་ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། ལེགས་སྐྱར་གྱིས་དེ་ནི་ཤེས་ཀྱང་ཁོ་རང་ལྟ་ཡུལ་ལ་སྐྱེས་འདུག་ཅེས་བཤད་པ་
ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱུག་པ་ཟ་བའི་ཡི་དྲགས་ལ་སྐྱེས་ནས་ཁྱོད་དང་ཁ་བརྒྱ་
བྱས་པ་དེ་ཉིད་མི་དྲན་ནམ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ནས་ཁོ་རང་ཅི་ཟེར་འདི་ཟེར་མེད་
ནས་ཁ་འཁོར་ཏེ་བརྒྱགས་སྲིད་བ་ཡིན། སེམས་ཅན་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་ཡང་
རང་པར་བརྒྱབ་ས། རོགས་ཚུར་བརྒྱབ་ས་ཚང་མ་དེ་ལྟར་ཡིན། སྤྱིང་རྗེའི་ཡུལ་
ཡིན་ཡང་ཆགས་ཞེན་བྱེད་ཆོག་ས་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས། ལོངས་སྤྱོད་ཅེས་པ་
འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་དུ་དང་པོ་བསགས་དུས། བར་དུ་སྐྱུང་དུས། ཐམ་བརྒྱག་ཤོར་
དོགས་ཀྱི་དུས་ལ་སོགས་པ་འདིས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་བསྐྱེད་པའི་དུས་ཤིག་དང་། འདིས་
སྐྱུག་མི་གཏད་པའི་རིམ་པ་ཞིག་ནམ་ཡོད། ཞོར་བས་ན་ཞོར་ཏེ་ལམ་ཞོར་ལ་བྲིད་བྱེད་
ཡིན་པས་ཞོར་ཞེས་མིང་དང་དོན་མཐུན་པ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་གདམས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། བྱིས་ན་གནས་པ་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་ལ་

འགོས་ནས་གཅིག་པུར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པའི་མཐུན་རྒྱུ་ཚོགས་པ་དགོན་ཡང་ནང་
སེམས་ཅན་དང་ཕྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆགས་ཞེན་སྤོང་ཐུབ་པ། མིན་ཡང་ཆགས་ཞེན་
མ་ཆེན་ས་གང་ལ་བསྐྱད་ཀྱང་དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་པལ་ཆེ་བ་འབྲུབ་ཡོད་པ་ཡིན།
དེས་གཡེང་བའི་རྒྱ་ཆགས་ཞེན་སྤོང་དགོས་ལུགས་ཤེས་དུས་འབྲས་བུ་གཡེང་བ་ཁོ་རང་
གི་གཉེན་པོ་ལ་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་དགོས། བསམ་གཏན་ཞེས་ཟེར་ཚད་བསམ་གཏན་
མ་ཡིན་ཞིང་སྒྲོམ་ཞེས་ཟེར་ཚད་སྒྲོམ་མིན། འཛིག་རྟེན་པ་དང་སྤྱན་མོང་གི་བསམ་
གཏན། ཉན་ཐོས་དང་སྤྱན་མོང་གི་སྒྲོམ། ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསམ་
གཏན། དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་མང་ལ། སྤྱན་མོང་གི་
ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ་སྤྱན་མིན་གྱི་གནད་ཟིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་སྤྱོད་མི་འབྱུང་། དེ་
ལྟར་ན་ཡང་བསམ་གཏན་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེན། དགོ་བའི་
དམིགས་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་སེམས་ཚུ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན། འདི་ནས་
དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་མཉམ་ཆེས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཞི་ལྷག་གི་ཐད་ནས་བཤད་ན།
བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་བུ་ལ་སེམས་མི་གཡོ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་
སྒྲོམ་པའི་སྤྱང་བ་འདི་ཉིད་རྒྱབ་ནས་ཆོས་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་སོང་དུས་སྤྱན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་
ཟེར་བྱས་ན་མིག་བརྩམ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་མིག་ཕྱེས་བཏང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ཆ་
གཉིས་ལ་བཤད་ཆོག་རྒྱ་ཞིག་དུས་མཉམ་དུ་ཡོང་བ་ཡིན། མཉམ་བཞག་མི་གཡོ་བ་
དེའི་ངང་ནས་སྒྲོམ་པའི་སྤྱང་བ་ཆོས་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་སོང་དུས་ཡུལ་སྤྱང་ལ་དེ་འཛིན་མེད་
ལུགས་ལ་ལྟོས་ནས་མི་བརྩམ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་ངང་དུས་དེ་ལ་སྤྱང་ཡུལ་
མཐོང་བ་ཡིན་པས་ན་མིག་ཕྱེས་བཏང་བ་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་ཀ་སྒྲོ་གཅིག་ ངོ་བོ་གཅིག་
དུས་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་མ་ཟད་དམིགས་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་ན་སྤྱི་བ་པ་སྤོང་བའི་བྱེད་

ལས་སུ་ཡང་གཅིག་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་འདི་རྣམ་རྟོག་གིས་དག་ནས་གཟུང་འཛིན་གྱི་
 རྣམ་པ་མེད་པའི་མི་རྟོག་པའི་སེམས་དེས་མཉམ་བཞག་ཞི་གནས་དང་། དེའི་སྐབས་
 སུ་ས་རྩོལ་བྱས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ལྷན་གྱི་ཡུལ་ལྷ་སྒྲུང་བའི་ཆ་དེ་ལ་རྗེས་སྐྱོབ་ལྷག་མཐོང་
 ཞེས་གསུངས་ལ། མཉམ་བཞག་གི་སྐབས་སུ་ཡུལ་མི་འགག་པར་སྒྲུང་ཡང་རྣམ་
 རྟོག་གིས་དག་པའི་དག་པ། སྒྲུང་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཐམས་ལྷན་སྒྲུང་བས་འཛིག་རྟེན་པ།
 དེ་ལ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པར་གསུངས། མཉམ་བཞག་གིས་གཟུང་འཛིན་སྒྲུངས་པའི་
 རྗེས་མཐུན་དུ་རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱིས་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུང་
 འཛིན་དུ་ཞེན་པའི་འདུལ་ཤེས་སྒྲུངས་པ་ཡིན། དེས་ན་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་མཉམ་རྗེས་ངོ་པོ་
 གཅིག་བྱས་དུས་རྗེས་སྐྱོབ་མེད་པར་གྱུར་ཞེ་སོང་སྐྱེས་པ་དང་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་
 དུས་རྗེས་སྐྱོབ་མ་ཡིན་ནམ་སྐྱེས་ན། དེ་རྗེས་སྐྱོབ་རྒྱ་ཡན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན།
 གཟུང་འཛིན་གྱི་ཞེན་པ་དང་བཅས་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། མ་དག་ས་བདུན་རྩུན་ཆད་
 དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཕན་ཆད་ལ་མཉམ་རྗེས་ཐ་དད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རྟག་ཏུ་
 མཉམ་པར་འཛིག་པ་ཡིན། འདིའི་ཞིབ་པའི་དབྱེ་བ་ལ། ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་
 རྒྱུད་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིས་པ་ཉེར་སྦྱོད་གྱི་
 བསམ་གཏན། ལམ་ཞུགས་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་ཉིང་འཛིན་ལ་དོན་རབ་འབྱེད་པའི་བསམ་
 གཏན། ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ལ་འཕགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་གྱི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་དགའི་བསམ་གཏན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། འདིའི་
 ཐུན་མོང་གི་བསམ་གཏན་བརྒྱུད་ནས་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་
 པའི་དག་པ་བདེའི་ཡོན་ཏན་སྐྱོབ། དེའི་སྐོག་ཏུ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་བསམ་
 གཏན་ཆད་མེད་བཞི་དང་ཡར་བྱིན་དུག་སོགས་སྐྱབ་དུས་སེམས་ཚེ་གཅིག་པར་གནས་

པའི་ཆ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་འབྱུང་ལ། སེམས་ཅན་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སེམས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐུ་ལ་པ་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཡོད། བསམ་གཏན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་བཞི་སྐྱབ་པ་དང་།
ཆགས་བདུན་སྟོང་བ་སོགས་པར་ཕྱིན་གོང་མ་སོགས་དང་སོ་སོའི་སྤང་གཉིན་རིགས་
སྟེལ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན། བསམ་གཏན་བསྐྱེམས་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་བསམ་སྟོ་
བཏང་ན། གནས་སྐབས་ཆོ་འདྲིར་ཉོན་མོངས་སྟོ་བྱུང་བ་ལྟོག་ བསམ་གཏན་གྱི་
དགའ་བདེ་ཐོབ། ཡོན་ཏན་ཅི་རིགས་པ་སྐྱབ་པ་དེ་ལྟར་ཡིན། ཆོ་སྤྱི་མ་ལ་བསམ་སྟོ་
བཏང་ན། སྟོག་སུམ་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་འབྲུག་
པ། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་ལས་སྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་
འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན། ད་རུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་ཡོད་ཀྱང་དེ་རིང་འུ་ཆོས་
དུས་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་འདྲིའི་མཆོམས་ནས་འཛོག་རྒྱ་བྱེད། དེ་ཡན་ཆད་འུ་ཆོས་ཅི་
ཞིག་བཤད་ཟིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤང་ཆའི་ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བཤད་ནས་
སང་ཉིན་ཉིན་རྗེས་མ་ལ་འུ་ཆོས་དམིགས་བྲལ་འཁོར་གསུམ་དག་པས་སྤྱིད་པ་མཐར་བྱེད་
ལུགས་སྤང་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤྱར་ཡང་བཤད་ནས་ཐེངས་འདྲིའི་དགོ་ཅ་
བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་བསྟེན་ཏེ་རེ་ཞིག་ཆོས་མཆོམས་འཛོག་རན་རྩིས་རེད། དེ་ཡིས་དེ་
རིང་གི་ཆོས་ཁྲིད་འདྲིའི་མཆོམས་ནས་འཛོག་རྒྱ་ཡིན། དེ་རིང་མགུར་དབྱངས་སུས་
འཐེན་རྒྱ་ཡིན་ན་ཡང་གཅིག་གིས་མགུར་ཞིག་འཐེན་མཛོད་དང་དེ་ནས་བསྟེན་པ་འདོན་རྒྱ་
བྱེད། ག་དེ་ཡང་ས་ཆེན་གྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གྲུབ་བརྟེན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་
འཛིགས་མེད་ཏུ་མགྱོན་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་བྱ་འབུམ་ཐོག་གི་བྱ་ཆོགས་

ལ་བསྐྱབ་བྲ་དང་འབྲེལ་བའི་མགྲུང་འདི་གསུངས་སོ། །ཐུགས་མཛུགས་འཛིན་སྤྱོད་ཞིའི་
ཁོངས་བྱུང་ལས། །ཕན་བདེའི་ཆར་ཆེན་རྒྱན་ཆད་མེད་འཛེབས། །འགྲོ་སེམས་
ཆོས་དཀར་སྟེ་མ་རྒྱས་བྱེད་པའི། །སྟོན་མཆོག་དོན་ཀུན་གྲུབ་པས་གིས་པ་
སྟེལ། །ཆོས་དཀར་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་གྲོགས་མཆོག་ནི། །ཉིན་མའི་སྐར་མ་
ལས་ཀྱང་ཆེས་དཀོན་པས། །སྤྱིམས་གཙང་བཟོད་ལྡན་མང་ཐོས་ཆོས་ཀྱི་
གྲོགས། །སྟོན་དང་མིག་ལྟར་བརྟེན་དགོས་སྤྱིང་གི་གྲོགས། །ན་གཞོན་ལང་
ཆོས་ཁོངས་པའི་འཕྱོར་འགྲོས་ཀྱིས། །གིན་རྒྱ་སྤྱང་པའི་རན་འགྲོའི་གཡང་ས་
ལ། །རང་གཞན་དགྱི་བའི་བྱེད་སྟོང་གཡོ་ཅན་ལ། །དུག་དང་མཆོན་བཞིན་གཟབ་
དགོས་སྤྱིང་གི་གྲོགས། །ཁེ་གྲགས་འདུ་འཛིན་བྲེལ་བའི་སྟེ་དགོན་ན། །ཆགས་
སྤང་རྟེན་ཆོས་འདོད་པས་བསྐྱེད་སྟེ་ཕྱིར། །འདོད་རྒྱུང་ཆོག་གིས་གཙང་མའི་ནགས་
ཁོང་དུ། །མི་ཆོ་སྐྱབ་ལ་དྲིལ་ཞིག་སྤྱིང་གི་གྲོགས། །ལང་ཆོ་ཐལ་བའི་འབྱུང་
ཁམས་ཟས་གོས་སོགས། །མཐུན་རྟེན་དམན་པས་འཆོ་བ་དཀའ་མོད་ཀྱང་། །ཁྱི་
ན་ལྷག་སྟོབ་མི་ཆོ་ཕྱིན་ཅམ་གྱིས། །ཆོག་གིས་དམ་བཅའ་མ་ལྟོད་སྤྱིང་གི་
གྲོགས། །ལྷ་དང་སྒྲ་མས་དབྱིངས་ནས་མ་ཁྲེལ་ན། །དུས་ངན་གྲོགས་ཀྱི་སྤང་བ་
སུན་ཡང་སྤྱ། །སྟོ་སྤྱ་དུམ་ཆོད་ཆོས་ལ་དྲིལ་ནས་ཀྱང་། །དལ་འཕྱོར་དོན་ལྡན་
དགོས་སོ་སྤྱིང་གི་གྲོགས། །ཁན་པོ་ལང་ཆོ་ཡོལ་བའི་འདུ་གིས་རྒྱན། །རིང་པོར་
འཆོ་བའི་དལ་ཁོམ་གྱིས་དབེན་ཡང་། །རང་བྱུང་པརྟེའི་ཐུགས་མཛུགས་མེ་མི་བསྐྱེད་
བས། །ཁྱི་མའི་དོན་ཀུན་འགྲུབ་པོ་སྤྱིང་གི་གྲོགས། །༡། འདིའི་ནང་གི་མང་ཆེ་བ་
མགྲུང་འཐེན་རྒྱུ་ལ་དང་བ་སྒྲེ་བཞིན་ཡོད། །མགྲུང་འཐེན་རྒྱུ་དེ་རིང་དང་སང་ཉིན་
གཉིས་ཀྱི་དུས་ཆོད་མ་གཏོགས་མེད་པས་ད་དུང་གཅིག་གིས་འཐེན། །པརྟེའི་ཐང་གི་

སྒྲོལ་མ་ཁང་ཚན་གྱི་སྒྲ་མ་གོ་ཆ་ཡིས་མགུར་ཞིག་འཐེན་མཛོད། ། ཉེ་ལགས་
 སོ། ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕུག་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཞབས་
 དཀར་དྲེ་རྗེ་འཆང་ཚོགས་དུག་རང་གོལ་གྱིས་འུ་ཚོ་རྗེས་འདུག་གྱི་རབས་པ་རྣམས་ལ་
 གདམས་པའི་ཉམས་མགུར་སྒྲོར་ལས་མཚོ་སྤིང་མ་དུ་དེ་བ་ནས་ཁོང་གིས་མགུར་སྒྲུ་འདི་
 འདྲ་ཞིག་གསུངས་སོ། ། རྗེ་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ལ་འདུད། ། སེམས་སྒྲོལ་སྒྲུ་
 བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བས། ། ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་ཡན་བཏགས་ལྷ་སྒྲོལ་གྱིས། ། དུས་
 དེང་སང་སྒྲ་མར་སྒྲོ་སྒྲུར་འདེབས། ། ཚེས་མཉམ་དུ་ཉན་པའི་གྲོགས་རྣམས་
 ཀྱིས། ། དུས་དེང་སང་ཡན་རྒྱུན་རན་སྒྲུ་བཛོད། ། ཡན་ཡར་བཏགས་གཉིན་དང་
 ཡོན་བདག་གིས། ། དུས་དེང་སང་རྒྱུར་ལ་འཁོན་ཚེ་བྱེད། ། ཁོང་དམ་པས་གཅིག་
 གིས་གཅིག་བསྟོད་པ། ། དུས་དེང་སང་ཚེས་པ་འགྲན་ཐུབ་ལྟ། ། རྒྱུད་འདུལ་རྒྱལ་
 དམ་ཚེས་བཤད་པ་རྣམས། ། དུས་དེང་སང་ཁ་བཤད་ཁ་ཟེར་འཕྱ། ། ཁ་ཁ་རོག་
 ཉིང་འཛིན་སྒྲོམ་པ་རྣམས། ། དུས་དེང་སང་བྱིང་བས་ཞོན་ཚེ་བཟེ། ། ཚེས་སྤིང་པོ་
 ཡིག་དུག་བགྲང་བ་དེ། ། དུས་དེང་སང་དམན་དམན་ཞིག་ཏུ་བྱེད། ། ཚེས་བར་
 ཆད་འདུ་ཡོང་མང་བ་དེ། ། དུས་དེང་སང་བསོད་ནམས་ཅན་དུ་གྲགས། ། ཚེ་སྤོས་
 བཏང་འཕགས་ཞོར་གསོག་པ་དེ། ། དུས་དེང་སང་རང་མདོ་མེད་པར་
 སེམས། ། ཚེ་འདི་ཡི་ཡོ་བྱེད་གསོག་པ་དེ། ། དུས་དེང་སང་རང་མདོ་ཅན་དུ་
 བྱེད། ། ཁོང་མཁས་བཙུན་དམན་ས་འཛིན་པ་དེ། ། དུས་དེང་སང་ཀུན་གྱིས་བརྟམ་
 བཅོས་བྱེད། ། གཡོ་སྒྲུབ་བྱེད་སྤྲིག་ལ་མི་འཛོམ་པ། ། དུས་དེང་སང་ཀུན་གྱིས་སྤྱི་
 བོར་འཁུར། ། ཚེ་འདི་ཡི་བྱ་བ་ཞག་བྱེད་པ་དེ། ། དུས་དེང་སང་ཡན་སེམས་ཅན་དུ་
 བྱེད། ། ཚོགས་མིང་བཏགས་ཁ་ཡན་བྱེད་པ་དེ། ། དུས་དེང་སང་ཚེས་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་

བྱེད། །ཆོས་ཕྱིར་དུ་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དེ། །དུས་དེང་སང་སྤིང་རྗེའི་ཡུལ་དུ་
 བྱེད། །ཅ་བཞི་ཡི་སྒྲོམ་པ་ཉམས་པ་ཆོས། །དུས་དེང་སང་གཞན་རྩེར་ཆབ་ཆོ་
 ལེན། །དགོན་དགེ་འདུན་ནང་སྤྲིམས་བསྐྱམས་པ་དེ། །དུས་དེང་སང་རྒྱན་པ་
 གོང་མས་བཤུག། །ཆོས་ཐོས་བསམ་བྱས་ནས་མི་བསྒྲོམ་པར། །དུས་དེང་སང་
 མཁས་པ་གྲོང་ཆོག་བྱེད། །ཆོ་ཕྱི་མར་ཕན་པའི་ཆོས་མི་དགོས། །དུས་དེང་སང་
 བཟའ་བརྟུང་ཡོད་པས་ཆོག། །སྤྱན་ནི་ཆོ་ཨེ་འཆི་བལྟས་ཡོད་བཞིན། །དུས་དེང་
 སང་མེར་མོ་སྒྲུ་སར་འབབ། །དབང་ཟབ་མོ་རྗེས་གནང་ཅོར་ཕྱིར་དུ། །དུས་དེང་
 སང་སྒྲ་མས་བརྒྱ་སྤྱོད་བྱེད། །དགོན་ནང་ཆེན་ལྷན་སངས་ལྷ་ཤུག་ན། །དུས་དེང་
 སང་བུད་མེད་སྒྲུང་ས་མང་། །བསྒྲོམ་ཐོས་བསམ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར། །དུས་
 དེང་སང་བྱ་བ་ཏང་གནས་སྒྲོར་བྱེད། །གནས་དབེན་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ལེན་
 པ། །དུས་དེང་སང་ཉིན་པར་སྐར་མ་ཙམ། །བསྒྲོམ་བྱས་ཀྱི་སྒྲ་མར་རྟོགས་
 འབྱུལ་བ། །དུས་དེང་སང་མིང་ཡང་མེད་པར་འཇུར། །དོན་དེ་ཕྱིར་མིང་དབེན་
 གནས་སྤྱ། །རྗེ་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་སྤྱོད་དུ་འགོ། །གཞན་སྐལ་ལྷན་ཡོད་ན་དབེན་
 གནས་ཤོག། །རྗེ་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་མཉམ་དུ་སྤྱོད་། །དུས་སྤྲིགས་མའི་མི་རྣམས་
 བྱ་སྤྱོད་ལ། །མེས་སྤྱོད་བསྐྱེས་ནས་སྤྱུ་འདི་སྤངས། །གང་ཐོས་ཆོད་རྣམས་ཀྱིས་
 སྤྲིགས་དུས་ཀྱི། །བྱ་སྤྱོད་པ་ངན་པ་འདོར་བར་ཤོག། །མགུར་འཐེན་མཁན་ད་
 དུང་མང་པོ་ཡོད་ཤས་ཆེ་ཡང་དེ་རིང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་མཚམས་བྱེད། །མང་ཆེ་བ་
 འཁོར་བ་པ་ཤ་སྟག་རེད། །འགའ་རེས་རྟ་བོག་རིར་བརྒྱབ་བྱས་ནས་ཐོན་ཡོད་པ་ཡིན་
 པས་སང་ཉིན་ཡང་མགུར་འཐེན་ཞོར་དང་ཆོས་བཤད་ཞོར་རམ་གྲོས་ཀྱི་བྱེད་ཞོར་བྱས་ཏེ་
 ཐེངས་གཅིག་འཛོམས་ཤིང་། །དུས་ཆོད་ཅེས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་སྐར་མའི་ཆ་ཤས་ལ་མི་

འདུག་པར་དུས་གསུམ་གྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་བར་མེད་དུ་མདུན་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་གྱིན་
 ཡོད། འུ་ཚོ་ཚང་མ་ལེ་རེའི་ནང་གི་ཐེངས་རེར་ཐུག་ལ། ཚོས་བྲིད་ཅེས་པ་ཁ་བརྒྱ་
 གོས་སློང་རེ་བྱས་ཏེ་ཁང་བ་གཅིག་གི་ནང་ལ་འདི་བཞིན་དུ་སེར་སྐྱ་གན་གཞོན་པོ་མོ་
 མཉམ་དུ་འཛོམས་པའི་དུས་ཚོད་ཉི་མ་ལྔ་ཡི་ཚོས་བྲིད་ཐེངས་མ་ལྔ་ལྟ་བུ་དེ་ལོར་ཡོད་
 འདུག དེའི་ནང་གི་བཞི་དེ་དེ་རིང་ནས་འདས་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་དང་འགོ་བཞིན་པ་
 ཡིན་ཞིང་། སང་ཉིན་ཉིན་གཅིག་གིས་ཐེངས་འདིའི་ཉིན་རྗེས་མའི་ཚོས་བྲིད་ཚུ་ཚོད་
 གཅིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་ཚོ་རིང་ལོ་བརྒྱ་ཟེར་ནས་འདུས་པ་འབྲལ་བའི་ཚོས་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་
 རན་པ་ཡིན། མི་རྟག་མཐའ་བཞིས་བསྐྱས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་ཉིད་ནི་འདུས་
 མཐར་འབྲལ། སྐྱེས་མཐར་འཁྱི། བསགས་མཐར་འཛིད། མཐོ་མཐར་ལྷུང་བ་
 བཞི་བོ་རྒྱུག་ཡོད་རྒྱ་ཞིག་སུ་གཅིག་གིས་སྐབ་པ་མ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་གང་བྱུང་
 འགྱོད་པ་མེད་པའི་སྦྱིད་སྤྱུག་ལམ་དུ་འཁྱེར་ལུགས་ཀྱི་གནད་དེ་ཤེས་ན་ཐམས་ཅད་བདེ་
 བའི་རང་བཞིན་མི་བདེ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་སེམས་ཤིག་ནང་རང་གི་ཤེས་རྒྱུད་ནས་ཆོད་
 རྒྱ་གྲུབ་ཆོ་བདེ་བ་ཅན་དེ་ལྟ་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་སེམས་ཉིད་
 ཚོས་སྦྱུའི་ངོ་བོ་རང་ལ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་ཞལ་མངོན་དུ་གྱུར་དུས་ཚོ་འདིའི་ལུས་
 འདི་མ་བོར་ནས་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞལ་མཇལ་སོང་བ་དང་། ལུས་འདི་བརྗེས་མ་
 ཐག་དུ་སྤྲང་བ་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཤར་ཏེ་འདིའི་མིང་ལ་པ་ཁྲིམ་བུ་འགོ་མི་ཟེར་བར་པ་ཁྲིམ་བུ་
 ཐོན་ཟེར་དགོས། པ་ཁྲིམ་བུ་བུ་ཐོན་ཡོད་པས་མ་ཚད་པར་སྐྱ་གསུམ་འདུས་པའི་རྒྱལ་
 ཐབས་ཆེན་པོ་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་བའི་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། བྱས་པའི་
 ལས་ཤིག་ཡིན་དུས་འབྲུབ་པའི་མཐའ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་ཚོས་བསྐྱབས་ནས་འབྲུབ་
 བའི་ཕྱོགས་ལ་འདང་རྒྱག་སློག་དེང་འཁལ་བ་རང་གིས་བྱེད་དགོས་ཞེས་མ་འཁྲུག་གནད་

གྱི་གདམས་པ་ཞེ་ལ་གཞག་རྒྱུ་འཛིན་དང་རུམ་དུ་བསྐྱུ་རྒྱུ་བྱོལ་བ། དེ་འབྲེལ་འདི་ན་
ཐོན་པའི་སྐྱབས་དང་བསྐྱུན་ནས་ཆང་མས་པར་བླའི་ཐང་གི་རྟེན་གསུམ་ཙ་ཆེན་རྣམས་རེ་རེ་
མཛེལ། སྤོན་ལམ་རེ་ཐོབ་དང་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱུན་བགོགས་བར་ཆད་སེལ་བའི་ཕན་
ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་རྒྱུ་རེད། འདི་ལོ་གཅིག་ཐངས་གཅིག་གི་མཛེལ་ཁ་ཐངས་གཅིག་
ཡིན་ཞིང་། ལོ་རེའི་ནང་དུ་མཛེལ་ཁ་ཐངས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ན་
རྟེན་གསུམ་ཙ་ཆེན་བྱུང་པར་དུ་གདན་ས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་ཆད་ཐམས་ཅད་
ཐོགས་ཆེན་ཆང་གི་རྟེན་སྐྱམ་ནང་དུ་གདན་འབྲེན་ཞུས་ཆར་སོང་བས་ད་རུང་འདི་ན་མཛེལ་
བར་དགོན་པའི་རྟེན་གསུམ་ཙ་ཆེན་འཛམ་གླིང་ས་འདིའི་ཐོག་ཏུ་གཅིག་པོ་འདི་མ་གཏོགས་
གཉིས་པ་གཞན་ཞིག་མཛེལ་རྒྱུ་མེད་པའི་རྟེན་ཙ་ཆེན་མང་ལ། ཙ་ཆེན་ངོ་མའི་གྲུལ་
ནས་འགའ་ཞིག་གདམ་སྟེ་འདིའི་ཡང་ཐོག་ཐུབ་པ་གྲོང་གྲེར་མའི་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་བཞུགས་
སུ་གསོལ་ཡོད་པས་པལ་ཆེ་བས་མཛེལ་ཡོད་ལས་ཆེ་ཡང་ས་ཐག་རིང་གི་གནས་མཛེལ་
པ་ཆོས་ཡང་སྒྲོམ་སུ་མཛེལ། བྱུང་པར་དུ་མ་མཛེལ་པ་ཆོས་མཛེལ་དགོས། ཡང་
མཛེལ་བྱས་ན་ཡང་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡིན། བྱིས་པ་རྒྱུད་རྒྱུད་དང་། བྱུང་
པར་དུ་ཡ་མ་རྒྱུད་སྤྱི་ཅན། བུད་མེད་སྐྱམ་མ། གདོན་བགོགས་གྱིས་བཟུང་བའི་
ནད་པ། སྤོན་གྱིས་བཅོས་དཀའ་མཁན་ཆོས་རྟེན་གསུམ་མཛེལ། གཙོད་གྱི་
དམིགས་འོག་ཏུ་སྡོད། དེ་ལྟར་གྱིས་དང་ཕན་པ་རང་ཉིད་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། འདིའི་
མདོ་ཆང་གི་རྟེན་གསུམ་འདི་ཆོ་རྟེན་རེ་རེས་དགོན་པ་རེའི་ཆགས་རྟེན་བྱེད་ཆོག་ལ།
འུ་ཆོའི་ས་ཆ་ཆོས་བརྒྱགས་ཁྱུར་སོང་བས་ཅུང་ཟད་ཤེས་ཨོ་འདུག་སྐྱམ་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
སྐྱེ་འབྱུང་རྟེན་གསུམ་བྱིན་རྒྱུ་བས་ཡོད་ལས་ཆེན་ཡང་སྐྱེ་འབྱུངས་ཆོས་ནི་མི་གསུང་ཐངས་
གཅིག་མཛེལ་བར་བྱས་ན་དེ་རེད་ཟེན་རྒྱུ་མེད། ཆོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་བཟོད་དུ་

མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་དུས་རྟག་པར་རྒྱུན་དུ་གསུང་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་
འུ་ཆོས་ལྷ་མ་ཤེས་དུས་མ་གསུང་བ་དང་འདྲ་འདྲར་གྱུར་སོང་བ་རེད། རྟོན་གསུམ་ཙ་
ཆེན་གྱི་མདུན་དུ་ཐོན་སྐབས་བརྗོད་མེད་ཟང་ཐལ་གྱི་རིག་སྟོང་རྟོན་པའི་ངང་དུ་མཉམ་པར་
བཞག་ནས་སྟོད་དང་བྱིན་རྒྱབས་དེ་དུས་ཐོབ་པ་ཡིན། རྒྱུད་འགྱུར་དུས་བྱིན་རྒྱབས་
ཐོབ་ནས་ཆོས་ཀྱིས་བོས་ཡོད་པའི་རྟགས་ཏེ་སྒྲུལ་བུ་ཆོས་ལ་འཕངས་པ་ལྟ་བུ་བྱིན་རྒྱབས་
འཇུག་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན་ཞིང་། ཁང་ཐོག་གི་རྟོན་གསར་བའི་གྲས་ཀྱི་དོན་གཤིག་གི་
འཇམ་དབྱངས་རང་བྱོན་ཡོད་པ་དེའི་མཚན་ལ་རང་བྱུང་རྩོམ་གྱི་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ།
འདི་སྟོན་ཆད་ས་བར་བ་ལིང་ལིང་གིས་མཇལ་རྒྱུ་མེད་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་
དང་། དེང་སང་གཤམ་ས་འདིའི་རྟོན་སྐལ་དུ་བྱོན་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཐུགས་
དམ་ཅོམ་མ་ཏི། འདི་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་མ་གྲགས་པའི་
སྦྱིན་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་མང་ཞིང་། ལྷ་སའི་ཀུན་མོས་ཇོ་བོ་མ་མཇལ་བ་ལྟ་བུར་
གྱུར་མ་ཤོར། དེ་འཕྲོས་ཇོ་བོ་རྒྱ་ནག་མ་སྟེ་ལྷ་ཁང་སྐྱུག་མའི་རྟོན་གཙོ་འདི་ང་མི་ངོ་
མས་ལག་བཟོས་འདིའི་དཔེ་དབྱིབས་མང་ཆེ་བ་ངས་བྱས་པ་ཡིན། སྐུ་རྒྱུ་ཟངས་རག་
གཉིས་ཀ་རྒྱུད་པས་བྱས་པ་ཞིག་མིན། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་ཆོགས་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ལ།
མཚན་ལ་ཇོ་བོ་རྒྱ་ནག་མ་ཐོགས་པ་ནི་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོས་ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་ཤྲ་མུ་ནེ་དང་
མཉམ་དུ་བསྐྱམས་ཡོང་བའི་མདོ་ཁམས་ཀྱིས་ཆའི་རྟོན་སྐལ་དུ་བཞག་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ཡོངས་གྲགས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཇོ་བོའི་སྐུ་དེ་ཉིད་རིག་གནས་གསར་བརྗོད་དུས་བྱིང་
གི་དུས་སྐབས་བརྒྱུད་དུས། ཡང་བཞུགས་གནས་གོ་འཕོས་ཏེ་ས་འདིའི་རྟོན་སྐལ་དུ་
བྱོན་པའི་རྟོན་ཙ་ཆེན་དེ་འདིའི་ནང་གཟུངས་ལ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན། བྱེ་བྲག་གི་རྟོན་
བཤད་ལྷ་གཉེར་སྐུ་ཞབས་ཀྱིས་མཇོང་ཡོང་རྒྱུ་རེད། ན་ནིང་ཡར་འབུལ་རྒྱུ་ལྷག་སོང་།

བའི་ད་དུང་འདི་ན་རྟེན་གསུམ་ཙ་ཆེན་ཞིག་མི་ལོ་བརྒྱ་ཡི་ཡར་སྤོན་རྫོགས་ཆེན་སྐྱེ་ཕྱིན་ལྷ་
བ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྫོང་མེ་བོད་སྤེལ་བ་གཞུང་གི་གཞུང་ས་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་ནས་བྱངས་
ཡོང་བའི་བཀའ་ཤེལ་སྤྲོམ། ཐོབ་ཐམས་ཁའི་ཡི་གེ། གོས་ཆེན་སེར་བོ་དོག་བྲིལ་གྱི་
ངོས་སུ་བྲིས་ཡོད་པའི་སྤྱང་མ་རྒྱལ་བཙན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱང་བརྟན་དང་བཅས་པ་ཡོད་པ་དེ་
ཉིད་དེས་འབྲེལ་བྲན་གྱིན་ཡོད། རྒྱལ་ཆ་བ་དེ་མོ་ལོ་མི་ཉན་གྱིས་སྤྱིད་བཟུང་བའི་
དུས་ཚོད་ནས་བྱངས་ཡོང་བ་ཡིན་ལ། ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྫོང་མེ་བོད་སྤེལ་བསྟན་རྒྱུ་
ས་ཡང་རྒྱལ་ཆ་བ་དེ་མོ་ཡིན། འདི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔྱད་ཞིབ་ལ་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་དངོས་
རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་གྱིན་རྒྱབས་ཅན་ཡང་ཡིན། དེ་འཕྲོས་མཁན་ཆེན་པོ་བླ་བཟླའི་རིགས་ཀྱི་
དབེན་པོ་ཀོང་ཆའི་རྫོང་མེ་བོད་སྤེལ་བ་ཐུན་དེ་མ་གཞི་མཁས་བཙུན་གཉིས་ལྷན་ཞིག་ཡིན་འདུག་
ཁྱད་པར་དུ་མཐོང་བརྒྱད་ཀྱི་ཕུག་ལེན་གྱི་ཆོད་གཞི་འཛིག་ས་རེད། མདོ་ཁམས་སྤྱད་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོང་མ་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོ་མཐོང་བ་བརྒྱད་པའི་ཕུག་ལེན་གྱི་ཐད་ནས་ཀར་ལུགས་
ཡིན་དང་དཔལ་ལུགས་ཡིན་དང་རྫོགས་ལུགས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་འདུག་ས་དེ་ཉིད་མཐོང་
བརྒྱད་ཀྱི་ཕུག་ལེན་གྱི་སྤྱིང་འདི་ནས་ཟེར་གྱིན་ཡོད་ལ། ཀོང་ཆའི་རྫོང་མེ་བོད་སྤེལ་བ་
རབ་གནས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་རྫོང་མེ་བོད་སྤེལ་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བྲགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
འདིར་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡར་འབྲེལ་བསམས་ཀྱིས་དེས་བཀའ་བགྲོས་གོང་མའི་
བསྟན་བདག་ལྷན་རྒྱུས་བཞུགས་མེད་སྐྱབས་སུ་པལ་ཆེར་ཁེལ་འདུག བམ་བདེན་དེ་
དུས་ཡར་འབྲེལ་རྒྱ་ཡིན། དེ་འཕྲོས་དོན་དག་གཞན་པ་ཞིག་ལ་མཆོ་བྲི་ཁྱུ་ཕུག་སྤེལ་
བས་རི་རྒྱ་རྫོན་སྤྲིམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འབད་པ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་མ་འདྲ་བ་ཞིག་
ཐོབ་པ་དང་། ལུགས་རྫི་མང་པོ་རུག་རྒྱུ་ལོན་འདུག ཐང་རྫོང་རྒྱད་པོས་གཙོ་བོར་
བྱས་པ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། སྤེ་ཤོག་ཁ་ཁ་རྒྱ་མ་ཆེན་ཡང་སྤེལ་བ་དངོས་གཙང་ལྷག་བསམ་

ཅན་ཡིན་ལ། བྱིད་སྡེ་བའི་དཔོན་སྡེ་གཉིས་ཀ་ལ་མེས་སུ་ཡི་རང་དང་བཅས་ཏེ་བཟང་
འདུག་ཅེས་བསྐྱུགས་བརྗོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། བདུད་ཅི་རིལ་བུ་སྐུ་མ་རྒྱུ་བརྒྱ་ཐམ་པ་
དང་། སྐྱེ་བདུན་ཤོག་ཆག་བརྒྱ་ཐམ་པ། ཨམ་ཐམ་ཅན་བརྒྱད། ད་དུང་རྟེན་
མུ་གཞན་དག་དང་བཅས་པ་དཔལ་དར་སྐྱོན་རྒྱུ་ཡོད། རྣམ་རྒྱལ་ཅེའི་བསྐྱེད་བདག་
གཞུང་ལས་ཁང་ལ་སོང་ནས་བླངས་དང་ཆོག་ དེ་འཕྲོས་གནའ་དེ་ལོ་ཞིག་ལ་ང་གི་
སོང་དུ་ཡོད་དུས་ཀྱི་ཆོག་ས་འཁོར་གྱི་སྤྱི་པ་དང་འབྲི་སྤྱི་དུ་མ་ཞིག་ལ་མེས་བླ་གྱི་རྟགས་
སྟོན་ནས་སྐྱོན་འཆར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ད་རུང་ཁ་མ་རུ་སྐྱོན་རྒྱུ་མ་གྲུབ་ནས་ལུས་ཡོད་པས་
དེ་ཆོ་གཞུང་ལས་ཁང་ནས་མི་ངོ་མ་ཡོང་ནས་བླངས་སོང་། དེ་ནས་དེ་རིང་ཆོང་མ་
རིམ་པས་ཡང་བདེ་མོ་གྱིས། སང་ཉིན་ཉིན་མེས་མའི་ཆོས་བྲིད་ལ་ཐུག་རྒྱུ་བྱེད།

ཉིན་ལྷ་བའི་ཆོས་བྲིད།

༩༡ ༄ སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས།

དུས་ཚོད་ཟེར་བ་འདི་འགྲོ་མགྲོགས་པ་ཡིན་པར་འུ་ཅག་གིས་དུས་རྒྱུན་ཤེས་བཞིན་
པ་ཡིན་ལ། ཡང་སྟོས་སུ་དུས་འདི་སྐད་ཅིག་གྲུང་མི་འདུག་པར་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་
དང་ལྷན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཆེའི་དུས་ཚོད་གྲུང་དེ་དང་འགྲོ་གས་ནས་ཟད་པའི་ཕྱོགས་སུ་
གཙར་གྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཆོས་ནམ་བཤད་ལ་སྐྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་
ལྟར་ན་དེའི་དོན་ཆོག་གཙུག་བྱུང་ཡུལ་ན། སྐད་ཅིག་གྲུང་མི་འདུག་པར་གི་སར་གཙར་
གྱིན་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་འཆི་བའི་འཛིགས་པར་གདོང་ལེན་གྱི་
རུས་པ་ཡོད། འཆི་བ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དང་གདམས་པ་ཤེས། དེ་མིན་ཡང་བདེ་

བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་རྣམས་ལམ་མགོ་ཐོན་བྱེད་བྲལ་ཆར་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་འཆི་
བ་ནི་སྐྱིད་པའི་སྤྱོད་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བདེ་བ་ཅན་དུ་འགོ་སའི་རྒྱ་སྤྱོད་མ་ཡིན་པས་
ལུས་ཀྱི་སྤྱིགས་མ་མི་གཙང་བའི་ལྷས་སྤྲུལ་ཅུ་སོ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་བཙོག་པ་འདི་ག་
ཤེད་དུ་འཕངས་ནས་མཚན་དང་དཔེ་བྱུང་གིས་བརྒྱན་པའི་ལྷ་ལུས་ཡག་པ་ཞིག་བྲངས་ཏེ་
འཇའ་འོད་ཀྱི་གྲུ་ཁང་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་མ་གཏོགས་དེ་མིན་པ་དག་ནི་འཆི་བ་
ལ་མི་སྤྲུག་པ་དང་། རྣ་རྣམས་གཉིས་ཀར་མི་མཆོར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་ལས་
ཉོན་འབྲུལ་བའི་དྲ་རྒྱ་འདིར་ཚུད་ཆར་ནས་རང་གར་གང་འདོད་ལྟར་དེ་ལས་ཐར་མི་ཐུབ།
དེ་ལྟར་ན་གི་བ་ད་རུང་ཐོག་ཏུ་མ་ཡོང་བའི་སྤོན་རོལ་འདིར་ད་ལྟར་གསོན་པོའི་མི་ཡིན་པ་
དེ་ཉིད་མ་གི་གསོན་པོར་བྱས་ན་བཟང་བའི་རྒྱ་མཚན་གསོན་པོའི་རིན་ཐང་དེ་གེས་དགོས།
དང་པོ་སྤོན་ལ་ང་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་གསོན་པོར་བྱས་ཏེ་འཆོས་ཡོད་པའི་འཆོ་དོན་དེ་
འདིའི་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་སྟོག་ཅིག་ཐོབ་ཆད་པོ་བདེ་ན་
དགའ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་སྟེ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་དགའ་བ་གཅིག་ཀྱང་
མེད། ཆོང་མ་བདེ་བར་དགའ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
ཐམས་ཅད་གིས་དོན་གཉེར་བྱེད་རྒྱ་དེ་བྱེད་ལུགས་འདྲ་དང་མི་འདྲའི་བྱེད་པར་མ་
གཏོགས་བདེ་སྐྱིད་དོན་གཉེར་བྱེད་གིན་ཡོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པས་མི་འདི་འཆོ་བ་
སྐྱིད་པོ་ཞིག་སྤྱོད་བའི་ཆེད་དུ་གསོན་པོར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཀྱང་ཆོག་རྒྱ་
ཞིག་ཡིན། དེས་ན་གསོན་པོའི་མི་ཡིན་ཆོད་པོས་སྐྱིད་རང་གིས་རང་ལ་མ་སྤྱད་ན་སྐྱིད་
པོ་གཞན་གིས་སྤྱད་ཐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུས་སེམས་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐྱིད་པའི་མཆོག་དེ་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ཡིན་ལ། དེ་རང་གིས་རང་
ལ་བསྐྱེད་དགོས། རང་གིས་རང་ལ་སྤྱོད་མ་ཐུབ་ན་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ནང་ནས་ཤར་

མེད་ཆོ་འཛོལ་ལ་རིན་ཐང་མ་ལྟན་པ་ཡིན། སེམས་འདི་ལ་སྐྱིད་དུས་ཉིན་གཅིག་གྲང་
མེད་དེ་ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ནང་ན་མེད་ན་ཕྱི་ཉི་ཤུ་སྐར་བཟང་ངན་གང་ཤར་ཡང་
ཐམས་ཅད་པོ་གཞོན་པ་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡིན། སེམས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་ལྟ་བུ་
ཞིག་ད་ལྟ་ནས་སྤངས་ཏེ་བྱང་མ་ཐུབ་ན་ལུས་འདི་མ་སྤངས་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཐོན་
པའི་དབང་དུ་བཏང་བའམ་གཞན་ཞིག་གིས་བདེ་བ་ཅན་དང་སྦྱོགས་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་སྒྲེང་
སོང་ཡང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ལྟ་བུ་ཞིག་དེའི་ཆོར་སྤང་ལ་ཤར་ཐུབ་པ་མ་ཡིན། དེ་
ཅི་ཉི་ཕྱིར་ཞེན། ཁོ་རང་གི་སེམས་ལྟ་ནས་རུབ་ནས་སྤྲུག་གིས་ཁོག་པ་གང་ཡོད་པ་
ཡིན་ལ། དེའི་སྐྱབས་ཀྱིས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་པོ་རྟོན་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལ་གོམས་དགོས། དེ་གོམས་པས་ནང་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་ལྷན་དུ་ད་ལྟའི་
སྤང་བ་ཡང་མི་བདེ་མི་སྐྱིད་མེད་དེ་བདེ་བའི་སྤང་བ་ཞིག་ཏུ་ཤར་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་ཤར་
བ་ལ་རྒྱ་གཉིས་པ་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྒྲིང་གནད་ཆེ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་
རིག་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་སྒྲོ་བྱར་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་རི་མ་དེ་དཔེ་བཞག་ན།
འོར་བུ་འདམ། རལ་གྱི་ལྷབས་ན་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་བྱེད་དེ་བསལ་བས་མ་དག་པ་དེ་
བྱེད་དག་ཏུ་གྱུར། བྱེད་དག་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ཏུ་
གྱུར་པ་སྟེ། གོགས་བྱང་རྩལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲོན་འཇུག་གི་བསྐྱབས་བྱ་བཅུ་དང་བྱེད་པར་དུ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་
གིས་སྐྱོད་པ་རྫོགས་པ་ལ་གནད་འདུས་པ་ཡིན་པས་སྐྱིན་རྩལ་བཟོད་བཙོན་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མིང་དོན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པས་ཟིན་པའི་
གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་བཤད་དེ། གང་གིས་ཟིན་པར་བྱེད་པའི་འཁོར་གསུམ་མི་
དམིགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་སྐྱིད་པ་མཐར་བྱེད་ཅས་པའི་འཁོར་ཆོས་གཅིག་

ཡོད་པའི་སྲིད་པ་མཐར་བྱེད་ཅེས་པའི་ཚིག་དེའི་ཐོག་ནས་ད་རུང་བཤད་དགོས་ཞེས་ཁ་
རྩེད་འཁྲུ་ཆོས་ཆོས་བྲིད་གཞག་རན་པའི་ཚིག་མཚམས་དེར་ཁེལ་བ་ཡིན།

༼ཁ༽ གཞུང་དོན།

༼ཁ༽ ཤེས་རབ་གྱི་ཕར་ཕྱིན།

ཤེས་རབ་གྱི་དོ་བོ་དེ་ཇི་ལྟར་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པ། བྱེད་ལས་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་རྟོགས་
ཤིང་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བ། ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་བཞིན་རྟོགས་པ་ཤེས་
རབ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་ན་ཤེས་རབ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ཞེས་
ཟེར་ལ། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ངེས་པར་མ་ཤེས་ན་ཤེས་རབ་གྱི་མིང་ཙམ་གྱིས་ཡང་དག་
པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་ཅི་ལ་ཡོད། ཤེས་རབ་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་
སྒྲུན་པོ་ལྟར་དུ་ཤེས་རབ་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་འཛོལ་བ་འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཡོད།
ཤེས་རབ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཛོལ་བ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་འབད་པར་བྱེད་མཁན་ལུ་
སྟོགས་པ་དང་དེའི་སྟོགས་གཏོགས་ལྟ་བུ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་སོང་ཡང་དམིགས་པ་
རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དོན་ཆེ་བ། ཟང་ཟིང་མེད་པ། མི་ཟད་པ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་བཞི་
པོ་མ་ལྟན་པས་ཉན་ཐོས་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་རྒྱར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་
ཡིན། དེ་དག་གི་ཉམས་པས་ཆོ་འདིར་མི་མཁས་པའི་སྟོབས་གྱིས་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་འབྱེད་མི་ཤེས། མི་ཤེས་སྤོངས་པས་མནར་བའི་གང་ཟག་དེ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞིག་
ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་བཞག་ན་སོངླའི་ཁྱུར་ལ་སྒྲེས་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུ་མཁས་པའི་གལ་དུ་

རྒྱུད་པ་མ་ཡིན། ལྷར་བཅས་འཛིག་རྟེན་གྱིས་བརྒྱས་བཅོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། ཆོ་
སྤྱི་མར་དབང་པོ་རྒྱལ་བ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་ཉེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་ནས་
ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྒྱ་གང་ལ་ཐུག་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན། རྟེན་གང་ལ་
ཐུག་པ་ནི་བཤེས་གཉེན་ངན་པ་བསྟེན་ནོར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀ་
ཐོས་བསམ་ལ་བསྟེན་ན་ལྷོག་ཐུབ་པས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་རྣམ་པ་གསུམ་
ལས་ཀྱང་དང་པོ་ཐོས་པ་གལ་ཆེ་བ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེན། མདོ་ལས། ཐོས་
པས་དོན་མ་ཡིན་པ་སྤོང་། ཐོས་པས་སྒྲིག་ལས་ལྷོག་པར་བྱེད། ཐོས་པས་ཤེས་
རབ་རྣམ་འཕེལ་ཞིང་། ཐོས་པས་སྤྱང་ན་འདས་པ་འཐོབ། ཅིས་གསུངས་པ་
ལྟར་སྤྱི་སྤྱོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྤྱི་བཞི་མི་འགལ་བར་སྟོན་ཤེས་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་
བསྟེན་དགོས། འདིའི་འབྲས་བུ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེན། འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་འགོག་པ་
དང་། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་རབ་སྐྱབ་པ་གནད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཡིན། དེས་ན་གཞན་སྤྱི་
དང་རང་སྤྱིའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལུང་དོན་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་རིག་པས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ཆོད་མ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱས་ནས་མ་འབྲུལ་
བའི་ཤེས་རབ་སྐྱབ་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། འཇལ་བྱེད་
རིན་ཆེན་ལྷེ་མིག་གི་རྣམ་བཞག་ བྱང་ངེས་ལྷེ་མ་དགོངས་ཀྱི་དོན་སོགས་ཤེས་ཆར་
རྗེས་གཞལ་བྱ་དམ་ཆོས་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་པོའི་ནང་དུ་བདེན་གཉིས་དང་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཡོད། འདི་དག་བཤད་ཡོང་སྐབས་མི་སྐྱེ་པོ་མི་ཐོས་
བསམ་གྱི་སྤྱོད་བྱས་མ་སྤྱོད་བ་དང་། སྤྱོད་ཡང་ལས་དང་པོ་པ་ཆོས་ཅི་ཞིག་འབྲ་
ཞིག་བཤད་བྱུང་། རྒྱ་སྐད་སོག་སྐད་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་བོད་སྐད་ཡིན་ལ། གོ་མ་སོང་
ཟེར་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འདི་གོ་སོང་ཟེར་དགོས་ན་ཡང་བཤད་མི་ཤེས་པ་ལྟ་

བུ་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་དུ་བྲན་སྲིད་ཀྱང་གཅིག་བྱས་ན་བཤད་མཁན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་སྒོ་
དང་འཛམ་མ་པར་བཤད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ་ཡང་གཅིག་བྱས་ན་བཀའ་བར་ཐའི་ཆོས་
འཁོར་གྱི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་དོན་དེ་བཤད་འཐུང་སྐད་ཁ་ཤས་གྱིས་བཤད་ཐུབ་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་
ན་དབང་ཆོན་གྱི་སྒྱུད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ཅི་ལ་ཡིན། འདིའི་ནང་ན་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་སྡེ་སྡོད་རབ་འབྱམས་པ་ཇི་ལྟར་མང་པོ་མེད། མཁན་པོ་དང་།
མཁན་པོ་སྤྱུལ་སྤྱུ་གཉིས་གོ་ཆོད་པ་རྒྱུད་པ་བརྒྱ་ཆོ་ཡོད་འདུག་ལ། ཡིག་ངོ་ཙམ་ཡང་
མི་ཤེས་པའི་གོ་ཁའི་རྒྱ་པོ་རྒྱ་མོ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། གང་ལྟར་གང་བཤད་བྱའི་དོན་དེ་
ཉིད་རང་གི་འཆད་སྒོལ་ལ་མ་བརྟུན་ཐབས་མེད་ཡིན་པས་ངེས་དོན་གྱི་ཆོས་སྒྲུབ་ཅམ་ཐོས་
ན་ཡང་འདུན་པ་སྟོབས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཆོ་དོན་གྱི་ངེས་ཤེས་རྟེན་སྲིད་པ་དང་། མ་
མཐའ་ཡང་རྒྱུད་ལ་བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཞིག་བསྟོས་ཏེ། མ་འོངས་པར་ཆགས་
ཐོགས་མེད་པའི་རྣམ་དབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལ་འཁྱུངས་པའི་ས་པོན་དང་། ས་པོན་
སྒྲུབ་ཡོད་ཡར་འཕེལ་བའི་གསོས་བྱེད་ངེས་པར་ཡིན་སྟེ། དེ་ཡིས་ལས་དང་པོ་པ་
ཆོས་འདི་གོ་སོང་བསམ་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་ཉོན་དང་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡིན། དེས་ན་ཤེས་
རབ་ཟབ་མོས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། བདེན་པ་གཉིས་དང་
ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་ཤས་པ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། སངས་
རྒྱུས་རྣམས་གྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། འཛིག་
ཉེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། འདམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ། ཞེས་ཅུ་ཤེར་གྱི་ལུང་
ཞིག་དང་། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ་ལུང་ཞིག་ཀྱང་བྲངས་མཛད་དེ། ཆོས་ཞེས་
བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཙམ་ཞིག་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ཏེ། སྤྱང་ལུགས་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་
དང་། གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་མཛད་ལ། དེའི་

དང་པོ་སྒྲིབ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་ཡང་། ཡང་ལོག་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་
ཏེ། སྒྲིབ་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པ། རྒྱུ་ལས་སྒྲིབ་པ། བཏགས་པས་དབེན་པ།
མཐུན་སྒྲིབ་ལ་བྱུང་པ། ས་ཁུ་མེ་རྒྱུ་དང་རང་གི་ཤེས་པ་དང་བཅས་པས་བསྐྱུས་པ་
ཡང་དག་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་དང་། སྒྲིབ་ལ་དོན་བྱེད་མི་ལུས་པ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེ་གད་
དང་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ལོག་པའི་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་གསུངས།
མ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་ཏེ། འབྲས་བུ་ལས་མ་འཁྲུལ་བ་ལམ་
བདེན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱོབ་པ་ལས་མ་འཁྲུལ་བ་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེའི་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་པ་ལོག་མིན་ན་བཞུགས་པ་ལ་གསུངས་ཡོད།
སྒྲིབ་བའི་ཆ་ནས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་སྐྱེར་བ་ཡིན་ཡང་དོ་བོ་ཆོས་སྐྱེ་དང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས་
འགྱུར་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་བཞུགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྒྲིབ་བའི་ཆ་དག་མ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བཞེད་དུ་ཡོད། དོན་
དམ་བདེན་པ་ནི་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། སྒྲིབ་སྤྱོད་འཁོར་
འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པའི་དོས་ནས་བཟང་ངན་ཐད་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཡང་གཞོན་
མ་ཉིད་ནས་བསམ་བཞིན་སྒྲིབ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ནམ་
མཁའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་དག་པ། ཁས་ལེན་གྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ།
མཐའ་གྲོལ་ཙམ་དུ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ལས་ཀྱང་
འདས་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
དག་པའི་དོ་བོ་དེར་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་མེད་ཅིང་དོ་
བོ་ལ་དབྱེ་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བཏགས་བྱས་ནས་དབྱེ་སྐྱབས་སྒྲིབ་ཉིད་སྒྲིབ་བཞུགས་ཅིང་
དོན་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་

སྒྲེམ་མེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་མཐའ་ཡོད་ཚད་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་ལ་བཞག་པ་ཡིན། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་གཞུང་གི་བདེན་གཉིས་འཛིག་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལུགས་མན་ངག་གི་ལུགས་ལྟར་དུ་བྱེད་དུས་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་དབྱེ་གཞིར་བཞག་ལ། སྤྱང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱང་ཆ་འདི་དག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཐམས་ལ་པས་དེ་བདེན་བདེན་ལྟར་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པས་སྤྱང་ཡང་བརྟགས་ན་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་མི་གཞོད་པས་མ་ཚད་སྤྱང་བ་སྒྲུ་མར་འབྱོངས་ནས་སྤྱང་བ་འདི་དག་ཐོགས་རེག་མེད་པའི་རྩ་འཁུལ་འགྲུབ་ཐུབ་པ་དང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ལ་སྒྲོ་འབྱོངས་ཏེ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པས་ཞིང་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སོགས་པ་སྤྱང་ཡང་བདེན་ཞེན་མེད་པ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བཤད། ཆོག་བསྐྱུས་ན་སྒྲོ་བདེན་ཞེན་དང་བཅས་པའི་སྤྱང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། བདེན་ཞེན་མེད་པའི་འཆར་སྒྲོར་སྤྱང་ཚད་པོ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད། དེས་ན་དོན་དམ་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། འབྲུལ་སྤྱང་གཞི་མེད་དུ་སྤྱང་བ་ཙམ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་གཤིས་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་ཞིང་། ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་རྟོག་དབྱིངས་སུ་གྲོལ་བ་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ཆོག་སྒྲུབ་སྐྱུས་ནས་བཤད་ན། གཤིས་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གནས་པ་དོན་དམ་དང་། དེ་ཉིད་རི་བཞིན་རྟོགས་པར་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་སྟེ། སྒྲ་གཙན་འཛིན་གྱི་ཡུམ་བསྟོད་ལྟར་དུ་མཐར་གཏུགས་ན་སྒྲ་བསམ་བཞིན་བྲལ་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ། ནམ་མཁའ་ཙམ་དུ་ཡང་འདོགས་སུ་མེད་པ། སོ་སོར་རང་རེག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཉག་གཅིག་ཡིན་པ། དེ་ཡང་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་

བྱེད་གཉིས་མེད་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་
པ་སྐྱུས་བརྗོད་རིགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་བདེན་པ་གཉིས་
པོ་འདི་རྒྱ་བ་དང་བསིལ་ཟེར་ཙན་ལྟ་བུ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཐད་དད་དང་། ཐསྐད་དུ་
བུམ་པ་སྐྱུས་བུ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཐད་དད་དང་། དངོས་དངོས་མེད་ལྟ་བུའི་གཅིག་པ་
བཀག་པའི་ཐད་དད་དང་། བྱས་དང་མི་རྟག་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐད་དད་གང་
ཡིན་ཞེན། འཛིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ངོར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་
ལྷོག་པ་ཐད་དད་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། དོན་
དམ་པར་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་ལས། འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་
དམ་མཚན་ཉིད་ནི། །གཅིག་དང་ཐད་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། །གཅིག་དང་ཐ་
དད་ཉིད་དུ་གང་རྟོག་པ། །དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། བདེན་པ་གཉིས་ལ་གྲངས་ངེས་པའི་ཐད་ནས་དགོས་པ་ལ་
ལྷོས་པའི་གྲངས་ངེས། ལོག་རྟོག་ལ་ལྷོས་པའི་གྲངས་ངེས། དངོས་པོ་ལ་གནས་
པའི་གྲངས་ངེས་སོགས་ཡོད་ཀྱང་འདི་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་དངོས་འགལ་གྱི་མཐའ་
རྣམ་པར་གཅོད་པ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས། རྟོ་འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་
འགལ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྐབ་ཕྱོགས་ཤིག་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་དགག་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་པ་མི་སྲིད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན། མདོར་
ན་རང་སྡེ་འོག་མ་དག་གི་ལུགས་སུ་སོ་སོའི་བཞེད་གཞུང་ལྟར་དུ་འདོད་ཚུལ་སྐྱ་ཚོགས་
ཡོད་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་པས་སྒྲིང་བ་ཀུན་རྩོད་དང་། སྟོང་པ་དོན་དམ་ཞེས་པའི་གོ་བརྟ་
སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཙམ་ལས་གཅིག་དང་ཐད་དད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཉིད་སྟོས་
པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་སྒྲིང་དུས་ཉིད་ནས་སྐྱེ་འགག་གནས་དམིགས་འགོ་

འོང་དང་བྲལ་བས་ན་ཁས་ལེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡང་འགོག་པ་དེ་ཉིད་དབྱུ་མ་འཇུག་པ་
ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱིད་གྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་
བདག་གིས་ཁས་མ་སྒྲུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། བྲུབ་དོན་མཐར་ཐུག་
གཤིས་སྤྱོད་བསམ་བ་རྫོང་མེད་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། སྤོས་སྤྱོད་བསམ་བ་རྫོང་པས་
བརྟགས་ཤིང་སྤྲང་བ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་སྤོས་རྟོགས་པ་
ཡིན་དང་མིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་བདེན་པའི་དོ་བོ་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ལས་འདས་སོང་
བ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་རྟོགས་པར་གཞག་ཏུ་མེད་དེ། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་
མཐོང་། གང་དག་ང་ལ་སྤྱར་ཤེས་པ། ལ་སོགས་པ་ནས། ཆོས་ཉིད་ཤེས་
བྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ཤེས་པར་ལུས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེ་རྟོག་ཅོད་པའི་
ལུང་གིས་གསལ་ལ། དོན་བསྟན་ན། མ་དག་འབྲུལ་བའི་ཆོས་ཀུན་རྫོབ་པ་
ཐམས་ཅད་མི་བདེན་སྒྱུ་མ། མི་ལམ། རུན་པ། བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་།
དག་པ་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་དོན་དམ་འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཟབ་པ།
ཞི་བ། སྤོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ། དེ་ཉིད་ནི་འཇུག་མེད་ལྷན་གྲུབ་
བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། གཞི་བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་ཡིན་པའི་
སྤྲུལ་གྱིས། ལམ་ཆོགས་གཉིས་བྱང་འཇུག་བསགས་པས། འབྲས་བུ་སྤྱོད་གཉིས་
བྱང་འཇུག་ཐོབ་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་
བསགས་ནས། དོན་དམ་བདེན་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དོན་
བསྐྱོམས་པས། འབྲས་བུ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད།
བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཤེས་ན་ཟབ་མེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མི་ཤེས། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་དོན་ཤེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་ལ་སྤྲང་བ་སྤོང་ཉིད་ཀྱི་རོལ་བ་ཡིན་པར་རྟག་

བས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅི་ཡང་རུང་ཞིང་གང་དུ་ཡང་སྒྲུང་ཆོག་པས་སྒྲུང་དུས་ཉིད་ནས་མ་
 དམིགས་པ་དཔེར་བཞག་ན། རམ་མཁར་ཅི་ཡང་བྱུང་ཞིང་རམ་མཁར་ཅི་ཡང་མ་
 གྲུབ་པས་སྟོགས་ཅམ་མཆོན་པའི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱི་ཚུལ་དུ་གོ་
 རྒྱུ་ཞིག་ཡིད། སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཤིག་མེད་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མ་
 ཡིན་པའི་ཆོས་མི་སྲིད་པར་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུང་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །དེ་སྤྱིར་སྟོང་པ་མ་
 གཏོགས་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་
 ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡང་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། སྤྱི་ཉིད་
 ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཡོད་པས་ཆོས་ཅན་སྐྱེ་འགག་
 སོགས་སྒྲུང་དུས་ཉིད་ནས་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པས་ཡོད་མ་སྟོང་བ། མེད་
 བཞིན་སྒྲུང་པས་འབྲུལ་བར་འབྱུང་མས་པ། རྟོག་བཏགས་དར་གྱི་སྲིན་བུས་རང་གིས་
 རང་ཉིད་འཆིང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལས་འཁོར་བའི་རྟེན་འབྱུང་ས་བོན་ལས་ལྷ་གུ་
 འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ཉིད་འབྱུང་། མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་ནས་ཀྱ་ཤིའི་བར་གྱི་
 རང་གི་རྟེན་འབྱུང་གིས་བར་མེད་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ལྷ་མཐའ་མེད་པར་འཁོར་བ་ཡིན་
 ཞིང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེན། ལམ་ཐོས་བསམ་
 སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་རྩ་མ་རིག་པ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ལྟོག་སྟེ། སྲིད་པར་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་ཟད་པས་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གང་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་འབྱུང་ལ་འདུས་པའི་དོན་ཤེས་ནས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དུས་སྤྱི་དན་ལས་འདའ་བར་
 འགྱུར་བ་ཡིན། ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ལ། གནས་སྐབས་ཆོ་འདིར་ཤེས་

རབ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་པའི་སློབ་ཀྱིས་བྲུ་བ། ཀུན་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྟོབས་པ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་དང་། ཆོ་ཕྱི་མར་ཡིན་ཡང་ཤེས་རབ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། རང་གིས་ཐོས་པ་འཛིན་ཐུབ་པ། གཞན་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱོར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་དང་། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་ན་མཁྱེན་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བཞིའི་སྟོབས་པ་ཐོབ། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་ལྷན། བས་ཆོལ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཆར་གཙོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཆོང་བར་ཉམས་སུ་བྱངས་ན། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལྟ་བ་དག་ཐབས་ཀྱིས་སྦྱོད་པ་དག་ནས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཆོགས་དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་མེད།

ཁ བསྐྱུ་དངོས་བཞི།

དེ་ནས་དེ་ཡན་གྱིས་འཇུག་པའི་བསྐྱུ་བྲུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ་སོང་སྟེ། ད་ནི་བསྐྱུ་དངོས་བཞིའི་སྦྱོད་པ་ལ་མཚོན་ན། སེམས་ཅན་སྤྱིན་པར་བྲུ་བའི་དོན་དུ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་འཁོར་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བསྐྱུ་དངོས་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དབྱེ་བ་ཕྱེས་ན། སྤྱིན་པ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། དོན་མཐུན། དོན་སྦྱོད་བཞི་ཡིན། དེ་ལས་སྤྱིན་པ་ཁ་རྩུང་པར་སྤྱིན་དུག་ལས་སྤྱིན་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་མ་དག་པའི་སྤྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་དག་པའི་སྤྱིན་པས་གདུལ་བྲུ་མགུ་བར་བྲུ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན། གཉིས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ནི། སྤྱོད་པར་སྤྱོད་བཞེས་པ་སྤྱིར་དག་འཇམ། ཟུང་དུ་ལ། གཏམ་བཤད་ན་སྐྱེ་བོའི་ཡིད་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་བ། མི་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པའི་བྲུ་

ཁྱ་ཏ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་གོ་དགོས། འོན་ཀྱང་ཁ་ཞེ་མི་མཚུངས་པའི་ཁ་ཡག་དོ་
 འཇུག་དོན་ལ་མེད་པའི་ཞིམ་ཁ་བ་ཞིག་གིས་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། འདི་
 གཤམ་བྱའི་རྒྱུ་སྤྱིན་པར་བྱའི་ཆེད་དུ་ཆོས་བཤད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་
 བཤད་པ་དེ་ཡང་ལུང་རིགས་དང་མ་འགལ་བ། དྲང་ངེས་མ་འབྲུགས་པ། སློབ་
 མའི་རྒྱུ་ཆོད་དང་བསྐྱུན་ཤེས་པ། ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་ཆོས་ལྟ་བུ་མཐུན་པ་དག་མི་
 འགལ་བ། མི་མཐུན་པ་རྣམས་མ་འདྲེས་པ། ཐེག་ཆེན་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀར་
 མཚོན་ཡང་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཐུབ་པ། ཁྱད་པར་དུ་གསང་སྤྲུགས་བཤད་དུས་རྒྱུད་
 སྤེའི་ཁུངས་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གསུངས་ཡོད། སྤྱིན་དང་སྤྱིན་
 སྤྱི་གཉིས་སོང་སྟེ། ད་ནི་གསུམ་པ་དོན་མཐུན་ཏེ། གཞན་དག་བར་གཞུག་པའི་
 ཆེད་དུ་རང་ཉིད་དག་བ་ལ་འཇུག་དགོས། རང་ཆོས་མེད་ཅིག་གིས་གཞན་ཆོས་སྒྲོར་
 འཇུད་ཐུབ་པ་མ་ཡིན། ཆོས་འདི་སྐྱབས་ཞེས་ཟེར་དུས་གཞན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟེར་མཁན་
 ཁོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་ཕན་ཐོགས་ཅི་བྱུང་འདུག་ལོས་བལྟ། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་
 ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཆང་། རྒྱ་མས་གནང་བ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་
 ཆོས་གདམས་ངག་འཆད་སྤྲི་མི་རུང་བ་ཡང་གནད་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་འདུག་
 དཔེར་ན་བྱིད་ཀྱིས་མཚོད་སྤྱིན་ཀྱིས་དང་སྤྱི་མར་སྤྱི་མི་དགོས་པར་ཆོ་འདིར་སྤྱིན་འབྲས་
 འབྱུང་ནས་ཕྱག་པོར་འབྱུར་འགོ་ཞེས་སྤྱི་མ་ན་གཞན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟེར་མཁན་རང་གིས་
 བསོད་ནམས་ཅི་བསགས་འདུག་ སྤྱིན་འབྲས་ཅི་འབྱུང་འདུག་དེ་ལ་ངེས་པར་ལྟ་བ་
 ཡིན། བཞི་བ་དོན་སྤྱོད་ནི། ཕ་རོལ་པོས་ཆོས་ཉན་ཞིང་དེའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་
 པར་འགལ་རྒྱུ་མི་ཡོང་བ་དང་། བརྟེན་པ་མི་སྤོད་པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
 སློ་ནས་དེའི་དོན་སྤྱོད་རོགས་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་བའི་དངོས་པོ་བཞི་འདི་

ཕར་ཕྱིན་དུག་གི་ནང་དུ་འདུས་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་རང་གིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་
ཚོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཕར་ཕྱིན་དུག་གི་སྤྱོད་པ་འཛོག་པ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་
སྤོན་པར་བསྐྱུད་དོས་འཛོག་པ་མི་འགལ་བ་ཡིན། བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་གྲངས་བཞིར་
ངེས་པ་དེ་ནི། སྤོད་དུ་རུང་བར་བྱ་བ་དང་གཅིག་གཤམ་བྱ་མོས་པར་བྱ་བ་དང་
གཉིས། བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་རྣམས་པ་བཞིར་
བརྟེན་ཏེ་གྲངས་བཞིར་ངེས་པ་དང་། འདིའི་གོ་རིམ་ཡང་། སྤྱིན་དང་། སྒྲན་
སྤྱ། དོན་སྤྱོད། དོན་མཐུན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཡིན། དེ་ཡིས་ཚོགས་
བསགས་སྤྱིབ་སྤྱོད་གི་གནད་གོགས་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཆད་པར་སྐྱེས། སྤོན་འཇུག་གི་བསྐྱུ་བ་བྱར་བསྐྱུ་བས་ཏེ་དམན་
ལམ་ལས་འཕགས་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་ཆེན་དུས་སྤྱང་སྤྱང་གིས་ཚོགས་པའི་
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྤྱོད་པ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་ཀྱང་ཚོགས་ཏེ། སྤྱི་
བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྟེན་དེའི་སྤྱང་
ནས་ཚོགས་ཏེ་ས་བརྩུ་ལམ་ལྗེའི་ཡོན་ཏྲན་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྤིང་པ་མཐར་བྱེད་སྤྱབ་པས་མི་
ཆད་པར་ཞི་བའི་མཐའ་རུ་ཡང་མི་ལྟོང་པ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་བྱང་རྒྱུ་དམ་པ་
མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། ཤོག་ཅེས་པ་ཅིའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན།
སྤོན་པའི་དོན་དེ་རྒྱང་ཞིག་ཏུ་ལུས་མི་འགོ་བར་ད་ལྟར་གམ་དུ་ཤོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་དོན་
ཡིན།

༼ག༽རྒྱ་བཞི་བ་རྒྱུ་སྤོན་ལམ་དག་པས་མཆོམས་སྤྱར་བ།

དེ་ཡན་གྱིས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞིའི་ནང་གི་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་བཤད་པ་

སོང་སྟེ། དེ་ནི་ཕ་བའི་ཆིངས་བཞི་བ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་
རྒྱ་བཞི་ལས་ཐམ་ལྷག་ཡོད། རྒྱ་སྟོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པས་མཆོམས་སྦྱོར་བཞི།

༼༡༽ རྒྱ་བའི་གཞུང་དོན་བཤད་པ།

བྱེད་ལ་ཡང་ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། །
མངོན་རྟོགས་ཡིད་ལ་གོམས་པའི་ཏིང་འཛིན་མཐུས། །
དེས་དོན་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞལ་མཛོད་ནས། །
བདེ་ཆེན་ཞིང་ཁམས་རྟག་ཏུ་འཛིན་པར་ཤོག།

ཅེས་སྐྱེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་རྒྱ་དང་པོ་རྟོན་སྟོན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དང་མགོན་པོ་འོད་
དཔག་མེད་པའི་སྐྱུའི་ཆ་བྱད་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་གསལ་འདེབས་
དང་། རྒྱ་བར་བ་གཉིས་ཀས་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཆོགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཐ་
མའི་ཤོ་ལོ་ཀ་འདིའི་ཆོག་རྒྱུ་སྟོན་མ་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་སྐྱུ་དང་། ཡེ་ཤེས།
མཛོད་པ་འཕྲིན་ལས། ཞིང་དེར་རི་ལྟར་སྐྱེ་བ་བྱུངས་ཏེ་མཐར་སངས་རྒྱས་ནས་འགོ་
དོན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་འབྲས་བུའི་སྟོར་བསྟན་པ་ཡིན། ཐ་
མའི་ཆོག་རྒྱུ་དང་གཅིག་པོ་དེས་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་བྱས་ཡོད། དེས་ན་
ཆོག་རྒྱུ་དང་པོའི་མགོ་ཡི་བྱེད་ཅེས་པའི་དེས་གཟུང་གི་ཆོག་དེས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞེ་ན།
སྐྱེ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱིས་རྣམ་ཐྱོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མགོན་པོ་འོད་
དཔག་མེད་པའི་སྐྱུའི་སྤང་བརྟན་ཡིད་དང་མིག་གི་ལམ་དུ་འཆར་བའི་གནས་སྐབས་ན་
རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་མཛོད་པ་མད་བྱུང་གི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྐྱེས་རབས་
ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་ཐོས་པར་བྱས་པ་རང་ལྷགས་གྱིས་བྲན་ཡོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སྟོན་

བསྐྱལ་བ་དཔག་མེད་གྱི་གོང་རོལ་ནས་སངས་རྒྱས་འཛིག་ཏེན་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་
ནས་དགེ་སློང་ཆོས་གྱི་འབྲུང་གནས་གྱིས་ཐུགས་བསྐྱེད་སྤོན་པའི་དམ་བཅའ་བྲུངས་པ་
ཡིན་ལ། འཁོར་སྐྱར་ཕྱི་བས་གྱི་མུ་བྱུང་གྱི་སྐྱེ་བ་བཞེས་དུས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེས་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་སྤྲིང་པོའི་མདུན་ནས་ཞིང་ཁམས་བརྩུང་
ནས་ཞིང་སྤོན་བའི་སྤོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏབ་པ་ཡིན་པས་དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོ་ལྷོས་
དང་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུབ་སྤྱོགས་གྱི་འཛིག་ཏེན་བྱེ་བ་ཕྱག་འབུམ་འདས་པའི་པ་རོལ་
ཞིག་ན་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དབང་པོ་ལྟར་གྱི་ཏུ་མངོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདུག་པ་དེ་ཉིད་མ་
འོངས་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་མང་པོ་འདས་པའི་དུས་ན་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ་
དེའི་སྐབས་སུ་བྱོང་དེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོ་དཔག་མེད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཞེས་
གསུངས་ཏེ་ལུང་བསྟན་དབུགས་དབྱུང་དེ་ལྟར་གནང་བ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
སྤོན་ལམ་བཏབ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་འུ་ཆོའི་བསྐྱལ་བ་བཅུ་ཡིན་ཞིང་།
བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞག་མ་བཅུ་སོང་བ་ཡིན། འདི་ནས་བདེ་གཤེགས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་
མེད་དེ་མདུན་མཁར་མངོན་སུམ་བཞུགས་པའི་གསལ་སྒྲུང་ཡིད་ལ་ཤར་རིམ་བཞིན་དུ་
དེའི་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བྱ་དཀའི་སྤོན་པ་རྒྱབས་
ཆེན་གྱི་ས་ལམ་བཞེད་ཚུལ་ཡང་བྱེད་གྱིས་མངོན་པ་ཇི་བཞིན་ཞེས་དུས་རྒྱུན་སྤོན་ལམ་
འདེབས་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བྱེད་པར་བྱང་སྤྱོམ་ལེན་པའི་སྐབས་སོགས་སུ་ཇི་ལྟར་
སྤོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ལ་སོགས་པ་བཏོན་དང་འདོན་བཞིན་པ་ཡིན། ཐོས་བསམ་པས་
ས་ལམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་དང་སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱིད་ཚུལ་མཁྱེན་བཞིན་པ་ཡིན་
ཡང་བྱིམ་པ་པོ་མོ་ཐོས་པ་སྤོན་སོང་གི་བག་ཆགས་ཅན་ཉིང་བ་ཡིན་པས་འདི་གོ་སོང་ཟེར་
རྒྱ་མེད་གྲུང་ལམ་ལུ་ས་བཅུའི་བཞེད་རིམ་དེ་ཉིད་ལམ་གྱིས་རགས་བཤད་ཅིག་བྱས་ན།

ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་དང་། གཟུངས་དང་། ཉིང་འཛིན་གྱི་སྒྲིའི་རེའི་མཚན་
ཙམ་ཐོས་ཏེ་དེའི་སྒྲ་ཡི་ཇེས་སུ་ཞུགས་པའི་དད་པ་ཙམ་བྱས་ན་འདུས་ཚོགས་འདི་ལྟ་བུའི་
མང་པོས་བྱིན་རྒྱབས་དང་བཙས་པས་བདེ་བ་ཙན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་རྒྱབས་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་སྐྱད་ཅིག་མའི་དགོ་རྒྱུན་འདིས་ཀྱང་འགྱུར་ཐུབ་པ་ཡིན་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་
གྱི་འཕྲུག་ངོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་བའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱེད་དགོས་པས་ན་ཐོག་མར་ལམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཞོག་ཟེར་ན། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འཕྲུག་ངོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་
ཟེར་ཚོགས་ལ། དེར་དབྱེ་བ་ཕྱེས་ན། ཚོགས་ལམ། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་
ལམ། སྒྲོམ་ལམ། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་དང་ལྔ་ཡོད།

༼ཁ༽ འཕྲོས་དོན་ལམ་ལྔའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།

༼ཀ༽ ཚོགས་ལམ་བཤད་པ།

འདིར་ཉན་ཐོས་དང་ཐོག་ཆེན་གྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་སྐབས་འདིར་ཐོག་ཆེན་
གྱི་ལུགས་གྱིས་བཤད་དགོས་ཤིང་། ཚོགས་ལམ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་འཕྲུག་ངོགས་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དོན་སྦྱིའི་ཆུལ་གྱིས་ཐོག་མར་སྒྲོམ་
པ་ཚོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། འདི་ལ་དབྱེ་ན། ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་།
འབྲིང་། ཆེ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་
དང་པོ་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ལ་བསམ་མཁོ་བཏང་ན། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་སྟེ།
ལུས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་
པ། ཚོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་བོ་སྒྲོམ་པ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་ལ་ནམ་འཕྲུག་མ་
ངེས་པ་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་དུར་བཞག་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་ལ་བསམ་

སྒོ་བཏང་ན། དགོ་བ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ། སྐྱེས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེལ་བ།
 མི་དགོ་བ་སྐྱེས་པ་ཞི་ཞིང་། མ་སྐྱེས་པ་སྤྲུང་མི་སྐྱེ་བའི་ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞིར་སྒྲོམ་པ་
 སྟེ། སྤྲུང་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་ངེས་པ་ཅན་ཡིན། གསུམ་པ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་
 པོ་ནི། འདུན་པ། བཙོན་འགྲུས། སེམས་པ། དཔྱོད་པ་སྟེ་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་
 ཀླང་པ་བཞིར་སྒྲོམ་པ་སྟེ། ཆོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྤྲུང་ལམ་ངོད་སྐྱེ་བ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན།
 འདིར་ཆོགས་ལམ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བཏགས་ཤེ་ན། ཆོགས་ཞེས་པ་བསོད་ནམས་དང་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཡིན་ལ། དེར་གོམས་པ་བསྐྱེད་དེ་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་ལམ་
 ལ་འཇུག་པས་ཆོགས་ལམ་ཞེས་གསུངས། ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ཞེས་པ་ཅིའི་དོན་ཡིན་ཞེ་
 བ། ཐར་བ་ནི་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་ཏེ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་།
 དེའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ཡིན།

༼ཁ སྤྲུང་ལམ།

ལམ་ལྔའི་ནང་གི་གཉིས་པ་སྤྲུང་ལམ་སྟེ། སྤྲུང་ལམ་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་
 འཇུག་རོགས་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་གོང་ནས་བཤད་
 པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་རྩུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་སྤྲུང་ལམ་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན། འདིར་རྟོགས་རྩུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བར་བྱེས་ན་བཞིར་བྱེ་རྒྱུ་ཡིན་པ་སྟེ།
 རྩོད། ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་བཞི་སྟེ། དད། བཙོན། དན་
 པ། ཉིང་འཛིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང་སྟོབས་ལྔའི་རང་བཞིན་སྒྲོམ་པ་
 ཡིན། རྩོད་ཅེ་མོ་གཉིས་ལ་དབང་པོ་ལྔ་སྒྲོམ་པ་དང་། བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་
 གཉིས་ལ་སྟོབས་ལྔ་སྒྲོམ་པ་ཡིན། དང་པོ་རྩོད་ཅེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

གཙུག་ཤིང་གཙུགས་པས་མེ་འབྱུང་བའི་སྒྲ་ལྟས་སུ་བློ་འབྱུང་བ་ལྟར་དུ་མཐོང་ལམ་མི་
 རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྒྲ་ལྟས་སུ་གྱུར་པ་དེ་བློ་འབྱུང་ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ཅེ་མོ་ནི།
 དག་ཅུ་གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅེ་མོར་གྱུར་པས་ན་ཅེ་མོ་ཡིན། གསུམ་པ་བཟོད་པ་ནི།
 སྒྲིང་ཉིད་ལ་མི་སྒྲག་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། བཞི་བ་ཆོས་མཆོག་
 སྒྲིང་ཆོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འཛིག་རྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་
 ཏུ་གྱུར་པས་ན་ཆོས་མཆོག་ཡིན། འདིས་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདག་སྐྱེན་བྱེད་པ་
 སྟེ། མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བར་དུས་ངེས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་སྒྱུར་ལམ་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོའི་
 དབྱེ་བ་ཡང་ཡོད། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མིན་གྱི་དགོངས་པ་བྱུང་རྒྱུ་ཐེག་ཆེན་པོའི་སྒྱུར་
 ལམ་དེ་རྒྱ་བོ་ཆ་སྒྲིམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ལྟར་དུ་བློ་འབྱུང་བ་ཐོབ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན།
 ཅེ་མོ་སྒྲིང་བ་མཆོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན། བཟོད་པ་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
 ལ་ཞུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན། ཆོས་མཆོག་དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བཞེད་པ་
 ཡིན་ཡང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྐྱེ་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ལ་ཐབས་ཀྱི་
 བྱུང་པར་དང་ངེས་འབྱེད་བཞིའི་རང་རང་གི་དམིགས་པ་གསལ་མི་གསལ་མ་གཏོགས་
 བར་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ལ་སྒྲིབ་པར་འདོད་པས་
 ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་བསྐྱབ་བེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྱིང་
 གི་དགོངས་པ་ལྟར་དུ་བཞེད་ཀྱིན་ཡོད། མཐོང་ལམ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དོན་དམ་པ་
 མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པས་སྒྱུར་ལམ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

༼ག མཐོང་ལམ༽

ལམ་ལྔའི་ནང་ནས་གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ཡིན་ལ། མཐོང་ལམ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་

ཞེན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་འཇུག་དོགས་ལ་གསལ་སྒྲུང་དང་པོར་སྐྱེས་པ་མཐོང་ལམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། འདིར་ཉན་རང་བྱུང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད།
མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ། མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་བཞག་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་
བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མཚན་ཙམ་སྒྲོམ་པས་དད་དང་ངེས་ཤེས་
གྱི་སྤོན་པའི་ཡུལ་ཙམ་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན། དན་དང་། ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད།
བརྩོན་འགྲུས། དགའ་བ། ཤིན་སྦྱངས། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཏང་
སྒྲོམས་བདུན་ཏེ། སྒྲོམ་བྱས་ན། དན་དང་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་དང་། །བརྩོན་
འགྲུས་དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་བཏང་སྒྲོམས་ནི། །བྱུང་
རྒྱུ་ཡན་ལག་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་བདུན་པོ་བླ་པ་མེད་པའི་
མཐོང་བའི་ལམ་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་ཡིན། ཆོས་བཟོད། ཆོས་ཤེས།
རྗེས་བཟོད། རྗེས་ཤེས་བཞི་བདེན་བཞི་དང་སྦྱར་བའི་སྐད་ཅིག་བཙུངས་གིས་བཤད་
ཚུལ་དང་བསྟན་ནས་ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱི་བཏགས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་མཐོང་སྤང་དང་། ལྷན་
སྐྱེས་སྒྲོམ་སྤང་། ཤེས་སྐྱིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རགས་པ་མཐོང་སྤང་དང་།
ཕ་བ་སྒྲོམ་སྤང་དུ་བཞེད་པ་ཡིན། སྤྱར་མ་མཐོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཐོང་བས་
མཐོང་བ་དང་། ཐར་བའི་འཇུག་དོགས་ཡིན་པས་ན་ལམ་ཞེས་གསུངས། འདིའི་
སྐབས་སུ་སྐྱེན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་ནས་དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཉིང་
ངེ་འཛིན་བརྒྱལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་རུས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱུ་ཡི་ཞལ་
མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཙུག་ཉིས་ཐོབ་ཅིང་། འཛིན་སྤྱིང་གི་
རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་བ་འཛིན་རུས་པ་ཡིན། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་སྦྱར་པ་ས་ཡིན་ལ་
སའི་རྟེན་དུ་ཡང་སྦྱར་པ་ལམ་ཡིན་པས་ས་ལམ་འབྲེལ་ནས་བཤད་དགོས། དེས་ན་

འཕགས་པའི་ས་བཅུའི་ནང་གི་ས་དང་པོས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་གནས་སྐབས་
ན་སྒར་དང་མི་འདྲ་བར་དགའ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་ཅེས་
གསུངས་ཡོད།

༩ སྒོམ་ལམ།

ལམ་ལཱའི་བཞི་བ་སྒོམ་ལམ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་འཇུག་ངོགས་ལ་
གོམས་པར་བྱེད་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡོད། ཡང་དག་ལྟ་
དང་ཉིག་པ་དང་། །ངག་དང་ལས་མཐའ་འཛོལ་དང་། །ཚུལ་བ་བླན་པ་ཏིང་ངེ་
འཛིན། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་བརྟེན། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
དེས་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ཡང་དག་པའི་འཛོལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་དེ་བསྒོམས་ནས་སེར་སྒྲ་དང་། འཆལ་བའི་ཚུལ་བྲིམས། ཁོང་ཁོལ་
སོགས་པ་མི་མཐུན་སྟེགས་བཅུ་དེ་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ས་བཅུར་ངེས་པ་ཡིན། སྒོམ་
ལམ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་པོ་གསུམ་ཚན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་ལ། རྒྱུ་
དུའི་རྒྱུ་དུ་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་མཆོག་ཏུ་གྱུར།
རྒྱུ་དུའི་འབྲིང་ས་གསུམ་པ་འོད་དུ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན། རྒྱུ་དུའི་ཆེན་པོ་
ས་བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་བ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་དག་རྒྱུ་སྒྲོར་
གསུམ་ཡིན། འབྲིང་གི་རྒྱུ་དུ་ས་ལྔ་བ་སྒྱུར་དགའ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན།
འབྲིང་གི་འབྲིང་ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན། འབྲིང་གི་ཆེན་
པོ་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ལ་ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་འབྲིང་
སྒྲོར་གསུམ་ཡིན། ཆེན་པོ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དུ་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ལ་

སྟོབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་
བྱུང་པར་ས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིམས་དང་། ཚུལ་བའི་ཁྲི་མ་དག་
པ། ཡོན་ཏན་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་སྟངས་ཅིག་ལ་ཐོབ་པ། སྤྱིང་བཞི་ལ་དབང་པའི་
འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་འཛིན་རྣམས་པ་དང་། ས་གསུམ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་འབུམ་ཕྱག་
བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་བྱུང་གིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕར་རྒྱ་ཡིན་པས་ས་
བརྒྱད་པ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །མི་
གཡོ་བ་ཡི་སར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་མི་གཡོ་བའམ་གཡོ་བ་མེད་
པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་མངའ་བ་རྟེན་པ་ཡིན། སྟོན་གསུམ་གྱི་སྟུང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་གྱུར་ཏེ་ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་ཏེ་རྣམ་པ་མི་རྟོག་པར་དབང་བ་
དང་། འཛིན་པ་སྟོན་ལཱའི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་ཏེ་ཞིང་ཁམས་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ།
དེའི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ལཱའི་ནང་གི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་
འབྱོར་ཏེ་སྟོང་ཆེན་འབུམ་ཕྱག་གཅིག་གི་རྩལ་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་བལྟ་
ཞིང་ཆོས་ཉན་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པས་མི་ཚད་ཚངས་པའི་གོ་
འཕང་འཛིན་རྣམས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་སྐབས་དོན་དགེ་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དྲན་
པ་དང་། སྟོན་གྲོས། ཤེས་རབ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཞན་ལས་བྱུང་
པར་དུ་འཕགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གོང་གི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་ས་ལམ་བགྲོད་པ་ཙམ་
གྱིས་མི་ཚད་པར་ལེ་བྱེ་བ་གཅིག་གི་རིང་དུ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་བྲག་བྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་
བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཞིང་གི་རྒྱན་བཀོད་ལ་སོགས་པ་གཅིག་ཏུ་
བསྒྲམས་པའི་ཞིང་ཞིག་གཟུང་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་འཕགས་པ་དེའི་
ཐོག་ཏུ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་བྱུང་ཐམས་འཁོར་སྐྱུར་ཅི་བས་ཀྱི་ཐུ་བྱུང་གི་སྐྱེ་བ་བཞེས་

སྐབས་སུ་སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྤྲིང་པོའི་མདུན་ནས་སྤར་ཡང་ཞིང་ཁམས་གཟུང་བའི་
སྤོན་ལམ་བཏབ་སྟེ། དག་པ་ས་གསུམ་བགྲོད་ནས་སྤོན་ལམ་བཏབ་པ་ཇི་བཞིན་དུ་
སངས་རྒྱལ་གིང་སངས་རྒྱལ་པས་མ་ཆད་པར་ད་ལྟར་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་མགོན་དུ་
བཞུགས་པ་ཡིན། ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་སྟོང་ཆེན་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་
གི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་ལྟ་བུར་རུས་པ། སངས་རྒྱལ་དེ་སྟོན་གྱི་མདུན་ནས་ཞིང་
ཁམས་བྱང་འཕགས་གཟུང་བའི་སྤོན་ལམ་བཏབ་པ་ལྷགས་བསྟན་གྱིས་གོ་བ་དང་།
ས་བརྒྱད་པས་ཆངས་པའི་གོ་འཕང་འཛིན་རུས་ཀྱང་སྤྲིང་བཞིར་དབང་བའི་འཁོར་སྐྱར་གྱི་
སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་འཛིག་རྟེན་འདི་ཉིད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པའི་གོ་བ་འབྲེད་ཤེས་
དགོས། འཁོར་སྐྱར་དང་ཆངས་པ་སོགས་གྱི་སྐྱེ་བ་བཟུང་ཆད་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་
པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་ཀྱང་སྐབས་འགར་སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་གྱི་སྐྱེལ་བ་
དེ་དང་དེར་སྤྲང་བའི་གོ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་སྤོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་ས་དགུ་བ་
ལེགས་པའི་སྒོ་གོས་ལ་སྤོན་ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། དེ་དུས་ཡིད་
གྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་སྐྱར་ནས་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་བཞི་ལ་མངའ་བརྟེས།
སྤོན་ལམ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན། སྟོང་ཆེན་གངས་མེད་འབྲུམ་
ཕྲག་བརྩེ་ཡི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་ལྟ་བུར་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོས་བརྩེ་བ་ཆོས་གྱི་སྤྲིན་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་
གྱི་སྟོབས་མ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་ཟད་པ་མེད་པའི་སྤྲིན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་རྣམ་མཁར་བྱལ་སྟེ་
ཆོས་གྱི་ཆར་བས་སེམས་ཅན་ཆོས་པར་བྱེད་པས་ན་བརྩེ་བ་ཆོས་གྱི་སྤྲིན་ཞེས་གསུངས།
མདོ་སྡགས་གང་གི་ལམ་ནས་བཤད་ཀྱང་ས་ལམ་མི་བགྲོད་པར་སངས་རྒྱལ་ཟེར་བ་ཞིག་
སྤྲིད་པ་མིན། ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་

ལ་སྐྱེ་བ་ཞིག་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ནས་བཤད་ཡོད་པ་མིན་པས་དེ་ལྟར་ཡོད་
པར་བསྟན་ན་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གསལ་བོ་དང་།
ས་ལམ་གྱི་བགོད་པ་འདི་དག་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་སྣང་པ་ཉིད་
སྒྲིམ་པས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས། ཐབས་སྣང་རྗེ་ཆེན་པོས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་
ལམ་ལྔ་འབྲུག་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐབས་སྣང་རྗེ་ཆེན་
པོས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས། ཤེས་རབ་སྣང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་ས་
བཅུ་ཐོབ་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ཡང་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་ཆོས་སྐྱེད་
སའི་མཐར་ཐུག་གཟུགས་སྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་ཡིན། གོང་ནས་ཀྱང་བཤད་མོད་ཀྱང་ས་
དགའི་ཁྱི་མ་སྣང་བའི་གཉེན་པོའི་བྱེད་པར་ལ་ལྷོས་ནས་སྦྱོར་དང་། བར་ཆད་མེད་
ལམ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་གྲངས་བཞིར་ངེས་པ་དང་།
སྦྱོར་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཀ་སྣང་བའི་གཉེན་པོ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྟེན་གྱི་
གཉེན་པོ། བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ཐག་སྤྱིང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན།

༼ ༣ མི་སྒྲོབ་ལམ།

སྐྱེན་མིན་ལམ་ལྔའི་ལྔ་བ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། བཅུ་གཅིག་ཀུན་ཏུ་འོད་གྱི་
ས་ནི། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། མི་གནས་མྱ་ངན་འདས་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་
མཆོག་དང་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། སྤངས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཡུན་སྐུམ་ཆོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། མི་གནས་གང་ལ་མི་གནས་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པས་སྤྱིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །སྤྱིང་རྗེས་ནི་ལ་མི་གནས་
པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་སྤྱིང་རྗེས་མྱ་ངན་ལས་འདས་

པ་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན། འདིར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ཐ་སྐད་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ལྟོན་གྱིས་བྱུང་པ་དང་།
སྟོན་པ་ཞེས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱེད་འདས་ལྟ་བུ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ཙམ་མིན་པའི་མྱེད་ལས་
འདས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུ་མི་ཆད་པ་ཡིན། སྤངས་དང་ཡེ་ཤེས་ཐུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཞེས་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། སྤངས་པ་ཉོན་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་
མཁྱེན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན། འོ་ན། ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་
ནི། །གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་པ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ས། །བཅུ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེན།
པར་ཐུན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་མང་པོའི་འཕྲོབ་པར་བྱ་བའི་སངས་
རྒྱས་དེ་ལ་ཉེ་བར་དགོངས་ནས་བཀྲགས་པ་བར་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ས་བཅུ་པ་དང་།
བཅུ་གཅིག་ཀུན་རྒྱུ་འོད་དེ་མཚན་ཉིད་པའི་ས་དང་གཉིས་ཀའི་དབྱེ་བའི་ཐོག་ནས་བཤད་པ་
ཡིན། བཅུ་གཅིག་ཀུན་རྒྱུ་འོད་དེ་སྟོབས་བཅུ་མི་འཛིགས་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་དེ་ཡང་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་བཤད་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་བརྒྱ་དང་ཞེ་བཞི་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་བ་དེ་ཉིད་ཡིན། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་
བྱེད་པར་ལ་བསམ་མཁྱེད་བཏང་ན། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། རྩེ་བ་བྲི་མ་མེད་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན། ནམ་མཁའ་ལྟར་གོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཀུན་
མཁྱེན་གྲོང་ཆེན་པས་མང་དུ་གསུངས་ཡོད། ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་སྟོང་གྲངས་མེད་
བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་ལས་གཞན་གྱིས་བགྲང་བར་མི་
རུས་པ་ཐོབ་པའི་དུས་ཡིན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་དེ་གང་ཡིན་ཞེན།

དབང་བཅུ་སྟོབས་བཅུ་མི་འཇིགས་རྣམ་པ་བཞི། །མ་འབྲེས་བཙུང་བསྐྱེད་མེད་
བན་ཉི་གསུམ། །བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བག་ཆགས་ཡང་དག་བཙུང་། །ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
དང་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་དེ། །ཟག་མེད་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་
སྟོམ་བྱུང་དུ་གསུངས་ཡོད། །མདོའི་སངས་རྒྱུས་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ལ་བྱུང་
པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བཤད་པ་མང་ཡང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའམ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྤང་གསུམ་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་གཉེན་པོ་དོན་
ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་གྱིས་བཙུང་པ་དེ་མཐར་ཐུག་སྤྲུགས་ལམ་ནས་བཙུང་པའམ་མཐར་
སྤྲུགས་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་འགལ་
མེད་གངས་ལྗོངས་འཇམ་དབྱུངས་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཞེད་གཞུང་མཐར་ཐུག་དགོངས་པ་
གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ཐུབ། །མདོ་ལམ་ནས་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་ཟེར་ཡང་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་སྟེ།
ཐོག་ཆེན་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀ་ལམ་སྤྱུར་བུལ་གྱི་བྱུང་པར་མ་གཏོགས་འབྲས་བུ་གཅིག་
ཏུ་གཞོལ་དགོས། །སྤྲུགས་ལམ་ནས་མ་གཏོགས་སངས་རྒྱུས་མི་ཐོབ་ཟེར་ཡང་དོན་
གཅིག་ཡིན་པ་སྟེ། ཡིད་ཤེས་བདེ་སྤྱུར་དུ་སྐྱོབ་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡིན་ལ། སྐྱོབ་
གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཙུང་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཕྱི་ལ་བཙུང་པའི་སྤངས་ཏྲོགས་ཕུན་ཚོགས་གཞི་
ཡོད་གལ་ཡང་དག་གི་རྣམ་པར་འཆར་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལམ་ལྔའི་
ནང་གི་ལྔ་བ་འདིའི་གོང་ན་ལམ་གཞན་ལ་སྐྱོབ་དུ་མེད་པས་ན་མི་སྐྱོབ་པའི་ལམ་ཞེས་ཟེར།
མདོར་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་ཡིན། །འུ་ཅག་གིས་སྤྲུགས་ཆའི་གཞིའམ་
འཕྲོས་གཞི་དངོས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེད་ལ་ཡང་ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
དང་། །ཞེས་པའི་བྱེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་པ་རེད། བྱེད་ལ་ཡང་ཡང་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་དང་ཞེས་པའི་རྩ་བའི་ཚིག་གི་བྱེད་ཅེས་པའི་ཚིག་དེའི་ཐོག་ནས་འུ་ཅག་གིས་སྤྲུགས་

ཆ་མང་པོ་ཞིག་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱེད་ཅེས་པ་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་མགོན་པོ་སྟེ།
རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ལ་གོ་བ་ཡིན། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་དེའི་ཏེན་སྐྱེ།
བཏེན་པ་ཡེ་ཤེས། མཛེད་པ་འཕྲིན་ལས་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཡིན།
གོང་ནས་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་ནས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཚྲོགས་པས་ཁམས་འི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་བྱར་སྒྲིབ་བྱེད་འི་མ་མཐར་དག་བྲལ་བ་དེ་
ཉིད་ལ་སངས་རྒྱུ་ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་གསལ་བོར་བྱས་ནས་བཤད་ན།
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་བ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ལ་སྒོ་བྱར་འབྲལ་རུང་གི་འི་
མ་སྒྲིན་ཚོགས་ལྟ་བུ་མཐར་དག་དྲངས་ཏེ་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱིས་
བྲུབ་པ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། བྱེད་ལ་ཡང་ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་འུ་
ཆོས་ཕྱག་འཆོལ་གསོལ་འདེབས་བྱེད་སྐབས་ཆོས་སྐྱེ་འོད་དཔག་མེད་ཅེས་ཟེར་གྱིན་ཡོད་
ལ། ཀུན་མཁྱེན་འོད་དཔག་མེད་ཅེས་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། འཕྲོན་པ་འོད་དཔག་
མེད་ཅེས་ཞུ་བ་དང་། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཅེས་མཚན་ཚིང་གྱིན་ཡོད་པ་དང་།
སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་ཅེས་ཚིང་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན། ད་རུང་བདེར་
གཤེགས་འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གང་གི་སྒོ་ནས་ཐུགས་
རྒྱུད་བསྐྱུལ་ཀྱང་འགའ་རེ་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་གྱི་ནང་གསལ་སྤྱུལ་གཞིའི་ཆ་
ནས་བཤད་པ་དང་། འགའ་རེ་ཕྱི་གསལ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་འཆར་ཤར་བ་
ཐུགས་མེའི་རྣམ་འོལ་གདུལ་བྱ་སྤྲང་ཚུལ་གྱི་ཐད་ནས་བཤད་པ་དང་། འགའ་རེ་དག་
དང་མ་དག་ཏུ་སྤྲང་བའི་ཀུན་བྱུང་གཟུགས་སྐྱེའི་རྣམ་འོལ་ཏུ་ཤར་བའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་
ནས་སོ་སོར་སྒྲོས་པ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་དོན་ལ་སྐྱེ་གསུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པ་ཡིན།
རང་དོན་དུ་ཆོས་སྐྱེ་དམ་པ་བརྟེན་དུས་དབྱིངས་གདོད་མའི་ངོ་ན་སྐྱེ་གསུམ་འདུ་འབྲལ་

མེད་པ་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་ཆོད་
ཚུལ་ཆོག་གིས་ཕྱོགས་ཅམ་ཞིག་མཆོན་པར་སྐྱུར་སྐྱབས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་མ་མེད་
པར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པས་སྒྲོས་བྲལ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་གཞིན་རྣམ་དག་མངོན་གྱུར་
གྱི་ཆ་དེ་ཆོས་སྐྱུ་དང་། དེ་སྒྲོ་བྱུར་རྣམ་དག་མཐར་ཐུག་གིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤིན་
ཏུ་རྣམ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་དག་པའི་སྤྱང་བ་རབ་འབྱམས་སུ་གཟིགས་པའི་ཆ་དེ་ལོངས་
སྤྱོད་རྫོགས་སྐྱུ། དེའི་ཡོན་ཏན་གདུལ་བྱ་གཞན་སྤྱང་ལ་སྐྱུ་དང་མཛོད་པའི་རྣམ་རོལ་
དུ་སྤོན་པའི་ཐུགས་རྗེ་དང་རུས་མཐུའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆ་དེ་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུ། དེ་གསུམ་པོ་
སངས་རྒྱུ་རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྐྱུ་གསུམ་ཡིན། དེའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་
དེ་གདུལ་བྱའི་སེམས་དག་པ་དང་སྤོན་ལམ་གྱི་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་འཛོམས་པས་གདུལ་བྱ་
གཞན་སྤྱང་གི་གཟུགས་སྐྱུ་ལོངས་སྐྱུལ་གཉིས་ཀ་དཔེར་བཞག་ན་ཆུ་རྒྱའི་གཟུགས་བརྙན་
ལྟར་འཆར་བ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་བྱེད་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྟ་
དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྤྱང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་གཙང་མའི་ས་
གཞི་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱུ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་འཆར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡིན། ཐུགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཅུ་གཅིག་ཀུན་ཏུ་འོད་གྱི་ཡན་ལ་ད་རུང་བཅུ་གཉིས་
མཆགས་པར་ཅན་དང་། བཅུ་གསུམ་ཡི་གོ་འཁོར་ལོ་ཆོགས་ཆེན་གྱིས་ལ་སོགས་པ་
ནས་བཅུ་དྲུག་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མའི་སའི་བར་དུ་བཙི་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། བཙི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་
དེ་ཡང་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་ཕྱོག་པའི་དབྱེ་བ་ཅམ་ལས་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་།
བརྟེན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཡིན་ཡང་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆ་ནས་ཡེ་ཤེས་
ལྟ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས། མེ་ལོང་། མཉམ་ཉིད། སོར་རྟོག་ བྱ་བྱབ་ཡེ་
ཤེས་བཅས་ཡིན། སྒྲོས་པའི་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དབྱིངས་ནས་མཁའ་ལྟ་

བུའི་རང་བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟར་ཤེས་
 བུའི་དགྲིལ་འཁོར་མ་ལུས་པ་གསལ་བ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས། ང་དང་ང་ཡིར་
 འཛིན་པའི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏེར་དུ་གྱུར་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། རང་གཞན་
 གྱི་ཕྱིན་ལས་ཐམས་ཅད་ལྟོན་གྱིས་བྱུང་བས་བྱུང་བ་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན། དེས་ན་ཡེ་
 ཤེས་ལྟའི་ནང་ནས་སྡུ་མ་གཉིས་ཀ་རང་དོན་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གཞན་དོན་གཅོ་
 ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད། མཛད་པ་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ཐད་ནས་སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་
 མཛད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
 བདེ་བ་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྟུས་ན། གདུལ་
 བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་དང་གཅིག་ལམ་ལ་
 འགོད་པ་དང་གཉིས། འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་བསྟུས་ཏེ་བཤད་ཐུབ་
 པ་ཡིན། དེས་ན་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ངན་
 སོང་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་རྒྱུངས་ཏེ་མངོན་མཐོ་ལྟ་མའི་ལུས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་
 ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་དུ་རུང་བ་ལ་འགོད་པ་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་དང་།
 གཉིས་པ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི་རིགས་ཅན་གདུལ་བྱ་རང་སྐལ་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་གསུམ་
 གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་ནི་ལམ་དེ་དག་གི་འབྲས་
 བུ་མི་གནས་པའི་མུང་གནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་འགོད་པ་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་ཡིན།
 ཕྱིན་ལས་དེ་ལྟ་བུ་དག་གྱུང་བྱུང་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིན་ལས་དང་། བྱེད་པོ་ཡུལ་ཅན་
 ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིན་ལས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེ་རྒྱུ་ཡོད། བྱུང་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིན་ལས་
 དེ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་པ་དང་། བྱེད་པོ་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིན་ལས་དེ་

ལྟར་མཛད་པའི་ཐབས་སམ་རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུགས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་
ཡིན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལས་གཟུགས་སྐུའི་རྣམ་རེལ་མཐའ་གྲས་པ་ན་མ་
མཁའི་གར་བྱབ་ཏུ་ཞིང་དང་། གདུལ་བྱ། འདུལ་བྱེད་ཀྱིས་བྱབ་ཅིང་དེ་བོ་གཅིག་
ལས་མ་གཡོས་པ་དེ་ཉིད་ནི། རྒྱལ་བ་གཅིག་བསྐྱུབ་ཐམས་ཅད་མ་བསྐྱུབས་
འབྲུབ། །ཅིས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་གཅིག་ལ་སྐྱབས་གནས་
ཐམས་ཅད་འདུས་པར་མ་ཟད་འདྲེན་པ་འོད་དཔག་མེད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཀུན་ལས་ཀྱང་
སྤྲུགས་བསྐྱེད་མཛད་པ་མ་དད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཅན་
ཞིག་མིན་ཡང་ཆོས་སྤངས་དང་མཚམས་མེད་བསགས་པ་ཅན་མིན་ན་བདེ་བ་ཅན་དུ་
འདྲེན་པར་མཛད་པ་སྟེ། ཉིན་ལན་གསུམ། མཚན་ལན་གསུམ། ཉིན་མཚན་
དུས་དུག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བརྟེན་པ་ཆེན་པོས་གཟིགས་ཏེ་མ་བྱམས་བྲུ་ལ་འབྲི་བ་ལྟར་
སེམས་ཅན་སུ་ཞིག་དར་འདུག སུ་ཞིག་རྒྱུད་འདུག སུ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་བདེ་བ་ལ་
འགོད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་དགོངས་ཏེ་གདུལ་བྱ་དེའི་རྒྱུད་དང་། ལས་དང་།
ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་ཇི་ལྟར་ཨ་རུ་ར་རྩོན་པ་ལག་མཐིལ་དུ་བཞག་པ་
ལྟར་ཐམས་ཅད་གཟིགས་བཞིན་ཡོད། དེ་ལྟར་གཟིགས་ཏེ་ཆོས་སྐུ་རྒྱལ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྐུལ་གཞི་ལས་གཟུགས་སྐུ་སྤྲང་བ་མཐའ་ཡས་རིགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་བདག་པོར་
བཞེངས་ཏེ། ཕྱག་གཡས་པའི་ཐབས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་དེ་ལས་འཕགས་པ་སྦྱན་
རས་གཟིགས་སུ་སྐུལ་ཏེ་དེའི་ཡང་སྐུལ་སྦྱན་རས་གཟིགས་དབང་མི་མཛད་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ། དེས་ཀྱང་མི་ཚད་པར་མཐའ་ཡས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོད་ཚད་པོར་བྱབ་པ་དང་། དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་གང་འདུལ་
དེར་སྤོན་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་སྦྱོར་པ་ཡིན། ཕྱག་གཡོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་

འོད་ཟེར་ལྷང་གུ་སྟེ་སྒྲ་ཚོགས་མདོག་ཅན་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་འཕགས་
མ་སྒྲོལ་མར་སྐྱུལ། དེའི་ཡང་སྐྱུལ་དང་། ཉིང་སྐྱུལ་ལ་སོགས་པ་གང་འདུལ་གྱི་
སྐྱུལ་བ་སྒྲ་ཚོགས་སྒྲོས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ། འདོད་དག་
ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་ཡིན། ཐུགས་ལས་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་གྱི་རྩས་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་ལྷན་
ཞིག་འཕྲོས་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་སུ་སྐྱུལ། དེས་མི་མཛེད་འཛིག་
ཏེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ཙུ་རྒྱན་པ་དང་འབྱུང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱའམ་དེ་ལས་ཀྱང་མང་བའི་
སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་ནམ་མཁའ་གར་བྱུང་ཐམས་ཅད་ལ་པར་འབྱུང་གནས་ནམ་
མཁའ་གར་བྱུང་ཏུ་སྐྱུལ་ཞིང་སྒྲུང་བར་མཛེད་པ་དང་། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡང་སྐྱུལ་
སྒྲ་ཚོགས་སྒྲར་བྱོན་ཕྱིས་མི་འབྱོན་པ་མིན་པར་གུ་རུ་ཉིད་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་།
བྱུང་པར་དུ་བོད་ཡུལ་འདི་ན་དང་ལྷན་མི་རེའི་མདུན་ན་པ་དང་འབྱུང་རེ་བཞུགས་པ་བསྐྱུ་
མེད་རྟོ་རྟེན་འགའ་ལུང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་རྒྱལ་ཀུན་
འདུས་པའི་རང་གཟུགས་བྱིད་ལ་གསོལ་བ་ཐེངས་གཅིག་མིན་པར་ཡང་ཡང་བཏབ་པའི་
མཐུད་དང་། མདོན་རྟོགས་ཡིད་ལ་གོམས་པའི་ཉིང་འཛིན་ཞེས་པ་སྟེ། སྦྱིར་ན་སྐྱུ་
དང་། ཞིང་ཁམས། འཁོར་དང་། མཛེད་པ། ཡེ་ཤེས། ཡོན་ཏན།
འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་མཐུད་དང་། བྱུང་པར་དུ་དེས་
འུ་ཅག་གིས་མདོ་སྐགས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་ཞིག་ཞེས་ཕྱིས་པ་ཡིན་
ལ། དེའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་ལྷའི་སྐྱུ།
སྒྲོང་ཉིད་ཡི་གེའི་སྒྲ་གཟུགས། ཕྲག་རྒྱ་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོང་པའི་གདངས་
ལས་ཤར་བའི་སྐགས་ཕྱི་ནང་གི་བསྐྱེད་རིམ་གོང་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ། མཚན་མེད་

སྟོང་ཉིད་སྟིང་མེད་སྟིང་པོ་ཅན་དོན་དམ་ལྷའི་ཕུག་རྒྱུར་ཤར་བའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ངང་ལས། གཟུགས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་
 དང་། དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ལྷ་ཡི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་བ་བསྐྱེས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར། རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་གཉིས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
 ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསུང་པར་ལྡན་པའི་རིགས་ཅན་ནང་རྒྱུད་ཡོག་རྣམ་
 གསུམ་གྱི་ལྷ་དགོངས་ཏིང་འཛིན་དང་ཡང་འབྲེལ་བར་བྱས་ཏེ། ཏིང་འཛིན་བྱེད་པར་
 ཅན་གྱི་སྒྲོམ་སྒྲུབ་བྱས་པའི་མཐུ་དེས་ངེས་དོན་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞལ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་
 བློ་ནི། དག་ཐོབ་བྲལ་བའི་སེམས་སངས་རྒྱས། །མི་འགྱུར་ནི་མེད་ཆོས་དང་
 བློ་ནི། །ཡོན་ཏན་ལྷན་གྲུབ་དགེ་འདུན་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་རང་གི་སེམས་ཉིད་
 མཆོག་། །ཅེས་ཡང་དག་གྲུབ་པའི་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འོད་དཔག་མེད་ཕྱི་ན་མི་
 བཞུགས་ནང་ན་བཞུགས། རང་རང་སེམས་སྟོང་བྱུང་གྱི་དྲི་མ་དབྱིངས་སུ་དྲངས་དུས་
 སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ངེས་དོན་འོད་དཔག་མེད་པའི་རང་ཞལ་དེ་ཡིན།
 རང་དང་སྐྱད་ཅིག་དང་འབྲེལ་མ་སྟོང་བའི་ཆོས་ཉིད་དེའི་ངང་ལ་རེ་དོགས་བྲལ་བའི་སྟོང་
 བཞག་ན་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞལ་ད་ལྷ་ནས་མངལ་བས་མི་ཆོད་སྒྲུང་བ་
 དག་ན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་རང་གྲུབ་ཏུ་ཡོད། དེ་ལྷ་བྱའི་ངེས་
 ཤེས་ནང་ནས་མ་སྒྲེས། རང་སེམས་ཆོས་སྤྱིའི་རང་ཞལ་ནང་ནས་མ་མངལ་ནས།
 གཅིག་ན་བདེ་བ་ཅན་ཕྱིའི་ཐག་རིང་ཞིག་ན་ཡོད་པར་བསམ་པ་དང་། གཉིས་ན་ལར་ངོ་
 མས་བཤད་ན་དེ་ལྟར་བདེ་སྦྱིད་ལྷན་པའི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་ཏུ་སྒྲེ་འགྲོ་ས་ཞིག་ཨེ་ཡོད་
 བསམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྒྲེས་ཀྱང་རྩུས་ཏེ་སྒྲེས་པའི་མེ་ཏོག་པར་ཁ་མི་བྱེ་
 བར་ཡུན་རིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་མི་མངལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་མས་པར་ལྡན་པའི་སྒྲུབས་

སུ་ཡུན་རིང་དུ་ལུས་པ་ལོས་ཡིན་ཡང་གཙོ་བོའི་ཆ་ནས་ལྟ་བ་དམན་པའི་གོལ་སློབ་དང་ཐེ་
ཚོམ་ཤོར་བའི་ནོར་སློབ་གཉིས་ཀས་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་གོ་དགོས་སྟུག། དེའི་
ཤེས་བྱེད་རྒྱ་བཞི་ལས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་གོགས་བྱང་རྒྱབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་གསུངས་པ་དེས་བྱེད་པར་དུ་ཕྱེས་པ་ཡིན། དེའི་ཐོག་ཏུ་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཚོགས་
ཟབ་མོ་བཅུ་དང་། ཡང་སྒྲིམ་ཚོགས་རིམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོགས་ཆེན་ལྟ་བུའི་
གདེང་དང་ལྡན་ན་ངེས་དོན་འོད་དཔག་མེད་པའི་རང་ཞལ་ནང་ནས་མངལ་བར་ཐེ་ཚོམ་མི་
དགོས། རྒྱུའི་ཐེག་པས་ཚོགས་གཉིས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་ཁས་ལེན་པ་སྟེ།
བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་སྐྱ་གཉིས་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་བྱེད་སེལ་
བ་ལ་ཚོགས་གཉིས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟབ་མོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་རྒྱེན་དུ་ཁས་ལེན་པ་
ཡིན། རྒྱ་རྒྱེན་གང་གིས་བཤད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཇེ་ཉིད་སྟོང་པོ་ཅན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་གཉིས་ཀ་དོན་མཐུན། བཀའ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་
པའི་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྡན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་དུས་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བ་
ལྟར་སྒྲུང་བཞིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གཞི་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་
འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་དང་གཉིས་ཀ་གཞི་རྩ་བ་གཅིག་ལ་བྱེད་པར་མི་འདུག་
སྟུག་པ་ཞིག་ཡིན། ལམ་ཐབས་ཤེས་ཚོགས་གཉིས་བྱུང་འཇུག་ལ་གཅིག་པ་དང་།
འབྲས་བུ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་ཡང་གཅིག་པས་མདོ་སྤྲུགས་ཕྱི་ནང་གི་
བཤད་པ་ལྟོ་སྒྱུར་ན་གོང་འོག་མི་འགྲིག་པ་མེད། ད་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་ནི།
བདེ་ཆེན་ཞིང་ཁམས་རྟག་ཏུ་འཛིན་པར་ཤོག། ཅེས་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཇེས་མའི་ཤོ་ལོ་
ཀའི་ནང་གི་ཚོག་ཇེས་མ་འདིས་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡིན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་

རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་བཀོད་པ་དང་ཡོན་ཏན། གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བདེ་སྦྱིད་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་མི་བདེ་མི་སྦྱིད་པའི་སྤྱི་ཙམ་ཡང་མ་དགོས་མིང་ཐོས་སྐྱུ་མེད་པར་བཤད་
ཡོང་སྐབས་དག་པའི་ཞིང་གི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་ཏེ་དེར་ཡིད་གཏུང་བ་གཅིག་
ཕུས་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅེས་སྤོན་ལམ་འདེབས་རུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་འདོད་
ཆགས་ཞེན་དང་འབྲེལ་བའི་མ་དག་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤོན་ལམ་བཏབ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་ཁམས་མ་དག་ཚོགས་པ་བྲལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྦྱེད་ཀྱང་བ་ཡིན་ལ། ཡང་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་གང་འཆོམས་དག་དུས་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཇི་ལྟར་བྱས་ན་ཡང་སྦྱིབ་དང་།
བདེ་བ་ཅན་མིན་ཡང་དག་པའི་ཞིང་གཞན་དུ་ལོས་སྐྱེ་སྤྱོད་ཡང་འདི་ཞིང་གཞན་དང་འབྲ་
བ་མ་ཡིན། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་ཡིན་ཡང་ཚོགས་བསགས་སྦྱིབ་སྦྱོང་ལ་
འབད་པར་བྱས། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་བསྦྱེད། བྱང་པར་དུ་རྟེན་ཞིང་ཁམས་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་མ་འབྲལ་བར་རྟེན་སྤོན་ལམ་དག་པས་མཆོམས་སྦྱར་དུ་རྒྱག་དང་ཆོས་
སྤངས་མཆོམས་མེད་བྱས་པ་མ་གཏོགས་པ་བདེ་བ་ཅན་དེར་སྦྱིབ་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འདི་བྱང་དོན་དགོངས་དང་ལྷེ་མ་དགོངས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་
དགོངས་གཞི། དགོས་པ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཅན་དེ་ལྟ་བུས་གསུངས་པ་མིན་
པར་ངེས་དོན་བསྐྱེད་མེད་པ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་མཛོད་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ལས་
ལན་གཅིག་མིན་པར་གསུངས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ངེས་ཤེས་བྱེད་ཆོག དེས་ན་རྟེན་དང་
བརྟེན་པའི་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱེད་དུས་དང་། རང་ལུས་གང་ཡོད་ཀྱིས་ཚོགས་
བསགས་སྦྱིབ་སྦྱོང་ལ་བརྩོན་སྐབས་ལ་སོགས་པ་ལ་གནད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ངོ་མ་གང་ཡིན་ན།
དད་པ་དང་དག་སྦྱང་གི་རྩ་བ་བརྟན་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། གནའ་ཤད་པོ་ཞིག་གིས་འདོད་
དཔག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་མཛོད་སྤོན་པོ་ཡིན་བསམས་ནས་དེ་བསྐྱོམས་ཏེ་དེར་དད་པའི་མོས་ཕྱག་

རྒྱུ་ནས་འཛེལ་བ་དང་། གསེལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་བྱས་པའི་རྒྱུ་གིས་གི་དུས་འོད་
 དཔག་མེད་སྐྱེ་མཛད་ག་སྟོན་པོ་ཅན་ཞིག་གིས་ལམ་སྟོན་ལམ་སྐྱེ་དངས་སོང་བ་སྐྱེ་མ་མཛོན་
 མཐུན་ཅན་ཞིག་གིས་གཟིགས་རབས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་
 དེ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐྱབས་ན་གཞན་དང་མ་འདྲ་
 བའི་ཚྷགས་ཤིག་བསགས། གཅིག་དང་མ་འདྲ་བའི་ཞིང་ཞིག་བཟུང་། སྟོན་ལམ་
 བྱུང་པར་ཅན་བཏབ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ས་མ་ཐོབ། བདེན་པ་མ་མཐོང་ཡང་དད་པ་མེས་
 པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་འུ་ཚོ་དུས་ཐམས་ཤིང་སྒྲིགས་མ་ཙཱ་དུ་ལྷན་གྱི་མི་ཆོ་མུང་། བདེ་མང་།
 ཅོལ་རྒྱུང་། སྟོ་སྐྱེ་མུང་མུང་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་འགྲུབ་ཐུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་དེ་
 བྱུབ་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སྤྱོད་ལ་ན་ཁོང་གི་
 ཞིང་ཁམས་དེར་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་གཅིག་གི་ཡོན་
 ཏན་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྒྲེལས་པས་མི་ཚད་ཞིང་དེར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བྱུབ་པ་
 ཞིག་མ་གྱུར་བར་དུ་ཁོང་འཛོམས་མི་རྒྱ་བར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་ཏེ་སྟོན་ལམ་དང་དམ་བཅའ་
 ལྷགས་དྲག་མཛོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་རེར་མཚོན་ན་ལས་དང་སྐྱལ་བ་དང་བསོད་
 བསམས་མ་དམན་པས་ཆོས་འདི་དང་འཕྲད་པ་ཡིན། རྒྱུ་སྟོན་ལམ་གྱིས་མཚམས་
 སྐྱར་ཏེ་བདེ་ཆེན་ཞིང་ཁམས་རྟག་ཏུ་འཛིན་པར་ཤོག་ཅེས་པའི་རྟག་ཏུ་ཞེས་པ་འདི་ལ་གོ་
 དོན་གཉིས་འདུག ད་ལྟར་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་རྟག་ཏུ་ཡེངས་པ་མེད་པར་རྒྱ་བཞི་
 བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མཐའ་འབྲས་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོ་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་
 ཞིང་དེའི་འབྲེན་པར་གྱུར་ཏེ་རྟག་ཏུ་ཞིང་དེ་འཛིན་ནས་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
 པའི་གོ་དོན་ཅན་ཞིག་ཡིན། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་དང་འདྲ་
 བའམ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཞིག་ཚྷགས་དགོས། དེ་དགོས་ན་དགོས་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་

གནས་གྱིས་ལོ་བྱེ་བ་མང་པོར་དང་པོ་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཡོན་ཏན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་པོའི་མདུན་ནས་ཐོས་པས་གསལ། གསལ་དོན་ཡིད་ལ་བྱས་པས་བསམས། བསམས་དོན་སྟོན་པས་འབྲུག་པའི་ཆེད་དུ་སེམས་ཅན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་མཆོད། ཆོགས་གཉིས་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་སྟོང་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བསགས་པའི་མཐར་ཞིང་ཁམས་གཅིག་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་འཕགས་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། འུ་ཅག་གིས་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བུའི་བྱ་དཀར་སྟོང་པ་གཅིག་གྲང་མི་དགོས་པའི་ཕ་བྱིས་བུ་འགོ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་འདུན་པ་ཞིག་དེའི་སྟོགས་སུ་གཏད་དེ་སྟོན་ལམ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་ཅམ་ཞིག་ལོས་དགོས། དེས་ན་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ན་སོང་ན། བསྐྱེད་ན། ཐོས་ན། འཇུག་ན། ཉལ་ན། ལངས་ན། གཏམ་བཤད་ན། ལས་ཀ་ལས་ན་འདྲ། གཉིད་སྤྱོད་གཅིག་གི་ཞབས་རྒྱུ་ཆད་དུ་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དང་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་མི་རུང་། ཕྱི་མར་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་རྟག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་ད་ལྟ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ་དགོས། ད་ལྟའི་སྐབས་འདིར་ཉོན་མོངས་ཤྱགས་ཟླ་གི་དབང་དུ་མངགས། དོན་རྒྱུད་། དོན་མེད་། དོན་ལོག་གི་བྱ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་བུའི་གཙོ་བོར་བཟུང་དུས་བདེ་སྟོན་རེ་འདོན་རྒྱ་དང་། ཆོགས་བསགས་མཆོད་འབུལ་རེ་བྱེད་རྒྱ་ཡང་གནད་རྒྱུད་། མཚམས་རེ་མ་གཏོགས་མི་དྲན་པར་གྱུར་དུས་ལས་བསགས་སྟོབས་གང་གིས་ཆེན་དེ་སྟོན་ལ་སྟོན་པ་ཡིན། དེ་རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ཀྱི་འགོ་སྐབས་ཡིན་ལ། འུ་ཅག་གིས་དང་སང་གི་སྐད་ཆའི་འགོས་དང་བསྐྱེད་ནས་བརྒྱ་ཆའི་བསྐྱར་ཆོད་ལ་འཕངས་ན། དཔུལ་བ། ཡི་དྲགས། དུད་འགོ་སྟོགས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་བརྒྱ་ཆའི་དགུ་བཅུ་ནང་ཞིག་བཟུང་ནས་ཡོད་པ་དང་། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞིས་བརྒྱ་ཆའི་

དོག་མོ་ཁ་གས་སམ་ཉུང་ཉུང་མ་གཏོགས་ཟིན་མེད་ན་རྒྱ་དེ་དང་འབྲ་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་
མི་སྤྱིང་པར་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་དུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་བྲིད་
ཐབས་མ་ཡོད་ནས་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གྱིས་ད་དུང་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྱིང་བཞིན་ཡོད་པ་
འདི་ཡིན། དེས་ན་བྱིས་ན་གནས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཕོ་མོས་ལས་ཀ་ཆེ་བཞག་རྒྱུ་བསྐྱར་
བྱས་ཏེ་སློ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་ཞུགས་ཟེར་ན་ག་ལ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་སེམས་རྒྱུ་དག་དད་པ་དང་སྤྱིང་རྒྱུ་དེ་དང་ནས་རྟག་ཏུ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་
ཁམས་མི་བརྗོད་པ་ཞིག་རྒྱུར་ན་ཆོ་འདྲིར་རྟག་ཏུ་བདེ་ཆེན་ཞིང་ཁམས་འཛིན་པ་དང་མ་
འབྲལ་དུས་ཆོ་འདྲི་འཕྲོས་ནས་ལུས་འདི་བརྗོད་མ་ཐག་ཏུ་རྟག་ཏུ་ཞིང་ཁམས་དེ་འཛིན་པ་
དང་། ཞིང་དེར་སྐྱེས་པས་མི་ཆད་སེམས་ཅན་དཔག་མེད་འབྲེན་པའི་སློན་ལམ་གྱི་
མཐུ་ཡང་འགྲུབ་པ་ཡིན། སློན་ལམ་འགྲུབ་པ་ལ་ཅི་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
སློན་ལམ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དགོས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆོགས་བསགས་སློན་ལ་སོང་བ་
ནི་རྟ་མཆོག་ལུགས་དང་ལྷན་པ་རང་ལག་ན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སློན་པས་
ཁ་བསྐྱར་བ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྒྲུབ་སྒྲས་ཏེ་ཁ་གང་དུ་འཁོར་དགོས་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱར་ནས་
སོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེར་སང་འགྲུལ་བཞུད་མང་ཆེ་བ་འཁོར་ལོའི་རིགས་ལ་
བརྟེན་གྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་མི་ལུས་དོན་ལྷན་ཞིག་སྤངས་ཡོད་པ་འདི་སྤངས་
འཁོར་ལྟ་ལག་ཆ་ཆོང་དང་ལྷན་པ་སློན་མེད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཆོགས་བསགས་
སྒྲིབ་སྤྱིང་བྱེད་རྒྱ་དེ་སྐྱུ་སྐྱུ་སྐྱུ་གང་སྤྲུགས་སྤྲུབ་ཡོད་པ་ལ། འདུན་པས་དེར་ཐོན་
དགོས་བསམ་པའི་རྟེན་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱ་བ་སློན་སོང་གི་ཐོག་ནས། བསམ་པ་
བཟང་པོས་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལས་སློལ་
བའི་དོན་ཆེན་ཞེ་ལ་རྟོག་བཞིན་དུ་རྒྱུན་སློན་ལམ་དག་པ་ཁ་འཁོར་གྱིས་ཁ་ལོ་སྐྱར་བ་ལྟ་བུ་

སྐབས་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྷན་པའི་དམ་པ་གསུམ་ཚང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྲུང་
བཟོད་མཁྱེགས་ལམ་ལས་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཐུབ། སེ་སེ་སྐྱེ་བའི་སེམས་པ་སྒོ་
རྒྱ་རྒྱུ་ཡང་འདོད་པ་ཆེ་ལ། འདོད་དོན་གྱི་སྤོན་ལམ་བརྒྱབ་ཀྱང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
སྤོན་སོང་མེད་པས་འགྲུབ་ཐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བསོད་ནམས་བསགས་པ་
སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྣམས་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཆགས་བཞག་ན་སྒོག་འདོན་འཕྲུལ་ཆས་
ཀྱིས་སྒོག་ཤུགས་གསེག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེའི་སྒོག་དེའི་ཤུགས་དང་རྣམས་པ་བཟང་
ངན་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་བཅད་སྟོང་བཏང་ཡང་ཆོག་པ་ལྟར་དུ་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཆེན་
བསགས་ཚར་ཇེས་སྤོན་ལམ་ལོག་འདེབས་ལྟ་བུ་བྱས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་ལ།
རྒྱུན་སྤོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་གསུངས་དགོས་དོན་ཡང་དེ་ཡིས་ཡིན། རྒྱུན་
སྤོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ངས་མི་ལུས་ཆོ་སྤང་
འདིའི་ཐོག་ནས་མར་གྱུར་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་བའི་རྣམས་པ་ཞིག་ཐོབ་མ་སོང་
ཡང་རྟེན་འདིར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སྤངས་པ་ཡོངས་ཀྱི་ཇེས་མར་བྱས་ཏེ་ཕྱི་
མ་བདེ་བ་ཅན་ནས་གོང་དུ་བཤད་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་དུ་བཅུག་སྟེ་ལས་
དང་སྤོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པར་དབང་འབྱོར་བའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་སོགས་དང་སྐལ་མཉམ་གྱིས་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་
པ་འདི་དག་འཁོར་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་བ་ཞིག་འགྱུར་བར་ཤོག དེ་ཡང་སྤར་སངས་རྒྱས་
འོད་དཔག་མེད་སྟོབ་པ་ལམ་ལ་ཡོད་དུས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་མཛད་པ་ལས་མི་དམན་པ་
ཞིག དེ་བས་བརྒྱ་འགྱུར་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ཚད་ཅིག་ད་རུང་ཡོད་དར་ན་དེ་མ་འགྲུབ་ཀྱི་
བར་དུ་དེའི་རྒྱ་སྟོང་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་ནས་གྲངས་མེད་ལ་གསེག་
དགོས་ཀྱང་རང་དོན་དུ་འཚང་མི་རྒྱ་བར་ཤོག་ཅེས་བསྟོན་དང་སྤོན་ལམ་སྐབས་ཅིག་ཏུ་

བྱེད་དགོས། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཉམས་ལེན་ཅུལ་སྤྱོད་གི་མན་ངག་ལ་ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀར་བྱེད་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་གསུངས་ཡོད་པས་ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀ་སྤྱེལ་ནས་ཉམས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན། ཉིན་དཀར་འགོ་འདུག་ཟ་ཉལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་རྣམས་བཞི་ལ་བསམ་པ་བཟང་པོ་ཞིག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྤྱོད་རྒྱུ་དང་སྤྱོད་པའི་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་མཚོག་བསྐྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཀོད་པའི་གསལ་སྒྲུང་དེ་བྱན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་དེར་མོས་ཤིང་འདུན་པའི་དང་བ་དང་དད་པ་དང་། དེར་སྐྱེས་ན་སྐྱམ་པ་འདོད་པའི་དད་པ། ཡིད་ཆེས་དེ་ཉིད་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་དད་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་ཚོགས་གསོག་སྤྱི་བ་སྤྱོད་ཅི་རུས་དང་། སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་གྱི་མཚན་ནས་བརྗོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ། གཟུངས་སྤྲུགས་བཞུས། ཞིང་ཁམས་དེར་སྐྱེ་བའི་འདུན་པ་གཏད་ནས་བསྟོན་སྟོན་ལམ་བྱེད་དགོས། མཚན་མོའི་དུས་ལ་སྤྱོད་པའི་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་པ་མངོན་སུམ་མིག་གི་ལམ་དུ་མངལ་བཞིན་ཡོད་སྐྱེས་པའི་འདུན་པ་དྲག་པོ་མ་ཉམས་པར་བྱས་ནས་ཉལ་དགོས། སྟོན་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་འདུན་པ་ཡིན་པས་སྟོན་ལམ་འདེབས་སྐབས་ཡིད་གྱིས་འདུན་པ་ལུགས་དྲག་པོ་གཏད་ནས་སྟོན་ལམ་རྒྱུན་རིང་ལ་འདེབས་དགོས། འདུན་པའི་ཅུ་བ་དད་པ་ཡིན་པས་དད་པ་སྤྱོད་མེད་འདྲེན་པའི་དེད་དཔོན་ཉག་གཅིག་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཡིད་ཆེས་ལ་ཐུག་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྟོན་ལམ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་དགོས། རྒྱུ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་དང་མི་དག་ཅས་པ་དེ་གྲུ་པ་རྩོམས་བསྐྱུང་བུ་ཡིན་རྒྱུ་ཁོ་ནར་བསམ་སྟོན་གཏོང་རྒྱུ་མེད་པ་ད་ཞག་ནས་ཀྱང་བཤད་ཟིན་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་འོག་ལ་བསྐྱེད། སྐྱབས་གསུམ་འཛིན་པ་ནས་

བརྩམས་པའི་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཞིག་ཞུས། དེས་མི་ཆོད་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད། རྒྱགས་ཀྱི་དབང་ནམས་ཞུས། དམ་ཆོག་སྤྱང་བར་ཁས་སྤངས་པ་
འབའ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར་ཁས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲིམ་དང་དམ་ཆོག་ཡིན་གཅིག་མིན་གཉིས་སྤྱང་
དགོས། བྱིམ་ན་གནས་པ་ཆོས་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་བ་དང་དགེ་བཅུ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་
པར་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་པས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་སྤོན་ལམ་འབྲུག་དང་མི་འབྲུག་གཞན་
གཞོན་གཞི་དང་བཅས་པ་སྟོང་བ་དང་། གཞན་པན་གཞི་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་ཀྱིན་ཡོད་
མེད་ལ་རག་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་སྒྲིག་ལྷུང་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་མིན་
ཡང་དུས་ལས་མི་འབྱུང་བར་བཤགས་སྒྲིམ་དྲག་པོར་བྱས་ཏེ་སོར་རྒྱུད་པར་བྱ་བ་གནད་
ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན། དེ་ཡིས་ད་རེས་ཀྱི་ཐངས་འདིའི་ཆོས་བྲིན་བདེ་ཆེན་ཞིང་བྲིན་ཅིག་གི་
དོད་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་བྲིད་སྟོང་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་སྤྱི་ཕྱི་ཕྱན་བཞིར་བཅད་དེ། ཆོ་
གའི་སྒྲོ་ནས་ཞིང་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལྟར་དུ་ཆོ་གའི་ཡན་ལག་ཆང་ཞིང་བསགས་སྟོང་གི་
གནད་ལ་སྤོན་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཡོངས་སུ་བྱུང་ལ་ཉེ་བའི་དགེ་བ་རྒྱོགས་བྱང་དུ་བསྟེ་
རན་པ་ཡིན། སང་ནངས་མ་ཁྱེ་འཆོགས་ཏེ་གསུར་ཆེན་ཞིག་ཕྱད། ཆོགས་འཁོར་
དང་དབང་སོགས་ཆར་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་སྐབས་ཤིག་ལ་མ་ཤི་ཆོ་རིང་བྱུང་ན་ཡང་ཡང་
འཛོམས་པར་སྤོན་ལམ་འདེབས་ཞེས་བྱེས་ཕྱག་འབུལ་རན་པའི་དུས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་
དུ་ཡུལ་སྡེ་བའི་བྱིམ་པ་ཕོ་མོ་ཆོ་དང་གནས་སྐབས་ཡུན་རིང་པོར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་ཡང་ས་
ཁ་ཐག་རིང་པོའི་རྒྱ་བྲི་རི་སྟོང་གིས་བཅད་པའི་རྒྱང་ཐག་བྱེ་སོང་ཡང་སེམས་བར་ཐག་ཉེ་
མོ་གཅིག་སེམས་གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་དམ་པ་ལྷ་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དང་དམ་ཆོག་ འཛིག་
རྟེན་མི་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིད་སྤྱུག་མཉམ་ཁུར། སེམས་མཐུན་བསམ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་
འབྲེལ་ཡོད་པ་ཡིན། འདི་ལྟ་བུའི་འདུན་མ་དེ་རྒྱ་དང་འོ་མའི་འབྲེལ་བ་ལྟར་དམ་རྒྱ་དེ་

དངོས་པོ་གང་དང་ལུས་པ་གང་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྐྱུར་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་སྐྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་
ཡིན། འདིར་དཔེར་བཞག་པ་ལ། དཔེ་དང་པོ་བཞག་ན་ནམ་མཁའ་ཆར་བ་དང་
ས་གཞིའི་ཁུ་གཉིས་ཀ་ཁ་ཐག་རིང་པོ་གནམ་སས་བརྒྱངས་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་སྐྱུར་ཏེ་
གཉིས་སུ་སྐྱེ་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དཔེ་གཉིས་པ་བཞག་ན། ཉི་མ་དང་ས་གཞི་
གཉིས་ཀ་ཡོད་ས་ལེ་དབར་དུང་ཕྱུར་གྱིས་སྐྱེས་ཡོད་ཀྱང་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་འོད་དང་བྱོད་
བཅུད་གྱིས་སྐྱེལ་ཡོད་པ་བཞིན་གཅིག་གིས་ཀྱང་འགོག་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་།
དཔེ་གསུམ་པ་བཞག་ན་དབྱགས་དང་མཁའ་རྒྱངས་ལྟ་བུ་སྟེ། སློག་ལྷན་དབྱགས་ལ་
བརྟེན་ཆོད་པོ་མཁའ་རྒྱངས་གཙང་མ་ཞིག་གིས་འཛོལ་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། རྒྱངས་ཁམས་
དྲངས་མའི་འཛོལ་བཅུད་དེ་སྐྱེ་འགོ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ་མིན་རྒྱུར་བྱེད་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་
བུ་ཞིག་ཡིན། འགའ་རེས་སྒྲ་མ་ཡིན་པའི་དད་པ་བཞག་ནས་ཆོ་སྤྱི་མའི་ཡུལ་ནས་
མངལ་བར་ཤོག་ཟེར་གྱིན་ཡོད་ལ། བྱེད་འདིར་ཡོད་ཆོས་འབྲེལ་ཐོགས་ཆད་གྱིས་
གཙོས་པའི་བཟང་འབྲེལ་ངན་འབྲེལ་ཐོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་ན་ང་བདེ་
བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ནས་ངས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་བྱེད་ཆོས་གཙོས་
པའི་སེམས་ཅན་དུང་ཕྱུར་མང་པོའི་ལམ་སྐྱོ་བྱེད་པར་ཤོག་ཅེས་སློན་ལམ་རྒྱག། བྱེད་
པར་དུ་བཅོན་ཤུགས་འཕན་གསུམ་འཛོལས་པའི་མི་གང་ཡིན་བྱེད་ལུས་རྣམས་དང་།
དེ་ཙམ་མིན་ཡང་ཁ་ཡ་ཁ་སྐྱུམ་དུས་ཡ་ཁར་ལྷག་མ་ཁ་སྐྱུམ་དུས་མ་ཁར་ལྷག་
གཉིས་ཀ་སྐྱུམ་དུས་སྒྲོར་ལྷག་བྱེད་མི་ཤེས་པའི་བྱིམ་ཆོང་ཉམ་རྒྱུད་པལ་བ་རྣམས་གྱིས་ང་
པར་སྐལ་བཟང་རང་གི་བྱིམ་གྱི་མི་ཞིག་ཡིན། བྱིམ་རྒྱུད་རྒྱུད་པོའི་མཆོད་ཁང་ལྷག་
མའི་ནང་ན་ཡོད་སེམས་དང་། ངས་རྒྱལ་བ་གོང་མ་ཆོ་དང་བརྒྱུད་པའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་
ཆོ་ལ་ཕག་གཡར་ནས་བྱི་སོའི་རིང་བསྐྲེལ་གྱི་དཔེ་བཞིན་དུ་བྱེད་ཆོའི་དད་མོས་གྱི་སྟོབས་

ཀྱིས་དགོན་མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་ལ་བརྒྱད་ནས་འདྲེན་ཏེ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་སྤོན་ལམ་
རྒྱལ་གིན་འདུག། མཐོང་སྤང་མི་འདྲ་སྤྱོད་ཆོག་ས་དང་སེམས་ཅན་མོས་པ་སྤྱོད་ཆོག་ས་
ཡིན་ཞིང་། འགའ་རེ་དགྲར་བཅིས་ནས་དན་གཤེ་བྱེད་མཁན་ཡང་ལོས་ཡོད། ང་
ཚོ་གས་ཆེན་པར་སྐལ་བཟང་མི་གྲལ་ནས་བུད་དེ་རི་ཁྲོད་ལ་བསྐྱེད་གས། བྲོགས་བྱ་དང་
རི་དྲགས་བྱས་ནས་མི་ལོ་མང་པོ་ཡིན་ལ། ད་མེད་འདར་རྒྱུ་དང་མེད་པ་དང་འདྲ་
འདྲར་གྱུར་འདུག་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཡང་བར་མ་བར་གྱི་ལྟ་དམིགས་ཡང་ལོས་མང་།
ངའི་གཟུགས་མིག་གིས་རིག་མྱོང་མཁན། ངའི་མིང་དང་ལོ་རྒྱུས་ན་བས་ཐོས་མྱོང་
མཁན་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་འགོ་བ་མཁའ་དང་ས་ལ་རྒྱ་བའི་སློག་ཆགས་
སྤྲོ་མོ་ནས་བཟུང་སྟེ་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པར་ཤོག་ཅེས་ཟེར་རྒྱུ་དང་། ཐན་ལམ་ཆེན་ཞིག་གི་
ནང་ནས་ང་ཐེངས་གཅིག་ལ་སོང་ན་དེའི་ལམ་ཆེན་དེར་རྒྱ་ཚད་ཚད་མ་དང་། ང་ཡུལ་
གྲུ་རྒྱལ་ཁམས་གཞན་པ་ཞིག་གི་ནང་ལ་ཐོན་ན་དེའི་ཡུལ་དེའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱིས་བྱལ་
ཆད། ང་གནམ་གྱར་བསྐྱད་དེ་མཁའ་འགྲུལ་དང་གྲུ་གཟིངས་ལ་བསྐྱད་དེ་མཆོ་
འགྲུལ་བྱས་ན་མཐའ་མེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱ་མཚོས་གར་བྱལ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་བདེ་
སྦྱིད་འབྱུང་རྒྱ། དེ་མ་དགོས་ངའི་ལུས་ལ་ཕོག་པའི་རྒྱུད་གིས་གར་བྱལ་གྱི་སེམས་
ཅན་དང་། ང་ལ་ཟས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་པའི་འབྲུ་སྤྱང་སྤྲོ་མོ་ཚུན་ཆད་བདེ་ནས་བདེ་
བར་འགོ་བའི་རྒྱ་དང་། སྦྱོང་བའི་ཉེར་འཛོའི་གཞིར་འགྱུར་རྒྱུ་ལ་དུས་དང་རྣམ་པ་
རྒྱུན་དུག་ལ་སྤོན་ལམ་འདེབས་ཀྱིན་ཡོད་པ་སྤྲུལ་ཡང་བཤད་མྱོང་པ་ལྟར་དུ་ཡིན། ང་
དུས་ཚོད་སྐར་མ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རང་རང་སོ་སོའི་གནས་སུ་ཁ་ཁར་བྱས་ཏེ་འགོ་རན་པའི་
མཐར་མཇུག་གི་སྐད་ཆ་ཆོག་གཅིག་ལ། ཐམས་ཅད་པོ་བྲེལ་ནས་མི་ཁོམ་འདུག་རྒྱུ་དེ་
སྦྱིད་པོ་ཞིག་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་རེད། སྦྱིད་པོ་ཐེངས་ནས་ཡོང་བའི་རེ་སྐྱུག་མ་བྱེད། ང་

ལྟར་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་རང་དབང་རང་ལ་ཡོད་པ་འདི་སྐྱིད་པོ་ཡིན། བྱུང་པར་
 དུན་དུ་མེད་བདེ་ཐང་ཡོང་ནས་བཟའ་ཚང་འཁོར་རུག་འཛོམས་ན་རིན་གོང་ཆེན་གྱིན་ཏེ་ཉོ་
 རྒྱུ་ལོན་དཀའ་བའི་སྐྱིད་པོ་རང་ལག་ལ་ཡོད་སྲིད་བ་ཡིན་ལ། དེ་མ་ཤེས་ཏེ་རྩེས་ནས་
 དེ་དུས་སྐྱིད་པོ་ཡིན་འདུག་བསམ་དུས་འཕྱིས་སྲིད་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཐོག་ཏུ་ཆོ་འདི་
 སྤྱི་རང་གཞན་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་གཞི་མ་དམ་ཆོས་སེམས་ཀྱི་འཚོ་བཅུད་ཅིག་ཉམས་སུ་ལེན་
 སྤངས་ཤེས་ན་སྐྱིད་པོ་བརྒྱུ་ཡི་ཡང་ཅེ་དེ་ཡིན། འདིའི་ཆོས་རའི་ནང་ལ་ཕྱོགས་དང་ས་
 ཆ་སེ་སེའི་མི་སྣ་མང་ལ། རྒྱན་རིགས། ཆ་ལུགས། ས་ཕྱོགས་གཅིག་དང་མི་
 གཅིག་གི་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་རེའི་བྱུང་པར་མ་གཏོགས་ཆང་མ་བོད་ཆོས་ལྡན་གྱི་ས་ཆའི་
 མི་འབའ་ཞིག་ཡིན། རང་ས་རང་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་རེ་ལ་དགོན་པ་རེ་དང་ཆོས་བརྒྱད་རེ་
 ཡོད་རྒྱུ་རེད། ཆང་མ་རྒྱལ་བ་ཤུག་སང་གའི་བསྟན་པ་གཅིག་གི་རྒྱུད་འཛིན་ཡིན་
 ཞིང་། ས་གཞན་དང་། ཆོས་གཞན། ལྷ་མ་གཞན་ཞིག་ལ་འབྲམ་རྒྱུ་ལྡང་མི་
 འདུག་པར་རང་སའི་དགོན་མཆོག་གི་སྤང་བ་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ཀ་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ཆོས་
 བསྟན་མི་རུབ་དར་སྤེལ་བྱེད་དགོས། ས་ཆ་འགའ་རེའི་མི་ཡིས་ངེད་ཆང་གི་ལྷ་མའི་
 མཛད་པ་བཟང་མི་འདུག་ མ་བྱས་མ་འཕེར་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན། བསྟན་
 འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་མིང་ཞིག་བཟུང་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱ་འགོ་སྤྱོད་ནས་རྒྱུ་ལྡང་པོ་
 ཡིན་ཞིང་། བསྟན་པའི་དག་ཐེར་བྱེད་དགོས་ལ། དས་བཞག་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་
 རལ་གྱི། མས་བཞག་མར་དཀར་གྱི་ལྷག་རིལ། མི་ངེ་ཞིག་ལ་བལྟས་ནས་
 ལྷོགས་ཀྱང་ཤ་དང་བརྩེ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤྱིར་སྤྱོད་མའི་ཕྱིན་ལས་བཟང་
 ངན་གདུལ་བུའི་བསོད་ནམས་ཆེ་རྒྱུ་ལ་ཡང་ལྷོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བྱོད་ཅག་གི་སྤེ་
 བ་ལ་བསྐྱོས་ཐང་བསོད་ནམས་དེ་མ་གཏོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྱོད་ན་ཆོག་མི་སྟན་

ཡང་དོན་གྱིས་དེ་དང་སྤྱོད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན། ཡང་སྒྲ་མ་འགའ་རེ་དང་ཆོང་གི་སྡེ་བ་
སྤྱག་ཅེས་ཟེར་མཁན་གྱི་ཚིག་ཟུར་ཅན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་ས་ཆ་གང་དུ་སོང་ཡང་སོ་སོ་
སྐྱོ་བོ་ཞིག་ཡོད་ཆོད་པོ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། འབྲུལ་བའི་སྤང་བ་ཅན་
གྱི་སྟོན་པ་བྱ་གཅིག་ཡིན་ལ། སྤྱུལ་ཆོང་ནང་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱུལ་ཆེ་ཆུང་རགས་ཞིབ་
ཆོང་མ་དུག་མེད་པ་དང་གདུག་རྩུབ་མི་ཆེ་མཁན་ཡོད་པ་མིན་པས་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་
ཞིང་། གཅིག་ན་ཁྱེད་གྱི་སྤྱར་གྱི་སྤྱགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་དང་སྤྱོད་བསྐྱེད་དབང་ཐང་
གིས་གདུལ་བྱའི་བསྐྱོས་ཐང་དེ་ལས་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་མི་ཟེར་ཐབས་མེད་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱག་
པ་ཡིན། འགའ་རེས་པོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཆོས་ལས་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གང་ཟབ་
པ་ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་བྱས་ན་རང་གང་ལ་ལས་འབྲེལ་ཡོད་པ་དེ་ཟབ་པ་ཡིན་ལ། སྟོན་གྱི་
སྟོལ་འབྱེད་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་གྱི་བྱུང་བར་ཞིག་མ་གཏོགས་པར་དོན་ལ་
སྟོན་པ་གཅིག་གི་བསྟན་པ་མདོ་སྤྱགས་གཉིས་ལྡན་གྱི་རང་ལུགས་འབའ་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་
བངས་འོ་མ་ལ་ཁ་མཐིལ། བྱ་རམ་སྟོར་མོ་ལ་དགྱིལ་ཟུར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།
མི་རང་གིས་མ་འཛོན་ན་གང་ལ་གཏད་ཀྱང་ཕག་སྒྲ་བྲག་ལ་སྤྱག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་
ན་རང་གང་ལ་མོས་པའི་ཆོས་དེ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དད་པ་དང་
དག་སྤང་བྱེད་དགོས། འཁོར་བའི་གནས་ལ་སྦྱིད་ཟེར་ཡང་སྤྱག་གིས་མ་བསྐྱེད་པ་
ཡོད་དཀའ་ལ། ཁྱེད་རྣམ་པ་བྱིས་པ་པོ་མོ་ཡིན་ཞིང་། དང་པོ་གང་ནས་ཡོང་རང་
གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་པོ་ཚོ་གཅིག་དེ་ཤ་ཁྲག་བྲ་བའི་གཟེབ་ཏུ་ཆུད་དེ་
རྒྱས་མེད་འབའ་ཞིག་ལས་ཀྱིས་སྟོལ་ནས་བཟའ་ཚོ་གཉེན་བཤེས་སུ་འབྲེལ། ལན་
ཆགས་གྱི་བུ་ཚ་བུ་མོ་འཁོར་ནས་ས་མདོའི་མགོན་ཁང་གི་འབྲུལ་བ་ལྟ་བུ་ཉི་མ་ཁ་ཤས་སུ་
མཉམ་དུ་སྡོད་པའི་མི་ཆེད་ཉི་མ་ཡུན་སྤང་སྤང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱུད་ནང་གི་མར་མེ་

ལྟ་བུར་གཤམ་པར་བྱས་ཏེ། གསེན་ཆོ་བཟའ་འཛིང་མ་བྱེད། གསེན་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་སུ་མཉམ་དུ་འདུག་པའི་དུས་ཚོད་ཅི་ཙམ་ཡོད། སུས་སུ་ནམ་སྐྱེལ་གྱིན་ཡོད་ཅི་
གཤམ། དེ་ནི་རིང་ཡང་མི་ལོ་ཁ་ཤས་ཡིན་ལ། ཤི་མིག་ཁྲ་རྒྱུད་གིས་གསེན་པོའི་
ངོར་ལྟ་བཞིན་དུ་ཤི་གསེན་ལམ་གྱི་གྲུས་མདོ་ནས་རྒྱབ་གྲུས་བྱེད་སར་ཐུག་དུས་འགྱོད་པ་
ཐེས་ནས་ཤོར་ན་འཕྱིས་སོང་བ་ཡིན། བུ་རྒྱུད་ཀྱིས་པ་མར་བལྟ་སྐྱོང་གིས། བུ་ཆོ་
རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་ལག་ཡར་ཅི་ཙམ་རྒྱས་བཞིན་ཡོད་ན་པ་མ་རྒྱན་གསུམ་གྱི་ལོ་ཚོད་ལང་ཆོ་
མར་ལ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ཀྱིན་ཡོད། བུ་ཐུག་ལོ་རེ་བཞིན་དུ་ན་ཚོད་སྤྱིན་འདུག་སྐུམ་
ནས་པ་མས་དག་འཛོར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་པ་མའི་སྐྱེ་འདབ་སེ་དུས་དྲིན་པ་མའི་ཆོ་
ཚད་ཅི་ཙམ་ལྟག་འདུག་བསམས་ནས་སྐྱུག་གསོག་གིན་ཨེ་ཡོད། རང་གྲུས་པ་སྤོན་པ་
རང་ལུས་རང་གིས་བདག་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་སྐབས་སུ་པ་མའི་བྱམས་བརྩེའི་གཉེར་སྐྱོང་
གིས་འདིར་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་ནར་སོན་པ་ཡིན་ལ། ད་པ་མའི་གཟུགས་གཞི་དབང་པོ་
མར་ལ་རྒྱུད་དེ་རྒྱས་སེམས་སྤྱིང་ཁམས་འགྱུར། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་རྒྱུད་པའི་
དུས་ལ་ཐོན་དུས། གཞན་གྱི་བྱམས་བརྩེའི་དོད་བཅུད་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོད་གོས་
ལུགས་འདྲ་འདྲ་ཡིན་པས་མི་ཚད་རྒྱས་ཆོ་མཐུག་གི་རྒྱུད་པའི་མནར་གཅོད་དེ་སུའི་ཐོག་ཏུ་
ཡིན་ཡང་ཡོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཡུལ་སྡེ་བ་ཁ་སེམས་མཐུན་པོར་གྱིས།
མཐུན་པ་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཕ་བ་ཡིན་ཞིང་། བུ་སྐྱེས་ན་སྐྱེ་སེར་སུ་ཡིན་ཡང་ཆོག་ སྡེ་
ཡུལ་དགོན་གསུམ་མཐུན་ཐབས་ཀྱི་ལག་རྩེས་འཛིག་དགོས། འོན་ཀྱང་བྱིས་བཟའ་
ཆང་གི་གོ་རུག་མི་འདུས། ལྟོ་ཕོ་བས་རྒྱག་ཚོད་མི་ཐིན་པ་ཞིག་གིས་ད་རུང་དེ་ཆོ་ཐག་
རིང་ཡིན། མདོར་ན་རང་མ་ངན་ཆོ་གཞན་ངན་ཡང་རང་ལ་གཞོད་པ་མིན་ཡང་གཞན་
སྐྱོན་བཤད་རྒྱུ་ལོན་དུས་མཚར་སྤང་ཡག་སྤང་ཤར་བ་དེ་རང་སྐྱོན་སྤང་ལ་བྱུད་པའི་ནད་

རྟགས་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་རང་གི་བདེ་བ་ཡིན་པར་ཤར་དུས་རི་ལྟར་བྱས་
ཀྱང་ལུས་སྤྱལ་པོ་ཅན་གྱི་སྤྱེ་མའི་རྒྱ་མཐུན་མིན་ཀྱང་ཕྱི་མའི་སྤྱེ་རྟགས་སུ་རང་གིས་རང་
ཉིད་ངོས་འཛིན་བྱས་པས་ཆོག སུ་ཡིན་ཡང་ཁ་ནང་ལ་རྩུར་འཁོར་ཏེ་ནམ་ཡང་རང་
ཉིད་ཐད་ལ་བཞག་ནས་ལན་བཏུས་ཤིག་རྒྱུ་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་དུས་མུང་ལ་མིན་པའི་
བེད་མི་ཆོད་པའི་འདུག་སའི་གནས་ཁང་དང་སྤྱོད་ཆས་ལ་ཉར་ཆགས་དང་། ཐེངས་
གཅིག་གིས་རྒྱུ་ནས་གཡུག་རྒྱ་ཅན་གྱི་རང་གི་ལུས་པོ་ལ་གཙང་སྤྱད་བྱེད་ཅི་འདྲ་
དགོས་པས་དུས་གཏན་དུ་ཆོ་རབས་ཆོ་བརྒྱུད་དུ་འདིའི་རྒྱན་འབྲལ་མེད་ཀྱིས་འགྲོགས་
པའི་སེམས་འདི་ལ་གཙང་སྤྱེ་བྱེད་པ་བྱས་ན་ལས་བྱ་བའི་འགོ་ཞིག་དེ་ནས་འཆུག་འགྲོ་
བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན། ཆགས་སེམས་ཞེས་པ་དེ་ནད་ཆེན་ཞིག་སྟེ་དེའི་མིང་ལ་འདོད་
ཆགས་ཟེར་ཞིང་། དེའི་དབང་དུ་ཤོར་བར་གྱིས་དང་འདོད་ཁ་གང་དུས་མེད་ལ།
མི་བདེ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྱུང་རྩ་གཅིག་དེ་ཡིན། སྤང་སེམས་ཞེས་པ་དེ་དང་དེ་བཞིན་
ཡིན་པ་སྟེ། འགྲིག་པ་མི་འགྲིག་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་རེས་ཁོག་དོག་པས་སྤྱོད་ལངས་པ་སྟེ་
དེར་ཁོང་ཁྱོད་ཞེས་སྤང་ཟེར་ཞིང་། དེར་ཆོད་འཛིན་མ་སྤྱབ་པར་སྤར་བསམ་ཕྱི་འདང་
གི་སྒྲོར་རྫོགས་བྱེད་ས་མ་ཡོད་ནས་པོ་ཐམ་འདྲ་གཉིས་སྤྱད་པས་ཤ་ཕུ་ལུ་སྤྱེ་གཅིག་
པ་ཡིན་ཡང་ནད་དམེ་བྱེད་འགྲོ་བ་ཡིན། ཚར་ཡག་ཚར་དུས་འགྲོད་ཀྱང་པན་ཐོགས་
མེད། གསེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་སྒྲིམ་པོ་ཐོག་ཏུ་མཉམ་ལེན་གྱིས་སྤྱོད་ཆགས་སེ་
འདུག་ཆོག་ཀྱང་ཉམ་ཐག་ཤི་ཡུལ་ལ་འགྲོ་མཁན་དེ་སྤྱོད་ལོང་དག་འལོང་མ་ཡོད་པར་
གསེན་དབྱུགས་རྩོན་པོ་མར་མེ་རླུང་གིས་བཏུལ་བ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་སོང་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་
སུས་འཁུར་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་སྤྱད་སྤྱིག་པ་སྤྱོར་ཁུར་བྱས་པའི་རྣམ་སྤྱོད་ལ་བསམ་
སྤྱོད་བཏང་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཉམ་ཐག་སྤྱོད་རྫོགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། གཙམ་པ་རང་

སྒྲིག་གི་དམར་ཞིག་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་ཅི་ཡོད། གཅེས་ཤིང་མར་ཐང་ཅན་གྱི་མི་དེ་རང་
 གིས་རང་ཉིད་དམར་བ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཁོ་རང་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་དམར་གྱིན་
 ཡོད་པ་ཡིན། ཁ་རང་བསྐྱོར་རོགས་ལ་སྐྱོར་དང་། དེ་ཆང་མའི་གཞན་སྐྱོན་མ་
 རིག་པའི་རང་ཐུང་ཐུན་ནག་ནང་དུ་ལག་ཉུག་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དེར་གཏི་མུག་ཟེར་ཞིང་།
 དེ་ནི་དུག་གསུམ་འབྲུལ་བའི་གཞི་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་བདེ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་
 གྱི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། རྩ་བ་དེ་གསུམ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་མཐར་
 གཏུགས་ནས་བཤད་ན། ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་མ་རིག་པར་ཐུག་པ་
 ཡིན་པས་སྲིད་རྩ་བདག་འཛིན་གྱི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་ལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དམ་
 པའི་ལྷ་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་སྐྱབས་ཅེས་པ་ཡང་སེམས་གྱི་ནད་ཆེན་གསུམ་
 པོ་འཛོམས་བྱེད་གྱི་སྒྲིན་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཆོས་སྐྱབས་ཅེས་པ་དོར་དོ་སྐྱེ་
 བྱུག་པ་ལྟ་བུ་ཕྱིར་བྱུག་པས་གསེང་ལ་མ་འཛུལ་བ། ཐང་སྐྱུ་རི་མོ་བྲིས་པ་ཇི་བཞིན་
 ཐུན་དུ་ཡོད་ཅིང་རྒྱབ་ལ་མེད་པ་ཞིག་གིས་གོ་ཆོད་པ་མ་ཡིན། ཨོ་སྦྱིད་བསམས་ནས་
 ཆོས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ཞིང་། མྱི་ཨོ་སྦྱིད་མི་སྦྱིད་སེམས་ཡིན་ལ། ལུས་བདེ་བ་
 ཅན་དུ་འདྲི་ལྟར་བྱས་ནས་མི་ཐོན་ཡང་སེམས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་ལྟ་བུ་དན་ནས་བྱེད་
 ཆོག་པ་ཡིན་ཞེས་ཞིང་སྦྱིད་ཐངས་མ་མང་པོའི་བརྗོད་དོན་གྱི་སྦྱིད་པོ་དེར་བཞག་ནས་
 བཤད་པ་ལྟར་དུ་ཡིན། ན་གཞོན་དར་མ་ཆོས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་དར་བའི་སྐབས་
 སུང་འི་ཡན་ལ་མྱི་མེད་མ་བསམས་ཀྱང་ང་ཡང་ཆོག་ཙམ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་ལྟུང་བྱེད་ཀྱང་
 རྩ་བྱ་ཡག་ཡན་ལ་གངས་ཡོད། གངས་དཀར་པོའི་ཡན་ལ་གནམ་ཡོད་ལ། རེ་
 རེའི་ཡན་ལ་རེ་རེ་ཡོད་པས་རྒྱ་འབྱོར་བ་དང་མངའ་ཐང་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་ཐད་ནས་ཡར་ལ་
 མ་ལྟ་མར་ལ་ལྟོས། རང་གི་མན་ན་ཡོད་པ་ལ་མར་ལྟོས་དང་ཆོག་ཤེས་གྱི་ཞོར་རྩལ་

རིན་ཐང་ཅན་དེ་ལ་ལེན་རྒྱ་ཡོད། རིག་གནས་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་བ་དང་ཡ་རབས་
བསམ་སྒྲེའི་ཀུན་སྦྱོང་གྱི་ཐད་ནས་མར་ལ་མ་ལྟ་ཡར་ལ་ལྟེས། རོམ་མེད་གྱི་བརྩོན་
འགྲུས་དེར་བསྐྱེད་ནས་ཡར་ལ་ཨེ་སྤེབས་ལྟེས་དང་། འཛིག་རྟེན་ཁམས་གྱི་བཟང་ཆ་
མངོས་ཆ་ཆང་མ་དགའ་ལས་བརྒྱབ་ཏེ་བརྩོན་པས་བསྐྱུན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་ཨེ་
འགྲུབ་བལྟས་ན་བུ་འབྲ་འབྲས་ལས་པ་འབྲ་འབྲས་མི་འགྲུབ་པ་ཞིག་གང་ན་ཡོད། ཆོ་
འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་རང་གཞན་གྱི་བདེ་ཐབས་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན། སྤྱི་ལོ་ལོན་རྒྱ་མོན་རྣམས་གྱིས་ལུས་བདེ་སེམས་བདེ་རང་གིས་གྱིས།
འཛིག་རྟེན་ཆོ་འདིའི་བྱ་བཞག་སྐྱབ་པའི་དུས་ཚོད་ཡལ་སོང་བ་ཡིན་ལ། སྤྱུག་གི་ལུན་
ནག་དྲངས་མེད་གྱི་ནང་ནས་ཐར་ཏེ་དཀྱིལ་ཆོ་ཕྱི་མའི་འགྲོ་ཕྱིས་རང་གིས་སྐྱབ་ཆོག་པའི་སྦྱིད་
གྱི་ཉི་མ་དག་ཟེར་མགོ་ལ་ཤར་བ་ཡིན། དུས་ཚོད་སྐར་ཆ་རེ་རེར་གསེར་སྲང་འབུམ་
ཕྱག་མང་པོར་རི་ཞིང་། ཆོས་སྐྱབ་དུས་རང་རྒྱུད་ཆོས་དང་བསྐྱེད་ཏེ་རྒྱུན་དན་ལམ་དུ་
སྦྱོང་སྐབ་དགོས་པས་ལུས་འབྱུང་བཞི་རྒྱུད་པའི་ན་ཆ་སྤྱུག་བསྐྱེད་འདི་དག་བདེ་སྤྱུག་
གཏོང་ལེན་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོར་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཅན་འདི་གས་གོ་ཆོད་
པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། ཆོ་སྦྱོང་བཟའ་དན་བྱིས་ཆང་སྦྱིང་བར་བྱེད་དུས་དོ་རྩ་ཙོག་གཉིས་ཀ་
མིན་པས་དོན་ཞིག་ཨེ་ཐོན་ལྟ་ཁུལ་བྱས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་སྦྱོང་ཆོས་སྦྱོར་ཞུགས་
དུས་ཐམས་ཅད་ཆོས་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཤིག་ཆོལ། ལོ་ཉིད་དུས་ཚོད་
དང་སོན་མ་ཞིག་བྱེད་དུས་གང་ཁེ་གང་མཐོག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། མི་ཆོ་སྦྱང་སྦྱང་གི་ཆོ་
མཇུག་གི་དུས་ཚོད་རིན་ཐང་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་གང་ཟབ་རང་ཉིད་ལ་གང་འཕྲད་གང་མ་
ཁོར་མ་ཁུར་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་མདོར་ཞེ་མདོར་ཏིག་ཏིག་ལ་ཆོ་ཕྱི་མའི་ཡུལ་གྱི་བྲོ་རྟེན་འདི་ཡོད་
བསམ་རྒྱ་ཞིག་གྱིས། དོན་མེད་བྱིས་གྱི་འཆོ་ཕྱིས་དང་ཡུལ་སྤེ་སྤུང་སྦྱོབ་ཐད་ལ་ཐེ་

གཏོགས་བྱེད་དུས་མ་ཡིན། དུས་རབས་ཀྱི་མིའི་ལྟ་སྟངས་ཁ་ཁ་ཡིན་ལ། གནའ་
 ལུས་དང་ད་སེམས་མ་འགྲིག་དུས་བཤད་ཀྱང་པ་ཆོག་བུ་ལ་འགོ་རྒྱུ་མ་རེད། རང་
 སེམས་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཉི་མ་ནང་ནས་ཤར་བར་གྱིས་དང་འཁོར་ཡུག་སྐྱིད་པོ་དང་ནང་དོན་
 ཡག་པ་དེར་ཡོད་པ་ཡིན། མདོར་ན་གཞན་གཞོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གཞན་གྱི་
 བྱམས་སྦྱོར་དང་སྤྱིར་བཏེ་ལ་རྟེན་ས་ཡོད་ན་སྐྱིད་པ་ལྟར་དུ་གནམ་འོག་གི་མི་མ་དགོས་
 དུད་འགྲོའི་རིགས་ཀྱི་ཀྱང་གྲོག་ཆགས་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྱིར་རྗེ་དང་བྱམས་སེམས་ཀྱི་དོན་
 བཅུད་འདིར་རེ་ནས་འདིར་བསྟེན་ཏེ་འཆོ་བའི་དོན་སྤྱིར་འཆོལ་གྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་པས་རང་
 རྒྱུད་སྤྱིར་རྗེའི་རྒྱན་དང་མ་བུལ་པ་ཞིག་གྱིས་དང་དེ་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱི་མང་པོར་བྱུང་པ་
 ཞིག་མ་ཐོན་ཡང་རང་སྐྱིད་རོགས་ཀྱང་སྐྱིད་པའི་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་གི་འཁོར་
 ཡུག་བདེ་བའི་སྐྱིད་མགོ་གང་མ་ཞིག་ཆོས་ཐབས་འགྲིགས་སོང་ན་ཆོ་འདིའི་བྱ་བའི་ལམ་
 འགོ་ཕྱི་མའི་མཐོ་རིས་དང་ཐར་བའི་རང་གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ཆོང་མ་དེའི་ཁོངས་ནས་འབྱུང་
 བ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་མཆོམས་འདི་ནས་འཛིག། །། རྟེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་
 ལྷག་ཆེན་པོ་རྗེ་བཅུན་མི་ལ་རས་པའི་ཞལ་ནས་མགུར་དབྱངས་འདི་གསུངས་སོ། །རྗེ་
 མི་བསྐྱོད་ཀྱི་དོ་བོ་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །སྤྱི་སྤྱོད་མར་པའི་བཀའ་ལུང་བཞིན། །པ་ཡུལ་
 བདུད་ཀྱི་བཙོན་ར་རུ། །མི་རྟག་སྤྱི་མའི་སྤྱོད་དཔོན་བྱུང་། །སྤྱོད་དཔོན་བཟང་པོ་
 འདི་ཉིད་ལ། །ངེས་ཤེས་འདྲོང་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །སྤྱིར་སྤྱང་ཞིང་སྤྱིད་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀུན། །མི་རྟག་མི་བརྟན་འགྱུར་ཞིང་འགོ། །སྤྱོད་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་
 སྤྱིར་པོ་མེད། །སྤྱིར་པོ་མེད་པའི་བྱ་བྱེད་པས། །སྤྱིར་པོའི་ལྷ་ཆོས་བྱེད་དུ་
 འགོ། །པ་ཡོད་ཅན་བྱུང་མེད། །བྱུ་ཡོད་ཅན་པ་ཡང་མེད། །གཉིས་ཀ་
 འཛོམས་རུང་སྤྱིར་པོ་མེད། །བྱུང་སྤྱིར་པོའི་ལྷ་ཆོས་བྱེད། །བྲག་དཀར་སྤྱི་མོར་

སྒྲོམ་དུ་འགྲོ། །མ་ཡོད་ཅན་བྱ་ང་མེད། །བྱ་ང་སྒྲེབས་ཆེ་མ་གྲན་
 བུམ། །གཉིས་ཀ་འཛེམས་རུང་སྒྲིང་པོ་མེད། །བྱ་ང་སྒྲིང་པོའི་ལྷ་ཆོས་
 བྱེད། །བྲག་དཀར་སྟ་སོར་སྒྲོམ་དུ་འགྲོ། །སྒྲིང་མོ་ཡོད་ཆེ་མིང་པོ་
 མེད། །མིང་པོ་སྒྲེབས་ཆེ་སྒྲིང་མོ་འབྱར། །གཉིས་ཀ་འཛེམས་རུང་སྒྲིང་པོ་
 མེད། །བྱ་ང་སྒྲིང་པོའི་ལྷ་ཆོས་བྱེད། །བྲག་དཀར་སྟ་སོར་སྒྲོམ་དུ་
 འགྲོ། །དམ་ཆོས་ཡོད་ཆེ་ཞབས་རྟོག་མེད། །ཞབས་རྟོག་སྒྲེབས་ཆེ་སྒྲིགས་པས་
 གཏུང་། །གཉིས་ཀ་འཛེམས་རུང་སྒྲིང་པོ་མེད། །བྱ་ང་སྒྲིང་པོའི་ལྷ་ཆོས་
 བྱེད། །བྲག་དཀར་སྟ་སོར་སྒྲོམ་དུ་འགྲོ། །པ་ཡུལ་པ་ཁང་པ་ཞིང་
 སོགས། །འཁོར་བ་སྒྲིང་པོ་མེད་པའི་ཆོས། །སྒྲིགས་མའི་སེམས་ཅན་སྲུང་གཤམ་
 ཟུར། །རྣལ་འབྱོར་ང་ཐར་བ་སྒྲུབ་ཏུ་འགྲོ། །པ་རྒྱུ་ཆེན་མར་བ་ལོ་རྩ་
 པ། །སྤང་རི་ཁོད་ཟིན་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །། མཇུག་མཐར་པར་ཐང་གི་
 གཡུལ་རྒྱལ་ཁང་ཆོན་དུ་བཞུགས་པའི་འབར་རུང་མཁན་པོ་རུས་ལྷན་དེ་རྩེས་མགུར་ཞིག་
 གསུངས། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ཆེན་པོ་གྲུབ་དབང་ཞབས་དཀར་པ་
 ཆོགས་དུག་རང་གོལ་གང་ཉིད་མཆོ་སྒྲིང་དབེན་པའི་དགའ་ཆོལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་
 སྐལ་ཤིག་ན་དད་ལྷན་སྒོའི་ཆོགས་རྒྱ་སྐར་གྱི་གངས་བཞིན་འཆོགས་པའི་དབུས་སུ་
 ལྷག་བསམ་དག་པའི་སྒོ་ནས་རང་གཞན་ཀུན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་གོ་སྒྲ་ཞིང་འཁྱེར་བདེ་བའི་སྤྲད་
 དུ་ཆོགས་བཅད་གྱི་མགུར་དབུངས་འདི་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་ཆེན་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་
 གསོལ་བ་འདེབས། །མི་རྟག་འཆི་བ་རྒྱུ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །ཆོ་འདི་མི་རྟག་
 སྤོན་ཁའི་སྤྱིན་དང་འདྲ། །པ་མ་ཉེ་འབྲེལ་ཆོང་འདུས་མགོན་པོ་འདྲ། །ཉམ་རྒྱུང་
 ལུས་འདི་རྒྱ་ཡི་དབུ་བ་འདྲ། །ཁོར་ཇས་མི་རྟག་རྩ་མགོའི་ཟིལ་བ་འདྲ། །འཛིག་

རྟེན་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱིང་བོ་མེད། །སྦྱིང་བོ་ཡོད་པ་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་
 ཡིན། །དམ་ཆོས་བྱེད་པའི་དུས་ནི་ད་རེས་ཙམ། །མ་བྱེད་མ་བྱེད་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་
 ཞོག། བྱེད་ན་བྱེད་ན་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་གྱིས། །ལྷག་པོ་ཡལ་ཆེར་རང་གིས་བྲམ་
 མོད། །གཞན་ལ་མི་སྟེར་ཆོས་ཕྱོགས་གཏོང་མི་རུས། །ཕྱི་དུས་བསམ་ནོར་དོན་མེད་
 ལག་རྩ་འགོ། །ཁྱི་མར་ལག་སྟོང་འགོ་དུས་སྦྱིང་རེ་རྗེ། །མ་ཡིན་མ་ཡིན་ལྷག་
 པའི་བྱ་བ་ཤོར། །ཡིན་ན་ཡིན་ན་གསོན་དུས་མཆོད་སྦྱིན་མོད། །ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་
 བསམས་ན་དགོས་པ་མང་། །རྟ་གཅིག་རྟེན་ན་སྒྲ་གཅིག་འཆོལ་དགོས་
 པས། །མི་དགོས་དགུ་དགོས་འཛིག་རྟེན་འཁོར་བའི་ཆོས། །བྱས་ཀྱང་མི་ཆར་
 ཆར་ཡང་སྦྱིང་བོ་མེད། །མ་བྱེད་མ་བྱེད་ཆོ་འདི་སྒོ་ཡིས་མོད། །བྱེད་ན་བྱེད་ན་
 སྒྲིག་སྤང་དགོ་སྦྱབ་གྱིས། །འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་དགུ་འདུལ་གཉིན་སྦྱོང་
 དང་། །ཡོད་པ་འཆོ་སྦྱང་མེད་པ་བཙལ་རྟེན་དང་། །ཆོང་དང་ཞིང་ལས་ཁོ་ནས་
 གཡེངས་གཡེངས་ནས། །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀས་མི་ཆོ་སྦྱག་བྲད་བྱེད། །མ་གྱི་
 བར་དུ་ཁོམ་པའི་དུས་མི་འབྱུང་། །གི་ནས་ཕྱིར་ལ་འོང་བའི་མི་གཅིག་མེད། །མ་
 བྱེད་མ་བྱེད་ཆོང་མེད་བྱ་བ་ཞོག། བྱེད་ན་བྱེད་ན་ལྷག་སྟོར་ཁ་ཏོན་གྱིས། །ཆོ་
 འདིའི་ལྷོ་རྒྱུ་འདང་བ་མ་གཏོགས་པར། །གསོག་འཛིག་མང་པོ་བྱས་ནས་ནམ་ཆོང་
 ཟ། །མི་ཆོ་ཡུན་རྒྱུང་ལ་མགོ་འཁྱིལ་ཟེར་འདྲ། །ཉི་ཟེར་ཡུན་རིང་ཨེ་སྟོང་བསམ་སྟོང་
 མོད། །ཆོ་འདིའི་བསམ་ནོར་ཁོ་ནར་བསགས་བསགས་ནས། །ཡུན་རིང་སྟོང་ཕྱིས་
 བྱེད་རྣམས་སྟོང་སྦྱིང་རུལ། །མ་གསོག་མ་གསོག་བསམ་དང་ནོར་མ་གསོག།
 གསོག་ན་གསོག་ན་འཕགས་པའི་ནོར་བདུན་སོག། །ལོ་བཅུ་ནས་བཟུང་ཤོན་པོ་བརྒྱད་
 ཅུའི་བར། །འཆི་བ་ཡོང་སྐྱམ་མེད་པའི་སྟོང་རིང་ཆོ། །དོན་མེད་ཆོ་འདིའི་ལྷོ་རྒྱུ་

བསྐྱབས་བསྐྱབས་ནས། །དེས་སྟོང་ལོག་བྱས་ན་བྱ་བ་ནོར། །འཆི་དུས་དགོས་
པ་དམ་པའི་ཆོས་ཡིན་པས། །མ་གྱི་གོང་དུ་ཆོས་གླིང་མི་བྱེད་དག། མ་རིང་མ་
རིང་ཉ་ཅང་སྒྲོམ་རིང་། །ད་ལྟ་ད་ལྟ་འཆི་སྟོང་ལྟ་ཆོས་གྱིས། །ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པའི་མི་
འི་གིན་ཏུ་དགའ། །ད་ལྟ་འཆི་ཆོང་དུག་ཏུ་བདུན་ཏུ་སྟེ། །ཆོ་སྟོང་དམ་ཆོས་མི་དན་
ཆོ་སྟོང་ལ། །དན་ཡང་མི་རྣམས་བར་གྱི་ཆོས་ལ་གཡེང་། །བྱེད་ཀ་གཉིད་དང་
བཟའ་བརྟུང་གཡེང་བས་བྱིར། །དམ་ཆོས་སྐྱབ་སྐྱབས་ཏུང་བྱང་ཅམ་མིན་
མེད། །ཏུང་བྱང་ཅམ་ལས་མེད་པར་མི་གཤེས་པར། །དམ་ཆོས་མི་བྱེད་ཡུན་རིང་
སྟོང་གཤོམ་བྱེད། །སྒྲོ་རྒྱ་ཅན་ཆོའི་སྒྲིང་ལ་གཤོམ་གང་ལུགས། །མ་བྱེད་མ་བྱེད་
རྣམས་གཡེང་ལས་མ་བྱེད། །བྱེད་ན་བྱེད་ན་དོན་ཆེན་སྐྱབ་སྐྱབས་ཡིན། །སྒྲོ་བྱར་
འཆི་བས་ནད་གྱིས་བཟུང་ཅ་ན། །སྐྱབ་དང་རིམ་གྲོ་བྱས་ཀྱང་སྒྲོག་པ་
དགའ། །སྐྱབ་པ་རིམ་གྲོ་བྱེད་རྣམས་རོ་འཇུག་གནག། །ཁོ་པོ་འཆི་སྐྱམ་འཇིགས་
སྐྱམ་འཇོམ་པ་སྟེ། །བྱུང་ད་བྱུམ་འབྲུ་མཉམ་མཆི་མ་གཏོང་། །མིག་གིས་རྒྱིག་
རྒྱིག་ལྟ་ཞིང་ཁ་ཆེམས་འཇོག། མ་བྱེད་མ་བྱེད་ཁ་ཆེམས་དགོས་པ་མེད། །བྱེད་ན་
བྱེད་ན་ད་ལྟ་དགོ་ཅ་གྱིས། །པ་མས་བྱུ་ཚ་གཅེས་པར་བསྐྱུངས་ན་ཡང་། །པ་མ་
གི་དུས་དགོ་ཅ་བྱེད་མཁན་དགོན། །སྒྲིགས་དུས་བྱུ་ལ་སྒྲོ་གཏད་ཅི་ཡང་
མེད། །རང་དབང་རང་ལ་ཡོད་དུས་དགོ་ཕྱོགས་གྱིས། །གལ་ཏེ་གསོན་དུས་དགོ་
ཅ་བྱེད་སྐབས་ནི། །མ་བྱུང་སྒྲོ་བྱར་འཆི་ན་ཁ་ཆེམས་ལ། །དེ་མི་མི་རྟེན་ཡུལ་དུ་
འགོ་བ་ཡིན། །བྱེད་རྣམས་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ནས་འདུག་པས་ན། །ང་ལ་དགོ་ཅ་ཅི་
རྣམས་ཐོང་ཞེས་ཤོད། །དེ་མེད་ཁོ་པོ་ཕྱིར་ལ་འོང་བ་ལྟར། །ལབ་ལབ་མང་པོས་
འཆི་ཁར་དགོས་པ་མེད། །ཁ་ཅིག་འཆི་དུས་ཁོ་ལ་དགོ་ཅ་ནི། །མི་དགོས་ཁྱིད་ཆོ་

རྣམས་ཀྱི་ཁ་རྒྱུབ་དགའ། །ཟེར་བ་དེ་ནི་དཔེར་ན་སྤྲུལ་ནག་རྒྱ། །འགྲོ་ལ་མར་མེ་
 མི་དགོས་དཀར་རོགས་སྤྱ། །འདུག་པ་རྣམས་ལ་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་འདྲ། །མི་
 དེ་སྦྱོས་ཟིན་དོན་སྦྱིང་རུལ་བ་ཡིན། །མ་བཤད་མ་བཤད་དེ་འདྲ་མ་བཤད་
 པར། །བཤད་ན་བཤད་ན་དགོ་ཅུ་ཐོང་ཞེས་ཤོད། །མ་གྱི་གོང་ནས་རོ་དེ་གཡོར་བ་
 རྣམས། །སྟ་གོན་བྱེད་ཀྱང་སྤྱིད་བྱགས་ཆད་མ་ཐག། ཐག་སྐྱུ་བ་སྤྲུལ་ནས་ཡོལ་
 བས་བསྐྱིབས་ནས་འགྲོ། །མི་རྣམས་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་དུ་འབོད་
 བྱེད། །སྤྲུལ་མགོ་རྒྱ་མ་གདན་དྲངས་དྲིལ་བྱ་དགོལ། །རོ་ཡི་དུང་དུ་བཟའ་
 བརྟུང་བཀར་བ་ནི། །རྩུང་བྱད་ཅམ་རེ་འཛོག་པའི་དུས་ཚོད་དེ། །དོ་རྒྱུབ་ནངས་
 པར་མི་འོང་ངེས་པ་མེད། །མ་རིང་མ་རིང་སྒོ་སྒྲ་མ་རིང་བར། །ད་ལྟ་ད་ལྟ་ཆོས་
 ལ་འབད་ན་ལེགས། །ཐམས་ཅད་བཞག་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱུ་རུ། །སྦྲོན་ཆད་
 ཐོས་ཀྱང་འགྲོ་མ་སྦྱོང་བ་ཡི། །རྒྱུས་མེད་ཆ་མེད་བར་དེའི་འཕྲང་རིང་
 འགྲིམ། །གཤིན་ཐེ་ཆོས་རྒྱལ་དུང་དུ་སོང་ཅན། །གཤིན་ཐེ་ཆོས་རྒྱལ་ཞལ་ནས་
 འདི་སྐད་གསུངས། །ཁྱོད་ནི་དམ་ཆོས་དར་བའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས། །སྤྱ་མའི་ཞལ་
 རས་ང་ཡི་དགོ་སྤྱི་གུན། །ཤན་བྱེས་དགོ་བ་བྱེད་རྣམས་ཡར་ལ་གཏོང་། །སྤྱི་
 པ་བྱེད་རྣམས་མར་ལ་གཏོང་རོ་ཞེས། །གསུངས་པ་གོ་ནས་དགོ་བ་བྱེད་ལུགས་
 ཡོད། །དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་དབུལ་བོ་སྦྱིན་གཏོང་དང་། །དྲིན་ཆེན་སྤྱ་མ་ལ་
 མའི་ཞབས་ཏོག་སོགས། །དགོ་བ་གང་བྱས་དྲང་པོར་ཤོད་ཅེས་ཟེར། །འཛིགས་
 སོ་འཛིགས་སོ་སེམས་ཡོད་སྐྱེས་བུ་རྣམས། །མ་སྦྱབ་མ་སྦྱབ་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་
 སྦྱབ། །ད་ལྟ་ད་ལྟ་མི་འཆི་ངེས་པ་མེད། །ཀྱེ་མ་ཀྱེ་རྒྱུད་གིན་དེ་རུ་འགྲོ། །རང་
 གིས་རང་ལ་ཤ་ཆ་བྱེད་སྒྲམ་ན། །མ་སྦྱོང་མ་སྦྱོང་ད་ལྟ་ལྟ་ཆོས་རེ། །མ་ཉལ་མ་

ཉལ་ཕྱག་དང་སྒྲོར་བ་གྱིས། །ཞེ་མ་ཞེ་མ་མཐོ་རིས་ཐར་ལམ་ལ། །མི་རྒྱམས་མི་
རྒྱམས་མིག་གིས་ཡར་ལ་ལྷོས། །ལྷུར་བ་ལྷུར་བར་དེ་ལ་འགྲོ་ཐབས་གྱིས། །ལྷུ་
འདི་ཐོས་ཚད་འཆི་བར་རབ་འཛིགས་ནས། །ཕྱི་མར་སྤྱོད་པའི་ལྷ་ཚོས་བྱེད་པར་ཤོག།
ཅེས་པ་འདི་ནི་དད་ལྷན་ལྷན་གྱུ་བ་སོགས་ཨ་རིག་ཡོན་བདག་རྒྱམས་ལ་ཚོགས་ཕྱག་རང་
གྲོལ་གྱིས་མཚོ་སྤྱོད་ནས་སྐྱས་པའོ། །། འདི་ནས་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་ལ་
སང་ཉིན་མ་ཁི་འཛོག་རྒྱ་དང་གསུར་ཆེན་ཕུད་རྒྱ་རེད། །གནངས་ཉིན་ཚོགས་འཁོར་
འཛོག་ །གཞེས་ཉིན་དབང་ཡིན། །དབང་བསྐྱར་རྒྱ་དེ་སྤོན་མ་ལྷར་དུ་བདེ་ཆེན་ཞིང་
དབང་ཡིན་ཞིང་། །ཡིན་ན་ཡང་ད་རེས་ཀྱི་དབང་འདི་ཞིབ་ཆ་བྱས་ཏེ་བསྐྱར་དགོས་
སྐྱེ་གྱིན་ཡོད། །སྤྱིར་འུ་ཚོ་བོད་ཁམས་ཁྲུལ་ལ་སོགས་པའི་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ནས་
མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྲོམ་དབང་ལྷ་ཟེར་དུས་འཁྱུང་ཅིག་བརྒྱབ་སྤེ་རྒྱ་ཐེགས་གཅིག་སུ་སྤྱ་
གང་མཐོགས་བྱས་ནས་འཐུང་རྒྱ་ལོན་དུས་རྒྱག་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ། །དབང་ཅི་ཞིག་གི་
དབང་ཡིན། །དབང་ཚོག་དང་སྤྱགས་ནས་དམིགས་པ་གཏད་རྒྱ་མ་དགོས་དང་།
དབང་གི་མཚན་ཅིམ་ཞིག་འཛིན་མི་ཤེས་པ་དང་། །དེའི་ཕྱོགས་ལ་སེམས་གཏན་ནས་
འཁོར་མ་སྤྱོད་བ་ཡང་གང་མང་མང་ཡིན། །དེ་ལྷར་ན་སྤྱིར་ན་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་དབང་
དེ་གནད་ཆེ་ཞིང་། །རང་རྒྱུད་སྤོན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པས་མི་ཚད་
སྤྱགས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ཞེས་པ་དེ་དུས་ཐོབ་པ་ཡིན། །བཏགས་པ་བ་སྤྲོམ་གཟུང་གི་སྐྱབས་
དང་། །མཚན་ཉིད་པ་དམ་ཚོག་ཁས་ལེན་གྱི་གནས་སྐྱབས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཐངས་
མ་མང་པོ་བཤད་ཡོད། །དེའི་ནང་ནས་རང་རེས་ཞིང་དབང་བསྐྱར་རྒྱ་འདི་ཉི་མ་བདུན་
དུ་ཞིང་བྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིང་སྤྱོད་འཛོགས། །ཉི་མ་བདུན་སྤྱོད་ཀྱིས་དགོ་འདུན་པ་
འདི་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་དབྱར་བཞུགས་ས་ནས་ཚོས་པ་བྲི་ཁ་ལངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་མ་

རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྤྲུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་དང་སྤྱེལ་ཏེ་བསྐྱབས་པའི་དངོས་གྲུབ་
ལེན་པ་ཡང་ཡིན་པས་ཞིབ་ཆ་ཞིག་དེ་ཡིས་དགོས་འདུག་བསམ་པ་ཡིན། དབང་
བསྐྱར་བ་ལ་སྦྱར་བ་སྦྱོར་འགྲོའི་ཚོག་ཁྲུས་བྱེད་པ། བགེགས་བསྐྱད་པ། སྦྱང་
འཁོར་སྦྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དངོས་གཞིའི་དབང་ལ་མཚོན་ན་བྱིན་འབེབས་
དང་། དབང་དངོས་གཞི། རྗེས་གཞན་དང་། རིག་གཏང་ལ་སོགས་པའི་རང་
འགྲོས་ལྟར་གྱི་དངོས་གཞི་དབང་དེ་བསྐྱར་ཆར་རྗེས་སུ་སྦྱར་དངོས་རྗེས་ཀྱི་རྗེས་ཞེས་པ་
རྗེས་དབང་སྟོག་རྒྱུད་ལ་འཛིན་པ་དམ་ཚིག་སྦྱང་བའི་ཁས་ལེན་དང་། ཡོན་འབུལ།
ཤིས་བརྗོད། བསྟོ་བ། སྦྱོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཡིན། སྦྱར་དངོས་རྗེས་
གསུམ་པོ་ཆང་དུས་དབང་ཆ་ཆང་ཞིག་ཐོབ་སོང་བ་ཡིན་ཞིང་། ད་སྦྱོན་དབང་ཆ་ཆང་
ཞིག་ཐོབ་མ་སོང་ཞེས་བཤད་ན་ཡིན་རྒྱུ་མ་རེད། ཉི་མ་མང་པོ་འཛོགས་ནས་མཇུག་
གྲུབ་ལ་ཉི་དུས་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་བྲེལ་ལ་ཚུབ་ཚུབ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་པ་དེ་འགྲིག་མི་
འདུག དབང་ཆ་ཆང་ཞིག་མ་ཐོབ་དུས་མི་ཆ་ཆང་ཞིག་མིན་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཁོས་
སྟོད་ཡན་ཆད་ཁོ་མི་གསོན་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཁོས་སྦྱང་དང་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་
དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་ཡོད་དགོས་ལ། མི་ཆ་ཆང་ཞིག་ལ་མཇུག་གྱུ་དང་སོར་སོ་བཅས་
པ་ཆད་མི་རུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ད་རེས་དབང་གི་འགོ་བཟུང་ནས་རྗེས་ཚོག་དང་བཅས་
པ་ཡོངས་སུ་མ་རྗོགས་ཀྱི་བར་དུ་འཛོག་མར་གྲོལ་མི་འགོ་བར་འདུག་རྒྱུ་བྱེད་དགོས།
དབང་འགྲེམ་རིང་འགྲེམ་ཆེ་རང་རང་གིས་སྤོང་བ་བཅད་དེ་ཡིག་བརྒྱ་གསོག་དགོས།
ཡིག་བརྒྱ་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་ཚོས་ཡིག་དུག་གསོག་ན་ཚོག་ ཡིག་བརྒྱ་གསོག་
དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། རྗོལ་སེམས་དཔའ་དེ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་
འདུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་བསྐྱེད་སྤྲུལ་སྤྲུགས་ལ་དེ་ཡིས་ཡན་ཞིག་མི་

དགོས་ཤིང་། དུས་རྒྱུན་རང་གཅིག་པུས་བྱིས་ནས་བཏོན་པ་བས་དགོ་འདུན་འདུས་པ་
མང་ཚོགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་བྲི་འགྱུར་འབྲུམ་འགྱུར་གྱིས་ཡར་འཕེལ་གྱིན་ཡོད་པས་
དགོ་སྒྲུབ་ཆེ་བ་དེ་ཉིད་དེའི་ཉིན་པར་བསྐྱབ་དགོས། དབང་ཚུལ་འགྲེམ་དུས་སུ་ཡང་
དགོ་འདུན་པ་སྤོན་མ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད། དང་པོར་ས་སྤྱོད་གཞན་ནས་ཡོང་བ་
ཐམས་ཅད་སྤོན་དུ་མངགས་ཏེ་གཞིས་འགྲུལ་གྱི་བྱུང་པར་གྱིས་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་
བསལ་གྱི་གྲུས་ཞབས་དགོས། དེ་འཕྲོས་གཞི་པ་འབྲོག་རུ་ཤོག་ཁ་རྣམས་ཀྱི་རང་
ཤོག་གི་རུ་བསྟར་བསྐྱོག་རྒྱ་ཡིན། སྤེ་བ་སྤེ་བ་ནས་སྤེང་བསྐྱོགས་ཏེ་ཡོང་རྒྱ་བྱེད་
དགོས། དེ་ཡང་ཞིང་སྤོན་གྱི་ཁོ་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་ལྟར་སྤོན་བདག་སྤོན་
རྩིས་ཀྱི་ཆོས་གོགས་ཀྱན་གཞོན་གྱི་བྲུ་པས་བསྐྱབ་གྲལ་བསྐྱོགས་པ་བཞིན་དུ་གོ་རིམ་ལྟར་
པ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་ཡོང་རྒྱ་བྱེད་དགོས། ཆོས་ལུ་དང་མཆོད་མཇལ་གྱི་
རིགས་འགྲོ་དུས་པོ་མོ་ཀྱན་གཞོན་སུ་ཡིན་ཡང་གྲོན་རྒྱ་གཙང་མ་རེ་གྱིས་དང་བཟང་ཆ་
ཡོད། བྱུང་པར་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་དགོ་འདུན་
པ་མཉམ་དུ་འཛོག་དུས་གོས་རྒྱུ་ཏག་ཏག་གིས་དྲི་མ་པ་ལེ་བཙོག་བྱས་ན་ཉེས་པ་འབྱུང་
རྒྱ་རེད། དབང་འགྲེམ་དུས་ཀྱི་སྐྱོགས་ལམ་འཆར་གཞི་ཞིག་དེ་དུས་བཤད་ན་ཚོགས་
གཏོགས་དེ་མིན་སྐད་ཆ་བཤད་པའི་དུས་ཆོད་སང་ཉིན་ཕན་ཆད་ནས་མེད་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་
ཡིས་བཤད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱས་པའི་དགོ་བའི་ཙ་བ་དང་།
ཐེངས་འདིའི་ཞིང་མཆོད་ཆེན་མོ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཞིང་བྲིད་ཞིང་སྤོན་སྤྱོད་མ་འདིར་ལྷགས་
ནས་བསྐྱོན་སྤྱུ་མཛད་པའི་དགོ་ཙ་སྤྱི་དང་། བྲེ་བྲག་ཏུ་དེས་ཀྱི་སྤྱོན་པའི་བདག་པོ་
སྤྱུར་མིང་ལ་གཡང་འབྲིལ་སྤེ་བ་དང་། ད་མིང་ལ་མདའ་བཞི་གཡང་སྤེ་ལྷག་མོས་
མཆོད་པའི་ཞབས་འདེགས་ལུལ་བ། དགོ་འདུན་པ་ལ་གསོལ་ཇ་དང་འབྲེན་ལ་

སོགས་པ་བསྐྱེད་བཀུར་གྱི་ཚེ་པ་བྱས་པ་དང་། འདིའི་དགོ་ཅུ་ཡོངས་རྩོགས་བསམ་
 པ་བཟང་པོས་ཀུན་སྲིད་གིས་མཐུན་འབྱུང་སྐྱ་རེ་བྱས་པ་ཚུན་ཆོད། དེ་མིན་གྱི་ཆོས་ལྷ་
 མཁན། ཐུན་ལ་ལྷགས་མཁན། རྩོ་བོ་ལ་གསེར་ཆབ་གསོལ་བ། གཤིན་
 གསོན་གྱི་དོན་དུ་གསེར་གོང་རྒྱུད་བ། རྩོ་བོ་ལ་ན་བཟའ་སྐྱོན་ཤལ་འབུལ་བ། རྩོན་
 རྒྱ་རི་བྲིམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་བྱས་པ། དགོ་
 འདུན་པ་ལ་སྐྱུ་འབྱེད་བཏང་བ། མར་མེད་དཀར་བསམ་བ། མཆོད་པ་ལ་ཞབས་ལྷ་
 བྱས་པ། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་བྱི་དོར་བྱེད་མཁན། ཆོས་རའི་ཁོར་ཡུག་ལ་གཙང་
 སྤྱེད་མཁན། དེ་འཕྲོས་ཕྱག་དང་། སྒྲིའ་བ། བརྒྱུད་སྤྱག་དགོ་སྐྱབ་
 སྤྱིག་སྤང་གི་ཁས་ལེན་བྱེད་མཁན། མདོར་ན་ཆོས་རར་དོག་པས་བརྩིས་ཆོད། ཐ་
 ན་མི་ངོ་མ་འདིར་མ་ཐོན་ཡང་དང་ཞིང་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྩེས་སུ་ཡི་རང་དང་བཅས་
 ཏེ་ཐལ་མོ་ཡ་གཅིག་གི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་འཆའ་མཁན་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཆོགས་འདི་དང་
 འབྲེལ་བའི་དགོ་ཅུ་ཅི་ཡོད་རྣམས་དང་། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་
 གསུམ་ཀུན་ཏུ་བསགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགོ་ཅུ་དང་། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྱས་
 དང་བཅས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དགོ་ཅུ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཤིང་། བརྒྱུམས་ཏེ།
 བསྐྱོམས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བ་ཤུགས་སྒྲེའི་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་
 དུས་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས། བསྟན་འཛིན་སྦྱོས་བུ་དམ་པ་སྤྱ་རབས་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས། ད་ལྟར་བལྟགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་ཆེད་ཞབས་པད་མི་འབྱུང་དོན་རྩིས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བཏྱན་ནས་མད་བྱུང་
 ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་གོགས་མེད་ལྷན་ཀྱིས་འབྱུང་པ་དང་། བསྟན་པའི་
 གཞི་མ་དགོ་འདུན་འདུས་པའི་སྤྱེ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་མཐུན། བྲིམས་གཙང་།

བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ངོའི་ཁླ་བ་ལྟར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ། དེས་མི་
ཆོད་པར་འབྱོར་ལྟན་བསྟན་པའི་སྒྱུན་བདག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངའ་ཐང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱས།
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་ཆར་ཆུ་དུས་སུ་འབེབས། ལོ་ཕྱགས་རྟག་ཏུ་ལེགས།
མི་ནད་དང་ཕྱགས་ནད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད། ནད་ལུག་མཚོན་འབྲུག་དང་འབྱུང་
བཞིའི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི། བྱུང་པར་དུ་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་རྣམས་
ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་ཆེ་བཅན་དྲག་ཤུལ་ཅན་ཆོང་མའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྤིང་རྗེས་དངས་པའི་
བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཤིག་འབྱུངས་ནས་གནོད་འཚོ་གདུག་པའི་བསམ་སྒྱུར་མེད་པས་མ་
ཆོད་པར་ཀྱན་ལ་སྒྲོམས་པའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོས་རིས་མེད་བུ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བ་དང་།
ཡིད་ཅན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་ཕན་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་འཛོལ་ནས་
ཕན་རྒྱུན་པ་མ་དང་སྒྱུན་སྤིང་ལྟ་བུའི་མཐུན་སེམས་དང་གཅེས་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནམ་
ཡང་མི་ལྟོད་པའི་ཐོག་ཏུ་ད་རེས་ཀྱི་སྒྱུན་བདག་སྡེ་བ་འདིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཐངས་འདིའི་
ཚོགས་བསགས་མཆོད་འདུལ་བསྟེན་སྒྲུབ་ཆོས་ཐུན་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་ཆོད་ཡི་རང་བྱས་
ཆོད་གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་མཆོད་ཡོན་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བའི་སྲུང་གི་རྩིང་པ།
ད་གི་གསར་བ། ཤི་བོ་ཆོས་མེད་དག་མེད། དག་བའི་བསགས་རྒྱབ་རྒྱུང་བ།
ཆོས་ཀྱི་ར་མཉམ་ཞན་པ། དག་ཅུ་བདུན་དེད་ཀྱིས་མ་དངས་ནས་ཤི་ངོད་རུང་མ་ཤེས་
པའི་སྒྲ་འབྲུམ་བཞིན་པ། གདོན་བགོགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྒྲ་དང་འགྲོགས་ཡོད་པ།
རང་སྟོག་རང་གིས་བཅད་པ། གྲིར་གི་འགག་གིར་གྱུར་པ། ཤི་བར་དོ་མགོན་མེད་
སྒྱབས་མེད་ལ་ཆོས་མེད་ལག་སྟོང་དུ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་ཐོགས་ཆོའདས་པོ་མོ་
རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་མར་གྱུར་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱུར་དུ་རྣམ་
མཁུན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་

དུ་གང་བསྟོན། སྟོན། བསྟོན་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གོང་ནས་བཤད་པ་
ལྟར་དུ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བསྟོན་བྱར་འཕགས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་
དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བསྟོན་པ་བཞིན་དུ་
བསྟོན་པའི་ཐུགས་འདུན་ཟབ་མོ་དང་བཅས་ཏེ་བསྟོན་བསྟོན་ལམ་གྱི་ཞལ་འདོན་ལྟར་དུ་
གསུངས་པར་ཞུ། བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །ཐོབ་
ནས་ཉེས་པའི་དག་རྣམས་ཕམ་བྱེད་ཅིང་། །སྦྱོར་ན་འཆིའི་མ་གྲོང་འབྲུགས་པ་
ཡི། །སྲིད་པའི་མཆོ་ལས་འགོ་བསྟོན་བར་ཤོག །འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་
ལྟར་མཆིན་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་
སུ་བདག་སྟོན་ཕྱིར། །དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྟོ། །ཞེ་མ་རྟོ།
ངོ་མཚར་སངས་རྒྱས་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་དང་། །གཡས་སུ་ཇོ་བོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་། །གཡོན་དུ་སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་རྣམས་ལ། །སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་དཔག་མེད་འཁོར་གྱིས་བསྟོར། །བདེ་སྦྱིད་ངོ་མཚར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
ཡི། །བདེ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཞིང་ཁམས་དེར། །བདག་གཞན་འདི་ནས་ཆོ་འཕྲོས་
ལྟར་མ་ཐག། སྦྱོབ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་རུ། །དེ་རུ་སྦྱོས་ནས་སྤང་མཐའི་
ཞལ་མཐོང་ཤོག །དེ་སྤྲད་བདག་གིས་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ལ། །ཕྱོགས་བཅུའི་
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །གོགས་མེད་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
ཏུ་གསོལ། །ཏུ་ཐུ། བཅུ་ཇི་ཡ་ཨ་ཨ་བོ་རྩ་མི་སྤྲོ། བསྐྱུ་མེད་བདེ་ལྷན་ཞིང་
མགོན་འོད་དཔག་མེད། །ཅེ་གཅིག་དད་པའི་ལུགས་ཀྱིས་བྱེད་བསྟོམ་ན། །དང་
བའི་ཡིད་ངོར་སྤང་སྟོང་སྦྱུ་མའི་སྤྲིན། །སྦྱུ་དང་ཞིང་ཁམས་རྟག་ཏུ་འཆར་བར་
ཤོག །བཅེ་ཆེན་སྤིང་རྗེས་བྱངས་པའི་བྱང་སེམས་ལ། །རྟག་ཏུ་གོམས་པའི་རྒྱལ་

སྤྲུམ་སྤྱོད་མཆོག་གིས། །རྒྱ་བས་ཆེན་ཆོག་ས་གཉིས་སྤྱོད་པ་མཐར་ཕྱིན་
 ཏེ། །དཔག་ཡས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་བསྐྱེད་ཤོག། །རང་དང་གཞན་གྱི་དུས་
 གསུམ་བསགས་པ་ཡི། །རྣམ་དཀར་བསོད་ནམས་ཡུང་པོ་ཇི་སྟེད་པ། །དམིགས་
 བྲལ་འཁོར་གསུམ་དག་པས་བྱང་རྩལ་ཆེར། །ཡོངས་སུ་བསྡོམས་སྤྱིད་པ་མཐར་བྱེད་
 ཤོག། །བྱེད་ལ་ཡང་ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། །མདོན་རྟོགས་ཡིད་ལ་
 གོམས་པའི་ཉིང་འཛིན་མཐུས། །དེས་དོན་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞལ་མཐོང་
 རས། །བདེ་ཆེན་ཞིང་ཁམས་རྟག་རྟུ་འཛིན་པར་ཤོག། །འདི་ནས་ཉིང་མཚམས་
 སྐྱར་མ་ཐག། དག་པའི་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན། །པརྒྱའི་སྟིང་པོའི་ཟེའུ་འབྲུ་
 ལ། །བརྩམས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ཤོག། །ཟླ། སྤོན་ཆོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 གཙུག་གཏོར་ཅན། །འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ཆེན་ཀུ་ཀུ་རི། །ཁ་བ་ཅན་དུ་
 དཔལ་ལྷན་ཐང་པ་ཞེས། །པརྒྱ་རིག་འཛིན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བསྟན་
 པ་ཡུན་རིང་གནས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག། །དཔལ་ལྷན་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་གཙུག་གི་
 རྒྱ། །མདོ་སྤྲུགས་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེ། །འཛིགས་བྲལ་སྤྲུ་འགྱུར་
 རྒྱལ་བ་རྫོགས་ཆེན་པ། །སྤྱི་སང་ཆོས་སྤྱིའི་བསྟན་པ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག། །གངས་རིའི་
 ར་བས་སོགས། །སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །སྐྱུ་མ་ཟིལ་བ་རྩུ་བྱར་དང་། །མི་
 ལམ་སྟོག་དང་སྤྱིན་ལྟ་བུ། །འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་བཞུ། །

མདུག་བྱང་།

སྤར་སྤུལ་པ།

ཚད་མེད་ཐུགས་ཀྱི་ཚུ་གཏེར་ཆེན་པོ་ལས།
རྣམ་དག་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་རྒྱབས་སྤེང་གཡོ།
མི་བད་ཆོས་ཀྱི་ཚུ་མཆོ་ཆེར་རྒྱས་པ།
རྩྭ་མཐོང་སློ་ཡིས་དཔག་པའི་ཡུལ་ལས་འགོང་།

ལུགས་གཉིས་གསལ་བའི་འོད་སྤྲོད་ཟེགས་མ་འཕྲོ།
ཕན་བདེའི་ཆ་ཤས་རྟོགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱས།
སྤྱི་དགའི་ཚ་གདུང་སེལ་བའི་གཉེན་གཅིག་ཕྱ།
སྒྲིགས་དུས་རྒྱད་ལྷན་འཛོམས་པའི་ཉ་གང་ཟླ།

འདོད་དགའི་ལེགས་ཆོགས་ཀུན་འབྱུང་ཡིད་བཞིན་ལོར།
རྣམ་གསུམ་དད་པས་བྱི་དོར་བྱས་པའི་མེད།
ཅི་བསམ་འདོད་དོན་གསོལ་བ་འདེབས་བྱོས་དང་།
མ་ལུས་རེ་བ་སློང་ལ་ཡིད་གཉིས་ཅི།

དེ་ལྟའི་གདམས་ཟབ་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེ།
གཟུར་གནས་སློ་ལྷན་སྐལ་བཟང་སྤྱི་བའི་ཆེད།

འཕྲུལ་གྱི་ཡི་གེའི་གཟུགས་སུ་ཕབ་པ་ལ།
ནོངས་པ་ཅི་མཆིས་ཆོས་སྒྲུན་ལྷན་ལ་འཆགས།

རྣམ་དགར་བསོད་ནམས་ཕུང་པོ་འདིས་མཆོན་པའི།
ཕྱོགས་དུས་ཀུན་གྱི་དགོ་ཆོགས་གང་ཡོད་ཀྱིས།
ཉམ་ཐག་མར་གྱུར་སྤིད་པའི་འགོ་བ་ཀུན།
བདེ་ལྷན་མགོན་པོའི་གོ་འཕང་རྒྱུར་ཐོབ་ཤོག།

ཅེས་ཤིང་པོ་རྟ་ཡི་ལོའི་བདེ་ཆེན་ཞིང་སྐྱབ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་སུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་
དང་འབྲེལ་བའི་ཞིང་སྟོན་བདེ་ཆེན་ལམ་སྟོན་གྱི་གདམས་བྲིད་ཟབ་རྒྱས་གྱི་བཀའ་དྲིན་
བསྐྱུལ་བ་ལ་ཡི་གེའི་གཟུགས་སུ་འགོད་པ་པོ་ནི་ཇི་གང་གི་ཐུགས་རྗེའི་གྲིབ་བསིལ་གྱི་
སྐྱབས་འོག་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྐྱུལ་བ་སྤྱམ་པོ་ཅན་གྲུས་འབངས་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་
ཞེས་འབོད་པས་རུ་དམ་ཡང་དབེན་པར་ཐང་གི་མཁན་ཆེན་པར་བཟོའི་སྐྱེ་གདུང་མཆོད་
རྟེན་གྱི་ཉེ་འབྲིས་རང་སྤྱིལ་ནས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་པོ་རྟ་ཡི་ལོ་མཇུག་
གཡང་མོ་ལུག་གི་གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་ལ་ཉེ་བའི་སྐྱབས་སུ་གྲུས་པས་མཇུག་ལེགས་
པར་གྲུབ་པར་བགྱིས་པའོ། །
དགེའོ། །དགེའོ། །དགེའོ། །